

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1932 - 1933)

Сеятелят

ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯ

СЕЯТЕЛЯТ

УТРИННО СЛОВО

1932 – 1933

**ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯ**

СЕЯТЕЛЯТ

УТРИННО СЛОВО

1932 – 1933

**Издателство •Бяло Братство•
София, 2012**

Поредицата Утринно слово на Издателство Бяло Братство ще представи в дванадесеттомно издание утринните беседи на Учителя Петър Дънов

© Издателство „Бяло Братство“, 2012

ISBN 978-954-744-180-4

СЪДЪРЖАНИЕ

Ново разбиране	7
Правила за живота	15
Свобода и ограничение	25
Даване и вземане	41
Слабото и силното	59
Механични и съзнателни процеси	75
Разрешаване на мъчнотиите	94
Младост и старост	115
Време и пространство	133
Мисълта – мощна сила	155
Новото съзнание	173
Забраненият плод	206
Сеятелят	225
Разбрано добро и неразбрано зло.....	248
Топли чувства и светли мисли	263
Външна и вътрешна вяра	283
Добри проводници.....	302
Три мисли	319
Божествен импулс	320
Умен и справедлив	341
Неговата воля.....	360
Блажени сте.....	370
Истина и добро	380
Начало и край	401
Прав и крив път.....	410
Отворени кранове	423
Приемане и предаване	432

Дреха на живота	437
Примирение	444
Целта на живота.....	453
Вяра и Любов.....	460
Вяра, надежда и любов	471
Ръцете на Любовта.....	477
Новото знание	485
Отворените прозорци	494
Правила за приложение	501
Разумно съотношение в Природата	510
Семе, цвят и плод.....	516
Силното оръжие	524
Вътрешно послушание.....	532

Приложение

Речник на чужди и остарели думи	540
Обяснителни бележки.....	542

НОВО РАЗБИРАНЕ

Размишление

Всеки човек трябва да се научи да служи на Бога. „Ами ако не може?“ Ще прави усилия. Да служи на Бога, това е необходимост за човека. Казваш, че си зает с много работи, не можеш да си губиш времето. Ако вършиш своите работи по механически начин, това не е истинска работа, а още повече – не е служене на Бога. „Аз имам да решавам важен семеен въпрос – да подобря отношенията си с жена си.“ Това не ме интересува. „Търся път как да служа на Бога, да съгласувам служенето със своето верую.“ Това не ме интересува. Че се спъваш, че има много камъни и кал в твоя път – това са обикновени работи. Важно е новото в живота.

Ако е за любов, всички хора говорят за Любовта. Ако е въпрос за истина и правда, всички хора говорят за тях. Мнозина са дохождали при мене и са ми казвали: „Кажени нещо съществено“. Нищо съществено не мога да ви кажа. Същественото е, когато си в тъмнина, да очакваш изгряването на Слънцето и каквото видиш, да знаеш, че е за добро. Същественото е да дойде храната и да я опиташ. Трябва ли да доказвам, че хлябът е нещо съществено? Безполезни са всякакви думи за него: като възприемеш хляба в себе си, тогава можеш да говориш за него. В света има души, които говорят на Бога по особен начин. Някои от вас служат на Бога като онзи млад човек, който иска да се жени. Той има интерес да търси богатата жена: да има къща, пари. Момата пък търси учен човек. Вие не знаете за какво е създаден човекът. Ще ви приведа една мисъл. Когато майката отбива детето си, с това тя не иска да каже, че то не трябва да яде, но че по стария начин не може вече да яде. Когато каруцарят сваля някого от каруцата, с това той

не иска да му каже, че не трябва да се движи, но да слезе от каруцата. Пътят, по който аз вървя, изключва всички превозни средства.

Казваш, че хората трябва да мислят за тебе. Щом мисля за Бога, аз мисля и за другите, и за себе си. Кажеш ли, че трябва да те обичам или ти да ме обичаш, това е неразбиране. Защо? Защото Любовта никога не се изменя. Христос казва: „Нова заповед ви давам“. Това не подразбира стара заповед. Християнският свят разбрал ли е Христовите думи? Нито тези християни, които са на Земята, нито онези в другия свят са ги разбрали. Всеки иска да служи на Бога, въпреки това всеки служи на себе си. Новото, което може да се проповядва, то е да се обичаме, да вярваме в Бога. Това е учението на Любовта. Като проповядвам това учение, ще дойде някой да ме пита какво нещо е Любовта. Ще дойде друг да ми иска някаква услуга или пари назаем и ако не го задоволя, ще каже: „Този човек няма никаква любов“. Значи ако му дам нещо, имам любов. Следователно и гостилничарят, който ви храни и ви услужва, и той има любов. И вие ще се храните и ще платите. Гостилничарят пита: „Какво ще извадите от кесията си?“. И това става по любов.

Казвам: има неща, които човек лесно може да изгуби; има неща, които никой не може да му отнеме. Например всеки може да ти вземе парите. И на пеперудата, колкото и да е красиво нагъстрена, ако отнемеш праха на крилцата ѝ, нищо няма да остане от нейната красота. Най-малкото докосване до крилцата ѝ е в състояние да отнеме всичкия ѝ пращец. Хората често говорят за Любовта – това не е нищо друго, освен пипане на крилцата ѝ. Любовта не позволява да я пипат. Защо? Крилцата ѝ се развалят. Остане ли да опитвате Любовта, всичко се свършва с вас. Ако опитвате Божията Любов – и с нея всичко се свършва. Друго нещо иска Любовта! Една жена се оплаква, че светът ѝ е потъмнял. Защо? Мъжът ѝ е умрял. Тя го е обичала и сега не може да живее без него. Каква любов е тази, която се прекъсва? Смъртта не е пречка за Любовта. Жената е обичала само мъжа си, затова не може да живее. Майката

плаче за детето си, че е умряло. Какво се постига с плача? Нищо не се постига. Детето не е умряло – то е отишло на училище, да учи. Трябва ли тя с години да плаче за това дете?

Всички хора се нуждаят от ново разбиране. Старото разбиране е на егоизма, а новото разбиране – на чистотата. Хората искат да заемат високи места, да станат божества, всички да се въртят около тях. Това е предвзета идея. Ако си божество, ти трябва да задоволиш всички. И аз като направя едно добро, от което всички се ползват, казвате: „Учителя може да направи всичко“. Възможно ли е в една минута да услужа на всички? Някой дойде, иска да ме ангажира за пет минути. Ако всички ми отнемат по пет минути, мога ли да ги задоволя? Преди всичко не разполагам с толкова време. Това е външната страна. Има начин за посещение: всички да се съберат на едно място и като едно цяло да направят своето посещение. Не е ли така с клетките на организма? Те представляват едно цяло и заедно се ползват от общото благо, което Природата дава.

Сега аз виждам една мъчнотия във вашия живот. „В какво се заключава мъчнотията?“ В бързането. Всеки иска по-скоро да постигне желанията си и ако не успее, страда. Питам: може ли гъсеницата да се превърне за един ден на пеперуда? За да стане пеперуда, нужен е период от около 45 дни. Като изяде нужното количество листа, гъсеницата сама ще стане пеперуда. Гъсеницата живее в материалния свят, а пеперудата – в Божествения. Много пъти съм ви говорил за Бога, за Божествения свят. И вие говорите за Бога. В която църква влезете, все за Бога слушате. Според мене човек трябва да изслуша всички – и след това да служи на Бога. Не става ли същото в училищата? Първо учителите преподават, а учениците слушат; после учениците говорят, а учителите слушат. Соломон казва: „Който мълчи, минава за мъдър“. Щом е така, защо учителят се сърди, когато ученикът мълчи? „Защо мълчи ученикът?“ Защото знае, че ако проговори, учителят няма да бъде доволен от него. Много естествено, като не знае уроците си,

по-добре да мълчи. Учителят минава за учен, защото дава знания на учениците си. И вие, за да преподавате, трябва да учите, да придобивате знания.

Мнозина мислят, че са дошли до края на своето знание и няма какво повече да учат. Много още има да учите! Вие не сте изучавали великия път – пътя на душата. Много неща е знаел човек, но много от тях е забравил. Важно е какъв е новият път на душата: този път трябва да намерите и да го изучите. „Аз имам душевни преживявания.“ Имаш, но те не са достатъчни. С едно ядене нищо не се постига – много пъти ще ядеш. И с едно преживяване нищо не се постига – ще работиш, докато постигнеш нещо и задоволиш стремежа на своята душа. Дете си – недоволен си от детинството; станеш голям, възрастен – пак си недоволен; остаряваш – недоволен си; умираш – недоволен си. И на онзи свят човек е недоволен и желае отново да дойде на Земята, да се прояви. Значи човек слиза на Земята, качва се горе; пак слиза, пак се качва и т.н. Казват, че човек се преражда много пъти, от които 777 прераждания са епохални; другите са обикновени. Дали е така, не зная – аз не съм проверил това. Ако някой от вас е проверил тази истина, нека каже вярно ли е, или не.

Питам: от ваше гледище какво постига учителят? Ще кажете, че той преподава, учи хората. Така е, учителят преподава, учениците слушат. Един ден и учениците ще станат учители. Могат ли всички хора да станат учители? Ако това стане, не ще има ученици. „Може ли без ученици?“ Не може. Обаче човек трябва сам за себе си да бъде ученик и учител. Естественият ред в живота изисква едни да бъдат учители, а други – ученици. Според теософите човек трябва да стане божество. Какъв ще бъде животът, ако всички хора станат божества? Нали трябва да има такива, които да се учат от божествата, да ги слушат и да им се подчиняват? Ако всички са божества, те няма какво да правят на Земята – то е все едно да живеят на Земята без тяло. Възможно ли е това? Под „божество“ аз разбирам разумен човек, който използва правилно и добрите, и лошите условия на живота. Ако става въпрос за божество,

както вие го разбирате, и царят минава за божество, но може ли той да използва разумно и добрите, и лошите условия? Днес царят разполага със сила и ако някой не изпълни царската заповед, наказва се. Силен е царят, но не е разумен. Защо? Защото не може едновременно да бъде и учител, и ученик.

От това, което говоря днес, всичко не е съществено. Аз имам предвид да пресея нещата така, че да отделия триците от брашното: триците ще останат на ситото, а брашното ще падне долу. Обаче пресяването не е наука, нито философия. Какво се постига с отделянето на триците от брашното? Според някои учени триците съдържат повече витамини от брашното. Следователно хората отделят същественото от несъщественото и се хранят с несъщественото. И за люспите на лука се казва, че съдържат витамини – въпреки това домакинята хвърля люспите на лука, а употребява вътрешните листа, в които няма толкова витамини. Каквото правят хората в обикновения си живот, това правят и в духовния живот. Едни от тях говорят за Небето, а отричат земния живот; други говорят за Земята, а отричат духовния живот. Това значи да хвърляш едни витамини за сметка на други. Витамини има и в земния, и в духовния живот: и едните, и другите ще използваш разумно. Следователно ако в даден момент си свързан с духовния свят и се разговаряш с разумните същества от този свят, използвай ги, за да придобиеш нещо от тях. Но в това време не отричай знанието, което си придобил на Земята – тези знания взаимно се допълват. И на Земята да си, ще се учиш едновременно и от Земята, и от Небето.

Вчера дойде при мене един млад българин с Евангелие в ръка. Той започна да ми говори: „От няколко години аз чета само Библията и Евангелието, нищо друго не ме интересува. Каквото сам разбера, това ми е достатъчно – не искам да слушам тълкуванията на други хора!“ „Имаш ли някакъв занаят?“ „Нямам. Аз влязох в един манастир, искам да стана калугер!“ „Сам ли ще бъдеш?“ „Не, има още двама: единият е игумен, около 50-годишен човек; другият е калугер, на 26 години. Аз съм най-млад...“ „Облякоха

ли те с калугерско джубе?“ „Не искам да нося джубе, то е доста компрометирано...“ „Какво правиш в манастира?“ „Пращат ме да събирам помощи, но дето отида, всички ме ругаят. Досега съм събрал всичко 750 лева.“ „Какво ще правиш с тези пари?“ „Ще ги дам на игумена, той се разправя с тях...“ „Работата ти не е добра: така ти ще се научиш да просиш. Всъщност като човек ти трябва да се научиш да даваш. Мислиш ли, че като просиш пари от хората, изпълняваш волята на Бога?“ „Какво да правя тогава?“ „Ако аз съм на твое място и съм длъжен да събирам с тефгера пари, така ще постъпвам, че хората да не ме ругаят: ще оставя тефгера при тях – и кой колкото иска, да даде. Някой ще запише, че е дал известна сума; друг ще даде пари, без да запише името си – тези пари ще раздавам на бедни вдовици и сирачета. Така ще изпълня Божия закон; с парите, срещу които има подпис, ще изпълня човешкия закон. Важно е да не насилвам хората – всеки да дава по свобода“.

После младият човек ме запитва: „Какво е твоето мнение за иконите?“. Изглежда, че нещо го мъчи. Казах му: „Има нещо добро и в иконите, но те имат смисъл, ако могат да те повдигнат. Не могат ли да те повдигнат, те не са на мястото си. Според мене сега е време да мислим за живите икони – за бедните и страдащите – тях да спасяваме“. Аз съм намислил да направя една църква с живи икони: всеки ден ще сменям иконите. Защо ще целувам едно дърво с образа на някой светия? Ако целуваш, по-добре целуни една жива икона, един жив човек. Има икони, които могат да се целуват; има икони, които не могат да се целуват. Целуни страдащия, за да го повдигнеш; целуни болния, за да го излекуваш.

Сега аз разглеждам въпроса за същественото и несъщественото в живота. Несъществено е онова, което пречи на човека да разбере живата Истина. Има неща, от които сте заинтересовани, но с тях не се постига целта на живота. Например заинтересован си от любовта на някой човек и отправяш интереса си към него: това е разбиране на Любовта по буква, а не по дух. Ако постъпваш така, непременно ще сгресиш. Казваш: „Целунах този човек“.

Целунал си го от интерес. Той ще търпи ден-два и след това ще те отблъсне. Понеже е богат, много хора го целуват, не само ти: като разбере заинтересоваността на всички, най-после той ще ги отблъсне и ще се освободи от тях. Любовта не се крепи от интереси. Ето защо, който иска да работи за Бога, трябва да бъде безкористен, чист.

Мнозина са идвали при мене да искат пари. Ако не искам да дам, трябва да се крия. Докато съм на първо място, много ще ме безпокоят. И красивата мома, като излезе в града, добре облечена и напета, всички момци тръгват след нея. „Как може тя да се освободи от тях?“ Като тури тъмен воал на лицето си и се облече с проста, скромна дреха. Всеки търси хубавата книга. Пази я да не се оцапа, чети тази книга, когато си сам! Щом дойде някой при тебе, затвори книгата и тури вместо нея друга. И при мене идват много – искат да отворят Свещената книга и да им чета. Казвам им: „Не съм тук!“ „Как да не си тук, нали те виждаме?“ „Виждате ме, но аз не съм тук!“ „Как да си обясним това?“ „С тялото си съм на Земята, а с духа – на Слънцето“. Щом отида на Слънцето, топлината и светлината му се увеличават; щом се отдалеча от него, топлината и светлината му се намаляват. В първия случай се оплаквате, че е горещо, а във втория – че е студено. Някога вляза във въздуха и веднага се яви вятър; щом изляза от въздуха, времето утихне. Като дойде бурята, оплаквате се; като дойде зефирът, доволни сте. Някога съм зефир, някога съм буря – всичко събарям на пътя си. Често казват за мене: „Той е много добър човек!“ „Да, направил съм ти къща.“ „Лош човек е той!“ „Къщата ти е изгоряла“. И в единия, и в другия случай все аз съм причината. Някой е умрял, друг се е родил – пак аз съм причината. Главата на някого е пукната, на другото е здрава – все аз съм причината. Преди вие да ме обвинявате, аз сам ще се обвиня. За всяко нещо, което е ставало и става в света, все аз съм причината.

Ще кажете, че това е иносказателно. Ако е буквално, как ще го разберете? Дали е буквално, или преносно, в него има доза истина. Ако си твърдо вещество, ще ти пукнат

главата; ако си вода, въздух или светлина, нищо не могат да ти направят. Когато пукнат главата на някого, с това искат да кажат, че той е невежа. Следователно докато си на Земята, главата ти не трябва да бъде твърда, но да бъде вода, въздух или светлина. Щом главата ти не е светлина, никой не ти е виновен, че е пукната. Щом не предвиждаш нещата, непременно ще ти се случи нещастие. Научи се да предвиждаш какво ще ти се случи. „Аз всякога мисля.“ Мислиш, но не разрешаваш въпросите; гледаш човека, но не го разбираш; страдаш, но не можеш да си помогнеш; като дойде болестта, не си спокоен. Вие не сте в състояние да издържите на противоречията в живота. Докато сте в сегашното си тяло, непременно ще боледувате: за да се справите с болестите, трябва да преустроите тялото си.

Ново разбиране е нужно на хората. Двама души могат да се обичат само ако се разбират. Ако дойдат при тях още двама души, няма да се разбират. Много просто, не можеш едновременно да четеш две книги: първата книга е ангажирала вече вниманието ти. Всички хора са листа от Свещената книга на живота. Някои от тях са букви на книгата, други са отделни думи, а трети – цели изречения. Ако всеки иска да бъде отделна книга, тя ще остане завинаги затворена – не ще има кой да я чете. Има една-единствена книга в света, от която всички хора четат: това е Книгата на великия живот. Женените четат заедно от тази книга: някога мъжът отвори една страница, интересна за него, и чете; друг път жената отвори една страница, интересна за нея – после разказват кой какво е разбрал. В Библията има интересни и неинтересни страници. Например страниците на родословието не са толкова интересни, защото не можете да ги разберете.

Тайна молитва

25 септември 1932 г., София, Изгрев

ПРАВИЛА ЗА ЖИВОТА

Размишление

Изпълнявайте наред по дух, а не по форма. Всяко нещо, което се изпълнява по дух, допринася полза на човека. Светлината е полезна на човека дотолкова, доколкото му посочва пътя. Правият път е пътят на Светлината. Ще ходиш в този път по дух, ще живееш по дух и ще постъпваш по дух. Ако живееш по форма, т.е. по буква, ти сам се спъваш. Формите са външната страна на физическия живот. Едно физическо желание в човека е да яде. Това желание е на място. Не е важно само да задоволиш стомаха си, но храната трябва така да се асимилира, че да внесе нещо в организма; ако нищо не му се предаде, храната е безполезна. Същото се отнася и до молитвата – ако молитвата не внесе нещо в душата на човека, тя е безпредметна.

Казваш: „Каквото съм научил, това е достатъчно; повече няма какво да уча“. Това е механическо разбиране, това е застой. Както не може с едно ядене, така не може и с малко знание. Всеки ден ще ядеш и всеки ден ще прибавяш по нещо към знанието си. Докато си на Земята, не можеш да кажеш, че всичко знаеш. Придобиването на знанието е непреривен процес. И хората са деца – глупави и умни. Глупавите деца мислят, че много знаят; умните деца мислят, че има много да учат. Който мисли, че много знае, той се представя за силен. „Колко силен е той?“ Ако го натоварят с нещо, той може да носи най-много 50-60 кг на гърба си. Цяла планина може ли да носи? Имаш знания, а не можеш да наредиш живота си; имаш знания, а не можеш да се въздържаш. Какво знание е това? Ако те смущават най-малките неща, учен човек ли си ти? Смущението е външен процес. То е резултат на чуждо съзнание, което се намества в човека. Това чуждо съзнание наричат

„дявол“. Той си мисли, че може да бъде като Бога и със своето голямо мнение за себе си влиза в хората и ги отклонява от правия път. Няма място в човека, дето чуждото съзнание да не може да проникне. То управлява човека: кара го да се моли, да работи повече, отколкото трябва; да учи, да чете, да копае и т.н. Някога става точно обратно – то казва на човека: „Няма защо да се молиш, няма защо да учиш, да четеш, да работиш. Ти си създаден да управляваш и да заповядваш, не може други да ти заповядват“. Така именно човек започва да се колебае, да се раздвоява, докато дойде в състояние сам себе си да не познава. Павел казва: „Въоръжете се с търпение, докато дойде във вас Христос“, т.е. Любовта. Тя ще ви покаже вашия истински вътрешен образ.

Казано е: „Да се не смуцава сърцето ви“. Въпреки това хората се смуцават. Те се страхуват от дявола, т.е. от злото, и го търсят в този-онзи човек. Дяволът няма физически образ. Искаш да станеш богат. Защо? Дяволът в тебе те подтиква да станеш богат. Той ти нашепва: „Виж как живеят другите хора! Всички живеят в охолство, а ти работиш по цели дни и едва изкарваш прехраната си“. Ти се поддаваш на това внушение и си казваш: „Наистина, животът ми не е уреден, трудно изкарвам прехраната си. Ще търся начин да забогатяя“. Какво виждате в живота? Навсякъде неуредици. Няма богат човек в света, на когото животът да е уреден, както той желае. Защо? Защото истинското богатство е в добродетелите, а не в парите. Да бъдеш добродетелен, мъдър и истинолюбив, това значи да имаш богатство, което никой не може да ти го отнеме.

Съвременните хора от сутрин до вечер живеят в смущения и безпокойство. Ако си домакиня, смуцаваш се, че не си приготвила зимнина, че нямаш въглища и дърва за зимата, че дрехите и обувките на децата са стари и скъсани. Ако си чиновник, смуцаваш се, че заплатата ти е малка и не можеш да изхраниш семейството си; ако си търговец, смуцаваш се, че търговията ти не върви добре. Може да се напише цял поменик от човешки смущения. Живееш 50-60 години на Земята и преждевременно оста-

риваш, прегърбваш се и заприличваш на стар дядо. Носиш на гърба си голям багаж, като някой битпазарджия, но никой не купува стоката ти. Най-после дойде смъртта и тя купува всичката ти стока: тя съблича старата ти дреха и те изпраща на онзи свят – там да видиш колко си бил умен.

Като наблюдавам хората, виждам колко са оригинални. Като не разбират същината на нещата, те им дават криви, своеобразни тълкувания. Майката се кара на детето и то плаче; тя си казва: „Плаче детето, значи има възможност да се поправи“. Не, детето плаче, защото не е взело повече орехи; то плаче и си мисли как може втори път да направи по-голяма пакост. Същото мисли и възрастният: той плаче, но не мисли как да изправи грешката си, а каква по-голяма пакост да направи. Колко пъти децата бъркат в кош с орехите без позволение! Грехът не е в това, но те вземат орехи без любов. Всяко нещо, направено без любов, е престъпление. Ако търсите причината за престъпленията, ще я намерите в безлюбието, в скритото желание. Който обича, всякога дава; който не обича, взема. По това ще познаете кой ви обича и кой не ви обича.

Преди години, като правех своите научни изследвания, дойдох до следното заключение: който дава – Любовта действа в него; който само взема – безлюбието действа в него. Когато ти дават – радваш се; когато ти вземат – скърбиш. Божията Любов се изявява в това, че постоянно дава – тогава казваме, че Любовта се втича в човека. Когато Любовта изтича, животът се обезсмисля. Докато животът на Бога се влива в нас, ние живеем и се радваме. Обикновено майката страда, че детето ѝ е умряло. Тя се чуди как детето ѝ, толкова здраво, може да умре! Когато родителите грешат, децата не могат да живеят дълго време. Детето е богатството на родителите. Щом един от тях греши, то заминава за другия свят. Значи като греши, човек може да заболее; като греши, той може и да осиромашее. Казваш: „Не искам да бъда богат“. Това е друг въпрос. Обаче ако вземат богатството ти насила, има причина за това.

Ново разбиране е нужно на хората. И тогава, като имаш желание да растеш, ще разбереш закона за растене-

то. Искаш да обичаш – ще разбереш закона за обичта. Да обичаш и да те обичат – в това е смисълът на живота. Кой да те обича? Бог да те обича и ти да Го обичаш. След това иде вторият закон: да обичаш ближния си и ближният да те обича. И най-после – да обичаш себе си. Кой е твоят ближен – твоят син, твоят брат или твоят приятел? На физическия свят всеки, който може да ти направи услуга, той е твой ближен; или на всеки, на когото можеш да услужиш, ти си негов ближен. За да не изгубиш любовта си, за да не се отклонява съзнанието ти от Бога, бъди далече от света. Оплетеш ли се в света, от сутрин до вечер ти ще мислиш за неща, които смуцават духа ти. Например ти мислиш какво ще бъде утре времето. То може да се развали, да има буря, гръмотевици, земетресения. Тези мисли смуцават твоя дух. Какво ще придобиеш от тези смущения? По негативен път ти искаш да се измени Божественият ред на нещата. Молиш се: „Господи, дай ни хубаво време, за да изора нивата си“. Ти искаш да заповядваш на Господа, а някой друг в това време се моли за дъжд. Единият иска хубаво, слънчево време, а другият иска дъжд. Какъв ще бъде отговорът на техните молитви? Половин час ще вали дъжд за единия и половин час ще грее Слънцето за другия. Ти имаш право само на половин час време от деня. Колко време ти трябва, за да се нахраниш? Половин час. Аз наричам яденето мярка на работата. За половин час можеш спокойно да свършиш работата си. Докато се храниш, ти искаш да бъде времето хубаво. Щом се нахраниш, казваш: „Сега вече времето може да бъде, каквото иска. Аз не искам заради мене целия ден времето да бъде хубаво“.

И тъй, няма по-хубаво нещо от работата. Ще работиш с вяра и ще успееш. Аз не говоря за онази натрапена вяра, която дотяга. Тръгнеш с някой другар: той е замислен, а ти го дърпаш и му говориш – дърпаш го да те слуша. Той те отблъсне и казва: „Стой настрана, дотегна ми“. Искаш да му кажеш нещо, отиваш до ухото му и му шепнеш. Това му е неприятно: кажи му отдалече, той ще те чуе и разбере. Нека у вас се създаде навик да бъдете внимателни и

да не се натрапвате на другите. Дойде някой при мене и почва да ми разказва своята история, която според него е много интересна: бил търговец, забогатял и след време изгубил всичко. Дойде друг път и пак ми разправя същата история; трети път пак чувам същата история. Аз го наричам „обран поп“. Защо го наричам така? Защото един поп, като вършел службата си, спечелил много пари, но го обрала. Той си взел поука от това и втори път не допуснал да го оберат.

Обикновено хората изпадат в смешно положение. Като деца те са недоволни от положението си; като възрастни също са недоволни, като стари пак са недоволни. Слушате дядото – цял ден мърмори: жената била непризнателна, синовете и дъщерите – също. Той е недоволен от всички. Кое е отличителното качество на стария? Той мисли само за ядене. За какво мисли младият? За работа. Обаче има едно състояние, през което всеки човек минава – то е смъртта. Тогава човек не може нито да работи като млад, нито да яде като стар.

Освободете се от старите навици, които ви спъват. Някой ме пита как да обича. Казвам: ако ти досега не си се научил да обичаш, никога няма да се научиш. Другояче казано: ако досега не си се научил как да ядеш, никога няма да се научиш. Кой научи пиленцето да яде? То носи това изкуство в себе си. Следователно има неща, които ние знаем от рождение, те са вложени в нас. Тогава не питай за онова, което знаеш. Ако си го забравил, направи справка, за да го възстановиш. Това можеш сам да провериш в съзнанието си: достатъчно е да се съсредоточиш, за да стане вътрешно пречистване в съзнанието ти. Всички, които са тръгнали в правия път, се нуждаят от такова пречистване. Бог изисква от всички да работим, да дадем добър пример на другите. Ако си художник, ще нарисуваш една хубава картина и ще я изложиш – да видиш дали хората ще я харесат. Няма какво да им се говори – те сами ще я оценят. Добре сготвеното ядене не се нуждае от похвали: сготви, сипи яденето в чинията и остави други да го опитат. Ако кажат, че е хубаво, наистина е добре сгот-

вено; ако не го одобрят, значи не е стотвено добре. Обаче ако яденето за мене е хубаво, не значи, че и за другите е хубаво.

Ще ви дам едно правило за живота, което трябва всякога да спазвате. То е следното: не говорете много. Някои от вас говорят много – това е една слабост; други говорят малко – това е друга слабост. Човек трябва да говори умерено. Ако говориш пред публика, ще вземеш най-много пет минути. Само така ще станете духовни хора. Под „пет минути“ разбирам пет минути върху известен въпрос; след това ще промениш темата и ще говориш още пет минути върху друг въпрос. Не занимавай хората с едно и също нещо – еднообразието действа убийствено. Божествените работи се свършват за пет минути, а човешките – за повече време. Имаш нужда от хиляда лева. Отиваш при един свой приятел и му казваш: „Приятелю, моля те да ми дадеш 1000 лева назаем“. Ако свършиш разговора си за пет минути, той ще ти послужи; ако му говориш десет минути, той няма да ти послужи. Защо? Защото го занимаваш с човешки работи. На Божественото никой не се противопоставя. Кой извор е отказвал да ти даде от своята вода? Обаче кладенецът някога може да ти откаже. Защо? Отиваш при него: нямаш въже, нямаш кофа – не можеш да си извадиш вода. Значи изворът, като Божествен, всякога дава; кладенецът, направен от човека, някога дава, а някога не дава. При това изворът дава, колкото трябва. Това е правият път на действие. Кладенецът е като хората, той казва: „Готов съм да ти дам вода, колкото искаш, но условията са неблагоприятни – въже няма, кофа няма“. Така казват и хората. Като объркат работите си, те казват: „Светът е лош, животът е тежък“. Жената мете къщата си, вдигне прах и казва: „Къщата е лоша, много прах събира“. Не е лоша къщата, но ти не знаеш как да метеш. Съвременните хора сами вдигат прах, а търсят причината във.

В Любовта, като проява на Живота, трябва да се спазва следното: да се дава навреме и да се възприема навреме. Значи първо ти ще слушаш Бога като Любов, после ти ще говориш на Бога. Той не обича да Му се говори много.

Казано е: „Не бивайте многословни в молитвата си“. Не мисли, че с многото говорене ще постигнеш нещо: достатъчно е да говориш пет минути. Ако си гладен, кажи: „Гладен съм, Господи!“. Щом кажеш така, хлябът ще дойде. Ако започнеш да плачеш, да разказваш за жена си и децата си, че са гладни, че нямате хляб, никой няма да те чуе. Това е повторение на една и съща песен, в която няма никаква музикалност. „С глада си ли трябва да занимаваме Господа?“ По-добре ли правите, като Го занимавате с греховете си? Важно е, като говорите с Него, да не Му отнемате повече от пет минути. Днес има около петстотин милиона християни в света: ако всеки отнеме по пет минути на Господа, колко време трябва да им даде Той? Бог има много служители – напреднали същества, които изпълняват Неговата работа. Затова се казва, че Бог изслушва едновременно и на всички отговаря изведнъж. Казваш: „Ако се моля сам, Бог по-бързо ми отговаря“. Зависи каква е молитвата ти. Някога Бог отговаря по-бързо на общата молитва на хората.

Като ученици вие трябва да бъдете досетливи и да живеете в чистота. Това значи: като отиваш при своя приятел, иди с най-хубавата си мисъл и с най-хубавото си чувство. Като отиваш при Бога, иди с най-хубавото си разположение на душата. Ти отиваш Там да придобиеш нещо и после да свършиш известна работа. „Кален съм, грешен съм.“ Ти не си образувал калта. Вървиш по калния път: естествено, ще се окаляш. Калта е от дявола, но щом попаднеш в този път, длъжен си да го изчистиш. Ако не искаше да се каляш, не трябваше да излизаш този ден от къщи. Колко неща има в живота, които отегчават човека! Колко петна имаш на дрехата си, които непременно трябва да се изчистят! Някои петна лесно се изчистват, а други – мъчно. Мнозина мъчно разбират нещата, защото в съзнанието им едновременно изпъкват две неща. Например говоря на одного за Божията Любов. Той ме слуша, но мисли за своята любов: решил е да се жени. Грешката е в мене: докато момата и момъкът мислят за женитба и удоволствия в живота, аз не трябва да им говоря за Божест-

веното – то отпосле ще дойде. Гладният първо трябва да се нахрани – после ще му говориш за Господа. Запазете същото правило за себе си: внимавайте да не бъдете тягостни на себе си.

Научете се тази година да говорите малко – по пет минути. Каквото кажеш за пет минути, да струва брилянти. Ще говориш пет минути и през това време аз ще броя колко злато струва. Така трябва да се оценяват изказаните думи за пет минути. Ако през време на говоренето се брояха каравелчета, стойността на изказаните думи нищо не би струвала. Аз ще бъда по-доволен, ако ми говориш пет минути, оценени в златни монети, отколкото пет часа, оценени в каравелчета. Следователно кажи няколко ценни мисли, от които да са доволни всички. Духовният живот е ценен в мислите, в истините, които изнасяш, а не в многото говорене. Казваш: „Трябва да се обичаме!“. Това са каравелчета; това е човекът, който иска да вземе нещо. Който не говори за любовта между хората, а я прилага, той не иска да взема, но казва: „Аз трябва да давам“. Значи който дава любов, никога не говори за нея; който взема любов, постоянно говори за нея. Всъщност и той не трябва да говори за Любовта – той има право да говори за Любовта, само когато получи нещо от нея. Преди да е получил нещо, той трябва да мълчи. Защо? Защото Бог е Любов. Аз не мога да заставам Любовта да се изяви към този или онзи; и мене никой не може да ме застави да изявя любовта си към даден човек. Въпреки това хората се налагат един на друг. Казват: „Ти трябва да обичаш този или онзи“. Имаш право да обичаш онзи, който ти е направил някаква услуга или някакво добро. Има хора, на които давам много и зная защо давам; на някои пък нищо не давам. Как ще обичам младата мома, която има всичко? На нея мога само да се радвам. Богатият ме пита: „Обичаш ли ме?“ „Раздай богатството си!“.

Има една философия в живота, според която човек може да постигне желанията си, да се развива, сам да е доволен от себе си. Само така той ще следва пътя на своето вътрешно разбиране. Това се постига чрез съзнател-

на работа върху себе си. Следователно ще говориш само пет минути. Всеки, който говори много, аз го изпращам с празна торба. Дойде при мене една циганка с пълна торба; тя ме пита: „Ще ми дадеш ли нещо?“ „Нищо няма да ти дам, торбата ти е пълна догоре. Ако извадиш нещо от нея, ще ти дам цял хляб“. Не можеш да говориш много и да получиш нещо: малко ще говориш, само пет минути.

Казано е в Писанието: „Като отиваш при Господа, ще носиш празна торба“. Следователно ако торбата ти е пълна, ще я изпразниш. „Ще осиромашея!“ Значи ти си богат човек – защо просиш тогава? Щом просиш, трябва да изсипеш богатството от торбата. И тогава, като носиш празна торба, ще получиш нещо. Ако богатият търговец фалира и стане виден астроном, обеднял ли е той? Ако фалира като търговец и стане министър-председател, обеднял ли е той? Трябва да обеднееш в едно отношение, за да минеш в друго, по-добро. Ще смениш богатството със сиромашията, иначе не можеш да станеш нито учен, нито министър-председател. В този смисъл каквито процеси стават във вас, трябва да ви радват. Ако минаваш от едно състояние в друго, радвай се, защото това, което получаваш, е по-хубаво от онова, което си имал. Ти не знаеш какво е определил Бог за тебе. От Божествено гледище радвай се на всичко.

Първото правило: говорете малко, но разумно! Благодарете от дълбочината на душата си за всичко, което ви се случва. Вземайте участие в общата благодарност към Бога. Не задържайте дълго време един човешки недъг в ума си. Дръжте в ума си добродетелите на хората. Само така можете да се чистите вътрешно.

Благодарете, че сте станали, че дишате въздуха. Благодарете за всички мисли, за всички чувства, които ви посещават. Всяка вечер, преди да си легнете, отделете пет минути от времето си, за да благодарите на Бога за всичко, което ви е дал. Като си легнеш да почиваш, ти ще отидеш в другия свят, ще се разходиш, и сутринта ще се върнеш отново на Земята. Ще бъдеш радостен и весел и готов за нова работа. На онзи свят се отива със специално такси.

Тази сутрин вие дойдохте тук без такси. С такси иде само човекът на Любовта, а не онзи, който иде със своята кал. Човекът на Любовта иде точно навреме. Щом тръгваш и се колебаеш да отидеш ли, или не, ти не си господар на положението – ти идеш с чуждо такси. Аз искам всеки да дохожда със своето такси.

Казвате: „Нищо не разбрахме от това, което ни говорихте“. Радвам се, че нищо не сте разбрали. Давам на някого пари назаем. Той казва: „Разбрах, много ти благодаря. Аз ще ги платя“. Когато ги плати, тогава пък аз ще разбера. Когато някой казва, че ще ми плати, той има предвид бъдещето. Той и на смъртта казва: „Ще ме почакаш няколко минути, за да си платя дълга“. Ако не каже така на смъртта, той не е разбрал закона. Следователно ако дойде нещастие или страдание при тебе, кажи: „Дай ми пет минути на разположение, да си свърша работата“. Обиди те някой, кажи: „Дай ми пет минути, да си свърша работата“. Кажи същото и на кредитора. Петте минути ще употребиш за молитва: да благодариш на Бога, че ти е изпратил изпитанието. Законът е такъв: първо ще вземеш, после ще плащаш; след това пак ще вземеш и т.н.

Значи всяко нещо трябва да се направи на времето си. Ще бъдеш ту длъжник, ту кредитор. Като се помолиш пет минути, или ще даваш, или ще вземаш. Ще имаш две кесии: едната в левия джоб, другата – в десния. От лявата ще даваш, в дясната ще туряш. Който има да ти дава например хиляда лева, а не иска да ти ги даде, ти ще му дадеш: ще бръкнеш в левия джоб и ще му дадеш. Това е новото правило.

Тайна молитва

2 октомври 1932 г., София, Изгрев

СВОБОДА И ОГРАНИЧЕНИЕ

Размишление

Ще прочета 3. глава от Евангелието на Матей.

Днес аз ще говоря само на онези от вас, които разбират. Останалите ще чакат още много време, докато започнат да разбират. Те са като малките деца, които едва пъплят. Каквото и да им кажеш, те все ще си пъплят: нито разбират, нито могат да мислят. Да оставим децата настрана, нека си пъплят. Като видя червея, казвам: нека си лази, не му е дошло времето да ходи и да разбира. Като видя птицата, казвам: нека си хвърчи, не ѝ е дошло времето да разбира. Като видя рибата, казвам: нека си плува, още не ѝ е дошло времето да разбира. Червеят, рибата, птицата още не могат да се разглеждат като символи на съзнателен живот. И сегашните разбирания на хората са детински. Има добри, възпитани и благородни деца, има и деца своенравни – дето и да ги туриш, всичко развалят и опетняват.

Като говоря, някои не ме разбират и думите ми произвеждат обратен ефект. Те се засягат, защото личните им чувства са силно развити. Като зная това, аз заемам известна дистанция, за да не ви засягам. Не само хората се засягат, но всички същества се засягат – и най-малките същества се докачат. Докато се докачат, всякога ще се намери нещо, което да ви засегне. И светлината даже ви засяга. Кой не е свивал очите си пред силната светлина? Казваш на светлината: „Не влизай толкова силно в очите ми. По-малко влизай“ – и току свиеш очите си. На силния вятър казваш: „Не духай толкова силно“. Но той не иска да знае, че се обиждаш – влиза в дрехите ти, развява ги, разпръсква косите ти и т.н. Като се обиждаш, на кого първо ще се сърдиш: на вятъра, на Слънцето или на светлина-

та? Някога човек се раздвоява в себе си, сърди се на самия себе си. В първо време човек е весел, разположен, доволен от себе си. После става сериозен, гневи се: на кого се гневи, с кого се разправя, сам не знае. Гневът е сила, но смехът и радостта също са сили. Изобщо всяко състояние, през което човек минава, е сила.

Казваш: „Аз не се гневя“. Не, няма човек в света, който да не се гневи, да не скърби и да не се радва. Всички се радват, скърбят и се гневят. Има състояния, общи за всички – разликата е в степента. И греховете са общи за всички същества. Няма същество на Земята, което да не греша, само че едни грешат повече, а други – по-малко. И най-малкият грях е толкова силен, колкото и големият – няма защо да се доказва това. Обаче за разбирането на този закон е нужен умът на философа и мъдреца. Питате: „Как е възможно най-малкият и най-големият грях да са еднакво силни?“. Казвам: големият пожар е станал от една малка искра. Следователно ако на малкия грях, като на искра огън, дадеш условия да се прояви, той може да има резултата на големия огън, на големия пожар. Този закон се отнася както за грешките, така и за добродетелите. Законът е един и същ и за големите, и за малките добродетели. Резултатът от греховете съсипе, разрушава човека: краят на всеки грях е разрушение. И ако човек не се опомни, не се осъзнае, той ще изчезне от Битието – така е писано в Божествената книга. Следователно краят на човешкия грях води към заличаване на човека от Великата книга на живота. Злото ще остане, но ще заличи, ще погълне човека: каквото носиш в съзнанието си, какъвто капитал си придобил, всичко ще изчезне. Капиталът ти, даден от Бога, ще стане достойние на дявола, а ти ще станеш негов роб.

„Как можем по лесен начин да се освободим от злото?“ Така питат само мързеливите. Като говорим за злото, аз нямам намерение да плаша хората, че ще влязат в ада – те и сега са в ада. И аз не зная дали ще намерите начин да излезете оттам. Когато ви боли коремът и с часове се въртите в леглото, не сте ли в ада? Вие имате такива опит-

ности. Аз говоря за злото като за сянка на доброто. Много естествено – ако не вършиш доброто, ти си под влияние на злото. И тогава ти губиш свободата си. И в злото си свободен, но само за злото, не и за доброто. В доброто е обратно: свободен си за доброто, но не и за злото. Значи човек е ограничен и в доброто, и в злото. Свобода има само онзи, който може да прави и добро, и зло. Но и това не е истинска свобода. Защо? Защото едната свобода те ограничава в едно отношение, а другата – в друго отношение. Следователно в относителната свобода има ограничение в злото и ограничение в доброто – това зависи от познаването на закона.

Вие искате да прогресирате, но без познаване на закона на Доброто за никакъв прогрес не може да се говори. Ако се ограничиш в доброто, ще бъдеш свободен от злото: само така ще имаш постижения, чрез които всеки ден ще се увеличаваш и разширяваш. Обаче ако попаднеш под влиянието на злото, ти постепенно ще се сгъстяваш, докато паднеш от тежестта на собственото си тегло. Всяко тегло, което се ограничава от доброто или от злото, има тегло, поради което се привлича от Земята. В този смисъл и най-лекият човек, като насочи ума си в известна посока, придобива определено тегло. Онези хора, които обичат Земята, тежат повече за Земята, по-малко за Небето. И обратно: онези, които обичат Небето, тежат по-малко за Земята, повече за Небето. Добрият, праведният човек е тежък за Небето; лошият, грешният човек е тежък за Земята.

Следователно тежестта на човека показва какъв е неговият стремеж – към Земята или към Небето. Когато страдаш, това показва, че имаш някакво земно желание, което не можеш да постигнеш. Това желание не е неестествено, но с него не можеш да отидеш на Небето. Позволено е на човека да има желания, но той трябва да ги ограничава. Например позволено е на човека да яде, но не му е позволено да преяжда; позволено му е да пие, но не му е позволено да се напива; позволено му е да мисли за злото, но не му е позволено да прави зло. Да знаеш как да

използваш силата на злото, това е велика наука, с която малцина разполагат. Не се смущавайте от това, че някои неща не ви са позволени – злото не се пипа. Въпреки това вие заемате положението на професори, които правят своите опити. Вие правите опити със злото и се натъквате на противоречия. Много от вас са доктори, с титли, но въпреки това минават през най-големите нещастия и страдания. Питам: какво ти струва титлата „доктор“, ако ти сам себе си не можеш да лекуваш?

Преди години ме извикаха в Сливен да лекувам един доктор. Отидох при него и го запитах: „Защо викате мене, а не извикате един от вашите събратя лекари?“ „Страхувам се да не ме отровят. Те са завистливи, ще ме отровят на общо основание“. Какво искам да ви покажа с този пример? Искам да ви обърна вниманието към личните чувства на човека като на спънка за неговото развитие. Всяко живо същество, колкото и да е малко, има лични чувства. Когато мисли изключително за себе си, човек е в своя личен живот, който има отношение към тялото. Докато живееш в тялото си, ти не можеш да постигнеш всичките си желания. Физическата форма не разполага с големи възможности. Например волът има здрави, големи рога, здрави крака, голямо тяло, и макар да е с голямо мнение за себе си, той не може да постигне всичко. Всяко живо същество обича своята форма, има мнение за себе си, но не може да излезе вън от тази форма. И човек обича своята форма, но вън от нея не може да излезе.

Да се върнем към закона на Доброто и злото. В Доброто човек е свободен да прави добро, а не е свободен да прави зло. В злото е обратно: човек е свободен да прави зло, а не е свободен да прави Добро. Значи законът на Доброто се отличава от закона на злото по резултатите. И едното, и другото ограничение са на мястото си. При сегашните условия на живота Доброто работи в наш интерес. Защо? Защото ни ограничава в правенето на зло. Радвай се, че се освобождаваш от злото – по такъв начин ти си свободен да правиш зло. Казваш: „Аз съм свободен в злото“. Значи ти си свободен да правиш зло. Не е така! Бъди свободен в

Доброто, а ограничен в злото. В този смисъл, както хората разбират свободата, никой не е свободен. Например кой е свободен да изминава по сто километра всеки ден? Първо, организмът му го ограничава, няма сили да издържи. Кой може да стане милионер? Който е умен; ако не е умен, не може да стане милионер. Кой може да стане виден философ? Искаш да станеш философ, но умът ти е ограничен, не си толкова способен. На всяка стъпка човек е ограничен, не може да постигне желанията си.

Хората говорят за свободата, но те трябва да определят що е свобода. Има една свобода, която сега се изучава – тя е Свободата, която иде от Любовта. За тази Свобода аз още не съм говорил. Това, което хората наричат свобода, не е нищо друго, освен ограничение. Човек е ограничен и в доброто, и в любовта. Искаш да направиш едно голямо добро на някого, но се страхуваш да не би този човек да се пресити от твоето добро. Значи пресищане има и в доброто. Майката може да даде на детето си повече мляко, отколкото му трябва, и да го пресити. Обаче разумният знае кога колко да дава, за да не става пресищане. Казваш: „Трябва да храня добри мисли за човека“. Знаеш ли какво значи да храниш добри мисли за някого?

Каква мисъл трябва да храниш за своя приятел? „Искам да стане той велик човек, да стане цар.“ Ето една мисъл, която може да заблуди човека, да го пресити. Ако от днес нататък започне да мисли, че може да стане цар, той е закъснял. Сам за себе си той е цар – и сега е цар. Ако е уверен, че е излязъл от Бога, той има царско произхождение. Ако мислиш, че сега ще станеш цар, това показва, че идеята за произхода на човека от Бога е лъжлива, той е на крив път. Който е излязъл от Бога, той носи в себе си мисълта, че е от царско произхождение. Да си цар, това значи да заповядваш на всички хора и те да ти се подчиняват. Тогава между тебе и тях ще се създаде едно вътрешно стълкновение. При това положение нито един от твоите близки няма да те обича. Следователно противоречията в човешкия живот се дължат на факта, че всеки иска да царува, т.е. да управлява другите. Не е лесно да управля-

ваш хората. Ако искаш да станеш цар, първо направи този опит със себе си – опитай се да станеш цар на своите мисли, чувства и постъпки. Когато твоите мисли, чувства и постъпки останат доволни от тебе, тогава ти можеш да направиш микроскопически опит със своите близки – да им станеш цар. Така ти сам ще видиш доколко те ще бъдат доволни от тебе.

Мнозина мислят, че са свободни. Аз не зная в какво се заключава тяхната свобода. Преди всичко те имат крив възглед за свободата. Тепърва трябва да се изучава законът на Свободата. Това, което хората наричат свобода, всъщност е ограничение. Някой иска да се изкаже, но се въздържа и казва: „Като говоря, трябва да мисля как и къде да поставям думите“. Всеки език има свой начин на изложение. Например на български казваме: *аз направих* или *направих*. Двата израза имат различно значение. Когато се поставя личното местоимение *аз* пред глагола, човек развива една черта в своя характер; ако употреби глагола без местоимението, развива се друга черта. Ако кажеш *аз обичам*, разбираме едно нещо; кажеш ли *обичам*, разбираме друго нещо. Добре е да те обичат, но добре е и ти да обичаш. Ако само тебе обичат, няма да имаш възможност ти да обичаш. Ако ти сам се обичаш много, няма да остане място другите хора да те обичат. Как ще разберете мисълта: „Няма да остане място други да те обичат“. Ако съзнанието ми е запълнено от мисълта, че аз трябва да се обичам, какво допринасям с това на себе си и на другите?

Аз бих желал вие да ми държите една лекция върху темата „Какво значи да обичаш себе си.“ Да обичаш себе си, значи да удовлетвориш всичките си нужди: да се нахраниш добре, да дишаш, да се облечеш с хубави дрехи и обувки, да си вчесан добре, да имаш хубава стая с меко, удобно легло; с една дума – всичко да ти е на място. Какво се крие зад мисълта „да обичаш себе си“? Ти правиш всичко за господаря в себе си, който не подозира, че си готов да направиш всичко за него. Ти се движиш нагоре-надолу като кираджийски кон, а той не знае, че има толкова предан слуга, готов да му угоди във всичко. Така някой момък

се влюби в една мома. Той обикаля момата, готов е на всякаква услуга, но тя даже не подозира. Той е неин слуга, а тя – господарка. Той казва: „Моля ти се, обърни внимание на мене“. Някога този господар – момата, се излъгва и го признава за господар. Той веднага казва: „Плати ми сега!“. В какво се изразява плащането? Тя трябва да му напише едно любовно писмо, да му каже, че и тя го обича. Всяка мома, която се излъгва да каже на момъка, че го обича, тя е на погрешен път; и всеки момък, който се излъгва да каже на момата, че я обича, и той е на погрешен път. Любовта не се определя във време и пространство. Като кажеш, че обичаш някого, това се отнася само за даден момент, при дадени условия. Можеш да обичаш някого, защото си в бурно море или в тъмна гора и си изгубил пътя си. Той иде със запалена свещ и ти посочва пътя. В дадения случай ти обичаш този човек. Утре той поставя бомба на пътя ти. Ти излизаш със свещ и виждаш бомбата. Как мислиш, свещта може ли да те спаси от бомбата? Мислите ли, че хубавите думи всякога произвеждат един и същ резултат? Не, някога хубавите думи носят спасение, а някога – разрушение. Когато младият момък каже на момата, че е ангел, божество, тези думи спасяват ли я?

Казвам: и вие трябва да дойдете до едно по-дълбоко схващане на нещата. Ако не ги разбирате, ще изпаднете в противоречие. „Какво да кажа на човека, ако се въздържа да не му кажа, онова да не му кажа?“ Всичко можеш да говориш, но ако думите ти са верни и истинни. Ако думите на момъка са верни, нека говори; ако не са верни, по-добре да не говори, защото момата ще измени мнението си за него. Къде остава верността на неговите думи? Утре той ще нарече момата „демон, паднал дух“ – думи, точно обратни на първите. И в единия, и в другия случай той има някаква користолюбива мисъл или чувство, които крие от другите. Аз изнасям тези примери не толкова за вашите отношения – те не ме интересуват. Те са за ваша сметка. Ако дъвчете добре храната си, това е полезно за вашето храносмилане; ако не я дъвчете добре, тежко ви. Аз не се интересувам, че цяла нощ ще се преви-

ваш от болки – причината е в тебе, че не си сдъвкал добре храната.

Аз ви привеждам тези примери, за да ви докажа, че отношенията ви към Бога не са правилни. Щом отношенията ви към вашия ближен и към самия себе си не са правилни, естествено, че и към Бога няма да бъдат правилни. Докато нещата се нареждат по ваше желание, вие сте доволни. Утре излезе нещо неочаквано за вас и вие казвате, че Бог не е справедлив. В човека има една спотанена, скрита мисъл, която го кара да критикува. Така той дохожда до крайни предели. Така се създава злото. Всеки от вас е изложен на такива състояния. Щом се разболеете, вие веднага ще се усъмните в Бога. Ако някой умре от дома ви или някаква неприятност ви се случи, вие пак ще се усъмните в Бога. Питам: с такава вяра докъде ще отидете? А сега всички очакват ангели да ви посрещнат на онзи свят – с букети в ръце, с каляски, с музика, с бели дрехи облечени. Хубави са тези работи. В онзи свят има и китари, и бели дрехи, но като ти дадат китара и не можеш да свириш, веднага ще те изпъдят от рая. Само един фалшив тон решава съдбата ти: китарата остава на Небето, а ти слизаш на Земята. Ако ти дадат перо в ръката и напишеш нещо неправилно, перото остава в рая, а ти слизаш на Земята. Това е фигуративно казано.

Следователно ако отидеш в онзи свят и направиш най-малката грешка, изпъждат те навън. Нещата остават там, а ти се връщаш на Земята. Този закон има приложение и на Земята, в самия живот. За всички непостижими неща се казва, че са отвлечени. Възможно е, може вие да имате право, но сегашният живот трябва да има приложение. Всички противоречия в живота се дължат именно на този закон. Градиш, създаваш нещо, но като дойдеш до върха на постижението, всичко се събаря, нищо не остава от твоя градеж и ти започваш отново. Започваш да пъплиш и наново се сгромолясваш. Тъкмо дойдеш до един малък връх – и оттам се сгромолясваш и казват: „Няма да я бъде!“. Мога да ви приведа хиляди примери от вашия личен живот, от живота на вашите мисли и чувства, както

и от обществения живот. Всичките ви разочарования се дължат на двата велики закона – възлизане и слизане. Те показват, че човек не е свободен. Това не значи, че като не е свободен, някой го ограничава. Той трябва да благодари именно на това. Че не е свободен, това значи: свободен е да направи едно нещо, а не е свободен да направи друго. Не може едновременно да обичаш и да мразиш. Обичта може да се смени с омраза и омразата – с обич. Това става лесно. За да се смени едно състояние с друго, нужна е малка причина. Ако имаш приятел, когото обичаш, той трябва да бъде внимателен към тебе. Една горчива дума или един крив поглед са в сила да изменят неговото разположение към тебе. Той става сериозен. „Какво е станало?“ Станало е нещо: той е сменил мястото си – от върха е слязъл долу. Видимо, това място е малко пространство.

И тъй, най-малкото побутване е в състояние да наруши равновесието на човека и да го застави да вземе друго място. Вие мислите, че никой не може да ви бутне от това място. Лъжете се – вие не познавате нито себе си, нито другите. Щом измени мястото си, човек не е същият – и той се изменя. Много естествено, той заема друго положение. Законът гласи: стойте далече от този, който ви обича. Той е като пружина: щом бутнете и засегнете върха му, каквото и да му говорите, той не може вече да ви обича. Дето е застанал той, не го бутай: бутнеш ли го, той ще се качи на друг връх; щом отиде на другия връх, положение-то е вече изменено. Ако мислите, че никой не може да ви бутне, много се лъжете. Дръжте в ума си мисълта: никога не стойте близо до хората. С други думи казано: не се приближавай до хората толкова близо, че да ги буташ. Защо? Защото ако ти ги бутнеш, и тебе ще бутнат. Стой далече от хората – не на един метър, а на 300 хиляди километра разстояние. Такава е мярката за бързината, с която се движи светлината.

В какво отношение трябва да стоим на такова разстояние от хората, и кога именно? Когато се обичате. Двамата, които се обичат, ще бъдат станции и в една секунда светлината ще минава от единия до другия. Това е пътят

на Любовта. Щом измените тази мярка, Любовта не може да действа. Вие не сте мислили по този начин – сега аз ви давам нов начин на мислене. Досега вие не сте знаели мярката на Любовта. Казвате: „Вярно ли е това, или не?“. Приложете тази мярка и ще опитате резултатите. Аз още не съм срещнал двама души, които да се обичат по този начин. Срещал съм хора, които от любов един към друг умират, жертват се един за друг, обаче не съм срещал хора, които да се обичат по новия начин. Не че хората не се обичат, но не разбират закона на Любовта. Едни са по-близо, други по-далече, но не могат да спазят точната мярка. Нещата трябва да се съпоставят правилно. Хората определят отношенията си към Бога според своята любов. Те Го търсят близо някъде до тях, обаче Бог абсолютно пази Своята мярка – Той нито се приближава до хората, нито се отдалечава от тях. И ние сега търсим Бога, искаме и Него да бутнем, но не можем.

Тази лекция не е за насърчение. Вие искате да ви насърчавам. Аз не мога, нито искам да ви насърчавам. Ако искам да ви насърчавам, трябва да ви кажа: „Не бойте се, майка ви през целия живот ще ви кърми“. Не, това не може да бъде: още първата година майката отбива детето си. В първата година тя го вози в количка, но в края на втората година тя го оставя да ходи. След третата година вече тя оставя детето самостоятелно да се проявява. Докато е малко, майката го нарича „ангелче“ и нищо не иска от него. Но като порасне това ангелче, майката го изпраща на нивата, само да работи. Каква е тази любов, ако очаквате майка ви постоянно да ви държи на ръце? Това се отнася до вътрешното разбиране на живота.

Като говоря по този начин, думите ми звучат като тези на ходжата, който се моли на минарето. Той казва: „Един е Бог“. Какво се разбира под „един е Бог“? Единство в Бога се разбира само тогава, когато спазваш мярката на Любовта, която Бог е определил. Ако не я спазваш, не е един Бог. Да разбираш Бога, значи да Го обичаш при всички условия и никога твоите мисли да не се изменят. Това значи да имаш една свещена мисъл в ума си, да знаеш, че

в Бога всичко е определено – да имаш за Него само една мисъл. И като отидеш при Бога, злото и доброто да изчезнат, да не мислиш нито за доброто, нито за злото. Кой от вас е имал тази опитност? Ако някой е имал тази опитност, нека я разправи – и аз се интересувам от нея. Това е една от най-хубавите опитности, една от най-ценните придобивки на този свят. Тя води към един свят, дето няма нито зло, нито добро. Тук даже и Доброто остава далече и вие влизате в Новия свят, дето мярката за Доброто и за злото не е мярка за Живота.

Науката за Доброто и за злото е занимание за децата. В този смисъл и вие сте деца за Доброто и за злото. Казват ти: „Не бутай ореха!“. А ти буташ ореха, не зачиташ думата на майка си. „Къде е престъплението?“ В незачитане думата на майката, а не че си взел един орех. Като пораснеш, майка ти не ти забранява да буташ орехите. Тя казва: „Можеш да ядеш орехи, колкото искаш“ – няма закон, който да те ограничава. На детето е забранено да яде много орехи: те съдържат органически йод, който причинява отравяне. Като ядеш орех, добре е да обелиш сухата кожица, за да не ти причини болки. Има мисли, които приличат на орехите. За да се ползвате от тях, първо снемете люспиците им и тогава ги яжте. Всяка мисъл, която не е освободена от тази люспица, внася известна отрова в организма; след време отровата се изхвърля навън.

Обичаш някого. Ти се питаш: „Защо обичам този човек?“. Мъчно е да определиш защо го обичаш. Защото е добър ли? Той още не е добър. „Обичам го, защото е богат – има какво да взема от него. Обичам банкера, защото има какво да ми даде. Обичам майка си, защото ми услужва.“ Казвам: трябва да дойдете до безкористната любов, която не е свързана с материални облаги.

Аз говоря на онези от вас, които искат да следват правия път. В това отношение вие сте правили ред опити – дошли сте вече до пътя на Любовта. Няма по-лесен път от този на Любовта, но няма и по-труден път от него. Вие се стремите и към Доброто. Труден е пътят към Доброто, но още по-труден е пътят към злото. Казано е: „Тесен е пъ-

тят, който води към вечния живот“. Но в този път постиженията са големи. Малцина ходят в тесния път. Широк е пътят към злото: мнозина ходят по този път, но той води към погибел. Следователно ако пътят е широк и води към погибел, той е пътят на злото и непостижението. Няма нито един в този път, който да е постигнал своята цел. Ако търсите постижения, ходете в пътя на Любовта. Обаче в пътя на омразата няма никакви постижения. Това е философията на живота: труден е пътят и на Истината, но в него има постижения; лесен е пътят на лъжата, но в него няма постижения. „Защо да не правя зло?“ Защото в пътя на злото няма постижения. Това са нови мисли, които трябва да имате предвид.

И тъй, като ви се случи някаква малка неприятност в живота, бъдете герои – носете я. Ако не можете да носите страданията, няма да имате постижения. Ако при най-големите мъчнотии в живота си не обичате Бога, де е вашата любов? Ако всеки ден губите по един приятел и страдате за него, де е любовта ви? Аз всеки ден губя по един приятел и не скърбя. Защо не скърбя? Защото губя един приятел, а двама печеля. Там е смисълът! Ако скърбите, това показва, че имате повърхностно понятие за Любовта. Синът ви, за когото плачете, не е ли бил във вашия ум и във вашето сърце през целия ви живот? Той не е бил само вън от вас, но е и вътре във вас. Когато бяхте млада мома или млад момък и тропяхте на хорото, той беше при вас и се радваше. Когато вие се оженихте, той беше около вас. „Къде отиде той сега?“ Дето беше по-рано. „Ще дойде ли пак?“ Ще дойде и ще си отиде. Ново разбиране ви е нужно.

Питате: „Къде отиде нашият баща?“. В онзи свят. Аз бих ви завел някога в онзи свят, но ще забогатеете там и не ще искате да се върнете. „Как ще забогатеем?“ Ще ви дам един пример за онзи свят – да видите какво е измислил умът на българина. Един млад българин се оженил за една красива чорбаджийска дъщеря. Тя била мързелива и не обичала да работи. Мъжът ѝ, като виждал, че тя нищо не прави за къщата, казал ѝ: „Така не може да се живее. Ти нищо не работиш, ще оголеем. Аз не съм богат човек и не

мога сам да поддържам къщата“. Тя не обръщала внимание на думите му: откак се оженила, тя изпрела само две вретена, колкото да покаже, че работи. Един ден ги поканили на сватбата на брат ѝ. „Какво ще правим сега? Как ще те заведа при баща ти и майка ти?“ „Лесна работа – отговорила тя. – Ще впрегнеш колата, ще туриш големия кюп в нея и аз ще вляза вътре – никой няма да ме види. Като стигнем до селото, ти ще отидеш у майка ми да поискаш нови дрехи за мене, да се облека.“ Мъжът отишъл в селото. Като го видяла, майка ѝ попитала: „Защо си сам? Къде е дъщеря ми?“ „Тя ме чака накрай селото. Нали знаеш, че е своенравна – иска с песни и свирки да я посрещнете“. И те изпратили музикантите с мъжа ѝ. Като чула свирнята, тя вдигнала капака да види какво става. Щом видяла свирачите, тя веднага се скрила, след това избягала и се върнала в селото си. Мъжът ѝ останал до края на сватбата. Като се върнал у дома, той останал изненадан, като видял жена си с хурка да преде. Сготвил качамак и я поканил да яде, но тя, заета с работа, му казала: „Тури каша на рамото ми, нямам време за ядене“. Той турил кашата на рамото ѝ, а тя продължила да преде.

Казвам: за да отидем на онзи свят, трябва да се облечем с дрехата на Любовта. Защо? Красив е онзи свят – който влезе там, ще се възхити от неговата красота. Аз говоря за онези от вас, които любят Бога. Повечето хора са крайно своенравни. Не е лошо своенравие, но трябва да знаете как да го употребите. И то е потребно: на Земята без своенравие не може. Аз уподобявам своенравие на добре заключена врата. Туриям ключа, завъртам го, но вратата не се отключва, опъва се нещо. Като влезе ключът добре във вратата и я отвори, вратата казва за мене: „Ето един своенравен човек, който хлопа силно“. Наистина, когато вратата се хлопне силно, мазилката се изкъргва. Всички хора поизкъргват мазилката. Защо? Не знаят как да отварят. Аз съм наблюдавал как хората отключват вратите си.

Човек има три врати: на ума, на сърцето и на волята. Бъдете внимателни, когато отваряте тези врати – отгук

започва вашето възпитание. Пазете се да не обърквате вратите си. Ако вратите на ума, на сърцето и на волята са в изправност, своенравието е на място. Ако искате да бъдете щастливи, следвайте правия път – той се заключава в правилното и навременно отваряне на вратите. Аз бих говорил повече за щастието, но оставям за друг път. Един теософ казва, че щастието е цел в живота. Той не казва как може да се постигне щастието, но определя що е щастието. Мнозина говорят за щастието, но то си има свой път и методи за постигане, то има известни подтици и навици. Например какво прави красивата мома? Тя привлича младия момък и мисли, че го е направила красив. И момъкът мисли, че е направил момата красива. Така ли е в действителност? Вземете например приказките „1001 нощ“. Там виждаме, че красивите жени са се привличали от грозни, черни мъже. Това привличане се дължи на известен контраст. Ако черният човек е грозен във физическия свят, той е красив в чувствения, в астралния свят. Значи външната грозота е красота в астралния свят. Една жена, физически красива, се стреми към мъж, красив в астралния свят. Външно черните мъже са красиви в астралния свят. Черният човек е чернозем, следователно той е богата почва. И като се казва, че богатите няма да наследят Царството Божие, аз разбирам, че те не могат да влязат там, защото са черни.

Питам: колцина от вас имате ясна представа за тази сложна мисъл, която ви изнасям? Не е въпрос за черния цвят, но той е символ на алчност. Както алчността събира всичко в себе си, така и черният цвят поглъща всичката светлина. Който събира всичко в себе си, той е черен: от сутрин до вечер той мисли само за себе си.

Използвайте следното правило: бъдете ограничени и в доброто, и в злото; бъдете свободни и в доброто, и в злото. Ако едновременно не сте ограничени и в доброто, и в злото, вие не сте в правия път; ако едновременно не сте свободни и в доброто, и в злото, пак не сте в правия път. Това е философска мисъл, това е основен закон, наречен Закон на Любовта. Който изпълни този закон, той

ще придобие първия лъч на Любовта. „Как ще се убедим в това?“ Като го опитате. Приложете този закон и като се убедите в неговата сила, сами ще кажете: „Ето една наука, до която се дохожда чрез опит“. Не е достатъчно човек само да вярва – той трябва да опита нещата, сам да се убеди в тяхната истинност.

Съвременните хора и досега още имат окови на ръцете си: дето минат, оковите им дрънкат. И вие носите окови на ръцете си, турени от вашите възлюбени. Освободете се от тези вериги, хвърлете ги настрана, освободете ума и сърцето си от ограниченията. Ще кажете, че това не се отнася до вас. Ако имате ограничения, сега не можете да се освободите. Кога ще се освободите? В бъдеще някога. Не отлагайте нещата за бъдещето, за следващия живот. Ако днес не можеш да се спасиш и да влезеш в Царството Божие, и в бъдеще няма да влезеш. Ако сега влезеш в Царството Божие, ще влезеш и в бъдеще. Важен е сегашният живот, каквото направиш сега, това е важно. Кое ви пречи още днес да влезете в Царството Божие? Нищо не ви пречи – от вас зависи да влезете или да не влезете. Казваш: „Малък съм още, не съм достатъчно израснал, не съм готов за Царството Божие“. Така говори онзи, който не е разбрал закона. „Не разбирам какво преподава Учителя. Ще питам учениците – те да ми обяснят.“ Ако ти не си разбрал Учителя си, от учениците още по-малко ще разбереш. Ако твоето внимание е затворено за Учителя ти, за съучениците ти ще бъде още по-затворено. Ако не даваш ухо да чуеш и разбереш това, което Учителя ти говори, нищо няма да разбереш от онези, които отвън ти говорят. Ако разбереш Божественото, ще разбереш и човешкото.

Днес аз ви нахвърлих много мисли, които можете да използвате. Те се отнасят до онези, които искат да вървят в правия път. Вие искате постижения в материалния свят. Под „материални постижения“ разбирам онези, които са лишени от духовна основа. Те свършват с разочарования. Богатство без знание, храна без здраве водят към страдания. Здрав стомах, отлична храна, просветен ум и възвишени мисли – това са духовни блага, духовни постижения.

И вие, като религиозните хора, казвате, че човек трябва да се спаси. Да, всеки ден трябва да се спасявате, но от какво? От заблужденията си. Мрачните състояния на духа – на обезверяване, на разочарование, трябва да турите настрана. Не казвайте, че животът няма смисъл – животът има велик смисъл. Ако изгубиш този смисъл, естествено, ще изпаднеш в състояние и себе си да не познаваш. Някога обичате хората, някога не ги обичате; често и себе си не обичате. Питам: къде е краят на тези състояния? Когато тези състояния са чужди за вас, лесно се справяте с тях; като дойдат до вас, мъчно се справяте. Това са мъчни задачи за решаване.

Казвам: обичайте Бога при всички състояния, дръжте в ума си свещени мисли за Него. Бъдете радостни и весели при всички положения: и при доброто, и при злото. Това се отнася до вашия вътрешен живот, който е съвършено свободен от външния живот, от всичко онова, което може да ви смуцава. Христос казва: „Князът на този свят няма нищо общо с Мене“. В своя свят той може да прави, каквото иска, но той няма нищо общо с Любовта. Омразата и злото съществуват, но те нямат нищо общо с Любовта. Тя може да ги допусне, но те не я поддържат. Значи злото и доброто се поддържат от Любовта, но тя не се поддържа от тях. Не мислете, че ако сте добър, ще имате повече любов. Всъщност ако не сте нито добър, нито лош, Любовта ще има по-голямо влияние върху вас.

Да остане у вас мисълта: ограничени в Доброто и в злото, свободни в Доброто и в злото. Всичко друго можете да забравите, но тази мисъл – никога. Щом тази мисъл остане у вас, вие ще намерите пътя, ще намерите и своето място.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

9 октомври 1932 г., София, Изгрев

ДАВАНЕ И ВЗЕМАНЕ

Размишление

Духовният свят е странен, неразбран за човека. Който влезе в него, той е изложен на проветряване. Във физическия свят човек може да затвори вратата и прозорците на стаята си – отникъде да не духа. Така той се чувства защитен, това му дава една самоувереност и той си мисли, че е запазен от зло. Забелязано е тъкмо обратното: хора, които живеят затворени в стаята, по-рано умират от онези, които са изложени на проветряване. Като влезе в духовния свят, човек се чувства, като че ли е оставен на произвола на съдбата. Той прилича на малко дете, излязло само навън в бурно време, настръхнало от страх. Той казва: „Духовният свят не е за всички хора“. Така е, духовният свят не е за всички хора – той е само за онези, които са готови да излязат вън от физическия свят. Докато не излезеш от къщата си, ти не можеш да станеш духовен човек. С други думи казано: докато стоиш в стаята си и дишаш нечист въздух, ти не можеш да издържиш чистия планински въздух. За да отидеш на планината, трябва да имаш здрави крака. Но това не е нещо непостижимо. Да се качиш на планината е толкова постижимо, колкото да се качваш по стъпала. Каквато е опасността да паднеш от планината, такава е и опасността да паднеш от стълбите на къщата. Има случаи, когато при падане от стълбите някой си е счувал крака. Мъчнотията е докато се качиш и слезеш от планината. На върха ти си изложен на бури и ветрове, на слънчевата топлина и светлина, на всички промени, които стават в Природата. Това именно внася в човека страх и безпокойство, то е една от причините за противоречията в живота. Това показва, че духовният живот не е за всички хора.

Казвам: физическият и духовният свят коренно се различават. Ако живееш само на физическия свят, ще те товарят като кон – цял живот ще те товарят, ще пренасяш товара от едно място на друго. И ако не разбираш законите на този свят, считаеш се нещастен. Като свършиш работата, ще ти дадат малко вода, зоб и ще те вкарат в обора, постлан със слама, за да си починеш. Като задоволят нуждите ти, казваш: „Има нещо хубаво в този свят“. Да, има нещо хубаво и за кираджийския кон. Не се минава много време, един ден те уволнят от служба. Всички плачат за тебе, че са изгубили един добър работник. Добър работник беше, защото пренасяше товара. Кой господар не плаче за своя добър кон? Той е готов и паметник да му направи. Духовният свят в сравнение с физическия представлява свят на произвол. Ако влезеш там, никой няма да те пита защо си дошъл, какво искаш. Там никой никого не товари – всеки е свободен да прави, каквото иска. Гледаш над себе си слънце, въздух, простор, но хора няма. Доволен си от свободата си, но искаш да видиш поне един човек. Докато се нагодиш на новите условия, ти ще изпаднеш в голямо заблуждение. На Земята си трупал богатства, уреждал си къщата си – и сам си се товарил, и други са те товарили. Изведнъж се виждаш в духовния свят: без къща, на открито, изложен на слънчевата светлина и топлина, без товар на гърба си. „Не може ли в духовния свят да се живее като на Земята?“ Не може. На Земята ти си в долина, а в духовния свят – на планина. Следователно, като отиваш на планината, ще вземеш само толкова товар, колкото можеш да носиш. Щом отиваш на планината, ще оголееш. Из пътя ще се изпотеш и ще започнеш да сваляш: на този ще дадеш един килограм, на онзи още един, докато олекнеш. Като се върнеш вечерта, ще видиш, че си изгубил два килограма от теглото си. Ако отидеш на планината десет пъти наред, ще изгубиш 20 кг от теглото си: тежал си 60 кг, а след това тежиш 40 кг. „Не искам да бъда духовен човек, щом трябва да изгубя 20 кг от теглото си.“ Какво особено си изгубил? Все едно, че си разтоварил колата си: това е излишна материя, от която трябва да се освободиш.

И до днес още хората се товарят с непотребен материал. Това внася голямо противоречие в човешкия живот, което и напредналите хора не могат да разрешат. „Щом разликата между духовния и физическия живот е голяма, не ни трябва никакъв духовен свят.“ Вие още не сте живели там, не знаете какво представлява той. Вие сте били само на разходка в духовния свят – отиване и връщане, като екскурзианти, не го познавате. Щом вятърът на планината ви подуха и Слънцето ви попече, вие се уплашите и бързате по-скоро да се върнете на Земята – там няма кой да ви пази. Всъщност това не е духовният свят – вие едва сте надзърнали в онзи свят.

И тъй, който влезе в духовния свят, трябва да е готов да се подчини на неговите закони. Още на вратата започват да го събличат: свалят дрехите му една след друга, окъпват го и го обличат в нова дреха. Значи минаването от физическия свят в духовния не е нищо друго, освен събличане на старите дрехи и обличане на нови. Това е само приготвяне, подготовка за духовния свят. Като не разбираш това, ти оставаш недоволен от онзи свят. От физическия свят доволен ли си? Докато си бил на Земята, само са те товарили. Цял живот си ял, но и от яденето не си бил доволен; обличал си се – пак си бил недоволен; имал си къща, удобства – също не си бил доволен. Малко хора са останали доволни от живота си на Земята – повечето са били недоволни. Питам едно: „Нали имаш хубава къща, защо си недоволен?“ „Хубава е къщата ми, но е на улицата – голям шум се вдига. Нямам градина, нямам цветя и плодни дървета, от които да се ползвам“. Мъчно е да задоволиш човека: каквото и да му дадеш, все недоволен ще бъде.

Като изучавам хората, виждам, че светските и духовните хора си приличат в едно отношение: и едните, и другите са недоволни от живота си. Светските хора живеят на Земята и мислят, че разбират физическия живот, а всъщност не го разбират. Духовните хора мислят, че разбират духовния свят, но и те се заблуждават – не го разбират. Казваш: „Щом съм на Земята, ще ме товарят“. Това не е

физически живот. Духовният човек пък казва: „Щом съм в духовния свят, ще бъда свободен, само ще се събличам и обличам“. Това не е духовен живот. Да се събличаш и обличаш и да си свободен от физически грижи – това не е свобода. Бил си болен и си оздравял – това не е свобода, това не е духовен живот. Ако си в болницата, и здрав да си, пак не си свободен – и това не е духовен живот. Духовният живот се отличава с особени качества.

И тъй, за да разбира човек същината, т.е. съдържанието на духовния живот, той трябва да се освободи от много лъжливи понятия, които са напълнили неговия ум. Първо човек търси начин да бъде щастлив, но не знае в какво седи щастието. Той може да мисли, че щастието е в яденето, но за всяко ядене се плаща. Във физическия свят има спане, но и за спането се плаща. Човек е странник, който пътува по Земята. Спрял се е в един хотел. Хотелджията му дава хубаво легло, ядене и пиене, но на сутринта, като си отива, той му казва: „Плащай сега!“. Хубаво е всичко това, но скъпо се плаща. Хотелджията те моли внимателно да си запишеш името в адресната книга. Казва: „Искам да си оставиш името в моята книга за спомен“. Като престоиш няколко дена в хотела и се готвиш да си заминеш, хотелджията ще ти каже: „Сега ще си платиш за дните, прекарани в моя хотел“. Какво ще правиш, ако си в един лондонски хотел, дето за вечер се плаща по десет долара; отде ще вземеш пари, ако трябва да прекараш десет дена в този хотел? Питам: какво щастие е това – да дохожда хотелджията всеки ден при тебе, да ти иска по десет долара на вечер? Първо той те записва в книгата си като виден човек и започва да те дои всеки ден като крава. Като се върнеш в отечеството си, казваш: „Бях в Лондон, в един голям хотел, но там ме издоиха хубаво“. Какво благо си придобил от пребиваването си в хотела? Чистият юрган, чистите покривки не са били само за тебе – мнозина са се ползвали от същите блага.

Често се говори за щастие. Това е хубаво. Щастието е идея, вложена в човешката душа. За всеки човек е определен специфичен път, в който се развиват неговите дарби

и способности. В този път той се натъква и на доброто, и на злото. За да ги използва разумно, той трябва да мисли. Има една страна на злото и една страна на доброто, които всякога трябва да имате предвид. Не мислете, че като вършите зло, то само по себе си е зло – то е зло само в една страна на неговото проявление. Влизаш в една стая и виждаш на масата сложено хубаво ядене: гладен си, сядаш и изяждаш яденето. Казваш: „Отлично е това ядене. Бих желал и втори път да имам такова ядене“. Да, но това ядене не е приготвено за тебе – ето де се явява злото. Като дойде онзи, за когото е било приготвено яденето, пита: „Кой ми изяде яденето?“. Каква разлика има в това, че ти си изял яденето, а не онзи, за когото е било приготвено? Значи злото представя отношенията между хората: ти си взел това, което не е било приготвено за тебе. Ще кажеш, че Господ е наредил така. Не, в този случай Бог не е наредил това.

Човешкият и Божественият свят съществено се различават. Всеки човек трябва да знае кога е в човешкия свят и кога – в Божествения. В човешкия свят, т.е. във физическия, каквото и да направиш или да получиш, трябва да платиш. Ако ядеш, веднага ще дойде някой да те пита: „Доволен ли си от яденето?“ „Доволен съм!“ „Тогава, плащай!“ Ако си купиш обувки, дрехи – трябва да платиш; ако не платиш, злото се явява в своята пълнота. В човешкия свят каквото бутнеш, трябва да платиш – там за всичко се плаща. Нещастията във вашия живот се дължат на това, че всичко бутате и после трябва да плащате: така аз си обяснявам причината за негодите в живота, дето често се изменят условията. Оплакваш се, че животът ти е тежък – трябва да знаеш причината за това. Например ядеш повече, отколкото трябва – и ти стане тежко; носиш тежест повече, отколкото можеш – и ти става тежко; не лягаш навреме – пак ти е тежко. Следователно физическият живот е свързан с известни ограничения, каквито в духовния живот няма.

Същественото във физическия свят е това, че каквото търсиш, ще го намериш. Дето и да е – в бакалница, в мага-

зин, в градина – непременно ще го намериш, но ти трябва да го търсиш. И в духовния свят е същото: каквото ти потрябва, ще го намериш. Разликата е само в това, че без да го очакваш, ще го намериш – то ще те търси. На физическия свят ти търсиш, каквото ти е нужно, а в духовния свят нещата сами те намират. С други думи казано: на физическия свят човек сам търси благата, а в духовния свят благата сами идат при него. Физическият свят е подобен на хотел: там влиза всеки, който търси подслон; като прекара известно време в хотела, един ден той го напуска, но плаща за прекараното време. Така постъпва и въздухът: той влиза през носа на човека, напълва дробовете му, и като си свърши работата, излиза навън, като оставя нещо от себе си – той знае закона, че на физическия свят се плаща за всичко. Въздухът представлява същество от духовния свят. Той влиза и излиза от човека, без да го очакват: като остави благото, което носи, сам излиза навън. Щом отвориш очите си, светлината влиза вътре и оставя част от благото, което носи. В това отношение въздухът и светлината са слуги на Бога, чрез които Той изпраща подаръците Си на всички живи същества на Земята. Можеш ли да бъдеш недоволен от тези подаръци? Ето защо, влезе ли човек в духовния свят, той трябва да благодари за всичко, което му е дадено даром. Там ще намериш водата, въздуха, светлината и топлината – великите блага на живота. На физическия свят човек още търси водата, но в духовния свят е достатъчно само да отвори очите, носа и устата си, за да получи всичко наготово. Ето защо в духовния свят съществата не мислят за нищо друго, освен за едно – как да предадат Божията Любов на Земята, как да убедят хората, че вън от физическия свят съществува един прекрасен, светъл свят. В духовния свят няма страдания, няма болести, няма смърт. Духовният и физическият свят са свързани помежду си, както е свързана планината с долината. Под „духовен свят“ в широк смисъл разбирам Божествения свят.

Казано е в Писанието, че богатият няма да влезе в Царството Божие. Под „Царство Божие“ разбирам Божест-

вения свят, към който всеки се стреми. Значи и богатият иска да влезе в Божествения свят. Имате ли представа кой човек е богат? „Защо богатият не може да влезе в Царството Божие?“ По единствената причина, че няма хотел, в който да влезе неговото тяло. В хотела няма обор за конете на богатия, няма склад за стоката му. А както знаете, когато богатият тръгне на път, той трябва да има на разположение цял керван камили. В Царството Божие не се приемат багажи, не се приемат животни, които ще оставят своите извержения. Който иска да влезе в духовния свят, ще остави всичкото си богатство навън. Ако му се хареса там, може да остане; ако не му се хареса, ще слезе пак на Земята и ще си вземе богатството, което го чака вън. Под „богат“ не разбирам само онзи, който има пари и говеда – богат е онзи, който има пороци и слабости: гордост, тщеславие, алчност и др. Такъв богат не може да влезе в Царството Божие: той е богат със съмнение, с подозрителност, със скържавост и др.

Има хора материално богати и материално бедни, обаче има и духовно богати, и духовно бедни хора. Не е важно какво богатство имаш – важно е да си готов да оставиш богатството си вън и така да влезеш в Царството Божие. Защото е казано: „По-скоро камила ще влезе през иглени уши, нежели богатият – в Царството Божие“. Кой богат е готов да даде богатството си за Господа? Христос не се спира тук, но продължава: „Който не се отрече от майка си и баща си, от брата си и сестра си, от приятелите си, най-после и от себе си, той не може да бъде Мой ученик“. „Какво ще остане от човека, като се отрече от всичко?“ Душата му ще остане свободна и той ще разбере какво представлява Божественият свят. Преди да се отрече, човек носи баща си и майка си, брата си и сестра си, приятелите си, понеже всички те са инвалиди. Докога ще ги носиш? Не стига, че ги носиш, но още те морализират, че не си ги носел, както трябва. Казваш: „Любовта изисква да ги нося“. Не, Любовта е разумна, тя не изисква това. „Страхувам се да ги сваля на земята, да не им причиня болка.“ Не се страхувай! Баща ти, майка ти, жена ти искат цял живот

да ги носиш на гърба си, а за тебе не мислят. Срещнеш на пътя си един болен, беден човек, искаш да му дадеш малка помощ и се спреш да извадиш кесията си. Веднага жена ти казва: „Не се спирай, продължавай пътя си! Не знаеш ли, че всяко твое спиране ми причинява болка?“. За да не причиниш болка на жена си, ти продължаваш пътя си и отминаваш бедния. Някога и жената носи своя инвалид мъж на гърба си. Питам: каква любов, какви отношения могат да съществуват между инвалиди? Някой е осъден цял живот да носи на гърба си майка си или баща си, жена си или приятеля си. Ще ги носи до известно място, докато един ден се освободи от тях: ще ги изтърси на пътя и ще се освободи от робството. Това означава стихът, който някога Христос е казал: „Ако не се отречеш от майка си и баща си, от братя си и сестра си, от приятелите си и от себе си, не можеш да бъдеш Мой ученик“.

Казвате: „Не е дошло още времето за отричането“. За онези, които още не са носили товара на гърба си, времето не е дошло, но за онези, които са го носили, времето е вече дошло. Който е носил товара си цели 60 години, най-после ще каже: „Докога ще нося аз този товар? Стига вече! Не искам повече да го нося, не искам да бъда роб на другите!“. И наистина, съвременните хора са роби едни на други. „Какво ще кажат хората, като се отречем?“ Ако харчиш много, ще осиромашееш и хората ще те питат защо си осиромашал, къде останаха парите ти? Ако се разболееш, ще те питат защо боледуваш. Боледуването е разтоварване. Питат коня: „Защо те разтовариха?“ „Защото господарят продаде стоката си“. И човек като заболее, губи от теглото си 10-20 килограма. Казваме, че той се е разтоварил; други казват, че е отслабнал много. Не е отслабнал, но се е освободил от ненужния товар. В това отношение болестите са благословение. Когато Бог иска да събуди съзнанието на човека, изпраща му някаква болест. Като оздравее, той е вече готов за работа. „Искам да стана духовен!“ Не е лошо желанието ти, но искаш да станеш духовен, без да разбираш живота.

Мнозина искат да бъдат духовни, без да разбират какво иска духовният свят от тях. Да бъдеш духовен, значи да

разбираш духовете, да знаеш техния език. Онези, които се занимават със спиритизъм, често си служат с пишещи медиуми. Като дойде духът, вземе перото и дълго време го движи върху хартията: пише кръгове, спирали, линии. Чрез тези знаци той предава нещо, но окръжаващите не го разбират. Той изпише няколко листа, докато започне да пише думи и цели изречения. Като гледат тези знаци, присъстващите казват: „Учен е този дух, но не можем да разгадаем неговите знаци“. Учен е той, колкото са учени и малките деца. Учени са духовете, изучавали са Божествената азбука, но малцина от тях могат да съчетават буквите в срички и думите в изречения, малцина могат да предадат нещо цялостно: започват с Божествената азбука, но става някакво прекъсване и те престават да пишат. В някои спиритически сеанси казват за някого, че е добър човек, че ще стане учен или музикант. Някога предсказанието им се сбъдва, а някога не се сбъдва. Следователно ако влезеш в духовния свят и не можеш да съпоставяш нещата, ти не си попаднал на място, т.е. съзнанието ти е още на физическия свят. Ако си готов за духовния свят, ти ще знаеш как да съчетаваш буквите, да образуваш от тях разумна мисъл. И тогава каквото напишеш, ще можеш да го направиш. В духовния свят процесите са завършени – там каквото мислиш, става. Ако имаш къща в духовния свят и не си доволен от нея, тя веднага се стопява. На Земята, ако не си доволен от къщата си, ще купиш материали – тухли, цимент, вар, пясък, и ще повикаш работници да я поправят. В духовния свят обаче къщите изчезват една след друга и отново се явяват, докато ви задоволят – там не се търпи никакъв дефект.

Човек може да живее едновременно и във физическия, и в духовния свят. Докато е млад, той е идеалист – иска да приложи идеалите на духовния свят в своя личен живот. Колкото старее, човек забравя идеалите си – и да иска да ги приложи, той няма вече сили. Значи докато е млад, човек има сили да обработва градината си: носи вода, полива цветята, плодните дървета, но не знае как да ги обработва. Като минават годините, той се е научил вече

да обработва градината, но водата е далече, не може да я носи – вътрешни условия няма. Питам: какъв смисъл има твоето знание, щом не можеш да го приложиш? То е все едно да имаш градивен материал, а да не знаеш да градиш. Какъв смисъл има твоята медицина, ако няма болни, които да лекуваш? Каква полза, че си учител, ако няма кого да учиш? Знанията трябва да се прилагат. Ако не могат да се приложат, явяват се ред противоречия между физическия и духовния живот на човека.

Човешкият живот е преходен – в него няма нищо постоянно. Единственото постоянно нещо, това е придобитото от човека. Според мене физическият свят е изложба на всичко, придобито в живота. Тази изложба трае няколко хиляди години: там се изнасят всички къщи, учебни заведения, обществени и частни сгради. Както някога са представляли пирамидите, така днес се излагат всички човешки произведения. Къде са днес пирамидите? Духовният свят е установен, там не стават промени, както на Земята. Ето защо, който иска да изучава духовния свят, трябва да го разглежда от друго становище, а не както днес го изучават. Нужно е да се отрече човек от всички удоволствия и удобства на Земята – само така той ще влезе в Божествения свят. Как ще влезеш в този свят, ако умът ти е зает с неща, които го отвличат и заличават знанието ти? Така не можеш да влезеш в Божествения свят. Не можеш да учиш, ако на ръката си имаш цирей – за човешкия ум циреят е препятствие, което трябва да се премахне. Всяка материална мисъл в твоя ум трябва да се изхвърли: ако не я изхвърлиш, тя ще ти причини такава болка, която ще отклони вниманието ти от духовния свят. Следователно ако искаш да изучаваш Божествения свят, трябва да освободиш съзнанието си от всички странични мисли – те са товар за твоето съзнание. И тогава не ти остава нищо друго, освен да възприемеш най-хубавото нещо на Земята – Любовта. Защо съвременните хора не се обичат? От практическо гледище те знаят, че като залюбят някого, той веднага ще иска да ги ограничи – той има желание да ги използва като кираджийски коне. Такова нещо е човеш-

ката любов – тя постоянно взема: от този взема, от онзи взема, а нищо не дава. Онзи, който знае този закон, казва: „Не си струва човек да обича, нито да го обичат“. Това е криво разбиране на закона.

Отличително качество на Божествения свят е даването. Бог дава и на богати, и на бедни, на учени и на прости – на всички дава. Ето защо който отива при Бога, трябва да е готов правилно да възприема Божественото и разумно да го използва. Ако не използваш разумно даденото от Бога, ти сам ще си създадеш нещастия и страдания. Ако влезеш готов, с будно съзнание в Божествения свят, ще придобиеш изобилно блага. Обаче на физическия свят не е така: там всички искат, а никой не дава. Там привидно дават: докато ти дадат нещо, веднага си го вземат. Така дава бакалинът: даде ти нещо, срещу което взема повече. Казвате: „Такива са времената“. Това не ви оправдава. Ще продадеш едно яйце за 20 лв.: колко трябва на получава човек, за да плати 20 лв. за едно яйце?

Като ме слушате да говоря така, вие казвате: „Човек да си поживее, както разбира, че каквото даде Бог“. Това е криво разбиране. Ами ако се намерите в особено положение, като очаквате само на Бога? Каква философия има в думите „каквото Бог даде“? Живееш известно време на Земята, ядеш и пиеш, работиш, спиш, ставаш пак да работиш, докато един ден заминеш за другия свят. Около тебе се съберат роднини и приятели, които плачат и скърбят; след това те вдигнат на колесница, занесат те на гробищата, дето държат надгробни речи, турят цветя и венци върху тебе и най-после те спущат в гроба. Тук започва угощение на малките братя – червеите. Всички се разотиват по домовете си и казват: „На добър час!“. Питам: защо заровиха този човек, нали го обичаха? Защо не го задържаха къщи, каква е тяхната любов?

Казвам: така постъпват хората и със своето щастие – едва го придобият и го заровят в земята. И като погребат човека, започват да ви убеждават, че след време той ще възкръсне. Това е друго заблуждение. Горко на онзи, който очаква да възкръсне от гроба! Има смисъл да възкръснеш,

но докато си още в тялото, със своите мисли и чувства, със знанието, което имаш. Да възкръснеш, но коренно да измениш живота си! Цял живот си бил неспокоен, недоволен, че това, онова нямаш – и в един момент да стане преврат в твоя живот, да заживееш в радост и веселие, в доволство и светлина. Това наричам възкресение! А тъй: цял живот ще бъдеш недоволен и ще почнат да те убеждават в прераждането – ще дойдеш втори път на Земята със същото съзнание, да направиш същите грешки... Значи ако си женена и мъжът ти те бие по няколко пъти на ден, като се преродиш отново на Земята, пак да се ожениш и пак мъжът ти да те бие. Благодарим за такова прераждане! Прераждането има съвсем друго значение. Питате, като се преродите, дали ще се познавате. Да се познавате като стражари, съдии, бакали, познаване ли е това? Да познаваш Бога, това е живот вечен. Да познаваш Онзи, Който дава живот, а не онзи, който взема живот.

Като изнасям тези неща, аз нямам предвид да ви обезсърчавам. Обаче казвам, че вие криво разбирате физическия живот. Той има своите добри страни. Вие не разбирате правилно нито физическия живот, нито Божествения: вие живеете в един свят, който не разбирате. Всеки си е създал свой живот, който се отличава по това, че е сянка на Битието, а не негова реалност. Докато уповавате на човешкото, един ден вие напълно ще се разочаровате – в този свят всичко ще премине така, както снегът се стопява. Следователно не уповайвай на този свят, който изчезва като снега през пролетта. Смешна е именно тази несъобразност. Снегът трябва да се стопи, за да израснат тревите и цветята. Ако снегът на физическия свят не се стопи, хубавото в човека няма да израсте, т.е. Божественият живот – цветята и плодовете – няма да дойдат. Божественото иде от цветята и плодовете. Като знаете това, не гледайте на външните несагоди. Несъобразността в човешкия живот се дължи на вашите криви разбирания. Това показва, че вашите разбирания са станали крайно материалистични. Тази е причината, че съществуват противоречията. Какво е тяхното предназначение? Казваш, че трябва да се живее

с вяра. Кой живее днес с вяра? Да живееш с вяра – това значи, като нямаш къща, имоти и пари, да не губиш своя вътрешен мир. „Уповавам на Господа!“ Всъщност ти уповаваш на къщата и на имотите. Ако хората живееха с вяра, те щяха да съзнават, че са части от едно велико Цяло; и като части от Цялото те щяха да имат еднакво отношение към Него. Това значи да живееш с вяра! Така ще разбереш, че благата, дадени от Бога, трябва да се разпределят правилно. А тъй, да живее всеки за себе си, както днес се живее – това е индивидуален живот. Казвате: „Да си уредим работите!“. Всички уреждат работите си, но като отидат на гробищата, виждат как майка им и баща им са уредили работите си. Казваш: „Те умряха, и аз един ден ще умра“. Ако един ден заминеш за другия свят, без да си уредил сметките си, ти нищо не си постигнал. Тази мисъл, взета буквално, става много тежка, мъчно се носи.

Един милионер, американец, попаднал в едно молитвено събрание, дето проповедникът говорел за даването. Присъстващите били все бедни хора. Като говорел за даването, проповедникът имал предвид богатите хора. Слушателите му насочили погледа си към милионера – единствения богат човек между тях, с което искали да му кажат: „Чуваш ли какво се проповядва? Готов ли си да даваш?“. Милионерът се намерил в трудно положение, едва издържал края на проповедта. Той си мислел: „Дано по-скоро се свърши проповедта, да изляза оттук! Втори път няма да стъпя в това събрание“. Такова е положението на всеки човек, който е преял. За да се облекчи, той трябва да вземе очистително. Като знаете това, никога не преяждайте, никога не употребявайте храни, които разстройват стомаха и отравят кръвта. Освободете се от всички мисли, чувства и желания, които тровят организма. Тази е задачата на духовния човек: той сам трябва да се пази, сам да се чисти, да стане господар на себе си.

Следователно да бъдеш господар на себе си, това значи да живееш в Божествения свят, дето няма кражби, дето няма никакви престъпления. Кой може да открадне водата, въздуха и светлината? Веднъж запалена ли е свещта

ти от Божествената светлина, никой не може да я изгаси. Тази е разликата между физическата и Божествената светлина. Физическата светлина се явява и изчезва, светва и загасва, а Божествената е вечна, никога не изгасва. Всяко чувство, което се явява и изчезва, е човешко; всяка любов, която ту се явява, ту изчезва, е човешка. Как може да разчитате на такава любов? Проникне ли Божията Любов в човешкото сърце, никой не може да я изгаси – тя вечно свети и грее. Затова казваме, че Божественото слънце грее и свети на всички, то еднакво дава своята светлина и топлина на всички живи същества. Ако си на физическия свят и твоята свещ изгори, ще отидеш в някоя бакалница и ще си купиш нова: ще дадеш пари, ще си вземеш свещ. В Божествения свят обаче, ако искаш повече светлина, ще си направиш по-големи прозорци. Там светлината се дава даром: колкото по-големи са прозорците, толкова повече светлина ще приемеш.

Работете върху себе си, за да се убедите в силата на Божествената светлина. Тогава, при каквито изпитания и да се намерите, лесно ще се справите с тях. Казваш: „Ако не мога да се справя с изпитанията си, ще замина за другия свят“. Важно е как ще заминеш: ще възкръснеш или ще останеш в гроба. Който е ликвидирал със своите земни желаниа, лесно умира, той лесно се освобождава от тялото си: душата му хвърква в Божествения свят, дето продължава да живее. Обаче онзи, който е свързан за Земята, мъчно умира – той се държи за тялото си в гроба и чака да дойде някой да го освободи. Ако погледнете с очите на ясновидеца, ще видите как умрелите се държат за телата си, не могат да се отделят от гроба си. Ето защо, докато си на Земята още, стреми се да се освободиш от всички земни, материални връзки, та като влезеш в Божествения свят, да паднеш като зрял плод. Не мислете, че можете да живеете самостоятелно, свободно на Земята. Вие сте плод, който всеки може да откъсне – важно е да ви откъснат навреме, като узрял плод, а не преждевременно. И в царска дреха да си облечен, един ден ще те откъснат, както ти късаш ябълките и крушите от дървото. „Какво

ще стане тогава с мен?“ Ще те изядат. Да те изядат, това е привилегия за тебе, не е нещастие. После ти ще кажеш: „Само едно нещо искам – да посетите семката ми отново в земята“.

Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето. Който Ме яде, той има живот в себе си“. Какво разбирате вие под „изяждане“? Ще кажете: „Учителя ни говори за изяждането: всеки от нас трябва да бъде изяден“. Право е това, но как ще ви изядат? Като ви турят на ръжена да ви опекаат, тогава ли ще ви ядат? Аз не разглеждам яденето в такъв смисъл, да те опекаат и изядат. Има смисъл да те изядат, но тогава, когато ти считааш това за привилегия. Както въздухът и светлината влизат и излизат от човека, така и той трябва да бъде изяден. Като влизат в човека, въздухът и светлината оставят нещо от себе си и пак излизат навън и продължават своя път. Губят ли нещо с това? Нищо не губят. Така и човек трябва да бъде изяден. Като плод ще влезеш в своя ближен, ще оставиш нещо от себе си и ще продължиш своя път. Който яде така човека, той всякога печели. Изядеш една круша и казваш: „Колко хубава беше крушата! Ще посадя семките ѝ“. Ти спечели нещо от крушата, но и тя остана доволна от тебе – посади семките ѝ в земята.

И тъй, ако не сте готови да пожертвате своите мисли, чувства и постъпки за Божественото, вие не можете да влезете в Царството Божие. Човек може да се жертва по закона на Любовта, а не по закона на насилието. Само Любовта освобождава. Същото се отнася и до мисълта. Всяка мисъл, която не освобождава човека, е робска, т.е. човешка. Всяко чувство, което не освобождава човека, също е робско – то стяга, ограничава човека. И обратно – всяка мисъл, всяко чувство, които освобождават човека, са Божествени – те носят благата на живота. Задача на човека е да бъде проводник на Божественото.

Мнозина от вас от сутрин до вечер са заети с това, което става около вас. Ако се чуе някаква новина на Изгрева, тя веднага се разнася от единия до другия край. Някога цяла беседа се разваля за един спор между вас. Ако из-

неса в беседата си известна погрешка, този, за когото се отнася тя, казва: „Аз ли съм най-големият грешник?“. Аз не се занимавам нито с праведните, нито с грешните; не се интересувам от това, кой знае повече и кой – по-малко. Ще дойдеш да ми се оплакваш, че си сгрешил. Аз не се интересувам от твоите грехове. Друг ще се оплаква, че имал големи дългове. И това не ме интересува. Щом имаш дългове, трябва да ги платиш. Ако се интересувам от вашите грехове и дългове, ще постъпя като съдия и ще кажа: „Плащай сега!“. В едновременните турски съдилища лесно решавали делата: пострадалият се оплаква, съдията го изслушва и вика обвиняемия: „Иване, дължиш ли на този човек?“ „Дълга!“ „Плащай тогава!“. Той изважда кесията, преброява парите и плаща – с това всичко се свършва. Какво става сега в съдилищата? Дават някого под съд и завеждат дело против него. Насрочват деня за разглеждане на делото, викат свидетели. Ако един от тях не се яви, делото се отлага. Месеци и години минават, докато се реши едно дело. Най-после делото се решава, но и парите се свършват. За предпочитане е да се разглеждат делата по турската процедура, отколкото по новия начин, дето има и апелация, и касация. Ако и в тези инстанции не се реши делото, отправят го на онзи свят, там да се реши.

Сега искам да остане у вас следната съществена мисъл: възлюбени на Бога са онези, които носят Неговите мисли. Всяка Божествена мисъл носи живот. Ако спреш Божествените мисли, ти спираш живота си, както и живота на другите хора. Ако умъртвиш една Божествена мисъл в себе си, ти умъртвяваш и своя живот. За да живееш, внасяй в ума си, както и в ума на окръжаващите, Божествени мисли. Питате: „Влязъл ли съм в духовния живот, напреднал ли съм?“. Аз пък искам да зная носител ли си на Божествения живот и на Божествените мисли. „Как да позная това?“ Ако ти още не си узнал това, много си закъснял. Аз считам, че вие трябва да знаете това, да не изпадате в положението на онези български чорбаджии от турско време, които заравяли парите си в земята и не казвали де са ги заровили. Като дохождали разбойници

да ги обират, искали им парите, а те отговаряли, че нямат. „Къде ги заровихте?“ „Не знаем.“ Обаче като им туряли нагорещено желязо на врата, веднага си спомняли де са ги заровили. Та вие не очаквайте да дойдат разбойници с нагорещени жезла, но доброволно дайте всичко за Бога. Един ден ще дойде при вас цяла тайфа от разбойници, ще похлопа на вратата ви и не само че ще ви обере, но отгоре на това и ще ви убие. Майка ви и баща ви не са ли убити по този начин? Или ще кажете, че Ангел Господен е дошъл да ги вземе. Съгласен съм с това – всички разбойници са все ангели, пратени от Бога.

Като говоря по този начин, губи се свещеното в думите. Казваш: „Как така се убива човек?“. Не убиха ли Христа? Мислите ли, че това, което Христос преживя, беше съгласно с Божията воля? Не, това имаше съвсем друг смисъл. Римските войници не убиха ли Христа? Обаче Той не умря. Онези, които Го обичаха, Му дадоха нов живот. Това стана, за да се опита Любовта на Бога. Хората умъртвяват, а Бог възкресява; човешкото умъртвява, а Божественото възкресява. Дето няма щастие, е човешко; дето има щастие, е Божествено. Дойдете ли до Любовта, вие сте в Божественото. Всички добродетели – Любов, кротост, въздържание, вяра, са присъщи на Божествения свят. Следователно човешкият свят се отличава с отрицателни качества. Единственото нещо, което прави човешкия свят приятен, е Божественото. То остава за късо време у нас. Затова докато Божията Любов живее у нас, и ние приличаме малко на Бога. Обаче Бог не прилича на нас. Това значи: в Бога няма нищо отрицателно, както у хората. Това е изнесено в 4. глава от Матей.

Вашият хотел е пълен с гости, които ви казват: „Не слушайте какво ви се говори. Ако слушате Учителя си, той ще ви обърка. Къде ще отиде животът ви?“. Не, ако ме слушате, ни най-малко няма да пострадате. Бог казва: „Слушай ме, Израилю, за да не пострадаш“. Под „слушай“ аз разбирам: вземи това, което Бог ти праща. Не казвам да слушате моите думи, но да слушате Бога и да вземете това, което Той ви дава. Да слушам светлината: аз разбирам да

взема онова, което тя ми дава. Обработвайте Божествено-то и не се влюбвайте в това, което може да ви заблуди. Нека всеки от вас си изработи миоглед, който да е в хармония с Бога и с Небето. Това е човекът! Като вървите по този път, слушайте Божия глас и знайте, че Той ви говори, както говори на Адам в райската градина. Като дойде Бог, трябва ли да се криете от Него като Адам?

Мнозина от вас, като чуят гласа на Бога, се скриват и после се питат: „Дали беше Бог, или не?“. Когато греши, човек не познава вече Господа. Тогава Бог става страшен за човека. Той казва: „Чух, Господи, гласа Ти, но се убоях“. За кого се отнася това? За болните, за фалиралите. Аз говоря за здравите, за онези, които искат да следват правия път.

16 октомври 1932 г., София, Изгрев

СЛАБОТО И СИЛНОТО

Размишление

Ще прочета 5. глава от Матей.

Ще прочета една от рилските беседи: „Слабото и силното“. Слабото е плътта в човека, а силното – духът.

Често се казва, че човек трябва да има знания. Много хора имат знания и мислят, че знанията им са абсолютни. Абсолютни знания има само светията или геният, които вършат Волята Божия. Даже и талантливият, ако върши Волята Божия, има истинско, абсолютно знание. Всеки обикновен човек, който от сутрин до вечер мисли само за ядене и пиене, той има относителни знания, или познания. Каквото и да говори, той изнася нещата в една и съща форма – неговите познания са еднообразни. Той казва: „Да се обичаме, да бъдем здрави, да живеем в мир и съгласие, по братски, да имаме хубави къщи и т.н.“. За тези работи няма какво да се говори – те са дадени. Който е изпратил човека на Земята, Той му е дал всички възможности.

От честото повторение човек научава нещата наизуст, поради което си създава голямо еднообразие. Не е въпрос само да повтаряш: „Да живеем братски“, но важното е да знаеш как да живееш братски. Това е голямо изкуство. Само великите хора, които са изучавали закона на Любовта, знаят да живеят братски. Мислите ли, че като се ражда едно дете, то не се учи да живее братски? Обаче сегашните отношения между хората ни най-малко не са братски. Едва след четири поколения те ще се научат да живеят братски. През това време ти ще забравиш баща си и майка си, брат си и сестра си. Всичко това ще се заличи, както морските вълни заличават написаното на пясъка. Тогава ще се развиват различни теории: как ще живеем,

как ще се срещнем и познаем. И в онзи свят има срещи, но между най-великите и най-съвършените души. А за обикновените души няма никакви срещи. Те се познават дотолкова, доколкото се познават двама пияни братя: те ще се срещнат, ще се разминат и толкова. Пияният не мисли за нищо – той не се интересува от въпроси като вегетарианството, въздържанието и др. Той мисли само за ядене и пиене, за жената и децата си и казва: „Няма какво, ще живея, както хората живеят“. С това се свършва неговата философия.

Вие искате да знаете какво представлява онзи свят. Искате да знаете какво е състоянието на болния. Болният иска да има пружина на леглото си, да е меко, юрганът му да е топъл и да има кой да го гледа; цял ден се върти той в леглото си като риба. Който дойде при него, той все за болестта си разправя. Болният може да е владика, професор, цар, но една и съща мисъл ги вълнува. Като заболее, човек забравя, че е бил цар, владика или професор. Питате: „Не може ли без болести?“. Може, но като станеш сутрин от леглото си, да кажеш: „Нищо няма да разказвам на хората за болестта си, нищо няма да казвам къде ме боли“. Но мълчанието още не е признак на мъдрост. И рибите мълчат, но ни най-малко не са мъдри. В мълчанието умът е съсредоточен към нещо велико – той е зает с велика идея. Що се отнася до второстепенните въпроси, те сами по себе си се разрешават. Няма защо да мислиш кога ще се стопи снегът или кога ще дойде пролетта: и да мислиш, и да не мислиш, пролетта ще дойде на своето време. Казваш: „Аз се помолих за дъжд и скоро заваля“. Ти можеш да се молиш, да си мислиш, каквото искаш, но дъждът заваля и без твоята молитва. Едно съвпадение е станало, че дъждът е завалял след твоята молитва. Някога молитвата ти може да произведе дъжд най-много на 5–25 км разстояние, но не и на 100 километра, а ти си мислиш, че си донесъл дъжд и влага на целия свят.

Има два начина за въздействие върху човека. Ако кажеш на силния ученик, че нищо не знае, ти ще събудиш в него енергия да учи – да ти покаже, че знае; ако кажеш на

слабия, че нищо не знае, той съвсем ще се обезсърчи. Затова нищо не казвай на слабия; също така и на болния не давай нищо да яде, ако искаш по-скоро да оздравее. Колкото повече му даваш да яде и колкото повече се грижиш за него, той по-скоро ще умре. Остави болния да гладува, за да събудиш в него подтик за живот – така той по-скоро ще оздравее, отколкото ако яде. Много хора умират от голяма грижа за тях: да ядат повече, да почиват повече. Това ги изтощава повече. Нужно е болните да гладуват, за да си почине организмът им. Болният, оставен сам на себе си, ще се върти на леглото, ще вика, ще се сърди – и като види, че няма кой да му помогне, ще стане от леглото си, ще вземе стомничката и ще отиде за вода. Докато има хора около него, готови да му услужват, болестта ще го държи по-дълго време.

Сега, като ме слушате, вие може да издекламирате нещо и да кажете: „Ето какво каза Учителя“. И аз мога да отговоря: „Ето какво каза пролетта“. Това не ме интересува – за мен е важно какво аз мога да направя в дадения случай. „Искам да опитам Природата, да зная какво представлява тя.“ Природата е сбор от най-висшите, най-разумните същества, завършили вече своето развитие. Най-съвършените същества, каквито можете да си представите – те съставят Природата. В Природата има още безброй същества на различна степен на развитие, незавършили още своето развитие. Това, не е „природа“. Под „природа“ разбирам същества, които в продължение на сто милиона години не са направили нито една погрешка. Обикновените същества, обикновеният човек прави хиляди грешки на ден.

Всеки човек си има по едно съществено желание. За гладния например съществено желание е да се нахрани. Той отива в един дом и домакинята започва да му разказва за сина си: как отишъл в странство да учи, какви мъчногии срещнал и т.н. Слуша той какво му разказва домакинята, но през всичкото време мисли само за едно: по-скоро да се свърши историята на сина, че да задоволи глада си. Някога и аз ви говоря за Небето, но вие си мислите: „Не ни

интересуват тези неща – същественото за нас е яденето. Че имало светии, гении, това сега не ни интересува – това е въпрос за далечното бъдеще. Ние се интересуваме само от онова, което има отношение към сегашния ни живот“. Аз пък казвам: има една страна на живота, която се отнася до чистия въздух, който прави човека здрав. Ако всеки ден не възприемаш чистите мисли на светията, твоята работа е свършена. „Не се интересувам от мислите на светията.“ Не можеш да не се интересуваш – те изпълват пространството, както въздухът. Като мислиш за светията, ти дишаш неговите чисти мисли и чувства; ако не ги възприемаш, ще се задушиш. Ще кажете, че ангелите не ви интересуват. Как да не ви интересуват? Ангелът не е само външна форма – той е носител на светли и чисти мисли, които са необходими за човека като чистия въздух.

Следователно, като си дошъл на Земята, ще се интересуваш и от светията, и от ангела. Казвате, че всеки грешник може да стане светия. Как ще стане светия? Като промени живота си и стане праведен. Истинският светия още от началото на живота си е бил светия. Той никога не е паднал, никога не е грешил. Като е помагал на другите, той се е калял, но сам за себе си той не знае що е кал, що е цапане и падане. Тъй щото, моето разбиране за светия коренно се различава от това на християните. Според тях всеки грешник има условия да стане светия – достатъчно е да промени живота си. „Ние не се интересуваме и от религиозния живот.“ Прави сте, няма защо да се интересувате от религиозния живот. Аз ви говоря за духовния, т.е. за Божествения живот, в който живеят истинските светии. И да не се интересувате от този живот, вие сте под негово влияние. И да не се интересувате от Слънцето, вие сте под влиянието на неговата светлина и топлина. Докато си на Земята, ти не можеш да бъдеш свободен от земната притегателна сила. Както и да си я обяснявате, вие сте под нейно влияние. Учените я обясняват по един начин, духовните – по друг начин, чрез символи.

Помнете: символи се употребяват, когато искаме да направим отвлечените въпроси лесно разбираеми, т.е. дос-

тъпни за човешкия ум. Например когато едно висше същество иска да стане достъпно за хората, то се въплътява на Земята в човешка форма. Иначе човек никога не би могъл да си представи що е висше същество, що е божество. „Кое заставя висшите същества да слязат на Земята и да се въплътят в човешка форма?“ Любовта им към хората: по този начин те идат да помагат на хората, макар че последните не разбират какво представлява възвишената, безкористна любов. Вие не разбирате и Любовта на Бога, затова, като мислите за Него, някога си Го представяте като цар, недостъпен за човека, а някога – като обикновен човек, достъпен за всички живи същества. Който иска да се домогне до Истината, трябва да напусне границата на обикновеното разбиране и да влезе в новото, в необикновеното разбиране. Това е възможно само за подготвения, за човека с пробудено съзнание. Остане ли обикновеният човек да минава границата на обикновеното разбиране, той ще изгуби смисъла на своя живот. Знаете ли какво става с такъв човек? Той изпада в положението на човек с обикновено съзнание, който изведнъж влиза в духовния свят. Той става замислен, сериозен, малко говори; прилича на влюбена мома, която мисли само за своя възлюбен: по цели часове пише любовни писма, усмихва се, мълчи, на никого не поверява тайната си. Ако не е готов за духовния живот, човек се разочарова. Така се разочарова и младата мома. Като се ожени за своя възлюбен, тя казва: „Излъгах се в него. Той не бил такъв, за какъвто се представяше“.

Питам: защо хората се излъгват в любовта си? Защото не са готови за нея. Любовта изисква служене. Следователно, ако обикнеш някого, трябва да му служиш. Ако обикнат тебе, ще ти служат. Някой ме пита: „Не ме ли обичаш?“. Аз зная вече какво означава този въпрос. Това подразбира: „Като ме обичаш, защо не ми служиш?“. Представи си, че обичам десет души – на всички служа; ти си единадесетия, на когото също трябва да служа. Аз нямам време да служа и на тебе, следователно нямам възможност да те обичам. „Нали е казано всички да се обичаме?“

Казано е, но нямам време. Любовта на съвременните хора прилича на спиритическо учение. Духовете се оплакват, че нямат дрехи, гладни са – искат да им слугуват. Хората от сутрин до вечер се молят за тях, но никой нищо не дава. Такава е вашата любов: обичате, а нищо не давате. И духовете на заминалите за онзи свят пак си остават на Земята. И те като хората се местят от една къща на друга. Ако някой е бил търговец, пак си живее с мисълта за търговията. По-напред е бил чиновник на длъжност, а като е заминал за другия свят, е станал чиновник без длъжност.

Един турски кадия бил уволнен от служба. Като нямало какво да прави, той намислил следното: да вземе 40–50 стомни, да ги напълни с вода, да седне пред джамията – и кой как мине, да им предлага да пият. Той купил 40–50 стомни, напълнил ги с вода и канил минувачите, като им казал: „Заповядайте!“ . Гледали го хората: той пак бил важен, на служба. Аз ви разказвам това, което няма да ви ползва. Като ви говоря по този начин, вие ще се смутите и ще кажете: „Тази работа е съвсем объркана“. Такова е положението на умрелия: като умре, той мисли, че е на онзи свят, а всъщност не е. Представи си, че туряш едно парче желязо в огъня. То се нагорещява, но не изгаря. Питам: желязото разбрало ли е какво нещо е нажежаването и горенето? То е опитало нагорещяването, но горенето е непонятно за него. Ти си свързан с един човек, без да го познаваш – какво понятие ще имаш за него? Говориш за Любовта, но не я разбираш. Под „любов“ се разбира, най-малкото, да имаш готовност да удовлетвориш желанията на онзи, когото обичаш. Божията Любов се отличава по това, че задоволява и най-малките желания на хората.

Обикновено хората очакват големи, велики неща от Бога, но Той не ги задоволява. Бог е разпределил благата между всички хора. „Тогавя защо съм беден?“ Този живот Бог е решил да не те направи богат. Колкото и да се молиш, богат няма да станеш. Учен можеш да станеш, защото е определено да станеш такъв, но богат няма да станеш. Всеки човек трябва да заеме онова положение, за което е роден. Земният живот служи като подготовка

за пробуждане на човешкото съзнание, а не както хората мислят. Каквото и да мислят, те дохождат до две идеи: едната идея е в съзнанието му, а другата – в подсъзнанието. Така някои се раздвояват – това става несъзнателно. Някога хората изразяват две различни желания, от които сами се спъват. Говорят за Любовта, а не я разбират; искат да обичат, а не са готови да приложат Любовта. Те казват: „Ние не сме готови още за Любовта, само светите могат да живеят в Любовта“. Това е право: светите се качват на най-високите върхове, а обикновените хора ходят в подножието на планината. Така е и с човешката мисъл – тя се движи по високите върхове. Не казвам, че високите върхове са изключени за хората, обаче там се движат избраните.

Време е вече да минете в нова гама: да се интересувате от обикновения живот, но същевременно и от духовния живот. Например още първите християни са проповядвали против женитбата – не в обикновен смисъл на думата, но в духовен, в широк смисъл. „Кой не трябва да се жени?“ Светията. „Какво ще стане, ако всички хора се откажат от женитбата?“ Тогава ще се измени естественият ред и порядък в живота. Ако хората не се женят, на Земята ще останат само тези, които са родени вече. Какво ще стане тогава? Други проповядват, че всички хора трябва да се женят. Това е друга крайност.

Един човек, като се молел на Бога за деца, казал: „Господи, нека моето жито се превърне на деца, та като го посея, от всяко зрънце да се роди дете“. Молитвата му била чута: като посял житото, всичкото се превърнало на деца – цяла армия деца около него! Той се уплашил как ще ги изхрани. Тогава взел едно дърво и почнал да ги бие по главата, по краката, дето му паднело. Едно от тях успяло да се скрие. То казало на баща си: „Татко, остави ме да живея!“. Това е неразбиране на въпроса. Семейството, като социален въпрос, трябва да се изучава дълго време, както са го изучавали мистиците. Важна е вътрешната страна на въпроса. Всички души, дошли на Земята да се усъвършенстват, са излезли от Бога, обаче пътят, по който душите

идат на Земята, не е един и същ. Те са идвали като растения, като риби, като птици и като млекопитаещи. Това е раждането. Обаче има и друг начин за идване на душите. Раждането не е единственият път, по който една душа може да завърши своето развитие. Щом душата се въплъти в човешка форма, смъртта неизбежно иде. Човек трябва да се ражда и преражда, докато дойде до положението, за което Павел казва: „Да имаме едно тяло неръководно, дом, който не се разрушава“. Колко време трябва да мине, докато човек дойде до истинското разбиране, до истинското познание?

Да се върнем към въпроса за светията, за неговото верую. Ако искате да имате истинско верую, започнете от това на светията. Ако искате да придобиете нов живот, започнете от живота на светията, от неговите мисли, чувства и постъпки. Както чистият въздух и светлината внасят нещо ново в човека, така и мислите на светията обновяват и подмладяват човека. Ще живеете своя живот и ще се стремите към живота на светията, за да разберете кое е слабото и кое – силното. Слабото е плътта, а силното – духът. Между слабото и силното има такава връзка, каквато между плътта и духа. Всяко нещо, което в началото е слабо, в края става силно. И обратно: това, което в началото е силно, в края става слабо. Един от важните въпроси на живота е да се разбере правилно отношението между слабото и силното. Първоначално слабото се показва силно, а силното – слабо. За да имаш ясна представа кое е слабо и кое – силно, трябва да ги проследиш до края. Там ще видиш истинското им състояние.

Сега се явява въпросът кое е добро и кое – зло. Всяко нещо, което отнема свободата на човека, е зло; това, което му дава свобода, е добро. Като прави добро, човек всякога дава нещо от себе си; като прави зло, той всякога взема. Добрият човек, като влезе в дома ви, непременно ще ви остави поне една добра мисъл; лошият ще остави поне една лоша мисъл. Той казва на домакинята: „Видях мъжа ти, че се разхожда с две госпожици“. Друг път казва на мъжа: „Днес жена ти се разхождаше с един хубав момък“.

Това е достатъчно, за да се разтревожат и мъжът, и жената. Това са интриги, които наричам „съвременни новини“. И на Изгрева се пуцат такива новини. Че някой е направил баница, веднага новината се разнася от единия до другия край на Изгрева – и всички знаят кой колко е взел от баницата. И това не е лошо, но не трябва да се разнасят неща, които не са проверени. Чул си или си видял нещо – и без да го разбереш, разнасяш го; почувствал си нещо – и веднага го изнасяш като истина. Например казваш: „Почувствах, че еди-кой си не е добър човек“. Чувстването не е всякога меродавно. Бог, най-съвършеният от всички, никога не се произнася за нещо, преди да го провери. Когато иска да каже мнението си за даден човек, Той го поставя на изпит: да види какво е сърцето му, какъв е умът му – и тогава си казва думата. „Искам да стана съвършен.“ „Ще постъпваш като Бога.“ „Аз чувствам нещата, нещо ми говори отвътре.“ „Това не е меродавно. На кого не говори нещо отвътре?“

При мене са дохождали млади хора, с образование: искат да им кажа нещо, но се страхуват да не им повлияя; озъртат се натук-натам, като че дебнат нещо. Те казват, че имало нещо скрито в учението: „Има нещо скрито, но какво е то?“. Щял съм да им повлияя! И това е вярно – човек не може да се запази от влияние. Важно е, че когато човек е далече, по-лесно може да му се повлияе, отколкото когато е близо. Изобщо отдалече влиянието е по-силно, отколкото отблизо. Този закон се отнася и при удара: ако удариш някого с камък отдалече, ударът ще бъде по-силен, отколкото ако го удариш отблизо. Същото е, когато стреляш в човека с револвер: по-лесно ще го убиеш отдалече, отколкото отблизо. Едно е важно: дали отдалече, или отблизо стреляш, ако е допуснато да убиеш човека, ще го убиеш; ако разумният свят не е допуснал това, всякакъв опит остава безрезултатен. Ако човекът, когото искаш да убиеш, е под покровителството на разумния свят, мъчно ще реализираш желанието си. „Защо е така?“ Има причини за това.

И тъй, докато живее в света на доброто, човек постоянно дава; щом влезе в света на злото, той обикновено взема. Обаче при злото той се натъква на закона за възмездието. Например влиза в дома ти човек и открадва парите ти. За да не го хванат, той се качва на една лодка и се опитва да преплава реката. Понеже на гърба си носи раница, тежка 40 кг, лодката започва да потъва, а с нея заедно и крадецът. Тук той намира отплата за кражбата. Злото ще те накара да вземеш нещо от човека, но после ще те постави под закона на възмездието. И религиозните хора грешат, но се мъчат да се оправдаят, да предадат особен характер на грешката си. Не, злото не се оправдава с нищо! Дали грешиш като учен, или като прост, като светски или като религиозен, злото си е всякога зло. Това се наблюдава в ежедневиия живот на хората. Така именно човек дохожда до истинското разбиране на живота, до положителната вяра.

В беседата „Слабото и силното“ е казано: „Ако тръбите на Божествената инсталация са запушени, трябва да се очистят“. И тогава, ако умът на човека е чист, той ще възприема нещата в техния първичен вид. Ако умът и съзнанието на човека са чисти, той ще възприема Божествената светлина. Който има светлина, той може да прави добро. Затова и ние толкова години посрещаме Слънцето – чрез него ние искаме да се свържем с неговите сили, да получим нещо от него. Това показва, че зад Слънцето се крият особени сили – то е носител на живота.

Наблюдавайте живота си и вижте как вървят вашите работи. Ако не вървят добре, вие сте невежи; ако отчасти се нареждат добре, вие минавате за ученици; ако напълно се нареждат, вие сте от посветените. Обаче Павел казва: „Бог възраства нещата“. На Земята, т.е. на физическия свят, Слънцето възраства нещата. Тази сутрин, като ви говоря, още не е изгряло Слънцето, ние сме подранили. В това отношение ние сме в положението на онзи, който е влязъл в подземие си и очаква Слънцето да проникне вътре. Един слънчев лъч може да проникне, но не повече. Ако иска да види Слънцето, човек трябва да излезе вън от

подземието. С други думи казано: човек трябва да излезе от своето старо разбиране и да влезе в новото разбиране. Сегашните разбирания на хората са ужасни подземия – те трябва да се освободят от тях и да излязат на светлина. Нужно е всеки да влезе в своето скривалище, в архива на своя живот, дето има записани ценни неща. Ако не попадне на тях, той ще се лута натук-натам, ще си губи времето, без да има резултат. Искаш да отидеш между ангелите: това желание е на място, но трябва да имаш ума на ангелите. Ако отидеш между светиите, също трябва да имаш техния ум, техните разбирания.

Без тези разбирания човек е изложен на постоянни смущения. Например ти свириш на цигулка и една оса те безпокои – достатъчно е да махнеш с лъка си и да се освободиш от нея. Питаш: „Защо ме безпокои тази оса?“. Много просто, интересува се от твоето свирене. Не се смущавай – като махнеш с лъка, тя ще хвъркне. Доколкото зная аз, осата не обича музиката: щом започнеш да свириш, и тя започва да те безпокои, с което иска да каже: „Престани да свириш! Не ме смущавай“. Обаче ти всякога можеш да я изпъдиш. „Как?“ Вземи цигулката и започни да свириш: всички оси ще излязат навън. Правил съм опити с мисълта си да изпъдя осите вън от стаята си. Съсредоточа мисълта си към тях, но те не разбират, даже повече влизат; обаче като свиря, аз ги пъдя най-лесно. Някоя оса остане и започне да ме безпокои, иска да излезе. Като е влязла, не ме е питала, а сега иска позволение да излезе. Някога отварям прозореца, оттам да излязат, но те намират друго място, отдето излизат. Чудни са осите: има случаи, когато всички прозорци са затворени, вратата – също, но въпреки това те намират малки отвори, отдето излизат. Ако днес се справя с тях, на другия ден започва същата история.

Приложете този закон и към вашите мисли. Има мисли, които приличат на осите – постоянно нападат човека. Те не са опасни, но могат да го ужият. Щом го ужият, те не могат да намерят отвор, отдето да излязат, затова ще държиш прозорците си винаги затворени. С други думи казано: умът ти трябва да бъде зает с положителни мисли.

Не ти върви работата – дръж в ума си поне една мисъл за Доброто, и работата ще се уреди. Считай, че всичко, което става, е за добро. Ако не е така, Бог не би го допуснал. Ако допуснеш в ума си мисълта, че всичко е за добро, веднага ще получиш светлина. Ако в живота има нещо хубаво, ние не трябва да се отказваме от него. Отказването от живота подразбира съзнателно отричане от отрицателното в живота – то именно пречи за възприемане на благата, дадени от Бога.

В човека има нещо странно и ако не внимава, той ще изхарчи всичко, което е придобил. Нещо ти казва отвътре: „Бъди внимателен, не изразходвай всичко, което имаш в себе си“. Ако не слушаш този глас, сам ще си напакостиш. Онези, които не разбират закона, ще се уплашат и ще помислят, че дяволът им нашепва. Страхът от дявола толкова оживява в тях, че навсякъде го виждат. Ако дяволът живееше между хората, те щяха да го виждат, обаче той не живее между тях – той се изявява чрез своята мисъл и отдалече влияе на хората. Не питай как е дошъл дяволът при тебе – никакъв дявол не е дошъл! Това е неговата мисъл – той отдалече хвърля гранатите си към вас и сам се забавлява.

Сега не е въпрос за дявола, а за Бога. От толкова години вие живеете на Земята, и още не се е явило желание у вас да изпълните Волята Божия. „Как да изпълним волята на Бога? Да раздадем имането си ли?“ Не, това е само едната страна; да се облечете и нахраните добре – това е другата страна. Има хора, които постоянно престъпват Божия закон, но има други, за които служенето на Бога е една велика задача. Когато реши да служи на Бога, човек изпада в затруднение – не знае как да служи. Същото е и с християните, и с всички вярващи – и те искат да служат на Бога, но не знаят как. Този е един от мъчните въпроси. Мнозина мислят, че като служат на Бога, ще влязат в противоречие със своите разбирания. Не е така! Мислите ли, че един човек, който не споделя вашите разбирания, не обича Бога? Той може да каже: „Аз съм свободен да вярвам в каквото и да е, но все пак можем да живеем за-

едно“. Така живеят и овцете. Вълците не живеят заедно, както овцете – вълкът живее на гърба на овцата. И човек живее на гърба на овцата, обаче овцата живее на гърба на тревата. Който иска да се развива правилно, трябва да изучава положителните състояния. Когато една мисъл ви безпокои, вие трябва да намерите нейния произход и да я отстраните; също така трябва да знаете произхода и на вашите желания.

Тази сутрин една сестра ме пита ще правим ли гимнастическите упражнения. От известно време ние правим упражненията след лекцията, а тя разбрала, че ще ги правим преди лекцията. Без да разберете добре, вие излизате на упражнения. Изобщо упражненията могат да се правят и преди лекцията, но те ще ви разсеят. Всеки има желание като тази сестра да се прояви, но важно е да се прояви човек от любов. Само Любовта допринася нещо за човека. Аз не поддържам неустойчивия живот. Тук и младите, и старите живеят еднообразно. Като се моли на Бога, човек трябва да бъде свободен. „Какво положение трябва да вземе човек, като се моли?“ Всеки си има свой начин на молене, но един естествен начин е, когато умът, сърцето и волята вземат участие в молитвата. „Как става това?“ Едно от най-мъчните неща е да се моли човек и да заеме естествено положение. Като се молиш, трябва да застанеш пред Бога като човек, който е ходил на баня: той е чист, облечен в чисти дрехи.

Един млад момък обичал една красива мома и пожелал един ден да я целуне. Тя му казала: „Не те намирам достоен. За да ме целунеш, трябва да се окъпеш и да се облечеш в чисти дрехи“. Той отишъл на баня, окъпал се, облякъл се в чисти дрехи и отишъл при своята възлюбена. „Още не си готов!“ Той пак отишъл на баня, измил се, преоблякъл се – и когато посетил възлюбената си, тя пак му казала: „Още не си готов!“. Така той продължавал цяла година да ходи на баня, но чувал един и същ отговор: „Още не си готов!“.

Казвам: Природата е скрила в целувката една от вели-

ките тайни. Който може да целува според изискванията на Природата, той ще получи нейното благословение. Ако не знаеш да целуваш, няма да получиш благословието на Природата. Дълго време ще ходиш на баня, дълго време ще чакаш, докато един ден получиш благословието на Природата, т.е. на красивата мома. Младият момък ходил цяла година на баня, но не могъл да целуне красивата мома – тя му дала един добър урок. И вие като този момък отивате при Бога и се връщате, но Той не ви приема. И момъкът се разговаря с момата, но тя не му дава целувка. Ако вземете буквалната страна на този пример, ще кажете: „Тежък е животът!“. Цяла година отиваш на баня, но в края на краищата красивата мома не ти дава една целувка. „Не струва човек да се влюбва.“ Приеми, че красивата мома е в тебе, а не вън от тебе. Щом е в тебе, ти ще я виждаш, ще се разговаряш с нея, ще ѝ се усмихваш. Така ще си мислиш, че служиш на Бога, обаче един ден ще се обезсърчиш. Тогава тя ще ти каже: „Не ми се харесваш“. И ти ще кажеш, че повече не я харесваш. Щом не харесваш младата мома, ти няма да харесваш и себе си. Ще се отчаеш и ще кажеш: „Не ми се живее вече!“. Не, смирение ти трябва. Кажи си: „Аз съм готов да служа на красивата мома година, две, десет, сто – и като стана на 120 години, пак ще отида при нея“. Тогава тя ще те удостои с една целувка. Щом тя те целуне, ти ще завържеш и узрееш. Ще служиш на Бога цял живот, цели 120 години, и ще получиш една целувка, т.е. Неговото благословение.

Това, което говоря, се отнася до светията. Той може да получи такава целувка, иначе който не е готов за тази целувка, и да го целуне красивата мома, нищо не е получил. Да получиш целувка от Бога – това е идеалът, към който се стреми човешката душа. В този смисъл целувката е развързване, т.е. освобождаване от ограничителните условия на живота. Само така животът на човека се осмисля и се слива с живота на Бога. Тази е мистичната страна на целувката. Тя е в сила да подмлади и старата баба. Следователно ако младата мома не запази красотата си и старата баба не се подмлади, това показва, че те не са разбрали

смисъла на живота. Старата дреха не може да стане нова, но тя може да се тури настрана и да облечеш нова. Да се облечем в нови дрехи – ето смисълът на живота.

Всички трябва да си изработите нов мироглед. Сегашният ви мироглед не е лош. И с него може да прекарате цял живот. Казвам: ако нямате нов мироглед, вие не можете да разгледате живота в неговата пълнота. Това се отнася до онези от вас, които искат да прогресират. Ще дойде ден, когато ще престанете да учите. „Това не може да бъде!“ Ако не бързате и учите, това няма да го бъде. Значи винаги ще учите. Аз ви слушам как четете молитвите: бързате по-скоро да свършите. Когато аз се моля, „Добрата молитва“ ми отнема 15 минути; за 91. псалом и „Пътят на живота“ употребявам 20 минути, а като чета „Отче наш“, минава половин час; и като дойда до „Молитвата на Царството“, става един час. Ако се молите с мене заедно няколко пъти по този начин, нито един няма да остане тук. Много естествено, ако накарам един човек да работи 10–12 часа на ден, ще му излязат пришки на ръцете. Ако работи 15 минути, нищо няма да му стане, обаче с бързане нищо не се постига. Тези 15 минути представляват закон, чрез който се разтопяват всички заблуждения, а 20 минути е закон на творчество, на работа; 30 минути или половин час е закон на равновесие. Който не разбира тези закони, ще се обезсърчи; който ги разбира, ще приложи и 15-те, и 20-те, и 30-те минути и при молитва, и при четене на Библията.

Тъй както досега сте правили упражненията, нищо не сте придобили. Ще правите упражненията с дишане и с изговаряне на формулите. Като се навеждате, ще издишате; като издигате тялото си нагоре, дълбоко ще поемате въздух. Изобщо при всяко упражнение ще концентрирате ума си. И при упражненията има известни правила, както и при писането. Например източните народи пишат от дясно на ляво, а западните – от ляво на дясно. И Природата има свой език. Следователно всяко движение трябва да бъде свързано с известни мисли, чувства и постъпки. Така човек може да се лекува. Ако можеш да концентрираш

мисълта си, ти се лекуваш и с упражненията. Ако вземеш една чаша дестилирана вода и в продължение на два часа пиеш капка по капка, ти ще обновиш организма си. Мисълта обновява организма. Сега вие правите точно обратно: бързо ядете, бързо пиете вода, бързо работите, бързо се движите. Казвам: никога не бързайте – нито в мисълта, нито в храненето, нито в говоренето. Нека всичко става по-бавно, но обмислено. Тази е най-простата философия, която осмисля живота.

Бъдете носители на Новото! Ние сме за Царството Божие, което иде на Земята. Носителите на Царството Божие изпращат вече своите мисли на Земята. Всичко може да стане на Земята, но тяхната мисъл е толкова силна, че никой не може да се освободи от нея. Мисълта за Царството Божие ще разтопи сегашните теории, вашите стари схващания, и ще преобрази сегашния живот. Вие ще се чудите какво става. Върху вашата мисъл ще се постави същественото. Виждате един болен човек, само кожа и кости, но като възприеме мисълта за Царството Божие, той се съвзема и става по-красив, отколкото е бил по-рано. Това е слабото и силното. Слабото служи на плътта, а силното – на Духа. Слабото и силното заедно служат на Свободата.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

23 октомври 1932 г., София, Изгрев

МЕХАНИЧНИ И СЪЗНАТЕЛНИ ПРОЦЕСИ

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

Ще прочета 6. глава от Матей.

Ако попитате въжето на кладенеца какво се ползва то от ваденето на водата, ето неговия отговор: „Достатъчно ми е да си натопя долния край във водата, за да си уталя жаждата“. Значи въжето, което се спуща в кладенеца, е жадно. Ако през целия ден го спущат вътре и го вадят, какво печели то? Изтърква се, нищо не печели. Аз предавам на въжето съзнателен живот, а то върши своята работа несъзнателно, т.е. механически. Несъзнателните процеси се отличават по това, че произвеждат изтъркване. Значи механичните процеси, на които съзнанието е отвън, не могат да се обновяват. Например часовникът, колата, в които процесите са механични, ако не се обновяват, ще се изтъркат.

В човешкия живот се извършват едновременно три вида процеси: механически, органически и психически. При механическите процеси не става обновяване, при органическите процеси обновяването е частично, а при психическите става постоянно обновяване. В механическите процеси се крие голяма опасност. Затова се казва, че всички нещастия в света се дължат на механичните процеси. Не че те създават нещастията, но ако човек не е внимателен, сам се натъква на опасности. Какво ще стане с тебе, ако носиш в джоба си една бомба и не внимаваш? При най-малкото сътресение бомбата ще експлодира. И умен човек да си, щом си невнимателен, бомбата може да експлодира и да ти причини вреда.

Казвам: всички говорите за онзи свят, наричате го Божествен. И учените хора говорят за онзи свят, искат да знаят какво представлява той. Някои си го представят като този свят; други казват, че е невидим, не прилича на този свят. Аз се чудя на гениалните хора, които описват онзи свят като този. Това е по причина на голямото различие между двата свята. Докато е на онзи свят, човек има една посока на движение; щом слезе на Земята, той изменя посоката си, взема противоположно направление. Виждаш едно лице от другия свят и не можеш нито да го опишеш, нито да го нарисуваш. Ти не си в състояние да предадеш нито една линия от онзи свят. Ще начертаяш точно такава линия, която не отговаря на действителността. Ако се опиташ да нарисуваш едно лице от онзи свят по правилата на Земята, ще го окарикуриши, ще изкараш нещо грозно. Защо става така, и аз не зная. Не е лесно да изразиш духовния свят с възможностите на физическия. И злото на Земята не е нищо друго, освен добро, представено в обратен вид. Значи доброто в Божествения свят е обърнато зло на Земята. А злото на Земята е обърнато добро на Небето. Така вие ще извадите заключение, че доброто е обърнато зло, а злото е обърнато добро. Не, Доброто има свойство, че никога не може да се обърне, т.е. да се превърне в зло – Доброто може да има само отражение. Доброто не може да се обърне в зло по единствената причина, че устройството на Земята е такова, поради което сенките се хвърлят винаги надолу. Ще възразите, че и Луната хвърля сенки. Да, и нейните сенки са надолу. Това е само за обяснение, не че ще ви ползва нещо.

Ще кажете, че това е игра, фокус на мисълта. Възможно е. И виртуозът цигулар прави различни фокуси с лъка си, който се движи на гриф, дълъг около 30 см, извива се нагоре-надолу, а вие казвате, че той е голям музикант. И грамофонната игла се върти на плочата, свири хубави парчета, но не е музикант. Тя се движи в кръг, като на хоро, а вие слушате какви парчета свири, обаче тя свири само това, което цигуларят е свирил. Каквото той е свирил, това и тя произвежда. Колко години са нужни на

цигуларя, за да накара цигулката си да говори? Донякъде цигулката подражава на човешкия глас, но никой цигулар не може да произведе звука на своята цигулка. Грамофонната игла показва, че в мисълта си човек е отишъл по-далече от своите действия. Човек говори красиво, цветисто, но ако рече да направи това, което е говорил, може да си създаде голяма беля. Например лесно се говори за Царството Божие. Силата на човека е в изпълнението на Божията воля, а не в говоренето.

Представете си, че срещате един борец и той започва да ви говори за своята сила, за опитите, които може да прави. Колкото и да ви говори, вие не можете да усетите неговата сила, обаче започне ли опита – да ви вдига във въздуха, да извива ръката или крака ви на една и на друга страна, веднага ще кажете: „Достатъчно! Признавам те за силен човек, признавам твоите постижения“. Някои хора искат да знаят какво нещо е дяволът, искат да опитат силата му. Откажете се от това желание – не е лесно да се бориш с дявола: той е най-големият борец в света. Влезете ли в борба с него, ще видите, че той умее да защитава своите права. Някои описват дявола като същество с рога и опашка – значи той е животно. Тогава всички животни са дяволи. Знаете, че много животни орат, сеят, вършеят заедно с човека. Тогава и дяволът помага на човека. Щом има рога – ще го вържеш за рогата; щом има копита – ще го подковеш; щом има опашка – ще го хванеш за нея и ще го въртиш, дето искаш. И най-лошото куче да хванеш за опашката и да го развъртиш, отстъпва – то разбира, че не може вече да си играе с човека.

Това са мисли за разсъждение. Вие си представяте дявола такъв, какъвто не е. Ако знаете какво представлява той, щяхте да научите много неща от него. И Бога си представяте такъв, какъвто не е, поради което нищо не можете да научите от Него. Не само че нищо не можете да научите, но даже по-лоши ставате; за Бога говорите, а по-лоши ставате. Например казвате, че Бог е Любов, обаче щом ви обиди някой, забравяте Божията Любов и започвате да се разправяте с него.

Един ден имах случай да чуя как се разправят двама влюбени. Навярно момата бе обидила своя възлюбен и той започна да се обяснява: „Ти си неблагодарна, не оценяваш моята любов. Ти не знаеш какво съм преживял от времето, когато те обикнах. Пред никого досега не съм коленичил, но пред тебе коленичих, а ти нищо не признаваш!“. Слушах го и си мислех: пред кого коленичи човек? Пред извора всеки коленичи. Защо? Защото иска да вземе нещо от него. Обаче изворът нищо не получава от човека. Значи момъкът коленичи пред момата, защото иска нещо от нея. Той печели, но момата нищо не печели. И богомолците коленичат в църквата и вдигат ръцете си нагоре. Те не знаят, че така подгънати, краката влизат в съгласие със Земята. Това е противоречие. Ръцете, вдигнати нагоре – това е друго противоречие. Каква молитва е тази, при която си в противоречие с Небето, а в съгласие със Земята? Като се молиш, спусни ръцете си надолу, а главата да е нагоре, към Бога – само така можеш да получиш нещо от Него. Обаче с вдигнати ръце нищо няма да получиш. Честото вдигане на ръцете нагоре става механичен процес.

Вървиш по улицата и от третия етаж на една къща те извиква някой, за да ти даде нещо. Ти вдигаш ръцете си нагоре да хванеш предмета, който ти хвърлят. Стоиш под една ябълка или круша и вдигаш ръцете си нагоре – да хванеш ябълката, която ти хвърлят отгоре. Това вдигане на ръцете има смисъл, че ще получиш нещо. Ако с вдигането на ръцете си във време на молитва човек получава нещо, досега той трябваше да стане светия. Казано е: „Като се молиш, влез в тайната си стаичка и там се помоли“. Не е нужно да вдигаш ръцете си нагоре, всички да те видят. „Цяла нощ се молих и нищо не получих.“ Защо е трябвало цяла нощ да се молиш? Едно се иска от човека: чистосърдечие и смирение. Казано е в Писанието: „Бог на горделивия се противи, а на смирения дава благодат“.

Като говорим за молитвата, ще видите, че различните народи се молят по различен начин; и всеки човек се моли различно. Източните народи се молят по особен начин, различен от този на западните народи. Факирите на-

пример сядат на земята с кръстосани крака, ръцете си поставят на коленете и така прекарват с часове в медитация. Ако не могат да медитират правилно, този процес става механически. Ако веднъж коленичиш пред богатия, това има смисъл; ако всеки ден коленичиш, ти сам се отвърщаваш както от колениченето, така и от богаташа. Едно малко дете отишло с баща си на едно евангелско събрание. Бащата искал да го посвети, да му покаже как трябва да се моли. Евангелистите често коленичат – това е тяхно разбиране. Аз не поддържам този начин, защото между колениченето и идеята, която те носят в себе си, няма съответствие. Евангелистите приличат на онзи неспособен художник, който се опитвал да нарисува ангел: нарисувал нещо, което съвсем не приличало на ангел. Той го нарисувал като човек: рус, със сини очи; отгоре на това му турил две крила, като на птица. Ангелът не е нито човек, нито птица. Ако е въпрос за крила, ангелът има шест милиона крила. Той се движи с бързина, по-голяма от тази на светлината. Ангелът не хвърчи с крилата си, както птиците – те изразяват неговата мисъл.

Ще се върна към примера за бащата и детето, които отишли в евангелската църква. Всички коленичили – и детето трябвало да коленичи. Обаче пасторът обичал дългите молитви. Детето се уморило и запитало баща си: „Татко, кога ще се свърши молитвата?“ „Ще почакаш още, пастирът едва е започнал“. Детето се отегчило толкова много, че втори път не помислило да отиде на събрание. Какво показва това? Много от схващанията и разбиранията на религиозните са прави, стремежът им е също прав, но формата, чрез която изразяват идеите си, не е права. Значи между идеята и формата, или метода, чрез който тя се изразява, има известно несъответствие. Например говориш за Любовта, но не я изразяваш правилно; обичаш някого, а не знаеш каква дума да му кажеш. Коя е първата дума, която ще кажеш на онзи, когото обичаш? Как посрещаш госта, когото обичаш? Първата дума, която му казваш, е „добре дошъл!“. На човека можеш да кажеш „добре дошъл“, но как ще посрещнеш ангела? Какво

ще кажеш за огъня, който гори – можеш ли да му кажеш „добре дошъл“? Ако огънят се усили и запали къщата ти, не можеш да му кажеш „добре дошъл“. Следователно на съществото, което обичаш, трябва да говориш с думи, съответни на Любовта. Като те запитват, трябва да отговаряш разумно. Защо? Защото зад всеки въпрос се крие едно разумно същество. Дето има въпроси и отговори, там процесите са живи, съзнателни. При механическите процеси няма никакви въпроси и отговори: там никой нищо не те пита, никой не очаква отговор. Там колата си върви и на никого не обръща внимание: че може да те прегази, тя не иска да знае. Ако машинистът пусне машината сама, тя ще върви, ще бучи, без да дава сигнал, че пристига. Който се изпречи на пътя ѝ, горко му! Обаче застане ли машинистът зад машината, работата тръгва другояче: машина-та върви, движи се, дава сигнал и се одухотворява.

И тъй, механичните процеси се отличават по това, че водят към катастрофи. Обаче зад всеки механически процес стои едно разумно същество, което регулира този процес. Така именно се избягват катастрофите. Ако не предотврати катастрофата, то носи отговорността. Следователно стане ли някаква пакост или нещастие във вашия живот, ще знаете, че не сте били внимателни и сте дали ход на механическите сили у вас. Като направиш нещо необмислено, казваш: „Чудно, как стана това!“. После съжаляваш, но късно. Ти съжаляваш, че си дал път на механическите сили в себе си, а друг съжалява, че не е бил на мястото, за да регулира тези сили.

Казвам: и в религията има механически процеси. Те са опасни, затова трябва да се регулират. Понеже има нещо механично в религията, и хората са се механизирали. Новият живот ще урегулира механичните процеси в Природата. Новото разбиране учи хората как да урегулират тези процеси. Под „механични процеси“ някои разбират неволните движения в човека: например уплашиш се и започнеш да трепериш, не знаеш отде иде това треперене. Някога се обиждаш само от една дума и веднага вземаш отбранително положение – как става това, не знаеш.

Казваш: „Обидих се, защото съм прав, право мисля“. Не всичко, което мислим, е право; и в сънищата не всичко е вярно. Всички разумни неща в Природата са строго определени. Например определено е колко часа да спиш. Децата спят по 8–9 часа, по-големите – по 7–8 часа, а възрастните хора се задоволяват и с 5–6 часа. Сънят обновява организма. Ако ядеш много, ще спиш много; ако ядеш малко, ще спиш малко. Който има много желания, спи много. Някой е работил два-три дена без почивка. След това иде голяма умора, голям упадък на силите: за да се възстанови, нужно му е голяма почивка.

Прекалената и усилена дейност не се отнася към съзнателните процеси. Според мене многото желания се отнасят към несъзнателния живот. Често ние сме в движение, без да взема участие волята ни. Влизаш в една лодка и не забелязваш, че няма лопати – веднага течението на водата те понася. Ти се движиш с лодката, но движението ти е несъзнателно. Ти не желаеш това движение, но нито сам можеш да си помогнеш, нито отвън някой може да ти помогне. Седиш някога спокойно, но изведнъж краката ти трепват, без да искаш. И това е несъзнателно движение. Така се движат и медиумите, като ги посети някой дух: ръката им се движи, езикът им започва да говори неясни неща – това са несъзнателни процеси, обаче разумността е вън от тях. Медиумът пише, драска нещо, но понеже аз разбирам тези прояви, зная, че духът, който се проявява, е прост, невежа.

Много духове са първокласни простаци, но представят написаното като велика тайна. В тези драсканици духът иска да каже, че така е създаден светът. Дали е така създаден светът, това е въпрос. Никой човек не знае истината по този въпрос, обаче учените правят различни предположения. Че е имало някакво движение, това е факт, но какво е излязло от него, малцина знаят. Какво е било първоначалното движение, с което е започнало създаването на света, никой не знае. Докато сте на физическия свят, никога не можете да си отговорите на въпроса как е създаден светът. Ако някой би се домогнал до тази истина, тя

би произвела преврат в неговия живот. Как може сегашният човек да говори за създаването на света, когато той сам живее кратко време на Земята? В това отношение растенията са постигнали нещо повече от хората. Има растения, които живеят стотици и хиляди години, обаче човек едва ли може да живее до хиляда години. В Библията се казва, че някой е живял 900 години. Как може човек да живее дълго време, когато още не знае причината за правилната обмяна на клетките в организма? Щом силите на човешкия организъм не са в равновесие, естествено, няма равновесие и между неговите мисли, чувства и постъпки. Няма човек на Земята, у когото силите да са уравновесени, затова именно хората не могат да вървят право.

Като наблюдавате вървежа на човека, виждате, че нещо му липсва. Той ту ускорява вървежа си, ту го намалява; от време на време се спира, замисля се и пак тръгва. Това показва, че той е непостоянен в мислите и чувствата си. От неправилните му движения аз си правя заключение, че той няма определен път. Аз наричам такъв човек безидеен. Който има определена идея, не гледа нагоре-надолу, не се обръща, не се спира. Той има определена посока; той е като параход с определена посока на движение. Обаче ако параходът лъкатуши ту на една, ту на друга страна, това показва, че е в опасност. И у вас стават такива процеси, които ви спъват. Лягаш си вечер с мисълта да станеш рано сутринта и да свършиш една работа, обаче на сутринта изменяш решението си – сега мислиш друго да направиш, но вечерта съжаляваш, че си го направил. Рядко човек остава доволен от това, което е направил. Направиш молитвата си, но си недоволен. Малко хора са доволни от това, което правят. Някои от вас, като дойдат тук четири-пет пъти наред, казват: „Защо ли дохождаме? Все едно и също се повтаря“. Питам: ако останете да спите до късно, какво печелите, какво ще правите, като останете вкъщи? „Ако дохождаме, ще се спасим ли?“ Спасението не е нито тук, нито в света. „Къде е тогава спасението?“ В мислите, в чувствата и постъпките на човека – там ще намерите спасението.

Помнете: като дохождате на беседа, трябва да имате някаква идея, да постигнете нещо. Ако всяка седмица, когато идвате, в ума ви прониква един светъл лъч, в сърцето ви – едно топло чувство, и в проявите ви – една по-добра постъпка, вие сте спечелили нещо. Всякога трябва да имате един придагък. Дето светлината и топлината се увеличават и постъпките стават по-добри, там има съзнателни процеси. Съзнателният човек е добър. „Защо трябва да правим добро?“ За да поддържате горенето на своя живот. Доброто подразбира правилна обмяна на физическия свят. Ако искаш да бъдеш здрав, иди в празник на хорото, за да видиш как играят младите моми и момци. И да си болен, вземи патеричката и иди на хорото – там ще придобиеш повече, отколкото от две-три капки от лекарството. Ако попаднеш между тълпа, дето този те бутне, онзи те бутне, и здрав да си, ще заболееш. Радвай се, когато здрави хора те бутат; остане ли болни да те бутат, и ти ще заболееш. Като те срещне умен човек, каквито думи и да ти каже, както и да те нагруби, пак се радвай – все ще придобиеш нещо. Но ако те срещне някой глупав, невежа, каквито и добри думи да ти каже, нищо не печелиш. В този смисъл страданията, които Природата изпраща на човека, не са нищо друго, освен обновителен процес. Следователно ако влезеш в стълкновение с разумни същества, все ще придобиеш нещо. В първо време ще бъдеш недоволен от тях, но след това ще кажеш: „Благодаря на тези същества, много спечелих от тях“. Важно е, ако страданията са причинени от някое разумно и добро същество. Каквото и да ти направи разумното същество, то всякога ще произведе добър резултат – две мнения по това няма. Обаче всяко същество, което не е завършило развитието си или не е на твоя уронен, ако ти причини някаква пакост, тя ще си остане, не може да се поправи.

Сега аз не искам да ви упреквам, не искам да влизам в стълкновение с вас, защото пръв аз губя, обаче намирам, че разбирането ви трябва да се измени. Ново разбиране е нужно на всички. Често вие критикувате и мене, но вашата критика не е меродавна – тя е резултат на вашето старо

разбиране. Засега това е естествено: вие още не сте завършили развитието си, много работа ви предстои. Аз познавам всички човешки пътища и виждам, че те са фалирали. Няма нито едно човешко общество, което да не е фалирало. Ако и аз вървя по този път, ще свърша като всички хора – ще фалирам. И на вас казвам: оставете старите човешки методи и пътища настрана. Започнете с Новото, в което няма никакъв фалит. Не искам да ви насилвам, но питам: колцина от вас, като вървите по старите човешки пътища, сте сигурни, че ще успеете; колцина от вас сте доволни от живота си? Започвате една работа и в първо време сте доволни, накрая обаче се разочаровате. Краят решава делото. Затова и Христос казва: „Бях гладен, не Ме нахранихте; бях в тъмница, не Ме посетихте; бях болен, не Ми помогнахте“. Запитаха Го: „Кога, Господи, не сме сторили това за Тебе?“ „Който е направил това на одного от Моите малки братя, на Мене го е направил“.

Като говоря така, аз не засягам вашето верую. Има едно верую, специфично за душата. Който следва това верую, ще се облагороди, ще осмисли живота си; без това верую човек не може да бъде доволен. „Богат, умен човек съм.“ Каква полза ще ти донесе богатството? Друго нещо е, ако кажеш, че си здрав. На физическия свят здравето е по-ценно от богатството. Ако отидеш при здравия, и ти ставаш здрав; ако отидеш при добрия, и ги ставаш добър; ако отидеш при умния, и ти ставаш умен. Здравето, доброто, разумността радват човека. Дето е радостта, там работите вървят добре. Когато хората се радват, те се разбират. Затова казвам на всички: освободете се от кривите си разбирания, които водят към крайности. Казваш: „Моето разбиране е специфично и право“. За тебе е право, но не и за всички хора. Колкото хора на Земята има, толкова и разбирания, толкова различни вярвания. Обаче има един принцип, един велик закон в Природата, общ за всички – той регулира съзнанията на всички хора, той е мярка за нещата. Докато дойдете до този закон, всеки ще живее в свой специфичен свят на съзнанието си, на специфично място. Рибата, птицата, млекопитаещото и човекът живе-

ят в един и същи свят, но условията на живота им са различни. Водата е за рибата, въздухът е за птицата, а твърдата почва – земята, е за млекопитаещото и за човека. Всички същества мислят, но мисълта им е различна. Всички хора мислят, но обикновеният човек мисли по един начин, талантливият мисли по друг начин, гениалният – по съвсем особен начин, а като дойдем до светията, неговата мисъл е съвършено различна от мисълта на другите.

И тъй, във вашата мисъл има различие, но трябва да има едно ръководно начало. То е толкова необходимо, както сменянето на нечистия въздух в стаята с чистия външен въздух. И горивото в печката трябва постоянно да се обновява. Процесът на обновяването някога става съзнателно, а някога – несъзнателно. Обаче за здравословния живот този процес трябва да бъде съзнателен. Аз не засягам сегашното верую на хората, понеже то носи своя произход от далечното минало. Така вие сте вярвали и преди хиляди години – нищо ново няма във вашите вярвания. Кое е новото в сегашния ви живот? Вие не сте мислили по това. Приятно е да намериш новото в своя живот. Единственото ново във вашия живот е това, което днес придобивате. Казваш: „Намерих новото“. Не, много от вашите навици и разсъждения не са нови придобивки. Новите времена ще внесат нещо ново в живота ви – то ще бъде подмладяването. Вие говорите за новите времена, а още живеете в стария живот. Ако влезете в невидимия свят, ще се намерите в противоречие: ще видите, че сегашният ви живот няма условия за новите времена. Представи си, че си в положението на гъсеница. Това е старият живот. Ако влезеш в света на пеперудата, можеш ли да живееш? Пеперудата е ликвидирала с живота на гъсеницата, тя няма нищо общо с нея. Пеперудата може да се докосне до гъсеницата, но веднага хвърква и отива в своя свят.

Нещастията на съвременните хора се дължат на това, че като влязат в разумния свят, никой не им обръща внимание. Съществата от онзи свят са заети, не обръщат внимание на хората. Ако им разправяте как живеете, как се молите на Бога, те знаят това по-добре от вас. Ако им го-

ворите за вашите изобретения – и това не ги интересува. С какво ще ги заинтересувате тогава? Най-после вие ще се обезсърчите и ще кажете, че не си струва човек да умира. Разбира се, не си струва човек да умира неподготвен. Ще кажете, че след смъртта си хората се прибират при отците си, както Авраам, Исаак. Това, което ви казвам, ще го научите и без мене, но за да не се лутате дълго време, казвам: слушайте, пътят, по който сте тръгнали, няма да ви изведе на добро.

Има неща в живота, които вие още не познавате, а именно: вие не знаете що е доброто, какво представят добрите мисли. Казва се, че мисълта е сила. Прочетете беседата „Най-малкото добро“ от рилските беседи. Когато Мойсей отиде при фараона, тогава се състезаваха две науки. Египтяните бяха учени, те имаха адепти, мъдrecи. Мойсей казваше: „Господи, Ти ме пращаш между египтяните, аз ги познавам: те са хора с критичен ум. С какво ще ги убедя аз – те веднага ще ме изпъдят! Да се състезавам с тях, не мога – ще капитулирам: те знаят повече от мене. Да приложат стария начин на действие, не смея – аз съм ликвидирал вече с него. Убих един египтянин и трябваше да бягам в пустинята“. Бог му отговори: „Хвърли тоягата си“. Мойсей хвърли тоягата си и тя се превърна на змия. Той се уплаши от змията. Бог му каза: „Не се плаши, хвани я за опашката и я тури под мишницата!“ „Каквото и да направя, няма да ми повярват – и те могат да правят чудеса“. Най-после Бог му даде възможност да направи няколко чудеса. При последното чудо фараонът отстъпи. Наистина, при последното чудо Бог отвори сърцето на фараона и го накара да пусне евреите. Мойсей се яви при фараона и каза: „В името на Господа Йехова ще пуснеш евреите!“ „Кой е този Господ?“ „Той е Бог на Авраам, Исаак и Яков.“ „С какво ще докажеш това?“ „Той е велик Бог“. Мойсей хвърли тоягата си и тя стана на змия; същото направиха и мъдrecите. Така Мойсей направи всички чудеса, за които Бог му беше казал, но фараонът не отстъпи – той пожела да си помисли и тогава да отговори. Важно е, че още при първото чудо Мойсей придоби сила – неговата тояга по-

гълна другите. Най-после самите египтяни казаха на фараона: „Ние не можем повече да се състезаваме с техния Бог“.

Сега вие сте в света, дето искате да проповядвате Новото учение. Как ще го проповядвате? Можете ли да направите чудесата, които Мойсей направи? Ако вашата тояга не може да погълне тоягите на египтяните, вие сте още в старото учение. „Ние сме вече в новия живот.“ Този живот погълна ли вашия стар живот? Ако не го е погълнал, вие сте още в учението на стария живот. Ако не можете да преобразите живота си като Мойсей, нищо не можете да постигнете. Дадена ви е тоягата на Мойсей, но мислите ли, че още при първото чудо ще накарате фараона да отстъпи? Дълго време ще ходите при него; десет чудеса трябва да направите. Най-после фараонът ще ви пусне, ще излезете от Египет и ще отидете в пустинята, дето ще прекарате цели 40 години. След това ще влезете в Ханаанската земя.

Аз разглеждам новия живот, без да имам предвид стария живот. Старото оставям настрана и не се спирам на египетската наука, която е полезна само за себе си. Новият живот, в който влизате, т.е. Обетованата земя, изисква ново знание, нова наука – Божествената. Вашата тояга трябва да погълне другите тояги. Мойсей със своята тояга застави фараона да отстъпи, тази тояга направи чудеса. Мойсей носеше и двете учения: когато трябваше нещо ново, той постъпваше по новото учение; когато трябваше старото, той постъпваше по старото учение. Той избяга хиляди евреи – това беше старото учение. Мойсей се качи на Синайската планина, дето получи десетте Божии заповеди, но пак не можа да влезе в Ханаанската земя – той я видя само отдалече. Сега и за вас има опасност, като влезете в Ханаанската земя, да се забравите и да кажете: „И аз мога да направя тези чудеса“. Едно ще знаете: християните, както и хората на Новото учение, не могат изведнъж да направят всичко. Те не могат да изменят живота си и да влязат в новия живот – отдалече само ще го гледат. Мойсей направи едно престъпление, което можа за един

ден да се изправи, а той носи последствията му хиляди години. Той трябваше да мине през големи изпитания в пустинята, дето измряха много евреи, повечето от страх. Много от тях въставаха против Мойсей, като му казваха: „Ти ни доведе тук да умрем от глад. В Египет ние имахме всичко за ядене. Ти ни извади от Египет, освободи ни от египетското робство, но благодарим ти за такава свобода – всеки момент може да умрем от глад. Като работим тук, ние искаме поне добра храна“.

Мнозина и до днес се бунтуват като евреите. Казват: „Да бяхме в света, много неща щяхме да постигнем“. Какво щяхте да постигнете? Щяхте да ядете месо, да се обличате хубаво; щяхте да имате голяма къща, автомобил и др.; въпреки това един ден пак щяхте да умрете и да ви погребат. Де е хубавото в този живот? И тези работи имат смисъл, но ако допринасят нещо за твоето развитие. Свободен ли си от египетското робство? Още не си свободен. Можеш ли да живееш в света, без да се страхуваш?

Човек е дошъл на Земята като на училище – да свърши последния си изпит. Ти си беден – разрешаваш задачата на бедността; болен си – разрешаваш задачата на болестта; имаш мъчнотии в семейството си – разрешаваш семейни задачи; не обичаш хората – разрешаваш задачата на Любовта; слаб си – разрешаваш задачата на силата. Следователно ти трябва да бъдеш любящ, добър, богат, умен, силен. Има една пословица, която казва: „Каквото хората могат да направят, и аз мога да го направя“. Ето защо, ако вие не можете да направите това, което светът прави, плюс още нещо, нищо не сте научили. Казваш: „Аз не искам богатство“. Съгласен съм с тебе. И аз не искам богатство на грехове, но искам богатство на добродетели. По отношение на богатството от грехове и престъпления искам да бъда един от най-бедните. Но щом се дойде до богатството от добродетели – там искам да бъда пръв. Всеки трябва да има този идеал. Ако богатството е дошло чрез Доброто и Любовта, аз искам да бъда пръв; ако богатството е дошло чрез престъпления и насилия, аз не искам да имам никакъв дял. Това е една мярка за мене. Всички

трябва да бъдем богати! Да не сме умни в престъплението, но да бъдем умни в Доброто – това е новото знание, за което ви говоря. С това знание трябва да се занимава вашият ум, а някога вие се занимавате с обикновени неща.

Често хвърлям поглед към вас и виждам от какво сте недоволни и от какво – доволни. Някой е недоволен от стола, на който седи; друг няма стол – стои отвън и пак е недоволен; трети е недоволен от шума, който се вдига вън. Като ви гледам така, казвате: „Кажни ни как да излезем от това положение“. Ако ви кажа, вие ще се намерите в положението на риба, която излиза от водата и умира. Казваш: „Тогава по-добре да умра“. Това не е разрешение на въпроса. Гледам, друг хвърчи нависоко. По-добре да хвърчи нависоко, отколкото да слиза надолу. „Този човек много фантазира.“ Нека фантазира – с фантазията си той е в безопасност; ако изрежеш крилето му, тогава той е в опасност. У всички хора има стари навици – толкова зако-равели, че и с два чифта волове не можеш да ги извадиш. Най-голямото нещастие е да накараш хората да мислят, да чувстват и да постъпват като тебе. Не, когато хората не мислят, не чувстват и не постъпват като тебе, това е красотата на живота. Да постъпват всички еднакво, това значи да си подражават. Има ли нещо красиво в подражаването?

Един американски епископ имал навик да държи главата си малко наляво. Всички свещеници от неговата епархия му подражавали, държали главата си малко на-криво. Избягвайте подражаването! Главата ви трябва да бъде направо: нито наляво или надясно, нито нагоре или надолу. Не подражайте на хората нито в мисълта, нито в постъпките им. Всеки за себе си ще бъде особен екзем-пляр, та като ви видят, да кажат: „Като този няма друг“. Това е красивото в живота. И като не приличаш на други-те, да не влизаш в стълкновение с тях. Казваш: *Аз!* С това аз подчертаваш своята личност. Има една съзнателна сво-бода, която трябва да се прилага. Това трябва да научите: има съзнателна свобода и несъзнателна свобода. Минавам край един човек и виждам, че той пъшка, мъчи се – не може да вдигне товара си. Аз не чакам той да ме помоли

да вдигна чувала му, но веднага се притичвам на помощ. Докато той се чуди кой ще дойде да му помогне, аз вече съм му помогнал. После го питам има ли нужда от друга услуга. „Нямам нужда, благодаря.“ И аз си отивам.

Казвам: у вас трябва да се яви благородството без да ви молят, без да ви канят, да сте готови да помогнете на човека. Трябва да бъдете досетливи, да долавяте нуждите на хората. Някога може да сте били свободни, да проявите готовност за услуга на 20 души – това е проява на съзнателна свобода. А някога други могат да проявят свободата си към вас. Ако хората не си помагат по свобода едни на други, животът им е механичен. Свободата подразбира нов начин на действие, нова философия на живота. Вие ще я разработвате: аз съм оставил на вас междините, вие да ги попълвате. Като ми донесат хубава баница, аз си вземам едно парче от нея, а на останалото написвам: „Който мине оттук, нека опита баницата“, без да казвам колко да вземе. След това отдалече наблюдавам как постъпват. Ако мине някой и вземе цялата баница, казвам: този е от старото учение. Ако някой вземе едно малко парченце и го тури в торбата си, той е от новото учение. Така определям кои са от новото учение и кои – от старото учение. Колкото повече хора говорят за баницата, толкова повече са я опитали. Казвам: баницата е за всички хора. Ако хората не говорят за баницата, значи тя е отишла в торбата на едно лице. Благата на живота са дадени за всички хора, всички трябва да вкусят от тези блага. Това е новото в света! Ако сте евангелисти, щяхте да говорите за блага по един начин; като православни щяхте да говорите по друг начин. В края на краищата всички говорят само за едно благо. Ако съм лекар, няма да ви разправам как лекувам болните. Това е моя професия: да ви разправам, това значи да ви дам занаята си. Искате да знаете с какви лекарства лекувам. Някои съм лекувал с ябълки, други – с круши, трети – с орехи, с лешници, с топла, със студена вода, с мляко, но на никого не съм казал как ги лекувам. Мнозина съм лекувал с лук, с чесън, с попара, но трябва да знаеш например как да ядеш попарата.

Водата е едно от най-мощните средства за лекуване. В терапевтиката никъде не се употребява водата като лечебно средство. Аз препоръчвам водата да се употребява по една чаена лъжичка на минута. Ако те боли стомах, употребявай в продължение на три-четири часа по една чаена лъжичка вода на минута. Ако направиш този опит в продължение на четири часа, колко чаени лъжички ще изпиеш? Всяка лъжичка вода, в която присъства човешката мисъл, дава добри резултати. В случая мисълта действа като динамична сила. За този опит ще вземете чиста планинска вода, подобна на дестилирана. Така ще имате отлични резултати. Вие не сте правили опит да излизате сутрин, при зазоряване, и да отваряте и затваряте окото си на всяка минута. Ако преди това сте били тъжни, след опита ще се обновите. Казвате: „Кой ще стои там да отваря и затваря очите си!“. Вие се ръководите от пословицата: „Ако ми е късмет, да дойде при краката ми“. Късметът ходи, но не дохожда при краката – той върви по един строго определен път. Късметът изгрява и залязва: ако излезеш вън, когато той изгрява, каквото поискаш, ще ти даде; ако не излезеш навреме, той нищо не дава.

Казвам: старото, което имате, дръжте го, не го хвърляйте изведнъж. Ново ви трябва, и то съвсем ново! Обърнете ума си към новото, но на никого не говорете за него. Като дойде новото, всички ще го почувстват. В новото е спасението на човечеството, в новото е животът, в новото е щастието, в новото е прогресът. Щом влезеш в Новото, животът ти се осмисля. Щом дойде новото, очите на хората се отварят и те разбират какво представлява духовният свят. Тогава ще живеете и тук, и там – и ще бъдете винаги весели. Като дойде време да напуснете Земята, няма да плачете, както сега, а ще повикате приятелите си, ще им дадете едно угощение и ще кажете: „Аз заминавам вече от този свят“. Каквото сте спечелили, ще го раздадете на близките си и ще кажете: „Аз си отивам вече – домашните ми отдавна ме очакват“. Ще се ръкувате с всички, ще излезете вън радостни и весели – и никой няма да знае къде сте. Няма да ви опяват, да ви носят с колесница, да

ви държат надгробни речи. Когато Илия замина за другия свят, той остави кожуха си на земята. Елисей взе кожуха на Илия и като дойде до река Йордан, удари с него водата и каза: „В името на Илиевия кожух да се раздели водата на две“.

Казвам: ако и вие като Илия оставите кожуха си на някого, влезли сте в Небето. Ако не сте оставили на някого кожуха си, вие сте още в гроба. Гробът представлява митницата, дето се преглеждат куфарите. Ако носиш багаж и с него отиваш на другия свят, знай, че непременно ще те претърсят и ще го вземат. За светията са необходими 40 дена за преглеждане на багажа, а за обикновения човек са нужни 45 години. Това е алегория, но вярна. Затова именно човек се готви още от този живот за другия. Още на Земята той придобива знания. Като се намерим на онзи свят, ние сме в положението на човек в чужбина. Например ако отидеш в Америка и знаеш езика, лесно ще ти бъде. Знаете ли колко е мъчно да отидете в една държава и да не знаете езика? Като отидете на онзи свят, вие трябва да знаете езика, да знаете реда и порядъка там. Мнозина имате идеята, че като отидете в другия свят, ще ви посрещнат с музика и песни, ангели ще ви пеят. Така е за онези, които са готови; за онези, които не са готови, никаква музика, никакви китари, никакви ангели няма да ги посрещнат. Като отивате за другия свят, ще оставите багажа си на митницата: малко багаж ще вземете със себе си.

Това, което ви казвам сега, ни най-малко не трябва да ви обезсърчава – то се отнася до стария ви живот. Аз говоря за новия живот, който живеят всички светии, всички добри и праведни хора, които искат да прогресират. А всички хора на Земята искат да прогресират. Вие може да сте светия шивач, светия лекар, светия адвокат – и като такива ще прогресирате. Какъвто и да си – лекар светия или орач светия, ти си светия. Вие имате идея за светията, че той не трябва да работи. И такива светии има, но те не са истински. Аз искам да бъдете от рода на светията шивач, орач, лекар – да имате някакъв занаят. Някога ще

ви говоря за светиите на онзи свят, които не са нито лекари, нито шивачи, нито търговци. „Какви са те?“ Ще ги разберете само когато отидете на онзи свят – там ще ви държат лекции за другите светии. Тук ще знаете само за онези светии, които са минали по пътя на този живот. Те са служили на Бога при всички условия на живота – никога не са роптаели. Те казват: „Такава е Волята Божия“. Като лекар светия ти казваш на болния: „Няма нищо, тази болест е за твое добро, тя ще мине“. Шивач светия си: ще ушиеш най-хубавата дреха и ще кажеш на клиента каква е последната мода, как ще му стои добре и т.н. Това е служене на Бога. Ти можеш да носиш фрак и бомбе, но гледай доброто да е под бомбето, под фрака. Всяка дреха, в която присъства доброто, е благословена; всяка дреха, която не носи доброто в себе си, не е благословена. В известно отношение аз харесвам модата, понеже води към разнообразие.

И тъй, главното нещо: служенето ви да бъде благоугодно на Бога, благоугодно на вас и благоугодно на вашите ближни.

Тайна молитва

30 октомври 1932 г., София, Изгрев

РАЗРЕШАВАНЕ НА МЪЧНОТИИТЕ

Размишление

Ще прочета 7. глава от Евангелието на Матей.

Като живее на Земята, човек среща големи мъчнотии. Защо? Защото иска да се домогне до Истината, да я разбере, но не може. Мъчно е да разбереш Истината в голямото ѝ разнообразие. Ако е въпрос да придобиеш знание като цел в живота, и това не е лесно. Например човек иска да стане цигулар виртуоз, да стане учен, богат, силен, красив – той все има някаква цел, някакъв стремеж. Първоначално никое същество не е било голямо и силно – всички същества са започвали от малкото. Трябвало е дълъг период от време, за да стане човек силен. Вие искате да станете силни на края на своята работа – трябва да знаете закона за придобиване на силата. Искате да бъдете учени, да имате много способности. Ако се върнете назад, за да видите пътищата, начините, по които разумният свят си е служил, докато се установи сегашният материален свят, тогава ще разберете как се постигат нещата. Вие имате предвид само временните блага и постижения и оттам искате всичко лесно да постигнете.

Някога мислите, че имате много знания, но в даден случай виждате, че вашето знание нищо не ви ползва. Свършил си четири факултета в странство и като се връщаш, минаваш през един мост, който се счупва и ти падаш в реката. Като не знаеш да плуваш, може да се удавиш и да изгубиш живота си. Но дойде един овчар, който знае да плува: хване те, обърне те надолу с главата – водата изтича от устата ти и ти си спасен. Какво те ползва в дадения случай твоето знание? Овчарят, който те е спасил, знае повече от тебе. Ще кажете, че това са крайни работи. Да, крайни работи са, рядко се случват, и аз зная това: някога на десет хиляди случаи става един такъв, а някога и

на десет милиона се случва един. Може ли твоята наука да се изпита при десетте хиляди случая, както и при милиона? Не си прави илюзии: можеш да паднеш в реката и като не умееш да плуваш, с всичкото си знание може да се удавиш. По някаква случайност може да излезеш от реката, мокър като кокошка или като чувал, пълен със сол. Солта се е стопила във водата и остава само празният чувал: като го извадиш от водата, виждаш, че нищо няма в него. Колко струва чувалът без солта? По-малко, отколкото е струвал първоначално. Следователно законът е верен: ако прекараш един изпит като чувала със солта, ти ще струваш по-малко, отколкото в началото, преди да паднеш в реката.

Казано е: „Хлопайте, искайте, търсете!“. Някога вие хлопате, когато не трябва; искате, когато не трябва, и търсите, когато не трябва. Преди да започнеш да се давиш, ти вдигаш гордо ръката си нагоре, заповядваш на хората и казваш: „Знаете ли кой съм аз, знаете ли, че съм свършил четири факултета? Какво ли не е минало през моята глава! Вие даже не сте сънували това, което аз съм прекарал в училището!“ Обаче като паднеш в реката, не знаеш вече как да си вдигнеш ръцете и какво да кажеш на водата. Тя казва: „Ти учен ли си? Я си отвори устата!“. От голяма любов тя влиза в тебе и ти казва: „Научи ме нещо!“. Ти потъваш в дълбоко съзерцание на знанието си и казваш на водата: „Тебе не мога да уча“. Като ме слушате, казвате: „Така и аз мога да кажа на другите“. Да, докато си във водата, можеш да го кажеш, и то много лесно. Аз бих желал да го кажеш, докато си още във водата.

Ще ви приведа един интересен пример из живота. Отишъл един учен да се изповяда на своя приятел. Казал му: „Имам голямо отвращение от себе си. Не зная какво наказание да си наложа. В училището аз възприех учението, че Бог не съществува в света. Казах си: щом Бог не съществува, човек е господар на положението си. Попаднах при лоши условия, но исках да бъда честен, да издържа на своето убеждение. Исках да получа служба, но ми казаха, че ще ме назначат, ако направя това, което искат от мене.

След като изпитах много неща и от всичко се отричах, най-последно попаднах на един набожен човек. Бях гладувал цели три дена. Запитах го: „Можеш ли да ми направиш едно добро?“ „Мога да ти помогна, но ако четеш „Отче наш“. „Не зная, не съм го учил!“ „Нищо от това – аз ще чета, а ти след мене ще повтаряш. Ако можеш да четеш подир мене, ще ти помогна, каквото искаш“. Най-последно дойдох в стълкновение със своите разбирания и вярвания. Казах си: да чета ли „Отче наш“, или да не чета? Изпаднах в смущение и си отговорих: това е най-малкото зло, което мога да направя – ще чета „Отче наш“. Не е съобразно с убеждението ми, но гладът ме заставя да прочета „Отче наш“. Четох го, без да вярвам, понеже този добър човек ме накара да го чета. И досега не мога да си простя това“.

Казвам: този човек иска да бъде последователен в убеждението си. „Като си тръгнах – казва той, – не можах да си простя глупавото положение, в което изпаднах. И си казвам: учен човек съм, в Бога не вярвам, но като се намерих в нужда, четох „Отче наш“, за да ме нахранят. Значи като си гладен, можеш да четеш молитвата; като не си гладен, не можеш да четеш. Най-последно си казах: така не се прави – онзи, който ме накара да чета „Отче наш“, ще го убия. Купих си револвер. Един ден вървя из гората, срещам едного и си мисля: ако този ме накара да чета „Отче наш“, ще му тегля куршума още сега. Погледнах го и му казах: „Аз зная какво ще ми кажеш – ще ме накараш да чета „Отче наш“, затова ще те убия!“ „Стой, не ме убивай! Аз имам да давам на баща ти десет хиляди лева. Чакай поне да си изплатя дълга“. Аз го оставих и го запитах: „Нима ти имаш да даваш на баща ми? Кога си взел тези пари от него?“. От дума на дума се разговорихме и продължихме пътя си. Извади човекът десет хиляди лева от джоба си, даде ми ги, хвана ме за ръката и каза: „Хайде, на добър час! Господ да е с тебе!“. Казах си: и Господ влезе в мене за тези десет хиляди лева. Обаче сега смущението ми беше по-малко, отколкото по-рано: направих едно малко добро, че не убих този човек, длъжник на баща ми. Аз взех парите, за да ги дам на баща си.

Питате: „Защо идат противоречията в живота?“. Всички противоречия в живота се дължат на вътрешното неразбиране на установения ред на нещата. Всички хора искат да бъдат велики, но великото в света има тежест, не може да се движи. Следователно между великите същества не може да има близост. Могат ли слънцата във Вселената да се съберат на едно място като вас, за да си приказват? Знаете ли какво грамадно е разстоянието между звездите? Например светлината на Алфа Центаурис, най-близката звезда до нас, идва до Земята приблизително за четири години, като всяка секунда изминава по 300 хиляди километра; значи четири години са нужни, за да дойде нейната светлина до нас. В това пространство могат да се вмъкнат три хиляди слънца като нашето. Такива са астрономическите изчисления.

И вие имате желание да бъдете велики като Слънцето и звездите. Обаче едно трябва да се знае: както великото, така и малкото имат своя определена служба. Искаш да бъдеш велик, за да се ползваш от благата на малкото – това е невъзможно. Някога искаш да бъдеш малък, за да се ползваш от благата на великото – и това е невъзможно. Малкото дете може да забавлява майка си и майката може да забавлява детето си. Между тях има отношения, но временни – отношения на забава. Когато детето порасне, стане голям син или дъщеря, тогава настават истински отношения между майката и детето. Като пораснат, децата съзнават какво е направила майката за тях. В тях се явява вътрешен подтик да станат като майка си, т.е. да постъпват като нея – безкористно и с любов.

Мнозина от вас идат всяка неделя на събранието, за да чуят какво ще се говори. Те стават рано сутрин, но не дохождат от съзнание, а тъй да се каже, както българите казват – „на среща“. Аз употребявам думата *среща* по нямане на друга, по-сполучлива. При това с вас заедно дохождат още много българи, които отдавна са заминали за другия свят – преди 50, 60, 100, даже и преди 200 години. Те разбират смисъла на думата *среща*, затова и аз си служа с нея. Че дохождате тук да слушате Словото, значи, че в това

вярвате, убедени сте в него; че се срещате тук – и в това вярвате. Обаче не можете да повярвате, че с вас заедно идат много българи, като души, които отдавна са напуснали Земята. Що се отнася до тези българи, вие оставате на особено мнение и казвате: „Я съществуват, я не съществуват!“. В това отношение вие приличате на онзи българин, когото заставили да чете „Отче наш“, без да вярва в Бога. Мнозина от вас вярват като него, от зор заман – заставени сте да четете „Отче наш“ и да вярвате в Бога. И онзи българин, за когото ви говорих, чел „Отче наш“, а после се възмутил от себе си, че изменил на убеждението си. Личните чувства в него са се засегнали, той съжалявал, че не бил последователен в своите убеждения. Дали вярвате, че между вас има много души от невидимия свят, не е важно, но вие се интересувате от духовния свят, искате да знаете какво представя той, как живеят душите там и т.н.

За обяснение на този въпрос ще си послужи със следния научен пример. Знае се, че водата се среща в три агрегатни състояния: като сняг и лед – в твърдо състояние; като вода – в течено състояние, и като пара – във въздуха. Като оставим снега или леда на огъня, той се стопява и се превръща в течност. Снегът и ледът питат: „Отде дойде тази вода?“ „От тебе.“ „Прилича ли на нас?“ „Външно не прилича.“ „Има ли нашата твърдост и устойчивост?“ „Няма.“ „Облечена ли е с бели дрехи като нас?“ „Не, тя е безцветна“.

Каквато е разликата между снега и водата, такава е и тази между физическите и духовните хора, т.е. между хората, които живеят на Земята, и съществата в духовния свят. Ще кажете, че това е в противоречие с Писанието, дето се казва, че в духовния свят съществата са облечени с бели дрехи. И евангелистите, и православните се държат строго за думите, написани в Свещената книга. Казано е, че съществата от духовния свят са облечени в бели дрехи – и всички вземат това буквално. Като знаете толкова, кажете ми в кой свят са облечени душите с бели дрехи? „Горе някъде.“ Къде е това „горе“? Ще излезе, че и в духовния свят има твърда почва, дето съществата стъпват,

за да се облекат в бели дрехи. При това те трябва да са от гъста материя, оформени, за да се облекат в дрехи. Белите дрехи представляват новите условия, дето влизат душите и започват нов живот. Който се облече в бяла дреха, той е готов за новия живот, дето царуват Мирът и Любовта. И като слезе на Земята, човек има една цел – да търси Бога. Който не се е облякъл в бяла дреха, като слезе отново на Земята, продължава да живее по стария начин. Ако някой го е убил в миналия живот, той го търси да му отмъсти, обаче Бог му казва: „Чакай, не е време за отмъщение“.

Помнете: физическият и духовният свят са тясно свързани. Те не са отделни, както не са отделни снегът, водата и парата. Достатъчно е да понижите или повишите температурата, за да получите едното или другото състояние на водата. Значи парите представляват още по-висок свят, дето заминалите души се обличат в бели, червени, сини, жълти, зелени дрехи – според оцветяването им от слънчевите лъчи. „Кога ще дойдат тези души при нас?“ Когато се охлади времето: те полека-лека ще слизат надолу, ще изпълнят въздуха с водни пари. При още по-силно охлаждане те ще слязат на Земята като сняг и лед. Те ще дойдат на Земята при вас, но готови ли сте да ги чистите? Докато са били в горните светове, те са били чисти; щом слязат на Земята, те се изцапват и стават нечисти.

Всяка душа, която иде от невидимия свят във видимия и минава през човешките желания, взема от калта на тези желания и се опетнява. И като дойде на Земята, душата трябва дълго време да се чисти. Ако вие сте работили дълго време върху себе си, щяхте да имате опитността да отваряте душата си за духовния свят. Така щяхте да разберете какво представлява този свят. Сега вие седите в тялото си и не знаете как да излизате от него. В това отношение вие сте царски синове, които намират вратата за духовния свят отворена или затворена, но сами не можете нито да я отваряте, нито да я затваряте. Онези, които ви държат в тялото, нямат доверие във вас и затова, като ви извадят от този свят, турят ви вериги, за да се върнете назад – без вериги вие няма да се върнете. Започвате да хвъркате, но

веригите ви стягат и вие веднага слизате долу. Щом слезете долу, започват да ви гонят. Вие бягате и се скривате в една къща. Като се събудите, виждате се в тялото си и казвате: „Това било кошмар“. Вие още не знаете да отваряте вратата си, да излизате свободно вън, без страх, и пак да се върнете назад. Някои имат тази възможност.

Сега се явява въпросът: „Какво ще придобием, ако знаем това?“. Първата малка придобивка е, че няма да имате този неестествен страх в себе си, също така няма да имате тази скръб, която сега ви обладава. Например някой ваш близък е заминал за другия свят и вие скърбите. Ако можете да отваряте вратата на вашето тяло, ще я отворите, ще отидете в другия свят и ще се разговаряте с вашия близък. Ще скърбите ли за него? Няма да скърбите: като си поговорите с него, ще се върнете назад. Значи вие посещавате близките си: като се върнете, няма да скърбите за тях. Имаш един приятел в Америка. За да го видиш, ще си купиш билет и ще заминеш, след три-четири месеца ще се върнеш назад. Това са три-четири часа. Ще се разговориш с него и ще се върнеш назад, без да скърбиш. Днес това ти не можеш да го направиш, нито пък той, затова и двамата сте скърбни. „Каква е привилегията, че можем да излизаме от тялото си?“ Привилегията е в това, че ще имате ясна представа за другия свят. Сега ви учат, че като умрете, само тогава ще влезете в другия свят. Това е общо за всички, обаче това не ви насърчава. Тук не ви казват, че трябва да работите, но казват, че баща ви и дядо ви са богати и може да получите наследство от тях. Ти си живееш, нищо не работиш, обличаш се и се събличаш и чакаш дядо ти да умре, да получиш десетте милиона, да уредиш работите си. Някога ти умреш преди дядо си. Тогава? Така въпросът отчасти се разрешава. Дядото може да умре и да ти остави наследство, но той може и да не ти остави нищо. При сегашното положение вие не трябва да се занимавате с въпроса дядо ви да умре и да ви остави наследство.

Една сестра казваше на своя другар: „Един ден, като заминеш за другия свят, как ще ми се явиш?“ „Ще намеря начин“. И действително, той замина и се яви, като задиг-

на сина си за онзи свят. Той го задигнал, защото видял, че онзи свят е много хубав – взе сина си и го назначи на служба, после задигна зет си, след това и жена си, като ги назначи на служба. Най-после задигна и най-малката си дъщеря – и нея настани на работа. Той казваше: „Понеже на Земята има криза, елате тук, дето има много служби – всички ще ви настаня на работа“. Който не разбира законна, ще каже: „Умряха тези хора“. Не, тези хора отидоха в другия свят, преселиха се. „Защо умират хората?“ Хората умират, когато условията на Земята стават неблагоприятни. Човек минава от този в онзи свят, а вие питате: „Там ли е той?“.

Христос казва: „Хлопайте, търсете, искайте“. Това се отнася само до разумните, които разбират Божия закон на Любовта. Онзи и този свят са две състояния на човешката душа. Когато душата от онзи свят иска да си почине, тя слиза на Земята. Казано е в Писанието: „Отиде, пресели се да си почива“. Като си почине добре на онзи свят, човек се връща пак на Земята да работи. Тъй щото има жители на онзи свят, които работят; като се уморят, те слизат на Земята, между хората, да си починат. Следователно има два свята за почивка и два свята за работа. Законът е следният: който е работил на Земята, отива на онзи свят да си почине; който е работил на онзи свят, слиза да си почине на този свят. Мнозина са ме питали: „Защо този човек е богат, защо има пари, защо жена му и децата му всички са здрави, защо няма никакви мъчности и страдания?“. Отговарям: „Този човек е работил на онзи свят, а тук почива. И за тебе е същото: сега ти ще работиш на този свят, а ще почиваш на онзи – там ще бъдеш богат, всичко ще имаш“.

Всички трябва да знаете това, което сега ви говоря. Ако не го знаете, ще се намерите в положението на един руски мужик, който имал една оригинална опитност. Според поверието на простите хора, ако някой умре като обикновен войник, на Небето минава за генерал. Един от войниците обичал да пие и все си мислел, че поне в другия свят ще бъде генерал. Една вечер той се напил много

и паднал на улицата като мъртъв. Една апашка банда, като скитала из петербургските улици, видяла, че пиян войник лежи на земята, и бързо съобразили как да го използват. Вдигнали го и го взели със себе си, завели го в едно подземие, дето свалили неговите дрехи и го облекли с генералски. Като изтрезнял, войникът се събудил от сън и се видял облечен в генералски дрехи. „Какво е станало с мене? – запитал учудено той. – Аз бях прост войник, а сега съм генерал.“ „Ти си в другия свят, дето си произведен генерал.“ Те му казали: „Каквото заповядаш, всичко ще стане“. Той започнал да иска едно ядене, второ, трето – и каквото пожелавал, всичко се изпълнявало. „Искам водка.“ „Виж, в този свят няма водка.“ Апашите го задържали при себе си 40 дена и каквото той заповядал, всичко ставало. Казали му, че тук хората се женят. „Тогава и аз ще се ожена.“ Довели му една мома, облечена в скъпи дворянски дрехи. Войникът си казал: „Щом и женитба има, може да се живее на онзи свят“. Един ден те качват генерала и неговата възлюбена в една каляска, впрегната с два хубави бели коня, и го завеждат в един голям бижутерски магазин, дето избират най-хубави златни украшения и скъпоценности по случай сватбата на генерала с дворянската дъщеря. Като накупили всичко, те се обърнали към продавача с думите: „Моля ви да ни извините, генералът е забравил портмонето си. Ей сега ще се върнем с файтона да донесем парите. Генералът ще остане при вас да ни почака“.

Как мислите, върнали ли са се апашите от онзи свят? Не, те заминали, а оставили генерала в този свят да ги чака. Генералът излизал, влизал в магазина, пак излизал – очаквал другарите си от онзи свят, но те все още не дохождали. Най-после той се отбил в една кръчма да пие. Като изпил две-три чаши водка, станал по-смел. Търпението му се изчерпало, не могъл повече да чака. В това време той видял капитана от ротата, в която служел, и му извикал: „Стой, не виждаш ли, че сме на онзи свят? Скоро козирувай!“ „Слушам!“ Капитанът се приближил при генерала, който му ударил две плесници. Като се вгледал в лицето му, капитанът познал, че това е негов войник,

но се запитал: „Как простият войник е станал генерал?“. След дълъг разпит узнали как този войник бил произведен генерал; след това го заставили да слезе в този свят и да облече формата на обикновен войник.

И тъй, като се натъкне на известни опитности от другия свят, човек изпада в мъчнотии и противоречия, подобни на тези, в които се намерил този прост войник. Мъчнотиите в живота поставят човека в драматично и комично положение. Защо? Защото не разбира вътрешния смисъл на живота и се спира на буквата на нещата. Буквата всякога води към противоречия и заблуда. Ако войникът имаше правилно разбиране за другия свят, той щеше да знае, че който заминава за онзи свят, не може да стане генерал. Някой се моли на Бога да се подобри материалното му положение – и в скоро време положението му се подобрява. Той казва: „Аз вярвам в Бога, защото като се помолих за пари, дойдоха парите – Бог ме послуша“. Вярно е, че Бог те е послушал, но каква е твоята вяра, която се основава на едно временно, преходно благо? Ти имаш ум, сърце, душа, дух, тяло – и не вярваш в техните възможности, а вярваш в парите. Ако вярваш в Бога само затова, че ти е помогнал да излезеш от материалното затруднение, това не е истинска вяра. Аз вярвам, защото Бог като запалена свещ ми помага във всички случаи, когато се намирам в тъмнина. Вярвам в Бога не само при един случай, но всякога. Щом имам Неговата светлина, свободно и с вяра ще ходя навсякъде.

Днес според новите веяния мнозина се съмняват в Бога и се питат има ли Бог, или няма. Често и вярващи, като изпаднат в големи мъчнотии и страдания, се обезверяват. И обратно: вярващи и невярващи, като придобиват блага, като имат постижения – всички вярват. Много естествено – докато имаш блага, ще вярваш. Бог е справедлив, на всички помага. И честният, и безчестният слуга носят богатството на господаря си; и единият, и другият могат да направят нещо за него, но има разлика в резултатите. Господарят заминава за странство и дава по един милион и на двамата слуги, всеки да разполага според разбиране-

то си, но като се върне един ден и поиска сметка, тогава ще се види кой как е постъпил. Според делата си единият ще бъде роб, а другият – свободен. Ако при най-голямото богатство ти слезеш до положението на последен бедняк, какво си постигнал? Ако употребиш богатството си на място, ти си изпълнил волята на своя господар; ако употребиш знанието си на място, ти си изпълнил волята на своя господар. Ако като здрав изпълняваш волята на Бога, ти си добър слуга; ако заболееш и като болен обещаващ да изпълниш волята на Бога, ти не си добър слуга. Какви ли обещания не съм слушал от болни хора! Болният казва: „Веднъж да оздравея – това ще направя, онова ще направя; така ще служа на Бога, така ще служа на ближния си“. Аз ги разбирам, влизам в положението им, но се чудя на тяхното съзнание: докато оздравеят, всичко обещават; после всичко забравят.

Един от нашите богати братя няколко пъти боледува. Като заболя първия път, той дойде при мене и ми каза: „Учителю, моля ти се, помогни ми да оздравея. Обещавам, че ще направя всичко, каквото ми кажеш. Готов съм да служа на Бога“. Обаче като оздравя, всичко забрави. После пак загази. Дойде при мене да ме моли за подкрепа. Пак обещаваше, че е готов да раздаде всичкото си богатство за Господа. Обеща, но не изпълни обещанието си. В последно време положението му се влоши. Дойде да се моли да му помогна. Пак оздравя, но гледам го, за нищо вече не е годен: да носи вода – не може, да работи на нивата – не може; едно му остава само – да яде. Той ми казваше: „Каквото ми заповядаш, ще го направя!“ „Само едно мога да ти заповядам – да ядеш“. Това не е разбираше. Така постъпват всички хора: докато са млади, здрави и работоспособни, те ядат и пият, изхарчат всичкото си богатство и сили – и като остаряят и станат негодни, казват: „Господи, готови сме да Ти служим! Каквото ни кажеш, ще го изпълним“. Това са старите разбирания, старите ограничения, това е старият човек. Човек трябва да посвети живота си в служене на Бога, когато е млад, когато е способен за работа, а не когато заболее и остарее. И ако посветиш живота си

за доброто и за служене на Бога, не съжالياвай. Защо? Защото ако не посветиш живота си на Доброто, ще го посветиш на злото. Освен доброто и злото няма друг път.

Христос казва: „Не съдете, да не бъдете съдени“. Това се отнася до другите, а не до всеки поотделно. Себе си можеш да съдиш, но правилно – и като се осъждаш правилно, и ще разсъждаваш правилно. Човек е дошъл на Земята да свърши някаква работа: следователно ще вложиш силата си за тази работа. Не чакай да те вържат с дебело въже и тогава да приложиш силата си – дебелото въже не се къса лесно. Един беше Самсон¹, известен със своята сила. С една челюст на животно той изби хиляда филистимци, с едно махане на ръка той изкърти заключената порта на един голям град и я изнесе вън от града. Голяма сила имаше Самсон, но имаше една слабост, поради която изгуби силата си. Той каза на жена си къде се крие силата му – и я изгуби. Неприятелите му се възползваха от неговата тайна и отрязаха косата му. След време тя отново израсна, но го затвориха в едно подземие, дето той им отмъсти: и той умря в това подземие, но можа да отмъсти на своите неприятели.

Питам: какво постигна Самсон със своята сила, за какво я употреби? За да отмъщава. Ако аз имам силата на Самсон, няма да си послужа с магарешката челюст за избиване на лошите хора. На гърбовете им ще туря по сто килограма товар и ще ги оставя сами да се справят с него – няма защо да ги избивам. Ако имам силата на Самсон, няма да изкъртвам градската порта, но ще отворя вратите на затворите – вратите на затворите трябва да се отворят. Ако имам силата на Самсон, ще отворя вратите и прозорците на всички църкви. Тогава и вратата на нашия салон щеше да се отвори; и прозорците на нашия салон трябва да бъдат отворени. Според разбирането на сегашните хора не е така, но според разбирането на Христа е обратно: всички врати и прозорци трябва да бъдат отворени, за да влиза повече светлина.

Ти си богат човек, разполагаш с голямо състояние, имаш добра служба, приятели, познати, живееш наширо-

ко, имаш слуги на разположение. Един ден Христос иска да те посети, да внесе нещо ново в живота ти. Той казва: „Бюджетът ти трябва да се съкрати малко“. Ти казваш: „Господи, почакай малко, още не съм готов!“. Христос иска да влезе в дома ти, но ти казваш: „Ще си помисля малко, ще питам жена си дали има място“. Питаш жена си, но тя казва: „Сега не можем да приемем гости“. Обаче Христос иде по друг начин. Уволняват те от служба, задлъжняваш, не можеш да платиш дълговете си – обедняваш. След време Христос влиза в къщата ти като богат човек, с торба, пълна със злато. Казваш на жена си и децата си да отидат да Го посрещнат. Обръщаш се към Христа: „Съжалявам, че не дойде по-рано“. Христос се усмихва и казва: „Едно време дойдох, но тогава Ми казахте, че не приемате гости. Тогава нямаше място за Мене в голямата ти къща, а сега, без да имаш тази възможност, ти намиращ място“. При лошите условия ние намираме място за Господа, защото носи пълна торба със злато, а при най-добрите условия питаме жена си и децата си дали има място за Него. Казвате: „Понеже няма място, да дойде друг път“. Хиляди години ние имаме същата опитност и се питаме защо не прогресираме. Питам: какъв прогрес очаквате при това положение? Ние четем „Отче наш“ за пари, не убиваме човека, защото ни дава десет хиляди лева, които дължи на баща ни. Това са положения, които трябва да преведем.

Сега, като говоря, аз искам да ме разбирате добре. Мнозина са идвали при мене да ме съветват, досега съм имал много професори, които са ме питали защо не постъпвам по един или по друг начин. Казвам: сега аз уча, не мога да постъпвам другояче. „Защо не вразумиш този човек?“ Още не съм научил това изкуство. Най-мъчно е да изискваш от човека да постъпва като тебе. Как ще убедиш гладния да не яде, как ще убедиш бедния, който е намерил торба със злато, да се откаже от нея? Той казва: „Знаеш ли колко съм се молил на Господа да ми изпрати тази торба? Тя е моя“. Прав е човекът. Как ще убедиш един цар да се откаже от своето царуване? За да убедиш царя да слезе от висотата на своя трон, трябва да му дадеш нещо,

десет пъти по-хубаво от неговото положение. Ако кажа на човека, че има друг свят, той ще възрази: „Как да вярвам, кое ще ме привлече към онзи свят?“. Онзи свят – това е Любовта. Без Любовта никакъв „онзи свят“ не съществува. И ако ние трябва да се отречем от нещо, то е заради Любовта, която има приложение в живота. Този и онзи свят съществуват по причина на Любовта – това са два свята на Любовта със своите противоположности. Казвате: „Какво ни интересува онзи свят, че имало ангели там! Каква полза имам аз от това, че ангелите били добри?“.

Питам: какво разбират хората под думата *ангел*? В моя ум под *ангел* разбирам моята светла мисъл. Ангелите имат отношение към човека. Понеже разбират нуждите на хората, те внасят своята интелигентност в тях. Така именно хората могат да мислят право и да работят като ангелите. Като видиш един ангел, ти искаш да бъдеш като него. Какво ще постигнеш с това? Ти не можеш да бъдеш нито чист като ангела, нито да имаш неговата мисъл. Друг е въпросът, ако ангелът те посети. Ако не те посети, ти оставащ с едно разочарование в себе си и казваш: „Защо Бог е създал едни същества да живеят като ангели, а други да се мъчат?“. Колкото и да сте напреднали, почти всички имате такива разбирания. Някои от вас сте по-напреднали от мене: едни пишат по-хубаво, други рисуват по-хубаво, трети могат да шият хубави обувки и т.н. В някои отношения мнозина имат известни преимущества над мене – аз съзнавам това. Обаче вашето изкуство аз мога да го науча за няколко минути. За да стана велик художник, нужно ми е само един час: докато си съблека дрехите, за да не ги цапам, и облека дрехата на художника, аз съм станал вече велик художник. В Природата има ключове, които щом завъртиш, всичко се постига – там всичко се отпечатва за един момент. Голямо изкуство е вложено във фотографията на Природата! Ще дойде ден, когато всичко ще се отпечатва със своите цветове; човек ще може да се фотографира, както си е, с всички цветове. Засега в този свят няма още такава фотография, в онзи свят обаче има. Даже и големите художници не са достигнали това изкуство.

Който знае къде са ключовете на Природата, само като бутне един, цяла картина ще се отпечата. А тук, за да станеш художник, нужни са най-малко десет години усилена работа.

Има едно изкуство, което мъчно се постига – то е да бъдеш добър. Другите изкуства лесно се постигат. Голямо изкуство е да изучиш Доброто. Доброто и злото са най-мъчните изкуства. Всички хора, които са стигнали до изкуството на злото, ще фалират. Казваш: „Мъчно е да бъдеш добър“. Мъчно е, но по-мъчно е да бъдеш лош. Щом се заемете с изкуството на доброто, непременно ще се натъкнете на противоположното – именно на злото: то е сянка във вашия живот. Някога тези сенки така се разстилат, че заличават всички черти на доброто. Ако едно дете дойде и тури сенки на вашия образ, ще заличи чертите на вашето лице. Това не е ли злото във вашия живот? Като сянка злото трябва да се постави така, че да изпъкне Доброто. Сенките на картината представляват злото. То трябва да дава само фон, простор, дълбочина на картината, за да изпъкне целият образ – това именно аз наричам велико изкуство. Казваш: „Лош човек съм“. Ако не си лош, ти не си човек, не можеш да работиш; и ако не си добър, пак не си човек. Благодарни, че си лош, за да се проявиш като човек. За да станеш истински човек, трябва да си добър. За да се проявиш като човек, нужна ти е още и сила. Силата е в злото. Когато правиш зло, ти се проявяваш като човек; а като станеш истински човек, ти си вече добър.

Сега във вашия ум се заражда възражението: „Защо ни са тези опитности, тези преживявания и това учение?“. Представи си, че тръгваш на път. Чуваши, че някъде в планината имало заровено голямо богатство. Тръгваш за планината. По пътя срещаш големи мъчнотии и препятствия, голяма кал – ще се изцапаш. Качваш се на планината и на определено място намиращ богатството. Питаш се: „Не можа ли всичко това да стине без оцапване?“. Вземаш гърнето с парите и си мислиши: „Добре щеше да бъде, ако имаше едно такси“. Радваш се на златото, но като погледнеш нечистите си дрехи, като помислиши за труда си, каз-

ваш: „Не можа ли без всичко това?“. Сега пък аз те питам: „Защо искаш всичко да стане по друг начин, каква е твоята цел? Защо искаш да вземеш богатството, без да се оцапаш?“. Ако вземеш богатството и се оцапаш, това не е кражба; обаче ако не се оцапаш и минеш някъде през въздуха, това е кражба. В първия случай ще бъдеш оцапан отвън, а чист отвътре; във втория случай ще бъдеш отвън чист, а отвътре оцапан. Кое е за предпочитане? Аз предпочитам външно да си изцапан, отколкото вътрешно.

Казвате: „Не може ли Бог да ни постави при други условия, за да не се цапаме в живота?“. Не е така: вие сами сте се окаляли, вината е у вас. Под „окаляне“ аз разбирам това: деца имате, но не ви слушат; станали сте за подигравка на мъжа си, на приятелите, на познатите си. Всички казват: „Съжالياваме тази жена – едно време беше угледна, на какво прилича сега?“. И вие почвате сами да се съжالياвате. Някога хората съжالياват и мене. Тогава аз правя следния опит: отивам при една дълбока река, събличам се и започвам да плувам. Ако мога да преплувам реката от единия бряг до другия, няма защо да ме съжالياват; ако не мога да я преплувам, казвам: „Прави са хората“. След това се качвам на аероплан и ако мога свободно да хвъркам с него във въздуха, няма защо хората да ме съжالياват. Най-после се заемам с една сериозна работа: ако я свърша добре, няма защо да ме съжالياват хората; ако не я свърша добре, имат право хората да ме съжالياват. Така си правя аз своите опити и познавам дали съм на мястото си, или не – ако съм на мястото си, няма защо да ме съжالياват. Ако пък искам да изпитам силата си, отивам да вдигам камъни от планината. Стигам до една голяма могила, оглеждам се да няма хора наоколо и започвам опита: ако мога да вдигна могилата с ръцете си, няма защо хората да ме съжالياват. Вдигам могилата внимателно, гледам да не затисна някого. Като се връщам, имам съзнание в себе си, че това, което аз мога да направя, другите не могат да го направят. По този начин аз мога да накарам всички да млъкнат, никой да не ме съжالياва.

Казвам: като придобиете Божественото съзнание, вие имате вътрешна самоувереност и съзнание за силата в себе си. Аз съзнавам своята слаба и силна страна и не си правя никакви илюзии. Като не мога да направя нещо, казвам: прави са хората. Спирам се със смирение, не се заблуждавам; казвам си: това нещо трябва да го науча. Какво мислят хората, това е друг въпрос. Щом не можеш да вдигнеш камък, тежък сто килограма, какво друго ще направиш? Вие още не сте опитали силата си. Казват ви, че дядо ви е богат, че има заровено богатство в земята, и вие вярвате. И досега търсите имането на дядо си, още не сте го намерили. Мнозина са идвали при мене да ме питат къде е заровено богатството на дядо им. Ако знаех къде е богатството на дядо ви, сам щях да го изкопая, нямаше да казвам на вас. Казвал съм на някого: „Готов съм да ти кажа къде е богатството на дядо ти, но ти готов ли си да го оставиш на мое разположение – аз да ти давам, колкото трябва?“ „Не съм готов!“ „Тогава остави настрани този въпрос“. Пътят, по който вървите, изисква истинско знание, което да посветите на Бога.

Това, което говоря, не е по буква, но по дух. Добре е някога да бъдете и буквоедци, но за това е нужно да имате ясна представа за нещата. Аз се радвам, когато срещам учени, добри, красиви хора, или такива, които имат някаква дарба: дето и да срещна Божественото, всякога се радвам. Често наблюдавам паяка, който тъче майсторски своята паяжина. Никога не съм се спирал толкова върху хората, колкото върху паяка. Какво голямо изкуство има той! Спре се, мисли как и къде да започне паяжината – мисъл има той. Погледне нагоре – и пак разсъждава. Казвам: майстор е този паяк! Много хора с всичката си философия и знание в даден случай не могат да работят като паяка. Аз се поучавам от него: като го наблюдавам, благодаря му и си тръгна по пътя. След това отивам при някое дърво, спирам се, интересувам се от него. Аз изучавам растенията при специални условия, когато енергично проявяват живота си. Има известен период от времето – специален ден, месец или година, когато растенията са толкова живи,

като хората. Като се спреш пред едно такова растение, в него се забелязва особено подвижване на листата. Наблюдавам как работят жизнените сокове в дървото. Има един вътрешен начин за изследване на живота на растението. Това живо дърво се отличава с особена разумност. Това, което в дадения момент то прави, човек мъчно може да го направи. Някой ще каже, че в миналото е правил това. Възможно е едно време да си го правил, но не и сега. Като го гледам днес, аз се питам: имам ли търпението на това дърво, мога ли да се справя с всичките мъчнотии, както то се справя? Тъй щото всяко дърво е предметно учение. То живее по-добре от хората и се съобразява с Волята Божия; в дадения случай то живее по-добре от много хора. Не че тези хора са грешници, но има малки неща, които те са пропуснали. Малките работи трябва да занимават вашия ум. Очистете ума си от всичкия духовен прах. В очите на хората, по лицата, по краката им – навсякъде аз виждам този прах. Той трябва да се премахне, защото от него се раждат най-големите нещастия в живота.

Срещал съм духовни хора, които ми казват: „Искам да говориш с мене искрено, нищо да не криеш“. Че крия нещо, крия; че не съм откровен, право казваш. Но и ти криеш нещо, и ти не си откровен. Това, което нямаш, от другите го изискваш. Ако ти си откровен, и аз ще бъда откровен; ако ти не криеш, и аз няма да крия. Готов ли си да направиш една изповед пред мене как си живял от младини до сега? Ако си готов, разкажи ми всичко – как си живял от младини до сега. Като ми разказваш, ще разбера какво доверие имаш в мене. Вярваш ли, че това, което ми разкажеш, няма да го поверя на другите хора? Аз зная какво си правил в миналото. За мене е престъпление да изнасям миналото на хората. Често вие искате да знаете слабите черти на някого. Не търсете слабите му черти! Като срещна някой човек, аз първо гледам каква добродетел има в него. Що се отнася до слабостите му, казвам: той си знае слабостите, те са негова работа. Аз не искам да науча това, което хората знаят за себе си – в това отношение съм краен невежа. Обаче аз зная това, което човек

не знае за себе си. Като го зная, главата ми е мирна. Вие имате една слабост – искате да знаете това, което хората знаят за себе си. По-добре следвайте моята философия: да сте невежи в това, което хората знаят за себе си, и да сте посветени в това, което те не знаят. Това е Божествената философия – философията на бъдещето. Това, което хората не знаят, е Божествено; това, което те знаят, е човешко. Човешкото е еднообразно. Ако искам, аз мога да зная и човешкото. Всичкото знание, което хората имат, и аз мога да го зная: мене ми е потребно само един час, за да го науча. Аз мога да бъда като тях: мога да бъда силен като пехливаниите, мога да бъда красноречив оратор или адвокат, да защитавам някое дело: ще удриям с ръка по масата, ще пия вода – и с това ще се свърши въпросът.

Сега аз имам едно желание – да се отвикна от ораторството като непотребно нещо. Някога се опитвам да изгълня една актьорска роля и виждам, че лесно ми се поддава. Питате ме какво зная. Един ден ще взема четката, ще нарисувам една картина – да ви учудя с нея. Това ще бъде моето тщеславие. Какво ще спечеля, ако нарисувам една отлична картина, какво ще откриете с това в мене? Аз ще покажа своето чрезмерно тщеславие. Някога, при специален случай, може да се нарисува такава картина. Това няма и вас да ви ползва, но ще покаже моето грандиозно тщеславие. Бих желал друг да нарисува тази картина, а аз да се възхищавам от нея: ще кажа, че картината е много хубава. Ако пък аз я нарисувам, вие ще се любувате на нея, а аз ще понижа авторитета си пред самия себе си. Като ви изнеса най-красивата картина, всички ще се заразите от желанието и вие да я нарисувате: това е една от заразителните болести, която ще обхване всички. И ако нарисувате такава картина, ще кажете: „Кой е като нас!“. Какво съм ви допринесъл с това? В края на краищата ще останете недоволни и ще се запитате: „Защо трябваше да гледаме тази картина?“. Срещал съм художници, които, след като са нарисували хубави картини, събудили са обезсърчение и отчаяние в някой посредствен художник, който при излизане от изложбата си казва: „Не си струва

да живея. Ще се самоубия!“ . Такава мисъл се явява във всеки човек. Казваш: „Ако не забогатяя, ще се самоубия. Ако не ме назначат на работа, ще се самоубия. Ако не се ожения за моята възлюбена, ще се самоубия“. Всеки, който не постигне желанието си, е готов да се самоубие. Всички хора казват: „Ако не постигнем нещо велико, ще турим край на живота си“. Това се дължи на чрезмерната човешка гордост. Който казва, че ще се самоубие, той унищожава Бога в себе си. В него се поражда мисълта: „Ако Бог не ми помогне да реализирам желанието си, ще прекъсна живота си. Искам да покажа, че трябва да стане и моята воля“. Бог често дава такива уроци на хората.

„Не съдете, да не бъдете съдени!“ Щом унищожавате вашия живот, вие се осъждате. Ако съжالياвате, че не сте богат, силен, учен, красив, вие пак се осъждате. И това ще дойде. Пътят, по който вървите, ще ви доведе към всичко, което желаете да постигнете, но това няма да ви се даде наготово. Като се качвате, ще дойде ден да се качите и на най-високия връх. За това ви са дадени всички данни, но не пожелавайте нещата преждевременно. Каквото желаете, ще го постигнете, но не се обезсърчавайте. Не казвайте, че ще се самоубиете. Впрегнете се на работа: чрез труд и работа всичко ще постигнете. Ще се прашите, ще се каляте, но ще вървите напред. Като се качите на върха, ще кажете: „Ето, придобих нещо!“ . Това е животът. Не се осъждайте, знайте, че и в затруднения да сте, всичко ще постигнете. И великите души са били изложени на същите мъчности, и те са плакали като вас. Най-великият Учител в света – от новите времена – и Той е плакал. Някой от вас плаче и казва: „Учителю, не ме ли съжالياваш, не виждаш ли, че аз плача?“. Кой човек не е плакал? Всички хора са плакали. Няма човек в света, който да не е плакал. Плачете, това е благословение! „Кога да плачем?“ Навреме. Ако плачете ненавреме, плачът не е благословение.

В миналото, когато българите бягали от башибозуците, майките носели малките деца на ръцете си. Ако някое дете заплаквало, майката туряла кърпа на устата му, за да не се чува плачът, да не ги издаде. Случвало се е майката

да задуши детето си, без да иска. На място ли е неговият плач? И вие често плачете, викате, дете не трябва, но веднага майката ще тури кърпата на устата ви. Ако не отвикнете да викате и кряскате, дете не трябва, майка ви може да ви задуши.

Ясно ли е това, което ви говоря? „Ясно ни е.“ Има неща в света, които при известни условия не са позволени. Ако не спазвате тези неща, и най-близките ви могат, без да искат, да ви причинят страдание. Едно дете заплаче. Майката взема кърпата, туря я на устата му – и като види, че може да го задуши, тя го туря на гърдите си; то започва да суче и млъква. По същия начин, когато Бог не иска да викаме и да плачем, Той ни туря в устата нещо за ядене.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

6 ноември 1932 г., София, Изгрев

МЛАДОСТ И СТАРОСТ

Размишление

Ще прочета 8. глава от Матей.

Някога човек свършва една малка работа и мисли, че много нещо е направил. Например нахраниш се и мислиш, че си свършил много нещо. Казваш: „Добре се нахраних“. Мислиш, че няма да ти дойде наум да ядеш – не се минава много време, и отново започваш да мислиш за ядене. Наспиш се добре и мислиш, че няма да ти се доспи – след няколко часа пак ти се доспива и отново мислиш за спане. Така се повтарят едни и същи процеси ден след ден: постоянно мислиш за ядене, за спане и ту си доволен, ту си недоволен. Защо живееш – не знаеш; защо ядеш и спиш – не знаеш; какъв е крайният резултат от всичко това – също не знаеш. В това отношение човек прилича на воденица, която мели житото, но защо го мели, и тя не знае. Човек се облича, но коя е дълбоката причина за това, не знае. Човек се облича до известно време, след което престава да се облича и гол заминава за другия свят. Аз уподобявам това на обличането и събличането на ореха. Като го посадят в земята, от него израства дърво, което постепенно расте, облича се в листа и цветове, докато един ден започва да връзва плод. Плодът му е облечен в зелена дреха; колкото повече узрява, зелената обвивка започва да се пука и орехът оголява. Катеричката го намира на земята и го скрива в дупката си, дето през зимата опитва неговото съдържание. Като го счупи, тя вижда, че в него има нещо вкусно; изяжда го, хвърля непотребното и казва: „Свърши се всичко с ореха“. Ако питате ореха какво ще прави понататък, и той ще каже, че не знае.

И тъй, каквото е положението на ореха, такова е и на човека. Една е философията на живота, едно очаква и облечените, и необлечените. Мнозина мислят, че са разре-

шили въпросите на живота. Разрешили са ги като ореха. Слезеш на Земята, растеш, обличаш се, връзваш плод и плодът ти оголее; паднеш на земята, дето ще те намери или катеричка, или някое дете. Катеричката ще те запази за през зимата, внимателно ще извади съдържанието ти и ще те опита; детето ще вземе камък, ще те чукне и ще те изяде. Човек се смее на катеричката, че събирала орехи и лешници и ги пазела за през зимата. Той мисли, че е разрешил въпросите си по-добре от катеричката. Какво е разрешил? Срещаш един човек: върви гордо, напето – мисли, че всичко е разрешил. След години го заравят в земята. Един ден разравяш това място и какво виждаш – главата му, изпразнена, се търкаля на една страна, около нея – разсипани кости. Де е човекът? Няма го, изчезнал е някъде. Казвате: „Тук лежи нашият любим брат, баща, майка“. Де е той? Изядоха го катеричките, изядоха го децата.

Това е едната страна на живота, която аз наричам неустановения, непостоянния, преходния живот. Докато хората се държат за неустановения живот, все така ще бъде. Турят ред и порядък в живота, пишат закони и правила – и току виж, всичко се изменило: нови закони, нов ред. Направиш си къща и след няколко години тя се нуждае от поправки – тук-там се е развалила. Ушиеш си нови дрехи – след година-две остаряват, скъсват се – трябва да си направиш нови. Докато си в неустановения живот, в нищо не си сигурен. „Какво ще стане по-нататък?“ Това ще стане, че всичко, каквото си спечелил, ще ти го вземат; и ти ще се видиш такъв, какъвто никога не си бил – няма да се познаеш.

Питам: трябва ли човек да работи за това, което ще изгуби? Да работиш за това, от което нищо няма да остане, не разбирам. Друг е въпросът да работиш за това, от което ще придобиеш нещо. Какво придобивате от мъчнотиите, които сами си създавате? Седиш вкъщи и си мислиш, че еди-кой си ти е казал една обидна дума. Мъжът седи и мисли как го е излъгала жена му: представила се е за божество, а сега той вижда, че е една обикновена, проста жена, която нищо не разбира. И жената си мисли: „Как можа

този мъж да ме излъже? Представи се за ангел, а излезе един груб, опърничав човек, с когото не може да се живее“. Ако мъжът е поет, ще срещне друго божество, ще се влюби в него и ще започне да го възпява; същевременно ще се оплаква от жена си, че тя го е измъчила; ще пише на новото божество: „Моля ти се, спаси ме от жена ми“. И жената, ако е поетеса, ще срещне друг ангел, ще го възпява, ще се оплаква от живота си, ще иска той да я спаси.

Всички хора са недоволни един от друг – това виждаме в човешкия живот. Всеки се оплаква, че са го измъчили. Че е измъчен, това е вярно, но кой кого е измъчил, не се знае. Когато ножът се забие в сърцето на човека и той не може да мисли, кой е виновен. Зад ножа е ръката на някого, зад ръката е човекът, който забива ножа, а зад този човек се крие друг някой. Така стават нещата в преходния, в неустановения свят. Ако забиеш нож в сърцето на човека, какво печелиш? Ако хвърлиш едно гърне на земята и го счупиш, какво печелиш? Земята ще се ползва от съдържанието на гърнето, но ти нищо не печелиш; тя ще ти благодари, а ти ще изгубиш. Въпреки всичко вие продължавате да вървите в този път – вървите и ще вървите... Все ще придобиете нещо от него.

Преди години дойде при мене една възрастна госпожа, която ми разправяше нещо от своя живот: „Когато бях млада, минавах за много глупава...“ „В какво се изразяваше твоята глупост?“ „Бях възприела някакви религиозни вярвания – не исках да погледна нито един мъж. Какви ли хора не ме искаха! По едно време дойде един министър, който ми предложи да се ожения за него, но аз му отказах. Всички връщах, бях се увлякла в някакви фантазии. После търсих тези хора, но не ги намерих. Най-после се ожених за един простак, но не живея с него добре. Да бях вървяла по обикновения път, щях да се ожения за министъра и щях да бъда щастлива...“ „Сега аз ще ти обясня в какво положение се намиращ. За да не съжالياваш за изгубения случай, иди при жените на министрите – да видиш доколко са щастливи. Ти си мислиш, че са щастливи, но дали е така, това е въпрос. Аз мога да те подмладя, да се върнеш на

първото си положение. Ако направя това, какъв мъж ще избереш: министър или княз? Ще ми обещаеш, че няма да кажеш нито една горчива дума на този, на когото аз ще те дам, през целия си живот ще бъдеш много внимателна към него, ще го гледаш като писано яйце. Ако счупиш това яйце, ще те държа отговорна.“ „Ти шегуваш ли се с мене?“ „Аз се шегувам с тебе толкова, колкото и ти с мене.“ „Ти искаш да ме заблудиш, да ми представиш едно положение, което аз не мога да повярвам!“ „И ти искаш да ме убедиш, че този министър, както и другите момци, са те обичали. Ако те обичаха, те щяха да се оженият за тебе. Щом не са се оженили, ти не си била ценна за тях. Когато бижутерът намери един скъпоценен камък, той ходи, обикаля, отива, връща се, убеждава, докато най-после го вземе. Като намери прост камък, не му обръща внимание. Щом министърът не се е оженил за тебе, ти си била прост камък за него“.

И тъй, когато щастието не иде при тебе, знай, че си прост човек; когато добродетелите и знанието бягат от тебе, знай, че си прост човек. Така разсъждавам аз. Казваш: „Искам да бъда учен човек“. Ще бъдеш учен, ако учиш, ако си прилежен и ако имаш свещен трепет към знанието; ще учиш, без да си въобразяваш, че си учен. Кое е по-важно: дървото или листата? Дървото е по-важно. Защо? Много просто, от състоянието на дървото зависи състоянието на листата. Ако човек не се проникне от онова велико желание в себе си – да върши Волята Божия – той никога не може да бъде учен. Истински ученият разбира Волята Божия и всякога я изпълнява. Ако разбираш Волята Божия дотолкова, доколкото лично те засяга, това е частично разбиране. Ако ти, като лист на Дървото на Великия Живот, не изпълниш Волята Божия, ти си на крив път. Аз говоря за онзи лист, който се чувства част от дървото, а не за падналия на земята. „Ако се ожения, ще бъда ли щастлив?“ Смешно е да търсиш щастието в женитбата. Как ще бъдат щастливи два листа на дървото, когато всеки от тях трябва да извърши специфична работа. Да се допират – може; да си приказват – пак може, но да се оженият и да

бъдат щастливи – това е невъзможно. Какво е направила жената за мъжа, ако му е готвила цели 50 години? Най-после той ще каже: „Добра готвачка беше моята жена – като нея друга няма“. Какво е направил мъжът за жената, ако цели 50 години е внасял вкъщи всичко, от което домът се е нуждаел? Най-после жената ще каже: „Добър беше моят мъж, цял живот принасяше, каквото беше нужно за дома“. Ако щастието е в готвенето, всички да станем готвачи; ако щастието е във външното внасяне в дома, всички да внасяме. Питам: ако цял живот си готвил и нищо не си сготвил и ако цял живот си внасял в дома и нищо не си допринесъл, това не е ли заблуда, не е ли истинска загуба в живота?

Двама слуги се разговарят. Единият казва на другия: „Ти много ощети господаря“. Казвам: единият е ощетил господаря си, а другият не го е ощетил! При друг случай господарят се оплаква, че слугите му са го ощетили. Слугите са го ощетили, а той не ги е ощетил! В което общество влезеш, все една и съща история ще чуеш: кой кого ощетил. Хората още не са дошли до изпълнение на Божията воля – те предават на въпросите личен характер, но личното нищо не разрешава. Приятните неща лесно се разрешават, но как ще разрешите неприятните? С добрия човек лесно се справяш, но как ще се справиш с лошия? Доброто има предвид нашето щастие, но щастието не е само за един човек. И Бог има предвид нашето щастие, защото Той се проявява във всички. Загова е казано: „Всяко дихание да слави Господа!“. И ти, като дихание, трябва да славиш Господа.

Като живее на Земята, човек изпада в изкушения, в ред заблуждения. Вие не сте дошли до пълно посвещение – да сте благодарни от всичко. Някой, като не разбира проявите на Бога, готов е да се усъмни в Него. И на мене са ми казвали, че не постъпвам еднакво към всички. Възможно е, но постъпват ли те еднакво с мене? И аз зная как трябва да постъпва ученикът. Прав е ученикът, когато изисква от учителя си да постъпва с него добре, но той трябва да знае защо учителят не постъпва с него добре. Питам: когато

ученикът не постъпва добре с учителя си, прав ли е да постъпва така? Ако е прав, това е в реда на нещата; ако не е прав, това не е в реда на нещата. Как трябва да постъпва Слънцето спрямо нас? Да ни изпраща светлина и топлина, всеки ден да изгрива навреме и да залязва навреме – това е задължението на Слънцето. А какво е нашето задължение спрямо Слънцето? Всяка сутрин, когато изгрива то, да го посрещаме, да видим какво ни носи. Като изгрива, ако то ни носи всичко, а ние не го посрещаме и не вземаме това, което ни носи, какви са тези отношения?

И човек като Слънцето някога е носител на Божественото. Обикновено той е носител на човешкото. Като носител на Божественото всички му се радват и го посрещат, защото ще остави нещо. Срещате един беден, без пет пари в джоба: моли се на този, на онзи – никой не му обръща внимание. Един ден иде при него един човек с пълна торба, усмихва се и започва да го разпитва за положението му, след това изважда от торбата си един хляб и му го дава. Бедният вижда в лицето на този човек Господа. Той го посещава всеки ден, помага му да се съвземе, да подобри живота си. Един ден дохожда в дома му апаш с револвер в ръка и му казва: „Дай парите си!“. Той трепери от страх и всичко дава. Крадецът взема парите, дрехите му и си отива. В първия случай се проявява Божественото, а във втория случай – човешкото. Следователно кажеш ли добра дума на човека, ти си онзи с пълната торба. И бедният, който се е молил, се радва, че е срещнал човек, изпратен от Бога. Кажеш ли на човека лоша дума, ти си онзи с револвера, който взема парите на бедния и го обира. Питам: можеш ли да определиш кой от двамата си ти – онзи с пълната торба или с револвера?

Един равин ми казваше следното: „Нашият народ е много материалистичен. Аз искам да ги убедя да приемат Новото учение, да отворят кесииите си, да жертват нещо за Господа, да изпълнят Неговата воля. Някога те си поотворят очите, като че са готови да направят нещо за Господа, но като излязат от синагогата, затварят кесииите си. Казвам на едного: „Ти се намираш на тясно място“. Той отго-

варя: „А ти искаш да ни отвориш кесиите.“ „Такава е волята на Йехова“. Равинът им привеждал ред примери, но те му възразявали: „Това е за новите времена, не е за сега. Сега всеки трябва да се грижи за себе си. Ние работим в дюкянните си по цял ден, а ти искаш да ти даваме всичко. Като ни кажеш по няколко думи, искаш ние да ти улесним работата“. Равинът искал да въведе Новото учение. Питам го: „Ти не си ли мислил как трябва да постъпваш?“ „Много е наговарена колата ми, за нея мисля...“ „Трудно е, брат, с такава кола, но въпреки това ти си щастлив. С жена си и с петте си деца вие съставяте свещената събота. Шест дни ще работиш, а седмия ще отдадеш на Бога.“ „Какво трябва да правя тогава?“ „Друг път ще ти кажа...“ „Ти какво мислиш за Христа?“ „И по този въпрос друг път ще говорим“. Казвам: каквото е положението на равина с петте деца, такава е и вашето. Евреите, на които равинът иска да говори, са търговци, практични хора като митничарите.

Една наша сестра получила от странство един плат, който струвал 700 лв. Като отишла на митницата да го освободи, поискали ѝ 3 000 лева мито. Дойде при мене и ме пита: „Учителю, можеш ли да направиш нещо да ми дадат плата без мито?“. Аз нищо не ѝ отговорих. Тя пак отишла на митницата, дето ѝ казали или да плати 3 000 лева мито, или да върне плата назад. Ако иска, може да го остави на митницата, дето ще го продадат – тогава тя може да се яви като купувач и да си го купи. Казвам: всичките ви работи са такива – все имате нещо, дошло в митницата, но не можете да си го откупите. Обаче има един път, който аз наричам *Свещения път*. Това е пътят, когато в душата на човека се зароди силно желание да служи на Бога. Само тогава в човека се явява онзи вътрешен мир, към който той се стреми. По този начин нещата лесно се разрешават. Практически животът се разрешава само по един начин. Когато има вода, дрехите лесно се перат; ако няма вода, колкото и да се тупат, не могат да се изперат. Тупай, колкото искаш – това е морализиране. „Имам дългове.“ Ако нямаш пари, дълговете остават неплатени; ако

имаш пари, дълговете лесно се изплащат; ако нямаш знание, ти си невежа. Невежеството е дълг, с който трябва да се справиш; злото е дълг, лошият характер е дълг; лошата уста също причинява дългове; подозрението, съмнението, безверието, завистта също са дългове. Аз превеждам тези неща на съвременен език. Какво е нужно, за да се справим с дълговете си? Пари са нужни. За да се изплатят дълговете, все трябва да платиш нещо. Ако не плащаш, никога няма да се освободиш от дълговете на живота. Те не са присъщи на човешката душа – дългът е външно отношение. Ако външните отношения не се изменят, човек винаги остава с дългове. Казваш: „Аз имам малки дългове“. И най-малкият дълг трябва да се изплати. И десет лева да дължиш, пак е дълг; и един лев да дължиш, пак е дълг. Съзнанието ти трябва да бъде свършено чисто, умът ти трябва да бъде свободен, да не носиш никаква мисъл за дългове.

И тъй, свободен човек е онзи, който не носи в себе си никаква мисъл за дългове, той няма на дрехата си нито едно петно. В това отношение той прилича на онова колело, което се движи с неимоверна бързина. Може ли на това колело да се задържи прах, кал или каквато и да е нечистотия? Казваш: „Оплюха ме“. Много естествено – не се движиш бързо. Ако се движиш с бързината на светлината, никаква плюнка няма да се задържи на тебе. Който живее в Доброто, той е колело, което се движи с голяма бързина. Щом се намали бързината на движението, колелото забавя хода си и постепенно спира – в това положение всички мухи могат да го накачат и оплюят. Казвате: „Човек трябва да мисли“. Да, мисълта е присъща на човека; същевременно той трябва да върши волята на Бога. Когато хората започнат да вършат Волята Божия, тогава ще станат истински щастливи. Днес повечето хора търсят щастието в семейството, а семейството го търси в неустановения свят. Помнете: в неустановения свят не може да става въпрос за семейство. Дето е Бог, там съществува семейство. Дето има смърт, там няма семейство; дето има грях, там няма семейство; дето има болести, там семейство

не съществува. Право е човек да се стреми към семейство, но при отрицателните условия на живота семейството се разпада. Казано е в Писанието: „Роденият от Бога грях не прави“. Не е достатъчно само да си роден по плът от баща и майка, но трябва да си роден и по дух, т.е. роден от Бога. Прочетете от беседите „Пътят на ученика“ стр. 288 и 290.

Това са мисли, които ви нахвърлям, за да разсъждавате, а не да се самоосъждате. Аз имам за живота друг поглед, не като вашия – аз не се интересувам от грешките на хората. За мене човекът е написана книга: аз чета тази книга и се възхищавам от хубавите мисли, написани в нея. Ако срещна човек, в книгата на когото няма нищо хубаво, не се интересувам от него. Аз се интересувам от всяко дърво, което дава хубави плодове; дърво, което не дава хубави плодове, не ме интересува. Кой човек не се интересува от златото? И духовният, и светският човек се интересуват от златото. Всеки, който намери на пътя торба със злато, ще я занесе у дома си. Какво ще направите, ако намерите торба, пълна с петачета или с каравелчета? Колкото и много да са на брой, те не ви интересуват. Със златото всичко можете да направите: къща ще си направите, нови дрехи ще си купите, храната ще си подобрите и т.н. Торбата със златото представлява сърце, пълно с добродетели. То е извор на всички блага в живота. Всеки човек трябва да намери един такъв извор. Вие искате да бъдете богати. Прави сте, всеки трябва да бъде богат – това желание е на място. Никой не трябва да убива желанието в себе си да бъде богат. „Аз не искам да бъда богат.“ Не говориш истината. Човек може да се отрече от желанието си да бъде богат само когато използва богатството си неправилно. Следователно желанието на човека да бъде богат, да има знания, е на мястото си. Друг е въпросът, ако употребиш знанието си за зло на човечеството – такова знание не е нужно. Същото се отнася и до музиката, и до изкуството. Ако употребяваш музиката и изкуството за твое благо, както и за благото на човечеството, те са на място. Не убивай в себе си желанието за музика и изкуство, но го култивирай. Имаш право да превъзпиташ своите криви

желания, но не и да ги убиваш. Тъй щото правилно е да бъдеш богат, учен, силен, музикален, както и човек на изкуството, но всичко това да използваш за добро.

Един наш съмишленик от Търново искал бързо да напредва, в кратко време да стане светия. Един ден иде при мене и ми казва: „Дотегна ми вече обикновеният живот – искам да напредвам. Дойде ми наум да се заема с продаваче на вашите книги. Искам само едно нещо – да ми дадеш едно удостоверение до властта, че ти ме задължаваш с тази работа. Така властта няма да ми препятства“. Това значи аз да пера дрехите му, а той да се облича всякога с чисти дрехи. Да направим обратното: той да пере моите дрехи, а аз да се обличам с чисти, да бъда всякога опран и чист. „Какво да правя тогава?“ „Каквото искаш.“ „Намислил съм да взема една кадилница и да тръгна с нея между хората, да ги убеждавам да повярват в Бога.“ Аз тълкувам: кадилницата представлява твоят ум: ако не можеш да движиш ума си, нищо няма да постигнеш. Кадилницата представлява още и твоето сърце: ако не го движиш, нищо няма да постигнеш. Ако мислиш, че с тази попка кадилница от злато или от сребро ще обърнеш хората към Бога, ти се лъжеш. Ако искаш да постигнеш желанието си, трябва да впрегнеш ума, сърцето и волята си на работа.

Казвам: единственото нещо, с което можем да постигнем всичко, е Любовта, която прониква в нашите сърца; единственото нещо, с което можем да постигнем всичко, е Мъдростта и Знанието, което прониква в нашите умове; единственото нещо, с което можем да постигнем всичко, е Истината, която прониква в нашите души. Следователно истински човек е онзи, в ума на когото е Знанието и Мъдростта, в сърцето – Любовта, а в душата – Истината. Днес и младите, и старите нямат ясна представа за себе си. Те говорят за братски отношения, а дават пари назаем с лихва 10 – 15%. Имаш плат, купил си го по 30 лв. метъра; искаш да направиш добро на някого – продаваш му от своя плат, но по 50 лв. метъра; значи печелиш по 20 лв. на метър. Какво добро е това? Дойде някой при мене и ми казва: „Ти имаш доста костюми – дай ми един от тях!“

„Мога да ти дам и два костюма, но с условие да посветиш живота си на Бога. Не казвам да станеш слуга на хората, но на Бога. И каквото ти каже Бог, да го изпълниш.“ „Не може ли без това?“ „Не може. Ако не си готов да служиш на Бога, нищо не ти давам!“ „Аз искам да ми дадеш един костюм от любов.“ „Прав си, от любов искаш, но аз имам любов към всеки, който е готов да изпълнява Волята Божия. Към онзи, които не е готов да изпълнява Волята Божия, аз нямам любов. Същото изисквам и от себе си. Ако и аз не върша Волята Божия, нямам право на никакъв костюм“. Когато някой носи скъсани дрехи, той се самонаказва – той не върши Волята Божия. Каквото и да ми казва, аз не му вярвам, не се заблуждавам. Даже и светията, ако ходи със скъсани дрехи, и той не върши Волята Божия. Като го видя добре облечен, аз зная, че той върши волята на Бога. Видя ли светията с потъмняло лице и хлъгнали очи, аз зная, че той не върши Волята Божия.

Сега вие сте призовани да служите на Господа като ученици на Новото учение. Това учение не търпи старото. При мене дойде една от напредналите сестри, която ми говори много неща: еди-кой си не служел на Бога, друг някой мислел само за себе си. Казах ѝ: „Сестра, и ти още не служиш на Бога – всички хора служат още на фараона. И ти отиваш в бакалницата, купуваш различни неща и даваш пари. Казваш, че не се нуждаеш от пари, но носиш образа на кесаря. Още не е дошло времето, като отидеш при бакалина, да му кажеш: „В името на Господа, дай ми малко магданоз“. Не, ти ще извадиш от джоба си образа на кесаря и ще му го дадеш. Ще отидеш на фурната за хляб – пак ще даваш пари. Въпросът така не се разрешава“. Според мене всичко в света е на Бога. Когато нямам пари в себе си, ето какво правя аз: минавам покрай един бакалин, който може да ми даде нещо. Гледам го – той е умислен. Питам го: „Защо си така умислен?“ „Жена ми е тежко болна. Добра жена е тя! Четири-пет лекари я гледаха, но не можаха да ѝ помогнат.“ „Мога ли да видя жена ти?“ „Можеш, влез вътре!“ Влизам при нея и я излекувам. Сега той ме пита какво искам. „Каквото ти дава сърцето.“

Най-малкото той ще ми даде една китка магданоз – това е моята заплата. Продължавам пътя си, но нямам хляб. Минавам покрай една фурна – виждам, че фурнаджията е тревожен, обезпокоен. Защо? Детето му било болно от тиф. Излекувам детето и получавам за това един хляб. Казвам си: достатъчно ми е засега един хляб и магданоз. Връщам се вкъщи на почивка, питам се: какво ще правя с хляба и магданоза? Отговарям си: хлябът е за мене, а магданозът – за хората.

Всичко, което ви казах, трябва да се преведе според сегашния ред на живота. Сегашният ред е едно училище, в което се дават задачи за разрешаване. Бакалите, фурнаджиите, орачите, съдиите, лекарите представляват отношения на хора. Трябва да знаеш защо някой е станал бакалин, а друг – проповедник. За да разбереш това, трябва да влезеш в интимния живот на хората – така ще си обясниш защо един човек е станал бакалин, а друг – проповедник. Това са уроци, дадени на човека, за да разбере живота. Като минете привидните положения в живота, тогава ще разберете неговия дълбок вътрешен смисъл.

Някой е недоволен, че е жена, а друг – че е мъж. Не се смущавайте от външната форма: чрез формата на жена или мъж, на бакалин, съдия или проповедник, ти ще разбереш смисъла на живота. Само като бакалин ти ще срещнеш онези хора, които са определени да дойдат при тебе; и като проповедник ще срещнеш онези хора, определени да дойдат при тебе. Следователно като изгълниш Волята Божия, твоето положение ще се измени. Загова искам да ви наведе на следната мисъл: страданията в живота са все служби. Страданието е особено състояние на душата, което трябва да разбереш. Без страдания ти не можеш да разбереш Истината; ако нямаш мъчнотии, ако не боледуваш, ти не можеш да разбереш Истината; и без радост не можеш да разбереш Истината. И в радости, и в скърби, и в доброто, и в лошото ти трябва да разбереш Истината. И ако си я разбрал, ти си на правия път. Страданието е външната опаковка на Божията Любов; радостта е вътрешната опаковка на Божията Любов. Ако не знаеш как да постъп-

ваш със страданието и с радостта, ти ще изгубиш Любавта. В скръбта ще разбереш онова благо, което е скрито в нея; в радостта ще разбереш друго благо – благо, което радостта носи. Нужно е да усилите вярата си, за да можете да понасяте с радост това, което преживявате. Трябва да познавате живота на великите хора. Аз бих ви привел много примери от техния живот, но само примерите не ползват – те служат като стимул.

Първото нещо, необходимо за човека, е хлябът. Гладният пръв трябва да намери хляба, за да придобие сила – той ще знае как да се ползва от него. Ще ядеш, без да се пресищаш – всяко пресищане изтощава човека. Освен с храната пресищане става още и със знанието. Силата на човека е дадена за придобиване на блага, а не за разрушаване на неговия живот. Следователно ще ядеш, за да придобиеш сила за разумна работа, и няма да преяждаш. Ще живееш разумно, без да се изтощаваш. Ще придобиваш знание, за да изпълняваш Волята Божия; като изпълняваш волята на Бога, ще придобиеш вътрешен мир. Това значи да бъдеш щастлив.

Като ученици вие трябва да разбирате Истината, в каквито форми и да я срещнете в живота. Например срещате един богат и един беден. Богатият е облечен добре, в нови, хубави дрехи; бедният е окъсан, бос, гологлав. Ако богатият върви и не мисли за дрехите си, не иска да прави впечатление на хората, той е познал Истината. И ако бедният не се смуцава от скъсаните си дрехи, не завижда на другите, които са добре облечени, и той е разбрал Истината. Обаче ако богатият се възгордее от своето положение, а бедният се смуцава от немотията си, и двамата не са познали Истината, и двамата не са разбрали живота. Ако сиромашията днес не те смирява, а утре богатството те възгордява, нищо не си научил в живота. Външното богатство и външната сиромашия са относителни неща, естествени последици на неустановения живот, обаче аз говоря за вътрешния живот, в който това, което става вън, става и вътре.

Мнозина са недоволни от своя живот. Защо? Търговец си. Казвам ти: „Трябва да служиш на Бога!“ „Как ще служиш?“ „Като продаваш честно и с малка печалба“. При днешните условия на живота прав ли съм аз? Търговецът казва: „Аз плащам 3 000 лева наем, 7–8 000 лв. ми са нужни за данъци, за даждия и за семейството ми. Отде ще взема тези пари?“. Той си разказва какви разходи има, а аз му проповядвам нов начин на търговия. Какво трябва да прави този човек при сегашния строй на живота? Казвам: така, както животът се развива, всичко ще се разреши по естествен път. Когато дойде Божественото, всички въпроси напълно ще се разрешат. Божественото всякога може да дойде у човека. То ще внесе в него упование в себе си. Срещате един изпаднал човек, без пет пари в джоба си. При сегашното разбиране на живота той се чувства нещастен. По едно време получава по пощата писмо, в което му съобщават, че неговият дядо му е завещал два милиона лева. Той, който до този момент беше изпаднал, веднага се изправя, в очите му се явява светлина и веднага придобива упование в себе си. Днес мисълта за парите упражнява голямо влияние върху хората. Обаче едва някой е получил парите, разбойници го нападат и му вземат двата милиона. В дадения случай, при мисълта, че двата милиона са откраднати, той веднага отпада. В първия случай, като е мислел, че има пари, той се е считал за господар на положението.

Следователно ако в твоя ум се яви мисълта, че Бог е абсолютен, че Той се грижи за тебе, ти можеш да разчиташ на Него повече, отколкото на тези пари. Да разчиташ на Божията Любов – това значи да имаш радио в себе си, чрез което при всички случаи на живота си можеш да се съобщаваш със своите близки. Минаваш през една гора и щом пожелаеш, отваряш радиото си и влизаш във връзка с жена си, с децата си, с всички, които обичаш; после затваряш радиото и продължаваш да вървиш. После пак отваряш радиото си, обръщаш се към близките си и казваш: „Моля, аз отивам на еди-коя си станция, искам да ми изпратите някои неща!“ „Ще ви услужим“. Докато имаш

радио в себе си, ти можеш да се съобщаваш с близките си, когато пожелаеш. Какво ще стане с тебе, ако един ден твоето радио се развали и не можеш да се съобщаваш с близките си, какво ще правиш тогава? Или ще поправиш своето, или ще си купиш ново. Щом си доставиш ново радио, пак ще си служиш с него. Отваряш една станция и казваш: „Ало, пратете ми 5–6 000 лева“. Веднага парите пристигат.

Сега у вас се явява въпросът: „Може ли да бъде това, или не?“. Преди сто, даже и преди 20–30 години хората мислеха като вас – съмняваха се. Ако някой кажеше тогава, че след 40–50 години хората ще се разговарят по радиото, щяха да кажат, че на този човек му липсва нещо. Обаче това, което хората едно време не вярваха, днес станало. И когато ние казваме, че можем да влезем във връзка с невидимия свят, пак не ни вярват. Под „невидим свят“ разбирам установения живот. Нашият живот се крепи от установения свят; с други думи казано – ние живеем от трошиците на установения свят, а мислим, че нашият свят е по-реален от невидимия. Аз съм наблюдавал: докато човек се смущава, гневи, критикува, нищо не му върви. Каже ли: „Да бъде Волята Божия!“, всичко му тръгва напред. Имай вярата на детето – и нещата ще се нареждат от изневиделица. Разумните хора имат такава опитност. „Престани да се смущаваш!“ „Ами ако умра гладен?“ „Ако умреш, умри поне като човек с вяра!“ „Ще страдам!“ „Страдай, но като човек с вяра...“ „Аз зная, че един ден всичко ще изгубя.“ „Кой човек не е изгубил всичко?“ Като следваш Божествения път, и да изгубиш, пак ще спечелиш; като вървиш в човешкия път, като изгубиш, не можеш вече да печелиш.

Сега да оставим мисълта за материалните блага. Аз не ви поощрявам в това, но вие трябва да внесете известни подобрения в живота си. Някога ще ви дам известни правила, без които не можете да влезете в новия живот. Със старите правила не може да се влезе в новия живот. Имаш в банката 20 000 лв., а молиш Господа за още 20 000 лв. Не само че няма да ги получиш, но ще изгубиш и тези 20 000

лв., които имаш в банката. Имаш право да се молиш на Господа, когато всичките врати са затворени, когато нямаш пет пари в джоба си. И тогава, като се молиш, кажи: „Господи, да бъде за Твоята слава!“. Обаче като имаш пари и се молиш на Господа за още, нищо няма да получиш. Бог се изявява на човека само тогава, когато няма кой да му помогне. Когато всички хора престанат да ти говорят, тогава Бог ще ти заговори. Това са най-мъчните дни в живота на човека – по-мъчни дни от тези няма. Даже и една велика душа като Христа в момент на усамотение каза: „Господи, защо си Ме оставил?“. Той помисли, че и Бог Го е изоставил. По-тежко положение от това за човека няма – да мисли, че всички са го изоставили. Когато изгрее първият лъч, човек вижда, че има Един, Който мисли за него. Този Един е Господ. Тогава той ще почувства радост и веселие. Нека това ви послужи като подтик да работите, но не върху това, което имате: ако работите върху него, вие ще изгубите и това, което имате. Като ви говоря така, казвате: „Защо Учителя ни говори за неща, които знаем?“. Още по-зле за вас: ако към това, което знаете, не прилагате нищо, ще го изгубите. Когато търсите Истината, не трябва да носите нищо със себе си, всичко трябва да изоставите настрана. Когато отиваш за вода, ще носиш празно шише; още по-добре е, ако вземеш съвършено нов съд, за да го напълниш от новата вода. Ако имаш в шишето вода, ще я излееш и отново ще го напълниш.

И тъй, ако мислите, че новото учение е над това, което имате, изсипете старото учение на земята и сипете новото. Ако пък новото учение не струва нищо за вас, дръжте си старото учение. Според мене, ако дойде едно Божествено благо, за което още не сте готови, вие няма да постъпите с него, както трябва. Ето защо всеки ден се отказвайте от вашите стари шишета. Всеки ден човек трябва да пълни шишето си с прясна вода, всеки ден трябва да пълни торбата си с пресен хляб. В Божествения свят не се позволява да ядеш стар, твърд хляб – ще отиваш на фурната и ще си вземаш топъл, пресен хляб. В духовния свят се яде само топло ядене, никога студено, и после, като залезе Слън-

цето, да не остава трошица в къщата. Така правеха евреите, когато бяха в пустинята: колкото манна падаше през деня, до вечерта трябваше да се изяде, нищо да не остане за другия ден. Ако някой си позволяваше да събере повече манна, той биваше наказван.

Сега аз говоря за онези от вас, които искат да се подвизават духовно. Ако се държите за светския живот, дръжте старата вода, не я изсипвайте, защото ще останете без нея. Старият живот се задоволява със старата вода, новият живот изисква нова вода. Ще ви приведа следния пример: едно младо момиче, около 18–19-годишно, попаднало в задънена улица. Толкова объркало работите си, че не знаело как да ги оправи. Един ден момата срещнала един свой учител, когото попитала как да си помогне, за да си уреди живота. Той ѝ казал: „Ти си млада, хубава, добре танцуваш. Започни да танцуваш, да видиш какъв резултат ще имаш“. Един ден тя се облякла хубаво, докарала се и отишла в кантората на един banker да му потанцува. С играта си тя привлякла много хора. Bankerът останал много доволен от играта ѝ, за което я възнаградил добре; с това и той спечелил. Младата мома се прочула с играта си и започнали да я канят навсякъде; така тя подобрила живота си. По-рано тя се познавала с един стар дядо, който я знаел като бедно, нещастно момиче. Срещнал я той и я запитал: „Какво стана с тебе, как ти се уредиха работите?“ „Започнах да танцувам.“ „Тогава и аз да започна да играя като тебе.“ „Започни! Иди да потанцуваш на едичкой си banker“. Отишъл дядото при bankerа и започнал да играе. Всички започнали да му се смеят и му казали: „Хайде вън!“.

Казвам: младата мома трябва да танцува, а 70-годишният дядо трябва да мисли. И той може да играе, но неговата игра не е като на младата мома, неговите работи не могат да се уредят по същия начин, както на момата. На другия ден той срещнал младата мома и казал: „Дъще, не ми върви – изпъдиха ме от кантората на bankerа“. Момата била умна, тя казала: „Ела с мене – аз ще играя, а ти ще събираш парите“. И започнали двамата заедно. Така ра-

ботите им тръгнаха наред: дядото седи, момата играе, а паничката се пълни. Това е разумният живот. Съединете младото със старото! Не е един и същ начинът за разрешаване на въпросите на младия и стария. Дядото играе сам, но работите му не вървят добре: той е на 70 години и хората не искат неговата игра. Обаче всеки желае танца на младата мома.

Следователно когато младото и старото се съединят, и на двамата ще тръгне.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

13 ноември 1932 г., София, Изгрев

ВРЕМЕ И ПРОСТРАНСТВО

Размишление

Ще прочета 9. глава от Матей.

В книгата на живота има хиляди задачи, които трябва да се решат. Ако не се решат, те ще останат само написани задачи. В човека има една слаба страна – той мисли, че нещата могат да се повторят, когато пожелае. Всъщност в Природата нищо не се повтаря: това, което днес знаеш, утре няма да те ползва; въздухът, който днес си приел, утре не можеш да го приемеш – той е изиграл вече ролята си, утре ще дишаш друг въздух; светлината, която днес си приел, утре няма да я приемеш. Днешното знание не може да те ползва на другия ден. Човек мисли, че е придобил известно знание. Никакво знание не е придобил – той само помни, че е учил нещо. Въпреки това ти не можеш да убедиш човека, че нищо не е научил. Това, което той е научил, служи само за да припомни неговото минало и за да разбере той какво носи в себе си. Водата помага за растенето на цветята, но тя не ги създава; светлината дава условия за придобиване на знанието, но тя не го създава.

Това са все разсъждения. След това ще дойде някой да ви убеждава, че човек не може да бъде праведен. Наистина, човек не се ражда праведен, но и грешен не се ражда. Ще цитирате стиха, в който е казано: „В грях ме роди майка ми“. Да, в грях си заченат, но не си роден в грях. Под „грях“ разбирам лошите условия. Праведен човек е онзи, който носи в себе си добрите условия. Казах, че човек не се ражда нито грешен, нито праведен. Ако той се раждаше грешен или праведен, това е самоопределяне. Ако си роден праведен, праведен ще си останеш; ако си роден грешен, грешен ще си останеш. Ако се родиш невежа, такъв ще си останеш; ако се родиш учен, учен ще си останеш – такъв е законът. Ще кажете: „Ако е така, няма защо човек

да учи“. Обаче има неща, които трябва да си припомните. Следователно като учиш, ти събуждаш в себе си онова минало знание, складирано в твоето подсъзнание. Не че миналото е всичко, но в него е основата на твоето знание. Аз ви говоря за онзи свят, в който няма минало, няма и бъдеще – там има само настояще. В обикновения свят, в който сега живеете, има и минало, и настояще, и бъдеще. Миналото и бъдещето ползват човека само като стимули. Мислиш, че си музикант и философ и можеш всичко да направиш, но това не е реалност. Миналото носи известни опитности, обаче важно е настоящето, т.е. това, което в даден случай носиш в себе си.

Често се говори за времето и пространството като за физически условия. Аз ще ви кажа една истина, която не сте чували досега, тя е следната: освен време и пространство съществува и друго нещо, което обхваща в себе си и времето, и пространството – това е реалността на живота. Какво е реалност, не знаете. Времето и пространството сами по себе си не са реални величини: времето само определя нещата, пространството пък може да се увеличава и намалява, без да е реално. Казано е, че има нещо извън времето и пространството – това е реалността. Ето защо, докато човек не заживее извън времето и пространството, никога не може да разбере самата реалност. Нещастията на хората се дължат на това, че те живеят във времето и пространството. Имаш къща, нива – ти живееш в пространството и зависиш от него; искаш да бъдеш щастлив – ти зависиш от времето; дали ти е топло, или студено – пак зависиш от времето. Докато зависиш от времето и пространството, ти всякога ще бъдеш такъв, какъвто си сега. Искаш да бъдеш богат, учен, здрав – ти зависиш от времето. Щом има време, ще има и знание; щом има време, ще има и здраве.

И тъй, който не разбира реалността, казва, че трябва да се използва времето. Така е, времето ще се използва, но и то ще използва хората; ще използвате пространството, но и пространството ще ви използва. Докато направиш една къща, ще изхарчиш енергия, грижи, време: в края на

краищата ще вложиш в нея 200 000 лева, които ще плащаш с години. Едва изплатиш къщата си – и заминаваш за другия свят. След това дъщерите и синовете ти започват да се карат за къщата ти – на кого каква част да се падне. Ако нямаш преки наследници, дохождат роднините и те започват да се карат за къщата. Защо ти трябваше тази къща?

Преди няколко дни дойде при мене една от най-старите сестри в Братството, може да е около 80-годишна, и започна да плаче. Гледам сестрата и си мисля: да беше млада, щях да кажа, че има някой възлюбен, който я е оставил, загова плаче; да беше болна, щях да кажа, че страда нещо. Нито едното, нито другото! Питам се: защо плаче тя? Тя ми каза: „Всички ме изоставиха“. Значи времето я е изоставило. Сестрата е забравила, че има Един извън времето, Който не я е изоставил. „Всички ме изоставиха, няма къде главата да си сложа. Досега се мислех за силна, но видях, че всичко пропадна“. Казвам си: тя е мислела във времето и пространството, че работите ѝ са уредени, но вижда, че е изгубила и едното, и другото. Гледам колко отчаяна е тази сестра – тя държи нещо в ръката си и аз си мисля: дали не държи в ръката си нож или револвер, та пред мене да се убие. Най-после тя изважда това нещо и ми го подава: „Това ми остана, никакво друго богатство нямам. Не го искам, не ме интересуват тези неща“. Даде ми нещо голямо, като добави: „Това нещо събирах с години, но вече не ми трябва“. Аз го взех в ръката си и по този начин хванах времето и пространството в ръката си, а тя остана извън тях. Като ми даде това нещо, забелязах, че и на нея почна да ѝ олеква. След това ѝ казвам: „Аз не те харесвам, ти не си герой. Ти още не си страдала...“ „Нима има по-големи страдания от моите?“ „Това е само начало на страданията – всички минават през тези страдания“. Тя постоя още малко и си отиде.

Казвам: често човек се чувства напълно изоставен, свършено сам в света, и какви ли не истории се случват в живота. Права е тази сестра – тя търси изходен път в живота си и казва: „Човек не може да живее във времето и

пространството. Родих син, надявах се, че като се ожени, ще живея при него, но сега той не ме иска. Мислех си, че снахата ще ме гледа, но и тя не ме иска. Дойдох между сестри и братя, но и те не ме приемат, макар че живеят за Бога“. Чета всичко това по лицето ѝ и виждам, че тя живее във времето и пространството. Казвам си: и тези братя и сестри, на които си разчитала, живеят като тебе във времето и пространството. Като спят, те не могат да мислят за тебе; ти си будна, не спиш, затова мислиш за тях. Тебе те боли корем, а брат ти спи; глава те боли, а брат ти спи; гладна си, страдаш, а брат ти спи спокойно. Питаш се: „Защо тези хора не искат да знаят за мене?“ „Няма ги, те са извън времето и пространството – спят хората“. „Коя ли е тази сестра?“ Всяка една от вас е тази сестра. Аз имам особено мнение за нея – тя ще стане герой; като ви сравнявам с нея, всички вие бледнеете. Питам се: ако тази сестра пада духом, какво ли ще бъде с другите? Значи силата на човека се познава само тогава, когато той е на изпитания, тогава се познава и колко знае. Изпит е това, малък изпит, но обикновено хората мъчно разбират малките изпити. Например как ще издържите изпита на Любовта? Когато се отнася до Любовта във времето и пространството, вие знаете как да я приложите. Докато живееш във времето и пространството, или ще обичаш човека, или ще го мразиш; или ще му вярваш, или няма да му вярваш; или ще го изпъдиш от дома си, или няма да го изпъдиш. В това няма изключения. Ако хората се обиждат и сърдят лесно, ти не би могъл да им кажеш Истината.

Преди няколко дни дойде при мене една млада сестра. Тя влезе смело, свободно, като че ли има право да разполага. Изправи се wśród стаята и ме попита: „Къде е еди-кой си млад брат?“ „Защо ти е този брат?“. Мисля си, че между тях може да има някакво вземане-даване. „Търся го, не мога да го намеря. Имам да му давам нещо, искам да си уредя сметките с него.“ „Ето, въвн има една сестра, аз имам доверие в нея. Дай ѝ тя да предаде това, което дължиш на младия брат – друг не мога да ти посоча. Ако ти кажа да го дадеш на друг, може и той да го задържи и ти

да останеш с неизпълнено задължение към младия брат.“ Гледам, тази сестра седи кисела, неразположена. Питам я: „Защо си толкова неразположена, защо влезе в стаята ми толкова кисела? Аз не искам в стаята си кисели краставици и пиперки – тури ги в някое гърне или бъчвичка. Ето какво ще ти кажа: ти си много проста. За себе си ми наваш за умна, но си проста, защото живееш във времето и пространството. Някой е казал нещо за тебе и ти се сърдиш. Питам: ако кучетата на пътя те лаят, трябва ли да се сърдиш на мене – аз ли съм виновен, че кучетата лаят във времето и пространството? Аз ли съм виновен, че някой е казал нещо лошо по твой адрес? Така не се служи на Бога!“ „Аз не искам да зная за мнението на другите, аз искам да служа на Бога“. Казах ѝ: „Радвам се, че срещнах поне един човек, който иска да ходи в пътя на Христа, в пътя на Истината. Знаеш ли какво казва Христос? Той казва: „Даже и да изпълниш всички закони, ако не се откажеш от майка си и баща си, ти не можеш да влезеш в Царството Божие“. Младата сестра каза: „Едно нещо не мога да направя – от майка си не мога да се откажа. Ако тя умре, и аз ще умра!“ „Ето, ти пак показваш, че си много проста. Проста си затова, че след като вярваш в Христа, мислиш, че майка ти ще умре и ти не можеш да живееш без нея. Коя е майка ти? Мислиш ли, че тази, която е на Земята, е твоята истинска майка? Ако мислиш така, наистина си проста – аз се чудя как вървиш по стъпките на Христа! Христос каза на майка Си: „Аз трябва да върша волята на Отца Си“.

Има светски хора, които са приложили Христовото учение: те са се отказали от майка си и баща си, без да вярват в Христа. Аз зная кога хората се отричат от майка си и баща си. Аз съм срещал много синове, които, без да вярват в Христа, са приложили Неговото учение – изпъдили са майка си и баща си. Синът казва: „Според Христовото учение аз не искам баща си вкъщи – да се махне оттук!“. Идва бащата при мене и се оплаква от сина си. Казвам му: „Синът ти е постъпил съобразно Христовото учение. То гласи: „Който не се отрече от баща си и майка си, не може да се нарече Мой ученик“. Както виждате, който вярва в Хрис-

та, не може да се откаже от майка си и баща си; който не вярва в Христа, лесно се отказва. Питам: каква е ползата от такова приложение на Христовото учение?

Като говоря по този начин, аз не обезценявам знанието, но то трябва да се приложи разумно. Ако джобът ми е пълен с пари, но аз не мога да си послужа с тях, защо ми са те? Ако нося брадва, а не мога с нея да си отсека едно дърво, защо ми е тя? Ако имам вяра, която никъде не мога да приложам, защо ми е тя? Казвате: „Учителя ни говори за числата. Казва, че $2 \times 2 = 4$. Какво представлява четворката?“. Две по две е отношение. Преведете го в геометрична форма: това отношение се нуждае от пространство, защото времето има смисъл само в пространството; извън пространството времето не може да се прояви. Следователно имате едно отношение, в което времето трябва да се прояви в пространството – само тогава можете да разберете отношението. Четворката е квадрат на двойката. Казвате $3 \times 3 = 9$. Значи деветорката е квадрат на тройката. В случая деветте показва пространството, в което се проявяват трима души: в този смисъл деветорката е тяхната собственост. Казвате още, че $3 \times 3 \times 3 = 27$. Значи числото 27 е кубът на тройката.

Казвам: за да разберете живота, вие трябва да знаете времето, през което известно събитие е станало, и пространството, дето същото събитие е станало. Това пространство включва всички възможности, в които вие ще разрешавате известни задачи. Например представяш си, че ще живееш на другия свят, и мислиш за него като за безпространствен свят. Той е извън нашето пространство, обаче вие трябва да имате ясна представа за същината на онзи свят. Онзи свят се различава от физическия. Какъв е той, не знаете. И съществата на онзи свят се различават от тези, които живеят в пространствения, т.е. във физическия свят. Те се отличават от хората по това, че са много леки – вие не можете с никаква теглилка да ги мерите. Те имат тегло, но тежестта им не се измерва, защото имат стремеж към друг център, а не към този на Земята. Хората, както и другите същества на Земята, имат голямо

тегло, понеже стремежът им е към центъра на Земята. Всяко тяло, което има стремеж към друг център, който е еднакво силен като центъра на Земята, остава някъде вън, не може да се движи.

Казваш: „Тежко е положението ми“. Чуден човек си! Като казваш така, ти минаваш за учен човек. Щом е така, можеш ли да претеглиш положението си – да видиш колко тежи? Казваш: „Тази мисъл ми тежи“. Можеш ли да я претеглиш, да видиш колко тежи? Обичал си някого, и той те е обичал. В който момент почувстваш, че не те обича, ти се омъчняваш, става ти тежко. Как разбра, че този човек не те обича вече, какви научни данни имаш за това?

Една сестра се оплаква, че еди-коя си не я обичала. Питам я: „Какви са научните данни за това, как позна, че не те обича?“. Ще кажеш, че по лицето ѝ четеш, че не те обича – значи ти си голяма ясновидка. Друга пък чете по лицето на някоя какво мисли тя. Като дойде някой при мене, аз го поставям във времето и пространството и зная точно какво мисли той. Щом се постави във времето и пространството, човек има вече точно определено място. Всеки трябва да знае мястото си, както и мястото, което другите хора заемат. Всяка река, която има свой път, тя се е самоопределила; който мине край нея, може да знае направлението на нейното движение. Ако знае планината, от която извира реката, той ще знае и завоите, които тя прави – така именно той може да прави точни изчисления.

Слушате ме, като ви говоря, и си мислите: „Какво ли иска да каже Учителя?“. Ако съм готвач, ще мислите дали съм сготвил добре; ако съм шивач, ще мислите дали дрехите ви са ушити добре; ако съм обуцар, ще си мислите как ли съм ушил обувките ви. Аз мога да кажа, че съм ги ушил добре, но това не е достатъчно – опит трябва да се направи. Аз мога да мисля, че са добре ушити, но не зная дали е така. И вие мислите същото, но не сте ги опитали. Вашите крака ще покажат доколко добре са ушити обувките: ако прилягат добре на краката ви, значи добре са ушити; ако се окаже, че някъде ви стягат, те не са добре ушити – тогава ще ги туря на калъп да се разпуснат малко.

В случая опитът е на мястото си. Всеки знае дали готвачът е сготвил добре, или не. Само пет минути са достатъчни, за да се разбере добре ли е сготвено яденето: ще бръкнете с лъжицата в яденето, ще го вкусите и ще кажете дали е добре сготвено. Ако едното ядене не е сготвено добре, ще искате друго; ако и това ядене не е добре сготвено, вие напушате гостилницата и казвате: „Втори път не влизам в тази гостилница“.

Днес, като сте дошли тук, ще ви запитам: на гостилница ли сте дошли; това място за търговия ли е, или за учене? Ако тук сте на училище, вие приличате на малки птиченца, които няколко време след излюпването си напушват своите гнезда. Докато са в гнездото, родителите им предават уроци на птичи език. Бащата например им казва: „Отворете устата си и кажете: чик-чирик!“. Те повтарят казаното от баща им. След това иде майката, и тя им казва: „Отворете устата си!“. Те отварят устата си и тя им пхне нещо за ядене. Ще кажете, че тяхното чирикане е проста работа. Не, в него се крие магическа сила. Като каже „чик-чирик“, птиченцето вече отваря устата си и майката му дава да яде. Тази дума означава „дай!“. „Чик-чирик“ е магическа формула, която заставя родителите да работят от сутрин до вечер. И плачът на детето е цяла магия: щом то заплаче, майката веднага започва да го кърми. Кажете ми, като сте дошли тук като на гостилница – коя е магическата формула за вас? Ако детето, като се роди, не заплаче и не се движи, веднага го изнасят вън и го заравят. Това дете не може да стане ученик. Ако то отвори устата си и заплаче, майката казва: „Добре дошло!“. На живото и здраво дете всички се радват. Ето защо по-добре е детето да плаче, отколкото майката.

Ще ви обясня защо плаче човек: като плаче, детето иска да застави Провидението или Бога да постъпват, както желае то. Казвам: вие можете да заставите Бога да направи нещо за вас само тогава, когато знаете как да Му говорите – когато знаете да плачете. В който ден престанете да плачете и да отваряте устата си, да движите краката и ръцете си, Бог ще ви изпъди вън, както майката пъди де-

тетото си. Бог казва: „От умрели деца нямам нужда“. Питате: „Защо трябва да се движат ръцете?“. Защото сте живи. Обаче движението на ръцете трябва да бъде смислено; безсмисленото движение на ръцете нищо не допринася. Какво печели детето от механическите движения, когато е в люлката? Нищо не печели, но майката се радва и на тези движения, защото чрез тях детето се упражнява. Аз не зная точно какви движения прави детето – не съм бил майка; но и много майки не знаят това. Важно е, че механическите, несъзнателните движения се различават коренно от съзнателните. Такава е разликата между физическия и духовния свят. Физическият живот се проявява във времето и пространството, а духовният е извън времето и пространството. Докато се тревожиш, докато боледуваш, докато лягаш да спиш и ставаш, докато се учиш, ти си във времето и пространството. Хубави са и тези неща, но те са кратковременни, в тях стават бързи промени. Ти си лекар, известен си като знаменит, но утре дойде друг, по-учен от тебе, по-способен от тебе. Хората започват да го търсят и те забравят. Ако дойде трети, по-учен от двамата, и той ще блесне пред тях, а те ще останат в сянка. С какво се е прочул последният лекар? Той е дал едно особено лекарство на болния, от което веднага е оздравял. Значи способният лекар измества неспособния.

Вие искате, като се молите, Бог да ви слуша, т.е. да отговаря на вашата молитва. Въз основа на какво искате това? Ще кажете, че Бог е Любов, следователно Той трябва да отговаря на молбата на слабите. Това не е правилно! Вие правите две грешки, които ви пречат да влезете в пряк, естествен контакт с Бога. Ти си търговец, искаш да се стоплиш малко и излагаш гърба си на слънце. През всичкото време, докато се грееш, мислиш само за търговията си – за Слънцето, за Природата не мислиш. По едно време усещаш, че си се сгорещил много, и веднага търсиш сянка, за да се скриеш от палещите лъчи на Слънцето. Ако отношението ти към Слънцето беше правилно, щеше да се справиш с него. И на слънце, и на сянка ти мислиш само за търговията: това е едната грешка. Другаде виждам един

учен: затворил се в стаята си, прави научни изследвания. От време на време той поглежда към Слънцето, мисли за него, но не му е топло – Слънцето не може да проникне в неговата стая: това е втората грешка. Първият се излага на Слънцето и мисли за търговията си; вторият мисли за Слънцето и стои в затворената стая. Не, ще излезеш вън, ще изложиш гърба си на Слънцето – и без да мислиш за него, то ще ти даде нужното. Едно се иска от тебе: да бъдеш буден, да концентрираш мисълта си, да приемеш правилно слънчевата енергия. Такова трябва да бъде отношението на човека към Бога.

Казвам: да седиш затворен в стаята си и оттам през един малък прозорец да гледаш Слънцето – това значи да се затвориш в своя краен егоизъм и оттам да гледаш на света. Не, ще излезеш вън, ще изложиш гърба си на Слънцето и така ще възприемаш неговата светлина и топлина. Ако мислиш, че в затворената стая ще станеш светия, ти си на крив път – такива светии свършват зле: затворени в своя егоизъм, те мислят, че никой не ги разбира, никой не ги признава за светии. Ако искаш да те видят хората, излез вън, на открито – кой знае, че някъде, в една тъмна стая, седи един голям светия? Истинският светия е между хората: денем Слънцето го грее, както огрява всички хора, а вечер със своята свещ той осветява пътя на онези, които са го объркали.

Един от нашите приятели дойде при мене и ми каза: „Учителю, ти си казал на еди-кого си много неща, а на мене нищо не си казал...“ „Какво особено искаш да ти кажа?“. Аз не зная дали има човек на Земята, който да е говорил толкова много, както мене – аз проглуших света с моето говорене. Аз даже се чудя на себе си защо говоря повече, отколкото трябва: това не е нито в характера ми, нито е присъщо на моето естество, нито е в съгласие с разбирането ми. В невидимия свят ме считат за най-мълчаливия човек, а на Земята съм най-разговорчивият. Аз говоря много, защото ви считам за умни хора; ако не бяхте умни, не бих ви говорил – щях да постъпя с вас, както постъпила една млада красива мома с един момък, кой-

то ѝ се обяснявал в любов по различни начини. Той ходел след нея, давал вид, че я обича, но тя не му обръщала внимание, правела се, че не го вижда. Той купувал цветя, прашал ѝ ги, а тя ги връщала назад. С това тя искала да му каже: „Аз не приемам неща, взети без позволение. Ти купуваш откъснати цветя, без да се запиташ как са взети“. Той ѝ праща различни украшения, но тя и тях връща, казва: „Не приемам подаръци от мързеливи хора. Лесно се правят подаръци наготово – такива неща и аз мога да си купя“. Той се чуди защо тя не му отговаря. Момата му казва: „За какво да те обичам – за престъпленията, за мързела или за лъжите ти?“. И вие се молите на Господа, искате Той непременно да ви отговори. За какво да ви отговори? Ако е за молитвите ви, аз съм слушал толкова глупави молитви, че се чудя на ума на хората. Някога се чудя на нахалството и на високото мнение на хората за себе си. Вие разполагате с голям капитал – вашия дух, душа, ум, сърце, тяло – и след това се оплаквате, че нямате къде да подслоните главата си. Другите хора били по-щастливи от вас: те имали къщи, а вие нямате.

Питате: „За нас ли се отнася това?“. Ни най-малко не се отнася до вас. Преди всичко вие не сте онази красива мома, след която тичат момците. Красивата мома представлява възвишения свят, към който всички се стремят, искат да им обърне внимание. Вас мога да уподобя на младия момък, влюбен в красивата мома. Той не обикаля заради нея, но за себе си. Защо бедният обикаля богатия? За парите му. Следователно и вие дохождате да ме слушате не за самия мене, но за знанието, което ви давам. Щом получите необходимото за вас знание, вие ще изхвъркнете оттук, както малките птички напушват гнездото си, като се научат да хвъркат – аз не съм толкова глупав, че да не ви разбирам. Не мислете, че ще ви дам всичко, каквото имам: аз давам на другите само от изобилието си – т.е. това, което не може да се събере в мене. Повече от това не давам нито на йота. Като давате, и вие спазвайте същото правило. Мислите ли, че аз ще повярвам на онзи, който ми говори за своята голяма любов към мене? Къде

ще туря неговата голяма любов – аз нямам място за нея! Как трябва да постъпя, ако при мене дойдат три моми с подаръци: първата ми донесе една риза от груб коноп; втората ми донесе също една риза, но памучна; третата ми донесе копринена риза. Как мислите, коя риза ще облека? Това, което е вярно за мене, вярно е и за вас. Как бихте постъпили вие, ако имате такива ризи? Конопената риза ще облечете в краен случай, когато нямате какво да облечете; значи остава да избирате между останалите две ризи – памучната и копринената. Може да облечете памучната, защото е практична, лесно се пере и може дълго време да се употребява. Обаче копринената риза е най-скъпа и добре приляга на тялото. Всички предпочитате копринената риза. За конопената ще кажете: „Ела зло, че без тебе по-зло“. Докато е в благоприятни условия, човек никога няма да облече конопена риза, та да претрива тялото му.

Сега вие приемате Новото учение отчасти, не напълно. Какво трябва да бъде Новото учение? Отваряте Библията, Новия Завет, за да видите как са мислили хората по онова време. Като четете за пророците, за апостолите, виждате как те са разбирали живота. Като четете Свещената книга изобщо, все ще се натъкнете на известни съмнения. Казвате: „Не можем всичко да приемем“. Прави сте. Много неща ще четете, но направо всичко не можете да приемете. Първо ще пресеете прочетеното – и каквото остане на ситото, него ще приемете. Защо? Защото е прието в неговия първичен вид. Какво ще научите от живота на Давид? Казвате: „И Давид, най-благочестивият цар, като дойде на власт, направи такива грешки, които не бяха позволени пред Господа“. Бог постави Давид за цар на израилския народ, за да му даде добър пример, а той се облече в дреха от коноп. Обаче и до днес още се говори за неговата грешка, още не може да му се прости. И до днес още еврейският народ носи последствията от грешките и престъпленията на своите царе.

Аз ви говоря като истински златар не за да се самоосъждате, но да се научите да различавате скъпоценните камъни от простите и чистото злато от фалшивото. Лесно

се лъже човек. Няма по-големи майстори на лъжата от духовете, няма по-големи майстори от тях за интригите и скандалите. Някога духовете се разделят на няколко лагера, но всички са от една банда. Едни от тях създават изкушения за младите моми, други – за младите момци: те търсят начин да оберат човека. На младия момък ще намерят една мома: да му казва, че го обича, че не може да живее без него. В това време ще изпратят друга мома да внесе в него съмнение, че първата не го обичала, че замотавала главата и на други момци. Всъщност нито втората му желае доброто, нито първата му е изневерила – интриги са това. Най-после ще дойде трета мома със задача да съветва и примирява. И момъкът ще се лъже ту в едната, ту в другата, ту в третата, докато го накарат да извърши някакво престъпление. Той се чуди какво да прави. Не само че никоя не е готова да се жертва за него, но момите стават още причина той да умре.

Казвам: всяко учение, което внася тъмнина в човешкия ум, не е истинско – то е учение във времето и пространството. Ако мостът е направен от сламки, не минавай по него – колкото и да те убеждават в неговата здравина, не минавай по този мост. Не минавай по път, дето мишките минават – минавай по път, дето слонът минава: пътят, дето слонът минава, е безопасен. Не ходете по пътя на онези, които нямат представа за духовния свят – аз наричам техния път път на мишките и плъховете. Аз не вярвам в учения, създадени от хората. Ако ти изповядваш едно учение, а не го живееш, то нищо не те ползва. Като проповядваш едно учение, трябва да живееш съобразно с него. Когато ябълката се развива добре и дава хубави плодове, тя живее според изискванията на своето учение. Когато скъпоценният камък пречупва добре светлината, той се проявява според своето учение. Камък, който не пречупва добре светлината, не е истински, не е скъпоценен.

Когато се проповядва, че Бог е Любов, че Той е низходителен, милостив и благоутробен, това учение има користолюбива цел. Значи можеш да живееш, както искаш, да правиш, каквото искаш, и да разчиташ на снизхожде-

нието и милостта на Бога. Не, Бог е снизходителен само към просяците. Да просиш, това е изключителна проява. Обаче в училището не приемат просяци: вън от училището може да просиш, но в училището – по никоя начин. Ученик просяк не можеш да бъдеш, светия просяк също не можеш да бъдеш – това трябва да се знае. Който не работи, не може да бъде ученик – той не може да прогресира. Просяк и ученик са две несъвместими неща – просяката е учение вън от училището. Ако искаш да просиш, ще турнеш един надпис на главата си: „Аз съм беден човек и затова прося“. Така можеш да просиш цял живот. Един ден, когато ти дотегне просяката, ще хвърлиш надписа и ще си кажеш: „Отсега нататък искам да уча, да стана ученик“. От този момент ти ликвидираш с просяката – ще вдигнеш кръста си и ще тръгнеш след Христа. Като ученик на Христовото учение ти ще бъдеш готов да се жертваш за Него. Ако не си готов на жертви, не можеш да бъдеш мой ученик. Христос казва: „Ако не вдигнеш кръста и не Ме последваш, не можеш да бъдеш Мой ученик“. Самоотричането е формален процес: ти ще се отречеш от всичко, което спъва развитието на твоята душа. Душата трябва да расте, да стане силна, тя трябва да разбере условията, да ги използва разумно, за да не се натъква на противоречия. Душата трябва да поддържа връзката си с Бога.

Питам: как ще служите на Бога, когато сте в стълкновение един с друг? Рядко ще срещнете двама души, които да не са в стълкновение. Като се съберете заедно, тогава ще видите доколко сте в хармония помежду си. Ако сте в стълкновение един с друг, как ще служите на Бога? Бог е хармония. Ако си в дисхармония със себе си и със своя ближен, как ще отидеш при Бога? Бог абсолютно изключва всякаква дисхармония, всякакво оплакване. Свободен си да се оплакваш, но оплачеш ли се веднъж, ти не можеш да се явиш пред лицето на Бога. Шишето може да се оплаква, че са го изпразнили. Нямам нищо против това, но всеки човек, който се оплаква пред Бога, е празно шише. Той казва: „Господи, изпразниха ме, нищо не ми остана. Какво да правя?“. Помоли се на Господа да ти изпрати един

ангел, за да те напълни. Тъкмо ангелът те напълни, дойде някой отвън и те изпразни – и ти пак се молиш да дойде друг ангел да те напълни. Значи през целия ден Бог ще изпраща ангели, един след друг, да те пълнят; после ще дохождат други същества да те обират. Има едно положение, при което никой не може да те обере – то е да станеш голям извор. Тогава колкото и да черпят от тебе, никога не могат да те изпразнят. Като станеш извор, ще благодариш на Бога, че никой не може да ти отнеме доброто, Любовта, светлината, мисълта. Някой се оплаква, че мисълта му е потъмняла. Значи ти си празно шише. Като се напълниш, ще се зарадваш, обаче ще знаеш, че с водата в твоето шише можеш да напоиш двама-трима души; после отново ще се напълниш. „Защо се изпразних?“ Защото си шише. Шишетата се изпразват, а изворите текат. Всички имате условия да се превърнете от шишета в извори.

Като гледам лицата ви, на тях виждам написано: „Как може да стане това?“. Докато си кибритена клечка, постоянно ще се палиш и ще изгасваш. За да се увеличиш, запали една плевня и не мисли какво ще стане с нея. „Какво ще стане по-нататък с нея?“ Запали плевнята и я остави да гори. Ако ти не можеш да запалиш своята плевня, какво представяш от себе си? Ти си в пролетта на живота, тревата е изникнала вече – плевня не ти е нужна; и говедата не се нуждаят от сламата в плевнята. Запали сламата – нищо повече! Ако мислиш да продаваш сламата, откажи се от това. Запали плевнята си, за да опиташ колко си силен. Така ще придобиеш едно знание: да видиш колко време може да гори една плевня. Кибритената клечка гори най-много десет секунди, а плевнята – часове, даже и дни. Изчислете отношението между времето, през което гори клечката, и времето, докато напълно изгори плевнята. Можеш да запалиш плевнята така, че никога да не изгасва.

Съвременният свят се нуждае от такива учени, които да разполагат с магическата пръчица: само веднъж да я насочат в една или друга посока, те ще открият земните течения. Вие, като религиозните, се обръщате към Господа с думите: „Господи, Ти можеш всичко да направиш: не

даде ли тояга на Мойсей и той, като удари с нея, от канарата потече вода“. Да, но Мойсей е бил с Господа, не е бил сам: ако той не беше свързан с Бога, колкото и да удряше с пръчицата, нищо не би станало. Има учени хора, които без да се молят, като знаят законите, намират мястото, дето има вода, пробиват дупки и водата започва да тече – тогава цялата местност се залива от вода. Кое е по-добре: да удариш с пръчката и нищо да не потече, или да удариш с нея, да пробиеш земята и да потече вода, която ще залее цялата местност наоколо. И вие се нуждаете от такива сонди, с които да откривате къде и на каква дълбочина във вас се намират тези течения. Като ви наблюдавам, виждам, че и вие сте учени хора, всичко можете да направите. Слушам как една сестра се оплаква от друга: като говори за нея, тя я описва толкова майсторски, като учен човек. Големи психолози сте вие! И мене често ме описват, след това казват, че били прости. Не сте прости вие, но знайте, че аз не обичам тези работи. Можете да описвате, когото искате, но ще знаете, че човек има право да говори само онова, което е абсолютно вярно, а също така то трябва да е и на мястото си. Свободни сте да говорите всичко, но за всяка празна дума ще давате отчет. После ще се питате кой е Учителя. Кой е Учителя, вие не знаете – аз минавам под псевдоним. Никой не знае кой съм аз, но можете само да предполагате. Предположението обаче не е още истина.

Мнозина приличат на онзи руснак, който искал да се представи за ясновидец. Един ден той отишъл при руския цар и му казал: „Ваше величество, аз зная какво мислите в този момент. Вие мислите, че аз съм онзи, който трябва да ви отговори на три въпроса...“ „Да, това е вярно!“ „Аз съм друго лице, изпратено от този, когото очаквахте. Той е прост човек, не може да ви отговори на зададените въпроси, затова изпраща мене – аз да ви отговоря“. Да оставим настрана този руснак. Аз ще ви кажа следното: вие живеете на Земята, а мислите за онзи свят, искате да си представите какъв е онзи свят. Колкото и да мислите за него, както и да си го представяте, вие ще знаете нещо за

него само когато отидете там. Онзи свят се различава коренно от този: там живеят разумни, възвишени същества с висока култура, с отлична обхода; те се обличат с хубави, светли дрехи. Там няма смърт и болести, там няма крадци, разбойници и пияници; там няма шишета и чаши за пиене на вода. Ако някой е жаден, достатъчно е да отвори устата си – и водата направо влиза. Там не слагат трапези за ядене: когато някой е гладен, храната направо влиза в устата му; той не сядна на стол да яде – както върви, така яде. Ще кажете, че не е красиво човек да върви и да яде. От ваше гледище не е красиво, но от гледището на другия свят е красиво. Колко пъти и вие ядете по улиците: както вървите, извадите нещо от джоба си и започвате да ядете. „Не е добре човек да върви и да яде.“ Не е добре, но го правите. Значи и вие сте в другия свят. Някога отивате на планината и като огладнеете, спирате се пред някой извор и започвате да ядете, като от време на време пиете вода: така разваляте и стомаха си, и храната, която сте приели.

Сега научихте нещо за онзи свят, но какво спечелихте от това знание? Знаете, че съществата от онзи свят не стоят на едно място, но са в постоянно движение. Там няма да срещнете същество, седнало при някой извор като вас. И на Земята повидимому има покой, но всъщност всичко е в движение. И звездите изглеждат неподвижни, но те са в постоянно движение: те се движат с неимоверна бързина, която не можем да схванем с нашето око. Астрономите изчисляват разстоянието на различните звезди и планети от Земята, както и бързината на тяхното движение, и дохождат до големи числа, невероятни за нашия ум. Заедно със Земята се движим и ние. Като гледам лицата на хората, виждам как те се изменят всеки момент. С това аз не искам да кажа, че светът, в който живеете, не е реален, обаче искам да обърна вниманието ви на факта, че вие търсите реалността там, дето не е. Реалността е извън времето и пространството. Който влезе в света на времето и пространството, той сам се ограничава. Щом се ограничи, човек се изменя – не е такъв, какъвто е в действителност. Не е лошо, че живееш във времето и простран-

ството, но ти трябва да ги разбираш. И в другия свят има време и пространство, но те са различни от тези на Земята. Като не разбираш времето, казваш: „Тежки са времената“, или: „Лоши са времената“. Това е неразбиране. Времето ограничава, а пространството дава широта. Щом сте по-свободни, вие сте в пространството, обаче трябва да излезете от света на времето и пространството и да влезете в третото състояние – в света на реалността. Понеже реалността обхваща и пространството, тя дава истинска свобода на човека.

Често говорите за Любовта, но какво представлява тя, не знаете. „Защо не познаваме Любовта?“ Защото не сте изпитали вътрешен глад за нея. Какво прави гладният? „Търси хляб.“ Значи гладът води човека към хляба. „Що е хлябът?“ Възможност за проява на силата. „Що е силата?“ Условие за проява на мисълта: без сила човек не може да мисли. „Що е Любовта?“ Път към живота: от Любовта човек влиза в живота. Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът“. Това значи: без Любов ти не можеш да влезеш в Живота – тя е път към Живота. Истината дава възможност да познаем живота, а самият живот е хлябът, към който човек се стреми. Само Любовта може да даде на човека възможност за придобиване на Истината – тя го води и в пътя на Живота. Значи Любовта внася в човека Истината и Живота. И това не е обяснение на Любовта, но отчасти дава представа за нея. Като обичаш някого, ти трябва да внесеш в него истина и живот. Загова, като ни е възлюбил, Бог е внесъл в нас Истината и Живота – и ние трябва да имаме същото отношение към Него. Казва се да не угасвате духа в себе си. Защо? Угасне ли духът, човек умира.

Днес аз говоря на онези от вас, които искат да бъдат ученици. Чудя се какви ученици ще бъдете, щом не можете да се справяте с противоречията. Всъщност аз не се чудя, защото всичко ми е ясно: даже и най-големите противоречия са интересни за мене. Казвам: трябва да се справите с противоречията, защото те пречат на вашето развитие. Аз бих желал поне една седмица да живе-

ете без противоречия, да не се тревожите за нищо. Сега и най-силните от вас се тревожат и казват: „Какво да се прави, въглища няма“. Въглища има, трябва само да ги изкопаете. „Пари нямаме.“ Парите са закон на ограничение. Вярно е, че без пари не може, без въглища не може, без хляб не може, но вие трябва да отделите съществените неща в живота от несъществените. Съществени неща са твърдата почва, водата, въздухът и светлината. Без тези неща никой не може. Имате ли ги, вие ще образувате един квадрат, който включва всички възможности. Щом имате тези четири елемента, всичко останало ще имате. Когато някой ми каже, че е сиромаш, аз разбирам, че той няма твърда почва под краката си, няма вода, въздух и светлина. Тогава и аз казвам: горкият човек! Единствените хора, за които аз мога да се моля, това са онези, които нямат нито твърда почва, нито вода, нито въздух и светлина. За онези, които имат толкова земя, че могат и на другите да дават, няма защо да се моля. Казваш: „Помоли се за мене!“. Не, на тези, които имат същественото, на тях им турят юлар на главата и ги пращат да орат земята. Има една пословица: „Пратили камилите за вода, а те си изгубили ушите“. И аз често слушам да казват: „Толкова години следваме този път и мислим, че сме направили нещо, а всъщност нищо не сме постигнали“. И преди мене нищо не бяхте направили – няма защо да съжбялявате. Щом не сте работили, естествено е, че нищо няма да постигнете.

Аз искам да ви освободя от духовното пиянство. Когато се напие, пияният трябва да изтрезнее. „Как ще стане това?“ Или като го набият, или като счупи главата си. На пияниците препоръчвам да пият чиста вода. Никакво захласване не трябва да има! Защо ще се захласваш в красивата мома? Като я видя, аз искам да зная има ли тя твърда почва, може ли да работи. Като дойде някой при мене, аз гледам дали има той четирите елемента. За да може да работи, всеки трябва да има тези елементи. Вие сте дошли на Земята да работите за Господа. Сега вие искате да придобиете знание и тогава да работите. Някой иска да ми подражава: отвори Библията, вземе лупата в ръката си и

започва да чете. Не се проповядва лесно. Лупата, с която аз си служа, е средство да ви изучавам. Като гледам през нея, аз показвам, че съм господар на времето и пространството. Отдалече аз не виждам времето и пространството, но отблизо, чрез лупата, ги виждам добре. Чрез лупата аз виждам всичко – и в Библията виждам такива неща, които иначе не се виждат. Чудни работи се виждат през лупата, тя съществува в ума ми като особена геометрическа форма. Всеки трябва да носи в ума си по една определена геометрическа форма, чрез която да вижда нещата. Някога гледаш човека, а нищо не виждаш, но мръдне ли ръката си, вече виждаш много неща. Едно е нужно за вас: да дойдете до реалността.

Като говоря така, аз си правя своята преценка. Като дойде някой при мене, аз веднага го преценявам: първо гледам дали този човек има твърда почва, вода, въздух и светлина; после гледам обработил ли е почвата си, дали водата, въздухът и светлината му са чисти. Ако има всичко това, аз зная вече какъв е той. Това наричам реалност. Дойде някой при мене и плаче. Не казвам да не плаче, но искам да зная има ли той твърда почва. Много хора са плакали при мене и аз съм събирал сълзите им в шишенца. Аз имам цяла аптека от човешки сълзи. Сълзите на някои са мътни, а на други – бистри, без никакви примеси. Когато сълзите на някого са мътни, аз зная, че в него има завист, омраза, съмнение. Сълзите на благородния човек са чисти като кристал, те носят благословение. Казват: „Ние не сме виждали Учителя да плаче“. Някога и аз плача, но само там, дето могат да съберат сълзите ми. Ако съм на място, дето не могат да съберат сълзите ми, там не бих плакал. Плачът е възвишено състояние, в което човек потъва – чрез сълзите се излива нещо благородно. Когато проповедникът говори добре, от очите на слушателите му се изливат сълзи. Добре е да плаче човек, но не след като е обидил ближния си: ще го обиди, а после ще плаче...

Като говорих на младата сестра за самоотричането, тя каза, че от всичко може да се отрече, но не и от майка си: „Без нея не мога да живея – ако умре тя, и аз ще

умра!“ „Аз пък ще направя едно чудо: майка ти ще умре, а тебе ще задържа на Земята, няма да умреш. Ще останеш на Земята след нея да пострадаш малко – както виждам, ти имаш още много да страдаш. Ако се отречеш от майка си, ще придобиеш нещо хубаво, но ако не се откажеш, ще страдаш“. Сега и на вас казвам: не е въпрос да се откажете от майка си, но да я обикнете; не да умирате, но всякога да бъдете заедно с Христа. Христос каза на учениците Си: „Да отидем да събудим Лазар“. Учениците Му отговориха: „Да отидем и ние с него да умрем“. Няма защо да умираме, достатъчно са умирали хората – сега трябва да отидем да събудим Лазар. Аз желая вашият Лазар да възкръсне и да престанат сълзите на онази сестра, която плаче: нека тя се зарадва и даде угощение с песни и музика. Аз не се интересувам да чувам, че този или онзи е умрял. Бих желал, като дойда във вашия дом, да намеря всички здрави, бодри, весели: искам да видя здрави и майката, и бащата, брата и сестрата, приятелите, роднините, слугите. Това е живот.

Пренесете това нещо вътре в себе си: умът, сърцето и волята на човека не трябва да са мъртви, но в тях да кипи живот. И като погледнете към света, да видите, че всичко в него е живо. Не само един да възкръсне – всички да възкръснете! Аз вземам клечка кибрит и запалвам огъня. Под „огън“ разбирам живота. Значи запалвам огъня, запалвам плевнята, запалвам и къщата – нека всички говорят против мене – нека горят и господари, и слуги. Така трябва да разбирате. И после, като видите нещо нечисто у хората, да ги очистите. Като казвам, че всички трябва да се запалят и да изгорят, разбирам да горят, без да изгарят. Като горят, те ще се изчистят, както златарят пречиства златото и среброто на огъня – в този смисъл изгарянето е на мястото си. Казваш за някого, че има огнена мисъл, огнено чувство, огнена постъпка – това подразбира, че той е минал през огъня и се е пречистил. Тогава ще кажете: „Благодарим на този човек, който внесе огъня въкъщи, та да се постоплим“. Този огън ще гори в огнищата, но ще гори в сърцата и умовете на хората. Всички трябва да горят!

Сега вие се интересувате коя е била старата сестра, но аз няма да ви кажа – нека и тя мълчи като риба. И младата сестра да си мълчи. Аз си позволих да ги изнеса пред вас, за да ви предам един урок и да се ползвате от него. Добрата страна на тази сестра е, че докато казваше, че животът ѝ се е свършил и не иска повече да живее, като излезе вън, тя каза: „Има за какво да се живее!“ – и започна да мисли. Тя се ободри, замисли се и като си излезе, аз ѝ казах: „Сестра, не бой се, има кой да те обича. Имаш един възлюбен – Той ще дойде при тебе, не те е забравил още“. Когато младата сестра ми каже, че не може да живее без майка си, аз зная какво значи това. Наистина, човек е щастлив, докато има хубава, красива майка. Има една майка, без която човек може, а има една, без която по никой начин не може да живее. Права е младата сестра. Но когато тази Майка дойде, сърцето ти трябва да бъде отворено и ти да си готов да служиш на Бога. Казах ѝ: „Има едно писмо, адресирано до тебе – иди на пощата да си го получиш“.

И на вас казвам: идете на пощата да си получите писмата. Ако е нужно да плачете, сълзите ви трябва да бъдат чисти. Като се обичате и желаете да си подарите нещо, да не бъде то нито откъснати цветя, нито украшения, купени от магазините. На сестрата, която обичаш, ще подариш нещо, изработено от твоята ръка. Какво да бъде това нещо, не мислете. Всеки от вас да бъде поне един прозорец, през който да влиза светлина в стаята: на тази светлина да четете сестрата, която обичате. Всеки от вас да стане огън, на който да се топят окръжаващите. Най-после всеки от вас да стане жив хляб, да нахрани всички. Това желая на всички.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

20 ноември 1932 г., София, Изгрев

МИСЪЛТА – МОЩНА СИЛА

Размишление

Ще прочета 10. глава от Матей.

Само живият може да говори нещо за себе си, мъртвият всякога мълчи. Живият се интересува от всичко, мъртвият от нищо не се интересува; живият се стреми да разреши всички въпроси, мъртвият няма никакъв стремеж. От дълбока древност досега в разните школи са преподавали закона за мълчанието, обаче в западните школи малцина са изучавали този закон, малцина знаят кога човек трябва да мълчи. Соломон е казал, че и глупавият, като мълчи, минава за умен. Бедният, като не харчи, няма условия да забогатее – значи той мълчи. Ако всеки ден отива при бакалина да му говори и да иска нещо от него, той пак няма да успее – и с говоренето нищо не постига. Бакалинът му казва: „Само на богатия давам“. Ако бедният се откаже от богатата на богатия, сам се лишава от условията да забогатее. В дадения случай аз наричам бакалин онзи, който осиромашава, т.е. продава непотребни работи. Най-големият бакалин в света е злото. То е необходимост в живота. Няма човек в света, който да не е купувал от този бакалин. В него се намира всичко: захар, ориз, сол, дърва, въглища, дрехи, обувки, шапки, материали за строеж, книги – какво ли не. Дето и да отидеш, той навсякъде има клонове, той е първият бакалин в света – най-старата фирма. Вторият бакалин, втората фирма е Доброто. Едва сега хората започват да се запознават с него и да ходят в неговата бакалница. И той е отворил навсякъде клонове. Бакалинът на злото не гледа с добро око на бакалина на доброто – на него му е неприятно, защото част от неговите клиенти го изоставят, отиват да пазаруват от бакалина на доброто – конкуренция има в материалите.

Сега аз изяснявам това, което става дълбоко в човешкото естество. Ако някой от вас е бакалин, ще помисли, че това се отнася до него. Не е така! Какво човек мисли, е

едно, какво всъщност трябва да бъде, е друго. Човек трябва да бъде такъв, какъвто е в действителност, а не такъв, какъвто не е. В даден случай мисълта на човека трябва да бъде такава, каквата е, а не каквата не е. Ако не е така, човек ще се занимава с другите хора и ще каже, че не е като тях. Ако вземете сегашните хора като образец на поведение, не зная докъде ще стигнете. Онова, на което хората могат да те поучат, то не е тяхно – то е взето отнякъде, то е чуждо. Под „чуждо“ разбирам неестествените неща – те нямат истинско приложение в живота. Неестественото знание е чуждо, изкуствено – например козметиката. Дегизирате лицето си според модата, обличате се по един или друг начин, пак според модата – това е нещо изкуствено. Питам: какво може да придобиете от това? Допусни, че си голям майстор в мазане и чистене на къщата си. Ако отлично измажеш и изчистиш къщата си, а не можеш да се справиш със своята вътрешна чистота, колко струва външната ти чистота? Вън лицето ти е красиво, добре дегизирано: какво ти струва тази красота и чистота, ако душата ти отвътре е окаляна?

Какво ни струва мнението на хората, че сме добри, ако нехаем за мнението на невидимия свят. Ако нямате доброто мнение на разумните, невидимите същества, вие всякога ще изпадате в противоречия. Ще кажете, че можете да живеете и без мнението на хората. Така е – всяко нещо е на своето време и място. Например можеш ли да убедиш младата мома, която ще се жени, че няма нужда от бяла рокля и бели обувки? Колкото и да ѝ говориш за скромно облекло, тя няма да се съгласи – тя знае какво ѝ е нужно за дадения случай. Може ли тя да се нарече булка без бяла рокля и венец на главата? Тя има пълно право да се облече като булка – външната бяла рокля е един договор за нея. Ако един договор не се изпълни съгласно всички клаузи на закона, той няма сила. Ако младата булка е добре облечена отвън, а не и отвътре, т.е. не е добра домакиня според изискванията на дома, тя няма да се хареса на свекъра и свекървата. Още на другия ден те ще ѝ кажат: „Булка, облечи домашната си рокля и омеси една бяла погача“. Ако младата булка, като свали бялата си рокля и облече все-

кидневната, не може да омеси хляба и да наготви, тя не е булка. В нейно лице очакват да видят добра работничка: да работи с любов, т.е. без пари. Другите работници, които идат отвън, работят с пари, а тя е длъжна да работи без пари. Казано ѝ е според договора, че ще живее щастливо, но дали ще излезе така, това е въпрос. Ако върши добре работата си, всички казват: „Добра е нашата булка, Господ здраве да ѝ дава. Такова чедо като нея не сме виждали“. Ако не знае да работи, свекърът и свекървата постоянно ще казват: „Изгоря нашето момче – не струва булката“.

Аз превеждам нещата, както са в действителност – считам, че правя верни преводи. Същото става и в духовния живот. Външният, физическият живот е отражение на духовния. Като влезеш в духовния свят и станеш последовател на едно учение, ти си онази добра работна снаха, която чисти, маже, готви. Ако не живееш добре, ти си онази мързелива снаха, от която свекърът, свекървата и роднините не са доволни – всички се оплакват от нея. От единия до другия край на живота съществува един и същи порядък. И снахата, за да се избави от тази непоносима критика, казва на мъжа си: „Не ми се живее вече в тази къща. Искам да живея далече оттук, да мирясам. Ако не ми направиш къща далече от вашите, ще те напусна и ще се върна при майка си и баща си. Тук не може вече да се живее – аз не съм научена на такъв живот“. И погледнеш – този млад човек напусне бащиния си дом, вземе жена си и отива да работи в чужбина. Някога работата му тръгва напред, някога не върви. Това става и в духовния свят. Когато човек не може да изпълни порядъка, който съществува в бащиния му дом, той го напуска и си образува свой дом. Във всяко религиозно общество има такива, които напускат обществото и ги наричат отцепници. Те не са отцепници, но снахата не може да живее при старите и отива в друга къща. „Защо напуска къщата?“ Защото правилата на свекъра и свекървата я ограничават.

Аз изнасям тези сравнения из живота. Съществуват две положения в живота: при едното положение свекърът и свекървата са прави, а снахата и синът ѝ не са прави; при другото положение снахата и синът са прави, а свекърът

и свекървата не са прави. Умната и добра снаха се отнася почитателно със старите: тя им угажда, спретната, работна е. Те са доволни от нея, направят ѝ нова къща, завеждат я там и казват: „В тази къща вие ще живеете“. Когато свекърът и свекървата са сприхави и придиричиви, те отделят една малка стаичка за младите и им държат сметка за всичко. Тогава животът на младите е несносен. Аз наричам това положение „живот по буквата“. Когато искаш да изгълниш Волята Божия по закон, никога не можеш да угодиш на свекър и свекърва. Единственото нещо, което може да те освободи от закона, е да изклинчиш от него, да го заобиколиш по някакъв начин.

И в Библията има примери, от които се вижда, че каквито и жертви да правиш, не можеш да угодиш на свекър и свекърва. Невъзможно е снахата да угоди на онази „мърморка“ – свекървата – тя си има свои клаузи. Обаче някога и снахата прекисва хляба: тя не пере дрехите, както трябва, а свекървата само ходи подир нея и търси недостатъците ѝ. Казват: „Как е възможно снахата да живее с такава свекърва? Какво трябва да прави тя?“. Някога съседките казват на снахата: „Бягай, излез далече от този дом. Твоята свекърва е много опърничава жена“. Има и други отношения между снахата и старите – там работи законът на Любовта. Там свекърът и свекървата са разумни – те оставят снахата свободна. Снахата и синът са разбрани и всички живеят добре. Следователно докато живеем по закон, никога не можем да угодим на хората; щом живеем по любов, на всички можем да угодим.

Значи в Природата съществуват разумни закони, срещу които се поставят неразумни закони. Представете си, че един баща има няколко дъщери. Той е дребен чиновник, няма странични приходи, едва изкарва прехраната си. Дъщерите му са фантазьорки: искат хубави дрехи, обувки, искат да минават за аристократки; по цял ден обикалят магазините, гледат по витрините къде се продават скъпи рокли, обувки, шапки, украшения. Бащата изнемогва, а те мислят само за облекло, как по-добре да се докарат. Друг някой върви, отбива се в книжарница да си купи една

книга. Както върви, вижда на една витрина хубави копринени ризи; сърцето му трепва и той си казва: „Ех, и аз да имам такава риза!“. Така и една от петте дъщери, като види хубавите дрехи на витрината, влиза в магазина и си купува нещо на кредит. Понеже познават бащата като честен човек, търговците ѝ дават, каквото иска. Днес взема на кредит, утре взема, докато един ден налагат заповед на заплатата на бащата. Питам: тази дъщеря умна ли е, обича ли баща си? Не го обича. Случва се и обратното в живота. Бащата е голям чиновник, но скъперник, той не иска да жертва нищо за своите деца. В дадения случай трябва да знаем на чия страна е правото.

В Природата съществува следният закон: всяко желание може да се изпълни, когато има благоприятни условия за него. Съществуват у нас желания, но това не значи, че те трябва да се изпълнят, когато пожелаем. За всяко желание, вложено в нас, трябва да знаем кога му е времето да се изпълни. Щом трябва да се изпълни желанието, ще има и подходящи условия за него. Ако в невидимия свят е определено да бъдеш богат, непременно ще имаш условия за това. Щом си роден с музикални способности, ще се намери инструмент, на който да свириш, ще се събере и публика да те слуша. Ако баща ти не може да ти купи инструмент и няма хора, които да те слушат, ти няма да станеш музикант. Някога вместо баща ти друг ще ти купи инструмент; ако и това не стане, ти пак ще се развиваш музикално, но сам за себе си. Има случаи, когато някои хора сами са си правили инструменти. И аз мога да ви кажа как да си направите един инструмент. Вземете една дъска, добре изгладена и полирана, забийте горе и долу по няколко гвоздеа; на тях ще обтегнете няколко струни. С едно перце или с пръсти можете да си свирите тихо, никой да не ви чува. Ако ви чуят, ще ви се смеят, но вие не обръщайте внимание. Един много даровит англичанин сам си направил един прост инструмент, на който свирил хубави мелодии. Ако на такъв инструмент свирел толкова хубаво, можете да си представите как би свирил например на цигулка „Страдивариус“⁴²!

Някой, като не разбира какво представлява човешкото тяло, казва: „Да имам и аз една цигулка „Страдивариус!“ . Ти имаш едно тяло, което струва хиляди пъти повече от цигулката „Страдивариус“, ти имаш гърло, което струва милиони. Човешкото гърло като инструмент не може да се сравни с никой друг инструмент, направен от човека, нито по сила, нито по тон, нито по израз. Обаче никой не цени този инструмент. Когато се казва на човека да не се гневи, да не се обезсърчава, имаме предвид да се пази от всичко, което може да развали този инструмент. Всяка лоша дума, която минава през гърлото на човека, е в сила да го разстрои. Знаете ли колко мъчно се нагласява човешкото гърло? Не се намира акордьор за него. Ако човек сам не може да го акордира, никой не е в сила да направи това. Само ангелите могат да помогнат на човека, да нагласят неговото гърло. Кой ангел ще слезе от Небето да акордира човешките гърла? Мъчно слизат ангелите на Земята. Питате: „Защо има даровити хора?“. Защото са били добри певци – те са развивали своето гърло. Който не е пял, не е развивал гърлото си, следователно не е развивал и своите дарби. Щом сте слезли на Земята, ще пеете, за да развивате своя инструмент. И тогава, като дойде някой ангел на Земята да акордира хората, помолете го да акордира и вашето гърло.

Питате: „Как ще познаем кога ще дойде един ангел, по какво ще го познаем?“ . Казвам: ако пойните птици познават кога иде пролетта, защо хората да не знаят кога ще слезе един ангел на Земята? Преди да дойде пролетта, птиците усещат нейното приближаване. Не само те усещат приближаването на пролетта, но и цветята. Най-малкото цветенце напъхва, преди да дойде пролетта, и казва: „Пролетта иде!“ . Ако малкото невежо цветенце усеща идването на пролетта, защо ти, умният човек, създаден по образ и подобие Божие, да не знаеш кога ще дойде ангелът да нагласи струните в човешкото гърло? Той иде да нагласи човешките мисли, да ги тури в съгласие с неговите чувства и желания. Когато умът на човека е в добро състояние, той има желание да пее. Помнете: пеенето не е музикално чувство, то е музикална способност; то не е

дарба на сърцето, но на ума – една от най-великите дарби. Следователно ако човек не пее, не може да бъде здрав. Ако искаш да бъдеш здрав, трябва да пееш: който никога не пее, той често боледува. Това е диагноза: доброто здраве се познава по разположението на човека да пее. Не е въпрос само да пееш, но да имаш разположение да пееш. От това разположение зависи всичко – тогава човек е весел, радостен; това е израз на неговото вътрешно състояние. Казваш: „Не съм се учил да пея“. Когато Христос се роди, ангелите слизаха и възлизаха на Небето с песни. Когато хората вършат добро или побеждават нещо, те всякога пеят; когато ги побеждават, те плачат. При мене са идвали мнозина все с плач. Аз вадя заключението: който иде при мене с плач, той е победен. Победа има само в доброто. И злото побеждава, но в края на краищата тази победа има обратни резултати. Победа има само в Доброто – в закона на Любовта, на Мъдростта и на Истината.

Днес всеки човек може да каже, че Любовта е необходима. Ако отидете на Небето, първите закони, на които ще се натъкнете, са законите на Любовта и на Мъдростта; Истината пък ще проверите в себе си. Мнозина от вас имат желание да се свържат с висшите същества. Какво по-висше същество търсите от Духа Божий, за Когото ви говорих? Вие искате да ви говори ангел, но Духът Божий е нещо повече от един ангел. Има ангели, на които и наум не им дохожда за хората. Има ангели, които слизат със специална мисия на Земята. Един такъв ангел може да мине край дома ви, но вие не можете да го накарате да остане във вашия дом: той е като екскурзиант – мине, остави нещо и си замине. Той следва своята мисия. Ако искате да ви пише писмо, и това не може да направи. Колко време трябва да има на разположение ангелът, за да пише писма на всички, с които се е срещал на Земята? При това съобщението между Земята и Небето е прекъснато, не може да се изпращат писма. Трудно стават съобщенията с възвишения свят.

Човек още не е готов да получава писма от ангелите. Защо? Ще тръгне от къща в къща да се хвали, че е получил писмо от някой ангел. Как ще адресирате писмото си до

него? Всички чиновници в пощата ще се чудят кой е този ангел, до когото се изпраща писмото, и как да го изпратят. Вие ще се намерите в положението на малкото деветгодишно сираче в Русия, което писало писмо до Дядо Господ. То чувало, че има един Господ в света, Който се грижи за бедните и сирачетата. Един ден, без да каже на някого, то написало едно писмо до Господа и го пуснало в пощата. То писало в писмото: „Майка ми и баща ми заминаха за онзи свят, останах самичко в света; дето отивам, никъде не ме приемат. Ти, Господи, си уредил работите на толкова хора, моля Ти се, помогни и на мене“. Като се получило писмото в пощата, чиновниците се чудели как и къде да го изпратят. Добри хора били чиновниците – събрали се и решили как да помогнат на това дете, те да уредят неговите работи. Написали едно писмо на детето със следното съдържание: „Изпратихме писмото ти до Господа и от Него се получи помощ за тебе“. Всъщност между чиновниците от пощата била събрана една голяма сума. Детето се зарадвало, че Господ му е помогнал. Това е факт. Дали писмото е отишло до Господа по друг път, това не е важно, обаче всяко нещо, за което се говори, става.

Казвам: Божият Дух всякога слиза до човека да му помага, но човек често Му се противи. Казано е в Писанието: „Духът на Истината в човека ще го научи на всичко“. Човек е в постоянна борба с плътта. Когато Духът дойде да те повдигне, ти се опълчваш против Него и казваш: „Не му е сега времето. Аз трябва да си поживея и като стана на 100-120 години и няма какво да правя, тогава ще се занимавам с Тебе“. Като чуе това, Духът се отдалечава. Някога Духът те пита: „Къде си, какво мислиш да правиш?“ „Искам да отида в странство, да се разходя малко...“ „Сега в странство няма условия“. Но ти не Го слушаш, заминаваш за чужбина. По пътя става катастрофа и ти се връщаш контузен, с деформиран нос, със счупен крак. В страха си ти си скочил от трена, пострадал си и се връщаш, без да си реализирал своето желание, После си казваш: „Какво ще стане с мене? Не ми се живее сам, искам да се ожения“. Духът ти казва: „Чакай, не се жени още! Почакай поне четири

години, не са времената за женене, и хората не са толкова добри...“ „Да, но сам не ми се живее“. Ти пак не слушаш и се ожениш, след това претърпиш поражение. Защо? Не си послушал Духа. Сега ти ставаш човек на обявите – където седнеш, казваш: „Лоша е жена ми, не съм доволен от нея“. Ако си жена, казваш: „Не е добър мъжът ми, излъгах се в женитбата си“. И ти приличаш на Йоан Веслей³, който на третия ден след женитбата си казал: „Не си струва човек да се жени“.

Ние не сме против женитбата, но не трябва да се създават нещастия в домовете. Често в ума на човека се наслояват отрицателни мисли, които действат върху организма като отрова. В организма се събуждат известен род трептения, те привличат такива мисли, които действат като отрова. И тогава мъжът и жената като не са в хармония помежду си, ако им се роди дете, скоро умира – отровата в техния организъм се отразява вредно на детето. Родил се второ дете, и то умира; изобщо всички членове на това семейство боледуват. Условията в този дом стават неблагоприятни за съвместен живот. Ето защо, щом си решил да се жениш, това трябва да стане, когато е определено – нито по-рано, нито по-късно. Такъв е законът.

Изводът, който искам да направя, е въпросът за трезвата мисъл. Аз ви навеждам на една мисъл във вашия живот. Дълговете, страданията, които имате, не влизат във ваша сметка. Като чиновник началникът ти ни най-малко не се интересува от твоите дългове – той се интересува от работата, която вършиш. Някога дълговете пречат на твоята работа – като мислиш за тях, ти сам се спъваш. Следователно дълговете на човека са неговите погрешки – те го отклоняват от правия път. Има неща, определени от Бога да ни се дадат. Ако не спазваме законите, можем да ги изгубим. Например може да развалиш гласа си. „Как?“ Като не спазваш известни правила: злоупотребяваш с удоволствията, ядеш люто, излагаш се на течение. После като чуеш, че някой пее, и ти искаш да пееш, но не можеш. Умният човек никога не злоупотребява с дарбите, които му са дадени. Всеки трябва да се интересува от

дарбите си и да ги пази. Животът има смисъл, когато се развиват и използват способностите на човека.

Някой казва: „Бог да ме надари!“. Ти имаш дарби, но трябва да внимаваш да използваш разумно условията за развитието им. Следователно Бог дава дарбите, а човек създава условия за развитието им. Като отиде при лекар, болният разчита на неговата дарба да лекува. Как е облечен лекарят, с какви дрехи, с какви обувки, дали има украшения – това не интересува болния; за него е важно знанието, умението на лекаря да лекува. Ако лекарят е даровит, той е на мястото си – богатият пациент ще го възнагради добре. На същото основание казвам: когато ангелът на разумността дойде при тебе, ти трябва да знаеш какво да му поискаш. Ако не си разумен, ще му поискаш хубави дрехи и украшения; ако си разумен, ще го помолиш да ти помогне да развиеш своите дарби. Когато болният е милионер, ще те възнагради така, че всичките ти работи ще се уредят. Ако се вслушваш в своя вътрешен глас, ти ще познаеш кой е ангелът на разумността и какво да искаш от него. Този глас наричам Божествена интуиция. „Къде е този ангел?“ В самия човек. Когато дойде ангелът в тебе, твоят слуга ще ти каже: „Господарю, ангелът от Небето слиза, пригответи се да го посрещнеш“. Ако господарят се вслушва в гласа на своя слуга, ангелът ще му донесе своето благословение и работите му ще се уредят. Ако е небрежен към този глас, нищо няма да успее – той е човек, който мисли само за работите си на Земята.

Представи си, че седиш на естрадата и слушаш един виртуоз – пианист или цигулар. Като гледаш колко бързо се движат пръстите на пианиста, имаш желание да пипнеш ръката му. Какво ще спечелиш от това? Когато светските хора слушат някой виртуоз, те следят с голямо внимание изпълнението и пазят никога да не го бутне, да не го безпокоят. Че има голяма техника, хубав лък, това са дадени неща за него; те не важат за вас. За вас не е важно как се движат лъкът и пръстите му, но какво излиза от лъка. За вас е важно това, което възприемате и което влиза в съзнанието ви. Вие не можете да бъдете виртуоз като

него, но можете да го слушате внимателно и да запазите спомени от неговото свирене.

И тъй, когато дойде ангелът при вас, вие не трябва да го пипате, да гледате дрехите му – за вас са важни светлината и знанието, които той може да внесе във вашия ум. Това знание ще ви ползва през целия живот. Щом го слушате, вие сами знаете дали той свири добре, или не. Мнението на другите не е важно за вас. Аз ще вярвам на себе си, а не на другите. Като слушам един музикант, аз зная вече къде взема той неправилни тонове, аз зная къде е неговата грешка. За друг музикант казвам, че е отличен виртуоз, но слушам да се говори, че този музикант не е добър. На кого да вярвам: на себе си или на тях? На себе си. Защо вярвам на себе си? Защото не съм заинтересуван. Аз слушам само как свири и си съставям мнение. Музиката има Божествен произход. Следователно ако музикантът изразява нещо Божествено, наистина той свири хубаво. Ако в свиренето си той вложи човешкото, казвам: „Този музикант не свири добре“. Мнозина слушат някой да свири и казват: „Хубава е тази музика, тя навява нещо тъжно“. Според мене тъжната музика не е Божествена. Тази музика, която внася радост в душата, е Божествена. На меланхолика и музиката е меланхолична; на оптимиста музиката е весела, здрава.

Изобщо музикантът предава на музиката нещо от себе си. Например музиката на Шопен⁴ е тъжна, меланхолична, защото самият той е бил меланхоличен, болнав. Следователно всичките му песни са проникнати от тъга. Казваш на някого: „Изсвири ми една тъжна песен от Шопен“. Защо ти е тъжна песен – тя е туберкуозна песен! На онзи, който е предразположен към туберкулоза, казвам: „Никакъв Шопен не ти трябва“. Когато е здрав, човек носи на десет души здравето върху себе си. На такъв човек казвам: „На тебе е позволено да слушаш музиката на Шопен“. Това не значи, че не трябва да слушате музиката на Шопен. Тази музика е за здрави хора, а не за болни. Не казвам, че аз нямам разположение към Шопен, но ви обръщам внимание за кого е полезна тя. За онези хора, които са нежни

като цвете, които имат деликатна душа, не се препоръчва музиката на Шопен – за тях е нужна друга музика.

Като говоря така за музиката на Шопен, някои от вас се засягат. Нямам нищо против това, че обичате Шопеновата музика, но ви обръщам внимание на онези вметнати неща, които се налагат в човешкия живот. Така тъгата на Шопен се е отразила и в музиката му. Като дойде втори път на Земята, той сам няма да хареса песните си и ще се заеме да ги коригира. Той е преживял особени състояния, които са се отразили в неговата музика. В живота си човек се интересува силно от нещо. Един турски бей имал десет хубави хрътки за лов, които гледал добре. Той ходел на лов ту с една, ту с друга, а някога водел и десетте хрътки. Те имали хубави гърдани със звънчета. Той пуцал хрътката подир заека. Като догонвала заека, той ѝ говорел галбовно, казвал ѝ: „Ха, кузум, ха, чоджум!“. Обаче случвало се заекът да избяга и хрътката не могла да го стигне. Тогава турчинът викал след нея: „Ха, гяур, ха, домус!“. Той я наричал с всички обидни думи, защото заекът е избягал.

Често и вие проявявате характера на турския бей. Когато работите ви не стават, както искате и очаквате, вие изказвате своето недоволство и възмущение; когато получавате всички блага, които очаквате, от устата ви се изливат най-хубавите думи. Истинският човек навсякъде проявява своето благородство. Това го казвам, защото сърцето на хората не е всякога благородно. Човек трябва да се стреми да си изработи благородно, разумно сърце. Това зависи от светлия ум. Трябва да дойде ангелът, трябва да дойде светлият ум. Ако този ум не дойде, ако човек не учи, ако не обработва своите способности, като влезе в духовната лаборатория, той ще види онази коравина, онази твърдост, която спъва неговото развитие. Френолозите дават един характерен пример за човешката твърдост. Един англичанин бил подложен на голямо изтезание, за да изкаже нещо. Той се отличавал с голяма твърдост в характера си и решил по никой начин да не изкаже тайната. В края на краищата от голямото напрежение черепът му се разпукал на мястото, дето е центърът на твърдост-

та. Ако на мястото, дето е този център, прекарате силен електрически ток, той няма да произведе ефект, защото от това място излиза силно течение, което спира тока. Този опит може лесно да се направи. Забелязано е, че чрез твърдостта човек може да се справи с известни слабости в своя характер. Така човек може да опита доколко е твърд; също така може да опита доколко е разсъдлив, милостив, кротък и др.

Като ученици вие имате възможност всеки момент да се опитвате, да проверявате своя характер. Например дойде при тебе един твой познат и започва да ти говори разни неща с цел да те предизвика. Какво трябва да направиш? Вземи лист и молив и започни да решаваши задачи. Кажу му: „Ще ме извиниш, аз решавам една задача. Като я реша, тогава ще се разговарям с тебе“. Или започни да свириш пред него, за да осуетиш неговото предизвикателство. Така трябва да постъпвате.

Сега вие мислите, че сте господари в света. Ако сте ясновидци, ще видите колко сте господари даже на себе си. Обаче аз не искам да бъдете ясновидци, защото ако сте такива, не бихте желали да останете в къщите си, всички бихте излезли навън. Като вляза в един дом, виждам около домакинята десетина лемурийци⁵ – духове, изостанали в развитието си, с изопачени лица. Те я обикалят, нашепват ѝ нещо – и като я надуют, тя чака само да дойде мъжът ѝ, да се скара с него. Тя му казва: „Не знаеш ли, че жена има тука? Аз не съм толкова глупава, както мислиш“. Глупава е тази жена: тя е надута като гайда и очаква само да писне; тя е готова цял ден да се кара с мъжа си. И него, като не разбира причината за това, нещо го надува отвътре и му казва: „Защо седиш и я слушаш, ти мъж ли си? Я вземи едно дърво да я набиеш, да знае, че мъж има пред себе си. На мъж така ли се говори?“. Аз виждам: около мъжа седят пет лемурийци и му нашепват нещо. Десет лемурийци около жената и пет около мъжа – и вие виждате само резултата от тяхното нашепване. След това и двамата дойдат при мене и започват да се разправят. Единият казва: „Нямам ли право аз?“. И другият казва: „Ами аз нямам

ли право?“. Обръщам се към жената и към мъжа и казвам: „Това е резултат от съветите на вашите професори“.

Всички хора са играчка на тези същества. Виждам, че салонът е пълен с лемурийци, които минават и заминават. След всичко това вие минавате за християни, за ученици, но вършите ред грешки и престъпления. Защо? Защото съзнанието ви не е будно, то не взема участие. Като свършат своята работа, лемурийците се отдалечават – те не са отговорни за това, което става. Един млад брат ми разправяше една своя опитност: „Отидох при одного и започнах да му говоря нещо. Той схванал, че искам да го морализирам, и ме бутна толкова силно, че се търколих на земята. Разбрах, че този човек разполага с окултни сили“. Питам: кой човек не разполага с окултни сили? Когато мъжът бие жена си, това не са ли окултни сили; когато жената се надуе и изкара мъжа от търпение и той бяга от къщата си, това не са ли окултни сили? Той е генерал, сражава се на бойното поле, а една жена става причина да бяга от къщата си. Това не е ли окултна сила? Генерал е той, но казва: „Да те пази Господ от лоша жена!“. Това се дължи на лемурийците – същества, изостанали в развитието си. Те са живели в една далечна епоха, но и досега още се проявяват. Цялото човечество е жертва на тези същества: всички раздори, престъпления, убийства, пианство се дължат на тази изостанала раса.

Като виждат това, хората казват: „Човечеството трябва да се възпитава!“ „Как ще стане това?“ „Е, Бог да ни освободи!“ Не, като дойде един лемуриец при тебе, не слушай какво ти говори, но пей и работи: вземи брадвата да насечеш дърва, после иди на лозето да го прекопаеш; като се върнеш, омеси прясна питка, опечи я и започни да ядеш. Лемуриецът ще ти говори, а ти ще пееш. Като дойде мъжът ти, ще му кажеш: „Днес десет лемурийци се опитваха да говорят против тебе...“ „А мене пет лемурийци ме настройваха против тебе“. И двамата са издържали изпита си. Те казват: „Да благодарим на Бога, че ни даде светлина да се справим с тях. Ако бяхме се поддали на думите им, щяхме да направим много пакости“. Мъжът казва: „Сега, жена, сложи трапезата, тури яденето, прясната питка – да

си хапнем и да благодарим на Бога за благата, които ни дава“. Мъжът, жената, децата се наредят около трапезата, нахранят се добре и благодарят на Бога, че не са послушали съветите на своите професори.

За оправдание на своите грешки някои казват, че те се дължат на слабостите им. Няма слабост в света: слабостите са в това, че слушате съветите на вашите професори. Като говоря така, аз навлизам в една област, която не искам да засягам. Така дохождаме до вътрешната страна на Школата. Там се разглеждат общите принципи. Обаче има специфични принципи за всекиго отделно. Това е вътрешна, езотерична школа, която показва на човека как може да се избави от слабостите си. Отишъл един с револвер в ръка в една от тези школи и казал: „Ако има някой от вас, който разполага с окултни сили, нека излезе срещу мене“. Той изважда револвера си. Излиза един, маха с ръка и револверът пада от ръката му. Казваш за някого: „Аз ще му тегля куршума“. Чудни са хората! Преди да теглиш куршума, ще излезе един срещу тебе, ще махне с ръката си и револверът ще падне от ръката ти. И два револвера да имаш, не можеш да излезеш срещу този човек: достатъчно е той да махне с ръката си, за да паднат револверите ти на земята. По-добре да махнеш с ръката си, отколкото да разчиташ на револверите. Щом махнеш с ръката си, този, който носи револвера, ще отстъпи. По-добре да имаш силата на ръката си, отколкото силата на един револвер. Какво придобиваш, ако раниш човека с куршум? После ще търсиш някой да го превързва. Или това, че си наранил човека, те прави герой? Благодарим за такова геройство! Казвате: „Човек е, все ще пострада“. Първия път пукнат главата му – превържат я; втория път пак пукнат главата му – пак я превържат. И третия път също я пукнат, докато най-последно каже: „Много опитност имам в живота си“. Благодаря за такива опитности!

Казвам: и Христос на времето си имаше такава опитност, но втори път няма да мине през нея. Само веднъж мина през такава опитност и разбра какво значи да го прободат в ребрата. Втори път ще стои далече от такава опитност: Той няма да дойде по същия начин на Земята,

та да Го пробуждат. Това стана, за да постигне нещо велико. И целия свят да дадат на Христа, втори път Той няма да се подложи на този позор. Вие считате за геройство да ви разпъват по десет пъти на кръста. Да ви разпъват един път на кръст, разбирам, но десет пъти – не разбирам. Едно е важно: не можеш да бъдеш обичан, ако нямаш сърце, достойно за обич; не можеш да бъдеш обичан, ако нямаш просветен ум, който разбира нещата. Следователно ако губите любовта си, търсете причината във вашия ум. За да дойде Любовта, първо умът трябва да се яви – той предшества Любовта. Дето умът не работи, там и Любовта не може да се прояви – това всички трябва да го знаят.

Казано е: „Ще изпратя Духа Си и всички ще оживеят. Ще отнема Духа Си и животът на хората ще се прекрати“. Когато умът напусне човека, той умира; щом дойде умът, той отново оживява. Казано е още: „Ако не се отречеш от майка си и баща си, от брат си и сестра си, от приятелите си, както и от себе си, няма да влезеш в Царството Божие“. С други думи казано: ако не се отречеш от всичко отрицателно в живота, т.е. от съветите на лемурийците, не можеш да влезеш в Царството Божие. Лемуриецът не може да ти бъде майка, баща, брат, сестра или приятел: ако е един от тях, той ще ти одере кожата. Той може да ти бъде само неприятел: като такъв той ще ти отнеме свободата и ще те изпрати на онзи свят. Като четете оплакванията на псалмопевица, знайте, че и той се оплаква от лемурийците, които го мъчат и преследват. Казваш, че човек има пороци. Не, това е лошото влияние на лемурийците. „Те са черни духове.“ Лошото и опасното не е в черния цвят, но в тяхната мисъл. Лемурийците са стигнали до известно развитие, но сърцето им не е обработено. Така се е създал черният цвят у тях, причина за грехопадението. Когато човешкият ум се е изопачил, тогава са се явили нощта и тъмнината, тогава се е създавала черната раса, чрез която човечеството е дошло до най-голямото падение. Човек постепенно се повдига, но не се е освободил напълно от черния цвят. Някога казваш: „Имам черни мисли и черни чувства“. Те са остатък от лемурийската раса.

Аз ви навеждам на тези мисли, за да си помогнете

чрез тях, да дойдете до философията на самоотричането. „Как ще се убедим в съществуването на лемурийците?“ Колкото и да ви говоря, както и да ви ги описвам, няма да повярвате – трябва да ви отворя очите, вие сами да ги видите. Някои се мъчат да ги описват, но тяхното описание не е вярно. Вие можете да си ги представите, да кажете, че ги виждате, но пак сте далече от истината. „Как да се справим с лемурийците?“ От вас зависи. Ще живеете така, че да не ги привличате. С мисълта и чувствата си вие сами ги привличате, а после търсите някой отвън да ви освободи от тях. Те се привличат от човека, както пчелите – от меда. Достатъчно е да капнете малко мед на дрехата си, за да ви накажат пчелите. Лемурийците са постоянно около вас – има нещо, с което ги привличате. „Как да се освободим от тях?“ Съблечете дрехата си, на която има мед – тогава пчелите, т.е. лемурийците, ще ви напуснат. Докато на дрехата ви има мед, който ги привлича, те всякога ще ви нападат. „В София има ли лемурийци?“ Има, разбира се, те се срещат във всички градове и села: дето има хора, там са и те. Ще ги срещнете по улиците на разходка, по театрите и концертите, в автомобили и файтони, в кафената и бирарии. Дето стават кражби, убийства, престъпления, там непременно е намесен някой лемуриец. Като убие някого, лемуриецът застава пред него тих и спокоен, гледа жертвата си и се радва, че е победил – в това отношение той прилича на тигър. Друг лемуриец отива на бойното поле, убива някого и след това го произвеждат герой. В лицето на този лемуриец не се чете нищо човешко.

Днес ви говоря за лемурийците като за първа раса на човечеството, която, изостанала в развитието си, продължава и досега да прави пакости на хората. Друг път ще говоря за противоположната раса на лемурийците, която е носителка на Любовта и добродетелите. В който дом влезете сега, все ще намерите по няколко лемурийци, които са в борба с хората. Когато борбата се усили, хората се обръщат към Бога. Той им изпраща в помощ един светъл дух. Лемуриецът излиза със своята черна шпага, а светлият дух – със своята светла шпага. Борбата започва, но в края на краищата светлият дух побеждава. От този мо-

мент в дома на човека не остава нито един лемуриец. Ако лемурийците не бягаха от човешките домове, нищо не би останало от съвременната култура. „Какво е останало от лемурийската раса?“ Нищо не е останало. „Де е сега тази раса?“ Тя е потънала дълбоко във водите на моретата. Някои от тях са успели да се спасят и сега още живеят между хората и продължават да им причиняват пакости. И друг път Бог ще съди лемурийците; с други думи казано, на евангелски език, ще им се яви Архангел Михаил, който ще се бие със змията. Змейовете – това са лемурийците, пръснати по Земята.

Да оставим настрана лемурициите. Ние минаваме от една реалност в друга, т.е. от черната раса към светлата, която ръководи човечеството. Възвишените същества идат да помагат на хората, да събудят в тях възвишени и благородни мисли и чувства. Вслушвайте се в техните съвети: те ще ви изведат на светлия висок връх, те са носители на великите Божии блага на Земята. Това наричаме ние грижи на Господа за човешките души.

Вслушвайте се в съветите на светлите същества, вслушвайте се и в себе си. Сега е време да ходите по техните съвети и да бъдете готови на всички жертви – не за онова, което ви спъва, но за онова, което дава простор и сила на вашия дух, на вашата душа, ум и сърце. Те ще направят да бъдете доволни от себе си. Тогава няма да бъдете откъснат лист от дърво, нито играчка в ръцете на съдбата. Тогава ще бъдете здраво прикрепен лист към дървото, което след време ще завърже, ще даде плод и плодът му ще узрее. Това е великото и красивото, към което се стремим всички.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

27 ноември 1932 г., София, Изгрев

НОВОТО СЪЗНАНИЕ

Размишление

Ще прочета 11. глава от Матей.

Говори се за блага в живота. Добро нещо са благата, но някога те се явяват като външни условия, само за развлечение. В живота има нещо по-съществено от благата. Явява се въпрос *за* и *против* благата. Да оставим този въпрос настрана, това са философски разсъждения. Според мене въпросът за Слънцето е също философски, не е строго научен. Едни учени казват, че Слънцето е горещо тяло, т.е. в разтопено, огнено състояние; други учени отричат това. Едни учени казват, че Слънцето е хиляда и петстотин пъти по-голямо от Земята. Дали всъщност е така, не се знае. Едно нещо, което всички знаят – и учени, и прости – е, че когато Слънцето грее, Земята се стопля, а с нея заедно и всички живи същества. Обаче за същината на Слънцето и ученият, и простият знаят еднакво.

Следователно колкото се знае за Слънцето, толкова се знае и за духовния живот, за същината на Бога. Говори се за Бога, за духовния човек, но какво точно е духовното, какво представлява онзи свят, нищо не се знае. Всеки има някаква представа за другия свят, за Бога, но доколко неговата представа отговаря на действителността, това е въпрос, който се нуждае от доказване. Животът се нуждае от дълбоко вътрешно разбиране. За това е нужно много време. Колко време трябва да грее Слънцето, за да поникне семето? Достатъчно ли е един ден да го огрява? За да може семката да стане голямо дърво, необходимо е Слънцето да я огрява хиляди дни. Ако дървото расте, все ще разбере нещо от външния свят; ако не расте, нищо няма да разбере. Дървото пуца дълбоки корени, развива листа и клончета с единствената цел да се закрепил добре в земята, да научи нещо. Ние казваме, че дървото расте, за да

даде плодове и да продължи живота си. Така е от наше гледище. Дървото дава плодове, а ние ги обираме и из-яждаме. Обаче в процеса на растенето се крие друго нещо – вътрешен стремеж към нещо велико. Разбиранията на растенията са крайно ограничени, но въпреки това и в тях има известен стремеж.

Казвате: „Знанието, разбирането са за човека – те го повдигат“. Някога е така, но някога знанието спъва човека. Има различни видове знания, които се отразяват различно върху човека. Малкото момиченце седи около майка си, играе с куклата си и слуша приказките, които майка му разказва. То постепенно придобива знания, но ограничени. Младата мома обаче ходи по театри, по концерти, пише любовни писма, ходи по разходки, среща се с млади момци и си мисли, че е много учена. Тя нарича майка си невежа, проста. Майката, като чува как дъщеря ѝ говори, веднага се сгуши. Тя си казва: „Учена е моята дъщеря, много неща знае“. Питам: какво ѝ допринесе това знание в живота? Кое знание предпочитате: ограниченото знание на малкото момиченце или голямото знание на младата мома? Много неща знае тя: да се облича хубаво, да посреща и изпраща младите момци, да се разхожда, да се изказва по различни въпроси, да готви и да чисти къщата. Знанието на младата мома е само за нея, то е временно.

Често религиозните хора казват за светските: „Учени са тези хора, очите им са отворени, на четири страни гледат. Ние сме прости, ограничени“. Не сте прости, но знанието ви е ограничено като на малкото момиченце. Такова нещо са растенията: те са доволни и от най-малкото знание. Обаче човек не е доволен от малко – той е като младата мома, която иска да придобие много знания, да блесне пред момците. Някой казва, че не му трябват много знания. „Какво означава това?“ Той иска да каже, че в дадения случай неговият ум не може да побере много знания. Много естествено, когато тръгваш на дълъг път, ще туриш на гърба си малка раница. Ако вземеш голяма раница с десет хляба, ще се спиращ да почиваш; пак ще тръгнеш, ще пъшкаш и няма да стигнеш навреме. В слу-

чая многото знание, т.е. тежката раница, ще те спъне. Ако си фурнаджия, много хляб трябва да опечеш, за да продаваш на хората. Обаче ако си пътник, нужен ти е само един хляб. Умният човек е като малкото момиченце – той носи на гърба си само един хляб: като го изяде, взема си още един. Ученият е като младата мома – той носи на гърба си цял кош с хлябове, които не може да изяде. Като станат твърди хлябовете, никой не ги иска. Това знание не ползва нито него, нито другите.

Много от знанията на съвременните хора са плесенявали. Те допринасят повече вреда, отколкото полза. Ще почне ученият да ми разказва как се приготвя барутът; после туря барут в пушката, туря куршум и ми казва: „Виж как мога да стрелям: ако на два километра от мене има човек, аз мога да го застрелям“. Казвам: ако срещнеш неприятел, който те напада, пушката ти е на място; ако си в гората и срещнеш мечка, която се нахвърля върху тебе, и тук пушката ти е на място. Обаче има мечки, възпитани като хората – ще ги убиваш ли? Тук пушката ти не е на място. Казваш: „Аз имам логична мисъл, не мога да приема съществуването на друг свят...“ „Как се убеди в това?“ „Чрез науката: химията, физиката, астрономията говорят за закони, които нямат нищо общо с другия свят. Това лесно мога да докажа“. Ще го докажеш, както един син, свършил в странство, доказвал на баща си, че кокошката има четири крака. Синът доказвал своето твърдение математически, логически, а бащата слушал. Най-после той казал: „Синко, тази работа е много отвличена, не е за моя ум. Хайде да обядваме: майка ти е сготвила кокошка, ще си хапнем добре“. Майката и бащата взели по един крак от кокошката и започнали да ядат. „А за мене?“ – запитал синът. „За тебе оставяме другите два крака. Нали ти доказваше, че кокошката имала четири крака?“ В действителност кокошката има само два крака. При доказването обаче кокошката може да има или два, или четири крака – зависи как ще го докажеш. При сегашните условия на живота аз зная, че кокошката има само два крака. Защо е така, не зная.

Сега да дойдем до духовния живот. За да разбереш духовния живот, трябва да си събудил в себе си известни духовни чувства. Както на физическия свят не можеш да заместиш едно сетиво с друго, така и в духовния свят не можеш да си служиш с физически сетива. Слухът не може да замести зрението, нито зрението – слуха. Обаче физическото зрение и физическият слух не могат да заместят духовното зрение и духовния слух. При това едно сетиво или едно чувство отваря вратата на един ограничен свят. Вкусът например въвежда човека в света на вкусовите възприятия и усещания, но не и в света на зрението или слуха. Следователно колкото повече сетива и чувства е развил човек, толкова повече врати се отварят пред него – те разкриват хоризонта на човешкото знание. На същото основание казвам: за да разберете духовния свят, нужни ви са духовни сетива и чувства. Не мислете, че лесно се влиза в този свят. Ще кажете, че той е някъде вън от Земята. Това е механично разбиране. Къде е всъщност духовният свят, както някои го наричат – *онзи свят*? Ще кажете, че той е горе някъде. Ами адът? Долу. Значи раят, т.е. духовният свят, е горе; адът, т.е. грубият материален свят, е долу. Всеки може да си представи ада, но щом стане дума за рая, за Небето, малцина имат представа за него. Че там живеели възвишени същества, които прекарвали в песни, в радост и веселие, това не можете да си представите. Изобщо духовният свят е толкова разбран за вас, колкото светлината и цветовете за слепия. Колкото и да говорите на слепия за красивите картини в Природата, за светлината и нейните цветове, той нищо няма да разбере. Ако говорите същото на човек, който има очи, той веднага ще ви разбере, за него всичко е ясно.

Едно е нужно на човека – да се пробуди вътрешно. Без вътрешно пробуждане, колкото и да му се говори за духовния свят, той ще си каже: „Защо ли ми говорят тези хора?“. Като говориш на българина за духовния свят, той казва: „Висока работа е тази – тя не е за моя прост, ограничен ум; това е работа за учени хора“. Прав е той: онзи свят може да се разбере от един отличен, светъл ум. Ограниченият ум нищо не разбира – това е все едно да говориш на

човек с ограничен ум за Доброто. Каква представа има той за Доброто? Казваш, че някой ти е направил едно добро... Каква дефиниция ще дадеш за доброто? Ще цитираш казаното от мене: добро е това, което освобождава човека, а злото го ограничава. Някога обаче става обратното: доброто ограничава, а злото освобождава. Дойде някой при тебе, вземе парите и дрехите ти и си отива. Добро ли е това? Той те е освободил и от парите, и от дрехите, но за тебе това не е добро. От гледището на човек с пробудено съзнание това е добро, защото така го освобождават от излишен товар. След една година онзи ще му върне парите. Като взема парите ти, той казва: „Ще дадеш парите си за Господа, защото в този момент друг се нуждае повече от тебе“. Следователно кое е зло и кое – добро, това зависи от разбирането на хората. Доброто и злото принадлежат към духовния свят, а не към физическия: на физическия свят те имат само отражение. Доброто и злото трябва да се разбират правилно, а не както хората днес ги разбират. Че някой ти е взел парите или дрехите – това е привидно зло, това е само частична проява на злото. Всъщност злото е друго нещо. В духовния свят под „зло“ се разбира всяко нещо, което лишава човека от най-ценното – от живота; Доброто пък повдига човека и му дава живот.

Помнете: във всеки човек са вложени духовни способности и чувства, които трябва да се развиват. Като знаете това, работете върху себе си, за да ги развивате. Ако не постигнете това, и да влезете в духовния свят, пак ще знаете толкова, колкото и на Земята. Ако детето се роди сляпо, нищо няма да знае за светлината; ако се роди глухо, нищо няма да знае за звука. Всеки дефект в човека показва, че в него има нещо неразвито. Като казвам, че не може да ви се говори за духовния свят, имам предвид вашите неразвити духовни чувства. За да разберете духовния свят, духовните ви чувства и сетива трябва да бъдат по-развити от тези, с които сега разполагате. Без шестото сетиво не може да се разбере духовният свят. Учените наричат това сетиво *интуиция*. Всъщност интуицията отчасти наподобява това сетиво – то не е интуиция. Каквото и да се говори на човек без шестото сетиво за духовния свят, той ще слуша, но

нищо няма да разбере и най-после ще каже: „Като отида на онзи свят, тогава ще разбира какво представлява той“. Така говори само онзи, който не разбира нещата. Ако шестото сетиво не е развито у вас, и на онзи свят да отидете, ще разберете толкова, колкото и на Земята. Човек, в когото шестото сетиво е развито, и на Земята ще разбере толкова, колкото и в духовния свят. Защо? Защото той живее едновременно и в двата свята. Онзи свят не означава само определено място – той е свят, дето живеят същества с известен ред и порядък, с известна интелигентност.

Какво представлява човешкият свят? Той е свят, създаден от хората: с известен ред и порядък, със специфична наука, музика, изкуство, култура. Всичко, създадено от хората, представлява човешкият свят. Вън от своя свят хората не представляват нищо. В който свят живееш, това представляваш. Ако си в духовния свят и го разбираш, ти си духовен човек. Ако мислите, че в духовния свят съществата само съзерцават и благуват, без да учат, без да свирят, пеят и работят, вие се лъжете. Духовният свят е по-богат, в него има по-голяма пълнота от физическия. Голяма е разликата между единия и другия свят – почти такава, каквато е разликата между учения и простия човек. Ученият разполага с големи дарби и способности, докато простият още не е започнал да ги развива. Ученият чете книгите, придобива знания, той познава различните знаци и добре ги тълкува. Простият, като вземе книгата, върти я на една, на друга страна, и като я затвори, казва: „Нищо не разбрах – видях само, че на белите страници имаше нещо, написано с черно мастило. Какво е написано, не разбирам“. Знанието не е в черните редове, но в написаните знаци. За учения книгата е необходимост – чрез нея той разкрива великите истини и тайни на Природата.

Сега и вие отворете книгата на духовния живот и започнете да четете. Ако нищо не разберете, ще кажете, че тази книга не е за вас. Казвате: „Като отидем в другия свят, тогава ще я разберем“, или: „Не е дошло още времето да ни се разкрие“. И едното е вярно, и другото е вярно. За вас е важно какво днес можете да разберете. Не, всеки човек може да разбере само толкова, колкото му е дадено.

Доиде при мене един човек, който носи празно шише с вместимост един литър – той ме моли да го напълня. Аз напълвам шишето и му го давам. „Защо само толкова, не можа ли да сипеш повече?“ Толкова искаш: ако искаше повече, можеше да донесеш друго шише, което да съдържа два-три литра. Каквото шише донесеш, в него ще ти сипя: ако донесеш съд с вместимост сто литра, него ще ти напълня. Важно е ще можеш ли да го носиш. Ако друг го носи, уговори условията с него. Законът гласи: всеки сам трябва да си носи съда с маслото. „Ще ми тежи.“ Тежестта не е нищо друго, освен онова тегло, което ние сме взели върх силите си. Ти правиш усилия да разбереш всичко, да вземеш много, но не можеш да издържиш на голямата тежест. Човек може да носи толкова знание, колкото е в състояние сам да носи. Малкото момиченце плаче, че няма нова рокличка, а са ушили на по-голямата му сестра. Майката му казва: „Не плачи, моето детенце, като пораснеш, и на тебе ще ушия нова рокля“. И това е добро, но всяка нова дреха, която момата облича, трябва да отговаря на нейното знание. Външната дреха на човека трябва да отговаря на неговото вътрешно съдържание.

Яви се един проповедник между хората – иска да ги убеди, че има друг свят. Такова убеждаване е търговска работа: проповедникът е заинтересуван, както търговецът, който иска да има много клиенти. Колкото повече се купува стоката му, толкова по-доволен е той. За онзи, който купува много от него, той казва: „Добър човек е той!“. Защо е добър? Защото купува много неща от него. За друг казва, че не е добър човек. Защо? Защото рядко влиза в дюкяна му. Мнозина казват, че тук се проповядвало учение, противно на тяхната вяра. Съгласен съм с тях. Всички хора казват, че има Бог, но в живота си Го отричат. Съвременните хора вярват в някаква човещина, в културата, в благородството, но опитай се да поискаш от тези хора пари без запис и ще видиш каква е тяхната култура – веднага ще ти се отговори: „Нямам пари в себе си“. Наистина, как се осмеляваш да искаш пари от някого без полица? Той казва: „Откажи се от това желание. Това, което ми искаш,

е невъзможно!“ „Ще ти ги върна...“ „Това е въпрос“. Питам: защо тези хора проповядват за Господа, щом нямат вяра в своя ближнен? Вие изповядвате Господа на думи, а не на дела – Той няма никакво отношение към вас.

Когато се говори за Бога, аз разбирам, че нашите отношения към Него трябва да бъдат такива, каквито са отношенията ни към Слънцето и на Слънцето към нас. Каквито са отношенията на Слънцето към нас, такива са отношенията на Бога към душите. Следователно ако ти не живееш добре, ще си създадеш зло за самия себе си. Защо? Нарушаваш хармонията между Бога и твоята душа. Ти ще станеш невъзприемчив към слънчевата светлина и топлина, ще изгубиш най-благородните си чувства и ще станеш недоволен от живота. От мое гледище в съвременните хора има нещо осакатено. Гледам, в един дом мъжът е здрав, жената и децата също са здрави, имат хубава къща, но въпреки това той сам е кисел, недоволен. Какво му липсва?

В един анекдот добре се илюстрира недоволството на човека. Един човек имал обичай да събира в къщата си всичко, каквото му потрябва, да не изпитва никакво лишение. Всичко имал, но пак бил недоволен. Мислел си: „Да намеря едно кукувиче перо, ще се задоволя“. Той не могъл да намери това перо, но и да го намери, пак ще бъде недоволен – кукувичето перо не може да го задоволи. Затова казвам: всички мисли и желания на хората, които не ги задоволяват, не са нищо друго, освен такова кукувиче перо. Обаче ако човек няма това кукувиче перо, ще бъде недоволен и от себе си, и от окръжаващите, от реда и порядъка в света – всичко ще му бъде криво. Като намериш кукувичето перо, ще кажеш: „Дойде най-последно кукувичето перо!“. Обаче още на другия ден ти ще бъдеш недоволен, ще имаш нужда от друго нещо.

Каквото и да придобие човек, все ще му липсва нещо. Значи нещо съществено липсва на човека, което го прави всякога недоволен. Недоволството е резултат на недоразвити чувства в човека. Даже някои чувства липсват в хората. Такова е чувството, чрез което те възприемат Божията

Любов, Мъдрост и Истина. Днес малцина разбират Истината. Не е важно какво разбират хората – важно е какво ти разбираш. Човек е щастлив, когато разбира живота: ако го разбираш, ти ще живееш добре и между най-лошите хора. Разумният, който познава законите на Битието, може да живее между престъпници, крадци и разбойници – и пак да бъде тих и спокоен. Ще кажете, че това е невъзможно. За неразумния е невъзможно! Питам: защо ще се смущаваш и безпокоиш от това, че реката, която е придошла, е изкоренила много дървета, повлякла е камъни и кал и се е изцапала? Тази река е създала едно увеселение на камъните: тя знае, че те обичат да се търкалят надолу и ги е развеселила. Като завлича кал и тиня, тя прави добро на растенията – ще ги натори.

И тъй, който разбира законите, лесно се справя с всички условия на живота. Трябва ли да пиша книга за камъните, които се търкалят, за изкоренените дървета, и да описвам техните страдания? То е все едно да дойде при мене някой да се оплаква от сиромашията си, че яде само корички хляб, и аз да плача с него? Той вижда как богатите хора ядат печени кокошки, баници и други неща и страда. Трябва ли и аз с него заедно да страдам? Няма защо да се завижда на богатите. Ако искате да знаете, даже вълкът се храни по-добре, с по-здравословна храна от богатите. Той яде храната съвършено прясна, с токущо изтичащата кръв. Трябва ли да се завижда на богатите за месото, което, преди да го сготвят, е престояло няколко часа? Не, животът не се заключава в яденето. Как ще разберете думите на Христа, Който казва за Себе Си, че е живият хляб? Той казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето. Който Ме яде, той има живот в себе си и никога няма да огладнее“.

Вие поддържате мисълта в себе си, че сте набожни хора. Ако и аз поддържам тази мисъл, ще бъда несправедлив. Според мене вие не сте набожни. Като казвам така, ето какво разбирам аз: вие не сте в състояние да направите за Бога това, което правите за себе си. Дойде някой да ви иска в името на Господа 3 000 лв. Кое е доказателството, че

той наистина иска тези пари за Господа? Този човек не говори истината: той има нужда от пари, а казва, че в името на Господа иска тези пари. Той казва: „Ти си богат, трябва да дадеш нещо за Господа“. Какво ще стане, ако на всеки, дошъл в името на Господа, давам всичко, каквото имам? Ако на първия дам, на втория нищо не мога да дам и казвам: „Нямам пари“. Той остава недоволен от мене и казва: „Така ли трябваше да направиш? На първия даде всичко, каквото имаше, а за мене нищо не остави“. Дойде трети – и с него постъпвам по същия начин. Онзи, на когото съм дал всичкото си богатство, ще каже: „Много добър човек е този“. Онези, на които нищо не съм дал, ще кажат: „Нима не можа да оставиш и на нас нещо от своето богатство? Ти си изпил всичко, каквото имаше, затова на нас не можа да дадеш нищо“. Те ще разправят на другите, че съм лош човек – скъперник. Питам: къде остана моята добрина?

Като разглеждам този въпрос, аз искам да наведа ума ви към новото разбиране. Всеки човек трябва да има определено разбиране. Обаче обикновеното разбиране е резултат на обикновени чувства и разбирания, но същевременно има и необикновени чувства и разбирания. Аз не искам непременно да вярвате в това, но казвам: в човека има три вида чувства. Вие може и да не вярвате в това, но вярвайте в думите ми, че няма да ви говоря за неща, които не зная, че са така. Дръжте това нещо в ума си, за да го проверите. Не проповядвайте това, което вие още сами не сте опитали. Едни чувства се отнасят до физическия свят. Например пипнеш една ябълка и знаеш каква е тя. Вземаш един камък – знаеш какъв е; виждаш светлината и знаеш какво представлява тя. Втората категория чувства са тези, с които преценяваш дали даден човек е добре разположен към тебе. Ти можеш да познаеш дали един човек носи добро, или зло. Още като се приближиш към него, ти знаеш какво носи той в себе си; при това интересно е, че този човек, който събужда в тебе приятно чувство, в друг някой произвежда неприятно чувство. Някога срещате една мома, която не слуша нито майка си, нито баща си: те са викнали от нея и бащата се чуди как да се осво-

боди от дъщеря си. В същото време един млад момък се е влюбил в нея, носи я в ума си като светица и казва: „Ти си моят живот“. Бащата плаче от дъщеря си, а младият момък трепери за нея. Защо? Защото момата въодушевява този млад момък.

Как ще си обясните това положение? Разбирайте го, както искате – аз ни най-малко не засягам отношенията между хората. Как ще засягам отношенията между дървата на огъня? Щом турят дърва, огънят непременно ще гори. Че изгорели дървата, това не е знание, което заслужава интерес. Ако хората могат да накарат изгорелите дърва отново да поникнат и израстат – това е знание. Да изцапаш ризата си – това е обикновено знание; обаче да знаеш как да изпереш ризата си – това е истинско знание. Най-последно има и трета категория чувстване, когато човек дойде до вътрешното разбиране на живота. То се явява, когато в човека дойде висшето, Божественото съзнание, наречено още „умствено съзнание“.

И тъй, в човека има едно просто, или обикновено съзнание, което се среща и в животните. То е във връзка с обикновеното разбиране на човека за простите, елементарни неща. След простото съзнание в човека се явяват по-високи чувства, които се отнасят до самосъзнанието в него, което го отделя от животните. Човек се отличава от животните по своето самосъзнание. Щом се яви самосъзнанието в него, той изпитва известно достойнство, по което се отличава от животните. Плод на самосъзнанието е речта в човека. Едва сега в него е започнало да се явява по-високо съзнание, именно подсъзнанието. Като говорим за духовния свят, ние разбираме по-високо съзнание от самосъзнанието. Каквата е разликата между съзнанието и самосъзнанието, такава е и между подсъзнанието и свръхсъзнанието, което наричат още интуиция, или Божествено чувство в човека. Това са степените на съзнанието.

Като сравнявам животните и човека, виждам голяма разлика между тях. Човек се е отдалечил от животното, но това не е станало изведнъж. Милиони години е работил човек, докато се пробуди в него висшето съзнание.

Не е лесно да се пробуди Божественото съзнание в човека, както не е лесно животното да стане човек. Колкото и да дресиращ животното, пак животното си остава – то не може да говори. Каквито усилия и да правите, мечката ще си остане мечка и вълкът ще си остане вълк. Някои проповедници искат да обърнат хората към Бога, да ги направят духовни; те казват: „Нашите слушатели станаха вече християни“. Колкото е възможно да превърнеш котката в човек, толкова и човека може да превърнеш в ангел. Не се буди лесно съзнанието на човека. Да го обърнеш към Бога, то е все едно да го посадиш като семка в земята, да израсте, да цъфне, да даде плод и плодът му да узрее. Време е нужно за това. Само Бог може да създаде човека, само Той може да го спаси и повдигне.

Сега аз искам да ви наведе на мисълта, че всички трябва да работите върху себе си. Като е работил върху себе си, човек е развил самосъзнанието си – така се е създала речта в него. С нея заедно той е развил и отрицателни чувства в характера си, а именно недоволството, греха, престъпността и др. Тъй щото чрез самосъзнанието човек е придобил известни блага, но същевременно той е развил нещо отрицателно в себе си. Значи дето е благо, там е и зло. С други думи казано: като се ползваш от сладчината на нещо, ще се ползваш и от горчивината му. „Как ще се избави човек от голямото зло?“ Чрез интуицията, т.е. чрез висшето съзнание, наречено още свръхсъзнание или Божествено съзнание. Докато сте на Земята, с това съзнание вие всякога ще ядете горчивите плодове, но с тях заедно – и сладките. И обратно: като ядете сладките плодове, ще ядете и горчивите. Вие се вкисвате по десет пъти на ден – това е в реда на нещата. То се дължи на самосъзнанието. Казвате за някого: „Добър човек е той“. Добър е, защото е млад, добре облечен и докаран. След няколко години ще остарее, ще бъде лош. Наистина, ако днес човек е добър, утре ще бъде лош.

Наскоро четох един разказ, който ще ви предам накратко. В Индия съществувало едно племе, което служило на божеството на смъртта. Това божество било много

красиво, но забранили на хората да го гледат. Който се осмелявал да го види, бил осъждан на смърт. По едно време в един млад момък се явило непреодолимо желание да види божеството. Той си мислел: „Това божество непременно ще е някоя красива мома“. Колкото повече мислел за нея, толкова повече желанието му се разгаряло. Никой не могъл да види това божество – даже и жреците, които му служели, се явявали пред него покрити, с воал на лицето, за да не го гледат; и самото божество се явявало пред тях с воал на лицето си. Само веднъж в годината то излизало на разходка със своята каляска. Щастлив бил онзи, който могъл в това време да го зърне даже и отдалече. От ден на ден желанието на младия момък растяло и той решил да види това божество с цената на всякакви жертви. След като минал през всички изпитания, на които жреците го подложили, дошъл определеният час младежът да види красивото божество. Той се облякъл в нови, хубави дрехи, напръскал се с различни аромати и влязъл в храма да види божеството. Момъкът имал позволение да снее воала на това божество. Настъпил този момент. С бавни стъпки божеството се приближавало към него, за да заеме своето място. Момъкът веднага се спуснал, сграбчил воала от лицето му и ужасен го хвърлил на земята: пред него не стояла красива млада мома, каквато сърцето му подсказвало, но стара, грозна, беззъба баба.

Казвам: вярванията на религиозните хора са като вярата им в това божество. Те си го представят като млада красива мома, а то излиза стара беззъба баба. Докато видят лицето му, какво ли не си представят! Като снемат булото му, те се освобождават от илюзиите си: те виждат, че зад булото се крие стара баба, а не красива млада мома. Много хора минават за свети, набожни, добри, но като снемат булото им, друго излиза: виждаш, че не са светии, но стари баби. Не се лъжете от външността на нещата, имайте ясна представа за себе си. Казваш: „Днес не съм добре, но утре ще бъда добре“. Не разчитай на утрешния ден, уповавай само на днешния ден. „Днес минавам за учен човек, но утре ще бъда по-учен.“ Разчитай на днешното знание, на

днешната доброта, на днешната радост: какво ще донесе утрешният ден, не се знае. Каквото дойде утре, то е добре дошло – важно е днешното. Не отлагай нещата, отлагането е забавление. Като дойде утрешният ден, пак ще отложиш за утре: така отлагаш ден след ден, но отлагането нищо не носи. Разчитай на днешното – в него е скрито цялото богатство на света. Ако търсиш вечността, ще я намериш в Слънцето – от нагриването до залязването му. Важно е това, което днес придобиваш – утрешният ден не е твой.

Аз не искам да ви заставам насила да вярвате в това, което говоря: насила човек не може да вярва, нито да бъде добър. Който приема насила нещата, той се смуцава от всичко и казва: „Какво ли ще кажат хората за мене?“. Ако се страхуваш от мнението на хората, ти никога не можеш да станеш духовен човек, никога няма да повярваш в онзи свят. Щом е така, живей си спокойно на Земята и от нищо не се интересувай. Този свят ще бъде твоят рай; каквото пожелаеш, всичко ще имаш: храна, дрехи, къщи, ниви; от друга страна – училища, болници, войски, свещеници – каквото пожелаеш, всичко ще намериш. Следователно щом се страхуваш от мнението на хората, живей си тук, не ти трябва друг свят. Нека хората си живеят като хора, а животните – като животни. Един ден, като се наситиш на този свят, ще потърсиш другия. Като видя една котка, трябва ли да я викам при мене, да ѝ чета от Библията или да ѝ говоря какво е казал Христос на планината? Каквото и да ѝ говоря, тя ще ме погледне и ще каже: „Какво имаш за ядене?“. Ако ѝ говоря за деветте блаженства, тя пак ще ме погледне, с което иска да каже: „Баницата е едно от блаженствата за мене. Имаш ли малко баница?“. Като държа една хубава беседа, след това се натъквам на такива опитности, от които вадя заключение кой как е разбрал беседата.

Един ден, след една хубава беседа, иде при мене един външен човек и ми казва: „Отлична беше беседата, разбрах я много хубаво. Ето какво искам да ви кажа: имам нужда от пари. Можете ли да ми дадете около 200-300 лева?“. Аз се намерих в особено положение: освен че рабо-

тих, но трябваше да платя за работата си. Дадох му 300 лв. Той каза: „Благодаря, отлично е това, има Господ в света“. После пък аз си казах: „Втори път няма да проповядвам за Господа. Ако продължавам да проповядвам за Господа, този човек пак ще дойде и ще иска 600 лева“. Аз се смея, но знаете ли защо? Понеже смехът ми дойде на гости. Аз трябва да го поканя, да изкажа вниманието си към него – това е благородство. Ако не се засмея, той ще счита, че съм невнимателен, не съм го приел като гост. В смеха се крие известно противоречие.

Обикновено ние се смеем, когато не разбираме нещо. Смея се на този човек, че още като съм проповядвал, той си е казал: „Щом този човек проповядва за Господа, той е добър, навярно и пари дава – другояче той не би проповядвал за Господа“. Аз си мисля: ако не бях дал на този човек 300 лв., ще каже, че съм безверник. Как така да проповядвам за Господа, а да не давам пари! Аз изнасям този пример не за да покажа, че човекът е лош, но за да видите какво е разбрал той от моята беседа. Той не е разбрал, че Бог съществува, но е разбрал, че аз съм добър човек и мога да му дам 300 лв. Моята проповед го е убедила само в това, че като поиска нещо, ще му дам; само в това съм го убедил, че мога да му дам нещо. Какво лошо има в това, че този човек е поискал 300 лева: не ми поиска 600 лв., а само 300 лв.; при това тези 300 лв. ми тежаха в джоба, а след това ми олекна. Ако човек падне във водата и носи в джоба си звонкови пари, ще потъне; даде ли ги на някого, той ще се спаси. Питам се: кое е по-добре – аз да дам на някого 300 лв., или той да чуе беседата, да я хареса и след това да ми даде 300 лв.? По-добре аз да му дам, отколкото той да ми даде. Аз го убедих, че беседата ми е хубава, защото той ми взе 300 лв.; ако той ми беше дал 300 лв., щях да се убедя, че още не мога да проповядвам хубаво. Писанието казва: „Даром сте взели, даром давайте“. Тези пари са дошли даром.

Аз наблюдавам как постъпват някои братя и сестри на Изгрева – като дойде външен човек, те веднага започват да му проповядват. Ако външното лице е богата и скъ-

перница жена, всички ще ѝ проповядват, докато започнат да ѝ казват: „Дай нещо за Господа“. Тя казва: „Вие добре проповядвате, но...“. Такъв случай имах и аз с един млад поет, руснак. Една сестра го доведе на Изгрева; тя ми разправяше, че той вярвал в прераждането, че бил готов да следва Школата – искал да слуша беседите. Имал големи страдания, боледувал от някаква болест, но нямал средства – моли да му помогна. Един ден той дойде при мене и ми каза: „Искам от тебе още една помощ, за да се върна в Русия, отдето ще ти пиша“. Помогнах му и този път, но вместо за Русия той тръгна за Цариград. След няколко месеца го виждам пак на Изгрева, питам го: „Какво има в Съветска Русия?“ „Аз не ходих в Русия: случи се нещо друго и работите ми се наредиха добре. Запознах се с една млада мома, за която ще се ожена. Както виждаш, добре съм облечен. Баща ѝ е много богат, но...“. Виждам, че той иска да каже нещо, но не се доизказва. После той продължи: „Като се ожена, ще доведе и своята възлюбена...“ „Радвам се!“ „Ще я запозная с Вас. Както виждате, дрехите ми са хубави, палтото е добро, но панталоните и обувките ми са стари. Можете ли да ми помогнете, за да си купя нови?“. Погледнах го и му казах: „Щом твоята възлюбена те обича, по-добре се венчай със старите си панталони и обувки, така ще ти върви по-добре. Ако съм на твоето място, аз бих постъпил така. Твоята възлюбена няма да се жени за дрехите ти – тя ще гледа тебе, няма да се спира на дрехите. Слушай, ако дойдеш някога на беседа и останеш доволен, ще ти дам 300 лв. за обувки; ако беседата се окаже скучна и неразбрана за тебе, няма да имаш обувки“.

Ще кажете, че този човек е лош. Не, той внесе в ума ми светлина, която ми помогна да разреша един труден въпрос. С неговото идване аз разреших един социален въпрос, който отдавна ме занимаваше, той е следният: краката на човека трябва да бъдат добродетелни, затова той иска да се венчае с нови обувки. Наистина, добродетелни трябва да бъдат краката на човека – той всякога трябва да бъде обут! И тъй, когато отива да се жени, човек трябва да има ново верую, нова религия и нова наука; не трябва да

се венчава със скъсани дрехи и панталони, нито със скъсани обувки – всичко трябва да бъде ново. Ще кажете, че този човек е безочлив. Не, такива са разбиранията му. Той казва: „Освен тебе аз нямам друг близък, към когото да се обърна“. Ще кажете, че е безсрамен, дошъл е да проси. Ами вие, като отивате при Бога, не повтаряте ли същите думи? Казваш: „Господи, нямам друг близък в света, освен Тебе, на Тебе разчитам. Помогни ми, в големи лишения живея!“ „С каквато мярка мериш, с такава ще ти се отмери“. Ако някой ти иска нещо и ти му дадеш, и Бог ще постъпи по същия начин с тебе; ако не дадеш, и на тебе няма да ти се даде, ще ти кажат: „Можеш и без нови панталони и обувки“. Обаче вие искате Бог да послуша молбата ви, думата ви да не стане на две; а когато искат нещо от вас, тогава работата е съвсем друга.

И тъй, в новия живот само онези разсъждават правилно, които имат интуиция – те влизат в положението на хората и ги разбират. Ще ви приведа за пример моята котка. Тя често прави престъпления и ако приложи Мойсеевия закон, трябва да ѝ ударя десетини тояги. Аз обаче не я бия. Като ми донесе някой баница, първа тя ще я опита. Аз се питам: кой е виновен за нейните пакости – аз или тя? Вината е в мене: аз можех да скрия баницата в бюфета и тя нямаше да я намери – малко щеше да помяучи и нищо повече. А така, като е оставена баницата открита, котката няма здрав морален гръбнак, да издържи на изкушението. Като си вземе нещо без позволение, тя ме погледне с широко отворени очи, с което иска да каже: „Какво лошо има в това: все едно дали ти си ял, или аз“. Аз се усмихна и си казвам: според нейните разсъждения тя е права. Някога вие се намирате в особено състояние, готови сте да критикувате всички. Не, вие трябва да бъдете снизходителни: както е сгрешил един, така можете да сгрешите и вие. Той е минал през хлъзгаво място, паднал е и се е окалял; ако и ти минеш по същия път, ще паднеш и ще се окаляш като него. Грешките в света са общи за всички хора: не съжалявайте за грешките си, но извадете поука от тях или ги използвайте като едно благо.

Ще ви наведе на следната мисъл: човек трябва да се пробуди за едно съзнание, по-високо от самосъзнанието. Без това съзнание той не би могъл да разбере духовния свят, не би могъл да влезе във връзка със съществата от този свят. Тези същества имат едно чувство повече от хората на Земята. „Къде живеят тези същества?“ Те не са горе някъде, в други светове, но са между вас – ето защо вие влезте във връзка с тях. И те имат тела като вас, и те говорят, мислят, действат като вас – те са организирани като вас. Ако вие не можете да се свържете със съществата, които живеят на Земята, как ще се свържете с тези от невидимия свят? Днес като се срещат, хората се питат: „Какъв си ти – евангелист, православен или католик?“. Това не е достатъчно, за да се разбират хората. „Какво е нужно, за да се разбират?“ Трябва да имат шестото чувство. Тези същества са хора на изобилието, те са извори, които непрестанно дават. Онези, които не са извори, дават ограничено – ако дадат една чаша вода, веднага прекъсват течението на водата и казват: „Нямаме повече средства, повече не можем да дадем“.

Сега от всички се иска съзнателна, разумна работа върху себе си. Всеки трябва да развива шестото чувство, както пъпката се развива на дървото. Тя всеки ден възприема по малко светлина от Слънцето, докато най-после се отвори. Ако у вас не се яви това интензивно желание да възприемете Божествената светлина, всякога ще си останете пъпка. „Ако Бог желае, ще цъфнем!“ Не, вие не трябва да чакате, каквото Бог даде. У вас трябва да се яви един напор от вътре на вън, едно интензивно желание да възприемете Божествената светлина. Тя ще произведе един вътрешен процес във вас и вие ще се отворите за Слънцето, т.е. ще цъфнете. Такова е положението, в което се е намерил слепият. Той казва: „Сляп бях, но прогледах. Сега вече виждам“. И наистина, докато човек не разбира отношенията между сегашния и бъдещия живот, той е сляп. Щом придобие висшето съзнание в себе си, светът се открива пред него, блясва в своята красота и той казва: „Досега бях сляп, но сега вече виждам и мога да вляза в

общение с хората, които ме заобикалят. Бях сляп и за тях, но сега ги виждам“.

Казвам: ако искаш да познаеш човека, погледни го в очите, в носа, в устата и т.н. Но за да го познаеш, трябва да имаш шестото чувство: това значи да виждаш нещата ясно, както човек с добре развито зрение. Няма какво да говориш за качествата на човека – той трябва да се разбира вътрешно. Това означава стихът, в който Христос казва: „Ако се не родите изново“. Значи ако у човека не се роди шестото чувство, т.е. новото съзнание, той няма да влезе в Царството Божие; то радва човека. Но не е това човекът, който съзнава своята първична чистота, нито греха, в който днес е попаднал. Да съзнаваш чистотата или греховността си – това не може да те спаси. Само новото, висшето съзнание може да спаси човека: то създава изобилието в него, то го прави проводник на Божията Любов. При това състояние ти обикваш хората и не виждаш техните грешки. Кой може да преобрази така човека? Бог – Той е богатият, Който дава изобилно! Само богатият е сляп за погрешките на хората, той е сляп, когато го обират. Щом види, че някой го обира, той казва: „Вземи си, колкото искаш“. Богатият разполага с милиарди. Обаче сиромашът, който няма петаче в джоба си, като го оберат, вдига олелия около себе си: всички знаят, че са го обрали. Богатият само се усмихва и си казва: „Какво от това, че някой ми е взел 50 или 100 000 лева?“. Той не прави въпрос за това.

Сега и Бог не ни счита за престъпници. Ние правим големи престъпления, но Той знае, че това се дължи на нашата слепота и глухота. Ние не сме дали ухо на Неговите думи и не сме изпълнили Волята Му. Ние грешим пред Господа и за най-малките работи: грехът ни не е в това, че много ядем или че се обличаме скъпо, но в неизпълнението на Божията воля. Ето защо, като отивате при Бога, Той иска да бъдете хубаво облечени, със скъпи дрехи, но да имате готовност да изпълнявате Волята Му. „Отде ще намерим пари за такива скъпи дрехи?“ Ще работиш и сам ще си ги купиш: при Господа с лоши дрехи не се отива. Казано е в Писанието: „При Бога ще се явиш с

бели сватбарски дрехи...“ „Къде ще намерим такива дрехи, те струват скъпо?“. Казано е още, че трябва да имате масло в масленицата си. „Отде ще купим това масло?“ Като не можете да разберете дълбокия смисъл на тези думи, казвате: „Това са иносказателни думи“. Какво разбирате под „иносказателни думи“? Не, ново разбиране е нужно на хората, ново съзнание им е нужно. Старото съзнание произвежда вкисване – то не им е нужно. „Аз не мога да търпя!“ Докато не можеш да търпиш, ти ще бъдеш вън от Царството Божие. „Аз не мога да вярвам!“ Докато не вярваш, ти си далече от Царството Божие.

Един познат ми разправяше следната своя опитност. Дошъл при него един съсед и му поискал известна сума назаем с условие, че скоро ще му ги върне. Той му дал, колкото иска. Така съседът вземал десет пъти наред пари, без да му ги върне. Нашият познат все му вярвал и му давал пари. Един ден съседът му пак дошъл, за единадесети път вече, и казал: „Десет пъти ви излъгах, не можах да си изплатя дълга; сега работите ми се уредиха и аз дойдох да си платя дълга“. Казвам: ето една добра черта – вярва човекът. Вярвайте и вие, колкото пъти и да ви лъжат: важно е човек да има търпение, да постоянства. Не постъпвате ли така и с дървото? Посадите семката му в земята и чакате да израсте; поливате го, разкопавате го, докато стане голямо дърво и започне да дава плодове. Когато плодовете узреят, дървото казва: „Вземи си, колкото плодове искаш“. Както виждате, и дървото си плаща.

Имайте търпение да се пробуди съзнанието в човека – щом се пробуди, той ще ти даде от своите плодове. Докато се пробуди съзнанието му, ти трябва да поливаш доброто в него; ако не го поливаш, ти ще загубиш. Доброто в човека е плод на неговото съзнание. Не можеш да бъдеш добър, ако не се пробуди в тебе Божественото съзнание. Като държа беседите си, забелязвам, че след всяка хубава беседа непременно двама братя или две сестри ще се скарат. Значи когато беседата ми е хубава, когато съм проповядвал добре, все ще стане някакъв инцидент; ако беседата ми е обикновена, всичко минава тихо, незабелязано.

Защо се карат сестрите или братята? Единият ще каже на другия, че не е разбрал беседата или че мене не разбира; вторият ще се нахвърли на първия с думите: „И ти нищо не разбираш“. Така се скарат. Аз пък казвам: само онзи разбира Господа, който изпълнява Неговата воля; щом не я изпълнява, той не разбира нито Господа, нито хората.

Запитвам някого: „Учен човек ли си?“ „Учен съм!“ Как ще докажеш? Ако прилагам всичко, което зная, учен съм; ако не мога да го прилагам, не съм учен. „Малко знания имам.“ Малко или много, не е важно; важно е да прилагам това, което зная. Ако не мога да приложа малкото, и голямото не ще мога да приложа. И обратно: щом приложа малкото знание, ще приложа и голямото. Между малкото и голямото има отношение. Ако не разбираш самосъзнанието, как ще разбереш висшето съзнание? Самосъзнанието може да те направи учен и като заболееш, ще търсиш причината на болестта. Колкото и да я търсиш отвън, няма да я намериш – тя е скрита в самосъзнанието. Скърбиш, недоволен си, ревнуваш, завиждаш, мразиш – това са все плодове на самосъзнанието. Някога се радваш, обичаш – това са пак плодове на самосъзнанието.

За да се избавиш от противоречията на живота, трябва да излезеш от областта на самосъзнанието и да влезеш във висшето съзнание. Казваш: „Дотегна ми този живот, пълен с грехове“. Докато си в самосъзнанието, все така ще бъде – щастлив няма да станеш. Аз не съм срещал семейство, дом, дете хората, като живеят в самосъзнанието, да са добре. Дом, членовете на който живеят добре, там има нещо по-високо от самосъзнанието – това са хора на Божественото. Жената казва: „Ние не живеем добре с мъжа ми, защото той е невъзпитан“. Значи ти си възпитана, а той е невъзпитан. Щом живеете в самосъзнанието, и двамата сте невъзпитани: ако днес мъжът греша, утре жената ще греша; днес синът греша, утре дъщерята ще греша. Това е неизбежен закон. Ако мислиш, че всякога ще бъдеш буден, това не е вярно. При самосъзнанието седем-осем часа ще бъдеш на друго място – ще спиш. За онези, които живеят в съзнанието, сънят е необходимост. Казват

за някого, че спи дълбоко – нищо от това. Ако го събудят преждевременно, той ще бъде недоволен и ще каже: „По-добре сам да се събудя, отколкото други да ме събудят“.

Иде новият живот в света – той иде, както идат богатата. Много хора вече са в новия живот. Той се отличава по свободата и светлината, която носи в себе си. В съзнанието на повечето хора новият живот е пъпка, която всеки момент може да се разцъфти: тя е присадка на Божественото съзнание. „Не сме ли развили още шестото чувство?“ Ако беше развито, вие нямаше да се измъчвате от противоречията на живота. Който е развил шестото чувство в себе си, той има характера на Епиктет⁶, един от старите гръцки философи. Без да е бил християнин, той е прилагал Христовите принципи. Епиктет бил роб на един от римските патриции. Господарят му се отнасял грубо и жестоко с всичките си роби, също и с Епиктет. Той се чудел на неговия уравновесен характер. Един ден в гнева си господарят натиснал силно крака на Епиктет. Последният, без да издаде протест, тихо и спокойно се обърнал към господаря си с думите: „Господарю, не натискай крака ми, може да го счупиш – тогава не ще бъда способен за работа“. Поразгневен, господарят натиснал още по-силно крака му и го счупил – Епиктет даже не охнал. Крайно изненадан от голямото самообладание на Епиктет, господарят му дал голяма сума и го освободил от робство. Епиктет отишъл в Гърция, дето се предал на умствена работа и се прочул като голям философ.

Днес всички хора роптаят, оплакват се от съдбата си. „Защо се оплакват?“ Защото не са толкова силни като Епиктет, те нямат нужното самообладание. Вие не сте бити като Епиктет. Оплакваш се, че животът ти е тежък – не можеш повече да търпиш. Дойде някоя сестра и се оплаква, че имало много работа в кухнята. Казвам ѝ: „Сестра, твоето положение не е по-тежко от това на Епиктет“. Студентка се оплаква, че няма подходяща среда. „И твоето положение не е по-лошо от това на Епиктет.“ Жена се оплаква от мъжа си. „И твоето положение не е по-лошо от това на Епиктет. Твоят господар, мъжът ти, не ти е счу-

пил крака, както римският патриций на Епиктет“. Мъж се оплаква от жена си. И на него казвам: „Жена ти още не е счутила крака ти. Следователно положението ти още не е толкова тежко“. За мене казват, че съм търпелив. Тогава аз се запитвам: аз ли съм Епиктет, а слушателите ми – мои господари, или аз съм господар, а те – Епиктет. Едно от двете е вярно. Ако аз съм Епиктет, те с право се учудват на моето търпение; ако те са Епиктет, тогава аз се учудвам на тяхното търпение. Ако аз съм слуга като Епиктет, господарят ще счупи крака ми, след което ще ми даде известна сума и ще ме изпрати в родното ми място да се занимавам с философия и да пиша книги.

Сега у вас трябва да се яви желание да проявите любовта си – не привидно, но съзнателно; всеки момент да сте будни. Само така може да проявите любовта си. Ако не сте будни и се намирате в положението на Епиктет, ще кажете: „Защо съдбата ни е толкова тежка, защо Бог ни е подложил на такива изпитания?“. Който роптае против съдбата си, няма да постигне нищо. Колкото и да роптаеш, ти си в ръцете на съдбата, ти си в положението на детето, което е още в утробата на майка си. „Защо е там?“ На този въпрос не може да се даде никакъв отговор. „Докога ще бъде там?“ Докато се роди. Следователно единственото нещо, което може да помогне на детето, е да излезе от утробата на майка си, т.е. да се роди. „Като се роди, добре ли ще му бъде?“ Ако детето не се роди навреме, ще умре и ще се лиши от добрите условия, които животът носи.

И на вас казвам: вие сте заченати, вече сте в утробата на майка си. Ако се родите, добре ще ви бъде; ако не се родите, смърт ви очаква. „В утробата няма ли живот?“ Там животът е временен, до девет месеца – след това ще излезете в широкия свят. Не си правете илюзии, че можете да живеете, както искате. Ако искате да се родите, ще живеете като Епиктет, в ограничителните условия. Това, което ви стяга, което ви мъчи и ограничава, представлява утробата на майката, в която сте временно. Единственото спасение за вас е да се родите, да излезете на свобода. Вие сте още в затвора и се чудите защо не дойдат ангели да ви

освободят, да ви пеят, да ви разхождат по света. Как ще ви разхождат, когато сте още затворени? Щом вашата майка ви роди, вие ще бъдете свободни. До това време всичко можете да очаквате: може да стане някакво сътресение с вас, да пострадате. Някога бащата се кара с майката: тя се вълнува – и вие се вълнувате отвътре. Искам да ви обърна вниманието на факта, че страданията хвърлят отпечатък външно и вътрешно върху човека. Същото е и с радостите – и те се отпечатват върху човека.

Казано е: „Ако не се родите отново от Дух и вода, няма да влезете в Царството Божие“. Затова дойде Христос – да освободи човечеството от страданията, греховете и мъчението. Каквото и да се говори, едно е важно: да дойде Божественото съзнание в човека, т.е. той да се новороди. „Как може да се роди човек отново?“ Този въпрос зададе и Никодим на Христа. Дълбока философия има в това. Христос запита Никодим: „Ти си учител израилев, не знаеш ли това?“. И сега, както във времето на Никодим, много хора, влезли в пътя на Христа, още не разбират Христовото учение. Те търсят Христа по механичен начин, те очакват такъв рай, какъвто сами си представят. Ако търсят обикновен рай, такъв на Земята има; ако търсят рай, какъвто съществува само в съзнанието на човека, те ще се намерят в такова положение, в каквото се намира животното, попаднало в един възвишен свят. Там живеят същества с високо съзнание, с висока култура – как ще се разберете с тях? Все едно котката да попадне в общество на учени, културни хора. Като те срещне едно възвишено същество от другия свят, само ще те потупа по гърба, без да ти каже нещо. Ще го погледнеш и ще си кажеш: „Този свят не е за мене. Ще си отида на Земята – там е моето място“. Така става и между вярващите. Като влезе някой между тях, послуша ги какво говорят, и като не разбере нищо, казва: „По-добре да си отида в света, между своите – това учение не е за мене“. Да, това Учение не е за слепи хора, то е само за онези, на които очите са отворени. Който има очи, всеки ден вижда все по-нови и красиви неща; който не вижда, той се нуждае от човек да го води. Иначе, остане ли сам на себе си, той всякога ще се спъва.

Казвате: „Ние не разбираме тези работи“. За да ги разбирате и да работите свободно, вие трябва да сте развили шестото чувство в себе си. Христос казва: „Търсете, хлопайте, искайте“. Който може да изпълни този стих, той носи в себе си мощна сила, чрез която реализира всичко. Не е достатъчно само да хлопаме, но трябва да се развие Божественото в човека – то е онази пъпка на дървото, която трябва да цъфне, да върже и да даде плод. Не е достатъчно само да се сравнявате с окръжаващите, да мислите, че са по-добри от вас. Ако аз съм по-висок от вас, това е външно различие. „В какво отношение човек стои по-високо от вълка?“ Че не яде овце по начина, по който вълкът ги яде. „В какво отношение човек е по-високо от овцата?“ Че не оставя нечистотиите около себе си. „В какво отношение той е по-високо от козата?“ Че не ходи да рови около къщите, не гризе младите клончета? „В какво отношение стои по-високо от водата, от въздуха?“ Водата работи подпочвено и руши; въздухът, като вятър, изкоренява дърветата. „В какво отношение човек е по-високо от огъня?“ Че не изгаря къщите на хората. Обаче и водата, и въздухът, и огънят имат своята добра страна. Огънят например търпи човека до известно време и после казва: „От тебе човек не може да стане“. Щом изгуби вяра в него, той запали къщата му и го прогони навън. Следователно човек трябва да стои по-високо и от животните, и от растенията, както и от водата, въздуха и огъня, но само при едно условие – когато се пробуди Божественото съзнание в него. До това време човек не трябва да мисли, че е слаб, грешен и да очаква спасение от Господа. Спасението и силата на човека е в това, че Бог го е направил по Свой образ и подобие – значи Той е вложил в нас възможности. Като работи, човек върви в пътя, определен от Бога. Само така той може да придобие онова, което Бог е предвидил за него. Като учи и работи, това представляват пособия, чрез които човек се домогва до великата цел на живота. За това е нужен дълъг период от време. Така ще придобиете шестото чувство, чрез което ще влезете в онзи свят и ще го изучавате. Тогава ще кажете: „Слепи бяхме едно време,

но сега прогледахме“. Пред вас ще се открие широк, обширен свят, който ще ви зарадва. Казано е в Писанието: „Бог ще отнеме всяка скръб, всяко страдание от нас и ще изтрие слъзите ни“. Тогава страданията ви ще се заместят с радост.

Сега на всички ви предстои нещо хубаво – да работите върху себе си. Това значи да развивате вложеното във вас. Не казвам да вярвате в Бога или в Христа като правоверните, не ви давам никакви съвети: вие знаете как да работите върху себе си. Мнозина ще ви дават съвети, но с това нищо не се постига – все едно учителят да даде една тема на ученика си и ученикът, като я развие, да мисли, че е станал виден писател. За да стане знаменит учен или писател, той трябва да напише хиляди теми. Като стане виден писател, той няма да пише детински работи – съвсем други неща ще пише.

Ще кажете, че това, което ви говоря, няма нищо общо със сегашния ви живот. Не е там въпросът. Животът във всички свои прояви има нещо общо. Важно е, че е неприятно да се занимаваш с живота на самосъзнанието. Колкото пъти съм се докосвал до тази област на живота, всякога съм изпитвал нещо неприятно. Много пъти съм се заричал да не пипам този живот: дете бутнеш, все мирише. Бутнеш млад – мирише, бутнеш стар – мирише, бутнеш богат или сиромах – мирише, учен или прост – мирише, свещеник, проповедник – пак мирише. Като вляза в дома на богатия, когато брой парите си, той веднага затваря касата си. Погледне ме недоверчиво и ме пита: „Защо идеш, кой си ти?“. Вляза в дома на проповедника – и той ме погледне с недоверие: „Кой си ти, какво е твоето верую: православен, евангелист или католик си; учен ли си, или прост? Защо идеш тук, кой те изпрати?“. Отивам при млада мома, тя бърза да се заключи. С това тя иска да ми каже: „Аз имам свой възлюбен, защо идеш при мене?“. Аз не се интересувам от нея, нито от нейния възлюбен – аз искам да видя как живее, да ѝ помогна в нещо. Отивам при млада майка: като ме види, тя веднага взема детенцето си на ръце – иска да ми каже, че освен детето нищо друго не я

интересува. И на нея искам да помогна, да ѝ покажа как се живее: тя не знае, че детето ѝ, нейната кукличка, ще умре и тя ще страда.

Какъвто е външният живот на човека, такъв е и вътрешният. Често хората погребват своите най-добри мисли и чувства и после страдат – не знаят как да живеят. Ще кажете, че сте учени, че вярвате в Бога. Може да сте учени, да вярвате в Бога, да четете Библията и да ходите на църква, но пак ви липсва нещо. Защо? Не знаете как да прилагате наученото. Каква полза, че сте слуга при добър господар, а не изпълнявате неговата воля? „Ние вярваме в Бога.“ Изпълнявате ли Неговата воля, имате ли Неговия характер, живеете ли с Неговата мисъл? Ако не изпълнявате Волята Му, каквото и да правите, нищо няма да постигнете. Казват, че човек трябва да се покалугери. И това не помага. Като не успява в живота си, най-после човек казва: „Свободен съм да правя, каквото искам“. Не си свободен: животът на Земята е робство както за хората, така и за животните. Виждате един добре загладен кон, добре подкован, но цял ден вози файтона на господаря си. Като свърши работата си, той влиза в конюшната – широка, чиста – и започва да яде. Въпреки това бихте ли желали да бъдете в положението на този кон? Виждате един адвокат, че тича цял ден с папка в ръка – отива да защитава хората. Външно е свободен, но законът го ограничава: вън от него той не може да говори. Виждате съдията: седи на стола си, съди, подписва присъдите на хората. Питайте го доволен ли е от положението си? Като се върне у дома си, нещо е недоволен; той си казва: „Днес подписах една смъртна присъда, но дълбоко в себе си не съм уверен във вината на този човек“. Всички хора са недоволни, все им липсва нещо. Ако има един щастлив човек на Земята – това съм аз.

Щастието не е нито в богатството, нито в знанието, нито в добродетелите. „В какво се крие щастието?“ Не казвам. Важно е, че в известен момент аз нямам нужда от нищо, в даден момент имам нужда от всичко. Когато дойдат страданията, аз нямам нужда от нищо; когато

дойдат радостите, тогава имам нужда от всичко. За скърбите и страданията съм затворен, затова нямам нужда от нищо; за радостите обаче съм отворен, затова имам нужда от всичко. Когато вън има буря, аз веднага затварям прозорците и вратите на къщата си, за да не влиза прах; щом мине бурята, отварям навсякъде. Когато мръква, пак затварям прозорците и вратите и се прибирам в стаята си; щом изгрее Слънцето, веднага вдигам пердетата, отварям прозорците и излизам вън. Който не разбира живота, прави точно обратното: като изгрее Слънцето, затваря прозорците, пуца пердетата, за да не избеляват дрехите; щом залезе Слънцето, той отваря прозорците и казва: „Искам да подишам чист въздух“. И това не е лошо, и то е някаква философия, но не е философия на будния живот.

Под „отваряне на прозорците“ аз разбирам пробуждане на съзнанието. Лесно се казва да отворите прозорците, лесно е и да се отворят, но как ще отворите съзнанието си за Божествената светлина? Някога, при най-малкото усилие, вие сте в състояние да отворите прозорците си. Ако мислите, че за това са нужни големи усилия, вие се лъжете – Божественото иде при най-малкото усилие. Ако ви кажа да направите едно голямо усилие, ще намерите, че това е невъзможно. Но големите усилия не са за вас – направете едно малко усилие и Божественото ще ви посети. Затова е нужно да освободите съзнанието си от всичко, което ви смущава. Например ти се смущаваш от кряска на едно малко дете – освободи се от него! Детето кряска, вика майка си – ти си бил около него в това време, чул си кряска му и се смущаваш. Нищо друго не ти остава, освен да се отдалечиш от него. Ти си бил свободен, чул си кряска на детето. Вървя в гората и чувам рева на мечка – трябва ли да се смущавам? Мечката не реве срещу мене: тя е майка, някой е задигнал мечето ѝ и тя реве. Комар е кацнал на носа ми и свири: той не се сърди на мене – гладът го мъчи. Пчела ме ужили: тя няма нищо против мене, но без да искам съм застанал на пътя ѝ. Ето защо, когато отивам при пчелите, ще си туря мрежа на лицето, ръкавици на ръцете и ще се разговарям с тях. Докато съм при

пчелите и комарите, ще бъда булка, с було на главата си. Щом отида между разумни същества, ще сваля и булото, и ръкавиците: „Не искам вече да нося було и ръкавици“. Това значи: „Не искам вече да се жения“. Щом не искаш да се жениш, ще туриш настрани булото и ръкавиците и ще отидеш при разумните същества да се учиш от тях. Който иска да бъде богат, учен, силен, той се жени за богатството, за учението, за силата. Следователно докато се жениш, ти си далече от Царството Божие. За да влезеш в Царството Божие, трябва да се откажеш от богатството, от знанието, от силата. „Тогава да стана набожен.“ И това не е нужно. За да влезе човек в Царството Божие, друго нещо се иска от него.

Време е човек да влезе в новия живот, да се проникне от новото, т.е. от Божественото съзнание. За да стане това, той трябва да е минал и през богатството, и през сиромашията; и през щастието, и през нещастията; и през знанието, и през невежеството. Някои от вас са минали през всичко, опитали са живота, но въпреки това се женят. Колко пъти досега сте се женили, и още колко пъти ще се жените! Не е лошо да се жени човек, но всяко нещо има край. Гледаш: детето расте, развива се, става юноша, млад човек, и като стане 35–40-годишен, растенето спира – започват да се явяват малки бръчки на лицето – настъпва един наклон в него. На лицето на мъжа се явяват косми, започва да му расте брада. Лицето на жената е гладко, няма толкова косми – това показва, че жената е по-умна от мъжа. Като не съзнава това, жената се стреми да стане мъж, да стане силна – това значи да стане космата. Неразбиране е това. Бъдещият човек ще се отличава по това, че няма да бъде космат: мъжът няма да има брада, а жената няма да има дълга коса, веждите им ще бъдат тънки. Веждите са граница между човешкия и Божествения свят. Колкото повече се стремите към материалното, толкова по-дебели стават веждите – те са барометър, по който определят състоянието на човека. Веждите показват по какъв път е вървял човек, колко е извървял и колко още му остава. „Какви възможности се крият в човека?“ Това не може лесно да

се определи: възможностите в човека са малки пъпчици, за които не може да се каже ще се развият ли, или ще изсъхнат. Те са микроскопични, едва се виждат с просто око. Ако се огряват от Слънцето, ще се развият в листа и клончета, ако Слънцето не ги вижда, ще изсъхнат.

И тъй, ако се излагате на Божествената светлина, вие можете да постигнете всичко, каквото желаете. Ако ви говоря, че трябва да се откажете от стария си живот, не съм прав. Не е нужно да напуснете този живот, но физическият живот трябва да стане слуга на Божествения; самосъзнанието трябва да стане слуга на Божественото съзнание. Казва се, че човек ще умре. Какво се разбира в Божествената наука под думата *смърт*? Под *смърт* се разбира пълно подчинение на нисшето. „На какво да се подчини?“ На висшето. Това не значи, че нисшето трябва да умре, но да се подчини на висшето. Каквото каже висшето, нисшето трябва да го изпълни. „Това ще стане в бъдеще.“ Още сега трябва нисшето да се подчинява на висшето. Това не значи да се откажете от богатството – напротив, богатството трябва да съществува. Човек може да се откаже само от един вид богатство – парите, но не и от богатството изобщо. Не можеш да се откажеш от богатство на знанията и на добродетелите.

Аз се отдалечих от основния въпрос. Говорих ви много работи – като украшения на една дреха: например каква трябва да бъде дрехата, как да бъде ушита, с каква яка, с какви копчета и т.н. Ако аз бях жена, лесно щях да си ушия рокля, и то класическа – сам щях да си я ушия, като тога. Платът ще бъде свободен, да пада на дипли, без много разкрояване. Искам да кажа, че човек се стреми към нещо съществено, а не към дрехи, рокли и други подобни. И външните неща са съществени, но има нещо по-съществено от тях. Например най-същественото за гладния е хлябът; щом се нахрани, той търси друго съществено. Ученикът се стреми към знанието – това е същественото за него; щом придобие знанието, той търси друго нещо съществено. Значи същественото за човека се сменя постоянно, както и стремежът му.

Сегашният живот трябва да стане основа на бъдещето, но бъдещият живот ще произтича от Божествения. Сегашният живот е излязъл от самосъзнанието, поради което има нещо нечисто в него. Следователно самосъзнанието се допуска временно, като временен филтър на живота. Щом дойдем до свръхсъзнанието, ще придобием истинския живот, в който няма мъчности и страдания. Някои писатели казват, че ще дойде ден, когато ще намерим щастието на Земята. Те говорят именно за това време. Представете си, че имате тънък слух, чрез който възприемате само хубавите работи, а лошите не чувате. Защо? Защото имате бързо превозно средство. Ще се качите на него и ще се намерите далече някъде. Вън е кално, но като си в автомобил или файтон, краката ти ще са чисти. Няма защо да се смущаваш – за 15 минути ще се намериш, дето желаш. Животът на самосъзнанието е мъчен, но щом дойде Божественото съзнание, хората ще се кооперират за обща работа, както днес всички се стремят към коопериране. Там се влиза в общение със същества, които имат еднакво развитие. Тогава всяко същество ще е готово да ви обслужи. Сега се намираме в общение със същества, от които всяко иска да вземе нещо от тебе: оттук вземе нещо, оттам – нещо, докато най-после и тебе задигне. В духовния свят е точно обратно. По какво се познава, че си в онзи свят? По това, че си щастлив. Това показва, че си в света на щастието. Всички можете да имате такава щастие.

От всичко, казано досега, ще вземете най-главното, а другите неща ще турите в торбата си. Аз ви показвам Пътя. Павел казва: „Сгодих се за Христа“. Сгодяването подразбира приготвяне за раждане на новото съзнание. Това значи, че ще влезете в пътя на новото съзнание: така самосъзнанието ще се превърне в свръхсъзнание. Новото съзнание ще превърне скърбите в радости и нещастieto в щастие. Там е спасението! Това означава идването на Христа в човека. Христос не може да живее у нас, ако ние нямаме ново съзнание; при старото съзнание Христос остава неразбран за нас. Той казва: „Аз и Отец Ми ще дойдем и ще направим жилище у вас“. Новото жилище подразбира ново съзнание; новото тяло е новото съзнание, с което ще се облече човек.

То представлява живота на безсмъртието. Това е новата задача, която ви предстои да разрешите. За да се разреши тя, нужно е да работите върху себе си. Казваш: „Аз говоря с Господа, с Христа“. И аз говоря като вас, и аз зная много езици, но има един език, който трябва да изучавате.

Сега аз ви показвам пътя, по който трябва да вървите. Виждам, че сте хлопали на много врати – навсякъде хлопате. Знаете ли по колко пъти трябва да се хлопа на Божествената врата? Някога ангелите са много заети: малки промеждутъци от времето им е свободно. Хлопайте тъкмо по това време, когато те са в почивка – тогава съзнанието им е обърнато към хората. Не мислете, че ангелите могат всякога да се занимават с вас: вие всякога ли мислите за растенията и за животните? Само някога мислите. Следователно и вие трябва да спазвате това изключително време, когато ангелите могат да ви обърнат внимание. Писанието казва: „Търсете Ме, когато съм близо до вас“. Това показва, че съзнанието на Бога е отвлечено в друга област. У вас ще настане смут – това чета по лицата ви. Казвате: „Тази работа е мъчна“. Какво сме придобили ние? Питам: когато първият човек минаваше от животинско в човешко състояние и когато се пробуждаше в него самосъзнанието, изведнъж ли стана това? Когато първият човек съгреша, в този ден именно се роди самосъзнанието. Той се почувства гол: голотата показва, че той се отделя от другите същества, не живее като тях, особен е. Втория ден, като съзна първият човек, че има нещо особено в него, той се засрами и избяга – така той почувства своята слабост. Ако новороденото дете има съзнание за себе си, че е философ, като се види голо, ще се засрами. То ще си каже: „Как така майка ми да ме роди гол? По-скоро да ме убиеш, отколкото да се видя гол“.

Раждането на човека подразбира проява на неговото самосъзнание. Затова детето вика и кряска: то съзнава, че се отделя в света, че се е родило в свят на противоположности – на радости и скърби, на зло и добро, на грях и на чист живот; то съзнава, че е в свят на противоречия. Много естествено, като ходиш в света на циганските тръни с

боси крака, те няма да те жаят. Спасението е там – при новораждането краката трябва да се обуят. Тогава ние ще имаме точно обратния процес: като се новородиш, ти ще почувстваш, че си облечен с най-хубави дрехи; ще бъдеш свободен, радостен. Когато Адам се видя гол, чувства се унижен и потърси причината на това унижение. Той намери причината в жената. Защо? Защото не разбираше закона на самосъзнанието. Бог го изпъди във, там да се учи, и му каза: „Един ден ти пак ще се върнеш!“ „Кога?“ „Когато в тебе се роди ново съзнание“. Тогава и ние ще влезем в рая, но не вече голи, а облечени. Павел казва: „Ако не се намерим голи“. И ако у някой не се роди ново съзнание, т.е. ако не се роди от дух и вода, той пак ще бъде гол; щом е гол, той ще излезе от рая и после пак ще се върне. Който знае, че не е гол, той ще се върне в рая – това значи, че той е минал дългия път.

Сега аз желая да се раждате вече облечени. Още две неща са важни за вас: търсене и хлопане. И то не само да хлопате, но да ви отворят и да чуе гласа: „Влез!“ . Петте разумни деви хлопаха, отвори им се и посрещнаха младоженеца; петте неразумни деви хлопаха, но не им се отвори. Идването на младоженеца, това е новораждането, минаване в новото съзнание. Петте разумни деви имаха масло в маслениците си, а петте неразумни нямаха.

Две неща ви желая: маслениците ви да са пълни с масло; да не спите, но всякога да бъдете будни; свещите ви да са запалени, та като дойде Божественото, веднага да влезете вътре. Само така ще разберете онази Истина, за която ви говорих днес.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

4 декември 1932 г., София, Изгрев

ЗАБРАНЕНИЯТ ПЛОД

Размишление

Ще прочета 12. глава от Матей.

Запишете си следните няколко глави и стихове, върху които ще размишлявате:

Исайя: 30. гл., 7. ст.; 45. гл., 9. ст.; 51. гл., 12. ст.; 56. гл., 3. ст.; 64. гл., 50. ст.

65. псалом, 10. ст.

Притчи: 3. гл., 1. ст.; 20. гл., 21. ст.; 21. гл., 20. ст.

Иезекиил: 10. гл., 2. ст.; 35. гл., 27. ст.

Данаил: 7. гл.; 12. гл., 6. ст.

Ев. на Йоана: 14. гл., 27. ст.; 18 гл.

(Електрическото осветление постепенно загасва, става тъмно).

Защо става така? Ще кажете, че токът се прекъсна поради някакво нарушение в инсталацията. Според мен това е предметно учение. Така става и с човека: някога умът и съзнанието му се помрачават и той не вижда ясно – каквато работа започне, все не успява. „Защо става така?“ Тъмнина е в него. Вън Слънцето грее, а вътре в него е тъмно, той се чуди какво да прави. Каквото и да му се говори, той не иска да слуша, казва: „Не е така“. Мрачен, неразположен е, не му се живее. Такова е положението на всеки, който е прекъснал връзката си с невидимия свят; той казва: „Хората са лоши, светът не е добре създаден“. Значи само той е добър, само той е прав – всички останали са лоши. Не е така: има нещо криво във всеки човек. Това се вижда ясно, когато човек прекъсне връзката си с невидимия свят. Дето ходи, той се сравнява с хората и намира, че по-добър от него няма; търси някой да стои по-високо от него, но едва намира такъв, веднага се разочарова и в него. Докато мисли, че е намерил един светия, на другия ден казва: „Излъгах се, и той не стои по-високо от мене“. Влезе

в едно общество и мисли, че е намерил това, което търси. След няколко дни казва: „И тези хора са заблудени като мене“. Така свършват всички хора – с разочарование както в себе си, така и в оръжаващите. Разочарованията, противоречията са причина за онази вътрешна борба в човека, която източната философия нарича борба между Ормузд⁷ и Ариман⁸. От тази борба ще излезеш или победител, или победен, но и в единия, и в другия случай – с пукната глава. Ако те победят, ще се обезсърчиш; ако победиш, ще се насърчиш – и в двата случая се опитва твоята вяра.

Един чужденец, попаднал в едно духовно общество, казал: „Аз мислех, че като вляза в това общество, ще видя умни хора, светии. А то какво излезе? Това са обикновени хора, които се карат за нищо и никакво: за ядене, за места, за дрехи“. А вие какво мислите – че светлината ще изгрее отгук и ще обърне целия свят. Ако останеше сега да изгрее светлината, то е изгубена работа – светлината отдавна е изгряла. Съществува едно Начало, Светлината на Коего никога не е изгрявала и никога не е залязвала. Тя залязва само за ония хора, които са облечени в плът, в непроницаема материя. И във вашия мозък, във вашата къща се прекъсва инсталацията и тогава човек с години изпада в тъмнина, по-страшна от мрачната нощ. Светлината упражнява грамадно влияние върху живота на човека. При тази тъмнина човек е недоволен от дребни работи, които са в състояние да го извадят от релсите. Например върнеш се вкъщи на обяд, седнеш да обядваш, хапнеш – яденето солено, а ти не обичаш солено ядене. Почваш да се сърдиш, да викаш, че яденето е пресолено. Жената се чуди какво да прави, как да ти угоди. Друг обича солено ядене и се сърди, като му поднесат безсолно. Казвам: на този, който обича безсолно, остави му солта на масата – да си тури, колкото обича; на онзи, който обича солено, нека и той си тури в яденето сол по вкус. Значи ти можеш да направиш живота си солен или безсолен: не оставяй хората да те солят и обезсоляват – всеки сам се соли и обезсолява. Или другояче казано: не оставяй другите хора да те учат.

Ето какво разбирам аз под думите *да те учат*. Някой казва: „Не искам ти да ме учиш, нямам нужда да ми туряш юлар: ти да вървиш напред, а аз след тебе – да ме водиш, както искаш. Стига съм вървял по чужди умове!“. У всички хора има желание да учат другите, да ги водят. Откъде се е родило това желание у вас? Майката иска да води децата си, мъжът иска да води жена си, учителят иска да води учениците си, господарят иска да води слугите си – ако не го оставиш да те води, той се сърди. И конят, и волът, като им турят юлар на главата, те ритат – искат да се освободят, не са доволни. Господарят ще изгуби доста време, докато им тури юлара, след това ще ги бие, защото не се поддават. Питам: кой кон, като му турят юлар, е станал по-добър? И двадесет години наред да си му турял юлар, като се види свободен, конят всичко забравя. Юларът не поправя човека. Един познат ми разказваше: „На всичко в себе си станах господар: от женитба се отказах, от месо се отказах, не критикувам вече хората, но от една слабост не можах да се откажа – като мина покрай каца с мед, все ще бръкна с пръст, за да си близна малко. Макар и несъзнателно, но ще бръкна. После ми дохожда наум, че не трябва да правя това, но станало вече“. Казвам му: „Щом си се справил с всичко, и с това ще се справиш...“. „Не зная престъпление ли е, грях ли е това, но все ще бръкна в кацата.“ „Добро е в тебе това, че си недоволен от себе си, от лошия навик“. Мнозина от вас сте се справили почти с всички слабости, но все още бъркате в кацата с мед. Защо става така? Сами не знаете. Значи има нещо приятно в това, като бръкнеш и сам си вземеш.

Не е лесно да се освободиш от една слабост – тя е подобна на нечистите духове. Когато Христос освободи беснуемия от духа, който го мъчеше, той остана сам, свободен, но не може да живее при новите условия и каза: „Да се върна в стария дом – в човека, отдето излязох“. Той се върна в човека и като намери дома очистен, взе със себе си още седем духове, по-лоши от него. Така и младият иска преждевременно да стане възрастен, и малкото дете иска да стане голямо. Той стане юноша, пак е недоволен

– иска да стане по-голям; но като стигне до едно място, повече не може да расте. Гледаш: лицето му хубаво, с младенчески израз, но и от това не е доволен – той иска да има брада, мустаци, да бъде по-внушителен. Като няма какво повече да желае, като няма с кого да се сравнява, казва: „Едно време, като бях млад, беше добре. Сега, ден след ден, губя силите си: краката ми, ръцете ми треперят, не мога сам да си услужвам“. Той казва: „Втори път като дойда на Земята, ще си остана вечно млад – няма да помисля за старост“. Обаче дойде пак на Земята, но всичко е забравил: като дете иска да порасне, като млад иска да стане възрастен, сега иска да стане като дядо си. Дядото е кацата с меда: колкото пъти се заричаш да не бъркаш в кацата, все ще бръкнеш.

Питам: как ще разрешите вие въпроса с меда – има ли право човек да бърка в меда? Ще кажете, че без разрешение никой няма право да бърка в меда. Аз отивам по-далече и казвам: който бърка в меда без позволение, не може да стане нито богат, нито силен, нито учен, нито светия. Човек често бърка в меда, без да знае, че това е мед; той знае само едно, че му е приятно. Тази приятност няма да ти допринесе нищо ценно – какъвто си бил, такъв ще си останеш: ако си бил нечист, нечист ще си останеш; ако си бил невежа, невежа ще си останеш; ако си бил слаб, беден, пак такъв ще си останеш – само ще се натъкнеш на недоволството на господаря на меда. Въпреки това, като видиш каца с мед, все ще бръкнеш с пръста си. Казвам: може ли жадният да види чешма и да не се напие от нея? Колкото малко и да пиеш, все ще глъгнеш няколко глътки; какъвто и да си, все ще бръкнеш в кацата с мед. Казвам: не е лесно да се откажеш от меда. Ако отвикнеш да бъркаш в меда, ти си постигнал нещо.

Сега вие се занимавате с велики работи и казвате, че това е дребно нещо – да се откажеш от кацата с мед. Не, оттам трябва да започнеш – от малките неща. Виждате как постъпват хората с растенията: кой как мине, все ще си откъсне един лист и ще го хвърли на земята. Казват, че колкото повече късаш листата на растенията, толкова

повече растат. Не е така – това е отрицателната страна на въпроса. Няма да късате листата и цветовете на растенията. Казваш: „Живея добре, но нещо ме мъчи“. Мъчи те нещо, защото не спазваш закона за малките работи. Някога това, което те мъчи, е видимо, някога е невидимо. Неразположен си: търсиш причината в себе си, но не я намираш; търсиш я вън от себе си, пак не я намираш. Като си неразположен, ти не искаш да гледаш нито Слънцето, нито цветята – не знаеш какво искаш. Ако си господар, вземаш камшика и търсиш кого да биеш. И като християнин, и като философ, пак си неразположен: много просто, бръкнал си в кацата с мед без позволение. Като не намериш причината на неразположението си, започваш да критикуваш кой е на правата и кой – на кривата страна. Потърси причината в себе си.

Днес когото и да срещнеш – млад или стар, учен или прост, всеки казва: „Аз зная какво правя, няма защо да ме учат другите“. Теоретически всеки знае какво да прави, но практически много въпроси не са разрешени. Важно е какво е изработил човек в себе си. Казваш: „Да съм богат!“ „Друг държи богатството.“ „Да съм силен!“ „И силата не е в твои ръце...“ „Да съм учен!“ „И знанието е в други ръце“. Ако остане ти да си учен, не ще издържиш на тежестта на знанието. Мъчно е да бъдеш на Земята богат, учен, силен: ако си голям и силен, как ще минеш през тесен отвор? На пътя си срещаш тесен проход и не можеш да се пгхнеш през него – търсиш някой да ти помогне. Защо ти е тогава тази сила? Богат си, но дето минеш, всички те гонят – искат да вземат богатството ти. Защо ти е това богатство? Вижте какво е положението на сърната: на никого зло не прави, но ловецът я дебне, иска да вземе богатството ѝ. Питаш: „Защо гонят сърната?“. За да се повдигне: като се намери в голяма мъчнотия, тя търси начин как да напусне гората, да се освободи от нея. Следователно мъчнотиите в живота имат смисъл дотолкова, доколкото поставят човека при условия да мисли, да търси начин да се повдигне. Ако си сърна, как ще разрешиш мъчнотията си? Днес те стрелят, утре те стрелят – и за да се освободиш от кур-

шума, навлизаш в дълбоките гъсти гори. Там те очаква друга опасност: мечки, вълци, тигри. Как ще се спасиш от тях? Този въпрос може да се разреши умствено, теоретически, но не и практически: докато си сърна, мъчно ще се справиш. Представи си, че си богат човек, но искаш да се откажеш от богатството си. Това е идея. Отиваш в гората, но след 20 години пак се връщаш в света и започваш да проповядваш на хората как да се откажат от богатството си. Ако можеш да ги убедиш, ще се радваш; ако не можеш, ще съжаляваш, ще си кажеш: „Напразно прекарах в гората толкова години!“.

И тъй, отказвай се доброволно от богатството си, защото като товар то е опасно. Ако доброволно се откажеш от него, и другите ще те последват. Носиш запалена свещ в ръката си, някой те преследва – какво ще направиш? Изгаси свещта, опасно е да носиш запалена свещ в тъмнината. „Кога?“ Когато те преследват. В такъв случай по-безопасно е да минеш гората без свещ, отколкото със запалена свещ. Тури свещта в джоба си, не я хвърляй в гората. Като я изгаси, някой я хвърля настрани и казва: „Не ми трябва вече тази свещ“. Не, лъжеш се, утре пак ще ти потрябва. На този, който казва, че не му трябва богатство, отговарям: в дадения случай богатството не ти трябва, но коя е причината за това? Гонят те. Проповядваш на хората, че не е нужно богатство. Добре проповядваш, но трябва да знаеш коя е причината за това. Някой проповядва на хората против богатството, а той сам е богат. Например челото, което имаме, е грамадно богатство. Следователно ако се отказваш от онова богатство, което си придобил, това има смисъл, но не можеш да се откажеш от богатството, с което си роден – своето тяло, своите дарби и способности.

Във Франция някъде има едно общество – „нудисти“ или „адамисти“, които ходят голи. Каква идея преследват те с това? Отделили са се от хората и ходят голи. Медицината препоръчва като метод за лекуване да ходи човек гол. С това тя иска да даде възможност на болния да използва слънчевата енергия и чистия въздух. Докато си болен, ще

ходиш гол; като оздравееш, ще се облечеш. Ако и като здрав ходиш гол, ти имаш друга идея – да запазиш здравето си, като използваш направо природните сили. Значи болният ходи гол, за да оздравее; здравият ходи гол, за да не се разболе. Кое е по-добре: да ходиш гол, когато си болен, или когато си здрав? Според мене по-добре е да ходиш гол, когато си болен; като здрав има много начини да запазиш здравето си, не е нужно да ходиш гол. Като ходи гол, болният усилва вярата си; а здравият, като ходи гол, губи вярата си. „Как трябва да постъпваме с голия?“ Ако е болен, ще му кажеш да ходи гол, докато оздравее; ако е здрав, ще го облечеш – такъв е законът. „Кой трябва да изпълнява закона?“ Болният. „А здравият?“ Здравият носи закона в себе си, следователно няма защо да го изпълнява външно. Рибата пие ли вода? Тя живее във водата, но не пие вода. Външно тя е чиста, но вътрешно е нечиста. Защо? Нейният живот се основава на насието. Между рибите съществува нечувано насиение, те се отличават с крайно мълчание: никой няма право да се оплаче, да каже какво става в техния свят.

Казвате: „И в света, между хората, няма правда“. Няма правда и не може да има. Защо? На Земята няма съвършени същества. За да приложиш правото, трябва да бъдеш съвършен. Външно човек може да спазва законите, но вътрешно не ги спазва – не е готов, той не е организирал своя вътрешен живот. Аз наблюдавам, като дохождате при мене, как седате, и от това си правя заключения. Онзи, който е по-организиран, още като влезе в стаята, погледне столовете и веднага си избира един. Като седне на този стол, той се чувства добре. Друг влезе в стаята и започва да се озърта на кой стол да седне. Погледне към левия, после към десния – колебае се, не знае на кой стол да седне. Като зная, че му предстои известно страдание, аз му посочвам стола, на който да седне, за да го освободя от страданието. Не е безразлично на кой стол ще седнеш – всеки стол си има свое специфично влияние. Като знаете това, добре е да сменяте стола си, да не седите винаги на един и същ стол.

Като сядам на стола си, вие бързате да турите възглавничка, да е по-меко. Днес една сестра иска ключа, за да отвори стаята ми, да вземе възглавничката – тя мисли, че с възглавничката ще окаже почитта си към мене. Казвам: може и без възглавничка. Аз благодаря за такава почит! Ще седна на възглавничка и ще бъда доволен!? Кой сяда на възглавничка? Болният, инвалидът, умореният. Аз не съм дошъл на Земята да сядам на възглавничка, нито изобщо да сядам. Здравият трябва да стои на краката си и да ходи. Ще дойде ден, когато няма нито да сядате, нито да спите, нито да почивате – тогава постоянно ще ходите, при това няма да стъпвате на твърда почва, както сега. При това положение ти нямаш нужда от ръце и крака. Докато сте на Земята, краката и ръцете, очите и ушите ви са необходими – всичко ви е необходимо; обаче ако се движиш в пространството, нужен ти е умът. И птицата, когато лети във въздуха, крака не са ѝ нужни; щом кацне на планината, краката ѝ са необходими. Следователно при големите мъчнотии ти си въз въздуха – там крака не са ти нужни; краката ще си почиват, а умът ще работи. Дето и да си, трябва да пазиш равновесие.

Казвам: като си във въздуха, ще мислиш и с мисълта си ще пазиш равновесие; прекъснеш ли мисълта си, ти губиш равновесието си както и на земята, на твърдата почва. Казваш: „Чудно нещо, защо нещата не стават, както мисля?“. Не питай, но пази равновесие. Дали мъчнотията е физическа, или психическа, всякога можеш да изгубиш равновесието си. За да не става това, нужно е мисълта ти да работи. Отиваш при една врата: бутнеш я, не се отваря; втори път я бутнеш, пак не се отваря – всички ти казват, че не може да се отвори. Обаче един човек ти казва: „Натисни малко, вратата ще се отвори“. Натискаш малко и вратата се отваря. Какво представлява натискането? Мисълта: като мислиш, ще отвориш вратата на мъчнотията. „Как става това?“ И вие като децата искате всичко да ви се обясни: ако не ви обясняват, сърдите се. Малкото дете се сърди на майка си, че не му е приготвила всичко навреме. То иска да яде, да спи и след това да го изведат на раз-

ходка. Ако майката е предвидила всичките му нужди и ги задоволи, то е спокойно. И господарят като малкото дете изисква всичко от слугата си – той седи на стол и заповядва. Ако слугата не изпълни всичките му заповеди и желания, той вика, сърди се, иска обяснение от слугата си защо не е свършил работата, както трябва. Значи и възрастният е като детето: и той се сърди, вика, кряска, иска обяснения. Щом се сърдиш, ти си малко дете, не си господар на положението – търсиш майка си, баща си, брат си. Това е естествено положение, не можеш да се освободиш от него. Питам: когато детето стане 21-годишен момък, има ли нужда майката да го утешава? Въпреки това срещам и религиозни, и светски хора, пълнолетни, които очакват още на майка си и на баща си, още се нуждаят от количка, да ги вози някой. И вие отивате някъде, очаквате да ви посрещнат добре, да ви нагостят – това са колички. Ако не постъпят така, вие сте недоволни.

Аз правя сравнение между вас и богатия търговец милионер. Докато очакваш да те посрещнат с почести и уважение, да те нагостят, ти си в положението на богатия. Дето отидеш, ще те приемат добре, ще ти помогнат да съблечеш дрехата си, ще те поканят на мек стол, но като си отиваш, ще те оберат: ще се съберат около тебе всички, които са ти служвали, и ще очакват да им дадеш нещо – ще платиш за тази почит. Защо ти е тази почит, защо ти са услугите на твоите братя и сестри? Бог ти е дал толкова блага, толкова удобства – и ти пак си недоволен. Всеки е недоволен от положението си: младият не е доволен от знанието и от силата си, иска да бъде като другите; старият също е недоволен от нещо. Досега аз не съм срещал човек, който да е доволен от положението си. Казваш: „Аз съм доволен“. Не говориш истината: на лицето ти чета твоето недоволство. Ако отидеш на Слънцето и се върнеш отново на Земята, ще бъдеш ли доволен? Ще кажеш: „На Слънцето бях, но и там нищо не придобих“. Преди всичко никой няма да ти вярва, че си бил на Слънцето – ще те нарекат луд, смахнат. Пък и ти ще се усъмниш и ще се питаш: „Ходих ли наистина на Слънцето?“. В това отношение ти приличаш на онзи, който търсел правдата в света.

Той казвал, че правдата трябва да съществува. Дето ставало нещо, той навсякъде се явявал да защитава правдата. Като се намесвал, все го биели. Един ден той видял, че двама души се бият. Единият запитал: „Няма ли тук поне един справедлив човек, да ми отдаде правото?“. Човекът чул как се разправят, но си казал: „Не искам повече да бъда бит, нищо няма да кажа за правдата. Кой е крив и кой прав – не зная, аз ще си мълча“.

Мнозина мислят, че като религиозни ще разрешат всички въпроси. Не е така – религиозният живот е само условие, но той не разрешава въпросите; той събужда в човека стремеж към придобиване, но не дава разрешение на житейските въпроси. Казваш: „Не вярвам в Бога, но като стана религиозен, ще повярвам“. Лъжеш се: религията е условие, а за да повярваш в Бога, трябва да работиш, да придобиеш дълбоко вътрешно разбиране за живота. Лесно се казва: „Да се обичаме“, но за това е нужна светлина – и да знаеш как да я приложиш. „Трябва да бъда свободен“. Но трябва да знаеш какво значи да приложиш свободата. Ако си свободен, за какво ще употребиш свободата си? „Ще мога свободно да бъркам в кацата с мед.“ Да, но това не е съгласно с великите закони: който бърка в кацата с мед без позволение, той влиза в подземие на живота, откъдето не може да излезе. За да излезеш от подземие то, трябва да се справиш със своята слабост. Кажки сам на себе си, че тази слабост няма да те изведе на добър край. „Помогни ми ти, сам не мога да изляза от подземие то.“ За да излезеш, трябва да ти туря юлар на главата: аз ще те тегля, а ти ще вървиш след мене – значи аз отпред, ти отзад. Ако искаш да знаеш трябва ли да бъркаш в меда, питай пчелите – те плащат скъпо на всеки, който си позволи да пипа техния мед. Добрият живот се основава на следния закон: не бъркай в кацата с мед без позволение. „Приятно ми е да бъркам в меда.“ Изкуство е доброволно да се откажеш от това, което ти е приятно.

Казвам: за да се справи със слабостите си, човек трябва да уравни силите в своя организъм. Това значи да постави равновесие между ума, сърцето и волята си: този е пътят, по който човек може да стане господар на своите

мисли, чувства и постъпки. В който свят влезеш – в света на мислите, чувствата или постъпките – трябва да бъдеш ориентиран. Религиозните и до днес разискват върху въпроса накъде да се молят – на изток или на запад. Значи те още не са ориентирани по този въпрос. Силата на молитвата не е в това, на коя страна се молиш, но как се молиш и какви чувства влагаш в молитвата. Не е безразлично какво носи човек в себе си. Дето седне, той оставя нещо – добро или лошо. Ето защо, като отида в някой дом, аз гледам на кой стол ще седна. Ако в този дом има само един стол, на който не мога да седна, предпочитам да изляза вън, на тревата да седна, отколкото да остана в стаята. „Защо не останеш вътре?“ Това е моя работа. Как ще остана в стаята, когато виждам, че след малко ще падне бомба върху къщата и ще ме затрупа. По-добре ще е да изляза вън, на открито, отколкото да остана в къщата – вън е по-безопасно. „И вътре е приятно.“ Толкова е приятно, колкото да бръкнеш с пръст в меда и да го близнеш: след това трябва да дойде цяла експедиция от невидимия свят да те спасява. Адам и Ева бъркаха в меда, но ги изпъдиха от рая. „Де отидоха?“ В затвора: ето, вече осем хиляди години как седят в затвора. Първи Адам и Ева бръкнаха в кацата, а след тях – всички останали. И досега още хората бъркат в меда без позволение. „Не може ли да не грешат?“ Може, от тях зависи.

Грехът не е нищо друго, освен бъркане в кацата с мед. Според вас грехът подразбира нещо голямо – убийство, кражба, лъжа. Не е така – и най-малкото нарушение на закона е грях. Искаш да те обичат хората, да те славят, да бъдеш силен, богат, а бъркаш в кацата с меда. Невъзможно е да се ползваш от едно благо и да не платиш за него. Разумен трябва да бъдеш! Ако си силен, а неразумен, ще хванеш някого и ще го убиеш; ако си учен, ще го оплетеш в мрежата си; ако си богат, ще го заробиш; ако си красив, а не знаеш как да употребиш красотата си, ще причиниш ред нещастия на хората. Прекрасната Елена изкуси Парис⁹ и той бръкна в кацата с мед без позволение. Десет години се биха троянците и гърците за една красива жена. Как-

во спечелиха от това? Каква поука ще извлечете от тази война? Ако си грък, в края на краищата ще влезеш в един кон; ако си троянец, ще бръкнеш с пръст в меда. С коня лесно ще се справиш, ще го закараш в обора, но как ще се справиш с хората в коня? Те ще ти причинят най-голямото нещастие. Кой от вас не е вкарал гръцкия кон в себе си? Казвате: „Отде дойде тази мисъл в ума на Учителя?“. Много просто: шивачът, като погледне дрехата, веднага вижда какво ѝ липсва, какви дефекти има – тук туря парченце, там туря парченце – и скрива дефекта. И аз съм такъв майстор шивач: като погледна, всичко виждам.

Днес всички изучават историята, четат за Троянската война, но не са се поучили от нея. Всеки пъшка, мъчи се – иска да внесе коня в себе си. И троянците мислеха, че като внесат коня в града, работите им ще се оправят. Не само че не се оправиха, но повече се объркаха. Докато конят не беше влязъл в Троя, работата вървеше добре; щом го внесоха в града, всичко се разруши. Ако влезеш в един скъп хотел, хиляди левове няма да те оправят. „Какво да се прави тогава?“ Не влизай в скъп хотел. С други думи казано: оценявай онова, което Бог ти е дал. Не се стреми към чуждите блага, които в края на краищата ще те заробят; оценявай своето благо и го прилагай, а към чуждото не се стреми. Докато не прилагаш това, което Бог ти е дал, всякога ще се натъкваш на противоречия; докато не изпълняваш волята на Бога, всякога ще страдаш и ще търсиш причината за страданията въвн от себе си.

Казваш: „Защо светът е създаден така?“ „На този въпрос няма отговор.“ „Защо страдам?“ „Бръкнал си в меда без позволение.“ „Какво да правя?“ „Като влезеш в дюкяна, ще потърсиш господаря и ще му кажеш: „Колко струва медът?“. Ще платиш и ще си вземеш, колкото трябва“. Започнеш ли да се оправдаваш, че си бръкнал само с един пръст, ти повече ще се объркаш. С този мед, който си взел на пръста си, могат да се нахранят десетина пчели. Според тебе малко мед си взел, но не и според пчелите. Казваш: „Малка е погрешката ми, но тежки последствия носи: изгубих мира, радостта, разположението си“. Значи Духът

те е напуснал. Щом Духът те напусне, погрешката ти не е малка. Човек трябва да дойде до истинската мярка на нещата и според случая да си служи с малката или с голямата мярка. Важно е да знаеш кога каква мярка си приложил. За да възстановиш мира, радостта и разположението си, ти се молиш, плачеш, дано Бог ти помогне. Бог помага, но някога оставя човека да сгреша, за да придобие известна опитност. Ако от първия път не научи урока си, Той ще го остави да повтори и потрети опитността, докато научи урока си.

Казвам: Бог постъпи по същия начин и с първите човеци. Като съгрешиха, Той ги изпъди от рая; и за да не бъркат втори път в меда, Бог постави ангел при Дървото на живота, за да не се върнат втори път в рая. Казваш: „Имам едно непостигнато желание, искам да го реализирам...“ „Нека си остане непостигнато – то е необходимо препятствие в твоя живот“. Следователно не се стремете да постигнете всичките си желания: ако ги постигнете, ще ви се случи някакво нещастие. Нека остане поне едно от желанията ви непостигнато. „Защо трябва да бъде така?“ „Не питай, то е в реда на нещата: разумният никога не пита защо последното му желание остава незадоволено.“ „Как ще се примиря с това?“ „Ще търпиш – чрез търпение всичко се постига“. Казваш: „Искам да бъда търпелив!“ „От тебе зависи да станеш търпелив.“ „Как ще постигна това?“ „Като се научиш да мълчиш“. Каквото и да ти се случи – добро или зло – да търпиш! Например вървиш по улицата и се удариш в един камък. Продължи пътя си, без да кажеш нищо! Ако започнеш да риташ камъка, да се сърдиш, не си търпелив. Щом се блъснеш в него, вдигни го и го тури настрани, за да не се блъснеш и втори път. Ако го подритнеш само, друг някой ще се блъсне в него – тогава твоето недоволство ще мине в другия. За да не се блъскаш в камъка, мини от друго място. Кой е камъкът, в който се блъскаш? Това е една от твоите сестри, които не обичаш: като минеш покрай нея, ти се блъскаш в някоя черта от нейния характер и оставаш недоволен; казваш: „Не искам повече да я срещам“. Не искаш да я

срещаш, но несъзнателно търсиш случай да я видиш, за да намериш някаква грешка в нея. Да виждаш грешката на своя ближен, значи да се блъскаш в камъните по пътя. Грешката на твоя ближен събужда отрицателна мисъл в ума ти, която те оцапва, това помрачава съзнанието ти и ти се сблъскаш.

Двама французи, парижани, отишли да видят как живеят нудистите. Като се разговаряли, облечените се целунали. Един от голите се възмутил от постъпката им, хвърлил се върху тях и им ударил по една плесница. Намесили се и други нудисти в борбата: едни били против облечените, други ги защитавали, докато най-после парижаните си заминали. След известно време властта повикала голия в Париж, дето му наложили глоба за побой; той платил глоба и се върнал назад. Съществуват два вида хора: голи и облечени. Аз считам облечените за грешни, а голите – за праведни. „Грешник съм!“ „Значи ти си облечен човек.“ „Започвам да оголявам.“ „Радвай се, защото ставаш праведен“. Значи за да станеш праведен, трябва да бъдеш нудист. Който иска да се домогне до Истината, ще оголее, т.е. ще съблече старите си дрехи и ще се облече в нови. Не можеш да придобиеш нещо ценно, без да оголееш. В рая Адам беше гол, но имаше знания; като съгреши, той се облече и изгуби знанието си. Следователно Адам беше гол отвън, облечен отвътре; като съгреши, стана обратно: беше облечен отвън, гол отвътре. Сегашните облечени хора ще станат в бъдеще голи. Защо? Защото ще влязат във вечния огън, дето всичко изгаря. Там не изгаря само тялото. Праведните, които сега са голи, в бъдеще ще се облекат; светските, които сега са облечени, ще оголеят в бъдеще. Сегашните хора се оплакват, че са оголели. Чудно нещо, те не съжालяват, че не изпълняват Волята Божия, а съжालяват, че нямат дрехи, обувки, къщи и т.н.

Човек трябва да избере едно от двете – или да бъде гол, или облечен. С други думи: да бъде или праведен, или грешен. Той е дошъл на Земята гол и отпосле се е облякъл. Червеят е отвън гол: като се покаже на слънце, веднага умира. Като се говори за голота, хората се срамуват

– срамът тук е на място. Ето защо това, което причинява срам, трябва да се облече. Въпросът за голотата е минал през различни фази на развитие. Някога беше срамно даже лицето да бъде голо – тогава, особено жените, носеха було на лицето си. Когато искаше да се покаже на някого, жената вдигаше малко булото и пак го спущаше. Срамно беше краката да бъдат голи, затова носеха чорапи; после дойде идеята, че могат да ходят боси. На ръцете пък туряха ръкавици, но видяха, че това не е много удобно – ако искаш да хванеш нещо, трябва да свалиш ръкавиците. Коя е подбудителната причина да ходи човек гол или облечен? Каквато и да е причината, зад нея седи Истината. Който разреши този въпрос правилно, ще се освободи; който не го разреши правилно, ще се ограничи и огрубее.

И тъй, булото, ръкавиците, които човек носи, представляват различни възгледи. Ръкавиците имат смисъл зимно време, за да се пазиш от студа, обаче лятно време ръкавици не се носят. Ще кажете, че лятно време ръцете трябва да се пазят, за да не изгарят от Слънцето – това зависи от разбирането. Мисълта за ръкавиците не е важна, нека остане в ума ви следната мисъл: не бъркай в кацата с мед без позволение. Ще кажете, че това не е никакъв грях. Да, не е грешно, че си бъркал в кацата – никой не те държи отговорен за това, обаче нещо в тебе ти нашепва: „Не направи добре, че бръкна в кацата с мед“. На това се дължат всички страдания в света. Всъщност няма никакво престъпление, че си близнал малко мед с пръста си. Адам и Ева пожелаха да вкусят от забранения плод, но и до днес човечеството изкупва последствията на тяхното желание. Какъв грях има в това желание? Вкусиха, зарадваха се, но изгубиха свободата си. Като изгубиш свободата си, хората ще те убеждават, че отново ще я придобиеш. Възможно е, но кога ще я придобиеш?

Можеше да минеш и по друг път, а не да бъркаш в кацата с меда. Първи Адам и Ева бръкнаха в кацата, а след тях бъркат всички хора. Като отидеш на черква, застанеш на едно място, откъдето минава свещеникът и поръсва с китка босилек всички присъстващи. Питам: не може ли да мине и без ръсене? Може, има и друг начин, но като си

влязъл в черква, ще минеш по установения ред. Има едно естествено ръсене: ще излезеш на слънце и ще изложиш гърба си да се грее. Това не е ли естествено ръсене? Да те ръси светлината, разбирам, но какво ще придобиеш, ако те ръсят с китка босилек, потопена във вода? Да ръсиш онзи, който е припаднал, който е изгубил съзнание, разбирам: ще вземеш с китката или с ръката си и ще го поръсиш, след малко той ще дойде в съзнание.

Като помогнете на онзи, който е припаднал, казвате: „Ние го спасихме“. Не го спасихте вие – по-добре щеше да бъде, ако го оставите на земята, сам да се съвземе. Той мисли за онзи свят, пренесъл се е вече, а вие искате насилда да го върнете: разтривате го, ръсите го с вода, но той не бърза, иска да придобие някаква опитност. Разправяше ми един познат подобна опитност, която той е преживял. Един ден припаднал, изгубил съзнание; майка му, баба му започнали да го разтриват. Той усещал, че правят нещо с него, но нищо не могъл да каже – близките му мислели, че той е заминал за другия свят. И вие често мислите, че трябва да вървите по обикновения път, за да не изгубите съзнанието си. Не е така! Според мене правият път е нормалният. Ще държите в ума си мисълта, че живеете и се движите в Бога – това значи да се свържете с Божественото съзнание. При това положение вие никога няма да губите съзнанието си, никога няма да припадате. Тази е безопасната, истинската философия на живота, така ще спазвате правилата на Божествения свят. Тогава и вие ще обичате всичко, което Бог обича и което Той е направил. Ако не живееш така, каквото верую и да имаш, при който учител и да се учиш, както и да се молиш, ти ще бъркаш в кацата с меда. Това ще ти причини нещастие.

Помнете: ако искате да бъдете щастливи, не бъркайте в кацата без позволение. Не желайте да бъдете щастливи, не желайте да бъдете и нещастни; не желайте да бъдете учени, нито силни, не желайте да бъдете невежи и слаби. Човек желае само онова, което няма. Остави в душата си да се развива само това, което Бог е вложил в нея. Знанието, силата принадлежат на Бога – като живееш в Него, знанието и силата ще дойдат. Не желай онова, което не

ти е дадено. Павел се молеше на Бога да го освободи от тръна, който имаше, но Бог му отговори: „Моята сила се показва в твоята немощ“. Някога вие сте недоволни от безсилието си и казвате: „Всеки ме тъпче“. Кой тъпче малката мушица? Само големите я тъпчат. Ако ти си малък, кой ще те тъпче: ще излезеш от дупката си свободен и никой няма да те забележи. Когато казваш, че всеки те тъпче, това показва, че се мислиш за голям. Много имаш, затова те тъпчат. Кого обират? Богатия. Обират ли сиромаша? За кого говорят лошо? За красивия, за умния. Всъщност вие желаете неща, които ви носят страдания.

Мнозина са идвали при мене да ме питат: „Трябва ли да бъркаме в кацата с мед, или не?“ „Може да бъркате, колкото искате...“ „Има ли грях за това?“ „Грях няма, но има последствия“. Медът е за хората, но ще дадеш парите на касиера и ще си вземеш, колкото ти трябва. Касиерът трябва да знае, че си взел мед от кацата. Казваш: „Имам право да взема десет пъти повече!“ „Значи ти постъпваш несправедливо – даваш малко пари, а вземаш много мед.“ „Това е дребна работа!“ „Кое според вас е едро?“ „Искаме да ни занимаеш с нещо окултно, да ни кажеш нещо от астрологията“. Питам: мислите ли, че само вие сте учени? Вижте онези риби, от устата на които излиза светлина – те носят в устата си малки електрически лампички, с които си служат. След това ще кажете: „Ние открихме електричеството, ние направихме електрическите лампи“. Не, преди вас рибите направиха електрическите лампички, те са направени милиони години преди човека. Казваме: „Тези риби светят“. Светят те, но със своята светлина причиниха хиляди нещастия.

Казвам: няма по-велико нещо за човека от това, да чувства Божията Мъдрост. „Да съм като Бога!“ Това значи да бъркаш в кацата. Не е нужно да бъдеш като Бога – достатъчно е да чувстваш Неговата Мъдрост, да се радваш на това, което Той е създал. Всичко, направено от Бога, е за тебе, бъдещето е на твое разположение, а ти бъркаш в кацата и мислиш, че ще постигнеш нещо особено. Освен че нищо няма да постигнеш, но ще си създадеш нещас-

тия. Нека остане в ума ви мисълта да не бъркате в кацата. „Значи нищо не ми трябва.“ Ще правиш това, което ще те задоволи. Днес ходиш гол – не си доволен, облечен си – пак си недоволен; учен си – не си доволен, невежа си – пак си недоволен; силен си – не си доволен, слаб си – още по-зле; ако си добър – зле е, ако не си добър – още по-зле. Какво трябва да правиш тогава? Ако съм на ваше място, ето как бих постъпвал: за своето добро няма да мисля – ще мисля за Доброто в Господа и на него ще се радвам. Няма да се отделям от Бога: какво съм аз, няма да правя въпрос за това. Ще се радвам на величието на Бога, на Неговата Мъдрост, на всичко, което Той е създал – така именно ще поддържам своето вътрешно равновесие. Ако започна да разсъждавам за Бога, че е велик, всемогъщ и се сравнявам с Него, Той ще ме изостави. Аз нямам право да се питам какво мога да създам – Бог е създал всичко; аз трябва да изучавам това, което Той е създал. Иначе ще приличам на Александър Велики¹⁰, който е казал: „Баща ми победи света – какво остава за мене да завладеея?“. И ние казваме: „Бог създаде света. Нали и ние трябва да направим нещо?“.

Сега аз мога да изнеса работите така, че да се обезсърчите, но не искам това. Аз се радвам на всичко, създадено от Бога: по-хубаво нещо от това не може да се създаде. На мене предстои да изучавам законите на живота и да се върна там, дето Бог ме е поставил – оттам ще продължа своя живот. „Сиромаш съм, нямам възможности.“ Мисли, че си богат: ако не беше така, сиромашията не би те посетила. Ако си богат, не мисли за богатството си. Ти не си нито богат, нито сиромаш. Следователно ако си богат, не мисли, че си богат; ако си беден, не мисли, че си беден. Богатството е в Господа, знанието също е в Господа – ти не си нито учен, нито невежа. Аз се радвам на всички: и на богатия, и на бедния; ако нямаше богати, нямаше да има и бедни. Казваш, че еди-кой си е голям грешник. Благодарни за това, защото ако той не беше грешник, ти нямаше да бъдеш праведен; ако ти не беше добър, нямаше да има лош човек на Земята – това са полюси.

Доброто, проявено на Земята, носи съблазън за човека. За онзи, който не разбира живота, всичко е съблазън – и сиромашията, и богатството, и доброто, и злото, и знанието, и невежеството. Окултистите обясняват причината за положението на човека. Те я намират в неговото минало във връзка с живота на неговите деди и прадеди. Това се дължи на кармическия закон, т.е. на закона за причините и следствията. Дядото не е живял добре – и внуците му носят следствията на неговия лош живот; дядо ви е бъркал в меда – и вие бъркате. „Как да отвикнем?“ Аз не съм отвикнал, че вие ще отвикнете! Но има една разлика: преди да бръкна в кацата с меда, аз турям парите в касата, претеглям меда и тогава го вземам. Ако и вие вървите по моя път, никога няма да страдате. Следователно колкото мед претеглиш, толкова ще изядеш – в това се крие разрешението на въпроса. Ако намерите друг начин за разрешение на въпроса, приложете го; и ако този начин не носи страдания, и аз ще ви последвам. Обаче аз не намерих друг начин, освен следния: ще туриш парите в касата, ще гребнеш от меда и ще го претеглиш. Колкото мед ти се пада, толкова ще ядеш.

Днес научихте един закон – как да бъркате в кацата с меда. Законът гласи: първо ще платите, после ще претеглите меда и най-после ще си близнете. Да отвикнете да бъркате в кацата – това е невъзможно. Обаче ще внимавате да не правите грешката да бъркате в меда и да не плащате: първо ще плащате, после ще бъркате. Това е разрешението на въпроса за забранения плод.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

11 декември 1932 г., София, Изгрев

СЕЯТЕЛЯТ

Матей 13.

Размишление

*В същия ден излезе Исус из къщата
и седеше край морето. (1. ст.)*

Какво знание може да се придобие от излизането на човека от къщи? Кой от вас не е излизал от къщи? „И седеше край морето.“ Кой от вас не е седял край морето?

И събраха се до Него народ много. (2. ст.)

Че и около вас се събира много народ. Това са все загадки. Къщата представлява физическия свят, от който трябва да излезеш, т.е. да се освободиш от неговите влияния и ограничения. После отиваш при морето: друг един свят – на желанията. Там започваш да пресяваш желанията си. „И събраха се до Него народ много.“ Народът представлява твоите мисли и желания, които се събират около тебе. Това е тълкуване. Когато човек попадне в тълкуване на Истината, тя всякога хвърля светлина. Значи това, което хвърля известна светлина в живота, е истина; това, което не хвърля светлина, не е истина. Ето защо, когато човек се намира в тъмнина, трябва да носи светлина със себе си. Когато дойде Божествената светлина, въпросът е уреден.

*Така щото влезе, та седна в ладията,
а всичкият народ стоеше на брега.*

И говори им много с притчи. (2-3. ст.)

И досега още вие не сте разгадали притчите на вашия живот. „И седеше край морето.“ Всеки ден и вие минавате и заминавате край морето: всеки ден имате едно добро, приятно разположение на духа си, което после изгубвате. Защо става това, не знаете. Всеки ден забогатявате и осиромашавате и не знаете защо забогатявате и защо осиро-

машавате; всеки ден светлината иде при вас и ви напуща. Защо става така, не знаете – това са все загадки.

Казвам: има нещо, което вие не съзнавате. „Кое е то?“ Че някога сами загасвате свещта си и оставате на тъмно. Вечер, когато си свършите работата, вие сами си загасвате свещта. Това е в реда на нещата. После ви дойде на ума да запалите свещта и я запалвате; после пак я загасвате. Някога ви дойде мисълта да гори свещта – и тя гори. Във ваш интерес е тогава да гори. По навик вие завъртвате ключа на светлината, а после търсите човек отвън да дойде и да отвори ключа. Като ви говоря днес, ако съм евангелист, ще кажа: „Вие трябва да се молите, да се обърнете към Бога, това да направите, онова да направите“. Обаче хората, които слушат тази проповед, ще се обидят и ще си кажат: „Ние знаем какво да правим, няма защо да ни се говори това“. Защо проповедникът казва на слушателите си, че трябва да се молят, да се обърнат към Бога? Представете си, че вие сте длъжници на този, който ви казва, че трябва да платите дълговете си. Като плащате дълговете си, той забогатява. Като ви казва да се молите, проповедникът има предвид да платите дълговете си.

В случая който има да взема, е по-богат от онзи, който има да дава. И в обикновения живот майката е длъжницата, а детето – кредиторът. Детето казва: „Плащай тук!“. И майката плаща: по три-четири пъти през нощта тя става, плаща полиците си. Вие се чудите защо става това. Така е, майката трябва да се събужда по няколко пъти през нощта да изплаща полиците си; като ги изплати, тя е вече свободна от детето си. „Ами като изплатим полиците си, какво ще правим?“ Ще почивате. Тогава никой няма да ви безпокои, ще бъдете свободни от всякакви задължения. Ще кажете, че когато хората изплатят дълговете си и вече не знаят какво да правят, ще задлъжнеят наново, за да има какво да плащат. В това отношение вие приличате на онази домакиня, която, като изчистила къщата, не знаела какво да прави. Всеки ден отивала да пръска с вода тук-там и си отваряла работа. Па и всеки човек, като стане праведен, казва: „Какво ще правя сега? Трябва да направя

малко грехове, за да има какво да изправям“. Едва си станал праведен, дойде някой, кажеш една горчива дума и след това отново трябва да се чистиш. Както си вървиш, влезе в ума ти една мисъл, че имаш да вземаш пари от някого: срещнеш го и му кажеш една обидна дума. Тя разваля цялата ти работа.

Това са общи положения, от които човек трябва да научи какво може да прави, като очисти къщата си. Питам: какво ще правите, след като изтъчете платното си? Все трябва да направите нещо от това платно. След като разкопаете лозето си, какво трябва да направите? Мнозина казват: „Ние вече сме остарели, няма какво да правим“. Какво е старостта? У вас стои мисълта, че стар човек е този, на когото краката не държат вече – има ревматизъм, ишиас, главоболие или коремоболие. Погледнеш го: устните му посинели, кръвообращението му не е правилно, цял трепери. Той се нуждае от услугите на други – да му палят печката, да му чистят стаята, да му оправят леглото и др. Днес му услужват, утре му услужват, докато един ден замине за онзи свят, там да разреши въпросите си. Един ден, като се върне от другия свят, ще каже: „Както отидох, така се връщам“. Връща се той, но като малко дете, което също се нуждае от чужда помощ. И като си отиде, беше слаб и хилав, и сега се връща пак безпомощен. Ще кажете, че нищо не знаете. Аз наричам вашето знание гайдарджийско. Гайдарджията носи своята гайда в джоба си. Като я надуе, тя се разширява и започва да свири – вдига шум надалече. Той свири с нея, но заслугата не е на гайдата, а на гайдарджията. Той вкарва въздух в нея, надува я и свири; после я натиска, въздухът излиза и гайдата млъква. След това той я свива, слага я в джоба си. Значи гайдата свири, когато гайдарджията иска. Какво ви ползва знанието на гайдарджията?

Сега ще засегна един въпрос, върху който вие най-малко се спирате. Казвам: човек кани своето нещастие със сто бъклицы. Например според хиромантията на ръката на една мома или на един момък е писано, че не трябва да се женят. В невидимия свят, като са разглеждали съдбата на

момъка или на момата, определили са те да прекарат този живот без женитба. Затова именно не им е даден никакъв кредит. Обаче като дойде на Земята, този индивид казва: „Всички хора се женят, и аз трябва да се ожения“. Ако е мома, която не трябва да се жени, Природата я създава малко грозничка; въпреки това тя започва да се докарва: черни веждите си, маже лицето си, червисва устните си. Тя прави това с цел да се продаде: сгоди се за един момък, но работата не върви – той я напусне; след един месец се сгоди за друг, но и той я напусне. Така тя се годява за трети, четвърти – и пак се разгодява. Най-после тръгне по гледачки да пита защо не може да се ожени, защо Господ я е направил толкова нещастна? Тя иска да се продаде, но не може да намери купувач. Когато един търговец купува на едро добитък, какво ще прави с него? Ще го продава. Следователно когато влезеш в ръцете на касапина, какво ще направи той с тебе? Ще ти вземе кожата и ще я продаде – все ще спечели нещо от тебе.

Както виждате, чрез своите чрезмерни желания вие сами си създавате нещастия, затова трябва да се научите как да въздържате тези желания. Искате да реализирате много ваши желания: така вие сами си създавате своето робство. „Значи ние не трябва да се женим.“ Не, трябва да разберете що е женитбата. Да купуваш и да продаваш – това е въпрос на отношения между хората. Тъй както съвременните хора решават въпроса за женитбата, не зная какво понятие имат те за нея. Жената е отворена врата за мъжа, за да намери Бога; и мъжът е отворена врата за жената, за да намери Бога. Щом влязат през тази врата, те намират Бога. Втора врата, през която мъжът и жената могат да намерят Бога, са децата. Тъй щото ако мъжът е врата за жената, та да намери Бога, а жената – врата за мъжа, та да намери Бога, женитбата има смисъл. И ако детето е врата, през която майката трябва да мине, за да намери Бога, женитбата има смисъл. Обаче ако ти се жениш, за да бъдеш щастлив, знай, че ще намериш нещастията си. Ако в този смисъл женитбата представлява едно стабилно положение, така ли излиза всъщност? Мъжът днес е

жив, утре ще замине за другия свят или ще отиде някъде на работа. Може да го назначат някъде на служба, далече от жената – или на Земята, или на Небето; така може да бъде назначено на работа и детето. Жената ще остане сама, но един ден и нея ще назначат на служба. Питам: като ви назначават на служба, можете ли да се жените? Така трябва да разбирате женитбата, за да съградите един щастлив дом. Че живеете в една овчарска колиба за една-две години, това не е никакъв дом. Тъй щото ако хората разбираха женитбата в правия смисъл на думата, тя е степен за разбиране на Бога. Запознаването с един приятел, какъвто и да е той – това е пак стъпка към придобиване на смисъла на живота. Вън от това разбиране, както и да гледате на женитбата, все ще има нещо необяснимо: все ще се явят противоречия, които ще останат неразрешени. Ако носите вода в една стомна, това е временно положение, което се отнася само до водата – ще дойде ден, когато няма да имаш нужда от тази стомна. „Кога?“ Когато си здрав и можеш да се движиш бързо: тогава ще отидеш на Витоша и ще се напиеш с хубава витошка вода. В този случай имаш ли нужда от стомна? Прескочиш набързо, напиеш се с вода и се върнеш.

Следователно ако имам малка стомна, с която да си служа, това показва, че мястото, където я нося, е близо; ако стомната е голяма, мястото е далече; а ако пълниш бъчва с вода, мястото е още по-далече. „Искам да уредя живота си.“ Колкото повече желаеш да го уредиш, толкова по-далече е твоето щастие; колкото по-богат искаш да станеш, толкова по-далече е твоето щастие; нито пък сиромашията може да те приближи към щастие. Не е въпрос да бъдеш сиромаш. Когато употребявам думите *богатство* и *сиромашия*, аз имам предвид два метода, които приближават човека към Бога. Ако чрез богатството не можеш да се приближиш към Бога, то не е истинско богатство; и ако чрез сиромашията не можеш да се приближиш към Бога, и тя не е истинска сиромашия – те не разрешават въпроса. Ако отиваш при Бога с богатството си, ще даваш; ако отиваш със сиромашията си, ще вземаш. Като богат ти ще

минаваш край болни и ще им даваш здраве, а те ще ти благодарят; като сиромаш ти ще бъдеш болен – здравите ще минават край тебе. Ти ще вземаш от тяхното здраве, т.е. от тяхното богатство, и ще им благодариш. Ако седиш на едно гише като в банка и кой как мине край тебе, взема чекове, какво ще бъде твоето положение? Докато чиновникът взема чековете, той е сиромаш, но щом започва да ги изплаща, той е богат. Едновременно той изпълнява две служби: той взема чековете, проверява ги и после ги дава. Ако не е честен, той казва на получателя: „Аз ти дадох чек“, без да му го е дал. Честният казва: „Аз съм чиновник на Бога“. Той е човек, който работи правилно – взема и дава.

Казвам: считайте, че богатият и сиромашът са чиновници на специални гишета, където трябва да изпълняват честно и точно длъжността си, без да задържат стотинка за себе си – това значи да си богат и сиромаш. Ако при сиромашията можеш да задържиш нещо за себе си, ти не си човек. Ако е за кражба, и богатият, и бедният могат да крадат. Казваш: „Аз не искам да бъда сиромаш!“ „Че кой иска да те направи сиромаш?“ „Аз не искам да бъда богат!“ „Кой от вас не е богат? Всеки от вас има по 50–60 килограма материал на гърба си“. Тази материя, която имате, е по-ценна даже от радия. Знаете ли колко струва килограм радий? Само тялото ви струва милиарди: след това идете да се оплаквате, че сте сиромаси. В главата си имате мозък, който по стойност с нищо не може да се сравни – той е от такова вещество, за изработването на което са нужни три-четири хиляди години, и то ако работят всички фабрики в света – и не зная дали биха изкарали такова вещество, от което е съставен мозъкът. Може ли да се оплаквате сега, че сте бедни? Вие не можете да ме заблудите. Казваш: „Беден човек съм, нямам никого в света, нямам пет пари в джоба си“. Не, ти си богат човек: извади мисълта за сиромашията от главата си; заменете тази мисъл с друга – че сте богати. Според мене който иска да бъде богат, нека мисли, че е богат; който иска да се освободи от богатството, нека мисли за сиромашията. Следователно

ако искате да се освободите от богатството, нямам нищо против това. Който говори за сиромашията, той е богат: това е правило. Когато чуя някой да говори, че е сиромаш, аз зная, че той е много богат; той иска да стане сиромаш, затова говори за сиромашията. Като наблюдавам хората около мене, виждам, че повечето са богати. Аз желая да видя един сиромаш при себе си. В България още не съм срещал сиромаси, обаче всички българи минават все за сиромаси.

Като говоря върху тези работи, те ще ви се сторят много чудни. В това отношение вие приличате на един момък, който обикалял край къщата на своята възлюбена. Като отивал там, той забравял да се срещне. Защо? Защото постоянно мислел за нея. Какво лошо има в това, че забравял да се реши? Когато момъкът бил сресан, той не виждал своята възлюбена, а когато не бил сресан, той всякога я виждал. Това е моето тълкуване.

*Ето, излезе сеятелят да сее;
когато сееше, едно падна край пътя
и дойдоха птиците и го озобаха;
друго падна на камъните,
където нямаше много пръст,
и наскоро изникна,
защото нямаше дълбочина от земя;
а като изгря Слънцето, припламна
и понеже нямаше корени, изсъхна.
Друго пък падна в тръните,
и пораснаха тръните, и заглушиха го.
Друго падна на добрата земя
и даваше плод: едно – сто, друго – шестдесет,
и трето – тридесет. (3-8. ст.)*

Какво означава това семе, което е паднало на пътя? Семето на пътя – това са крайните материалисти, които от сутрин до вечер мислят само за материалното. Семето, паднало на камениста почва, означава идеалистите, които фантазират, които градят въздушни кули. Семето, паднало в тръните, това са моралистите, които говорят за морал: как трябва да се живее за Бога, как да си уредим

живота, как да мебелираме къщите си, как да се обличат хората с хубави дрехи и обувки. Всеки изнася кирливите ризи на другите. Казват: „Човек не трябва да изпълнява дълга си само към външните хора, но да живее добре с жена си и децата си“.

И пристъпиха учениците Му и рекоха:

Защо им говориш с притчи? (10. ст.)

А Той отговори и рече им:

Защото вам е дадено да познаете тайните на Царството Небесно, а тям не е дадено. (11. ст.)

Това значи да се разбере вътрешният смисъл на нещата. Какво разбирам под „вътрешен смисъл“? Ще ви обясня с един пример. Представете си, че една буболечица е затворена в една малка дупка. Пред тази дупка има още много дупки, и все тъй малки. За да излезе навън, буболечицата трябва да мине през милиони дупки, една от друга по-малки – всяка дупчица е като тунел. Какво ще постигне буболечицата, като мине през всички дупчици тунели? С тази форма, която има, тя не може да мине през всички дупчици – формата ѝ трябва да се видоизмени. На същото основание казвам: и човек, за да разбере вътрешния смисъл на нещата, трябва постоянно да се видоизменя. Ето, и окултистите, и теософите казват, че човек има седем тела: физическо, етерно, астрално, умствено, причинно, т.е. състояние на Нирвана, и други тела. Много хора, като дойдат до причинното тяло, са като пред една дупка, където понататък не могат да минат. Мнозина са се опитвали да опишат света на Нирвана и казват: „Който влезе в този свят, забравя себе си“. Това не е вярно: в Нирвана именно човек намира себе си, а тук, на Земята, човек може да се изгуби. Например като дете ти имаш една физиономия, като младеж – друга, като възрастен – трета, като стар – четвърта. Кой е истинският ти образ, сам не знаеш. Обаче като влезеш в Нирвана, там ще намериш себе си, там ще се видиш такъв, какъвто си в действителност. Аз наричам този свят „неизменният свят“, „светът на щастието“. Значи като заминеш за причинния свят, ще намериш света

на щастието. Светът на Нирвана се движи като голямо колело – някога той засяга и физическия свят. Като засегне този свят, човек се чувства щастлив: ако не за много – за две-три минути, за два-три часа. После този свят се вдига нагоре, ти оставаш сам и казваш: „Отиде си нещо“.

Чухте притчата за сеятеля, която свършва с думите: „Който има уши да слуша, нека слуша“. Посятото семе на пътя го озобаха птиците, за това който сее на пътя, работи цял ден и казва: „Дотегна ми вече! Ще отида в кръчмата да изпия една-две чашки.“ Това, което си придобил, е че кесията ти се е изпразнила и главата ти тежи малко. Ако жена ти е малко сприхава, ще ти каже няколко обидни думи; ако е много сприхава, ще ти даде един педагогически урок, от който нищо няма да научиш. Като станеш от сън, ще се оплачеш, че те болят плешките, ще кажеш: „Някой ме е урочасал“. Никой не те е урочасал. На какво се дължат болестите в човешкия живот? Аз слушам какво казват учените и се усмихвам. Според тях болестите се дължат на различни утайки в организма от полуорганически вещества или от различни киселини в стомаха. Отчасти тези теории са верни. Казвам: болестите се дължат на нарушаване на Божествените закони. Който не се ръководи от тези закони, в организма му се събират различни утайки, в стомаха – различни киселини, и той заболява. Всичките противоречия, всичките болести се дължат на нарушаването на Божествените закони. И след това човек се чуди защо страда и боледува: много естествено, кръшнал си някъде. Който живее по Божествените закони, той няма никакви киселини, никакви утайки в организма си. „Ама аз всеки ден се моля на Бога.“ Ти може да се молиш – това нищо не значи. Детето, което не слуша и прегръща майка си, при нея ли е? Не, то е вън от майка си: колкото и да го прегръща тя, щом не я слуша, то е далече от нея. Ако и ти не възприемаш великите мисли, които идат от Бога, при Него ли си? Ако не си готов да изпълниш волята на Бога с всичкото си сърце, къде си тогава? Колкото непослушното дете е при майка си, толкова и ти си при Бога.

Сега да дойдем до обяснението на притчата за сеяча. Посятото семе на пътя, което са озобали птиците, показва, че колкото изработиш, в края на краищата кръчмарят ще ти вземе парите. Семето, посято на камениста почва, показва, че нямате нужното разбиране и очаквате щастие си оттам, откъдето няма да дойде. Вие очаквате да дойде някой отвън да ви обясни тези велики истини. Ето, две хиляди години са изминали, а те и до днес още не са обяснени; и още две хиляди години ще минат, и пак ще останат необяснени. Това зависи от човека: когато той не иска да му обяснят нещата, никой не може да му помогне. Някога съм искал да изтълкувам нещо на някой богат и виждам докъде е достигнал. Той казва: „Как да изпълня Божия закон?“. Като говоря, той слуша донякъде, но като се вдълбоча повече, казва: „Не влизам в дълбока вода“. Дойдем до едно място и аз го бутна: искам да му кажа, че той трябва да раздаде къщата, богатството си. Той казва: „Как мога да остана без къща, без имот, без пари?“ – и започва да трепери. „Мога ли да живея без средства? Кой ще ме гледа?“ У него се заражда един страх. Той казва: „Мъчно е това учение. Христос трябва да дойде втори път на Земята, да го обясни. Че как може да живеем без къща, на какво ще приличаме? Как ще си раздадем дрехите – просяци ли да станем? Как ще остана без пари в джоба си?“. Прав е човекът – страхува се. И аз спирам дотам: виждам, че той не може да ме разбере. Казвам му: „Дръж си тогава богатството. С него ти няма да влезеш в Царството Божие“. След това иде при мене един сиромаш, да го уча как да влезе в Царството Божие със сиромашията си. Слуша той като говоря, и додето му допада, е съгласен с мене; но дойдем до едно място и той вече не е съгласен с мене. Той казва: „Може ли сиромаш човек да работи на онзи изедник цял ден и той да не му плати нищо? Че аз имам жена, деца“. Прав е човекът. Как ще го убедиш, че трябва да работи от любов? Аз виждам докъде спира и той и казвам: „Гледай да си вземеш парите от богатия. Сега ще ти дам друг съвет: като отидеш да работиш на богатия, гледай предварително да ти плати – не първо да работиш, а после

да ти се плаща“. Аз наричам умен слуга онзи, който като отива да работи, първо иска да му се плати. Той казва: „Аз съм от онези работници, които работят само като им се плати“. Едно време работниците цял ден работеха и вечер им се плащаше.

В това отношение растенията работят на господарите си, без да им се плаща. Ябълката например казва: „Плодовете ми са моята заплата. Всичко, каквото имам, изяжте го, но посявайте семената на моите плодове“. Обаче вие изяждате плодовете им, без да посадите семената. Колцина от вас, като сте изяждали една ябълка, сте посели семената ѝ? Ето защо господарите на ябълката ни дават под съд. Също така господарите на сливите, на крушите, на всички плодове са ви дали под съд, защото не сте сели семената. Аз виждам, че страдате за изядените ябълки, круши, сливи, дини, на които не сте посели семената. Ядеш тиква и хвърляш семената ѝ, ядеш краставица и хвърляш семената ѝ. Като говоря това, аз се смея: виждам нещо смешно във вас. Казвате: „Бива, бива, но толкова будали да бъдем!“. Най-после хората пак са се изхитрили, те казват: „Как може да посеем семената на краставицата, когато тя е зелена?“. Това е нова философия: ще се оправдаваш, че семената не били узрели. С това оправдание българите искат да дойдат до положение господарите на плодните дървета да не ги дават под съд. Те казват: „Как ще сеем семената на незрели краставици?“. Сега всички краставици дават българите под съд, защото не са яли зрели краставици.

Това е една математическа формула, която трябва да се реши: всеки математик може да реши тази формула. Минаваш през една зеленчукова и плодна градина и не знаеш защо краставицата е краставица, защо тиквата е тиква, динята – диня, ябълката – ябълка. Ние знаем причината за това и казваме: между зеленчуците и плодовете има голяма разлика в семената им, в устройството им, в състава им. Това е цяла загадка. Казваш: „Това е диня“. Искаш да кажеш, че динята е просто нещо. Та ние имаме нужда именно от тези прости същества. Динята не е тъй

проста, както си мислим. Онези същества, които са направили динята, не са прости, както вие си мислите – тези същества стоят по-високо от човека. Когато се говори за Словото, то представлява сбор от всички разумни същества, които са завършили своето развитие на Земята. Не забравяйте, че съществата, които са създали плодовете, стоят по-високо от човека. Ето защо, когато ядеш един плод – ябълка, круша или какъв да е друг плод, ще го ядеш навреме, когато е определено. „Буквално ли трябва да се разбира това?“ „И буквално, и в преносен смисъл.“ „Това е невъзможно!“ От моите заключения вие ще извадите свои, но в края на краищата ще дойдете до същите заключения и ще видите, че това, което ви говоря, е възможно. Казваш: „Аз съм изял толкова плодове и ако река да посявам семената им, няма да има място за тях“. Прав си, но от многото ябълки ще посееш семката само на една ябълка. Ще посееш едни семена на физическия свят, други – в сърдечния свят, трети – в умствения свят. Като посееш едно семе в земята, постой една минута над него, помисли нещо за семето и тогава се отдалечи. А вие даже не сте се спирали да помислите: да посеете ли една семка, или не. Като вземеш ябълката в ръка и я разрежеш, преброй да видиш колко семки има в нея. Вземете например дините: в една диня има повече семки, в друга – по-малко. Истински ученият е учен само затова, че той знае и най-дребните работи; има учени, които знаят велики, големи работи; има и трета категория учени, които знаят и дребни, и велики работи – такива учени искат всичко да знаят. Според мене това не е знание – това е губене на време. Малко да знаеш, но основно, малко да рисуваш, но хубаво, малко да свириш, но изискано. Днес навсякъде се знае по-малко, отколкото трябва. Като казвам, че с такова знание никъде не се отива, имам предвид да знаеш по-малко, но добре да го знаеш, отколкото да имаш много знания, но необработени.

Сега у вас ще се яви мисълта: „Може ли всички да бъдем художници, писатели, музиканти?“. Едно се иска от вас: като правите нещо, да съзнавате, че сте скулптори,

които работят върху себе си, да извадете своето тяло. Преди всичко всеки трябва да знае как е построено неговото тяло и как трябва по-нататък да работи върху него. Има професори по живопис, които сами си носят боите и палитрата – те са обикновени професори. Обаче има необикновени професори, големи майстори – на тях други им носят боите, а те само наблюдават и рисуват. Такъв професор, като постави една линия, повече не повтаря. Обикновеният професор слага една линия, после я повтори, потрети, докато я хареса, после се оттегли и отдалече гледа: ако не му хареса нещо, пак поправя. После пак се оттегля и наблюдава; като свърши една работа, оставя я за другия ден – да види ще намери ли нещо за поправка. Ако няма вдъхновение, той не рисува, казва: „Мъчно се рисува без вдъхновение“. Истинският живописец всякога има вдъхновение.

Казвам: един ден вашата работа ще бъде изложена като картина в другия свят. „Коя е нашата работа?“ Това, което сте изработили върху тялото си. Сега, като заминавате за другия свят, вие оставяте тялото си на Земята. В бъдеще трябва да си изработим такова тяло, с което да заминем за другия свят. Там ще го изложим – туй е скулптура. Всеки човек трябва да бъде скулптор, живописец, а не обикновен рисувач. Ще ме извините, но някои от вас са обикновени рисувачи. Изкуство се иска от всички! Има майстори, които схващат добре сенките и ги поставят на място. Някой погледне работата си и казва: „Това е свършена работа“. Казвам: това е работа на обикновен художник. Аз разглеждам другояче изкуството: то е метод за преминаване от едно състояние в друго. Какъв художник си, ако ти не можеш да рисуваш вътре в себе си? Например имаш едно мрачно състояние, една мрачна мисъл: вземи четката и се опитай да измениш образа на това състояние. Ако не можеш да направиш това, никакъв художник не си. Седиш и се оплакваш, че не си разположен. Не, вземи да рисуваш – в този момент ти сам си изложен. Същото трябва да става и в училищата. Кой от вас може да рисува така? „Мъчно е да рисува човек себе си.“ Искаш, не

искаш – ще рисуваш. Човек трябва да работи във всички области. Ще знаеш, че без рисуване, без художество не може – всички трябва да бъдете художници. И тогава, като срещнете един художник, ще се отнесете към него с благоговение – той ще ви учи отвън. Отвътре ще имате един учител, а отвън – друг.

Мъчно е да бъдеш отвън учител. Досега аз не съм срещал нито един художник, който да е дал онази гениална крива линия на благородството, или линията на Любовта, линията на Мъдростта и линията на Истината. Други линии са дадени, но линиите на добродетелите остават за в бъдеще – тогава те ще се разрешат. Казвам: ако се яви художник, който може да постави линиите на добродетелите, неговите картини ще оживеят. Като постави правилно линиите на устата, тази уста ще мръдне, ще започне да говори: тя ще се отваря и затваря като устата на жив човек. Това е идеалът на художника! В бъдеще ще се явят такива художници – те ще учат дълго време и на Земята, и на Небето, докато се усъвършенстват. „И на Небето ли ще учим?“ Там ще учиш десет милиона години, за да научиш линията на Доброто. Тогава ще поставят името ти на рисунката и ще пишат: „Еди-кой си художник е нарисувал линията на Доброто“. Като слезеш на Земята, всички ще се учат от тебе. Една картина, на която липсва линията на Доброто, не е художествена; щом картината има тази линия, тя минава за съвършена и художникът става виден. Разправяше един познат: срещнал той одного, който му отпразил особен поглед – нещо Божествено имало в този поглед. Познатият ми беше толкова възхитен, не знаеше как да опише този поглед, обаче той се запечатал в паметта му: „Много очи съм видял, но такива очи – никъде. Не мога да се освободя от техния поглед: живот има в тези очи“. Аз зная каква мисъл ще се яви в ума ви – ще кажете, че това е бил любовен поглед. Не е така, вие разбирате криво: той видял погледа на възвишената Божествена красота, която разсейва всички мрачни мисли в човека, той видял магическата сила на тези очи, той видял великото, Божественото, тъй наречената „Мирова душа“. Той

казваше: „Разбрах, че само при тези условия животът има смисъл“. Това означава семето, попаднало на добра почва. Като израсло, то дало едно – тридесет, друго – шестдесет, трето – сто зърна.

Желая ви да посеете добро семе и на вашата нива. Прочетете следните глави и стихове: Псалом 71:5, Притчи 12:6, Послание към ефесяните 5:7. Спазвайте следното правило: дръжте всякога в мисълта си апетита на здравия човек, а не на болния. Каквото ядене дадете на болния, той все ще намери, че му липсва нещо. Болният казва: „Това ядене не е сготвено добре“. Здравият всякога е доволен от яденето. Недоволството от яденето е признак на липса на апетит. За да се разбере Истината, необходимо е здравословно състояние. Истината е прогресивна, тя се разбира от прогресивни хора; в Истината човек всякога възраства и придобива повече светлина. Истината прави човека здрав, тя го обогатява; човекът на Истината никога не остарява. В Любовта човек постоянно оживява – значи Любовта дава живот.

Хората са поставили в контраст физическия и духовния живот, те казват: „На Земята човек не може да бъде духовен“. Животът трябва да се изяви в своята пълнота – само тогава ще се разбере връзката между физическия и духовния живот. Няма да се мине много време и хората ще разберат тази връзка. Физическият живот продължава само до полите на планината – дотам може да дойде колата на човека. Тук той ще разпегне колата си, защото по-нататък няма път, по който да мине. След това ще се качи на коня си и ще продължи нагоре по планината: това значи напуцане на физическия живот и минаване в духовния. Най-после ще се открият пътеки, по които и конят не може да върви. Тогава човек слиза от коня и навлиза сам в тесните пътеки – това е Божественият живот. Значи като слезеш от колата, ти ще намериш коня; после ще слезеш от коня и ще тръгнеш сам. Много пъти ще се возиш на колата си, много пъти ще яздиш коня си и много пъти ще оставаш сам в тесния път, докато намериш Бога. Хиляди пъти ще отивате на планината и ще се

връщате. „Докога ще бъде това?“ Няма да ви кажа. Хайде, ще ви загатна малко: това ще бъде, докато се научите на изкуството да не падате. Ще се качвате на колата си и ще слизате, без да падате.

Питам: има ли смисъл човек да се отказва от своята кола и от своя кон? Без кола и без кон никъде не можеш да отидеш. Каквото и да правиш, никога не можеш да се освободиш от тях. Колата представлява Доброто в света, конят е умът, а Азът – това е човекът, който мисли. Без кон и без кола не може – те са необходими. Обаче ще се научиш да впрягаш колата си и да яздиш коня си: с тях ще тръгнеш за Божествения свят. Като стигнеш до полите на планината, ще оставиш колата и ще продължиш с коня за духовния свят. Като стигнеш до известно място, ще оставиш коня си и ще поемеш тясната пътека за Божествения свят. На връщане ще си вземеш коня и колата и ще слезеш на физическия свят. Казвате: „Кой не знае какво е кола?“ Да, но това е необикновена кола: който няма такава кола и такъв кон, той е сиромаш. Тази сиромашия е опасна. Като имате кон и кола, всичко ще ви върви. Мнозина продават и колата, и коня си. Не мислете, че като ги продадете, ще си купите по-хубави, не се увличайте от външния вид на други коли. Че някоя кола била по-украсена, това няма значение – качеството на колата не е в украшенията, важно е тя да бъде здрава. И конят трябва да бъде здрав: здравият кон никога не се уморява.

Благодарете на Господа, че имате хубава кола и здрав кон. Не плачете, когато колата ви оставя при полите на планината и вие трябва да продължите нататък с коня; не плачете и когато трябва да оставите коня и да тръгнете пеш. Радвайте се, когато се изкачвате по планината; радвайте се и когато слизате надолу. Бог е навсякъде за онези, които Го разбират. Онези, които не Го разбират, казват: „Да се качим горе, да намерим Господа“. Къде ще намерите Господа? Като говоря, аз виждам, че вие разбирате. Някога аз не искам да говоря и си казвам: по-добре да не говоря. Като говоря на хората, някога аз обърквам себе си. Аз зная къде е причината: ако не ме разбирате,

казвате, че съм объркал работите ви. Това е естествено – вашият живот е мътна вода: като сложа нещо в нея, тя се разбърква. Ето защо, когато говоря, трябва да си служа с голям филтър, да я пречиствам. Калта, мъгилката е отгоре: като се отдели тя, водата се избистря – тогава се вижда истинският ви живот. Като чистя вашата вода, след това трябва да чистя и себе си. И вие, като филтрирате хората, непременно ще се окаляте. Бог е филтър за всички хора. След очистването вие трябва да работите. Дойде някой при мене и казва: „Аз не искам да проповядвам“. Прав си, има за какво да не искаш. Някои тръгнат като проповедници: те си мислят, че ще ги обсипят с цветя, с венци – като войниците, които отиват на бойното поле. Като се връщат, шинелите им са пробити тук-там. „Какво стана с вас?“ „Не излезе, както си мислехме.“

Така е, сега има специални ризници, че като стрелят, куршумът да не пробива тялото. Казвате: „Нека отидат сега други да проповядват, ние остаряхме“. Станете търговци, идете да продавате стоката си, викайте по улиците: „Хайде, круши, ябълки, сливи!“. Като чуят, хората ще излязат да си купят нещо. Търговецът трябва да бъде проповедник на идеи, а вие отивате да проповядвате без ябълки, без круши, без сливи и казвате: „Имам голямо поръчение от Господа!“ „Какво е то?“ „Снощи сънувах, че дядо ти дойде при мене и ми каза да сваря жито за него – гладен бил...“ „Защо дядо ми не дойде на мене да каже, а дойде при тебе?“ „Е, все трябва чрез някого да каже“. Ето как бих постъпил аз, ако дядото дойдеше при мене: ще сваря жито, ще ти донеса една чиния от него и ще ти кажа: „Дядо ти ми се яви от онзи свят: иска да му сваря жито и да донеса и на тебе“. Ти ще се зачудиш защо дядо ти от онзи свят се е загрижил за тебе. Така трябва да се постъпва. А тъй: ще отидеш при някой беден човек да му кажеш, че дядо му искал жито от него... Той няма пари за хляб, а жито ще вари! Те не варят житото, а карат другите да го варят.

Като е казано нещо на вас, вие трябва да го направите. Ако трябва да разбереш нещо, първо ти го разбери, а по-

сле другите. Не чакай светът да се оправи, че после и ти да се оправиш – оправи се първо ти! Това изисква Новото учение. Под „Ново учение“ разбирам онези условия, които ни заобикалят: храната, водата, въздухът и светлината. Всичко, каквото намерите, вземете го първо вие. Аз бих ви препоръчал следното: ако си търговец, първо ти се облечи с най-новите си дрехи, и тогава иди да продаваш на хората. Ще им кажеш: „Вижте моите дрехи“. Ти ще напълниш джобовете си с пари и ще раздаваш. А вие говорите на хората, без да им дадете модел; отиваш да проповядваш, но кесията ти е празна. Казваш: „Добър е Бог, Той ще даде: Той всичко може да направи“. Разправяха ми за един наш брат: отишъл в Америка, искал да проповядва Новото учение. Той ми писа: „Където проповядвам, навсякъде казвам, че нашият Учител може да направи всичко“. Отговорих му: „Ако вашият Учител може да направи всичко, защо като знаеше, че отиваш в Америка, не ти даде средства, та да разполагаш с тях?“. Не е важно само да разправяш, че Учителя всичко може да направи, не е важно какво може да направи Учителя, но ти трябваше да продаваш стоката си. Ти си отишъл да проповядваш, без да имаш стока, но ще си научиш урока. Казвам му: „Слушай, вземи малко пари, купи си една въдица и я хвърли в една голяма американска река – от там ще извадиш един скъпоценен камък. От този момент твоите работи ще тръгнат напред“. Той ме пита: „Откъде да намеря въдица, в коя река да я хвърля? Ще намеря ли скъпоценния камък?“. „Хвърли въдицата – ще уловиш един американски сом. В него ще намериш един голям скъпоценен камък, който ще продадеш за един милион долара, след това пуни сома във водата“.

Сега и на вас казвам: купете си една въдица, хвърлете я в една река и каквато риба хванете, извадете от нея скъпоценния камък. Може ли при това положение да бъдете бедни?! Продайте скъпоценния камък и като забогатеете, купете си всичко, от каквото се нуждаете. Сега виждам около себе си много търговци, които въртят търговия и продават много дребни работи. Помнете: Царството Бо-

жие не е в слабостта, но в силата. Като говоря така, аз не искам да стимулирам вашата алчност, но казвам: праведният не може да бъде беден. Христос казва: „Син Человечески няма къде глава да подслони“. В този стих Христос е вложил друг смисъл, а не както хората го разбират. Какво е положението на човек, който проповядва Божието Слово, а няма спокойствие – постоянно го подозират? Ако си в най-хубавия хотел и постоянно те безпокоят – мушкат те оттук-оттам, при това положение можеш ли да лежиш в леглото си? Казвате: „Всички трябва да бъдем богати“. Прави сте: сега трябва да изучавате науката на богатството, а после – науката на сиромашията. Тя е велика наука, не е още за вас.

Вие искате да се представите пред мене, че сте големи сиромаси. Голямо нещо искате да бъдете! Колкото сиромаси съм срещал, всички приличат на Сократовия ученик, който искал да се представи пред своя учител за много скромен. Той се явил пред него с най-скъсаните си дрехи. Сократ¹¹ му казал: „Не си толкова скромен, за каквото искаш да се представиш: носиш скъсани дрехи и искаш да обърнеш с това вниманието на хората. Ти имаш голямо мнение за себе си – бих искал да бъдеш облечен с дрехите на сиромашията“. Аз бих желал някой от вас да ми държи лекция върху една от великите науки на Земята – сиромашията. Няма по-хубава наука от сиромашията! „Кога?“ Когато си завършил науката за богатството. Ако не си завършил науката за богатството, няма по-лоша наука от сиромашията. То е все едно, без да си завършил отделенията, да влезеш в университета да изучаваш висша математика. Богатството е наука за отделенията, а сиромашията – наука за университета. Някой яде три пъти на ден, а минава за сиромас...

Сега аз искам да си съставите ясно понятие за сиромашията и богатството – те крият в себе си велики възможности. Ако роптаете против сиромашията, това е неразбиране. Тогава аз съм съгласен с вас. Желателно е да разбирате и богатството, и сиромашията. За неразбраното богатство и за неразбраната сиромашия аз нямам думата:

за тях аз съм готов да слушам лекции от вас, готов съм да бъда ваш ученик – ще ви слушам с всичкото си смирение. Ще ми бъде драго да слушам от вас тази лекция – все ще придобия нещо: ще ме научите какво е неразбраното богатство и неразбраната сиромашия. Казваш: „Само сиромаш да не бъда!“. Аз никога не съм бил сиромаш. Казваш: „Богат да бъда!“. Аз пък всякога съм бил богат. Ще ви кажа как разбирате вие сиромашията: според вас който няма пари, е сиромаш. Според мене сиромаш е онзи, който не разбира нещата: който ги разбира, той е богат.

Казвате: „Човек трябва да бъде богат“. Съгласен съм: човек трябва да разбира нещата, да има знания; сиромашията е невежество. Следователно да бъдеш невежа – такава сиромашия не е необходима; аз не препоръчвам такава сиромашия на хората. От гледище на по-високия свят сиромаш е онзи, който не греша, богат е онзи, който прави добро. Следователно сиромашията подразбира чистота, а богатството се изразява в правене на добро. Вашето разбиране за богатството и сиромашията е временна постановка на нещата. Аз предпочитам да имам знания, да правя добро, отколкото да съм невежа. В известни случаи предпочитам да не зная някои неща: например не желая да зная защо Бог е създал света така, а не иначе, аз не искам да зная каква е била Неговата крайна цел. Защо не искам да зная? Защото ще се отдели от Бога, а аз не искам това: тогава между мене и Бога ще се наруши хармонията.

Това е обективната страна на моето желание да не зная известни неща. Щом помисля, че Бог трябваше да създаде света другояче, аз влизам в противоречие с цялото Битие – с Бога. Единственото нещо, което сега имате, то е онзи хубав живот, който още не можете да използвате. С тези малки дарби, които имате, още не можете да го разберете, затова сте и недоволни. В бъдеще вие ще придобиете голямо прозрение, чрез което ще разберете всичко. Христос казва: „Всичко, което има Отец Ми, е Мое, и Моето е на Отца“. Това е най-великото – от него по-велико няма. Няма по-велик, по-красив и по-възвишен свят от този, който Бог е създал. „Защо и за какво е създал този свят?“

Този въпрос ще се разреши сам по себе си. Като живеем хиляди и милиони години, ще се доберем до тази мисъл, която постоянно се разраства и хвърля светлина.

Сега вие искате да знаете как живеят ангелите. Как си представяте техния живот? Това не е външен процес. Ангелите са хубаво облечени, но не както модерните дами. Художниците рисуват ангелите, облечени в хубави бели дрехи, препасани с колани. Те не носят шапки, ръкавици – те са чисти, бели, светещи. Красотата на ангелите не е външна, тя е вътрешна. Като дойдат между хората със своята красота и знание, веднага ще ги познаете. Те не остават в несгодите на живота, както хората: където мине ангелът, всичко около него моментално се изменя.

Като не разбирате вътрешния живот, вие обръщате повече внимание на външността, на обективната страна на живота. Вие не обръщате внимание на онзи свят, където са скрити тайните на Живота, затова именно вървите от видимото към невидимото. За ангелите е обратно: те излизат от невидимото и отиват към видимото. Където се срещат хората и ангелите, там е разбирането. В бъдеще ние ще служим като предметно учение за ангелите, а техните придобивки ще бъдат предметно учение за нас. Това са отвлечени въпроси. Какво разбирате под „предметно учение“? За да разбираш едно предметно учение, трябва да му дадеш определено място. Къде е това място? Също трябва да му дадете и определена форма: не такава, каквато можете сега да си представите. Ще кажете, че разбирате тези неща. Разбирате ги, но не можете да ги разрешите. Във вашия ум има образи на един свят, който постоянно се изменя – аз говоря за света на неизменното, на първообразното. Всички светове са образи сами по себе си и те трябва да изникнат във вас: вие трябва да ги видите, иначе те не могат да се придобият. И като мислите за онзи свят, вие трябва да имате същата идея.

Да мислиш за онзи свят е все едно да мислиш за един свой приятел. Имаш един приятел, когото обичаш, но и той те обича. Той е силен, мъдър. Достатъчно е да помислиш за него и вече си убеден, че той е готов да ти услу-

жи, в него ти никога не можеш да се съмняваш. Обичта му към тебе е всякога една и съща, тя не се изменя. Такова нещо представлява и Божественият свят, на който ти всякога можеш да разчиташ. Единственото нещастие на хората произтича от факта, че те всякога се колебаят в тази Велика реалност. „Ако има друг свят, добре е, но ако няма? Че можем да живеем в бъдеще, добре е това, но ако няма друг живот?“ Това съмнение и колебание е причина за големите противоречия в живота. Противоречията във вашия ум се дължат на онези същества, през които вие минавате. Те са разрешили своите въпроси. Та когато вие се съмнявате, това се дължи на съмнението на тези същества, от които се окуражавате. Следователно вие още нямате своя мисъл, затова днес мислите едно, а утре друго. Вие още не живеете в реалния свят, вие сте в света на сенките: търсите Бога и не можете да Го намерите... Вървите напред – там Го няма, тръгвате нагоре – не можете да Го намерите; връщате се, слизате, качвате се по върховете, докато най-после се обезсърчите и започвате да страдате и да се измъчвате. Най-после излизате от този свят, влизате в духовния свят, където се насърчавате. Това е човекът: ту се насърчава, ту се обезсърчава. Пътуваш във физическия свят, умориш се и стигнеш една празна кола: „Къде отиваш?“ „На онзи свят“. Ти се качиш на колата и тръгваш. Щом стигнеш до едно място, ще слезеш от колата, защото пътят става тесен: слизаш от колата и тръгваш сам да вървиш...

Мнозина от вас искат да отидат на онзи свят като сиромаси. Не зная дали някъде е писано, че сиромасите ще наследят Царството Божие. „Нали Христос е дошъл за сиромасите, за скърбящите?“ Аз искам да зная колко спестени пари имате във вашите книжки. Ако нищо нямате спестено, вие сте за съжаление: вие искате да отидете на онзи свят на подаяние, като сиромаси. Ако искате да знаете, в онзи свят не може да влезе нито един просяк: там ще влезеш като Син Божий, който върши волята на Баща си – ще бъдеш радост на своя Баща, ще бъдеш брат, сестра на всички, които са работили и които са готови да отидат

на Небето и оттам да се върнат на Земята. И тогава няма да се оплакваш, че ти е дотегнало да живееш на Земята: животът на Земята ще бъде весел, разбран.

Христос попита учениците Си: „Разбрахте ли тази притча?“. Сега и аз ви питам: разбрахте ли ме? Ако сте ме разбрали, напълнете колите си и продавайте всичко. Тогава никой от вас да не тръгва с празна кола.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

18 декември 1932 г., София, Изгрев

РАЗБРАНО ДОБРО И НЕРАЗБРАНО ЗЛО

Размишление

Прочетете от книгите на Стария Завет следните глави и стихове: Битие 5:6–7; Изход 9:10; Второзаконие 2:2; Притчи 15:16; Псалом 104:2; Еклисиаст 5:6; Исая 66:3; Данаил 12:5.

Мъчно е човек да ходи прав. Кога? Когато е куц. Това се отнася и за младия, и за стария. Както и да говорите на куция да ходи прав, той все ще накуцва. Каквито правила и да му дадете, той не може да ги изпълни и навреме не може да стигне. Гладният човек не може да бъде весел: каквото и да му се говори, той всякога е сериозен. Болният всякога почива, глупавият всякога се натъква на мъчнотии, силният всякога вдига скандали, умрелият всякога се примирява. Единственият човек, който всякога се радва, е новороденият. Питате: „Какво значение имат тези мисли за нас?“. То е все едно, като ви донесе добре стотвена супа, да ме питате защо ви е тя. Какъв отговор ще ви дам? Ще ви кажа: ще ядете супата – нищо повече. Друг е въпросът, ако не искате супа, а искате друго ядене. Тогава имате право да ме питате защо ви е тази супа. Казвам: има еднакви правила в живота, които дават различни резултати. И обратно: има различни правила, които дават еднакви резултати. Как ще си обясните това? Ще кажете, че не го разбирате. Тогава аз ще ви кажа следното: когато не разбираш злото, то си отива; когато разбираш доброто, то си остава. Значи неразбраното зло си отива и казва: „Няма да остана при тези невежи и глупави хора“. И неразбраното добро си отива, и то казва: „Не оставам при хора, които не ме разбират“. Обаче разбраното добро остава при вас – и разбраното зло също остава. Това означава мисълта: различни неща дават еднакви резултати. Разбраното зло и разбраното добро остават при човека; неразбраното зло

и неразбраното добро го напущат. Ако слушаш злото, то ще остане при тебе, но ще запали къщата ти; ако слушаш доброто, и то ще остане при тебе, но ще съгради къщата ти. Ето как две еднакви неща дават различни резултати.

Ти слушаш и доброто, и злото, но резултатите на това слушане са различни. Какво ще кажете за светията, който се отегчава от живота между хората и отива в гората, където очаква Бог да го нахрани? Какъвто светия и да е бил, той ще изгуби светийството си. Истинският светия ще остане между хората, да ги учи и да им помага. В гората и планината, далече от хората, светия не се става. Който мисли, че само с молитви ще се спаси, той е на крив път. „Молитвата не спасява ли?“ Спасява, но трябва да знаеш що е молитва и как да се молиш. Наблюдавайте как се развива човек и как се нареждат работите му. От детинство до 33-годишна възраст човек постепенно се изкачва до зенита на своя живот. До това време каквото пожелае, става: работите му се нареждат, както той иска. От 33 години нагоре слънцето на неговия живот постепенно слиза надолу и работите му вече не стават, както той иска. „Ама хората ме приемат добре.“ Това става по тяхно желание, а не по твое: ако мислиш, че този добър прием е по твое желание, ти се лъжеш. Защо домакинята храни кокошките си по няколко пъти на ден? Мислите ли, че тя прави това от милосърдие, от любов към животните? Не, тя има свои съображения за това. И в края на краищата тя постъпва с кокошките така, както те нито са мислили, нито са желали. Друг е въпросът, ако домакинята храни кокошките си от време на време, колкото да не умрат от глад: тогава ще стане това, което те искат. Обаче видете ли, че домакинята ги храни и по три-четири пъти на ден редовно обикаля курниците, ще знаете, че тя е намислила нещо особено, а именно – да опита месцето им. Следователно ако човек мисли, че като се храни много, ще стане, както той е очаквал, че работите му ще вървят добре, той сам се лъже. Това са относителни неща, с които човек се самоизлъгва.

Като разсъждавате така, ще дойдете до заключението, че и невидимият свят не постъпва, както искат хората.

Наистина, невидимият свят не може да угоди на всички хора. Мнозина се питат защо хората не се разбират. Много просто, интересите им се преплитат. Все едно, че една-та половина от човечеството е направена от захар или от сол, а другата половина – от устойчиво вещество, което не се поддава на влиянието на водата. И тогава едните ще се молят за дъжд – да се полят градините и лозята им, а другите ще се чудят къде да се скрият от дъжда – да не се разтворят в него и да изчезнат. Едните ще се радват, другите ще скърбят: могат ли тези хора да се разбират? Ето защо, когато се казва, че едни хора издържат на страдания и мъчнотии, а други не издържат, дохождаме до заключението, че първите са направени от печена глина, която издържа и на най-силния огън, а другите са направени от захар или от сол и не издържат даже и на водата.

Казват за някого: „Стопил се е горкият човек!“ „От какво се е стопил?“. Ако е направен от захар или от сол, ще се стопи и от водата, и от огъня; ако е направен от глина, от нищо не може да се стопи. „Какво трябва да прави във време на дъжд онзи, който е направен от захар или от сол?“ Той трябва да си направи един калъп, в който да се скрие: щом завали дъжд, ще се скрие в калъпа; като престане дъждът и Слънцето изгрее, той ще излезе от калъпа. Онзи, който е направен от глина, не се нуждае от никакъв калъп: ако той е принуден да се скрие от дъжда, това ще бъде най-голямото нещастие за него. Тъй щото, по какъвто и да е начин, всеки трябва да разреши задачите на своя живот. Един съзнава, че е млад, друг съзнава, че е стар. Каква полза от това? Не е достатъчно само да съзнаваш, че си млад или стар: важно е и младият, и старият да решат задачите си правилно. Задачата на младия е да тръгне от полите на планината и да стигне до върха ѝ; задачата на стария е да слезе от върха на планината и да спре в полите ѝ. „Какво са научили двамата?“ Младият е научил какво нещо е върхът на планината, а старият – какво нещо са полите на планината.

Значи старият слиза там, откъдето младият започва. Старият мисли, че много знае. И тъй, в края на живота си старият знае толкова, колкото младият в началото на

своя живот. Младият и старият си приличат: те еднакво разбират живота. От сутрин до вечер старият мисли само за ядене. Като го гледат колко много яде, всички казват: „Нека яде човекът, да се наяде, да не отиде на онзи свят с отворени очи за ядене“. Щом стане от сън, старият започва да изрежда какво му се яде, той казва: „Яде ми се печена гъска или мисирка, солена риба, качамак, полят с прясно масло и отгоре със сирене, или яхния от охлюви“. Той знае имената на всички яденета и ги прехвърля през ума си. И детето като стария мисли само за ядене, и то си избира какво му се яде и каквото не обича да яде, слага настране. Щом детето започне да плаче, майката веднага го пита: „Какво искаш, мама?“ „Искам да ям“. Тя веднага му донася сготвена чорбичка. Докато е малко, детето се задоволява с кашици и чорбички, щом порасне, то иска вече друго ядене: майката се чуди какво да му сготви, за да го задоволи.

И в религиозния живот хората вървят по два определени пътя: по пътя на младия и по пътя на стария. Значи религиозните хора са и като младите, и като старите – все са деца: има нещо, което и едните, и другите не знаят. Кажеш им нещо или им дадеш едно правило: те го изпълнят, но нито го разбират, нито знаят дали точно са го изпълнили. Затова често хората питат как трябва да се молят, накъде да се обръщат във време на молитва: едни се обръщат на изток, други се обръщат на запад, трети – на север, а четвърти – на юг; един легне на гърба си, друг – на корема си, и така се молят. Всеки мисли, че по какъвто начин и да се моли, все ще постигне нещо. И досега между християните се води спор кой е правилният начин за кръстене: православните се кръстят по един начин, католиците – по друг начин, евангелистите пък не се кръстят. Богословите се мъчат да разрешат този въпрос, но и досега още не са го разрешили.

Как се кръсти човек, като се качва на планината, как се кръсти, като слиза от планината? В първия случай се кръсти по един начин, във втория случай – по друг начин. Казват: „И като се качва на планината, и като слиза, той е сериозен, благочестив“. Какви са линиите на благочес-

тието? Един ден виждам – една млада сестра върви пред мене, но толкова наведена, като че търси нещо. Всъщност тя се е навела, за да покаже, че нищо не я интересува: тя мисли, че изглежда благочестива. Обаче така наведена, тя дава вид, че е много натоварена: линията на тялото ѝ съвсем не изразява благочестие. Ако бях художник, от линиите на нейната фигура щях да представя друго нещо, а не това, за което тя се мисли. Тя казва: „Аз живея добре, благочестива съм“. Щом мисли така, без да иска, тя се опетнява. Някой слага ръцете си на корема, скръсти ги и мисли, че представлява благочестив, смирен човек. Той не знае какво означава това държане на ръцете: да сложиш ръцете си на корема, това означава, че вярваш само в своето благоугробие. Какво може да се очаква от такъв човек? Ако искаш да познаеш в какво вярва човек, дръж го няколко дни гладен. Като го нахраниш и ти благодари, той е благороден човек; ако не ти благодари, не е благороден. Видиш ли, че гладният се настройва против тебе, знай, че и като го нахраниш, няма да ти благодари.

Обаче това са положения, които не разрешават истинските въпроси в живота. Докато живее в своята личност, човек мъчно може да мисли и да решава правилно своите задачи. Тази е причината, задето се натъква на неща, които отвличат неговото внимание. Като наблюдавам хората, виждам колко време губят, когато се готвят за бал, за вечеринка, за концерт или за седянка, каквито стават по селата: ще се чеше и разчесва, ако е гражданин; ще си връзва кърпата по един или друг начин; ще се облича и съблича, докато най-последно се хареса, и тогава вече излиза. Някога ще изгуби половин или един час да се оглежда в огледалото и като се хареса, ще се усмихне самодоволно и ще тръгне. Не е лошо това, но както човек обръща внимание на външността си, така трябва да обръща внимание и на своята вътрешност, на своето духовно състояние.

Какво прави духовният човек? Преди да е станал духовен, той се е оглеждал с часове пред огледалото, докарвал се е; щом стане духовен, хвърля огледалото настрана, не иска да знае за външността си. Ако светският човек види

на лицето си едно петно, взема мерки да го махне; духовният обаче не иска да знае за това петно. Всъщност и той трябва да се погрижи да го махне. Защо? Това петно не е нищо друго, освен резултат на някаква негова погрешка. Ще намери погрешката си, ще я изправи, а с нея заедно ще махне и петното. Срецаш един религиозен човек: облякъл се е в черни дрехи, ако е жена – с черна рокля, с кърпа на глава, спусната до очите – не можеш да я видиш: тръгнала е на черква. Това не е израз на истински религиозен човек – то е само външен израз, който няма нищо общо с вътрешното му състояние. Външно някои хора са се освободили от черните си забрадки, но вътрешно още се държат за тях. Първото нещо, което се изисква от човека, е да има светли мисли и чувства. Ти си неразположен духом – това е една задача; криво ти е – това е една задача; страдаш – това е една задача; тъмно, мрачно ти е – това е една задача. Мъчно ти е нещо, но коя е причината за това, не знаеш.

Вчера видях едно малко котенце, изгубено. То беше вързано с червена панделка на врата. Гледам го – добре изхранено: вижда се, че където е било, добре са го гледали. Дойде една сестра и посегна да го хване за главата, но то избяга. Казах ѝ: „Не го хващай за главата. Ако искаш да се спре пред тебе, прекарай си ръката по гърба му, до опашката“. Тя го извика, прекара ръката си по гърба му и то веднага спря пред нея и започна да се умилква, да мяучи, после се изправи на краката си като маймунка. Щом сестрата го засегна по опашката, то започна да мисли и се спря. Казвам: не стискайте опашката на животното, но само я погладете – това му причинява приятност. По същия начин и в нашия живот трябва да се засегне процесът на мисълта. Процесите на живота трябва да минат през мисълта ни, за да стане и самият живот за нас ясен, разбран. В нашия живот има много произволни процеси, на които не знаем смисъла, затова именно ние се плашим. Естествено, когато човек се намери в тъмнина, започва да се плаши като децата. Когато детето остане самò в тъмна стая, то мисли, че има нещо страшно, и започва да плаче. Щом внесете свещ в стаята, то престава да плаче.

Сега може да ме запитате: „Защо светът е създаден така?“. Не зная дали светът е така създаден от Бога, или хората сами го създадоха и не го разбраха. Човешкият живот е създаден от самите хора. Коя е причината, задето снаха и свекърва не могат да живеят заедно? Ще кажете, че има ред причини за това, обаче аз зная само една-единствена причина – синът – нищо повече. Значи има три величини: снахата, свекървата и синът. Приемете тези величини в ума си и намерете мястото на всяка една от тях. Къде стои снахата, къде стои свекървата и къде – синът във вашия ум? Като се каже *зет*, подразбира се, че той не е в своя дом, но в къщата на тъща си – там е напечен. Щом се каже *снаха*, подразбира се, че тя е в дома на свекървата – и там е напечена. Казвате: „Имаме снаха и зет“. Това подразбира две различни понятия и две различни обстановки. Едновременно човек не може да вземе две положения: ако си снаха, заемаш едно място; ако си зет, заемаш друго място. Като снаха службата ти е една, като зет службата ти е друга; ако си свекър или свекърва, положението и службата ти ще бъдат съвсем други. Свекървата и тъщата не са едно и също нещо. Като разглеждам тези отношения между хората, вие казвате: „Защо се спираме на тези прости работи?“. Питам: има ли по-прост процес от яденето? Седнеш да ядеш: започваш да млякаш, да кривиш устата си. След като си мляскал и дъвкал половин час, усещаш се разположен и започваш да мислиш, след това вземаш перото и започваш да пишеш, после свириш, играеш. Докато дъвчеш, нищо не можеш да направиш. Не зная как хората днес дъвчат – правилно или неправилно.

Когато искам да видя дали някой човек може да ми услужи нещо, влизам в една, втора, в трета гостилница и гледам кой как яде. Като намеря човек, който яде по правилата, които аз познавам, зная, че той е готов да ми услужи. Ще изгубя един час за наблюдение, но поне ще разбера нещо. Моето време никога не отива напразно. Аз няма да ви кажа нещо по науката и правилата при храненето – вие сами ще си правите наблюдения. Това е една от великите тайни, която не се разкрива. Когато човек яде, той е разпо-

ложен, погълнат е в себе си и лесно можеш да го наблюдаваш. Тогава той прави хубави движения, има хубави линии на лицето. Художник си, искаш да нарисуваш един човек, но не можеш. Взemi тогава само един момент от него – когато той яде – и ще познаеш какъв е. Като си криви устата, в него ще видиш всичките положения на животните – от най-страшните до най-безопасните – тревопасните. Като се нахрани и успокои, на лицето му се отпечатва особена линия, в която ще прочетеш неговото състояние – какви чувства и сили надделяват в него. Това става несъзнателно. Вие не знаете това и по-добре, че не го знаете. Аз не искам да ви обръщам внимание на тези неща, за да не ви направя нещастни – те не са за разправяне.

Един ден наблюдавах една млада мома, около 25–30-годишна, добре облечена, външно красива, благородна, възпитана – трябва да е завършила поне един факултет. Обърна ми внимание и я проследих къде ще влезе. Тя влезе в една колбасарница и поиска салам. В това време очите ѝ се отвориха като на котка и за един момент лицето ѝ се измени – красотата ѝ изчезна. Тя взе салама, сложи го в чантичката си и след малко придоби първото си изражение. Това беше цяла картина. Казвам: мъчно е човек да се поправи, докато не започне да се наблюдава сам вътрешно. Само така той ще знае как да регулира енергиите си. Често човек се изпитва по този начин. Някой минава за много добър пред себе си – мисли, че се познава. Един ден дойде неговият приятел да му иска пет хиляди лева назаем с условие, че след няколко дни ще му ги върне. Той веднага му услужва, но минава седмица и приятелят не му връща парите. Той започва да се тревожи и казва: „Излъга ме този човек!“. В него става цял преврат: той почва да гледа приятеля си накриво, не е вече господар на себе си. Ако му разправят подобен случай, той ще каже: „Простете му!“. Но щом се касае до него, той казва: „Тъй ли, цяла година съм работил за тези пари. Други ли трябва да ги изядат?“.

Когато някой дойде да ми иска пет хиляди лева, аз спазвам следното правило – давам му пет лева, на хилядата по един лев. Колкото пъти съм прилагал това правило,

никога не съм се смущавал; когато не съм спазвал правилото и съм давал пет хиляди лева, всякога съм се смущавал. Като съм правил своите математически изчисления, дошъл съм до следното заключение: когато даваш едно на хиляда, дяволът не те изкушава. Ако пък искам да му дам пет хиляди лева например, трябва да имам на разположение голяма сума, та като давам по един лев на хилядата, да се съберат пет хиляди лева. Значи ако имам сто хиляди лева, ще дам сто лева: на един милион мога да дам хиляда лева. Следователно ако на пет милиона дам пет хиляди лева, те няма да ми се отразят. Ако нямаш такъв запас от пари и дадеш пет хиляди лева назаем, цяла нощ няма да спиш, ще се хвърляш като риба и ще кажеш: „Отидоха ми парите!“. Дадеш ли пет хиляди лева при пет милиона, няма да се смущаваш.

Човек трябва да мисли в началото. Щом дойде при мене един приятел да ми иска пет хиляди лева, ще му предложи да посети хиляда души приятели и от всеки да вземе по пет лева. На този човек казвам: „В миналото ти си бил проповедник, не си изпълнявал Волята Божия, както трябва. Сега ще отидеш при хиляда души да им проповядваш. Ще изгубиш цял месец, докато събереш пет хиляди лева...“ „Човещина ли е това?“ „Човещина е. Ще посетиш хиляда души и всеки ще ти даде по пет лева“. Иначе ако дам на този човек пет хиляди лева, без да имам пет милиона лева в себе си, невидимият свят ще каже, че не съм постъпил умно, и ще ме държи отговорен. За това ще му дам само пет лева и ще му напиша препоръчително писмо до свой приятел, той ще го изпрати до друг някой и така човекът ще обиколи хиляда души, от които ще получи пет хиляди лева. Като посети хилядата души, на всички ще разказва за своите приятели. И невидимият свят спазва това правило. Някога вие искате едно добро от Господа, но минават години, докато ви го даде. Той ще ви накара да ходите от къща на къща, да хлопате тук-там, докато най-после се реализира това, което искате. В това правило няма изключение. Съществата от невидимия свят не са глупави: ако им поискаш пет хиляди лева, те ще ти

дадат пет лева и ще те накарат да обиколиш хиляда души, докато разбереш каква е идеята.

Като слушам хората, а също и вас, какво желаете, виждам, че всичко това се дължи на вашето тщеславие. Един иска да стане виден лекар, да се прочуе между хората; друг иска да стане голям учен, да познава всички закони, да пророчества какво предстои да стане в света. Вие не дозирате, че това голямо знание носи големи нещастия и неприятности. Един от старите пророци – Йеремия¹², като знаел всичко, което щяло да стане, пожелал да му се вземе тази дарба. Обаче щом пожелал това, той се натъкнал на големи противоречия. Не е лесно да виждаш всичко. Даже и като пророк, ако влезеш между хората и виждаш какви са те в действителност, и ти ще се уплашиш. Помнете: в живота има една последователност, затова не бързайте да получите нещата преждевременно – вие още не сте извървели този път. Казваш: „Толкова години как се моля за нещо и още не съм го получил“. Чакай, има време, докато го получиш: ти си обиколил само 500 къщи, посетил си 500 души и си получил 2 500 лева. Има да посещаваш още 500 души, докато събереш 5 000 лв.

Аз ви давам този пример, за да ви покажа, че трябва да се дочака времето, определено за известна придобивка. В миналото ти не си учил, както трябва; ако и сега не учиш, ще знаеш, че нищо няма да ти се даде. Животът показва на човека какво му липсва. Например ти си нетърпелив, не можеш да издържаш на изпитанията и страданията. Ако можеш да издържиш тежестите върху себе си, както издържат гредите, ти си търпелив човек. Какво правят с гредите, които се чупят и огъват под тежестта? Изхвърлят ги и ги заместват с нови. Истински търпелив е онзи, който може да издържа и на Небето, и на Земята: той се ползва от уважението и почитанието и на невидимите същества, и на хората. Казваш: „Дотегна ми животът на Земята, искам да отида на онзи свят“. Това е детинска работа: ти мислиш, че на онзи свят ще те разхождат по цели дни, ще ти свирят и пеят, без да работиш; кой как мине край тебе, ще те погали и ще ти се радва. Отчасти е така. Онзи свят е

рай, но за децата, които имат нужда от забавления. Обаче има един рай за мъдреците, в който ти не си достоен да пристъпиш. И Земята е още място на забавления. Когато учените и мъдреците от онзи свят се уморят, те слизат на Земята, между хората, за да се забавляват и почиват, след това пак се връщат в своя свят. Като видите тези мъдрци, вие искате от тях да ви кажат няколко мъдри, хубави думи. Те задоволяват желанието ви: кажат ви няколко хубави думи, за да ви зарадват, и си заминават. Вие мислите, че като отидете на Небето, всичко ще научите. Не, там ще научите само това, което е трябвало да направите на Земята; ще ви кажат: „Това трябваше да направите, онова трябваше да направите“. Щом разберете какво се иска от вас, ще пожелаете да слезете на Земята, за да свършите това, което не сте изпълнили. Като слезете на Земята, ще знаете вече какво се иска от вас и ще продължите работата си.

Сега ще ви дам един съвет: като дойдеш втори път на Земята, не заставяй майка си да се събужда по десет пъти през нощта. Като те сложи в люлката и дойде веднъж през нощта при тебе, благодари ѝ. Ако дойде два-три пъти по своя воля, още повече ще ѝ благодариш. Ако изискваш повече от три пъти да дойде при тебе, и светица да е майка ти, отношенията помежду ви ще се развалят: баща ти ще вземе пръчицата и ще те нашари. Не зная дали има някой между вас, който да не е бит от майка си и баща си. Аз бих желал да видя поне един, който да не е бит от родителите си, аз търся такъв човек. Чудо ще бъде, ако срещна човек, който не е бит от майка си и баща си: който ми покаже такъв човек, ще ми направи голяма услуга. За себе си аз казвам: не бих искал майка ми да идва повече от три пъти при мене. Сегашните ви страдания се дължат на това именно, че сте будили майка си и баща си повече от десет пъти през нощта; затова сега работите ви не вървят добре. Някога майката казва: „Какво иска това дете, защо кряска толкова, да не е болно? Какво иска от мене?“. Някога майката вдига ръце от такова дете. Когато майките започват да вдигат ръце от своите деца, нека знаят тези деца, че добро не ги очаква в бъдеще. Като забележат поведението

му от другия свят, наказват това дете със смъртта на майка му. Щом майката замине за онзи свят, тя започва оттам да прилага правилата върху детето. Тогава идват вече неговите страдания на Земята.

Другояче казано: ако искате да бъдете щастливи, не събуждайте майка си повече от три пъти през нощта. Вашата майка, това е вашето висше съзнание, вашата душа. Ако постоянно си играете с нея, вашето висше съзнание няма да ви посещава на физическия свят; дълго време ще плачете и страдате, докато омилостивите майка си да ви посети. Тази майка аз наричам Свещената майка, която иска да ни научи как да живеем в съгласие с Бога. Днес вие сте нещастни по единствената причина, че живеете, както си искате, мислите, както си искате. Не, вашето мислене не е право. Вие мислите, че сте прави, а при това страдате. Казвам: вслушвайте се в гласа на вашето висше съзнание, което ви ръководи; не искайте това, което не е полезно за вас. „Кое не е полезно за нас?“ Онова, което след време ще ви причини страдания, ще внесе тъмнина във вашето съзнание. Ако мислите, че вашият живот е истински, защо сте недоволни тогава? Бог ви е дал толкова блага и пак сте недоволни. Ако невидимият свят ви лишава някога от известни блага и удоволствия, то е по единствената причина, че те не са ви нужни. Искаш да бъдеш богат, да разполагаш с големи средства – това не е за тебе; искаш да бъдеш много учен – и това не е за тебе. В бъдеще можеш да постигнеш това, но засега не ти е нужно. Ако искаш да бъдеш учен – учи; ако искаш да бъдеш богат – работи; ако искаш да бъдеш силен – прави упражнения. Често хората си създават нещастия със силата си. Ако си стар, казваш: „От мене нищо не може да стане“; ако си млад и силен, казваш: „Аз всичко мога да направя“. Казвам: нито слабият трябва да се обезсърчава, нито силният да се надценява.

Толкова пъти съм ви питал и пак ви питам: какво сте приложили в живота си; и как ще приложите това, което не знаете? Аз съм ви обяснявал значението на различните линии по лицето, но кой от вас ги е рисувал и изучавал?

Вие искате да знаете завършените резултати, но кой от вас е мерил носа си с пергел? По линиите на носа аз познавам какъв е вашият ум. Всяка линия има известна стойност: от значение е дали е дълга един, два или повече сантиметра. Като погледна човека в устата, виждам възможностите и желанията, които се крият в него. Една уста е разкривена, друга – права, гладка. Това са все възможности, скрити в човека. По широчината на носа, дали е тесен, или широк, съдя за чувствата; за ушите пък гледам дали са кръгли или малко елипсоидни; гледам на какво разстояние са поставени очите едно от друго. Важно е накъде е отправен погледът – нагоре или надолу; дали е разсеян или прав, установен. Всички тези неща са строго определени, те имат своето дълбоко вътрешно значение. Бог е създал човека по строго определени геометрични мерки и правила. Дълго време Той е правил изчисления и пресмятания, докато най-после е създал една разумна форма, отговаряща на геометричните правила. Който си позволи да измени Божиите линии, Божите закони, животът му не може да се развива правилно. Много отворените очи събират много впечатления. Такъв човек не е свободен, той обича разнообразието като децата. Ако очите са малки, човек възприема малко впечатления, които оставят дълбоки следи в него. Човекът с големи очи е много тщеславен, със средно големите очи е суеверен, а този с малките очи е хитър и лукав. Между големите и малките очи ще потърсиш средното, което ще те спаси, иначе ще се натъкнеш на големи противоречия. Ако искаш да се избавиш от тях, ще образуваш един триъгълник, за да се освободиш от тези линии. Това значи да намериш онази опорна точка, от която ще започнеш да се изкачваш нагоре: щом се издигнеш до известна височина, ти ще бъдеш във от всякаква опасност.

Докато страните на твоя триъгълник не станат равни на основата му, ти си на опасен път; щом станат равни на основата, ти си постигнал известно равновесие и си във от всякаква опасност. Така ще се движиш по перпендикуляра или височината на триъгълника, че страните му да се

развиват правилно; иначе ти ще изпаднеш в крайно тщеславие, суеверие и хитрост. Щом страните на триъгълника ти са равни, ти си в безопасно положение, ти си господар на себе си. Докато е на Земята, човек все ще се натъкне на една лукава мисъл, на едно тщеславно чувство, но ще бъде господар и на тях. Ако не се справиш с лукавата мисъл и тщеславното чувство, те ще влязат в дома ти, ще ядат и пият, а ти ще плащаш. Ако си силен, ще се качиш на върха, т.е. ще се справиш с тези мисли и чувства и ще бъдеш свободен. „Що е перпендикулярът?“ Права линия. „Що е правата линия?“ Линия с голямо напрежение от двете страни. Който върви по права линия, изпитва голямо съпротивление от двете си страни, поради което не може да се обърне нито към едната, нито към другата страна. „Коя линия е крива?“ Която няма никакво съпротивление от страни. Когато минава през големи мъчности, човек върви по права линия. Щом няма мъчности и препятствия, той върви по крива линия – това значи да вървиш по пътя на най-малките съпротивления. Който няма никакви препятствия, той се отклонява ту надясно, ту наляво. Такъв човек не може да стане нито гений, нито светия. Където са най-големите съпротивления и мъчности, там се раждат геният и светията. Под „тесния път“ разбираме пътя на правата линия, където външните условия са крайно неблагоприятни. При правата линия не можеш да кръшкаш наникъде; ако намериш кривата линия, тогава е лесно. Обаче ако си в правата линия, можеш да излезеш навън само по радиуса, за което се изисква и най-късото време.

Сега ще се върна към първата мисъл: за разбраното добро и неразбраното зло. Желая да не разбирате злото, а да разбирате доброто. Добре, че не разбирате. „Кое?“ Злото. Ако кажете, че малко сте разбрали, желая да разберете доброто. Като мислиш, че не си разбрал нещо, кажи си: „Не разбрах злото“. Щом не си разбрал злото, на прав път си; щом не си разбрал доброто, на крив път си. Ако си разбрал нещо, кажи си: „Аз разбрах или доброто, или злото“. Някой умен човек не може да разбере нещо и казва: „Радвам се, че не разбрах тази работа“. Значи ти не си раз-

брал злото. „Разбрах тази работа, затова се радвам.“ Значи ти си разбрал доброто. Ето защо вие трябва да имате две радости за вашето неразбиране, а една радост за вашето разбиране. Това е практическа философия, която трябва да прилагате всеки ден. Някой може в началото на часа да не разбере нещо, но в края на часа той ще разбере нещо; следния час се повтаря същото. Този е положителният път. Ако стане обратното: отначало да разбереш, а накрая да не разбереш, ти си загазил. Правилно е: в началото да не разбираш, а в края да разбираш. Това е сегашният път. Ако изпаднеш в обратното положение, ти ще се коригираш. Как? В началото няма да разбираш, а в края ще разбереш. Без упражнения нищо не се постига. Постоянно ще правим корекция – в един крайно разумен свят и в друг свят, крайно користолюбив.

С други думи казано: има един свят крайно добър и друг – крайно лош. В единия свят искат да разбират доброто, а да не разбират злото; в другия свят искат да разбират злото, а да не разбират доброто. И ако ти живееш съобразно лошия свят, ще разбираш злото, а няма да разбираш доброто. Ако се водиш по правилата на добрия свят, ще приложиш следното: като ти говорят за злото, няма да го разбираш; като ти говорят за доброто, ще го разбираш. Казваш: „Малко понадзърнах, разбрах нещо, но всичко не съм разбрал“. Остави неразбирането в началото, а малкото разбиране – на края.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

25 декември 1932 г., София, Изгрев

ТОПЛИ ЧУВСТВА И СВЕТЛИ МИСЛИ

Размишление

Ще прочета 15. глава от Матей.

Голямо нещастие щеше да бъде за хората, ако всички дишаха през една уста. То е все едно да си представите едно дълго здание, в което живеят хиляди хора, и само през един прозорец да влиза въздух. На онези, които са до прозореца, добре ще им бъде, но какво ще бъде положението на онези, които са на задния край? Някога хората живеят в такива стаи, искат да дишат през една уста и да гледат през едни очи. Те искат да имат външно единство, външно благоприличие, всеки иска да бъде здрав. Може ли при такъв живот човек да бъде здрав? Много болни има в света, затова и много умират. Питам: каква полза от усилията, които правят учените, когато и учените, и простите умират? И учените, и простите страдат; всички хора на общо основание минават през страдания; и праведният, и грешният също страдат. Всъщност истински праведни няма. Външно всички хора изглеждат праведни. Затова Давид казва: „В грях ме зачена майка ми“.

Греховете и престъпленията на хората са написани на тялото им, т.е. на тяхната дреха. Вие носите вълнени дрехи, но те са взети от овцете – те са дрешки на овцете. Хората колят и убиват овцете и после носят дрехи от тях: в това отношение хората ограбват овцете и се обличат от тях. В края на краищата всички се оправдават и казват: „Господ ни е дал вълната и кожата на овцете и на други животни“. Вие носите хубави обувки от кожата на животните и не мислите за ограбването и убийството на тези животни; за оправдание казвате: „Ние сме чада Божии“. Да, чада Божии, които носят кожата на убити и умрели животни. Казвам: освободете се от кожата на умрелите животни. „Как, голи и боси ли да ходим?“ По-добре да си бос, откол-

кото с обувки от умряло животно. „Как да разберем това?“ Както щете го разбирайте. При живота на сегашните хора нищо друго не ги очаква, освен страдания и нещастия. Светът е изложен на разрушение. Казано е в *Битие*: „И разкая се Бог, че е създал човека“. Какво ни очаква тогава? Да разруши Бог света така, както го е създал.

Сегашният свят ще бъде разрушен, нищо няма да остане от него. Под тази мисъл разбирам, че няма да остане лош човек на Земята. Злото и лошите хора ще изчезнат, няма да остане спомен от тях. Сега вие искате да ви кажа нещо за новата година. Каква нова година очаквате? Хиляди хора се избиват, хиляди хора умират. И това било нова година! Както виждате, досега годината беше суха. Ще видите каква ще бъде новата духовна година. За новата година няма да говоря нищо. Като изгрее Слънцето, тогава ще видя какво ще стане. За новата година вечер не се говори – трябва да видите как е облечена тя. Защо хората посрещат новата година вечер, среднощ? По това време идат само разбойници. Какво очаквате от една година, която иде среднощ? Тя иде да подкопава: ще задигне 40 милиона хора, 200 милиона говеда, един милиард овце, два милиона кокошки и нищо няма да донесе. Това е външната, физическата страна. Казвате: „Искаме да чуем нещо утешително“. Отговарям: когато водят сто души да ги екзекутират, какво утешително мога да ви кажа? В този случай ще ви кажа да четете Господнята молитва, та като отидат тези хора при Бога, да намерят спокойствие и мир, смъртта им да бъде по-лека. Какво ще утешаваш един човек, който няма нищо? Какво ще му проповядваш? Ще приличаш на онзи, когото раняват с няколко куршума: други се бият, а той плаща. Питате: „Кармата ли му е такава?“. Когато човек се напие, кармата му е да го бие кръчмарят. Ако е на аероплан и не вземе мерки да го спре навреме, ще полети с главата надолу.

И това е карма. Където е неразбирането на Божия закон, там е кармата. Това, което говоря, е принципиално. Като не можеш да разрешиш един въпрос, ти се омъгняваш и казваш: „Кармата ми е такава“. Не мисли за кармата.

Водата никак не мисли: каквото и да правиш с нея, тя си тече, не иска да знае. Можеш ли да раниш или оскърбиш водата? И на въздуха нищо не можеш да направиш. Също и на огъня нищо не можеш да направиш: ако го мушнеш с оръжие, то ще се стопи, а огънят ще си остане в първото положение. Днес хората си служат с модерни, усъвършенствани оръжия, но те навсякъде не действат. Как ще воюваш с топлината например? Всички, които са се опитвали да воюват с нея, са се връщали голи и боси. Докато човек не оголее, никога няма да се оправи. Като отиваш на баня, нали се събличаш? Ако не влезеш гол в банята, няма да се окъпеш. Кой влиза в банята с дрехи? Вътре дрехите са непотребни: там събличаш чуждите дрехи и оставаш със своите, с които си роден. Чуждите дрехи сваляш, за да ги опереш, а своите ще измиеш и изчистиш. Не само външните дрехи се перат, но и всички заблуждения, традиции и вярвания – те са чужди дрехи. Аз ги наричам дрехи от козина. Едно време хората носеха дрехи от козина като добър проводник на топлината, а лош проводник на водата и на въздуха. Докато носиш в ума си една мисъл, която нарушава твоето равновесие и те безпокои, какви са твоите дрехи: топли или студени? И тъй, всяка неустойчива мисъл и всяко неустойчиво чувство, които безпокоят човека, са скъсани, парцаливи дрехи. Те са чужди и трябва да се съблекат: човек трябва да се освободи от тях като от нещо чуждо, макар и да остане гол. Греховете на човека не са нищо друго, освен чужди дрехи, които той е задигнал отнякъде. Право ли е човек да взема чужди неща, т.е. да върши престъпления? Ще вземе пари от чуждата каса и ще ги сложи в своята. Престъпление ли е, ако пипнеш или прегърнеш един мъж или една жена? Ако гледаш на жената като на твоя лява ръка, а на мъжа като на дясната ти ръка, няма нищо престъпно в това. Обаче никой не гледа още на жената или на мъжа като на част от себе си. Изобщо всяко нещо, което е вън от човека и не му допринася никаква полза, е чуждо.

На научен език казано: има материя в Природата, която по никой начин не може да влезе в строеж. Представи

си, че си стъпил на едно ниско поле, с десет метра под морското равнище. Ако стоиш известно време там, водата от морето ще те залее, обаче ако има висока стена, която пречи на водата да нахълта вътре, ти ще си останеш там и ще бъдеш сух, незасегнат от водата. Какво ще стане, ако хората вземат камъни от тази стена, за да си строят къщи? Какъв ще бъде резултатът? Стената ще изчезне, водата ще залее полето и всички, които са там, ще понесат последствията на своята неразумност. Ето една безполезна работа. Следователно, когато действаме против Божия закон, против разумните природни закони, произвеждаме дисхармония между силите, т.е. материя, която не влиза в новия строеж.

На същото основание има непотребни мисли, чувства и желания в човека, които не влизат в новия строеж. Например нямаш слух, не си музикален, а в тебе се яви желание да свириш на пиано или цигулка. Това желание не е на място, не е потребно. Казваш: „Обичам Бога“. Защо Го обичаш, защо се стремиш към Него? За да вземеш нещо. Така и малкото дете обича майка си не заради нея, а за млякото ѝ. Детето още няма любов към майка си: тя има любов към детето си и е готова да се жертва за него – затова тя дава млякото си. Първите седем години детето живее и се крепи поради любовта на майката: ако тя се откаже от него, то ще престане да живее. Майката може да стои детето си, т.е. да го лиши от живота, когато иска – това е закон. Последствията на този закон водят към смъртта. „Що е смъртта, откъде произлиза тя?“ Не искам да отговарям на този въпрос: ако го засегна, хората нищо няма да се ползват от него – напротив, толкова повече ще умират.

Има известни идеи, които могат да се изнесат пред света, но има такива, които още не трябва да се изнасят. Такава е например идеята за смъртта. Например въпросът за Исав¹³ е един костелив орех за човечеството: за да се разбере, трябва щателно да се анализира, да се направи психологически анализ. Като се спирам на психологическите анализи, правени върху живота и характера на вели-

ки хора, дохождам до заключението, че човек трябва още дълго време да се учи. Лесно е да кажеш нещо за характера на Толстой¹⁴ например, но защо има такъв характер? Лесно е да се каже, че всички хора носят в себе си престъпни идеи, но защо е така? Кой днес не е убил поне една муха? Колко кокошки, агънца са заклани, колко домове са разплакани! Психоанализата доказва скритата престъпност в човека, но защо е така? Науката не е казала последната си дума, както и атомът не е последната най-малка частица на материята. Какво се крие в атома, още не се знае. Атомът се разлага на протони и електрони, но дали някога и тези частици ще се разложат, днес не се знае. Ще дойде ден, когато и те ще се разложат. Науката още не е намерила метод за тяхното разлагане. Според мене протоните и електроните са били разложени преди хиляди години, но истинските учени мълчат по този въпрос. В края на краищата ще се дойде и до най-малките частички, които по никакъв начин не могат да се разделят на по-малки.

Казвате, че тези неща не са разбрани за вас. Не само за вас са неразбрани, но и за някои учени. Например художникът говори за красивото, но какво всъщност е красотата? Казваш: „Красив е този човек“. Къде е неговата красота? Отделете от него красивата линия, за да я видят всички. Къде е красотата на тази линия? Красивата линия излъчва особена сила, особени лъчи. Красива е чешмата, която дава изобилно вода, но красива ли е пресъхналата чешма? Лице, което не изразява нищо, не е красиво – то е маска. Казват за някого, че има благородна душа. Така е, но за някои въпросът за душата е философски: те и досега се питат съществува ли душата, или не. Съществуването на душата не е доказано научно, а се казва, че душата била благородна. Вие, които вярвате в съществуването ѝ, как си я представяте? Някои учени казват, че душата била сбор от сили, сбор от преживявания. Питам: какво представлява това, което анализира душата? Казва се за Толстой, че като търсел Бога, изпитвал вътрешен страх. Ами които не търсят Бога, не изпитват ли страх? Днес всички хора са страхливи. Те се страхуват главно от закона. Страхът им се

проявява по два начина: едни хора се подчиняват строго на закона от страх, други избягват закона пак от страх. Значи едни му се подчиняват, а други го избягват. Един яде от страх, друг не яде пак от страх. „Виновни ли сме, че имаме страх от закона?“ Според мене само грешният се страхува. „Значи ние сме грешници...“ Можеш ли да се наречеш праведник, ако съдиш брата си за нищо и никакво? Ти се представяш за съдия, а той заема положението на обвиняем: обвиняваш го, че е откраднал нещо – обувки, шапка, дрехи, часовник или друго нещо.

В Природата въпросът за кражбата е поставен другояче, а не както между хората. Ако си позволиш да откраднеш от една градина две-три ябълки, веднага ще те хванат и подведат под отговорност. Обаче Природата не те държи отговорен за тази кражба, тя казва: „Ако има някой да те съди, това е дървото“. Ябълката се е трудила, докато изработи своите плодове: щом тя не те държи отговорен, Природата ни най-малко няма да те съди. Че някой откраднал една ябълка, веднага го глобяват сто лева, затварят го за три седмици в затвор. Питам: ако едно кило ябълки струва 30 лева, защо човека го глобяват сто лева, на какъв закон се основава тази глоба? Някой се оплаква, че му откраднали пет златни монети. Кой може да ги открадне? От гледището на Природата кражба е само онова, което никога и никъде не може да се намери. Има ли нещо, което е въвн от Земята? Откраднеш злато например: това значи да го вземеш от едно място и да го сложиш на друго. В този смисъл всички хора са крадци: майсторите и работниците са крадци – те постоянно пренасят материалите от едно място на друго. Не е престъпно, че си взел една ябълка от чуждата градина – лошото е там, че кражбата води към лъжа. Питам: как ще откраднеш нещо, което не се краде? Как ще откраднеш Слънцето? Това е невъзможно. Искаш да направиш една пакост на Земята и започваш да копаяш дупки, казваш: „Големи пакости направих на Земята“. Тези пакости са направени на хората, а не на Земята: ще мине някой пътник и без да види дупката, ще падне в нея. Колкото е възможно да откраднеш Слънцето, толкова е

възможно да причиниш пакост на Земята. Не се лъжете, никой не може да разполага със Слънцето и със Земята. „Ама ще копае злато от земята.“ Защо ти е толкова злато – знаеш ли, че за златото хората се убиват? Тогава защо ти е толкова злато? От паметивека досега хиляди и милиони хора са станали жертва за една фалшива идея – придобиването на злато. Защо е нужно злато на човека: да се товари с него ли? Ако носиш на гърба си товар от сто килограма злато, непременно ще ти го вземат. Ти казваш: „Добре, че свалиха този товар от гърба ми – иначе или щяха да ме нападнат разбойници, или щях да се намеря с това злато на дъното на морето“. В такъв случай казвам: по-добре, че те освободиха от златото.

Двама светии се подвизавали в един манастир. Веднъж, като си правели разходката, единият вървял замислен напред. Изведнъж той видял нещо на земята, което го накарало да отскочи настрани. Другият, който забелязал това, си казал: „Коя е причината, задето другарят ми отскочи уплашено настрани?“ Като дошъл до мястото, видял едно гърне със злато. „Чудно нещо! Колко е глупав моят събрат. Защо трябва да бяга от златото? Отдава му се възможност да направи толкова много добрини с това богатство.“ Той решил да вземе златото и да го използва за благотворителни цели: построил болници, училища, църкви, приютил много бедни, старци, сирачета, създал им добри условия, сносен живот. Като изразходвал всичкото злато, той се обърнал в молитвата си към Господа с думите: „Господи, изпълни Твоята воля – сложих парите в работа. Какво мислиш за добрините, които направих със златото?“. Явил му се един ангел, който му казал: „Всички добрини, които направи, не струват толкова, колкото отскачането на твоя брат“.

Сега и вие, като отидете при Бога, Той ще ви каже, че и най-великите работи, които сте направили, не струват колкото отскачането на светията. Ако съвременният човек започне да разказва на истинските учени какво са казали Кант¹⁵, Декарт¹⁶, Платон¹⁷, Сократ, Буда¹⁸ за създаването на света, ще изпадне в положението на детето пред

учения или на светията, който очаквал похвала от Бога за своята благотворителност. Какво знае обикновеният човек за създаването на света пред онези същества, които са участвали в тази епоха? Каквото и да знае, неговото знание е относително. Какво се разбира под думите „всичко в света е относително“? Например возиш се с кола до брега на морето и спиращ. Защо? С колата не можеш да решиш всички въпроси. Много естествено, ако искаш да пътуваш по море, ще се качиш на параход. Като стигнеш до едно пристанище, ще слезеш от парахода и ще спреш. Ако искаш да пътуваш в пространството, ще се качиш на крилата на светлината, но и с тях не можеш да пътуваш вечно. Докъде ще отидеш? Може да обиколиш Слънцето, Венера, Юпитер, Меркурий, Сатурн. Ще пътуваш хиляди години, но все ще спреш някъде, на една слънчева система.

Както виждате, пътуването с кола, параход, със светлината – това са относителности. Все ще пътуваш, но от време на време ще спиращ: няма вечно, абсолютно движение. Кои неща в света са непостижими? Които осмислят живота. В стремежа към непостижимото човек изпитва приятност. Щом го постигне, този копнеж към него изчезва. Докато не познаваш още приятеля си, ти го идеализираш, стремиш се към него; щом го познаеш, обаянието от него изчезва – той престава вече да бъде твой идеал. Изобщо постижимите неща носят страдания и смърт. Значи смъртта е постижима, а безсмъртието – непостижимо. Да греши човек – това е постижимо, да бъдеш праведен – това е непостижимо; да си глупав е постижимо, да си мъдър е непостижимо. Пред простия и глупав човек се открива необятната мъдрост, пред мъдрия се открива глупостта. Това са контрасти, които подлежат на психоанализа. Слушал съм някой виден професор с големи знания: като говори, изведнъж мисълта му се стегне, прекъсне се и като не знае какво да прави, извади очилата си и започва да ги изтрива с кърпичката си; като му дойде мисълта, пак ги слага на очите си и продължава да говори. Друг някой започне да говори, слага ръцете си в джобовете и бърка

в тях, докато му се възстанови мисълта, и пак започва да говори. Много от движенията на човека са неестествени: те се дължат на факта, че той не знае как да започне да говори. Някой държи ръцете си скръстени, друг – свити на юмрук. Това е особена азбука, по която аз тълкувам нещата: така мога да определя какви мисли ви занимават. Всяка мисъл, всяко чувство имат определени линии на движения; всяко действие има своя дълбока причина.

Влизам в една стая, където седят добре облечени хора, вземам една стомна с вода и започвам да пръскам. Това действие ще произведе различни резултати: едни от тях ще се обидят, други ще се разгневят, че ги пръскам – новите им дрехи ще се намокрят. Някои ще се освежат: ако са били неразположени, ще се ободрят. Нали сте психоаналитици, вие сами можете да определите какъв резултат произвежда пръскането с вода. Някой ме гледа, че нося дълга коса, и пита: „Защо носиш дълга коса?“. Питайте жените – те могат да ви отговорят на въпроса; питайте животните – и те имат дълги косми. Ако питате овцата защо космите ѝ са дълги, тя ще ви отговори, че това се дължи на неблагоприятните условия, при които е живяла. „Защо космите на вола са къси и тънки?“ Тънкият косъм представлява аристократизъм: волът е голям аристократ. „Вярно ли е това?“ Косъмът му говори. Както виждам, вие сте много лековерни и суеверни – кой каквото ви каже, вярвате. Преди няколко дни дойдоха при мене две сестри, от напредналите, и ми казват: „Вчера ходихме при един голям гадател да ни каже какво ни предстои да преживеем...“ „Какъв беше този гадател?“ „Той водеше със себе си един медиум, който изпаднаше в транс и говореше. Гадателят тълкуваше думите му.“ „Какво ви каза?“ „Нищо особено. Каза ни, че трябва да му дадем 500 лева, за да се свърже с Братството. Тогава щял да ни каже много неща...“ „Дадохте ли му тези пари?“ „Решихме да си помислим“. Казвам: този гадател е мошеник. Само онзи може да каже Истината, който е в състояние да освободи съзнанието си от всички непотребни мисли. Докато съзнанието на човека не е свободно, той не може да възприеме Истината.

Горко на онзи, който мисли, че трябва да заспи, за да възприеме Истината.

Когато съзнанието е будно, тогава може да се говори за Истината; докато си натоварен, ти си далече от нея. Какво представлява Новото учение? То освобождава ума, сърцето и съзнанието на човека от всякакъв товар. Ако си беден, ще свали от гърба ти товара на бедността; ако си гладен, ще те освободи от глада; ако си страхлив, ще те освободи от страха; ако си горд, ще те освободи от гордостта; ако си тщеславен – от тщеславието; ако си алчен, ще те освободи от алчността. Докато носиш в съзнанието си тези отрицателни състояния, нищо не можеш да направиш. Тщеславен си, искаш всички хора да те славят. И това може да стане, но временно: днес ще те славят, утре ще те развенчаят. „Какво ще остане от нас, като се освободим от всичко това?“ Щом се освободите от отрицателните мисли и чувства, на тяхното място ще сложите положителни. Например ако изгубиш външното богатство, ще започнеш да търсиш вътрешно богатство. Този закон на поляризиране действа в целия живот. Забелязано е например, че когато един скърби, друг се радва. Защо ще плачеш за изгубеното богатство, което те прави нещастен? В известен случай богатството е благо, а в друг случай то е нещастие; в даден случай красотата е благо, а в друг случай – нещастие. Същото може да се каже и за грозотата: не всякога грозотата носи нещастие – някога тя е благо за човека. Всяка тлъста и угоена кокошка е осъдена на смърт по-рано от слабата и мършава кокошка. Като види, че е тлъстичка, господарят ѝ ще се съблазни от нея и ще каже: „Ще взема ножа да я заколя – искам да опитам месцето ѝ“. Ако е мършава, той няма да ѝ обърне внимание – тя има шанс да поживее по-дълго време.

Като ви изучавам, виждам, че много от вас сте недоволни от знанието си – искате да бъдете учени. Вие сте учени, но в сравнение с учените на миналите времена; по отношение на сегашните учени вие сте по-долу от тях – още има да учите. Една сестра ми каза: „Искам да ми кажеш нещо за Господа!“ „Защо искаш това?“ „Обичам Гос-

пода, искам да Му служа“. След половин час тя среща една сестра и я обижда, казва ѝ горчива обидна дума. Втората сестра, която минава за ясновидка, се оплаква от първата. Казвам ѝ: „Нали си ясновидка, предсказваш на хората, а не можа да познаеш, че тази сестра ще те обиди“. Какво е заключението от тези примери? Аз не правя заключения. Защо? Казано е: „Нито да заключваш, нито да отключваш“. Ако заключвам, трябва и да отключвам, а това ще ми отнеме много време: трябва постоянно да заключвам и да отключвам. Аз съм слуга и ако постоянно отключвам и заключвам, никога няма да си почина, ето защо оставям приятеля си да ме замести, а аз отивам да дишам чист въздух. Той започва да отключва и заключва вратата, докато се умори и напусне тази работа. „Има ли право да напуска работата си?“ „Има право.“ „Защо?“ „Защото тази врата е създадена от хората, а не от Природата.“

Хората живеят в относителната реалност на нещата, а не в абсолютната. В Природата не съществува никаква относителност. Щом е така, аз съм свободен, няма да ставам вратар, да отключвам и заключвам вратите. Като си дошъл на Земята, ти живееш в една къща. Под „къща“ разбирам и физическото тяло на човека, и къщата за живеене. В тази къща ще живееш временно, а не вечно. Значи ти си в света на относителната реалност: относително живееш и относително напускаш къщата. Все ще спреш някъде, няма вечно да живееш на едно място. По отношение на Абсолютната реалност влизането и излизането от къщите е подобно на процесите на мисълта: имаш къща – легнеш да спиш; сутринта станеш – нямаш и къща, тя е изчезнала. Къщата ти може да бъде голяма или малка – това е относително, обаче в един момент тя изчезва. „Как става това?“ С думи не се обяснява: всеки може да го опита, да види как къщата се намалява или увеличава. Аз си обяснявам това с мисълта: каквото помислиш, става, важно е да имаш знания.

Абсолютно реално е само това, което ти знаеш; това, което знаят другите хора, не е реално за тебе. Реалността не принадлежи на всички – тя принадлежи само на Един.

Реален е само Бог, има само една реална идея. Защо? Защото няма причина, която да я измени. Ние не знаем какво мисли Бог. Ако можем да мислим като Бога, ще бъдем едно с Него. Тогава не можем да кажем, че има нещо вън от Бога. Между Бога и човека може да се яви състезание. Щом се яви мисълта кой е създал Господа, тогава човек няма понятие от реалността: тя не се създава. Под „създаване“ на нещо разбирам – във време и пространство. Значи всички мисли и чувства, които се явяват във време и пространство, наричаме относителни. Тази относителност се отнася до човешкия живот, изложен на постоянни промени.

Сега всички очаквате да ви кажа нещо за новата година. Мога да ви забавлявам, но всички забавления почиват на лъжата. Аз зная колко кораби ще потънат тази година, колко хора ще умрат, колко хора ще фалират. Ако ви кажа всичко това, вие ще бъдете нещастни. Докато не съм изнесъл една отрицателна истина, тя може да не стане; щом я изкажа, тя се сбъдва. Например ако кажа, че някой ще умре, а на него не му се умира, по-добре да не предсказвам това. Ако той умре, кой печели, аз или той: по-добре да си живее. Следователно има смисъл да ви кажа само онова, което може да стане и от което може да се ползвате. Например завеждам ви при един чист планински извор, на който всяка капка тече музикално, ритмично. Спирате се и слушате неговата музика. Много капки ще ви оросят, но бъдете будни, за да не изпуснете нито една от тях. Ако не използвате тези капки, ще съжалявате, че сте пропуснали случая. „Да ги опитаме ли?“ Първо ще наблюдавате капките на този извор, а после ще ги опитате. Не е въпрос само да гледате – може да се ползвате от тях, но навреме. Някой използва отвличането на моето внимание и бутат без позволение. Често хората страдат по причина на това, че бутат, където не трябва. Следователно спазвайте правилото: не бутайте там, където не трябва. „Защо?“ Опасно е. Иде един човек и ти казва: „Тук има два реда бутони. Едните са свързани с подземие, а другите – с горните етажи. Ако не знаеш кой бутон да натиснеш, ще слезеш в

подземието“. Казваш, че като буташ един след друг бутоните, ще намериш, който ти трябва. Не е безразлично на кой етаж трябва да спреш. Представи си, че си в чужбина и искаш да се качиш на един от горните етажи на едно двадесететажно здание. За да попаднеш точно на етаж, на който искаш да се качиш, първо ще разгледаш бутоните, за да намериш този на съответния етаж.

Както има забранени зони на Земята, така има забранени зони и в света на мислите и на чувствата, има също забранени зони в Любовта, Мъдростта и Истината. Какво ще бъде положението ти, ако те вдигнат с асансьор на 40–50 километра във въздуха? Щом се видиш на такава височина, веднага ще пожелаеш да се върнеш на Земята. В една приказка се разказва за един от старовременните владетели. Един ден той излязъл да се разхожда вън от града. Минал покрай една река и наблизо видял един беден човек, полугол: седял на земята и си свирел безгрижно; жена му шетала около огъня, а децата играели край нея. Владетелят си казал: „Ето едно щастливо семейство, което заслужава да му се помогне – трябва да се подобри животът им. Ако при тази беднотия всички са радостни и весели, какво ще бъде, ако положението им се подобри?“. Той им изпратил пари да се замогнат малко. И наистина, бедният си направил малка къщичка, облекли се всички в нови дрехи и заживели по-сносно. След три години владетелят отишъл да ги навести, да види как живеят сега. Обаче той останал крайно изненадан от това, което видял: всичко имали – къща, храна, дрехи, но здравето и радостта ги били напуснали. На една страна жена му лежала болна, децата седели тихо и безшумно. От какво заболяла жената? От безделие. Понеже всичките им нужди били задоволени, те престанали да работят, почувствали се аристократи. Жената се изнежила толкова много, че при падането на един пакет с памук върху нея била силно контузуена – оттогава тя заболяла.

Този пакет с памук действа и в чувствения, и в умствения свят. Една обидна дума, казана на човека, произвежда същия ефект, като този пакет. Каква е обидната дума?

Нарекли са те простак. Ти отговаряш на обидата: „А ти си първокласен невежа“. Двамата започват да се атакуват, докато заведат дело за обида, за оскърбление. Има закон, който регулира човешките отношения. Ако те осъдят според този закон, ще лежиш два-три месеца в затвора затова, задето си казал на някого, че е простак. А според мене за такава обида няма съд. Друг е въпросът, ако наречеш човека вагабонт, крадец, убиец и др. За тези думи всеки може да те обвини и осъди.

Изучавайте новата философска мисъл, без да се смущавате от болните мисли на философи, светии, праведни. Това, което не носи живот в себе си, е човешко; това, което не носи мир, свобода, радост, е човешко; това, което носи живот, мир, радост, свобода, е Божествено. В такъв случай слагай настрана всяка лоша мисъл, откъдето и да е дошла – и ангел да е казал тази мисъл, не обръщай внимание на нея. Срещаш един човек с големи знания, добре облечен: не приемай веднага неговото знание, докато не разбереш откъде иде то, каква стойност има. Ако знанието не носи щастие и за самия него, сложи го настрана; ако и светията е нещастен, не разчитай на неговото светийство. Пръв светията трябва да даде пример, да покаже на хората как трябва да живеят. Не е важно какво говори светията отвън, важна е същината на нещата. Казват за едного, че е грешен, а за друг – че е праведен. Всъщност кой е праведен? С думи мъчно се определя това. „Ще го познаем по лицето.“ И по лицето мъчно се познава. Казват за някого, че е грешник, но не подозират, че този грешник се разкайва, че е недоволен от своите грехове. Той е готов да се изповяда пред всекиго, казва: „Крайно недоволен съм от себе си, от греховете си“.

Казано е в Писанието: „Не убивай!“. Това значи: не слагай препятствия на пътя на Божията Любов, не слагай препятствия на Божията Истина и Правда; не слагай препятствия на живота си, на светлината и свободата, дадени от Бога; не ограничавай висшето съзнание в себе си. „Искам да стана по-добър.“ Не желай това – не е необходимо сега именно да бъдеш по-добър. „Защо?“ Защото

живееш в преходен свят. Щом си спечелил малко пари и си ги сложил в банка, не мисли повече дали си праведен, или не. Колкото повече мислиш, толкова повече ще се обвиняваш. Мисли за Божията Любов, за Божията благодост – за себе си никога не мисли. Като влезеш в необятната Природа, мисли за въздуха, за светлината, за изворите, за звездите, но никога не мисли за себе си. Ако мислиш за себе си, не можеш да се развиваш правилно. Съвременните хора са много вгълбени в себе си: всеки мисли какъв е, дали е станал по-добър. Който се е вгълбил в себе си, той се намира на опасен, хлъзгав път. За да познаеш колко си добър, трябва да имаш идеал, с който да се сравняваш.

Ако се сравнявам с вас, аз съм на крив път: човекът не може да бъде мярка. Друг е въпросът, ако се ръководя от красотата на Природата, от нейното величие. Когато мисля за онзи свят, аз забравям себе си, без да се обезличавам. Да забравиш себе си, значи да се освободиш от ненужния товар. „Но аз искам да угодя на своя господар.“ Как ще му угодиш – той иска много работи от тебе! Готов ли си да чистиш стаята му, да го переш, да чистиш дрехите, обувките му? Може да вършиш и външната му работа: готов ли си и на това? Като слуга ти ще вършиш и долната, и горната му работа; ще го удовлетвориш само тогава, когато имаш предвид неговите интереси и неговото благо. Ако изпълняваш всичко добросъвестно, той ще бъде доволен от тебе. В който ден започнеш да мислиш повече за себе си, господарят ще ти каже: „Не ми харесва вече моят слуга“.

Следователно спорът и неразбирането на хората се дължи на факта, че всеки мисли повече за себе си, отколкото за другите. Децата употребяват повече време за себе си, отколкото за родителите си; и родителите мислят повече за себе си, отколкото за децата си. Това себе е объркало света. Питате: „Как ще се оправи светът?“. Когато хората се върнат към своя първичен живот и престанат да мислят за себе си. Най-лошият господар в света е човекът: по-лош господар от него не съм намерил. И най-лошият господар, като се натъкне на себе си, казва: „Най-последно“.

намерих лошия господар: не подозирах, че се е скрил толкова дълбоко“. Какво да му говоря, на кого да го предам? Знаеш ли какво ще стане с тебе, ако те предам? И започва този господар да обещава, че ще постъпва добре, че няма да измъчва слугата си. Обещания! Казвам: ако търсиш невежата, ще го намериш пак в себе си; ако търсиш учения, пак в себе си ще го намериш. Всичко е скрито в човека: какви ли не прости и учени ще намериш там – и всички се разговарят помежду си.

Питате ме: „Какво искаш да кажеш с това?“. Искам да ви кажа да се нахраните днес добре: да примирите всички същества в себе си. Но така ще се нахраните, че да останете малко гладни. Ако сте доволни от яденето, разбрали сте моето Учение; ако не сте доволни, не сте го разбрали. Какво ядене ви предлагам? Живият хляб – той е съществената храна за човека. Сега, като ви наблюдавам, виждам: всички не сте весели. Един се е навел наляво, друг – надясно, и казва: „Какво да се прави?“. Питам: защо не сте весели? „Не можем да уредим работите си.“ Аз тълкувам това: който се навежда напред, има нужда от вода. Съветвам го да иде при чистия извор и там да пие. Който се навежда назад, той се отказва от всичките си желания – решил е да умира. Не, ще работиш върху себе си – това да бъде единственото ти желание! Който се навежда наляво или надясно, той иска да почива. „Кого имаш предвид, като говориш така?“ Себе си – аз за вас не говоря. Вие сте големи светии: по-свети, по-гениални хора от вас не съм срещал. Така правя аз психоанализа на нещата: като ви говоря, забелязвам, че вие ставате невежи, а аз – учен. Както виждате, аз съм искрен, пряк към вас, при това предпочитам себе си да обидя, отколкото вас. Според мене това е разрешение на въпроса. Какво печеля, ако нарека някого простак – с това той става ли простак? Друг е въпросът, ако той сам признае, че е такъв. Значи липсва му нещо. Докато гледам на хората отвисоко, никога няма да им повлияя. Няма защо да гледам на детето отвисоко: ще слеза до него, ще стана като него дете и то ще започне да ме слуша внимателно. В това отношение дядото и внучето се

разбират много добре: дядото слиза до урвена на детето, играе с него, носи го на ръце, докато му предаде своето състояние. Гледаш: детето започнало да се смее – развеселило се.

Ако и вие в даден случай не влезете в положението на грешния, ако не проникнете дълбоко в неговото естество, никога не можете да му помогнете. „Е, Бог ще му помогне.“ Бог помага чрез хората. Ако ние не можем да бъдем проводници на Божията Любов, какво друго ще направим? Мнозина идват при мене, хлопат усилено на вратата, искат на всяка цена да ги приема. Казвам: „Днес разрешавам важен въпрос, не мога да ви приема“. Обаче той чака. След него идва втори, трети – и на тях казвам, че не мога да ги приема, но отговарям и на двамата: „Почакайте няколко минути“. Защо реших да ги приема? Защото си помислих: „Както Бог приема мене, така и аз трябва да ги приема“. Те си казват за мене: „Добър човек!“. Не съм толкова добър. Благодарни на Онзи в мене, от Когото и аз завися. Мисля си: „Тези хора станаха причина Бог да ме приеме и аз да се разговарям с Него“.

Едно трябва да се знае: нищо в света не е произволно. Не можеш да постъпваш, както искаш, и да не понесеш последствията на своите постъпки. Една муха да стъпчеш, ще понесеш последствията за това; ако изсичаш произволно дърветата, и за това ще носиш последствията; ако причиняваш страдания на хората, и на тебе ще причиняват страдания. Каквито страдания причиняваш на другите, такива ще причиняват и на тебе. Ето защо, за да не носиш тежките последствия на твоите неразумни постъпки, каквото правиш, прави го за Господа. И тогава, като вършиш добро, ще ти се въздаде с добро. Каквото добро направиш на едно същество, включено в Божествения свят, това добро ще се върне върху тебе: носете тази мисъл в ума си. „Тогавя трябва да живеем добре.“ Не само това, но вършете волята на Бога. Не е нужно да правиш добро на всеки, когото срещнеш на пътя си: Доброто подразбира да изпратиш на човека една добра мисъл или едно добро чувство. В това отношение трябва да бъдем будни: не се отказ-

вайте и от най-малката услуга, която трябва да направите. „Значи да помагаме на всички бедни.“ Подкрепяйте ги, без да им отнемате сиромашията. Има една сиромашия, която носи благословение на човека – ако я отнемете, с това заедно отнемате и благословието му. Има една сиромашия, едно невежество или едно страдание, дадени на човека на място – те носят благословение за него. Всичко, което разумният свят е определил за хората, е на място. Помагайте на бедния да понася сиромашията, на богатия – да носи своето богатство, на учения – да прилага своето знание на място. Помагайте на всички хора, без да ги освобождавате от изпитанията им.

„Как ще се оправи светът?“ Не мислете за това: сам по себе си светът е оправен. Аз говоря за онзи свят на радост и веселие, който е създаден от Бога. Ако можете само да надникнете в него, ще видите, че той надминава приказките на „Хиляда и една нощ“. „Как да се справяме с мъчнотиите и страданията на живота?“ Те са временни, преходни неща; това са задачи, чрез които се изпитва и калява вашият характер. Тази сутрин не мислех да ви говоря, казах си: „Щом направим молитвата, ще си изляза. Нека годината говори сама за себе си“. Какво ще ви говоря аз? Но както виждате, изкусих се и пак ви говоря. В годината 1933-а единицата е на първо място, след това иде числото девет – големият брат, след него идат две тройки, по-малките братя. Тук отсъства майката – числото две: тя е заминала. Бащата – единицата, е вдовец с трима синове: единият е по-голям и по-умен от другите двама, обаче и тримата са идеалисти и фантазори – никой от тях не работи. Големият брат само мечтае и си казва: „Дано баща ми ни остави нещо“. Той мечтае за хубави работи и каквото получи, готов е да го раздава. И по-малките братя приличат на него, затова джобовете им са празни. Питате: „Защо числото 13 е опасно?“. Опасността е в тройката, която всичко раздава.

Ще разкажа един куриозен случай с един наш брат. Той си купил един петел. Защо го е купил? Видял му се евтин: купил го за 30 лева; от друга страна искал да спаси

петела, да не го колят. И какво направил после? Занесъл го пак в село и го върнал на жената, от която го купил. Тя гледала и се чудела как е възможно да купиш един петел и да го върнеш с молба да не го колят. Сега желая ви през тази година и вие да постъпвате като този наш приятел: да купите петел и да го върнете на жената, от която сте го купили, с молба да не го коли. След това обърнете се към Господа – Господаря на света, и кажете: „Господарю, уредих сметките си с Тебе“. Ето един добър пример. Първо аз помислих, че той е купил петела за мене, да ми кукурига, и ми стана малко неприятно: аз имам вече един петел. Като разбрах, че той е купил петела, за да го спаси, и пак го е върнал на жената, останах доволен. Значи той е внесъл 30 лева в банката на петела.

Това е единствен случай да внесе човек капитала си в една жива банка. Знаете ли в каква сума ще се обърнат тези 30 лева след две хиляди години, особено ако се дадат под сложна лихва? Един математик прави следното изчисление: в каква сума ще се превърнат 25 стотинки, дадени под сложна лихва, от времето на Христа досега? Той казва: „Ако всеки ден на всеки девет минути падаше по една златна земя като нашата в гишето на банката, цели девет хиляди години трябваше да падат такива земи, за да се изплати този дълг“. Представете си тогава в каква сума ще се превърнат тези 30 лева след две хиляди години. Като знаете това, нека всеки от вас вложи по 30 лева в една жива банка, за да получи след две хиляди години несметно богатство. Само така ще ликвидирате с вашата сиромашия – и спомен няма да остане от нея.

Новата година още не е дошла – тя е далече от нас. Като изгрее Слънцето, тогава ще дойде. Трябва да отидем на Витоша, там да я посрещнем, иначе в мъглата не можем да я видим. Тя иде да обира чуждите каси. Понеже никой не иска да я види, за това времето е мъгливо. Повече няма какво да ви говоря за новата година. Според мене когато ви посети едно топло чувство в сърцето, една светла мисъл в ума и един благороден подтик във волята, това е новата година. Щом не ви посети едно топло чувство и

една светла мисъл, никаква нова година няма да дойде. Досега сте имали твърди, течни и въздухообразни чувства. Тази година обърнете внимание на топлите чувства и на светлите мисли.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

1 януари 1933 г., София, Изгрев

ВЪНШНА И ВЪТРЕШНА ВЯРА

Размишление

Ще прочета 16. глава от Матей.

Днес много от вас кашлят. Кашлицата е предметно учение – тя показва, че човек има излишен материал в себе си, т.е. излишно богатство, което трябва да раздаде. Щом кашляш, това показва, че си бил неразумен, нарушил си законите на Природата: стоял си потен на течение или изпотен си пил студена вода. В друго отношение чрез кашлицата се чистят дробовите. Някой иска да стане много богат, учен или силен – и това подразбира натрупване на излишни материали в мозъка. „Защо става това натрупване?“ Защото той не може да постигне това, което иска. Кашлицата е признак на недоволство, което се предава от човек на човек: в този смисъл и кашлицата се предава от един човек на друг. Всеки може да кашля, т.е. да се зарази – въпрос е трябва ли човек да кашля, или не? Трябва да кашля, за да се изхвърли нечистото навън. Лошо е, когато не знаеш откъде е дошла кашлицата и защо е дошла. За да бъдеш здрав, не трябва да губиш нито физическата, нито психическата си топлина.

Кашлицата иде като следствие от изгубването на топлината на организма. Мнозина, като слушат други да кашлят, се оплакват, че кашлицата ги смущава. Те се смущават от кашлицата на другите, но какво ще кажат онези, които кашлят? Ако минават през гора и някой ги гони, те се страхуват да не закашлят и да не намерят следите им. Казвате, че имате вяра: който мисли, че има вяра, нека я приложи, за да се справи с кашлицата си. „Ама ние вярваме в Бога, разбираме и Новото учение.“ Ако наистина вярвате в Бога, а не можете да се справите с кашлицата си, вие нищо не сте разбрали. В това отношение вие приличате на онзи слуга, който работи усърдно на господаря си,

но със скритото желание в себе си да му се плати. Значи той не работи с любов. Той всеки ден пише: „Днес изработих толкова, утре – толкова. За 365 дни трябва да получа толкова. Ще работя на господаря си десет години, след което ще се освободя“. Това желание е на място. Защо? Ако не се освободи, господарят ще му одере кожата.

Ще ви дам един пример, за да видите как може да се освободите от ограниченията на хората. Имаш къща, двор, градинка, но нямаш вода, не можеш да поливаш цветята си. Твоят съсед има в двора си и чешма, и кладенец, откъдето и ти можеш да черпиш вода. Когато е разположен, съседът ти позволява да вземаш от него вода, обаче някога е неразположен. Какво ще правиш тогава, откъде ще черпиш вода? Нищо не ти остава, освен и ти да си прекараш водопровод и направо да си наливаш вода. Иначе ако остане всякога да вземаш вода от съседа, някога той ще бъде разположен, а някога неразположен – нищо не дава. Какво ви пречи да си прекарате водопровод в двора? „Нямаме средства.“ Лесно ще намерите средствата. Нека онези от вас, които пушат, се откажат временно от тютюна: това, което спестявате от тютюна, ще употребите за водопровода. Употребете поне половината от парите за тютюна за тази цел. Можем ли по този начин да се справим с ограниченията? Може, но вяра е нужна за това. Вие вярвате в мене, когато ме виждате отвън, но не вярвате в мене, който съм във вас. Силата на човека е в неговата външна и вътрешна вяра. Вие вярвате в Бога, Когото виждате отвън – във всичко, което Той е създал; обаче не вярвате в Бога в себе си. Само външната вяра не може да ви спаси: трябва да вярвате и външно, и вътрешно.

Например ти вярваш, че аз съм направил една хубава чешма, че водата ѝ тече силно, но не можеш да пиеш от нея. Каква полза има от тази вяра? Следователно ако вярваш в Бога, ще вярваш едновременно в Него като в Създател на външния свят, но ще вярваш, че Той живее и вътре в тебе. Този е пътят, по който ще вървите. „Че нашето верую е такова.“ Не, вие вярвате в Бога само отвън, доколкото сте слушали да ви говорят за Него, чели сте Библията,

Новия Завет и повтаряте какво е казал Христос, обаче още не вярвате в Бога във вас. Ако имахте външна и вътрешна вяра, щяхте да заповядате на кашлицата да си отиде. Кашлицата е особен род говор: тя говори, когато вие не говорите; ако вие говорите, тя ще млъкне. Много говорители има в човека. Ако той говори, те мълчат; ако те говорят, човек мълчи. Като знаете това, говорете вие, а те да мълчат. Ето защо, за да се справиш с кашлицата, ще вярваш в Бога отвън и в Бога вътре в себе си. Само така ще опитате моето учение. Кашлицата е пробен камък, чрез който се изпитва силата на вашата вяра. Тя е голям неприятел на човека. „Защо?“ Тя е толкова добре организирана, че трябва много да се бориш, докато се освободиш от нея.

За да се справите с кашлицата, започнете първо да правите опити с малката скръб или неразположение, които са ви нападнали. Неразположен си, кажи: „Аз вярвам в Бога вън от мене, вярвам в Бога и вътре в мене“ и „Аз и Отец Ми едно сме“. Така е казал Христос. Ако след това неразположението изчезне, ти си на прав път; ако не изчезне, на крив път си. Много просто, може ли да се грееш на печка и да не се стоплиш? Ако не се стоплиш, вината е в печката: тя или е от материал, който не се стопля, или е въображаема печка, нереална. Истинска печка е тази, която може да ви стопли. Кашлицата иде с цел да ви изпита: тя е професор, който къса слабите ученици, а не силните. Когато ученикът владее материала, професорът мълчи; когато ученикът нищо не знае, професорът говори и изказва недоволството си.

Сега и аз ви питам: какво знаете, какво сте приложили от наученото? Аз не се интересувам от това, колко години сте посещавали училището, колко сте богати, какви са били баща ви и майка ви, дядо ви и баба ви и т.н. Важно е как живеете. „Ама аз съм милионер.“ „Колко даваш на бедните?“ „По пет лева на човек.“ „Това показва доколко ти си носител на Божествените идеи, на Божествения план...“ „Ама аз имам свои идеи, свой план за реализиране!“ „Докато изпълняваш своя план, ти всякога ще бъдеш нещастен: така създаваш своята карма, както и кармата на

цялото човечество. Някой мисли как да направи живота си щастлив и започва да се урежда материално: купи си къща, ниви, лозе; радва се на децата си, на жена си, доволен е от живота си. Утре жена му се разболеє и умре и той става нещастен; децата му умират – той е още по-нещастен. „Какво да се прави?“ Ще измениш живота си: ще живееш първо за Бога, а после за ближните си. Тогава и децата ти, и жена ти ще бъдат здрави. „Защо се събори къщата ми?“ „Защото не е била здрава.“ „Защо боледувам?“ „Не си бил здрав, имало е в тебе нещо болно, неустойчиво“. Ако те боли глава или стомах, ще знаеш, че в главата или в стомаха си имаш нещо слабо. Не съжалявай, че си заболял, но гледай да засилиш слабото място в организма си. Яж здрава, първокачествена храна, пий всякога чиста вода, дишай чист въздух. Това са три правила за физическия свят: ако ги изпълняваш, всякога ще бъдеш здрав.

Като дойдеш до света на чувствата и на мисълта, всякога се храни със здрави мисли и чувства. Приемеш ли едно гниещо чувство в сърцето си и една гниеща мисъл в ума си, непременно ще заболееш. Често религиозните и духовните хора, даже и учениците на окултизма, очакват да видят Господа отвън: така да видят Неговата помощ. Това е механически процес, то е все едно да нагорещяваш желязото в огъня: нагорещиш го, то се зачерви – извадиш го от огъня; като постои малко вън от огъня, то изстива, пак го нагорещиш, пак изстива. Желязото ту го нагорещяваш, ту изстива – това е механически процес, външно нагряване. Докато слагаш въглища в печката, ще се топлиш; щом престанеш да слагаш въглища, печката изстива, но и ти изстиваш. При това печката гори добре, ако въглищата са хубави, едри; ако слагаш прах, печката ще загасне. За да се стоплиш, сложи едри, хубави въглища. На същото основание, казвам: не се занимавай с малки, дребни идеи. По-добре една идея, но Божествена, отколкото много идеи, но човешки. Ама едрите, хубавите въглища били скъпи. Нищо от това – ще сложиш от тях по-малко. Какъв смисъл има да напълниш печката със ситни въглища, които само пушат и не топят?

Питате за кого говоря днес. За всички кашличави, за всички недоволни, за всички обезсърчени, паднали духом; за всички, които се оплакват, че нямат дрехи, обувки, въглища и дърва. За онези, които имат всичко и не се оплакват, за тях няма защо да говоря – те са разрешили въпросите си. Аз говоря за тези, които мислят само за старите си дрехи. Няма защо да говоря за онези, които имат нови дрехи – те са на прав път. Онези със старите дрехи питат: „Какво ще бъде положението ни в онзи свят?“. Ако и там отидете със старите си възгледи, ще бъде същото, както и на Земята. „Как бедния Лазар го приеха в лоното на Авраам?“ На Земята той беше външно беден, а вътрешно богат. С години той седеше пред вратата на богатия, но никога не роптаеше: той не завиждаше на богатия, не се смущаваше от отношението му към него; той показва пример на търпение и смирение. Това подразбира човек, който не мисли за старите си дрехи. Едни художници рисуват Лазар недоволен от положението си, със сълзи на очи: гледа как богатият минава край него, всякога добре облечен и нахранен. Други художници рисуват Лазар с усмивка на лицето – той мислено казва на богатия: „Не се забравяй, мисли добре, защото един ден и ти ще се намериш в моето положение“. На Земята Лазар бил предметно учение за богатия, а в другия свят – обратно: богатият бил предметно учение за Лазар. Тих и спокоен седял Лазар пред вратата на богатия и търпеливо понасял съдбата си. Казвам: ако заставиш своята лоша мисъл, лошо чувство или лоша постъпка да ближат твоите рани и да ги излекуват, ти си като Лазар. Той се справял с кучетата, т.е. със своите низши мисли и чувства. Следователно какъв човек си ти, ако не можеш да заставиш низшето в себе си да лиже твоите рани? Това значи да ти превързват раните и да оздравееш.

Съвременните хора трябва да влязат в нова фаза на живота, за да се освободят от всички обикновени прояви. Да остане само едно различие: между светлината и тъмнината, доброто и злото, правдата и неправдата, любовта и омразата. И тогава, като говориш за Любовта, да знаеш, че живееш в Любовта; като говориш за омразата, да знаеш, че

живееш в нея. Това значи да различаваш нещата. Ако не ги различаваш, ще ме питаш обичам ли те, или не. Ето един въпрос, върху който никога не мисля и никога не съм си го задавал. Бог е Любов! Следователно как ще питам Господа дали ме обича? Не можеш да обичаш един човек във от Цялото – това е немислимо. Как ще обичаш пръста на ръката си във от цялата ръка? Ако се отдели от ръката ти, той губи своята стойност. Ако ти се отделиш от Бога, никой не може да те обича. Ние обичаме човека дотолкова, доколкото той съставя част от Цялото, т.е. от Божественото; щом се отдели от Цялото, никаква сила не е в състояние да ме накара да го обичам. Двама души могат да се обичат, ако имат общи идеи, общ център; могат да се обичат две клончета, два листа, но ако са на един общ корен. Докато си в областта на Любовта, ти ще бъдеш радостен и весел; във от Любовта никаква радост не съществува. Радостта не е нещо отделно – тя е като лъчите на светлината. Мине един лъч край тебе, огрее те и ти се зарадваш. Този лъч иде от Слънцето. „Мога ли да го хвана?“ Не можеш. Дрехата на лъча можеш да хванеш, но не и самия лъч. Светлината е неуволима, тя носи живот в себе си. Обаче дрехата на светлината е отражение на живота. Ако човек трябва да се грее на лунната светлина, с него всичко е свършено: много ще стоиш на тази светлина, но нищо няма да получиш. Ако искаш да се стоплиш, излез на слънчевата светлина – тя носи живот, радост и свобода.

Ще направя една аналогия: ако възприемете едно учение по отражение, дълго време ще се грееете на него и няма да се сгреете. Така много хора възприемат Христовото учение: те не го търсят в своя ум и сърце, но искат да знаят какво казват за Него проповедниците, учените, философите и учителите. Казваш на някого: „Слушай ме, каквото ти казвам: така е казал Учителя“. Важно е какво ти си чул и как си го разбрал. Ако твоята кашлица е престанала, разбрал си думите ми: тогава можеш да говориш и на другите; ако кашлицата ти не може да мине, чул си думите ми, но не си ги разбрал. Вчера дойде при мене една сестра – весела, засмяна. Казва ми: „Учителю, много

съм радостна!“ „Днес си радостна, утре ще бъдеш скръбна. Твоите убеждения лесно се изменят, много си лековерна.“ „Ама аз съм готова на всичко!“ „Ти не си установена, лесно ще измениш на убеждението си“. Погледнах я – лицето ѝ се помрачи. Това е неразбиране на нещата. Аз искам да ѝ кажа, че като завали, като загърми и затреши небето, тя веднага ще търси място къде да се скрие. Аз познавам един свещеник, крайно благочестив, един от най-добрите свещеници, но щом чуе да гърми и да треши небето, той веднага се скрива вкъщи, запалва десет свещи, като на Великден, и започва да се кръсти. Той сам си казваше: „Като чуя гърмежите и видя светкавиците, всичко забравям. Че съм поп, че утешавам хората – всичко изчезва от ума ми: само се кръстя и моля. Като мине всичко, казвам: страшна работа беше! Не зная на какво да отдам този страх. Отгоре на всичко трябва да паля десет свещи“. Това са десет чувства, които някога ти си загасил в себе си. Отвън палиш свещи, но трябва да ги запалиш вътрешно.

Много хора, като чуят, че гърми, веднага палят свещи: те мислят, че са вече в безопасност. Истинската безопасност е вътре в човека, а не вън от него: безопасността е във вярата и в любовта ни към Бога. Външните неща са само пособия, по които ученикът учи – те се менят, както се мени вярата на човека. Като дете той вярва в едно, като възрастен вярва в друго, като стар – в трето. Важно е човек да дойде до истинската вяра, която носи радост и щастие, свобода и вътрешен мир за човека. „Кажки нещо за нас.“ Какво да ви кажа? Вие още не знаете истинското си име. Всеки от вас минава под известен псевдоним, никой не носи своето име. Като ви гледам, виждам, че всеки е облечен в чужда дреха, под чуждо име. И ескимосите носят чужди дрехи, от животинска кожа. Като знаете това, отговорете си защо един човек ви е приятен, а друг – неприятен. Срещаш един човек и казваш, че ти е приятен. Да ти е направил някаква пакост, не е; да ти е казал обидна дума, не е; чудиш се защо ти е неприятен. Все-таки има някаква причина. Казваш: „Обичам този човек, а не обичам онзи“. Защо обичаш единия, а не обичаш другия? „За-

щото единият ми помага, услужва ми.“ Значи ти обичаш само онези хора, които ти помагат и услужват и които са ти полезни. Това е користолюбие, а не любов. Истинската любов не търпи никаква користолюбива мисъл, никакво користолюбиво чувство. Да любиш за самата любов – това е истината. Каква печка предпочиташ: желязна или златна? Ако е зима и вълн е студено, предпочитам желязната, но пълна с въглища: ще драсна една клечка кибрит и ще я запала; обаче през лятото предпочитам златната печка.

С други думи казано: правата мисъл ще употребиш това, когато нищо друго не може да ти помогне – щом дойде тя, всичко ще се оправи. И за Любовта е същото: щом Любовта се прояви, човек става здрав. Затова се казва, че тя не се проявява при болезнените състояния на човека. Където е Любовта, там няма противоречия, мъчнотии, болести. Любовта усилва волята: ако си слабоволев, това показва, че Любовта не действа в тебе. Това е диагноза. Където е Любовта, там има смелост и решителност. Когато всички хора са отчаяни, любещият е радостен – той излъчва от себе си сила, както изворът, който напоява всички цветя и растения около себе си. Затова той може да помага на всички. „Възможно ли е това?“ За здравия всичко е възможно, но не и за болния; за мислещите всичко е възможно, обаче за онези, които не мислят и чувстват, всичко е невъзможно. Радвайте се на вашите чувствания, на вашите страдания. Ангелите не боледуват, не страдат, затова не могат да помагат на страдащи и болни, обаче те помагат на здрави хора. „Кой ще помогне на болния?“ Светията. „Защо?“ Защото и той е страдал, минал е по този път. Следователно страдащият може да влезе в положението на страдащите.

Христос дойде на Земята да пострада, да влезе в живота на хората и да познае техните страдания. Минал по пътя на страданието, Той знае как да помага на хората. Сега и вие искате да бъдете носители на Божественото, да помагате на хората. Как ще им помагате, ако не познавате техните страдания? „Да вярваме в Господа!“ Къде е този Господ? „Аз Го виждам във всичко, което Той е създал.“

Ти Го виждаш, защото имаш здрави очи. Как ще види всичко това слепият? Колкото и да му говориш за небето и Земята, за Слънцето и звездите, той казва: „Нищо не виждам – голям мрак е пред очите ми. За какъв Господ ми говориш?“. Значи първата ти работа е да отвориш очите на слепия, а после да му говориш. „Как ще му отворя очите?“ Ще плюеш на земята, ще направиш малко кал и с нея ще намажеш очите му, после ще го питаш: „Виждаш ли небето?“ „Виждам“. На бедния и гладен човек няма да говоря за Господа, но ще му кажа: „Искаш ли да дойдеш с мене?“ „Искам“. Тръгваме заедно и вървим два-три дена, докато краката се откажат да му служат. Той започва да остава след мене. „Защо не вървиш?“ „Не мога, краката ми отслабнаха, не ме държат.“

Ето това е положението на човека, който живее без Господа. Ела да седнем при този извор да си починем и да почакаме Господа. „Как може Господ да дойде при нас?“ „Ще видиш.“ Седим и се разговаряме. По едно време виждаме един човек с бели дрехи, с торба на гърба си: той се спира пред нас, оставя торбата и си заминава. Отваряме торбата – в нея бял, хубав, добре опечен хляб. Ето този е пратеник на Господа – видя ли го? Ти трябва да познаеш Господа. Виж какво е оставил в торбата. Сядаме двамата с него, отваряме торбата и започваме да ядем – веднага силите ни се възстановяват. Това прави Бог! Като се нахраним, продължаваме пътя си. Казвате: „Да търсим Господа“. Ако във вашия ум не влезе една светла мисъл, в сърцето ви – едно топло чувство, и във волята ви – едно добро действие, никога няма да намерите Господа. Този е пътят за приемане на Божественото. Радвайте се, когато то влезе във вас. Когато някой страда отвън, знай, че това е торбата, оставена за тебе: отвори я и виж какво има в нея и му помогни. Ако му направя добро, аз изваждам нещо от неговата торба.

Отиваш при един бакалин, купуваш нещо и заплащаш с една златна монета. В случая бедният човек е бакалинът, на когото плащаш, т.е. правиш добро. Както между бакалина и тебе има обмяна, така също има обмяна между

бедния човек и тебе. Мислите, че това е пазарлък... Наистина, пазарлък е, защото и бедният има какво да даде – памук, ориз и жито. Той даде едно, а ти – друго. Какво добро си му направил? Дадеш му 10 лева, срещу които той ти даде едно кило ориз. И тъй, обмяната между хората е реалната страна на живота. Наука, здраве, успех – всичко се постига, когато хората възстановят нарушеното равновесие между Бога и своята душа. Тази връзка трябва да се възстанови. Не е важно само какво са писали философите по този въпрос, но всеки човек трябва да възстанови тази връзка. Щом постигне това, животът му вече взема друго направление. Влезеш ли в новата посока на живота, ти си в положението на онзи милионер, който е внесъл няколко милиона в касата си и се чувства осигурен. Или си в положението на онзи човек, който е влязъл в парахода, платил си е билета и е осигурил пътуването си; или пък си в положението на онзи земеделец, който е посял нивата си и очаква добро жито. Връзката с Бога трябва да се възстанови! Иначе, ако си беден, ще страдаш, ще се съмняваш и колебаеш в мисълта си; ако си ученик, ще ходиш при един, втори, трети учител – да те учат, но в края на краищата ще бъдеш далече от същественото.

Една съществена лекция има: тя е да знаеш основното в живота. Много лекции ви са нужни, но ако нямат същественото, те са без съдържание. Питате: „Кое веруно е най-право?“. Не е въпрос за правото веруно, обаче ако някой ви учи как да мислите и какво да правите, това значи да ви ограничи. Ако някой ви учи едно, а прилага друго, той сам ви ограничава: всъщност той трябва да ви покаже правия път, както и начина за освобождаване от ограниченията. Ако аз отида при вола и не му покажа какво да прави, научил ли съм го нещо? Виждам, че господарят му е влязъл в кръчма и пие – аз се приближавам при вола и му казвам: „Виж, използвай случая да се освободиш: извади полека главата си от юлара и влез в гората, нека господарят те търси“. Няма да проповядвам на вола кое е право и кое не, няма да му казвам, че господарят му го е хранил цял живот. Това не е истина: господарят му повече го е

измъгчвал, отколкото хранил. Ще кажеш, че си господар на вола. Никакъв господар не си: който пие по кръчмите и оставя говедата си сами, не може да бъде господар; който впряга животните си безмилостно, не може да бъде господар. Днес хората стават все по-умни и практични – те си служат с трактори. Ще кажете, че земята дава повече, когато се оре с волове. Това е въпрос. Ако от чрезмерен труд смъкнеш кожата на вола, какво си придобил? Ако и ти цял ден се тревожиш за нищо и никакво и съсипеш здравето си, какво си придобил? Тревогата и безпокойството нищо не допринасят.

Основната идея, която трябва да занимава вашия ум, е да се свържете с Бога и да възстановите хармонията си с Него. От това гледище казвам: една любов съществува в света – Любов към Бога. Който не може да люби Бога, нито себе си може да люби, нито своя ближен. Вън от Божията Любов никаква друга любов не съществува – всяка друга любов е лъч от Бога, от Неговата Любов. Ако дадеш път на Божията Любов – на извора на живота в себе си, и твоята любов ще бъде нормална. Без този извор във вас човешката любов е аномална. Питам ви сега: разбрахте ли ме, или не? Лесно е да ме разберете. Давам ви парче хляб: не го изследвайте, но го вкусете! Като го сложите в устата си, ще го дъвчете, докато стане на кашлица, и после ще го глътнете; като влезе в стомаха ви, ще разберете какво носи той. Така ще почувствате неговата сила.

Същият закон се прилага и по отношение на Любовта. Ще я приемете, без да я човъркате. Ако се питате що е Любовта, откъде иде, какво носи, нищо няма да постигнете. Аз не съм срещал нито един писател, който, като говори за любовта, може да я изясни. За да покаже, че момата и момъкът се обичат много, авторът прави момата да припадне от любов, а момъкът се самоубива. Това е заблуждение. Който се самоубива, няма любов. Казвате, че Христос е умрял от любов към човечеството. Не, хората хванаха Христа, разпнаха го – насилие употребиха над Него, а Христос се пожертва за греховете на хората. Значи Той е страдал от Любов, Той е понесъл греховете на хората

от Любов, но не е умрял от Любов. Казваш: „Готов съм да умра за тебе“. Ако умреш за мене, кой ще ми слугува? аз предпочитам вола, който ми слугува, да живее, отколкото да умре и да ми покаже, че ме обича. Тази мисъл трябва да остане в ума ви. Само топлината може да противодейства на студа. Щом дойдеш до лошите условия на живота, разрешавай ги с Любов.

Под *Любов* разбирам онази пълнота, която разрешава всички противоречия. И след като разрешите въпроса за Любовта, тогава ще започнете истинската работа. Докато не си приел Любовта, ти си в затвор: краката ти са оковани, ръцете – също. Трябва да махнеш оковите и да излезеш от затвора. „Какво ще правя след това?“ Ще бъдеш свободен да работиш за Бога – без вериги, без белези на ръцете. Гривните, пръстените, нанизите на жената са също окови. Момата и момъкът си слагат пръстен, за да покажат на хората, че са сгодени, та да не ги грабне някой. Окови са това. Като видиш пръстен на ръката на някого, казваш: „Този вол е чужд, нямам право на него“. Никой няма право да слага пръстен на ръката на момъка или на момата. Че им слагат пръстени, това е друго нещо. Такова е сегашното верую: слагаш пръстен на възлюбената си в знак на вяност. Покажете ми една жена, която е вярна на своя мъж. Пръстенът трябва да бъде вътре, а хората го носят отвън: те разбират този въпрос буквално. Диамантените пръстени, огърлици и гривни, носени отвън, нищо не допринасят. Това е една истина. Обаче ако отвън ви наложат да не носите украшения, това е друго ограничение. Който ви е наложил да носите украшения, той ви е направил зло; но и който ви забранява да носите, също ви причинява зло. Казваш: „Като слушам това, страхувам се да нося пръстен. Искане ми се да нося пръстен, но ще излезе, че с това се задължавам да бъда верен на думата си“. И да носиш пръстен, и да не носиш, все се ограничаваш. Ако носиш пръстен, носи жив пръстен. Ако верността ти е в пръстена, като умре твоят възлюбен, ще бъдеш ли свободна? Като замине мъжът ти, казваш: „Моят мъж отиде на другия свят“. Престани да мислиш, че той е твой мъж. Когато владиката умре, и в другия свят ли ще бъде владика?

Бог не се нуждае нито от владици, нито от професори, нито от търговци, нито от богаташи. Той не се нуждае от професори, които сами не знаят как е създаден светът, а учат другите. На Земята това знание минава, обаче в другия свят не могат да ви приемат с такова знание. Първо трябва да имате отношение към Бога, към Любовта. Синът ви, свършил гимназия, иска да върши Волята Божия, но търси по-високо знание: той иска да придобие правата мисъл, да разбере как е създаден светът и защо е създаден. Отсега нататък ще учите истинската наука. Това, което досега сте учили, нищо не е. Истинската наука ще ви направи щастливи: тя ще ни покаже пътя на безсмъртието, тя ще ни покаже истинското богатство, без да имаме желание да го обсебим. Считай, че каквото имаш, принадлежи на Бога. Това да стане твоя кръв и плът! Считай, че всички хора са едно.

Казват, че само бедните могат да приложат Христовото учение. Не само бедният трябва да е готов да изпълни Христовото учение – това се изисква от всички. Като говоря така, пръв аз съм готов да изпълня Учението на Христа. Срецам един беден човек, без пет пари в джоба. Казвам му: „Братко, ще споделя с тебе всичко, каквото имам“. Преброявам парите си и давам половината на него, после му казвам: „Както виждаш, споделих своето богатство с тебе, но бъди готов и ти да споделиш своето с другите“. Когато проповядвам Истината, аз трябва да бъда свободен от всякакво користолюбие и егоизъм, да нямам предвид своите лични интереси. За мене е важно доброто на всички, не само моето добро. Ако искате да се повдигнете, дайте път на Божественото: то обединява частите в едно стройно цяло, както дървото обединява всички листа и клончета в стройна, хармонична система. Срецах един човек с добро обществено положение; казвах: „Бог обича този човек повече от мене“. Това е твое заключение. Бог обича всички и желае от нас да живеем в единство, съобразно Неговата мисъл. Ако живеем според своите мисли, върху нас се трупат последствията на нашите собствени мисли. Бог ни оставя да пожънем последствията на онова,

което сами сме създали. Ето защо стремете се да се освободите от своите собствени творения.

Не искам да ме разберете криво, както едно време Давид¹⁹ разбра Саул²⁰. Като отиде при Саул, Давид го запита: „Мога ли да воювам с филистимците?“ „С прашката ли? С прашката си не можеш да воюваш“. Дадох му всичките въоръжения: ризница, щит и копие. Така облечен, Давид си каза: „Съвсем загазих“. Той хвърли тези оръжия, взе си торбата и прашката и отиде да се бие с Голиат²¹ – и спечели борбата. Съвременните хора приличат на Сауловите войници, въоръжени с шлемове и пушки. Да се освободим от новите въоръжения и да вземем само прашката. Тя е чистата Божествена мисъл, чистата Любов, която може да направи всичко. Едно се иска от човека: първо да живее за Бога. След като познае Бога, тогава ще живее за себе си. Казват: „Познай себе си!“. Не, първо познай Бога, а после – себе си. Този е пътят, по който иде Истината. Който започва по обратен път: първо да познае себе си, после – ближния си, и най-после – Бога, никога няма да придобие Истината. Бог създаде човека, а не човекът – себе си. Следователно първо ще възлюбиш Бога, а после – себе си. Като приложите това, ще имате добри резултати. Това не става насила, но по вътрешно разположение. Направете опит, за да видите какъв резултат ще имате. Умът ви ще просветне, сърцето ви ще се подобри: при това положение вие ще бъдете подготвени за другия свят. Няма по-голямо благо за човека от това, да влезе в другия свят подмладен, пречистен като дете.

Ето защо, докато сте още на Земята, работете върху себе си, за да се освободите от старите възгледи и разбирания. Като умре някой, близките му плачат, скърбят за него. Аз пък виждам, че той стои близо до тялото си, радва се, че се е освободил от затвора. Близките му питат: „Нашият заминал мисли ли за нас?“ Не мисли. Заминалите ви казват: „Излезте от тялото си и елате при нас, да видите колко е хубаво тук!“ „Какво да направим? Как да постигнем това?“ „Както ние го постигнахме...“ „Значи да умрем!“ „Ще съблечете старите си дрехи, както ние ги

съблякохме...“ „Не ни се иска да умираме“. Искате или не искате, ще умрете. И Христос умря, обаче след смъртта иде възкресението. „Страшна е смъртта.“ Страшна е, когато човек умира без любов и без знание; щом умира с любов и със знание, смъртта е привилегия. Където присъства Бог, смъртта е привилегия.

Нека остане у вас мисълта: Бог, Който е вън от вас, да влезе и вътре във вас. Опитайте се да възлюбите Бога вътре във вас. Ще ви дам една диагноза, за да познавате обичате ли Бога. Кашляш много, кажи си: „Обичам Господа“. Ако кашлицата престане, наистина обичаш Бога; ако не престане, не Го обичаш. Беден си, кажи си: „Обичам Бога“. Ако бедността те напусне, ти обичаш Бога; не те ли напусне, не Го обичаш. Невежа си, кажи си: „Обичам Господа“. Ако невежеството те напусне, ти обичаш Господа; останеш ли си невежа, не Го обичаш. Някой мисли, че като обича Бога, ще стане невежа. Напротив, като възлюбиш Господа, умът ти ще се просвети. Адам беше недоволен от знанието, което имаше, и послуша змията – яде от забраненото дърво с цел да стане като Бога. Като наруши Божия закон, той изгуби и това, което имаше, и стана невежа. Съвременните хора имат много знания, но малко могат да ги използват. Болен си, мъчи те една тежка болест: обърни се към Господа с думите: „Господи, досега болестта ми е казвала, че тя заповядва; следователно ще ме напусне, когато тя пожелае. Ако е така, ще ѝ се подчиня. Ако Ти заповядваш, моля Ти се, кажи ми истината: тогава в Твое име ще ѝ кажа да ме напусне“. И аз ви казвам в Името Божие: да излезе лъжата от вас и да остане Истината, да излезе невежеството от вас и да остане знанието, да излезе болестта от вас и да остане здравето.

Тези неща да не останат като правила във вас и да се страхувате от тях. Като дойде Любовта, угостете я. Щом дойде противоположното на нея, не го пъдете, но дайте му от трошиците на трапезата – нека то стои далече от трапезата. Доброто угощавайте, а на злото давайете само трошици; щедростта угощавайте, а скъперничеството само да лиже чинията. Дръжте следното правило в ума

си: Любовта всякога да е на трапезата и да я угощавате, омразата да е под трапезата и да ѝ давате да ближе чиниите. Това правило се отнася до онези, които искат да бъдат свободни. Този е пътят на свободата, няма друг път: той е абсолютен и неизменен, никакви усилия не са в състояние да го изменят. Никой не може да застави Бога да се измени, в смисъл да намрази човека или да го обикне повече, отколкото трябва. Защо? Защото няма по-силен от Бога. „Не вярвам в Бога.“ Дали вярваш, или не, това не е важно. Ако Бог ти даде една хубава мома, за да се ожениш за нея, ще повярваш ли в Него? „Ще повярвам. Готов съм да направя всичко за Него, готов съм да Му служа във всичко, да повярвам в Него.“ Естествено, Бог е вътре в тебе. Чудни са безверниците: те не вярват в Бога, а вярват в жена си, в децата си, в някой учен или философ. Срамно било да се вярва в Бога! По-голяма простотия от тази има ли? Ако не вярваш, в никого не вярвай – вярвай в себе си. Защо ще вярваш в този или в онзи авторитет? Какво са разрешили пророците? И те нищо не са разрешили.

Казват, че Христос е понесъл греховете на хората. И тази идея е неразбрана. Защо? Защото като мислите, че Христос е понесъл греховете на човечеството, нищо не ви остава, освен да седнете на трапезата и свободно да ядете и пиете. Не, и вие ще понесете част от тежестите и греховете на хората. Защо трябваше само Христос да носи греховете на света? Негови ли бяха, Той ли ги създаде? Като говоря за вашето безверие, не искам да ви убедя в това, но казвам: вие още не сте се освободили от вашите стари убеждения, от вярванията на вашите деди и прадеди. Ако един ангел ви каже да раздадете всичко на бедните, ще се съгласите ли, ще го повярвате ли? Ще кажете: „Как да разбираме този ангел, той може да ни изпитва?“. Питам: няма ли да вярвате на инженера, когото сте извикали да построи къщата? Той е опитен, знае как да я построи. Ако не знае, аз мога да ви покажа как да я построите. „Как?“ Първо ще ви покажа как да любите Господа. Ще любите Бога по особен начин, а не както любите своя приятел. Да обичаш Бога, това значи да забравиш себе си, без да изгу-

биш съзнанието си. Като дойда до една скала, аз гледам на нея с благоговение: зная, че тя може да падне върху мене и да ме смачка. В дадения случай тя е по-силна от мене. Има едно състояние, от което познавам, че аз съм по-силен от канарата. В този случай, ако тя се наведе към мене, казвам ѝ: „Ще стоиш права. Аз заповядвам!“. Ако тя почне да се събаря, аз съм по-слаб от нея; и тогава, ако ме помете от пътя си, аз съм играчка в нейните ръце. Мога ли след това да си въобразявам, че съм някакво величие? Ако съм лист, паднал от дървото, и вятърът ме носи, трябва ли да се заблуждавам, да мисля, че съм величие? Казваш: „Аз имам убеждение, сила“. Ако можеш да заповядваш на скалата и тя те слуша, ти имаш сила, имаш и убеждение: значи има нещо в тебе, на което можеш да разчиташ. Христос е казал: „Ако имате вяра, ще кажете на тази планина да се премести и тя ще се премести“. Та и вие, ако можете да кажете на канарата да се премести и тя ви послуша, това наричам вяра, разумност. И вие имате много канари в себе си, които трябва да преместите. Който не може да направи нищо, казва: „Аз съм слаб, но в бъдеще ще се повдигна; сега съм невежа“.

От всички се иска да бъдете учени. Ще ви опитам, за да видя какво можете да направите. „Сега не можем. В бъдеще, като дойдем на Земята, много неща ще направим.“ Това е заблуждение. Господ е създал света, Той е предвидил всичко, направил е всичко: няма защо да казвате, че ще направите много неща. Важно е това, което днес правите! Като дойдете втори път на Земята, пак ще разсъждавате какво можете да направите. „В миналото сме направили много неща.“ Аз зная какво сте говорили в миналото: и тогава отлагахте за следното прераждане. Ще кажете, че нищо не помните. Кой ви е крив, че не помните? Аз помня. „Тогава убеди ни!“ Мога да ви убедя. „Как ще ни убедиш?“ Като ви дам няколко милиона лева. Тогава всички ще повярват – каквото заповядам, ще го направите, в която страна да ви изпратя, ще отидете. Тази заповед се изпълнява с пари. Ако ви изпратя някъде, без да ви дам пари, няма да отидете. Защо? Искам нещо невъзможно от вас.

Сега вие се питате защо ви говоря така, какво искам да ви кажа. Вярата се иска от всички. Ако вярата ви е слаба, ще ви кажа какви ще бъдат резултатите. Един богаташ направил опит да провери честността и вярата на своите длъжници. Той писал във вестниците: „Решил съм да изпълня Христовото учение. За тази цел подканвам всички свои длъжници в определен ден и час да се явят в дома ми, за да им простя всички задължения. Всеки да носи полицата си, за да я унищожа“. Той имал 500 длъжници. Преди да се явят при него, събрали се 499 от тях и започнали да разискват: „Какви ли са намеренията на нашия кредитор? Той иска да ни изпита“. В определения ден и час в дома на богаташа се явил само един от длъжниците и запитал: „Тук ли е господарят?“. Значи от 500 души само един повярвал в доброто намерение на своя кредитор; останалите още разсъждават какво ли намерение е имал той.

И досега още ние разсъждаваме какво е искал да каже Господ. Няма какво да разсъждаваш: ще хлопаш и ще влезеш вътре. Трябва да се приложи Любовта, но по свобода. Когато Бог дойде да живее в тебе, всичко, което те мъчи, което те обезсърчава, което те прави недоволен, ще изчезне. Тогава ще дойде истинското щастие и ще кажеш: „Сега вече разбирам всичко. Разбирам, че Бог живее и в мене“. Да, но още не си Го възлюбил – ти не си намерил вратата към Бога. „Коя е вратата към Бога?“ Вярата. Христос казва: „Всичко, каквото попросите в Мое име, ще ви бъде“. Как ще просим? С вяра и любов – това се изисква от вас. Вие имате постижения, но временни. Това, което имате, е добро, но аз искам да придобиете нещо още по-добро. Това именно никой не може да ви го вземе. От вас се иска да бъдете големи герои.

Сега, като ви говоря за вярата, не искам да ви заставя насила да вярвате. Опитайте и вижте какво представлява вярата и какво – Истината. Това, което може да ни освободи, да възстанови вашето здраве, да ви направи щастливи, е Истината. Това, което уравновесява вашата мисъл, което осмисля живота ви, е Истината. Новото, което трябва да възприемем, ще ни отнеме нещо, но и ще ни предаде:

едно ще вземе, десет ще даде. И Любовта също отнема, но повече дава. Заблуждението обаче повече взема, по-малко дава. Следователно пазете се от това, което по-малко дава, а повече взема. За да се справите с всички заблуждения, усилвайте вярата си в Бога – външно и вътрешно. Вярата в Бога прави човека богат, а безверието води към сиромашия. Питате: „Как да постъпваме с богатия и как – с бедния?“. На богатия никога не давайте пари; ако искате да му подарите нещо, изпратете му един хубав плод. „А на бедния?“ На него помагайте с пари.

Желая на всички да получите за новата година поне по един плод – плода на Любовта. От невидимия свят са изпратили на всички по едно писмо с първия плод на Любовта. Желая ви, като го получите, да се зарадвате и да прекарате добре тази година. Като вървите по улиците, бъдете будни, за да не падне върху вас някоя тухла, керемида или камък. Не бързайте да се качвате веднага на трамвая – почакайте да спре напълно и тогава се качвайте. Тази година изисква от вас да бъдете умни, да приложите Любовта, която сега особено ви липсва. Живейте в пределите на Любовта, за да бъдете свободни от ненужните страдания, които могат да ви сполетят от небрежност. Разбрахте ли ме? Нека всеки отреже по едно парченце от своя плод и да го изпрати на други.

Отворете Евангелието от Йоан, 14. глава, 21. стих:

*Който има Моите заповеди и ги държи,
той е, който Ме люби; а който Ме люби,
възлюбен ще бъде от Отца Ми;
и аз ще го възлюбя и ще явя Себе Си нему.*

Този стих да ви бъде като мото през цялата година.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

8 януари 1933 г., София, Изгрев

ДОБРИ ПРОВОДНИЦИ

Размишление

Ще прочета 17. глава от Матей.

Някога е полезно да гладува човек, не е полезно всякога да се храни или да го хранят. Сега и вие, след като сте слушали толкова да ви се говори, какво сте спечелили? Аз поставям въпроса конкретно, говоря за истинските придобивки. Казвате за някого, че е религиозен. Дали е религиозен, или не, това за мене нищо не значи. „Но той е учен човек.“ И това нищо не значи за мене. Че някой е религиозен, учен или силен, за мене това са понятия. Нужно е дълбоко разбиране на нещата. Какво се ползвате от едно просто обяснение на нещата? Какъв смисъл има за вас хубавият и много препечен хляб: ако нямате зъби, можете ли да ядете този корав хляб? Не можете да го ядете.

Казвате, че Словото на Истината е твърдо като кост: значи не можете да го използвате. Въпреки това мислите, че много знаете. Ако подложат знанията ви на пресяване, ще видите колко малко знаете; и от това, което ви остава, много малко се ползвате. Някога мислите, че сте много силни, че всичко можете да направите. Съгласен съм, но това е само когато сте здрави; вън от здравето ако мислите, че сте силни, вие се заблуждавате. Ако ви поставя десет дни на глад, състоянието ви няма да бъде същото, както когато сте сити. Който гладува, ходи с наведена глава и размишлява като мъдрец: той седи и мисли само за хляб и вода. Изводът, който ще направя, е, че вие трябва да имате права мярка за нещата. Често хората се натъкват на едно противоречие, което изхожда от стиха, където Христос казва: „По-скоро камила ще мине през иглени уши, нежели богатият да влезе в Царството Божие“. Въпреки това всички хора желаят да бъдат богати: няма човек на Земята, който да не ламти за богатство, да има парички.

Каква е била идеята на Христа, когато е казал, че богатият не може да влезе в Царството Божие? Ако разглеждате този стих в буквален смисъл, ще излезе, че само бедните ще влязат в Царството Божие. Следователно голяма привилегия е да бъдеш сиромах, въпреки това никой не иска тази привилегия. Защо? Защото не вярват в Бога. Даже и религиозните, които се молят по три пъти на ден, не вярват в Бога; всеки казва: „Да прекарам добре на Земята, че аз от онзи свят малко се интересувам“. Това не е ли отричане на нещата? Макар че хората вярват в онзи свят, всъщност той остава неразрешен въпрос. Мнозина казват: „Кой знае дали съществува друг свят. Не сме били там: я го има, я го няма този свят“. Някои християни казват: „Ако вярваме, че има друг свят, нищо не губим; ако не вярваме, пак нищо не губим“. Как да не губите? Много губите. „Какво губим?“ Онзи свят. Съвременните християни нямат никаква философия. Не е достатъчно само да се говори, не е въпрос да се отрича Истината: това, което отричаш, трябва да се потвърди с нещо. Грехът и злото вън от Доброто са немислими; и Доброто вън от злото е немислимо. Не можеш да говориш за Доброто, ако не разбираш злото; и обратно – не можеш да говориш за злото, ако не разбираш Доброто. Това е антитеза, това са две противоречиви мисли, които едновременно съществуват. Изобщо в Природата съществуват противоречия: това, което е отрова за човека, то е храна за растенията. Какво ще кажете за това?

Следователно злото, което е отрова за хората, е храна за други същества. Тогава тази отрова, като мине през растенията и се преработи, става храна за човека. Какво ще кажете на това според вашата философия? Вие имате една обикновена философия, която никъде не съществува. Човек трябва да бъде нагоден да влезе в другия свят, където ангели ще пеят и свирят на китари. Малцина знаят да свирят на китара. Тамошните китари не приличат на нашите, които са много прости. Под „китара“ разбирам инструмент, който съдържа всички останали инструменти – тя е прародител на всички инструменти. Ако не е така, това е

една обикновена идея. Следователно ако под „китара“ разбирате обикновената китара с шест струни, това е проста работа. Ето защо пеенето на ангела се отличава по броя на трептенията: те са повече даже от трептенията на нашата светлина. Какво ще кажете на това? Когато ангелите пеят, нашето слънце свети. „Защо е така?“ И когато ангелите престанат да пеят, у нас се образува тъмнина – тогава те си почиват; когато ангелите отново запяват, светлината пак иде. Пеенето на ангелите е светлина за нас, а почивката им – тъмнина. Това твърдение е за мъдреците. Казвате, че знаете много неща. Какво ни ползва вашето знание? Обаче когато ангелите пеят, светлината иде и вие се ползвате от нея.

Докато има светлина около мене, аз мога да ходя навсякъде; щом светлината изчезне и дойде тъмнината, аз вече съм ограничен, нищо не мога да правя. И на вас казвам: ако сте скръбни, пейте. Като пеете, все ще дойде една светлина – в този смисъл пеенето е проводник на светлината. Това всеки може да го опита и ще разбере вярно ли е това твърдение, или не. Щом престанеш да пееш и кажеш, че пеенето нищо не струва, ще видиш каква тъмнина ще те обхване; като започнеш да пееш каквато и да е песен, веднага ще те обхване малка светлинка – пеенето е носител на известна светлина. Сега да дойдем до положението, в което хората изпадат. Те искат да им се докаже има ли Господ, или не. Докато търсите Господа въвн от себе си във форма на човек, никога не можете да Го намерите. Същият закон е и за Слънцето: ако го търсите само по един лъч, може да намерите неговата посока. Обаче Слънцето не се изявява само в един лъч – милиарди лъчи излизат от него, те излизат от един общ резервоар. Следователно ако и вие искате да схванете Бога само от един лъч, това е привидна истина. Бог е в милиардите лъчи, които трябва да слязат до тебе: само така ще се ползваш от тях. Ако до тебе дойде само един лъч от Слънцето, нищо няма да те ползва. В живота си вие обяснявате вашето знание само от един лъч. Имате баща и майка: това са два лъча на Бога, вие сте третият лъч. Казваш: „Обичам майка си и баща

си“. Добре е, че ги обичаш, но ти имаш още няколко братя и сестри. Като имаш десетина лъчи, казваш: „Достатъчно ми е това“.

Питам: какво понятие ще имаш за Бога с десет лъча? Толкова лъчи имат и животните за Бога. Когато обичаш майка си и баща си, ти си като теленцето, което също обича майка си и баща си. Теленцата обичат повече майките си, бащите си не обичат толкова много. Защо? Защото бащата се явява рядко – той е цял аристократ. И у птиците е същото: и най-малкото птиченце познава гласа на майка си, но то познава баща си малко. Писанието казва: „Волът познава господаря си, който го храни, а Израил не познава своя Господар, своя духовен Баща – Бога“. Ако и вие се запитате колцина от вас познават Бога, какво ще кажете? Ако очаквате аз да ви кажа нещо за Бога, това е друг въпрос. Каквото зная за Бога, то е за мене. Ако вярвате в мене, има смисъл да ви кажа нещо; ако не вярвате, ще слушате мнозина, но ще се раздвоите, ще се питате: кое е право – това, което аз ви говоря, или това, което другите ви казват? И тогава ще се разделите на два лагера и ще питате кой е на правата страна.

Казвам: всички сте на кривата страна. Където има спор, там Истината не съществува. Ако дойдете при мене да ви доказвам съществуването на Бога, аз ще ви открия само едно малко крайче. Ще ме питате: „Има ли Бог, познаваш ли Го?“. Аз няма да ви отговоря на този въпрос, но ще ви питам: „Виждате ли Слънцето?“ „Виждаме го“. После ще махна с ръката си и Слънцето ще изчезне. Около вас ще настане голяма тъмнина и ще ме питате: „Къде отиде Слънцето?“. После ще ви заведе в гората и ще ви питам: „Какво виждате?“ „Дървета“. Пак ще махна с ръката си, дърветата ще изчезнат и ще остане една пустиня. Ще ви заведе при изворите, ще махна с ръка и ще ви питам: „Какво виждате?“ „Водата изчезна, изворите ги няма“. Ще ви заведе при планините, ще махна с ръка и те ще изчезнат; ще ви заведе при моретата, ще махна с ръка и те ще изчезнат. Ще питате: „Къде са планините, къде са моретата? Всичко изчезва!“. Това е отрицателен

път на доказване. Ще питате пак: „Има ли Господ, или няма?“ Като видите, че всичко около вас изчезва, питате: „Възможно ли е това?“. Възможно е. Виждате, че около вас няма дървета, планини, реки, морета: какъв отчет ще си дадете? Сега започвам обратния процес. Дохождаме до сухото море – махна с ръка и питам: „Какво виждаш сега?“ „Морето дойде!“. Отиваме при канарите: махна с ръка и канарите отново дохождат, махна с ръка и Слънцето се яви на хоризонта. „Може ли да стане това?“ Може или не може, това е друг въпрос. Представете си, че аз правя това. Дали в даден случай мога да го направя, то е друг въпрос. Както виждате, това става в Природата – то е начин за аргументиране.

Всъщност дали вярвате, или не, това не е важно, почти няма разлика между вярващ и безверник: и двамата седят на една и съща сфера. Единият седи отгоре на сферата, а другият – под сферата, и така се разговарят. Безверникът казва: „Всичко е отгоре на повърхността“; вярващият казва: „Всичко е отдолу, във вътрешността, всичко е под кората“; безверникът казва: „Не е така. Слънцето грее само на повърхността, под кората няма нищо – там Слънцето не грее. Всичко, което се огрява от Слънцето, е отвън, отгоре“. Религиозните мислят, че всичко е вътре в сферата, те казват: „Има друг свят“. Безверниците казват, че всичко е над сферата, затова отричат съществуването на друг свят: тук е всичкото, тук има ядене и пиене, тук е житото, царевицата. Вярващият иска да те убеди, че и без жито и царевица може да бъдеш щастлив. Той твърди това, но не може да го докаже. Питам: защо онези, които са живели далече от света, в пустинята, са имали нужда от хляб? Те искат без да работят да им се занесе хляб заради Господа. Тогаваша защо не им пращат жито от Небето? В прав смисъл всичкото жито иде от Небето. Под „Небето“ разбирам разумното в света.

Значи едновременно човек е и на Небето, и на Земята. Адът е създаден от твоето неразбиране, от твоята изопачена мисъл. Всичко зависи от твоя дух, от твоето право разбиране: човек може да създаде и Небето, и ада за себе си

– от него зависи. Като влезеш в противоречие, ти създаваш ада; като влезеш в хармония със себе си, ти създаваш рая. Ако доказвам исторически това, вие знаете историята, няма защо да се говори за нея. Казвате, че Христос се е явил преди две хиляди години. Вие знаете това на основание на казаното от четиримата евангелисти. Казвате, че Христос е проповядвал много неща. Колцина от вас, които ме слушате, имате живата опитност да сте се разговаряли с Христа? Ще ми бъде приятно да чуя, че има един такъв между вас. Не да ми казвате, че сте Го сънували: аз не се занимавам със сънища. Ако е за предположения, аз правя повече предположения от вас; ако е за въображение, аз имам повече въображение от вас, но всичко това аз го считам за нереално. За мене е реално това: като махна с ръка, да стане, каквото желая. Някога искам да видя Слънцето по-голямо: махна с ръката си и то стане по-голямо; искам да ми се покаже като харман – и то стане такова. Някога искам да го видя като Земята: махна с ръката си, вляза в него и се разхождам там. Казвам: „Голяма горещина има тук, но аз ходя, без да изгарям“. Сега с вашата права мисъл вие казвате: „Как може при тези условия човек да отиде на Слънцето?“. Прави сте, при сегашните условия, както сега ви говоря, ако отида на Слънцето, нищо няма да остане от мене. Ако вие отидете там със сегашното си разбиране, със сегашното си разположение, и от вас нищо няма да остане. Който би се опитал днес да отиде на Слънцето, това го очаква. Вашият начин на размишление внася голямо смущение в човешката душа.

Казвате: „Какъв е краят най-после?“. Питам: и най-хубавите неща в света не произвеждат ли известно смущение? Например ти си беден човек, молил си се хиляди пъти да ти даде Господ пари. Ето, един ден щастието ти се усмихне: падат ти се на лотария два милиона лева. Щом получиш тези пари, първо се радваш, а после започваш да се безпокоиш да не би да изгубиш тези пари или да не те убият някъде за тях. Започваш да търсиш банка, в която да вложиш парите си, после ще се безпокоиш да не би тази банка да фалира. Парите са благо, наистина, но кое е

онова, което ви безпокои? Ако имате едно учение, с което всичко можете да постигнете, защо ви са тези милиони? Имате възможност да си доставите колкото пари искате. „Имаме нужда от сто лева.“ Махна с ръка и парите дохождат; ако те са много, пак махна с ръка и парите се прибират – никакви банки не ми трябват. Ще кажете, че някога ходя със стари дрехи. Така е, но когато съм сам, обличам най-хубавите си дрехи: щом махна с ръката си, аз съм облечен като цар. „Възможно ли е това?“ При сегашните условия не е възможно, но при други условия е възможно. Няма нещо, за което човек да мисли и да не е възможно. Това, за което ви говоря, е възможно за напреднали същества. Това, което за мравката е невъзможно, за мене е възможно – аз мога да мисля по-добре от мравката. За вола е невъзможно това, което аз правя.

Вие искате да прогресирате. Прави сте: има една последователност в законите на Природата и ако я спазвате, за вас всичко ще бъде възможно. Ако си петгодишно дете и носиш товар от пет килограма, невъзможно е да се справиш с него. Питам: като разумен човек каква тежест трябва да сложа на гърба на това дете? Ще му сложа най-много половин или един килограм тежест – това значи разумен човек. Като имам предвид теглото на детето, веднага ще разбера каква тежест може да носи то. Колко тежи новороденото дете? Около три килограма и половина. За пет години на колко може да се увеличи това тегло, колко може да тежи едно петгодишно дете? Най-много 20 килограма. На дете, което тежи 20 килограма, каква тежест му отговаря? Ако на 10 килограма сложа един килограм тежест, значи на 20 килограма ще сложа най-много два килограма. На същото основание и в умствено отношение има тежки идеи, които мъчно се решават. На вас, понеже не сте деца, мога да сложа по-тежки идеи. Който може да разреши една трудна задача, нека ме слуша: нека използва възможностите, които му са дадени. Не говоря за външните възможности – не си правя илюзии; на това, което мога да направя в бъдеще, и на него не разчитам; в дадения случай аз разчитам на онова, което сега мога да

направя. Аз зная защо някои неща не стават и не могат да стават – това е толкова просто. Отивам в един дом и казвам: „Сега не мога да обядвам!“ „Защо?“ „Хлябът едва е замесен, а тесто не мога да ям – след един час ще ям“. Това значи, че след един час ще ми предложат опечения хляб. „Сега не можеш ли да го направиш?“ „Не мога.“

Има неща, които са невъзможни; не че са невъзможни, но в момента не може да станат. Представи си, че страдаш от нещо, боледуваш. Болката ти не може да се отнеме изведнъж: за да мине болката, трябва да спазваш известни закони. Например временно, за няколко секунди или минути, можеш да изгубиш съзнание – в това време може да се прекъснат чувствата или мислите ти. Ето какво разбирам под „изгубване на съзнанието“: това не е нищо друго, освен отнемане на съзнанието на онзи обект, който ви обременява. Казвате, че някой е изгубил съзнание. Не, съзнанието никога не се губи: този обект, който ви прави впечатление, може да се отмести и съзнанието ви да остане свободно. Под „изгубване на съзнанието“ разбирам още съзнанието да престане да функционира. Под „обект“ разбирам резултатите от дейността на живите същества, които действат върху нас. Има една временна философия, чрез която искате да се освободите от страданията и нещастията си. Не е въпрос да се освободите от тях, но трябва да мислите, да чувствате и постъпвате правилно. Мъчението, страданието е нещо обективно – то е отношение към нещата. Когато не се поставиш, както трябва, ти се мъчиш; ако не поставяш нещата, както трябва, ти ще имаш мъчения, страдания и несполуки в живота си; щом започнеш да постъпваш разумно, животът ти ще се подобри.

Сега например у вас стои мисълта, че баща ви и майка ви са длъжни да ви оставят нещо. Ако баща ви е богат, очаквате да ви остави нещо от богатството си. Защо? Защото е ваш баща. Същевременно и баща ви мисли, че като сте дошли на Земята по негово благоволение, вие сте задължени към него. Той очаква вие да го почитате и да му донесете нещо, не е достатъчно само да го уважавате. И

тъй, като вярвате в Бога, какво подразбирате под думата *вяра*? Казваш, че имаш баща, че вярваш в него. Какво отношение имаш към баща си? Значи очакваш да получиш нещо от него, вярваш, че имаш дял в неговото богатство. Тази вяра не е гола, но трябва да отидеш при баща си, да опиташ своята вяра. Баща ти реално нещо ли е? Ако баща ти може да ти даде, каквото искаш, той е истински баща; ако не може да ти даде, каквото искаш, никакъв баща не е. Наистина, ако бащата не може да предаде своите качества на сина си, не е негов баща; ако не може да предаде богатството, силата си на своя син, никакъв баща не е; ако не може да предаде здраве на своя син, никакъв баща не е. Ние трябва да имаме един идеал, една мярка в живота. Аз вадя следния извод: Бог е наш Баща само тогава, когато може да ни предаде това, което носи в Себе Си. Разумността е качество на Бога. Ако не може да ни я предаде, Той не е наш Баща. Благата, които Бог има, се предават и на нас: Той ни предава Своята мисъл, Своята сила и ни прави свободни. Значи това, което има Бог, ние трябва да го възприемем, иначе не можем да бъдем свободни. Ако не разбираш Неговите мисли, това, което Той е създал – растенията, животните, хората, както и цялата Природа, ти си човек без вяра, ти си слаб, хилав човек.

Сега аз не искам да останете със старите си възгледи, но за новите още не сте готови. Не искам вашите възгледи да влязат в стълкновение с моите, да стана причина за известно сблъскване; не искам да кажете, че това, което досега сте имали, е непотребно. Не, всичко, което сте имали, е на място. Ще се стремите към богатство, но към разумното богатство. Ето какво разбирам под „богат човек“. Аз разсъждавам обективно: представям си богатия човек натоварен, носи на гърба си 70–80 килограма злато; това злато ще му одере кожата, ще му охлузи гърба. „Ама без него няма живот.“ Не, не е практично да носиш богатство, което ще те съсипе. Казваш: „Трябва да дойде някой при мене, да му дам половината си богатство“. Наистина, дойде един човек при тебе да ти проповядва ново учение – че с по-малко може да се живее. Следователно ще му дадеш

половината от това, което имаш. Нищо няма да изгубиш: като му дадеш половината от товара си, ще ти олекне. Направиш опита: сваляш торбата от гърба си и му даваш половината. Като се освободиш от товара си, казваш: „Прав е този човек, олекна ми“. Срещаш друг човек, който ти казва: „Може и с по-малко да се живее. Достатъчни ти са 30 килограма, а може и с 15 килограма да се живее“. Като те убеди в истината, казваш: „Прав си. Ето, вземи половината ми товар“. Слагаш нещо в неговата торба и се изправяш. Този човек те убеждава, че и без тежест може да се живее. След като направиш този опит и се освободиш от всичкия си товар, изгубил ли си нещо? „Нищо не съм изгубил. Не само че не съм изгубил, но даже печеля: движа се спокойно, гърбът ми е свободен, не усещам никаква тежест.“

От ваше гледище казвате: „Ами ако утре огладнееш?“. Този, който ме е научил да се разтоварвам, той ме е научил да си доставям, каквото искам. Той казва, че като дойда до едно дърво и махна с ръка, ще получа, каквото искам: като махна с ръка, трапезата се слага, щом се нахраня, пак вдигна ръката си и трапезата изчезва; ако нямам обувки, вдигна ръка и обувките дойдат, като пожелае да ги сваля, с едно махане на ръката си ги свалям. След всичко това имам ли нужда от товар на гърба си? Казвате: „Кажете това изкуство и на нас“. Дали ще ви го кажа, или не, това е друг въпрос. Питате: „Възможно ли е това?“. За онези, които знаят, е възможно. „Ние кога ще научим това изкуство?“ Както сте сега, нужни ви са около 2 500 години; ако вярвате, наполовина ще ви трябват. По същия начин аз мога да сменя тези години от вашия гръб: това е въпрос на съзнание. „Лесно може да се справим с тези години.“ Един ден, като махнете с ръката си, всичко може да направите – това е факт. Ти казваш, че като вдигнеш пръста си, можеш да направиш всичко: вдигнеш го, но нищо не става. После вдигнеш двата си пръста и казваш на фурнаджията: „Два хляба!“ „Нямаме хляб, всичкият е продаден“.

От всичко, казано досега, в ума ви остава идеята: „Какво трябва да разбираме от това?“. Ще разбирате това, което

Бог разбира, което ангелите разбират, което и разумните хора разбират. „Какво трябва да правим?“ Ще правите това, което Бог прави, което ангелите правят, което разумните хора правят. „Как ще стане това?“ Оставете този въпрос настрана. Вие имате желание да се освободите от тежестите на вашия живот. Това показва, че не сте изработили една положителна философия за живота. Да се освободите от сегашните тежести на живота, това значи да се освободите от всичко. Какво ще правите, ако се освободите и от хляба? „Това е невъзможно.“ Обаче трябва да чакате още малко, докато се опече хлябът. Положението, в което се намирате сега, е това на неопечения хляб: вие сте още неопечен хляб. Ще влезеш във фурната да те опекаат, тогава ще станеш обичан, любим. Който не е печен във фурната, не може да бъде обичан. Докато си в ноцвите, като тесто, никой няма да те обича; щом те опекаат, ще те вземат от фурната и всички ще те гледат като писано яйце, ще те носят на ръце. Ако тези, които те пекаат, огладнеят, ще те изядат.

Казваш: „От мене нищо не става“. Това е неразбиране на живота. За да се освободиш от тягостното положение на живота, трябва да станеш на пъпка, от която ще се развие плодът. Така постепенно ще зрееш – цял процес ще се извърши в тебе. Всички наши вярвания трябва да се преобразят, да минат в нова форма. Не трябва да се освободим от страданията си, но да ги превърнем в радост и веселие. На какво прилича вашето положение? На човек с изкълчен крак. Преди няколко дена дойде при мене един човек с изкълчен крак. Аз започнах да му проповядвам, а той каза: „Не ми говори за Господа, за онзи свят – кракът ме боли, изкълчих го...“ „Какво друго да ти говоря? Аз мога да ти поправа крака, ако слушаш какво ти говоря. Ако ме слушаш да ти говоря за Господа и ти е приятно, след половин час никаква болка няма да остане в тебе.“ „Ама кракът ме боли. Първо ми помогни да оздравее кракът ми, тогава ще те слушам да ми говориш за Господа. Не си играй с мене – никога ли не си изкълчвал крака си?“ „Ако ти беше на моето място, аз на твоего, щях да те слушам!“ „Ама

кракът ме боли, разбери!“ „И аз искам да ме разбереш!“ „Ти искаш да си играеш с мене. Можеш ли да ме разбереш?“. И аз те питам: „Ти можеш ли да ме слушаш, или не? Какво ме интересува, че кракът ти се е изкълчил? Не си внимавал, затова кракът ти е пострадал. За какво мислеше, като се изкълчи кракът ти? Аз ще ти кажа коя е причината: ти имаше да вземаш десет хиляди лева от един беден човек и отиваше да го съдиш. Той има една нива от десет декара, а ти искаше да му я продадеш. Така ли е?“ „Е, да...“. Казвам: „Или ще се откажеш от парите, които имаш да вземаш, или ще страдаш още. Отказваш ли се? Ако се откажеш, ще ти излекувам крака и като излезеш отгук, няма да имаш никаква болка, обаче ще се подпишеш, че няма да искаш парите си, половината даже няма да искаш. Излекуването на крака струва точно толкова, колкото имаш да вземаш.“ „Ами ако се подпиша и не ме излекуваш? Така ще ми отидат парите!“ „Тогава ще намериш едно доверено лице, на което ще дадем договора. Аз ще имам вяра в това лице и в тебе: като оздравее кракът ти, тогава ще се подпишеш, че се отказваш от парите си“.

Как мислите, добре ли се свърши тази работа, този човек отказа ли се от парите си? Оставям на вас да си направите заключението. И вие, като дойдете до разумния свят, ще се намерите в същото положение. Искаш да постигнеш нещо: ако не се откажеш от едно нещо за сметка на друго, нищо не можеш да постигнеш. Нещастията ви се дължат именно на неразбиране на живота, на порядките, които Бог е създал. Казвате: „Човек има право да живее, да диша свободно“. Така е, но в това право има една мярка, според която трябва да се живее. Колцина от вас сте готови да си помагате един на друг? Като ви наблюдавам, виждам, че всеки се е задълбочил в себе си, мисли как ще прекара тези критични времена. Прави сте, но ако човек се концентрира в себе си и живее само за себе си, какво ще постигне? Нищо особено. В даден момент ще бъде щастлив, но в следващия момент щастиято ще се обърне против него. Ето защо, като живееш, ще мислиш и за другите и ще се жертваш: без жертва не може. Под „жертва“ раз-

бирам разумен процес: жертвата дава сила, подем. Да се жертваш, това не е насилие: където има насилие, там има престъпление, в каквато и да е форма. Да се жертваш, това значи да направиш най-разумното в своя живот. Например носиш един хляб и срещаш човек, който е гладувал три дни: веднага разчупваш хляба и му даваш половината. Това е разумна жертва.

Следователно ще жертваш половината от това, което носиш в себе си. Така ще се освободиш от излишъците в своя живот. Вие седите, мъчите се, какви ли мисли не ви нападат. Няма защо да се мъчите – животът е красив. Красотата се заключава във взаимното подпомагане. Ако цялото човечество имаше една мисъл, че Бог живее във всички, че Неговата мисъл е наша мисъл, щяхте ли да се безпокоите как ще живеете, как ще се прехранвате и обличате? Сега всеки работи за себе си и се безпокои какво ще стане с него. Колкото повече се безпокои човек, толкова е по-самотен. Ако не се безпокоиш, ти няма да бъдеш самотен. Под „самотен“ разбирам голямо безпокойство. Когато настане мир в тебе, ти се свързваш с всички разумни същества, които ценят твоя живот, както ценят и своя. Това наричам вяра в Бога. Вярата дава всички възможности на човека, тя води към блаженство, към щастие. Това е придобивка в живота. Не говоря за онази гола, сляпа вяра – да гладуваш, да страдаш и да казваш, че имаш вяра. Истинската вяра подразбира реализиране на всичко, за което мечтаеш. При такава вяра достатъчно е да вдигна двата си пръста и всичко се нарежда.

Аз говоря за себе си, а не за вас. Като вдигна единия си пръст, аз разбирам Бога в човека, Който всичко прави. Единият всичко може да направи. „Как така, като вдигнеш пръста си, всичко постигаш?“ Като вдигна пръста си, разбирам Разумния, Който е създал света – за Него всичко е възможно. Като вдигна двата си пръста, разбирам, че аз живея в Него и чрез Него всичко мога да постигна: Той слага, аз издигам. Тогава между мене и Бога има съгласие. Ако не спазвам това, несъгласието между мене и Бога се нарушава. Който не знае как да издига, не може да върши

Волята Божия. Само Бог може да слага, а ние – да издигаме. Сега вие вземате и двете служби: слагате и издигате. Казваш: „Аз мога да сложа!“ „Нищо не можеш да сложиш!“ „Аз мога да направя това-онова...“ „Нищо не можеш да направиш. Ти можеш да направиш само направеното вече от Великата разумна Природа, ти можеш само да издигаш.“ „Аз мога да запалия печката, да наклада огън...“ . Огънят е запален преди милиони години. Който е запалил Слънцето – огъня на живота, Той преди тебе е направил всичко. Ти можеш само да издигнеш огъня, т.е. да запалиш печката. Това, което ти правиш, не е палене на огъня, но пренасяне на огъня от едно място на друго. Онзи, Който слага, е Бог; Този, Който дава живот, Който дава мисъл на хората, е само Бог; Онзи, Който ги импулсира да работят, е само Бог. Като мислиш така, ти ще си създадеш права философия. Не мисли, че можеш да вземеш силата на Бога и да си играеш с Него. Не, такива отношения между Бога и хората не могат да съществуват.

Пророкът казва: „Волът познава господаря си, а Израил не познава своя Бог“. Думата *Бог* е съставена от три букви. На еврейски първата буква означава *Онзи, Който е създал и прониква всичко*. Втората буква подразбира *Онзи, Който организира нещата и ги съхранява*. Третата буква представлява *Онзи, Който държи равновесието в света*. Следователно Онзи, Който създава всичко и прониква навсякъде, Който съхранява и държи всичко в равновесие, е Бог. Това е външната страна на понятието *Бог*. Ако нямаш в себе си това понятие и вдигнеш пръста си, Бог няма да те слуша: значи ти нямаш вяра в Бога. Като вдигнеш пръста си, радостта трябва да дойде; като вдигнеш двата си пръста, скръбта трябва да си отиде. Направете опит: вдигнете единия си пръст, за да видите ще дойде ли радостта. Имате болка, страдание: вдигнете двата пръста, за да видите ще си отиде ли болката. Вие не правите този опит, но викайте един лекар, втори, ходите по бани. Ще ходиш по бани, ако си здрав. Ами като не си здрав, какво ще правиш? Ако кракът ти е изкълчен, как ще ходиш? Друг е въпросът, ако си богат. Ами ако си беден? Нямаш пет пари в джоба си: кой лекар ще дойде да те лекува?!

Аз ви говоря неща, които и най-бедният, и най-богатият могат да направят. Кой не може да си вдигне двата пръста? Сега и богатият, и бедният си вдигат и двата пръста, но нищо не постигат. И бедният, и богатият вдигат единия си пръст, пак нищо не става. Знанието ви трябва да бъде толкова силно, както подписът на царя – царският подпис е валиден. И нашето слово трябва да стане така силно и валидно, като царския подпис. Такова знание трябва да придобиете. Вие се питате дали ви говоря Истината. Не е въпрос дали ви казвам Истината. Някога аз се питам: на себе си говоря ли Истината? Задайте си и вие същия въпрос: на себе си говорите ли истината? Аз не искам да разисквам този въпрос. Защо? Засегна ли го, вашият живот ще се помрачи, у вас ще настане такава смущение, че всичките ви звезди ще помрачечат, слънцето ви ще изчезне и ще настане такава тъмнина, каквато не сте очаквали. Понеже зная, че сте много страхливи, не засягам този въпрос.

Аз разглеждам само въпроси, които произвеждат светлина. Например виждам: един от вас седи и си мисли: „Учителя направи това, Учителя направи онова“. Направил съм нещо, но при известни условия. Мъртвите погребвам, онези, които са заченати, ги раждам, гладните нахранвам, жадните напоявам, охолния бия, а заробените освобождавам. Какво разбирате под думата *бия*? Казвате: „Как така да биете?“. Ето как: като намеря един охолен, вземам една буталка и започвам да го бия, докато пусне маслото си. След половин час маслото му излиза. Слагам маслото в тигана, чукна две-три яйца и си направя едно хубаво ядене. Казвам: колко е сладък този човек, отлично нещо е той! Като дойда до охолния, аз го охлузвам съвършено, докато изкарам всичкото му масло.

Сега у вас остава мисълта: преносно ли ви говоря, или буквално? Буквално ви говоря, тъй както е в Природата. Често и аз влизам в буталката и плащам даже на някого да ме избие. Когато стана малко охолен, и аз влизам в тази буталка. Като удари 25 пъти, ще престане да ме бие. Щом изляза от буталката, аз се чувствам свеж, обновен. Аз

правя това доброволно, а вас насила ви слагат. Като дойде едно страдание, вие не сте ли в буталката? В буталката сте, но не знаете това; не знаете и защо страдате. Потъмнееш, помрачиш се, като че целият свят се събаря. Като те сложат в буталката и те избият, излизаш освежен, бодър и казваш: „Олекна ми малко“. Непотребното масло в тебе излиза навън: хората се хранят с него и се задоволяват. И ти ставаш доволен, и те са доволни: наядат се, пийнат си и благодарят за маслото, което си им дал – и ти се ползваш от тяхната благодарност. Следователно вашите страдания имат велик смисъл. Ако нищо не допринасят, те са безполезни; ако и радостите ви нищо не допринасят, също са безполезни. Значи вашите радости и скърби са полезни за хората. Не е важно дали съзнавате това, или не – този е новият начин, по който трябва да разсъждавате. Като знаете това, не се стремете да се освободите от страданията, не ги механизирате. Знайте, че това е велик закон, чрез който трябва да работите, да се самоусъвършенствате, за да вървите в правия път. Ако не спазвате този закон, никакви постижения не може да имате.

Вие имате много знания, но към тях трябва да прибавите още. Знанието ви трябва да се постави на опит, да се реализира. Вие не знаете дали онова, с което боравите, е вярно, или не, не знаете колко може то да ви служи. Един ден вашето знание може да ви ползва, но сега още не може. Преди години един наш приятел събрал десет хиляди лева и ги сложил в Библията си, като мислел да ги употреби за нещо полезно. Не се минало много време, извикали го в другия свят. Близките му имали нужда от пари, но не знаели, че в Библията имало известна сума. След три-четири години те намерили парите, но били вече бракувани. Друг наш приятел купувал облигации, за да спечели нещо от тях, обаче докато ги смени, срокът им изтекъл и те били вече безпредметни. Всяко знание, неизползвано навреме, се обезценява. Какъв смисъл има това знание? Следователно всяко благо, всяко знание, което може да се използва навреме, допринася нещо за цялото човечество, за благото на цялото Битие.

Желая ви да имате правилно разбиране за живота, да бъдете носители на Божествените мисли, на Божия живот, на Божията Любов, на Божията Мъдрост и на Божията Истина. Ако постигнете това, много сте придобили. Онези, които ръководят съдбините на цялото човечество, на напредналите души, определят за всеки човек съответен метод. Всички хора не могат да придобият благата по един и същ начин. Може ли някой да мине край розовото масло и да не му замирише? Може ли човек да бъде проводник на Божията мисъл и тя да не се прояви? Това е невъзможно. Мнозина са лоши проводници, благодарение на което и резултатите на техния живот са лоши. Нека у вас остане единственото желание да бъдете проводници на Божията Любов, Мъдрост и Истина: не еднократно, но в продължителен период на време. Колкото и да сте малки, всеки може да бъде проводник на Божиите мисли. Това е благо на живота, това е новото за вас. Ако не можете да го постигнете, всичко останало е товар в живота ви и то ще ви причинява скръб.

Ще ви дам за размишление 13. глава от Послание към римляните, от 11. до 14. стих включително.

15 януари 1933 г., София, Изгрев

ТРИ МИСЛИ

Размишление

Ще прочета 18. глава от Матей.

Онзи, който се е къпал два пъти едно след друго, има ли нужда да се къпе трети път? Онзи, който е ял два пъти едно след друго, има ли нужда да яде трети път? Понеже и вие не се нуждаете от нищо, затова няма повече да говоря.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

19 януари 1933 г., София, Изгрев

БОЖЕСТВЕН ИМПУЛС

Размишление

Ще прочета 19. глава от Матей.

Коя е главната задача, която решава болният? Каквото и да му се говори, той иска да разбере по какъв начин може да оздравее. Той казва: „Толкова време вече как боледувам, не зная как да се излекувам“. Сиромашът пък пита само за пари, търси начин да се освободи от сиромашията, обаче той никога не пита как да се освободи от гнева си. Гневливият човек носи тоягата си и когото срещне, налага го на общо основание. Като набие някого, казва: „Слава Богу, мина ми гневът“. Неговият гняв минава, но какво да каже онзи, който е понесъл ударите на тоягата? Той не е бил гневен: как ще определите какво представлява човешкият гняв? Кои са отличителните черти на гневливия? Той носи тояга със себе си, лицето му е намръщено, сърдито и току търси човек, върху когото да сложи тоягата си. И като слага тоягата надясно-наляво върху гърба на някого, той разбира какво е гневът. Ще дойде ден, когато и той ще опита тоягата на своя гърб: тогава ще разбере още по-добре какво е гневът. Има физическо, духовно и умствено разбиране на гнева. Някой напише едно стихотворение, в което влага много свои чувства и преживявания. Веднага критиката се произнася за това стихотворение. Туй е умствен начин за проява на гнева: поетът опитва вече тоягата на гърба си. Критиците не са нищо друго, освен гневливи хора, които налагат тоягата си по гърба на поетите и писателите. Като опитват много пъти тази тояга, някои от тях се отказват вече да пишат, но след известно време отново почват да пишат, обаче сега се оглеждат натук-натам, за да не разбере критикът. Те питат къде е критикът и като разберат, че е заминал за някъде, започват свободно да пишат.

Така е. Когато се чуе, че в гората има мечка, хората рядко минават през този път. Щом разберат, че мечката я няма, свободно вече минават през гората. Следователно не питайте защо има мечки в света: щом съществуват, има дълбока причина за това, те имат своето предназначение. Какво е било първоначалното им предназначение, аз зная, но няма да ви го казвам. Ако искате да го знаете, ще ви пратя в гората да ви срещне мечка. И тогава, ако сте хора, които не разбирате живота, тя ще ви оплюе. С това мечката иска да каже: „Не се надявах, че сте толкова невежи, да не знаете защо съм създадена. Вашият път не трябва да се сблъсква с моя. Когато аз минавам, вие трябва да отстъпвате...“ „Не може ли да минем първо ние, а после мечката?“. Аз ще ви задам друг въпрос: не може ли, когато си гладен, първо да свършиш работата си, а после да се нахраниш? Ако искаш всякога да бъдеш пръв, трябва да обърнеш целия ред на нещата, да тръгнеш по обратен път. Следователно първо ще се нахраниш, после ще работиш. Този е правият път в живота.

В ума ви трябва да остане следното: не се смущавайте от мечката, в каквата форма и да се яви, не се смущавайте от сиромашията, не се смущавайте от болестите, не се смущавайте и от противоречията. Някой се е разболял – смущавате се, оздравял е – радвате се. На какво се дължи смущението и скръбта ви, на какво се дължи и радостта? Човек се радва, когато се освободи от голямо зло, а скърби, когато изгуби възможността да се радва. Например всеки, който изгубва вкуса си и не може да усеща сладостта на това, което яде, той скърби. Докато е млад, човек се радва; щом остарее, той започва да скърби. „Защо скърби?“ Защото няма зъби, не може да дъвче: изгубил е вкуса си, не може да усеща приятност при яденето. Не само това, но и стомахът му не работи добре, не може да се храни, както трябва, храната му се задържа в стомаха, където вкисва.

Питам: ако и вие се вкисвате в живота си, не сте ли стари? Вкисването в живота е признак на старост. Като станеш много учен, започваш да философстваш, не вярваш в щастието. Защо? Остарял си вече. Не вярваш, че

можеш да проявиш доброто в себе си – остарял си; не вярваш, че можеш да бъдеш благороден – остарял си. Като изгубиш вяра в сегашния си живот, отлагаш за бъдещия, за друг някой живот. Какво се разбира под „друг живот“? Това е все едно да отлагаш полицата си, както правят онези, които имат много да дължат. Мислиш ли, че като отложиш полицата си, ще имаш в бъдеще по-благоприятни условия? И това е възможно, но вероятността да дойдат благоприятни условия е малка. Ти използвай сегашните условия, а за бъдещите не мисли. Човек трябва да се освободи от своя личен живот. Докато живее в личността, той всякога ще разрешава въпросите си лично. Това значи да ги решава частично. Искаш да бъдеш щастлив – ще бъдеш щастлив, ако престанеш да мислиш за щастие; скърбиш – престани да мислиш за страданието. „Как да престанем да мислим за тези неща?“

Една вечер един беден негър спрял под прозореца на един богат американец и започнал да свири. Без да пита искат ли да го слушат, той отворил хармониката си и започнал да свири пред къщата му. Американецът се чудел какво да прави – не могъл да спи от свиренето на негъра: той току-що легнал с децата си да спи и музиката го събудила. Мислел си американецът: „Да взема една тояга и да сляза долу да набия негъра, това е дълга и широка работа“. Най-после отворил прозореца и започнал да маха с ръце, за да пгди негъра. Обаче последният разбрал, че американецът е доволен от свиренето, затова продължил да свири. Американецът му подхвърлил от прозореца един долар с желание да се освободи от него – негърът продължавал да свири. Американецът подхвърлил още един долар и негърът все още продължавал да свири. Трети долар хвърлил, но свиренето не престанало. Най-после американецът отворил прозореца и казал на музиканта: „Върви си вече. Утре пак ела, ще ти дам друго нещо“. Така той се освободил от негъра. Питам: можаха ли да се разберат богатият американец и бедният негър? Не са се разбрали. Защо? Защото интересите им са различни. Бедният искал да свири, за да изкара повече пари; богатият пък искал

да си почине, затова бил готов да плати скъпо, за да се освободи от негъра. И двамата си служат с парите: американецът, за да се освободи от негъра, а бедният негър – за да си изкара прехраната.

Направете превод на този пример, за да видите какво представляват щастието и нещастieto, както и страданияето и радостта. Питам: на кой гръб ще сложите щастието и на кой – нещастieto – на негъра или на американеца? В случая щастието е от страната на негъра, който свири, а нещастieto – на страната на американеца, който е готов скъпо да плати, само да се освободи от музиканта и да продължи съня си. Следователно нещастieto е на едната страна, а щастието – на другата страна. Ето защо, когато нещастieto дойде при тебе, ти си богат. „Как така?“ Много просто – кой губи парите си: бедният или богатият? Богатият: той разполага с милиони, които в един момент може да изгуби. Заради парите си той може да изгуби и здравето, и живота си. Само богатият страда. „Кой се радва?“ Само сиромашът се радва. Като знаете това, не се стремете да измените сегашния ред на нещата – това е невъзможно. Искате да съедините страданияето с радостта, щастието с нещастieto, но това е немислимо. Невъзможно е сиромашът да стане нещастен – той всякога е щастлив. Само богатият може да стане нещастен. В ума на всеки човек стои идеята: „Да съм богат!“. Ако си богат, ти ще бъдеш едновременно и нещастен.

Който иска да разбере живота, той трябва да познава вътрешната страна на щастието и нещастieto, на радостта и страданияето, той трябва да ги разбере като сили, които функционират в живота. Казваш: „Аз искам да бъда красив“. Какво може да ти допринесе красотата? Много нещо допринася красотата, но трябва да знаеш как да я използваш. Ако си грозен, всички ще те подозират; на красивия всички дават кой каквото може. Ако си красив и влезеш в гостилница, веднага ще те нахранят; и беден да си, пак ще те нахранят. Гостилничарят казва: „Заповядай!“, той веднага те кредитира. Обаче ако си грозен и влезеш в гостилница, никой няма да те кредитира. Така е с негрите: за тях

има специални гостилници, даже и специални черкви. Когато негър влезе в гостилница между бели, непременно трябва да седне далече някъде. Това се дължи на известна омраза към тях. Причината за омразата е кармическа. Предполага се, че според закона на кармата черните са онеправдани от белите, понеже белите дълго време са робували на черните. Днес те им се отплащат по такъв начин. Всичко в света е определено. Например определено е какво може синът да иска от родителите си, определено е също какъв ще бъде животът на децата. Обаче родителите никога не допускат, че децата им могат да боледуват, да бъдат нещастни. Ако въпреки тяхното очакване децата боледуват и страдат, родителите не знаят къде е причината – в тях или в самите деца. Всъщност детето е причина за своите страдания. На същото основание не мислете, че Бог е причина за вашите страдания: Бог не мисли за страданията и нещастията на хората.

Като изучавате Писанието, ще разберете кое може да възмути Господа. Той всякога се е възмущавал, като е виждал заблужденията на хората. Той се е възмущавал, когато е виждал как евреите служели на много богове. На това отстъпление или отклоняване от правия път се дължат страданията и наказанията на хората. Питате: „Не може ли Бог да не ни наказва, да не се гневи?“. И това може. Божият гняв е процес, чрез който се чистят човешкото сърце и човешкият ум. И тъй, за да не цапа ума си, човек трябва да има предвид какви образи да държи в себе си. Какъв смисъл има да държиш образа на мечката в ума си? Има ли смисъл да се влюбваш в мечки, котки, кучета? Може ли човек да се влюби в животни? Има богати хора, които толкова обичат котките и кучетата, че оставят всичкото си богатство на тях. Един англичанин оставил всичкото си богатство на своите котки. Това не е важно за вас. Има въпроси, които не са важни, но забелязвам, че както и да разбира нещата, човек пак си живее, както знае. Например православният, евангелистът или католикът разправят какво е казал Христос, но в края на краищата всеки си живее, както намира за добре. Ние имаме един

образец, който ни показва как трябва да живеем – това е образът на Христа. Казвате например, че жената трябва да се почита. Кой ще даде образец как да се почита тя? Мъжът пък казва, че и жената трябва да се отнася благородно към мъжа. Но коя жена ще даде образец на благородство? Не говоря за привидно благородство, но такива отношения се искат и от мъжа към жената, както и от жената към мъжа, за да няма нито едно изопачено чувство. Когато жената види мъжа, тя толкова се променя, че губи всякаква естественост. Наблюдавайте жената, за да видите каква промяна става с нея, като види красив мъж: очите ѝ, мускулите на лицето, всичко в нея се изменя; тя се върти натук-натам, става особена. За такава жена се казва, че е много шавлива. Под „шавлива жена“ подразбирам, че тя е поставена на скара: без да иска, тя шава, върти се. Тя е в положението на риба, сложена на скара – пържи се. Питам: защо се пържи тази жена?

Казвам: ако красивата жена и красивият мъж могат да се поставят един друг на скара, красотата им е безпредметна. Това не се отнася до онези, които са завършили своето развитие – до напредналите деви, които наричаме ангели. Те нямат пол. Ангелът може да вземе каквато форма иска – мъжка или женска; обаче за него полът е изключен – той не е нито мъж, нито жена. Ангелите, крайно интелигентни и красиви, като дойдат между хората, за да не ги изкушават, веднага се превръщат на лампи с голяма светлина. Като им дотегне да светят, те скриват, т.е. прекъсват светлината си. Тогава ние казваме, че токът се е прекъснал. След това ангелите се връщат на Небето да си почиват. Това е само за обяснение. „Реално ли е това? Може ли да се докаже?“ То може да се докаже толкова, колкото се доказва вашата доброта. Искаш да бъдеш добър, а не знаеш как. Казваш, че с молитва всичко се постига. Не, молитвата не прави човека добър. Ти си инвалид, качил си се на гърба на един юнак, искаш да те носи; молиш се на този, на онзи да ти дадат нещо – минаваш за беден. Кой как те види, всички ти дават по нещо. Ти слагаш всичко на гърба на юнака и се молиш на Бога да те носи

юнакът повече. Каквито молитви и да четеш, юнакът ще се отегчи от тебе и ще те свали от гърба си. Значи твоите молитви не те направиха по-добър. Това е отрицателната страна на молитвата. В Америка има религиозни общества, където хората се учат да се молят за реализиране на своите желания. И това не е лошо, но целта на молитвата е друга: като се моли, човек трябва да се освобождава от отрицателното в себе си. Вие сте забравили да се молите, както трябва.

Съвременните хора имат много желания, поради което са нещастни. Те трябва да се научат да дават, а не само да вземат. И тогава, като ви носи юнакът на гърба си, да бъдете готови на всички да давате по нещо. Ще раздавате всичко, каквото имате, докато олекнете. Колкото по-лек ставате, толкова повече време ще ви носи юнакът на гърба си. Мнозина от вас очакват да придобият известни дарби, без да работят, обаче без труд и работа нищо не се дава. Онези, които очакваха да получат нещо даром, преждевременно отидоха на другия свят. Каква дарба може да придобие един гълъб, една гургуличка, една овца или най-после една мечка? Една от съществените мисли, които трябва да останат в ума ви, е да живеете вън от личността. Нито един от вас още не познава себе си. Това не трябва да се доказва: ако река да го доказвам, ще настоявате, че познавате себе си. Питам: кое е първото име, с което са ви кръстили? Ще кажете, че не знаете. Наистина не знаете! Вие не помните кога сте излезли от Бога, какво е било първото ви име и кои са били първите ви братя. Че сте имали братя и сестри, знаете, но кои са били те, не помните. Коя е причината, че сте забравили вашия произход? Казвате, че когато сте били на Небето, вие сте разполагали с голямо богатство, били сте ангели. Ако е така, питам: кое ви е заставило да напуснете хубавия бащин дом и да слезете на Земята, при този оскъден живот?

Това са въпроси, на които мъчно можете да отговорите. Казвате: „Това ще научим в бъдеще. Засега нищо не знаем“. Прави сте, сегашният човек се намира при особенни, тежки условия на живота, без да знае защо е станало

така. Това е все едно цяла година да ви угощават с различни яденета, в които има горчица, а само един ден през годината яденето да е сладко. Какво ще правите? Искате, не искате, трябва да ядете тази храна. Много хора са идвали при мене и всеки иска да научи нещо или от любознателност, или от личен интерес. Досега никой не е дошъл при мене да донесе нещо – всеки иска да вземе нещо. Аз съм принуден да се справям с техните желания. Дойде един болен, иска от мене здраве. Защо? Не е разбрал болестта си. Дойде богатият – и той иска нещо. Той се оплаква от синовете си, че не го слушали, че постоянно му искали пари: иска да знае как да се справя със синовете и дъщерите си, които знаят само да прахосват пари. Дойде някой учен да се оплаква, че не му стигало време или средства да завърши своето изобретение. Идвали са при мене учени с голямо съмнение в мене и се питат въгрешно: те ли са поучени, или аз. И вие като тези хора се съмнявате в своите знания и в богатството си.

Питам: кое ви пречи да бъдете богати, учени или духовни? Значи искате да кажете, че сте бедни, невежи, некултурни. Ако е така, това зависи от вас: всеки сам е причина да стане беден или невежа. Според мене това са професии, които човек сам си избира. Тогава защо се оплаквате, че сте бедни или невежи? Не се оплаквайте! Според мене невежият е по-интересен от учения. Защо? Невежият е гъста гора, в която всичко ще намериш; ученият е изкуствено обработена градина. Аз бих предпочел да живея при невежия, отколкото при учения. Ние предпочитаме грешните пред праведните като по-интересни хора. Праведният мисли повече за себе си или за малко неща, грешният обаче мисли за повече неща и за повече хора. Един грешен човек решил да стане праведен и да се освободи от лошите си мисли. За тази цел трябвало да раздаде всичкото си имане на бедните. Раздал имането си на бедните, но лошите му мисли не го напуснали. Той си казал: „Направил съм някакви нови грехове, защото лошите мисли не ме напуснаха“. Седи той и мисли какво да направи, за да се освободи от лошите си мисли. Ето защо аз предпочитам

грешния човек: той мисли постоянно какво да направи, за да се очисти от греховете си – голямо разнообразие има в неговия живот. Праведният седи доволен от себе си и казва: „Благодаря на Бога, че не съм като другите хора“. Като срещна грешника, питам го: „Защо толкова осиромаша?“ „Защото като видя красива жена, започвам да мисля лоши неща“. И за всяка лоша мисъл той раздавал от имането си, докато най-после обеднял.

Питам: в какво се заключаваше грехът на първия човек? В желанието му да вкуси малко от забранената ябълка. Какво е казано в *Битие*? Там е казано, че първо Ева вкуси от забранената ябълка, а после даде и на Адам. Аз извинявам първата жена за нейната погрешка – тя не е подозирала, че змията ще я излъже. Но как ще извиня сегашните жени – нали те знаят, че ще ги излъжат, защо грешат? Първата жена не е имала опитност, обаче втората знаеше, че могат да я излъжат – защо не се ползваше от опитността на първата? Нали знаят, че който е вкусил от забранения плод, нищо не е постигнал, защо пак повтарят същата погрешка? Въпреки всичкото знание хората пак грешат.

За оправдание на своите грешки мнозина са ме запитвали: „Какво ще правиш, ако си гладувал три-четири дни и някъде ти предложат печена кокошка? Вегетарианец си, но си гладен: няма какво да правиш...“ „Ти какво би направил?“ „За мене въпросът е абсолютно решен – аз ще ям, няма да умра от глад!“ „Тогава ти не си вегетарианец!“ „Ами ти какво ще направиш?“ „Ще превърна кокошката на хляб.“ „Може ли кокошка да се превърне на хляб?“ „Както хлябът се превръща на кокошка, така и кокошката може да се превърне на хляб“. Ако от житното зърно става кокошка, и от кокошката може да стане житно зърно. Аз зная закона за превръщането на материята, за това мога да превърна и агнето на хляб. Аз отричам месната храна, защото зная, че всички престъпления в света се дължат само на нея – това е дълбокият смисъл защо не трябва да се яде месо. Значи месото носи всички престъпления в себе си: който яде месо, непременно ще пострада. Не е лошо, че се

докосваш до месото, но с докосването ти възприемаш лошото в него. Ако плътта е чиста, човек възприема чисти и светли мисли; ако не е чиста, той възприема само низши и нечисти мисли. Като бутнеш богатия, в тебе се явява желание да откраднеш нещо. „Откъде иде това желание?“ От богатия: той носи в себе си всички престъпни мисли и желания.

Следователно, за да живеем добре, ние трябва да пречистим своята плът, да я изтъчем от чиста фина материя, за да възприема светли и възвишени мисли. Като наблюдавам човека, виждам доколко хората са чисти: така познавам чистотата и на мъжете, и на жените. Седя в трамвая. Ако някоя жена се докосне до мене, веднага се оттегля. Защо? Нечиста е: нечиста мисъл я вълнува. В този случай аз пазя правилото: за да не безпокоя онзи, който е седнал до мене, аз веднага ставам от мястото си. Поведението на тази жена може да се изтълкува двояко: от една страна тя се страхува да не разбере тайните ѝ; от друга страна тя се страхува да не схвана мисълта, която я е смутила. Вие ще дадете друго тълкуване: ще кажете, че тя не е искала да ме притеснява. Не, ако мислите ѝ бяха чисти, нищо нямаше да я смути. Питам: трябва ли човек да съжالياва, че е влязъл в чиста вода, стоплена от Слънцето? Друг е въпросът, ако той влезе в нечиста вода. Казвам: съзнанието на човека трябва да се пречисти. Хората са потънали в кал, от която трябва да се освободят. Въпреки това те говорят за добър и чист живот. Голямо изкуство е при тези условия да живеят чисто. Ако мъжът търси чиста жена, трябва да обиколи цялата Земя. Ако намери една такава жена-дева, той ще разбере смисъла на живота.

Чистотата поддържа здравето. Колкото повече чисти хора срещаш, толкова по-дълго време ще живееш. Ние сме дошли на Земята за чистотата. Защо слиза човек дълбоко в Земята – за въглища или за скъпоценни камъни? За скъпоценните камъни. Вие защо сте дошли на Земята – за да живеете ли тук? Не, вие сте дошли само да изкопаете нещо от земята, за което ви е нужно знание. Бог е скрил богатствата в земята и вие трябва дълго време да копаете,

за да ги извадите оттам. За онези, които не са готови, Бог е поставил известни препятствия, обаче които са готови, трябва да възстановят първоначалната си връзка с Бога. Те ще копаят, ще придобият богатства и ще се свържат с Бога. Само така молитвата им ще бъде чута. Вървиш из гората и се страхуваш да не те нападнат разбойници или мечки; ако се развали времето, пак се страхуваш да не се простудиш. Защо се страхуваш? Защото си прекъснал връзката си с Бога.

Когато съзнанието на човека е будно, нито разбойници го нападат, нито простуда го хваща. Докато умът пази тялото, човек не се простудява. Нещастията в живота идат, когато умът и съзнанието на хората ги напуцат. Колкото по-здрава е връзката на човека с Бога, толкова по-далече са нещастията от него: тогава той може да направи всичко. Под „всичко“ не разбирам да излезе вън от своите възможности. Ако мислиш, че можеш да направиш всичко, ще приличаш на просото, което си въобразило, че е годно за всичко. Един ден всички растения, всички зърнени храни – жито, ръж, царевица, ечемик, отишли на война, за да воюват за свободата си. Хвърлили жребий кой от тях да остане за храна на хората. Жребият се паднал на просото – то да остане да храни човечеството. То запитало: „Каква работа да върша, за какво да послужа? На баница да ставам ли?“ „Ти стани на хляб, че за баница не мисли“ – отговорили всички в един глас. Наистина, невъзможно е да се прави баница от просо. Изкуство е да се направи хляб от просо, а за баница въпрос не става: хората ще минат и без баница. Някои хора, като просото, питат: „На баница да ставаме ли?“ „Вие станете на хляб, че за баница не мислете“.

Сега ще ви запитам: кое е по-добро – ти ли да ядеш хляба, или тебе да ядат като хляб? Ако можете да отговорите на този въпрос, ще разберете стиха, където Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямаме живот в себе си“. Питате: „Какво се ползва Христос, ако ядем плътта Му и прием кръвта Му?“. Ползата е в това, че като живеем ние, и Христос ще живее чрез нас; и ако

не ядем плътта Му и не пием кръвта Му, и ние не можем да живеем. Следователно който иска да има живот, не трябва да се отказва от плътта на Христа. Аз не говоря за скритото в човека, но за онова, което той проявява и с него помага на хората. Помнете: Бог се проявява в нас чрез най-малкия подтик – там е Божественото. Значи всеки най-малък подтик към доброто трябва да се изяви навън. Така ще дадете път на Божественото в себе си. Ако дадеш място на този подтик в себе си, ти си умен човек, ти си в правия път. Само по този път можеш да разбереш Божественото. „Какво да правим с големите подтици?“ Те ще се реализират след малките. Ако реализираш първо големите подтици, ти си далече от Божественото. Например желанието ти да станеш богат е голям подтик – той ще те отдалечи от Бога. Желанието ти да станеш учен пак е голям подтик. Ти искаш да станеш учен, работиш по цели дни, а близо до тебе се дави една мушица, на която не обръщаш внимание. Казваш: „Важна работа имам, не ме интересува тази мушица“. Не, спаси мушицата и пак продължи работата си. Благородството на човека е в това, да прекъсне и най-важната си работа, но да спаси мушицата, която се дави.

Според мене благородна мома е онази, която е готова да се спре в пътя си, да върже връзката на обувката на стария и немощен човек. Кажете ли, че не се занимава с такива работи, тя няма никакво благородство: тази мома не е умна, нищо не може да се очаква от нея. И вие давате първо място на общественото мнение и не се интересувате от това, какво Бог мисли за вас. Не, сложи на първо място Божественото в себе си, а на последно – своето величие и знанието, с което разполагаш. И най-малкото проявено добро в тебе е в сила да ти донесе повече блага, отколкото най-голямото знание. Ще ви приведа един пример за един виден музикант. Той бил крайно взискателен и строг към учениците си: който не го задоволявал, веднага го изпъждал, нови ученици мъчно приемал. Едно малко момче имало силно желание да бъде негов ученик. То само отишло да го моли да го приеме за ученик; обещавало, че

ще учи добре, ще го слуша, само да го приеме. Учителят му отказал. Момчето се върнало у дома си, но желанието му да стане ученик на този учител не изгаснало. След време то пак отишло да се моли: учителят мълчал, нищо не отговорил. В това време момчето видяло едно петно на обувката на музиканта, веднага извадило кърпичката си, навело се и с нея изтрило петното. Музикантът го потупал по гърба и нежно му отговорил: „Ти ще бъдеш мой ученик“. Една малка постъпка отворила вратата на малкото момче – то спечелило сърцето на музиканта и станало негов ученик. Ако не беше очистило петното на обувката му, нямаше да успее.

Сега и на вас казвам: не е достатъчно само да следвате пътя към Бога, но трябва да направите нещо, с което да спечелите Неговото благоволение. „Господ не вижда ли и не разбира ли нашите нужди?“ Той вижда и разбира всичко, но вие трябва да направите нещо, с което да спечелите Неговото внимание. „Какво трябва да направим?“ Там е работата – да знаете какво да направите. „Ние правим много неща за Господа.“ Правите много неща, но все големи, велики. Бог обръща внимание на малките, микроскопични неща. Вие мерите нещата според вашето разбиране, но вашата мярка не е мярка и на Бога. Казваш: „Нещастен съм!“ „Защо си нещастен?“ „Защото съм беден и невежа...“ „Ще бъдеш ли щастлив, ако си богат и учен?“. Не, истинското щастие е в здравето, в чистото сърце и светлия ум. Ето защо, докато мислите криво, никога няма да бъдете щастливи. Време е вече да се освободите от старите си възгледи. Години ви преподавам новото, а вие все още се държите за старото. Не казвам да хвърлите старото настрани, но като дойде новото, трябва да знаете къде да поставите старото: сложете го на такова място, че и то да се използва. Трябва да знаете какво е отношението между старото и новото. Бог сам ще отдели старото от новото, Той сам ще ни очисти. Ще цитирате стихове от Писанието, където е казано: „Бог беше в Христа и примиряваше света със Себе Си, като не вменяваше греховете на хората“. Казано е за Христа: „Той понесе греховете на цялото чове-

чество“. Питам: какво печелиш, ако знаеш това, а сам не дадеш място на Бога в себе си и не се примириш с Него; какво печелиш, ако и ти не можеш да понесеш греховете на хората? „Аз съм слаб човек, не мога да направя това.“ Не се иска голяма сила да дадеш място на Бога в себе си. Щом направиш това, Бог в тебе ще понесе греховете на хората.

Помнете: Бог работи в човека, а не самият човек. Бог е инициатор за всичко, а човек е само изпълнител на Божията мисъл. Казваш: „Как ще нося греховете на света, когато едва своите нося?“. Лъжеш се. Ти и своите не носиш сам, други ти помагат. Ако всички хора имат съзнанието, че трябва да понесат греховете на човечеството, тази тежест ще се разпредели на всички, така че всеки човек ще носи едва един килограм. То е все едно да сложиш един чрезмерно дълъг и дебел стълб на земята. Ти ли носиш този стълб? Земята го носи. Твоята работа е да понесеш един малък товар, тежък едва един килограм. Ти не виждаш, че наред с тебе стоят още много хора и всеки вдига по един килограм. Всички заедно вдигат стълба и го слагат, където трябва: всеки мисли, че сам го носи, а всъщност тежестта е разпределена между множеството. Съвременните хора се намират в положението на Толстой, който разказвал един свой сън. Сънувал една вечер, че ще ражда. Мъчил се, потил се, но не могъл да роди: голямо дете щяло да се роди, но не могло. На сутринта Толстой разказвал на близките си: „Страшно нещо било раждането! Ако всяка жена раждаше с толкова мъки и страдания, животът не би имал смисъл. Не е лесно да бъдеш жена“. Толстой чувствал, че е бременен, че ще роди, но детето не излязло на бял свят.

И вие като Толстой чувствате, че сте бремени, че ще родите. Мъчите се, страдате, но като станете сутринта, виждате, че детето го няма, не се е родило. Цялото човечество минава през големи страдания, но насън. Всеки човек минава през едно тежко състояние, всеки човек е бременен и трябва да се освободи от тази бременност. Някой ражда лесно, а някой много се мъчи. Следовател-

но като ви дойде голямо страдание, спомнете си съня на Толстой. Знайте, че сте бременни, че ще родите насън. Сутринта, като се събудите, ще видите, че детето го няма, не се е родило. Толстой разбра положението на жената и каза: „Ако всяка жена раждаше толкова мъчно, страшно е положението ѝ“.

И тъй, давайте място в себе си на най-малките подтици – в тях е скрит Божественият импулс. Ако давате място на големите подтици, те ще ви завлекат. Ще кажете, че искате да придобиете Любовта на Христа. Откажете се от това грандиозно желание. Колцина от вас познават Христа, кой от вас е разговарял с Него? Вие нямате даже опитността на Павел. Само в едно отношение имате неговата опитност, а именно: всички сте гонили Христа в себе си, паднали сте от коня си и сте ослепели. Преди повече от 15 години една сестра от Сливен ми разказваше своята опитност с Христа. Сънувала една вечер, че Христос ѝ се явил и ѝ препоръчал как да се храни. Това била особена хигиенична храна. Тя ме попита: „Може ли да се приложи този начин на хранене?“ „Може, разбира се, той е един от най-хубавите и хигиенични начини“. Тя приложила този метод на хранене и останала крайно доволна. След известно време същата сестра се обърнала към Христа с молба да ѝ каже какво да прави по-нататък. Христос ѝ се явил втори път, показал ѝ един гроб и казал: „Когато минеш през гроба, ще дойдеш при Мене и аз ще ти кажа какво да правиш“. „Вярно ли е, че Христос се е явил два пъти на тази сестра?“ Вярно е: описанието, което тя даде на Христа, отговаряше на действителността.

Мнозина са сънували Христа. След това са Го описвали, но техните описания съвсем не отговарят на истинския образ на Христа. Те казват, че Христос бил облечен в бяла аба и с калпак на главата, като шоп. Не, Христос не носи бяла аба и калпак на главата си. „Ама приличаше на Христа: очите, устата, лицето бяха като Неговите.“ Не, щом трябва да описваш какви са били очите, носът и устата на Христа, ти не Го познаваш. Ако и момъкът рече да описва своята възлюбена – какви очи, какъв нос и каква

уста има, той още не я познава. Очите, веждите ѝ не представяват момата: той е видял само външната ѝ дреха. Ако срещнеш Христа, ще се запалиш от четирите страни и ще гориш като запалена свещ. Щом не гориш като свещ, не си срещнал Христа. Че си видял очите и носа Му, това още не е познаване. Човек, на когото сърцето не се е запалило от Любов, не познава Бога. И в Писанието е казано, че докато сърцето на човека не е запалено и не гори като свещ, той няма вътрешно познаване на Бога и на Христа. Аз не искам да кажа, че вие абсолютно не познавате Бога и Христа: познавате ги, но отчасти. Истинското познаване подрязва да светиш отвътре, без да изгасваш. Какво ще кажете за огъня, който само пуши и дими: гори ли този огън? Стаята, в която гори огън, трябва да има чист въздух, без никакъв дим. С други думи казано: когато човек се запали от Божествената Любов, в него изчезват всякакви спорове и недоразумения, всякакви скърби и страдания, животът му вече придобива друг смисъл. Докато живееш в човешката любов, ти постоянно се мениш: ту си доволен, ту си недоволен; ту се насърчаваш, ту се обезсърчаваш; ту вярваш, ту не вярваш. Щом дойде Божествената Любов, всичко това изчезва: ти преставаш да мислиш за противоречията, страданията и мъчнотиите.

Днес аз говоря на онези от вас, които ме разбират. Те трябва да различават Божественото от човешкото. Ще кажете за някого, че е светия. Как познахте? „По неговия добър живот.“ Това не е достатъчно: дали е светия, вие не знаете. И за себе си човек не може да каже дали живее добре, или не. Много хора минават за светии, без да са такива; някои минават за грешници, а всъщност са праведни, свети хора. Според мене човек сам може да познае доколко животът му е добър. Въпреки това той трябва да живее добре, без да дава преценка на своя живот. Според мене светия е само онзи, който е давал път на всеки най-малък подтик на своята душа. Ако си богат и всеки ден даваш по нещо на един беден човек, за него ти си светия. Всъщност светия ли си? Можеш да се опиташ! Ако в даден момент пренебрегнеш един от своите малки подтици,

ти губиш своята святост и минаваш за обикновен човек. Който дава място на най-малкия Божествен импулс в себе си, той пали своята свещ. Който пренебрегне един от тези малки подтици, той изгасва своята свещ. Значи ако дадеш възможност на най-малкия пламък в себе си да се разгори и да свети, ти си светия. Щом изгасиш този пламък, ти губиш светостта си. И най-слабият вятър може да изгаси човешката свещ, Божествената свещ обаче само ти можеш да изгасиш.

Не изгасвайте в себе си и най-малкия Божествен подтик, не мислете за страданията си. Щом дойдат страданията, пейте; при сиромашията и недоволството пак пейте; каквито неприятности и да ви се случват в живота, пейте! Обидят те – пей! Изгубиш парите си – пей! Пропаднеш на изпит – пей! Не можеш да спиш – пей! Не си си доял – пей! „Пейте и възпявайте Господа!“ – е казано в Писанието. Когато праведният пее и на най-малкото си желание, той е в правия път, в пътя на Божественото. Ако пееш на недоволството си, и това е Божествено. Като чуя човек да пее на недоволството си, аз се спирам да го слушам, преставам да пея и казвам: „Това е истинско пеене“. Сега ще ви дам едно правило за добро пеене. То е следното: като пееш, да знаеш за кого пееш. Следователно само онзи може да стане добър певец, който знае за кого пее. И птичката има за кого да пее. Изобщо като пееш, трябва да имаш някакъв обект. Не е важно дали обектът е видим, или невидим, важно е, че трябва да имаш обект: такъв е законът. Щом изгубиш обекта, ти вече не можеш да пееш. Който не е готов да пее по този начин, по-добре да не се наема да пее; който е готов, да не отлага, да започне да пее. На онзи, който си е доспал, казвам: „Стани, наклади огъня и започни да пееш!“. На онзи, който не си е доспал, казвам: „Поспи си още!“.

Какво прави майката? Тя стане рано, преди изгряването на Слънцето, накладе огъня, пригответи закуската. В това време децата спят. Тъй щото онези от вас, които са станали преди изгрев слънце, нека започнат работата си. Които не са станали, нека спят до 9–10 часа, да си отспят

добре. Дайте място на най-малкия Божествен импулс в себе си. Каквато мъчнотия да ви дойде, пейте. Не питайте дали пеенето ви ще има резултат: пейте и не мислете за резултата. Пей и не мисли какво ще постигнеш. Нима малкото момче, което изчисти петното от обувката на видния музикант, мислеше нещо? То не мислеше нищо, но професорът сам реши въпроса. Изчисти петното от обувката на професора и не мисли как той ще разреши въпроса – да те приеме ли за свой ученик, или да не те приеме. Ще ви приведа още един пример из живота. Един художник срещнал на пътя едно момче – гологлаво, босо, със скъсани, извехтели дрехи. Той си помислил: „Ето един подходящ модел за мене“. Спрял момчето и му казал: „Ела, моля ти се, утре у дома, искам да поговоря с тебе“. Дал му адреса си, определил часа на срещата и продължил пътя си. Момчето започнало да си мисли: „Как ще се явя при този господин толкова окъсан?“. Тръгнало то при познати и приятели, отгук-оттам да вземе шапка, обувки, здрави нови дрехи, да се облече и така да се яви при богатия човек. На другия ден, в определения час, то се явило при художника. Той не го познал и го попитал: „Кой си ти?“ „Този, когото поканихте вчера...“ „Да, но аз исках да се явиш такъв, какъвто те видях“.

Ако е въпрос за добре облечени хора, такива има много в света. За предпочитане е човек да се яви пред Бога такъв, какъвто е, а не външно облечен и докаран, какъвто всъщност не е. Какъв смисъл има да се представиш пред Бога с чужди дрехи? Ако е въпрос за истината, представи се такъв, какъвто Бог те е създал – това отговаря на реалността. Преди няколко дни срещнах един млад момък, който ми каза следното: „Аз не съм готов да приема християнството...“ „Защо не си готов?“ „Защото сега мога свободно да си гледам момите и да им се усмихвам. Като стана християнин, трябва да се въздържам, да бъда строг към себе си“. Лъжеш се, като станеш християнин, ти ще бъдеш по-свободен, повече ще гледаш момите. Ако сега се ръкуваш с едната си ръка, като станеш християнин, ще се ръкуваш с двете си ръце. Ще хванеш и двете ръце на мо-

мата, обаче като християнин ти ще бъдеш по-чист. Какво лошо има в това, че си гледал момите? Какво лошо има в това, че си хванал двете ръце на момата? Има ли нещо лошо в това, че грееш и двете си ръце на огъня? Друг е въпросът, ако не си внимателен и разумен и изгориш ръцете си. Обаче ако не ги изгориш, нищо лошо няма в това. Грешно ли е, че си сложил ръката на рамото на момата да се стоплиш? Ако това е грешно, как смееете да очаквате Духът да ви посети? Той е толкова чист и свят, а вие искате да ви посети. Не е ли грешно да искате тази чистота да влезе във вашия нечист дом? „Имаме нужда от Духа.“ Както сте снизходителни към себе си, такива ще бъдете и към другите; както искате Бог да направи такава голяма жертва за вас, така и вие трябва да бъдете готови да направите една жертва за Бога. Без жертва не може – жертвата е Божествен акт. И човекът в този смисъл е израз на нещо Божествено.

Онова, с което хората ни привличат, е Божествено – човешкото не може да привлича. Където се явява Любовта, там е Божественото. Следователно Любовта е проява на Бога. Когато Божественото се проявява, човек придобива известна цена; щом Божественото се изгуби, и човек губи цената си и става недоволен. Ето защо, ако си недоволен, ще знаеш, че Бог се е оттеглил от тебе. Докато Божественото е в човека, всяка дарба в него се развива и расте; щом Божественото се оттегли, и дарбите в човека изчезват, той губи вдъхновението си и се отчайва. Вьдушевлението, вдъхновението говорят за присъствието на Божествен импулс в човека. Опитайте това, което ви говоря, за да видите дали е вярно. Ако под „тежък живот“ разбирате едно състояние, а под „лек живот“ – друго състояние, това още не е истинският живот. Аз зная причините защо един човек е лош, а друг – добър. Щом отиваш при хирурга да лекуваш цирея си, той непременно ще стане лош за тебе: ще извади ножа си и ще направи разрез на цирея, за да изтече. Това ще ти причини болка. Естествено е, че в този случай хирургът не може да бъде добър. Следователно щом кажеш, че някой човек е лош,

аз зная, че той е хирург. Като отидеш при него, ти му казваш: „Моля ви да ми помогнете, много страдам“.

„Докога ще има нужда от хирурзи?“ Докато има болести. Щом болестите престанат, и хирурзите ще изчезнат. Всички лоши хора в света са все хирурзи. Имаш един цирей в себе си – резултат на голямото богатство, което не знаеш как да използваш. Трябва да дойде един хирург да разреже цирея. Докато мислиш за богатството си, ти никога не можеш да учиш. Мислиш за това, за онова – и не знаеш какво да правиш. Отиваш при хирург. Той взема ножа и казва: „Ще ти помогна, но ще дадеш всичко, до последна пара“. Като отидете в невидимия свят, и там ще видите много хирурзи с кръстове за храброст. Мислите, че сте направили много нещо. Нищо особено не сте направили. Ако сте се освободили от цирей си, т.е. от една голяма напаст, благодарете за това. Благодарете на хирурзите, не мислете, че всички хора са все крадци и разбойници. Важно е да знаете как да постъпвате с тях. Турците имат особен обичай: всеки турчин е длъжен да обърне поне един християнин към мюсюлманството, т.е. той да стане правоверен. Във Варненско един турчин отишъл при един християнин и му казал: „Докога ще стоиш в безверието? Не си струва да стоиш в това положение, трябва да приемеш правата вяра на исляма“. Християнинът имал един приятел турчин, който му дал съвет как да се освободи от настояването на другия турчин да приеме мохамеданството: „Като дойде още един път при тебе да те обръща към Мохамеда, кажи му: „Само в онзи свят се знае кой е истински правоверен и кой не е. Като отида на онзи свят, тогава ще позная дали съм правоверен, или не“. Защо само на онзи свят се познават правоверните? Защото там имало седемдесет камили, които пренасяли правоверните от християнските гробища в турските; от турските гробища пък пренасяли неправоверните турци в християнските гробища, между неправоверните. „Като отида в онзи свят, ще видя в кои гробища ще ме пренесат камилите. Тогава ще разбера дали ще стана мюсюлманин“.

Някога ходжата иде при вас и започва да ви убеждава да станете мюсюлманин. Този ходжа е дяволът. Той ще каже: „Ти трябва да станеш правоверен“. Какво ще отговориш на дявола? Кажи му: „Като отида на онзи свят, ще дойдат камилите да ме пренесат при правоверните – те ще определят моето място“. Останете със следната мисъл: да бъдете проводници на Божественото. Дайте ход на малкото, красивото, на Божественото в себе си. Дайте място на най-малкия Божествен импулс в себе си, за да се развива: бъдещето е в него. С думите Си: „Ако не станете като децата, не можете да влезете в Царството Божие“, Христос е имал предвид малките деца, носители на най-малките импулси, които имат условия да се развиват. Всички останали работи са преувеличени.

Ученикът на християнството или на окултната школа трябва да бъде свободен.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

5 февруари 1933 г., София, Изгрев

УМЕН И СПРАВЕДЛИВ

Размишление

В сегашния живот няма по-хубаво нещо от служенето. Всичко останало – четеш или пишеш нещо – се отнася до външния живот. Неразбраните неща също имат отношение към външния живот, а разбраните – към вътрешния живот, т.е. към основата на живота.

Ще прочета 21. глава от Матей.

Казва се, че Христос влезе в Йерусалим, възседнал на ослица. Питате: „Не можа ли Той да влезе без ослица?“. Вие можете ли да влезете във физическия свят без тяло? „Не можем.“ Значи между физическия свят и тялото на човека има известно отношение. В духовния свят може без физическо тяло. Като се говори за ослицата, вие гледате на нея като на животно, лишено от разумност. Дали е така, това е въпрос. Виждаме, че Христос, един велик човек, възседна ослица, а учениците Му сложиха дрехите си върху нея, да ги носи.

Питате: „Не можаха ли учениците сами да си носят дрехите, а трябваше да ги слагат на гърба на ослицата? Не можа ли Христос да влезе пеш в Йерусалим? Защо народът посрещна тържествено Христа?“. Вие питате за неща, на които и да ви се отговори, мъчно ще ги разберете. И във времето на Христа очакваха да дойде Царството Божие, но не дойде; и до днес още не е дошло. И досега се дават обещания на хората, но обещанията още не са изпълнени. Казва им се, че ще имат хляб в изобилие, че ще имат свобода. Хората очакват времето да се изпълнят тези обещания и още ще чакат. Защо? Защото не разбират законите. Те не знаят, че Истината ще им донесе свободата – друг път за свободата няма. Човек трябва да влезе в Йерусалимския храм, т.е. в своя вътрешен храм, и да изгони търговците навън. Търговците представляват дреб-

навестите в живота. Не можеш да служиш на Бога и да се занимаваш с дребни работи – те всякога ще те спъват. Следователно всичко, което спъва човека, трябва да излезе навън.

Ще ви кажа една мисъл, която може да си напишете. Тя е следната: никога не поставяй завеса пред очите си. Да сложиш завеса на прозорците има смисъл, но пред очите – никога! Въпреки това преди години високопоставените дами носеха воал на лицето си под предлог, че се пазят от слънцето и вятъра. Всъщност това беше мода. Сега да дойдем до същественото. „Кое е същественото?“ Което осмисля живота. Ето защо говорете на хората, както и на себе си, по такъв начин, че да дойдете до истинското разбиране на живота. Досега са ви говорили приказки като на деца. Вашите баби и майки са ви разказвали толкова много приказки, че сте изпълнени с един вътрешен страх. На децата разказват приказки от „Хиляда и една нощ“. Те слушат, жадно възприемат всичко и вечер, като си лягат, не могат да заспят – страхуват се. И възрастните се страхуват като децата. Здравият се страхува да не заболее, а болният – да не умре. Богатият се страхува да не го оберат и да не осиромашее. И сиромашът се страхува, но не знае от какво. Ученият се страхува да не изгуби знанието си. И невежият, който няма знания, също се страхува – от какво се страхува, и той не знае.

Да се разказват приказки на децата, това е на място. Но да разказваш приказки на гладния, това е безпредметно. Гладният се нуждае от нещо съществено – от хляб: ще му дадеш хляб и след това ще го накараш да работи. „Как ще работя?“ „Както знаеш. Важно е да свършиш работата добре.“ „Не мога да работя!“ Щом не можеш да работиш, ти си дете, което още очаква на майка си и на баща си. Майката ще вземе лъжичката и ще му слага кашицата направо в устата. Ако си възрастен, сам ще намериш хляба и ще се нахраниш. На същото основание възрастният сам намира знанието, което му е нужно. Човек е дошъл до положението сам да работи и сам да се храни. Той не се нуждае вече от кашицата. Като работи сам, той усилва вярата

в себе си. По отношение на вярата хората могат да вярват в неща вън от себе си. Например някой вярва в парите, а друг не вярва. По отношение на парите първият е вярващ, а вторият – безверник. Който вярва в парите, в богатството, има възможност да стане богат; който не вярва в парите, не може да забогатее. „Кое е по-добре: да си богат или да си сиромаш?“ Според мене за предпочитане е да си сиромаш. Богатия всеки може да го убие; сиромашът си върви спокойно, не се страхува, че ще го убият. Голямата вяра в парите докарва смъртта: вярваш в парите, а същевременно се безпокоиш. Това не е вяра, то е все едно да вярваш в Бога и да се безпокоиш. Вярата в Бога изключва всякакъв страх и безпокойство. „На какво се дължи това безпокойство?“ То е вътрешен, личен въпрос, на който сами ще си отговорите.

Докато вярата ти в Бога е чиста, незасегната от външни влияния, ти си спокоен, нищо не те плаши. Такова е състоянието на здравия и задоволен човек: той има хубави мисли и чувства, добро разположение на духа. Щом му дават храна, която не му понася, стомахът му се разстройва и той става мрачен, неразположен. Ще направя превод на мисълта си, за да разберете какво означава за човека неестествената храна. Тя представлява онези неестествени идеи и учения, които тровят човешката душа. Това са лъжливи идеи, които внасят заблужденията в света. Например дойда при вас и ви кажа, че след една година ще ви израснат крила като на ангел. Цяла година вие се радвате, очаквате деня, когато ще ви израснат крила. Иде краят на годината, но крилата не идат: веднага иде и разочарованието, недоволството. Питам: защо ви са тези крила, трябва ли да вярвате в тях? Какво ще ви допринесат крилата? Ангелът да има крила, това е естествено, обаче защо са нужни на човека ангелски крила? Как може да вярвате, че след една година ще ви израснат крила? Вие вярвате в неща, за които нямате никаква представа. Даже художниците, които рисуват ангели, не знаят какво представляват крилата им. Те ги рисуват с пера, като на птиците. Значи между крилата на ангелите и тези на птиците

няма никаква разлика. Не е така. Като мечтаете за крила, запитали ли сте се къде ще бъдат те? Някои мислят, че ще бъдат около раменете. Ако не ви израснат крила, ще страдате. Това значи да вярвате в невъзможни неща.

Това са сравнения за обяснение на вътрешния, съществения живот. Като знаете това, не мечтайте за невъзможни неща. Като човек никога не можеш да имаш крила – те са за ангелите. Чрез крилата си ангелът има възможност да се движи бързо, с тях ангелът има големи възможности за постигане на своите цели; крилата са символ на ангелския ум. И човек има крила, но те са още малки; колкото повече се развива той, и крилата му растат. Един ден и вашият ум ще бъде по-силен, ще се оформи – тогава ще разбирате повече. Вие искате още днес да имате ангелски крила. И това е възможно, но при условия да бъдете абсолютно умни и справедливи. Ангелите се отличават с две съществени качества: те са умни и крайно справедливи, никой никога не може да ги заблуди. Какъв ангел ще бъдеш, ако не си готов да дадеш и последната стотинка, която имаш? Срещаш един беден човек, бръкнеш в джоба си да му дадеш нещо. Напипваш последните си десет лева и сърцето ти се свива – не ти се дават, казваш: „Няма да му дам нищо, аз съм по-беден от него“. В случая ти губиш силата си, защото мислиш, че силата ти е в десетте лева. Не мисли, че твоите работи ще се оправят с тези десет лева: лъжеш се, те няма да ти помогнат. Силата на чешмата не е във водата, която изтича, но в прииждащата вода. Силата е в онова непреривно прииждане на енергия. Докато мислиш, че като дадеш десетте лева, ще обеднееш, ти си на крив път. Казваш: „Трябва да даваме, за да вземаме“. Така е, но трябва да разбирате закона за даването и вземането. Като хвърли семето в земята, земеделецът казва: „Все ще взема нещо от нивата си“. Не е там въпросът. Не е достатъчно да хвърлиш семето, за да вземеш нещо: преди това трябва да разореш нивата добре, да я нагориш и тогава да я посееш. В този случай ти ще вземеш десет пъти повече от това, което си посял.

Същият закон се отнася и до доброто. Разори нивата

си, натори я и посеј доброто в нея: то ще израсте и много плод ще даде. Обаче да посееш семето и само да чакаш да израсте, това е крив възглед: то е все едно да очакваш хляба наготово, а ти само да го ядеш. Не, така трябва да приемеш хляба в себе си, че ти и той да станете едно. „Как ще стане това?“ Христос казва: „Аз съм живият хляб. Който Ме яде, има живот в себе си“. Вие очаквате Христа да дойде на Земята като човек: това е детинско разбиране. Ако не можете да възприемете Словото Му като хляб и да станете едно с Него, нямате живот в себе си. Ако вярвате, че Христос е в хляба, ще имате Неговата сила. Тогава ще разберете думите, които Христос каза на Сатаната: „Не само с хляб се живее, но с всяко Слово, което излиза от устата на Бога“.

Питам: колко от вас вярват без никакво съмнение? Ще кажете, че съмнението се допуска, понеже се явяват неща, които човешкият ум не може да приеме. Например казано е, че Христос е нахранил няколкохиляден народ само с пет хляба и две риби. Наистина, за човек, който не познава законите на Великата Природа, това е невъзможно, обаче за човек, който познава тези закони, това е възможно – той не се нуждае от доказване на тази истина. Ето, от милиони години Бог храни всички живи същества все от земята. Тази черна земя, която сама по себе си не може да се яде, произвежда всички храни, от нея излиза всичко. Днес и най-великите учени не могат да докажат това, което Христос е направил. И да се намерят учени, които могат да го докажат, вие няма да ги разберете. Имаш една идея, която искаш да изнесеш пред близките си: щом я изнесеш, виждаш, че те не я възприемат, както ти я разбираш. Тогава ще се намериш в положението на онзи момък, който не могъл да се разбере с бивола и се принудил да се качи на едно дърво, там да намери спасение. Един млад момък попитал баба си: „Бабо, знаеш ли някакъв начин да се справя лесно с мъчнотиите си?“. Тя му отговорила: „Мъчнотиите не са нищо друго, освен разярен бик, който се изпречва на пътя ти. За да се справиш с него, трябва да махнеш с ръката си наляво. Ако не те разбере, ще махнеш

с дясната си ръка, обаче в никой случай няма да изнасяш ръцете си напред“. Момъкът запомнил думите на баба си и си отишъл доволен, че владее едно изкуство. Случило му се да срещне бивол, който се отправил към него с намерение да го убодe с рогата си. Момъкът махнал с ръката си наляво, но биволът не го разбрал; махнал с ръката си надясно, биволът пак не го разбрал; махнал с двете си ръце и като видял, че и този път не успял, казал си: „Има нещо, което аз не съм разбрал – не мога да приложа съвета на баба си. Ще направя това, което си зная“. Покатерил се на едно дърво и отвисоко наблюдавал бивола. Момъкът си казал: „Понеже не можахме да се разберем с бивола, аз ще остана горе, а той – долу. Справих се и без съвета на баба си“.

Кога се разбира едно учение? Какъв трябва да бъде християнинът, какво представлява християнството? Кои са отличителните качества на вяръщия? Това са въпроси, които поставят известни ограничения. Каквито отговори и да се дадат, едни ще бъдат по-близо до Истината, а други – по-далече. Има едно положение, което Бог е вложил в човека, и ако той се ръководи от него, всичко се нарежда така, както е определено. Например ако въртиш крана на чешмата в обратна посока, вместо да тече водата, ти я спиращ. От тебе зависи да тече водата или да я спреш: ще въртиш крана в тази посока, в която водата тече. Аз уподобявам крана на човешкия ум: като завъртиш крана в противоположна посока, мисълта спира; щом го завъртиш в права посока на нейното движение, тя веднага потича. Болният казва: „Няма да ме бъде“. Той завъртва крана в обратна посока. Здравият казва: „Аз ще се разболея“. И той завъртва крана в обратна посока. Какъв е резултатът на това завъртване? Болният все повече отслабва, а здравият се разболява и постепенно губи силата си. За да не влошавате положението си, ще спазвате закона, а именно: ще завъртвате крана в правата посока. Мнозина казват: „Вярваме в Бога, но трябва да се работи. Ние се нуждаем от храна, облекло, жилище – с гола вяра само не се живее“. Това е завъртване на крана в обратна посока. Какво

разбирате под „гола вяра“. Тази вяра няма никакво отношение към живота. Истинска вяра е онази, която дава възможност на човека да се свърже с Бога. Затова Павел казва: „Ние живеем и се движим в Бога“. Следователно, ако живееш с гола вяра, ти си извън Бога. Може ли човек да живее извън Бога? Това е невъзможно. Може да се говори за дисхармония на човека с Бога, но невъзможно е той да живее извън Бога.

Майка и дъщеря не се разбират: дъщерята не е в съгласие с майка си, не я слуша, не ѝ се подчинява. И майката е недоволна от дъщеря си, и дъщерята – от майка си. Докато ще бъде това? Докато дъщерята стане разумна и започне да разбира майка си: тогава и майката се изменя към дъщерята. Каквито са отношенията между майката и дъщерята, такива са между Бога и човека. Казваш: „Защо Господ ме забрави, докога ще се мъча и ще страдам?“. Докато решиш да изпълняваш Божията воля. Щом започнеш да изпълняваш волята на Бога, и Той ще измени отношенията си към тебе. „Аз изпълнявам Волята Божия.“ Изпълняваш я като онзи ученик, който е прочел само десетина реда от урока си. Не, ще прочетеш целия урок, ще го повториш, ще си го разкажеш и тогава ще затвориш книгата. Следователно изпълняването волята на Бога не е еднократен процес. Винаги ще изпълняваш Божията воля. „Аз искам да изпълнявам тази велика воля.“ Всеки иска, но не е само до искането. Казваш: „Искам да бъда богат“. Всички искат да бъдат богати, но не могат. „Искам да бъда учен.“ Искането не разрешава въпроса: то е все едно, че искаш да ядеш. Щом искаш да ядеш, ще си купиш хляб и сам ще ядеш – никой не може да яде за тебе.

Казвам: за да не успява човек в живота си, това се дължи на известни спънки във вътрешния му живот. Те се отразяват на неговото съзнание. Ето защо първо ще премахнеш спънките, след това ще реализираш всичките си желания. Докато е на Земята, човек неизбежно минава през съмнения и колебания. Пътник си, минаваш през една гора и объркваш пътя: нощта е тъмна, не знаеш накъде вървиш. По едно време виждаш една малка светлин-

ка – някой се приближава към тебе. В този момент ти се зарадваш, че към тебе иде човек със запалена свещ – той е ловец, тръгнал на лов. Едва се зарадваш – и в ума ти мине едно съмнение: „Ами ако този човек с пушка на рамо ме убие?“. Ти вече не му вярваш. Той ти осветява пътя, но светлината не те успокоява. Не всякога светлината може да успокои човека. Когато неприятелският лагер иска да открие къде е противникът, служи си с прожектор. Обаче и противникът си служи с прожектор: в случая светлината на прожектора ни най-малко не успокоява войниците – те знаят, че неприятелят ги търси. Човек всякога може да се съмнява. Ако богатият с торба злато и скъпоценности падне в морето, лесно може да се удави. За да го спаси някой, първо трябва да му вземе торбата със скъпоценностите, а после да спасява него. Остави ли торбата на гърба му, тя ще го завлече на дъното на морето. Като вземе торбата му, той ще го хване за ръката и ще го извлече на брега. Грубо пипа този човек, но грубостта му е на място. Като се съвземе, давещият се първо ще пита къде е торбата му. Ако не му я дадат веднага, той ще се усъмни. Значи и когато животът ти е в опасност, пак можеш да се усъмниш.

Сега вие искате да отидете при Бога с всичкото си богатство. Трябва да знаете, че Бог няма нужда от богати хора – Той предпочита сиромасите. Защо? Богатите са пълни шишета. Какво се очаква от тях? Като отидат при Бога, първо трябва да се излеят и след това да се пълнят. Сиромасите са празни шишета: като отидат при Бога, т.е. при големия извор, веднага ще се напълнят. Бог не се нуждае и от учени хора – и те са пълни шишета. Какво ще се налее в тях? Според мене който отива при Бога, не трябва да бъде нито богат, нито сиромаш, нито учен, нито невежа. Ще отидеш при Бога с желание да научиш нещо, да придобиеш нещо или да изпълниш Неговата воля. Следователно ще отидеш при Бога като син при своя баща. Отношенията между Бога и тебе трябва да бъдат безкористни. Отидеш ли при Него с желание да забогатееш, да станеш учен, ти изменяш на Любовта. Ще ме запитате: „Можем ли да бъдем Синове Божии?“. Ако вярвате, може;

ако не вярвате, не може. Когато житното зърно ме пита може ли да израсте, отговарям: „Ако те посеят в земята, ще израснеш; ако не те посеят, няма да израснеш“. Под „вяра в Бога“ разбирам да влезеш в онези условия, при които можеш да придобиеш нещо.

Христос казва: „Ако имате вяра като синапово зърно, като кажете на тази планина да се премести, тя ще се премести“. Ако планината не се премести, причината е в тебе – ти не си разбрал великия закон. Ако имаш вяра, и дете да си, ще бутнеш точно този бутон, който движи машината; ако нямаш вяра, и учен да си, ще буташ тук-там, но няма да намериш бутона, от който зависи движението на машината. Значи детето със своята вяра движи машината, а възрастният, макар и да е учен, без вяра нищо не може да постигне. Ученият ще разглежда машината, ще я пипа тук-там, ще търси кой я е направил, но машината ще си стои на мястото, няма да работи. Оставете това настрани: важно е машината да работи; и детето да я задвижи, важно е да се върши работа. Следователно, като влезете в една фабрика, първо вижте къде е бутонът, който движи главната машина. И като го намерите, завъртете го.

И тъй, за да бъде здрав, човек трябва да диша чист въздух. Не е важно да знае от колко елемента е въздухът, каква смес е, в какви отношения са елементите му. Дишай чист въздух! Същото е и по отношение на светлината. Първо приеми светлината, а после изследвай колко трептения има тя, с каква бързина се движи и т.н. Науката се заключава в това, да се ползваш правилно от благата на живота, а после да ги изследваш и анализираш. Първото нещо, което се изисква от човека, е да усилва вярата си. Под „усилване на вярата“ разбирам всеки ден да се придава нещо към нея. Човек яде по три пъти на ден. Защо? За да придаде нещо към своя организъм. Щом изразходваш енергия, трябва да придадеш нещо към организма, да закрепнеш. „Аз на младини бях вярващ.“ Сега вярващ ли си? Ако нищо не си придал към вярата си, т.е. не я усилваш всеки ден, тя постепенно ще отслабне. Днес вярата на мнозина отслабва, защото не придават нищо към нея.

Следователно не върши това, което отслабва вярата. Например не се мъчи да правиш чудесата, които Христос на времето си е правил. Смешно е да дойде някой при тебе, за да прави за тебе онова, което майка ти някога е правила: ще те повива, ще те храни с мляко и кашлица. Днес това не може да става – ти си 21-годишен момък, с тебе трябва да се постъпва по друг начин, като с голям човек. Даже и любовта на майката не може да се повтори. Детето ще обичаш по един начин, а възрастния – по друг начин. Когато любовта се повтаря по един и същи начин, тя се опорочава. Някоя жена не може да заеме мястото на майката. Майка ти те е родила, кърмила и отгледала – и ще дойде друга жена да заеме нейното място!? Това е невъзможно! Майка е само онази жена, която е дала нещо от себе си.

Съвременните хора страдат от много майки. Казваш: „Имам физическа майка, имам и духовна майка“. Не, една майка трябва да имаш! В кошера има само една царица: ако се съберат две царици, едната непременно трябва да излезе, иначе ще стане голяма борба между работниците. Това значи: не внасяйте две идеи в ума си! Срещнат ли се две идеи в ума ви, те ще произведат цяла война. „Коя идея е по-силна?“ Не внасяйте Господа и дявола едновременно в себе си: ако Господ е вътре, дяволът трябва да бъде вън. „Кой е дяволът?“ Той е втората майка на човека. Дяволът казва: „Аз направих този свят заради тебе“. Не, той нищо не е направил, обаче той казва, че е направил човека, уредил е живота му. Според мене дяволът не говори истината, макар че се препоръчва за същество, което всичко е направил. Кой е дяволът? Онзи, който си въобразява, че всичко е направил. Кой е Господ? Онзи, Който всичко е направил, и въпреки това оставя хората свободни. Той казва, че всичко е направил – и всъщност е така. Какво е Истината? Това, което е направил всичко в света. Затова е казано: „Глава на Твоето Слово е Истината“.

Аз искам да останат в ума ви две реални мисли, а именно: какво е Бог и какво – дяволът. Бог е този, Който е направил всичко. Дяволът е този, който нищо не е направил, а казва, че всичко е направил. В когото от двамата

вярвате, на него ще приличате. Ако вярвате в Бога, на Бога ще приличате; ако вярвате в дявола, на него ще приличате. В първия случай човек се радва, а във втория – страда. „Не може ли да дадем едно малко местенце у нас и на дявола?“ Ако искате, може, но ще знаете, че ще станете негови роби. Дяволът е крайно взискателен: като вземе едно място, той така се настанява, че не можеш да го изгъдиш. На дявола добро не може да се прави. Защо? Защото ще те направи роб. Види ли, че някой човек е малко внимателен към него, веднага го използва; като влезе в човека, той се настанява като в свой дом и счита, че всичко е негово. Това ви го казвам, за да имате ясна представа какво нещо е дяволът. И без да ви говоря за него, вие го познавате.

Следователно не вземай фалшиво положение в живота: да си мислиш, че с всичко можеш да се справиш. Не е така! Не казвай, че Бог е създал всичко заради тебе. Ако мислиш така, ти заемаш положението на господар, а Бог – на твой слуга. По-скоро приеми, че Господ е създал всичко за Себе Си. „Защо еди-кой си е по-учен от мене?“ Не се сравнявай с никого нито по ум, нито по богатство, нито по ученост; радвай се на това, което имаш. Защо искаш да бъдеш богат? „Богатството ще ме направи щастлив.“ Лъжеш се: богатият не е щастлив, но и сиромашът не е нещастен. Богатият е щастлив, понеже вярва, че е богат; и сиромашът е нещастен, понеже вярва, че е нещастен. Ако стане обратното, а именно богатият да мисли, че е сиромаш, а сиромашът – че е богат, работите им пак няма да се наредят. Значи и това не е правилно. Ще ви приведа един случай от живота на богатите хора. Един богат англичанин милионер живял известно време в Африка. Когато коронясвали английската кралица Виктория, той тръгнал с параход за Англия, за да присъства на това тържество. Той имал на разположение 360 милиона лева. Обаче като пътувал, той започнал да си мисли: „Ще ми стигнат ли тези пари за празненството?“. Като се страхувал, че няма да му стигнат, той се хвърлил в океана. Значи в един момент се почувствал беден, нещастен и не могъл да издържи това положение. За вас това е странно, казвате си: „Как е възможно

човек с 360 милиона да се почувства беден?“.

И вие в сравнение с рибите, птиците и млекопитаещите сте милиардери, но въпреки това се считате за сиромаси и сте готови в момент да отчаяние да се хвърлите във водата и да се удавите. И тъй, съвременният човек е милиардер – и пак е недоволен. Има кой да го обича – и пак е нещастен. Казва: „Няма кой да ме обича“. Има Един, Който те обича – това е Бог. „Няма кого да обичам.“ Бога ще обичаш. Какво по-хубаво нещо от това, да обичаш Този, Който те обича? Той те е създал, за да те обича. И ти ще Го обичаш, защото пръв Той те е възлюбил. Това е разрешението на задачата защо сме дошли на Земята. Ние сме дошли тук, за да се научим да обичаме Този, Който ни е създал и ни обича. Щом се научим да Го обичаме, животът ни ще стане разбран и отношенията ни с хората ще се изяснят. Днес хората водят голяма борба с онзи, който нищо не е направил, а казва, че всичко е направил. Това е все едно слугата да развежда един гост в имението на господаря си и да му казва: „Всичко това е мое“, а в същото време господарят е в имението си. Хората вярват в лъжките на дявола, т.е. в това, което не съществува.

Нещастieto на хората се заключава именно в това, че изгубиха вяра в реалното и повярваха в това, което не съществува. Възможно е, като вярваш в Бога, да станеш богат; може и да не станеш богат, обаче и в двата случая трябва да вярваш. Като вярваш, може да станеш учен, може и да не станеш, но в края на краищата ще вярваш. Това е външната страна на вярата. Защо? Защото като изгубиш богатството си, ще се обезвериш; като изгубиш знанието си, пак ще се обезвериш. Ако при всички положения запазиш вярата и отношението си към Бога, ти си истински човек: никой не може да отнеме вярата ти. Ако като богат вярваш по един начин, а като сиромас – по друг начин, ти не си човек. Силна е вярата, когато при всички условия на човешкия живот – в богатство и в сиромашия, в знание и невежество – е една и съща. „Искам да стана учен.“ Като учиш, ще станеш учен. Важно е кога ще станеш такъв. Това се постига и за десет години, и за

хиляди години – от вярата зависи. И като ядеш, можеш да се нахраниш изведнъж, а може и в продължение на един-два часа, като вземаш хапка по хапка. Истинско хранене е, когато изпитваш радост при всяка хапка. Както храната е необходима за физическото тяло, така и знанието – за човешкия ум.

Често хората се обезсърчават и казват: „Ние нищо не знаем, нищо не можем да направим. Светските хора могат да постигнат всичко.“ Не е така. Ето, богатият има пари, а нищо не може да направи. Защо? Защото се затваря за хората, счита ги непризнателни. Този човек не е на прав път. Отворена ли трябва да бъде чешмата, или затворена? Отворена трябва да бъде: в затворените чешми водата тече слабо. Следователно в ума на богатия не трябва да стои мисълта, че той прави добро: ще прави добро, без да мисли за него. „Ще се моля на Господа да ми изпрати по някакъв начин пари.“ Ти си на крив път: пари ще искаш от хората, те са ги създали, а от Господа ще искаш да отвори сърцето ти, за да обичаш. Ако обикнеш един богат човек, той ще отвори сърцето си за тебе и ще ти даде, каквото искаш; той ще бъде готов да ти даде половината от богатството си. Не можеш ли да обичаш богатия, нищо не очаквай от него. „Ще се моля на Бога да отвори сърцето на богатия към мене.“ На крив път си: не можеш да искаш това от Господа. „Какво да правя тогава?“ Ще обикнеш богатия, но не заради неговото богатство: ще го обикнеш за самия него. Тогава и той ще те обикне – и без да искаш нещо от него, той ще ти даде половината от своето богатство.

Едно се иска от вас: да се обичате един друг – това е Волята Божия. Който люби, всякога придобива; който не люби, губи. Това е закон. „Ние не знаем този закон.“ Това не ме интересува – длъжни сте да го знаете! Аз не се интересувам, че някой се е объркал в тъмната нощ, не се интересувам и от това, кой му е помогнал да се оправи. Че някой му е осветил пътя, и това не ме интересува. Аз се интересувам от моята свещ, какво мога да направя с нея за себе си и за вас. Вечер, докато си в тъмнината, нищо няма

да говориш за свещта на този, който ти осветява пътя: ако говориш, ще му напакотиш. През деня, на светло, можеш да говориш, колкото искаш. Като опиташ светлината на свещта, тогава ще говориш за нея. Когато аз ти светя, ще вървиш след мене, няма да се отклоняваш нито наляво, нито надясно; ще вървиш след мене и ще мълчиш. „Какъв ще бъде краят?“ За края не мисли: като изгрее Слънцето, тогава ще видиш края. Благодарни, че виждаш светлината и доброто, което ти е направено. Когато някой те изведе от тъмната нощ, и аз съм готов да те изведе.

Между проявите на доброто има връзка: откъдето и да дойде светлината, тя излиза от един източник. Светлината иде от Бога, тя осветява пътя на всеки човек, дошъл в света. Всеки е длъжен да обича Господа заради светлината, която получава от Него. „Как ще Го обичаме?“ Младият ще обича Господа като млад, а старият – като стар; ученият ще обича Господа като учен, а простият – като прост; здравият ще обича Господа като здрав, а болният – като болен; богатият ще Го обича като богат, а сиромашът – като сиромаш. Бог приема любовта на всички, както приема и молитвата им. Той приема молитвата и на богатия, и на бедния; приема молитвата и на богатия, и на бедния, на учения и на простия, на здравия и на болния. „Като забогатеея, тогава ще се моля на Бога, за да Му благодаря.“ Не, ще се молиш на Бога и като сиромаш, и като лош, и като болен. Бог приема молитвата на всеки човек и на всеки отдава по нещо. Когато лошият се моли, ще стане добър; когато болният се моли, ще оздравее. Обаче ако добрият не се моли, ще стане лош; ако здравият не се моли, ще се разболее. Освободете се от ненужния товар, който носите на гърба си. „Как ще се освободим?“ Като дадете част от товара си на онзи, който нищо не носи. Така ще се радват и онези, които нищо не носят; така ще се радват и онези, които нищо нямат, както и онези, които имат много. Едни да дават, други да вземат, за да става вътрешна обмяна; да се радва и който има, и който няма.

Давай, за да се слави Името Божие; вземай, за да се слави Името Божие. Нужни са хора, които дават и кои-

то вземат. Едновременно ще даваш и ще вземаш, ще възприемаш Божията Любов и ще я предаваш на другите. Любовта ще донесе щастието, което търсите. „Възможно ли е да придобием Любовта още в този живот?“ Възможно е! „Мога ли да стана богат?“ Можеш. „Кога?“ Не питай! „Мога ли да стана учен?“ Можеш. „Кога?“ Не питай! Има едно условие, при което можеш да станеш и богат, и учен. „Кое е това условие?“ Като повярваш. Чрез вратата ти вървиш по друг закон. Не смесвайте материалните работи с духовните. За материалните работи се изисква време и пространство, за духовните работи законът е друг. Ако влезеш в човешко общество и поискаш нещо, всички ще те разберат и ще ти дадат, каквото искаш; обаче ако влезеш в животинското царство и пожелаеш нещо, никой няма да те разбере и нищо няма да получиш.

Следователно когато нещата не стават, както желаяш, ти си в животинския свят. „Наистина, нищо не се нарежда според желанията ми.“ Да, ти си в свят между нисши същества. Ако си в Божествения свят, работите стават, както искаш; понеже не си в този свят, нещата не стават по твое желание. Щом не стават, както трябва, ти знаеш истината – знаеш в кой свят живееш. Трябва да се молиш. И като се молиш, работите не стават, както искаш. Казваш: „Господ не ме слуша“. Защо не те слуша? Защото живееш в нисш свят. Повдигни се малко, направи три стъпки нагоре! Тогава, като се помолиш, Бог ще те послуша. У всички има мисли, от които трябва да се освободите. Не мислете, че като изгрее днес Слънцето, вие ще бъдете по-добри. Има възможност да бъдете по-добри, но дали ще станете такива, това зависи от вас. Не мислете, че ако Слънцето ви завари лоши, такива ще си останете. Не, изгряването и залязването на Слънцето е временна обстановка на нещата, това е привидно така. Има един свят, където Слънцето никога не залязва. В този свят Бог всякога се проявява. Псалмопевецът казва, че Бог се е скрил. Значи Бог някога се крие. Това е състояние на нашето съзнание. Всъщност Бог никога не се крие. Ако вие затваряте прозорците си, естествено, че няма да видите Бога. Тогава се усещате ста-

ри, немощни, тъжни. Вие се чувствате изоставени, самотни, като че никой не мисли за вас. „Защо е така?“ Вярно, вярно. Майка ти, баща ти се грижат за тебе, но ти си недоволен, кисел – липсва ти нещо. Ти си в положението на младата мома, на която е дотегнал бащиният дом и търси щастието си отвън.

И вие, като се отегчите от живота си, искате да отидете в другия свят, там да живеете. Това желание е правилно, обаче само за някои. Едни хора, като отидат в онзи свят, са по-добре; други обаче са по-зле, положението им се влошава. Много от заминалите се оплакват, че положението им не е добро. На тези умрели аз казвам: сега ще тръгнете по земята и където срещнете тъжни, нещастни хора, ще им говорите, докато ги утешите: ще им кажете, че работите им ще се оправят. И наистина, след десет години работите им ще се наредят. Много от заминалите са готови да проповядват, но други не са готови, те искат да им се каже нещо, което изведнъж да ги повдигне. „Искам нещо съществено.“ Аз зная кое е същественото за тях: те искат отново да слязат на Земята. Добре е това, но място няма за тях. Не е лесно да слезеш от онзи свят на Земята, както не е лесно и да се качиш от Земята на Небето. Никой не може да ви отвори вратата за другия свят. Христос казва: „Отивам да ви приготвя място“. Трябва да се приготви място на човека за онзи свят, но и на Земята трябва да му се приготви място. Дръжте добри мисли в ума си. За да се прояви една хубава мисъл, нужни са и външни, и вътрешни условия. За тази цел от всички се иска разумност.

Вие често се произнасяте за нещата, че това или онова не било право. „Ама аз съм нещастен.“ Зная това: аз зная откъде иде нещастieto и как се е създало, аз зная какво е отношението между щастието и нещастieto. Аз се интересувам от нещастieto дотолкова, доколкото то е проводник на щастието. Важно е да намеря пътя на нещастieto: щом намеря пътя му, аз зная вече, че щастието е близо; аз държа нещастieto, за да намеря щастието. Следователно не съжالياвай, че си нещастен, защото това

е път към щастието. Ако си попаднал в безверието, скоро ще намериш вярата: безверието е сянка на вярата, тя е реалността. Щом дойдеш до омразата, ти си близо до Любовта. Важно е да се намери Истината, макар и по отрицателен път. Помнете: зад всяко нещастие и страдание се крие щастието и радостта; зад всяка мъчнотия се крие една Божествена мисъл. Само така ще разберете Божиите дела. Писанието казва: „Призови Ме в ден скръбен. Аз ще ти помогна и ти ще Ме прославиш“. Христос, като бил на кръста, при най-големите страдания, казал: „Господи, в Твоите ръце предавам Духа Си“. И Бог Го възкреси. След това силата на Христа се увеличи, Той се прослави и стана щастлив. Всички страдания, всичкото безчестие, през което мина Христос, се заличи. Ето едно условие, в което Бог може да се прояви: Той се изявява чрез страданията. Затова е казано: „Който изтърпи докрай, той спасен ще бъде“. Спасението подразбира щастливия живот. Следователно радвайте се и веселете се, когато изпаднете в мъчнотии и страдания.

Лесно е да се каже, че трябва да се радваш в страданията. Вярвайте вътрешно в това. Работете върху себе си, за да усилите вярата си. Не казвам, че трябва да станете богати. За някои от вас искам да станат богати, а за други – да осиромашеят; за някои искам да станат учени, а за други – невежи; за някои искам да укрепят здравето си, а за други – да се разболеят. Защо? Ако човек като житното зърно не бъде посят в земята, не изгние и отново не израсте, той никога няма да научи законите на живота. И ако умрелият не изгние, не се разпадне и не остане само скелетът му, нищо няма да научи. Само така той ще се освободи от заблужденията си и ще каже: „Господи, само при Тебе е животът. Само това, което Ти си направил, е хубаво и велико“. Човешкото е временно, то лесно губи своята красота. Какво е направил Бог? Казано е в Писанието: „Няма да оставя преподобния си да види изтление“. Ако вярваш дълбоко в Бога, и в гроба да влезеш, смъртта няма да те вземе. Има път, по който смъртта е по-лека. Като влезеш в този път, непотребното ще се стопи и само

потребното ще остане. Така се случи и с пророк Илия: той остави кожата си на Земята и с колесница замина за другия свят. Този е пътят за силните във вярата.

Като говоря за смъртта, казвате: „Страшно нещо е да зароят човека в земята да гние“. Страшно е, ако умре; ако не умре, това е благословение. И житното зърно се хвърля в земята, но не умира: в това отношение то има по-голяма вяра от човека. По същия закон всеки човек ще бъде посят в земята и след време ще възкръсне. „Какъв ще бъде следващият живот?“ По-красив от сегашния. Всеки следващ живот не е ли красив? „Като дете аз бях добро, послушно дете.“ Не ми говорете за детинството си, аз познавам детинството. Аз мога да ви кажа колко грешки и престъпления сте вършили като деца, но майките ви са скривали това. Колко престъпления сте вършили вечер! Най-големите грешки се вършат в детинството. Майките ви перат, чистят, а вие минавате за праведни, невинни деца. Аз гледам другояче на детинството. И след всичко това и вие минавате за праведни, казвате, че Бог работи върху вас. Да, благодарете на Бога, на майка ви, която всеки ден ви къпе и чисти. „Ама аз бях чист.“ Да, чист беше благодарение на майка си, която всеки ден те къпеше, иначе ти би се отровил в своите нечистотии.

Гледайте трезво на живота. И вашите грехове не са големи – те са като греховете на децата. Един ден на вашите грехове, в сравнение с бъдещите, ще се погледне като на детински. Както вие гледате на детските погрешки, така и Бог гледа на вашите. Като ви гледат, разумните същества се усмихват снизходително, без да ви съдят: те не гледат на вашите грешки като на нещо съществено. Външни положения са те, но са в реда на нещата. По друг начин вие не можете да живеете. Колкото по-високо се издига човек в духовно отношение, толкова по-снизходителен става към подобните си. Затова е казано: „Не съдете, за да не бъдете съдени“. Бъди широк към ближния си: отпусни малко, замажи малко – бъди снизходителен. „Ама как можа да сгреша?“ Ти никога ли не си грешил? Снизхождението е път на Любовта. Ще дойде ден, когато ще бъдем абсолют-

но чисти, без никакви слабости – нито ще имаме слабостите на децата, нито тези на възрастните. Казвам: пътят, по който вървим сега, е добър. Нашата сила е в Любовта, във вярата и знанието, които трябва да приложим: това изисква новият път. И млади, и стари могат да вървят в този път естествено, без никакво насилие. При насилието се раждат всички опасности, леността води към други опасности, обаче има един нормален живот, който не е нито във вечния труд, нито във вечната почивка. Трудът и почивката са временни.

Има и трето състояние – състоянието на Любовта. Тя е Божественото начало, от което извира Животът. Когато намерим Любовта, ние влизаме в правия път на живота, който изключва смъртта. Когато влезем в пътя на Мъдростта, ние излизаме от тъмнината, която е причина на големите страдания в нашия живот. Да благодарим на Бога за всички радости и страдания, които носят в бъдещето великото благо на Живота.

Прочетете 11. глава от Посланието към евреите.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

12 февруари 1933 г., София, Изгрев

НЕГОВАТА ВОЛЯ

Размишление

Ще прочета 22. глава от Матей.

Животът има освен външна, още и вътрешна страна, недостъпна за хората. От затворената книга хората само гадаят. Хората са пълни с желания, вътрешното съдържание на които не разбират. Например мнозина желаят да отидат някъде, без да знаят защо. Ако ви накарам да си изберете едно място, няма да знаете кое именно да изберете. Желаете да бъдете цар, без да знаете защо. Според някои най-добро нещо е да бъдеш цар, но защо, какво ще постигнеш с това, не знаеш. Важно е за тебе, че като цар каквото пожелаеш, ще стане. Питам: какво ще бъде вашето положение, ако сте царе и никой не ви слуша? Желанието на хората да се женят крие в себе си именно тази идея: да станат царе и царици, да имат поданици – деца, които да им се подчиняват. Така е, но какво ще кажат тези царе и царици, когато поданиците им не ги слушат? Обаче децата въстават против родителите си, не искат да ги слушат – и те искат да станат царе и царици. Синовете и дъщерите воюват с родителите си, искат да се освободят от тяхното настояничество. Питам: какво става с царя след смъртта му? Погребват го, слагат му паметник, че е бил цар. Бащата и майката също оставят паметници след себе си.

В края на краищата човек се задоволява с това, че е бил добър ученик, завършил е училище, работил е нещо. Добре е това, но като влезе в другия свят, работата взема друг обрат: първите стават последни, а последните – първи. Всички се чудят как така способните ученици могат да станат последни. Наистина, вие не можете да си представите този факт. Светът ни дава следното обяснение. Мислите ли, че като се молите по три пъти на ден, без да из-

пълнявате Волята Божия, ще бъдете първи ученици? Кой вярва във вашия Господ? Банкер си, по цели дни дрънкаш парите и казваш: „Не ми говори за Господа – аз вярвам в парите“. Готвачът хлопа капациите на тенджерите, отваря ги, затваря ги и казва: „Ето в какво вярвам аз – няма друг Господ за мене“. Искаш да ти даде да си хапнеш, но той казва: „Без пари нищо не давам“. Как ще примирите това противоречие? Казвам: силата на стомната не е във външната влага – отвътре трябва да има вода; ако вътре няма вода, а отвън е влажна, тя няма никаква цена. Ето защо, като говорим за човека, не е важно какъв е неговият външен живот – това е влагата на неговата стомна. Като я вдигнеш, виждаш, че е лека – съдържание няма в нея. Бихте ли държали къщи стомна, в която няма вода? Следователно стомната трябва да бъде здрава, за да задържа водата в себе си. Оплакваш се, че нещо не ти достига – стомната ти е празна. „Какво да правя? Нямам слуга, който да я напълни.“ Ще станеш слуга сам на себе си, сам ще я напълниш. „Краката ми не държат.“ Ще ги упражняваш да държат. „Инвалид съм.“ Нищо, ще отидеш до извора с патериците си и ще напълниш стомната, после ще хвърлиш патериците и ще се върнеш къщи бодър.

И тъй, човек не може да се освободи от мъчнотиите си, докато не отиде при Бога. Ходиш с патерици – това са мъчнотиите. Имаш недоразумения, противоречия – това са патериците. Като се върнеш от извора, всички противоречия изчезват: там ще имаш придобивки, които никой не може да ти отнеме. Ще кажете, че това е временна придобивка, временна опитност. Всяка опитност, която се губи, е временно състояние, тя не е реална. Реалността подразбира отиване при Бога, където си разрешил завинаги един от важните въпроси. „Не ни е ясно това, искаме да ни се обясни.“ Колкото и да ви се обяснява, все ще остане неразбрано. Ето едно изяснение: имаш свещ, направена от китова мас – тя става ценна, като се запали. Следователно ако твоята свещ не гори и сам не можеш да си светиш с нея, какъв смисъл има, че е направена от китова мас? Че светилникът бил златен, че е спомен от баба ти и дядо

ти, нищо не значи: свещта трябва да свети. Ако в тъмната нощ няма светлина, която да те ръководи, какво ще правиш? Казват за някого, че не говори, както трябва. Какво е говорът? Светлина. Ако говорът не освобождава човека от негодите му, както запалената свещ – от тъмнината, това означава шум. Не всеки може да говори, но всеки може да вдига шум. Следователно говор, който не освобождава човека от мъчнотиите и негодите, е шум. Ако поставиш ръката си на болното коляно и не може да изтегли болката, тя не е магическа, няма сила в себе си; обаче ако може да изтегли болката, тя е магическа ръка. Хора с такава ръка минават за лекари. Ако те боли главата, достатъчно е такъв лекар да пишне болното място, за да оздравееш. Не само ръката трябва да лекува, но и молитвата: с една-две молитви трябва да се изтегли всякаква болка навън.

Мнозина от вас минават за набожни, слушали сте беседи, чели сте Евангелието, но като ви дойде един изпит, не можете да го издържите. Изпитът може да бъде голям или малък, но и в двата случая пропадате. Представи си, че отиваш при един свой приятел, от когото очакваш добър прием. Случва се, че той не може да те приеме и нагости, както очакваш. Ти се връщаш у дома си недоволен и цял ден мърмориш защо си отишъл при приятеля си да си губиш времето. Какво печелиш от това мърморене? Казваш за приятеля си, че е безхарактерен, без сърце, че не може да служи на Бога. Ти, който в дадения случай мърмориш, служиш ли на Бога? Ти си свободен, можеш да мърмориш, колкото искаш, но и приятелят ти е свободен да те нагости или не. Откъде знаеш, той може да е много зает! Един апаш отишъл при един банкер и му казал: „Аз съм апаш, но вярвам в Бога. Искам да ми дадеш 250 наполеона!“ „Много искаш, още повече, че нищо не си работил...“ „Ако не ми дадеш доброволно, имам начин, по който мога да ги взема.“ „Има ред и закон в страната: ще извикам стражар да те арестува!“ – „Аз мога да те арестувам, преди ти да ме арестуваш. Докато дръпнеш звънеца, ще влезеш в затвора.“ Докато банкерът бутне звънеца, апашът вдигнал една пръчица, махнал я във въздуха и прис-

пал банкера, след това му написал една бележка: „Втори път, като дойде при тебе един учен апаш, дай му, колкото иска“. Ученият апаш е човешката съдба. Дойде тя при човека и му казва: „Ще дадеш такава сума!“. Дай и не прави никакъв въпрос, иначе съдбата пак ще дойде, ще замахне с пръчицата си във въздуха, ще те приспи и ще си вземе, колкото иска. Преди да се разправиш с нея, първо тя ще се разправи с тебе.

С други думи казано: онова, което Бог иска от тебе, дай го и не мисли. Не отказвай на Бога; не отказвай и на най-малката мисъл, която иде от Бога при тебе – тя всякога може да се изпълни. В края на краищата никога не отказвай да изпълниш една Божия мисъл. Казваш, че нямаш време. Ще намериш време! Иначе ти ще се намериш в положението на онзи българин, който отишъл да копае лозето си, без да направи молитвата си. Той казал на жена си: „Отивам на лозето да копая. Довечера, като се върна, да намеря сготвена кокошка“. Тя му отговорила: „Кажи: „Ако е рекъл Господ“. „Няма какво да ми дрънкаш: рекъл-нерекъл Господ, ще отида на лозето и вечерта, като се върна, да намеря добре сготвена вечеря.“ Тръгнал за нивата, но го срещнали турци, хванали го и цял ден го развеждали със себе си да им показва пътя. Върнал се той късно у дома си, тропнал на вратата и казал: „Ако е рекъл Господ, отвори, жено, вратата“. Няма нито един от вас, който да не е развеждан от турските делибашии. Делибашиите, това са недоволството, подозрението, неуспехите и несгодите в живота. През тях минават и богати, и сиромаси. Само че едни хора разказват за мъчнотиите си, а други се срамуват, нищо не разказват. Обикновено бедните разказват за неуспехите си, а богатите се въздържат.

За да се справи с мъчнотиите си, човек трябва да изпълнява Волята Божия: силата му е в изпълнението на Волята Божия. Това трябва да става доброволно. То значи да се е домогнал човек до истинския живот. Че някой не изпълнявал Волята Божия, че не живеел добре, ние нямаме право да го осъждаме. Да живееш добре, това е велико изкуство. Мнозина знаят да пишат, но малцина пишат пра-

вилно, според изискванията на граматиката. Това значи: всички хора живеят, но малцина спазват законите и изискванията на живота. Например един мой познат владееше няколко езика, обаче не обичаше да работи. Един ден той ми разказваше: „Знаеш ли какво направих? Понеже имах нужда от пари, писах на трима свои познати в Америка да ми изпратят известна сума. Да видим колко ще ми изпратят“. И тримата му отговорили, че нямали предвидени пари за него.

Питам: кой от вас не е писал писмо до Господа? И какви ли писма не сте пращали! Обаче едни получават отговор на писмата си, а други не получават. Къде е грешката? У вас. Ще кажете, че писмото ви е написано неграмотно. Пишеш писмо на един банкер за пари. Писмото е грамотно написано, с всички препинателни знаци, но пари не получаваш. Друг напише едно неграмотно писмо и получава пари от банкера. Защо? Банкерът го обича, но и той обича банкера. Значи писмото, както и думите, трябва да имат дълбоко вътрешно съдържание и дълбок смисъл. И чужд човек да чете това писмо, ще остане доволен. Някога човек е доволен от постъпките си, а някога е недоволен. Щом той е доволен, и окръжаващите са доволни от него. Направиш нещо – не си доволен, казваш: „Как можах да направя това?“. Колкото пъти си спомниш за тази постъпка, изпитваш вътрешно недоволство и срам. Съвременните хора са дошли до една фаза на живота, където трябва да дадат предимство на Божественото в себе си. Не направят ли това, те всякога ще страдат и ще бъдат недоволни. Да бъдем доволни от себе си, подразбира да сме доволни от Божественото в нас, от Божествения глас, който ни говори. Който слуша този глас, всякога ще получава по един чек от 20 хиляди лева.

Един наш приятел ми разказваше една своя опитност. Заболял от силна простуда. Лекарите го гледали, давали му наставления, но болестта не минавала. Един ден той чул тихия глас да му казва: „Моли се, ще оздравееш“. Цял ден той се молил усърдно и през нощта се изпотил толкова много, че трябвало няколко пъти да се преоблича. На

сутринта се събудил съвършено здрав. Друг познат също заболял сериозно. И той чул нещо отвътре да му дава съвет как да се лекува. Той изпълнил съвета, но не оздравял. Защо първият оздравял, а вторият не могъл да оздравее? Първият изпълнил съвета на Божествения глас без никакво съмнение, с пълна вяра, а вторият се усъмнил. Често хората се оплакват, че не могат да реализират желанията си. Това става и със светските, и с религиозните хора. Защо не успяват в живота си? Защото гледат на нещата материалистически. Религиозният казва: „Не смея да искам нещо от Бога, не съм чист и свят“. Ти имаш човешко понятие за чистотата. Прав си, че трябва да бъдеш чист и свят, но чистотата и светостта са качества на Бога. Първо ще се свържеш с Него, а после ще говориш за чистота. „Да бъде праведен!“ И Правдата е сила Божия. „Да любя!“ И Любовта е сила Божия. Това, което вие наричате любов, е сянка на Любовта. Любов, която постоянно се явява и изчезва, не е истинска: то е все едно днес да си здрав, утре – болен. Любовта изключва всички болести, всички страдания. Не е срамно, че страдаш и боледуваш. Някога грехът причинява болести, които се дават за опитности – и тогава неразбраната болест води към сиромашия. Щом оздравее, човек забогатява. Следователно ще се учиш и от здравето, и от болестта. Ако не учиш, ти търсиш лесния път в живота.

Като говоря за вътрешния живот, мнозина мислят, че го разбират. Казвате, че трябва да се живее добре. Какво разбирате под „добър живот“? При добрия живот няма никакво съмнение, безверие и недоволство. Такъв човек е доволен и светът с главата надолу да се обърне, той не вижда никакво противоречие. Такъв човек аз наричам „човек на щастието“ – той е праведен. Аз уподобявам праведните хора на слънчевите лъчи. „Има ли такива хора на Земята?“ Има, разбира се. Ако онези, които живеят на Слънцето, не бяха такива хора, никаква светлина нямаше да достигне до нас. Казвате: „Какво ли мислят слънчевите същества за нас?“. Нищо не мислят: като видят някой нечист, кален човек, те го слагат във водата, за да се изчис-

ти. Те считат за привилегия, че могат да очистят и окъпят някого. Затова и Христос казва: „По-голяма е радостта на небето за един грешник, който се кае, отколкото за деветдесет и девет праведни“. Защо? Защото тези деветдесет и девет праведни си мислят, че са праведни, безгрешни. Грешникът обаче знае, че е нарушил закона на правдата, и се разкайва. Той има такива опитности, каквито праведният няма, и като го поставят на изкушение, той казва: „Опитах веднъж тази работа, втори път не се хващам на това хоро“. Ще кажете, че е противоречие грешникът да познава правдата, а праведният да не я познава. Както и да мислите, без противоречия в живота не може. Противоречията идат, за да приближат човека до Бога. „Защо боледувам?“ „За да се приближиш до Бога.“ „Защо отслабвам?“ „За да се приближиш до Бога.“ „Защо не ме почитат хората?“ „За да се приближиш до Бога. Няма по-хубаво нещо от това, да се приближиш до Бога.“ „Ще изгубя свободата си.“ „Не само че няма да изгубиш свободата си, но животът ти ще се осмисли.“ „Какво значи да се приближиш до Бога?“ Това значи да присъстваш на царска трапеза; ако си мъртъв, да възкръснеш; ако си болен, да оздравееш; ако си бос и скъсан, да се облечеш с нови дрехи и обувки; ако си окован с вериги, те да паднат от ръцете и краката ти. Да се приближиш до Бога, това значи всичко отрицателно в тебе – омраза, завист, подозрение – всичко да изчезне. Като говоря за приближаването на човека до Бога, ще кажете, че сега не му е времето. Това е стара философия. Какъв е резултатът от тази философия? Един беден поет отишъл в дома на един banker с намерение да иска известна сума назаем. Като разбрал намерението му, bankerът казал на слугата си: „Каж ми, че ме няма“. Поетът чул това и си отишъл. След време случило се, че bankerът имал нужда от поета, да му напише нещо, затова отишъл у дома му. Като дръннал на звънеца, слугата на поета излязъл на вратата и запитал bankera какво иска. „Търся поета.“ В този момент поетът се обадил зад слугата си: „Каж ми, че ме няма!“ „Как така, аз чувам гласа му?“ „Тук съм, но не за тебе“ – отговорил поетът.

И на вас често ви отговарят: „Няма ме тука“. Това значи: „Нямам време за тебе“. Вярата трябва да имате: както в себе си, така и в своя близък. „Ние имаме вяра.“ Да, вашата вяра е за чираците, с тази вяра нищо не се постига. Вярата на сегашните хора е чирашка, с нея не можете да местите планината – тя не е онази дълбока, абсолютна вяра. Истинската вяра е Сила Божия. Може ли да се съмнявате при такава вяра? Иде някой при мене, иска пари назаем. Аз правя опит с него, казвам му: „Стисни си ръката!“ „Няма защо да си стискам ръката. Ти искаш да ме изпитваш, не съм толкова будала – на другите можеш да казваш така, но не и на мене.“ „Щом не вярваш, върви си, пет пари няма да ти дам...“ „Ама ти ме обиждаш.“ Какво ти костваше да си свиеш ръката? Каквото искаше, щеше да го имаш. Трябваше да направиш опит: като свиеш ръката си и я отвориш, ще намериш нещо в нея. „Кажете тогава и на нас да свием ръката си.“ Не казвам на вас; на него казах нарочно, защото знаех, че няма да свие ръката си. За да свие ръката си, човек трябва да знае качествата на палеца си, а така също и на другите пръсти. Сила се крие в пръстите! Има известни условия, при които, ако свиеш ръката си, ще дойде нещо чрез нея.

Силата на ръката има отношение към разумността в човека. Човек може да се изпитва, както изпитаха Авраам да принесе сина си в жертва на Бога. Всъщност Бог имаше ли нужда от тази жертва? Обаче Авраам беше готов да принесе сина си в жертва на Бога: защо и за какво беше нужна тази жертва, той не разсъждаваше. Но в момента, когато трябваше да принесе жертвата, казаха му: „Спри!“. И тъй, ако нашият познат беше свил ръката си, аз щях да бръкна в джоба си и да му дам пари. Аз съм правил само един такъв опит с един българин, който ми пишеше от Америка: „Много пъти си говорил, че има Промисъл, но досега не съм имал нито един случай да проверя дали думите ти са верни. Това е нещо въображаемо. Кажете ми, от твое гледище, как ще се оправят моите работи? Длъжен съм 20 долара, но ми трябва още 20 за дрехи, за книги. Чужденец съм, няма откъде да получа тези пари. Кажете

ми как да се справя с това положение“. Аз му отговорих: „Когато получиш моето писмо, ще имаш вече парите. Ако нямаш, пиши ми, да зная“. След една седмица той ми пише: „Вчерашният ден беше най-щастлив за мене. Имам вече пари, не мисли за мене“. Как е станало това? Аз зная как работи законът: човек трябва да има детинска вяра. Не говоря за вярване, но за абсолютна вяра, за абсолютното доверие.

Съществува един Божествен закон, който задоволява всички нужди на живота. Всяка Божествена нужда се задоволява навреме. Обаче първо в човека трябва да се яви желание да изпълни Волята Божия. Днес човек живее само за себе си и ако работите му не стават, както иска, той се обезсъщава. За да се реализират неговите желания, той трябва да изпълнява Волята Божия. Значи първо ще изпълниш Волята Божия, а после – своята. Мнозина се оплакват от сиромашията си. Човек е беден, защото не изпълнява великия Божи закон. Ще кажете, че еди-кой си е богат, а друг някой – беден. Срещате един натоварен кон. Той сам ли се е натоварил? Не, някой го е натоварил. Такова нещо представлява богатият. И той е натоварен от някого, а сиромашът е разтоварен от някого. Щом разтоварят коня, той е доволен, а като разтоварят богатия, той е недоволен. Има един товар, от който хората не се оплакват – това е богатството. И четири, и пет товара да им сложат, не се оплакват – приятно им е. Те са силни, носят товарите на гърба си и казват: „Осигурени сме вече“.

Да дойдем до вътрешното разбиране на нещата. Има нещо по-съществено от богатството – то е да съзнаваш присъствието на Божията Любов в душата си. Това е най-реалното, най-същественото. При тази Любов всички противоречия изчезват. Стремете се към Великата Любов, за да я разберете правилно, дайте ухо към тихия глас в себе си. Пророк Илия трябваше да мине през големи изпитания, докато чуе тихия глас на Бога в себе си. Той разбра, че Бог не е в бурята, не е в огъня, но в тихия глас. Като позна Бога, Илия се възнесе на Небето с огнена колесница. Всеки човек ще разбере тайните на живота, след като мине

през големи страдания и чуе тихия глас на Бога в себе си. Първата заповед е: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила“. И ако Бог е на наша страна, кой ще бъде против нас? Всички трябва да бъдете носители на Божи-ята Любов, да бъдете образци, да станете наследници на Божиите блага. Докато не дойде до големия извор, човек не може да разбере изобилието на живота.

Днес ви давам за размишление 17. стих от 22. глава на Откровението:

И Духът, и невестата казват: „Ела!“

И който чуе, нека рече „ела“;

и който е жаден, нека дойде;

и който иска, нека вземе даром водата на живота.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

19 февруари 1933 г., София, Изгрев

БЛАЖЕНИ СТЕ

Размишление

Ще прочета 23. глава от Матей.

Като чета тази глава, вие се запитвате: „За кого ли е говорил Христос?“. За тогавашните учени – книжници и фарисеи²². С това слово Христос искал да покаже на учениците Си и на народа кое спъва хората да се развиват правилно. Разбирането на учените, които се считат за ръководители на човечеството, спъва хората – простите хора не могат да те спънат. Този закон работи и днес. Сегашните духовници и учени не са по-добри от миналите. „Не се ли е подобрило човечеството от миналото досега?“ Има микроскопическо подобрене, което почти не се забелязва. Не зная дали вълкът се е подобрил от хиляди години досега? Поне аз не зная такъв случай. Аз не зная нито едно благотворително общество от вълци. Ако е въпрос да кажа нещо добро за вълка, и това мога да направя. Вълкът никога не яде болни овце – тази е една добра черта на вълка. Той може да мине през стотици овце: само ще ги прегледа и ако се окажат болни, нито една от тях няма да докосне. След това той сам ще се похвали: „Ето, минах през толкова овце, но нито една не пострада“. Защо? Има си съображения той. От хигиенично гледище вълкът не яде болна овца, за да не се разболе и той.

И хората като вълка се хвалят някога със своите добродетели. Като засягам този въпрос, мнозина ще ме запитат: „До кого се отнася това?“. Специално до никого. Ако дрехата на гърба ти е кална, ще ти кажа да я изчистиш – това се отнася до тебе. Калната дреха трябва да се изчисти! „Обиждате ни.“ Обидата е в самата кал: щом се каляш, ти сам се обиждаш. Снеми калта от гърба си – нищо повече! Няма защо да се обиждаш и оправдаваш: колкото повече

се оправдаваш, толкова повече се каляш. Калта е грехът в човека: ако оправдаваш греха в себе си, ти сам се каляш. „Ама аз не съм сгрешил.“ Не се оправдавай: още като вървиш по улиците, ти сам произвеждаш калта. Калта съществува в Природата, но човек я разбърква, като стъпва в нея. „Кое е лошото на калта?“ Цапа дрехите и обувките. „От какво е съставена калта?“ От пръст и вода. Често калта цапа и тялото и така запушва порите – на това се дължат много болести. Като се запушат порите на тялото, човек мъчно диша. Това запушване се отразява вредно и върху нервната система. Съществува два вида кал: физическа, или външна, и психическа, т.е. вътрешна. И едната, и другата кал се полепват по гърба на човека.

Когато човек се окаля психически, за него се казва, че е човек с дефект. Той може да не го вижда, но това е написано на гърба му като обявление. Кажете ли му някой, че има обявление на гърба си, той отговаря: „Нищо не зная, аз не съм го сложил на гърба си“. Не е важно кой го е сложил, важно е, че има обявление на гърба му. От тебе се иска да снемеш дрехата си и да махнеш обявлението; щом го махнеш, ти си вече свободен. Какво от това, че си носил едно обявление на гърба си? Някога е нищо, но някога то причинява много пакости. Представи си, че някой залепи на гърба ти следното обявление: „Този човек е престъпник, той е извършил едно убийство“. Достатъчно е един стражар да прочете написаното на гърба ти, за да те хване и заведе в участъка. Ти се чудиш защо те водят в участъка, защо ти се е случило това нещастие. Много просто, на гърба ти е писано, че си престъпник. Трябваше навреме да свалиш този надпис. Не може да се случи нещастие на човека, ако той не носи престъпленията си, написани на своя гръб. Дали заслужаваш тези страдания и нещастия, то е друг въпрос, но надписът за твоите дела е на гърба ти. Може да се оправдаваш пред стражаря, колкото искаш – той не се интересува: трябва да се легитимираш, да докажеш, че си честен човек. Прочетената глава от Матей е една от силните речи на Христа. Тя засяга мнозина, тя чисти, както метлата чисти къщата.

Христос казва: „Горко вам, книжници и фарисеи! Горко вам, лицемери!“. Ние пък можем да кажем: „Блажени вие, бъдещи проповедници и свещеници, които се застъпвате за Царството Божие“. От всички стихове на тази глава мога да направя нов превод. Защо трябва да ги превеждам? Защото отрицателното трябва да се изхвърли. Ако не се изхвърли, положителното не може да дойде. Като говоря за Христа, едни си Го представят строг, но милостив, а други – мек, всякога благ и усмихнат. И едното е вярно, и другото: Той е строг и безпощаден към онези, които престъпват Божия закон. Ако днес дойде Христос между вас, какво ще ви каже? Той ще постъпи с вас така, както е постъпил един лечител в Америка. Той се прочул като голям познавач не само на болестите на хората, но и на техния вътрешен, психически живот. Поради това той не се заемал с лекуването на всички. Като дохождал при него някой лош, объркан човек, той му казал: „Вън! Аз не мога да те лекувам, за тебе няма място тук“. Казвам: човек, който убива доброто в себе си, не заслужава никакво снизхождение. Такъв човек аз наричам престъпник. Кое спъва човека? Личният му живот. Днес личността в човека е толкова силна, че най-малкият крив поглед или усмивка е в състояние да го обиди. Поради личния си живот човек не знае върши ли Волята Божия, или не. Като ти се случи някаква неприятност, ти казваш: „Сгрешил съм нещо“. Сгрешил си, но къде и как, не знаеш. Казваш, че си лош човек. Това не е достатъчно. В какво се заключава твоята лошавина: лъжеш ли, крадеш ли? „Още по-лошо!“ Кажи в какво се изразява твоята лошавина?

Да се говори с общи изрази, това показва горд и тщеславен човек. В 1914. година пътувах с трена. В същото купе имаше един човек, който бе участвал във войната със сърбите и разказваше една своя опитност. „Един ден – казваше той – натъпках в един окоп седемнадесет сърби, които надупчих с щика си“. Слушам го и си мисля: „Това не са умрели хора, не са кокошки. Тези сърби имат пушки като тебе, няма да се оставят да ги дупчиш“. Той говори, аз се усмихвам, мисля си: „Друг е въпросът, ако ги е намерил

мъртви – така може да ги е надупчил“. Като видя, че се усмихвам, той каза: „Може да са били по-малко от седемнадесет, не съм ги броил“. Според мене невероятно е един човек да надупчи седемнадесет души. Този човек искаше да се похвали. Каква похвала е тази, че е убил седемнадесет души? Разумните същества не одобряват постъпката му – това е престъпление. Има ли смисъл човек да се хвали със своите грехове и престъпления? И тъй, като се молиш на Господа да прости греховете ти, кажи: „Господи, умий ме, очисти ме! Няма да споменавам за греховете си, та да се цапам повече. Умий ме с Твоята вода, за да не повтарям вече греховете си“. В човека се крие чувството на тщеславие: той ще се изповяда един-два пъти, ще изнесе греховете си от тщеславие, за да видят хората как е могъл да греши.

Приятно е на човека да изнесе греховете си пред Господа: той иска Бог да го носи в мисълта Си. Някой казва: „На колко хора съм задигнал парите. От този съм взел 1 000 лева, от онзи – 2 000 лева, от трети – 5 000 лева. Не зная какво ще ме правят на онзи свят“. После се усмихне: иска да мине за герой. Това е тщеславие: този човек се хвали със своите недъзи. Друг пък се хвали с добродетели, които няма. Той казва: „На никого не съм направил зло, на мнозина помогнах материално“. Той умира от глад, а се хвали, че е помогнал на този, на онзи. Той се хвали с дребни неща. Какво е дал? На одного – два лева, на друг – пет лева, на трети – парче хляб. Колкото повече разказва, толкова повече се увелича в своите благодеяния. На такъв човек аз възразявам: „Знаеш ли какво направих аз? Колкото убити видях на бойното поле, всички насърчих и възкресих...“ „Възможно ли е това? Как ще възкресиш толкова хора?“ Колкото аз можах да ги възкреса, толкова и ти си го направил. Значи каквото съм аз, това си и ти.

В света съществува един порядък, който трябва да се спазва от всички: той е Божественият порядък – порядъкът на доброто. Всеки може да бъде носител на доброто. Казваш: „Аз не съм направил добро на никого“. Ще правиш добро, но за себе си. Отиваш при извора с една чаша.

Гребни от водата и кажи на извора: „Аз черпя от тебе, облекчавам те, иначе водата ти ще се разлива и ще се каля“. Ето едно добро. Някога водата се влива в човека на чисто място, а някога – на нечисто място. Тогава за предпочитане е водата да се разлива по пътя, отколкото да влезе в нечист човек. Това е вътрешната страна на живота, това е духовният живот. Някога в живота си човек изпада в изкушения, в изпитания. „Какво представлява изпитанието?“ Като се натъква на доброто и на злото, човек неизбежно се натъква на изпитания, не знае кое е добро и кое – зло. Казваш, че един човек е добър, а друг – лош. По какво ги познаваш? Лошият не е толкова лош, но и добрият не е толкова добър. И в двата случая има нещо невярно: и в лошия има нещо добро, но и в добрия човек има нещо лошо. Че си добър или лош, това са само надписи. Надписът обаче не прави нещата нито добри, нито лоши. Ако облечеш вълка в овча кожа, ще стане ли овца, ще стане ли по-добър? Ако облечеш овцата във вълча кожа, ще стане ли вълк? Казва се: „Вълци, облечени в овчи кожи, и овце, облечени във вълчи кожи“. Това са символи. Грешно ли е, че овцата се е облякла във вълча кожа; грешно ли е, че вълкът се е облякъл в овча кожа? Ако вълкът стане по-добър, той печели; ако овцата стане по-лоша, тя губи. Но ако не стане никаква промяна, безпредметно е да се облицаш в чужда кожа. Ако овцата се облече във вълча кожа и се страхува, тя не е герой; ако и вълкът, като се облече в овча кожа, се страхува, и той не е герой. Много естествено: когато грешникът вземе ролята на праведния, ще се страхува; и когато праведният вземе ролята на грешника, и той ще се страхува.

Обикновеният праведник лесно се изкушава и може да стане грешник. Обаче съвършеният праведник – никога! Той стои по-високо от условията, нищо не може да го изкуси. Има условия, при които и праведният може да се изкуси, както има условия да превърнеш водата във вино. Казвам: ние не се нуждаем от виното на грешния, не се нуждаем и от неговото ядене. Предпочитам да гладувам три дена, но няма да ям от яденето на грешния: ще мина

и замина край него, без да се изкуся от неговото ядене. Има едно положение, което не извинява човека. Само онзи може да извинява, който е в състояние да направи това, което е недостъпно за другите. Например може ли обикновеният човек да направи един скъпоценен камък? Не може. Обаче има високо напреднали същества, които мислят различно от обикновените хора – тяхната мисъл е чиста като кристал, тя стои по-високо от всички обикновени същества. И тогава който се опита да превърне тяхната мисъл в обикновена мисъл, както скъпоценния камък – в обикновен камък, непременно ще изпадне в противоречие. Кой би си позволил да превърне скъпоценния камък в обикновен? Който не разбира, може да се излъже, да приеме обикновения камък за скъпоценен, но който разбира, не може да се излъже.

Мнозина идват при мене и ми казват: „Не мисли, че сме лоши хора“. Откъде знаете какво мисля за вас, кое ви дава повод да мислите, че нямам добро мнение за вас? Като погледна човека, първо го измервам на височина; казвам: ти си висок 1.65 метра, не си от гигантите. Ръцете ти са меки, деликатни, не си за физическа работа, ти не си за чук и за мотика; широк си 40 сантиметра, не можеш много да работиш. Не си и много красив, чертите на лицето ти не са много симетрични, между челото и носа ти няма никаква симетрия. Казваш, че баща ти и дядо ти са били такива и че ти приличаш на тях... Аз не се интересувам от твоя баща и дядо. Ти си бил съдружник с тях, но това не ти дава право да отдадеш всичките си недъзи на тях. Днес носиш наследствени черти от баща си и майка си, но преди четири поколения ти си бил баща на своя баща; значи което си унаследил от баща си днес, това някога си вложил в него. Следователно не въставай против себе си, против това, което някога ти си вложил в своя ближен, не се оправдавай с баща си и с дядо си. Кажеш си: „Тази работа е моя, т.е. този грях е мой, аз сам ще го изправам“. Кажеш ли, че така си създаден от Бога, не си прав: значи Бог те е създал такъв, за да правиш зло. Не, ти създаде злото, ти създаде страха и противоречията, а не Бог. Той създаде

добри неща, а това, което ти създаде, Бог ти го завеща. Той окичва хората с техните собствени деяния, Той има съкровищница, в която слага онова, което ти си спечелил. И като дойдеш на Земята, Той те накичва с това, което си спечелил, безразлично дали е добро, или лошо. Казва: „Това намерих в твоя склад“.

Ето защо, като живеете добре, вие слагате доброто в складовете на Бога, та като дойдете отново на Земята, да има с какво да се облечете. Като знаете това, не се оплаквайте от живота: смелост се иска от вас. Смел е онзи, който не се страхува от греховете си. Щом видиш греха в себе си, хвани го за главата и за опашката и го питай откъде е дошъл. Дошъл е отнякъде: дръж го, докато се изповяда. И аз, като хвана дявола, който ми е направил хиляди пакости, възседна го. Казвам му: „Едно време ти беше господар, сега аз ще ти бъда господар, а ти – слуга“. Не се страхувайте от дявола: той има камшик, но не се страхувайте от него. Вземете камшика му и с него – върху гърба му. Казано е в *Откровение*: „Вързан е князът на този свят“. Следователно, докато не вържеш злото в себе си, всякога ще слугуваш на дявола. Геройство е да вържеш дявола, т.е. дявола в себе си. Под „връзване“ разбирам да вържеш злото в себе си, но само когато станеш едно с Бога; щом си в противоречие с Бога, дяволът ще те върже. „Кога ще бъдем свободни?“ Когато станете едно с Бога. Питате: „Как ще станем едно с Бога?“. Имате две шишета с вода; казвам: водата на тези шишета трябва да стане една. „Как ще направим това?“ Ще вземете едно голямо шише, ще сипете в него водата от двете шишета и тя ще стане една: щом водата се смеси, и вие ще станете едно с Господа.

Не говоря за обикновената фирма на всеки човек, но за общата фирма – служител на Бога. „Искам да бъда силен, богат.“ Не, ще станеш слуга на Господа. По-добре да станеш слуга на мира, отколкото господар на безпокойството и размирието. Предпочитам да съм слуга, да не дължа на никого, отколкото да бъда господар с големи дългове. Един ден тази фирма ще фалира. За предпочитане е да бъда слуга, който никога не фалира, отколкото господар,

осъден на фалиране. Сега аз изнасям тези понятия, за да се роди у вас известна идея. От това ще се види доколко сте напреднали. Обаче напредъкът ви не зависи от вас. Каквото сте достигнали досега, това е важно; остане ли отсега нататък да постигате нещо, всичко е изгубено. Доколко е напреднал човек, това се вижда още от детската му възраст: детето носи дарбите в себе си. В училището му се дава възможност да развие своите дарби – един подтик е достатъчен да помогне за тяхното развитие. Ако неодареният влезе в училището, скоро го напуска. Аз говоря на вас като на одарени, тъй щото няма защо да ме питате одарени ли сте, или не. Всеки човек се изпитва – сам да се познае; знайте, че никой не може да се скрие. Всичко в човека е написано, добродетелите и пороците са написани в човека – няма нищо скрито-покрито. Скрито е за онзи, който нищо не знае, обаче за онзи, който знае, няма нищо скрито.

Тази сутрин ще ви дам няколко правила: като станете от сън, измийте добре ушите си. Гледайте на тях като на големи господари: те представляват една голяма фирма в света, по-голяма фирма от тях не съществува. Който от нейните чиновници сгреша, излиза въвн от фирмата. За да не греша никой, хващайте леко ушите си и благодарете за тях. Като се обезсърчиш, хвани ушите си и благодари на Господа за тях, кажи си: „Едно време бях по-лош, сега съм по-добър“. Ако имаш кал в ушите си, запитай се защо се е събрала тази кал: аз зная какво означава тя. Изчисти калта, измий добре ушите си – тогава ще се махнат поне една четвърт от мъчнотиите ти. Второто правило: измивайте добре носа си. Още със ставането си от сън благодари на Бога, че имаш нос, знай, че през този нос Бог е вдъхнал дихание на живот и ти си станал жива душа. Като помислиш, че през твоя нос е минал Божественият живот, измий се със свещен трепет. Казваш: „Къде е Господ?“. Всеки ден Бог влиза през носа: носът е врата за Божественото. Чрез въздуха Бог влиза през носа, а излиза през устата; и когато излиза Господ, ще отвориш устата си и ще благодариш. Благодари, че имаш уста и можеш да кажеш най-

хубавите работи – устата е място, което може да спаси човека. След това измий добре очите си и благодари, че можеш да гледаш с тях най-красиви неща. Човек е едно учреждение, кредитирано от четири големи фирми: от фирмата на ушите – Божествената Мъдрост; от фирмата на носа – човешкия ум; от фирмата на устата – Божествената Любов, и от фирмата на очите – Божествената Истина. Тези четири фирми са застъпени в Божествения свят. Ако те не подкрепят човека, никаква работа не може да се свърши.

Разберете това вътрешно, не го разправяйте на други, които не могат да се ползват. Ако си скърбен, радвай се на ушите си, на очите си, на носа и на устата си. Като се радваш така, ти ще влезеш в съприкосновение със силите, които действат чрез очите, чрез ушите, чрез носа и чрез устата. Ако видимото, което имаш, не го оцениш, как ще оцениш невидимото? Търсиш Бога, ангелите, а не цениш видимото в себе си. Ако не знаеш как да се справяш с ушите, очите, носа и устата си, ангелите няма да дойдат при тебе. Ангелът първо трябва да види ушите ти и ако ги хареса, ще остане при тебе. После ще погледне носа ти, очите и устата ти: ако не ги хареса, няма на какво да се спре. Чрез ухото си човек се свързва с музиката на външния свят, както и с Господа. Така той чува тихия глас, който го утешава и насърчава – само така животът се осмисля. Човек възприема благословието, което иде, чрез ушите, очите, носа и устата. Благословени са удовете на човека!

Прочетете от беседите „Пътят на ученика“ от 150. до 153. страници. Често хората са недоволни от Природата, от това, което им е дадено. Много повече ви е дадено, отколкото можете да използвате. Ето защо всеки може да дава от това, което му е дадено. Как ще дава? Чрез очите, ушите, носа и чрез устата. Казваш, че не можеш да правиш добро. Как да не можеш? Като видиш един болен, хвани го за ръка, разходи го на чист въздух. Срещнеш един беден – заведи го на концерт, за да послуша малко музика. Той е обезсърчен, нищо не го радва, но като послуша музика,

ще се разположи. Гладния пък ще го нахраниш. Ето, това е все добро. Трябва ли да се чудите какво добро да направите на човека? Гладния ще нахраниш, без да мислиш, че няма шапка и обувки. Той може да бъде и бос, и гологлав – за него е важно да се нахрани. И тъй, блажени сте, ако разбирате защо са ви дадени ушите, очите, носа и устата.

Блажени сте, ако разбирате защо идат страданията. Христос казва: „Горко вам, книжници и фарисеи“. Защо? Защото не разбирате Божията Истина. Блажени сте, ако разбирате Божията Истина. Благодарете за това.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

26 февруари 1933 г., София, Изгрев

ИСТИНА И ДОБРО

Размишление

Ще прочета 24. глава от Матей.

Религиозните, както и светските хора, се натъкват на противоречия. И едните, и другите се запитват: „Ще се свърши ли светът? Как ще се свърши?“. Отговарям: за всеки, който напуща Земята, светът все ще се свърши, все ще дойде второто пришествие на Земята. Много естествено: животът на Земята е преходен, затова е казано: „Образът на този свят преминава“. Така са казали пророците. Когато изучава пророчеството, човек трябва да проникне дълбоко в живота. Днес повечето хора искат да си наредят добре живота на Земята. Те искат да имат добро материално положение: хубави къщи, дрехи, да не боледуват, да не страдат. Те се стремят към неща, които не могат да им се дадат. В бъдеще това е възможно, обаче при сегашните условия не може. Децата, които се раждат, могат ли веднага да постъпят в университета и да разберат това, което там се преподава? За да разбира всичко, детето трябва да излезе от детинството си, да израсте, да се развие и когато стане разумен човек, тогава може да става въпрос за разбиране на висшата наука.

Лесно се говори за ад и за небе, но какво представляват те, това е достойние само на разумните хора. Човек е създал ада, т.е. лошите условия. „Защо му е адът?“ Щом го е създал, той е една необходимост. Значи адът е една възможност за уравнивяване на силите в Природата. Който съзнателно е изучавал ада, той е дошъл до заключението, че адът е построен по същите правила и закони, както и Небето. Колкото жители има в ада, толкова има и на Небето; колкото общества и народи има в ада, толкова са и на Небето, обаче по характер те са диаметрално противоположни едни на други. Съществата на Небето обичат

Истината и Доброто, а тези на ада – лъжата и злото. Едно е вярно: силата не е в ада, но в Небето. Въпреки това всеки човек представлява съчетание от ада и от Небето: едната половина в него е ад, а другата – Небе. В главата му е Небето, а от кръста надолу – адът. Как ще си обясните това? Някой се разсърди, не може да се побере в кожата си, иска да разруши света, да го запали и изгори: това желание е резултат на ада в него, който руши. Ако в човека нямаше друга сила, противоположна на ада, той би извършил големи пакости. Щом тази сила постави ръката си върху човека, той омеква и казва: „Няма какво да се прави, ще отстъпя“. Това са вътрешни състояния в човека. Има вярващи, които са прекарвали много години в гората, но нищо не са постигнали. Защо е така? В гората човек не може да се посвети: заблуждение е да мислиш, че вън от живота ще се посветиш и ще служиш на Бога. Служенето на Бога е велика наука, която не се придобива нито в гората, нито в пустинята.

Сега аз няма да се спирам повече върху тези въпроси. Човек трябва да е готов да разбере вътрешната им страна: с говорене само това не се постига. Как ще те разбере онзи, който е погълнат от материални грижи? Каквото и да му се говори, той ще мисли само за Земята, как по-добре да уреди своя живот. За такъв човек се казва, че е добър. Защо е добър? Защото се грижи за дома си, за жената и децата си. В това отношение и вълкът е добър – и той се грижи за малките си, както и овцата. Всъщност каква е разликата между вълка и овцата? И вълкът, и овцата се грижат за своите малки. Тогава къде е противоречието? Вълкът е алчен, той грабва едно агне от стадото и го отнася. Овцата никога няма да отнеме живота на едно живо същество: ако е гладна, тя ще си хапне тревица. Следователно животът на вълчетата е съграден върху нещастieto на хиляди живи същества. Колко овчи кожи са станали жертва за живота на вълчетата! В случая вълкът е представител на ада, а овцата – на Небето. И вълкът се размножава като овцата: любят се, сватби правят, обаче по характер и живот вълкът коренно се различава от овцата.

Като дойдете до хората, и в тях се вижда голямо различие: едни от тях са жители на ада, а други – на Небето. Външно не се познава кой е жител на ада и кой – на Небето: и единият, и другият са благочестиви, ходят на черква, на молитвени събрания. И вълкът, като не може да влезе в кошарата поради страх от кучетата, обикаля натук-натам и като огладнее, хапне си един-два корена и казва: „Както виждате, и с корени се задоволявам“. Той лъже себе си, лъже и другите. Не казвам, че може без вълци. Те са необходими, както и овцете. Злото е отражение на доброто. Следователно, както не може без добро, така не може и без зло. В миналото вие сте изучавали причините за съществуването на злото; изучавате го сега, ще го изучавате и в бъдеще. Който не разбира какво нещо е Доброто, ще го изучава по отрицателен път – чрез злото; ако не разбере Истината, ще разбере лъжата. Ако праведният отиде на Небето, той лесно ще разбира Любовта; ако грешникът отиде на Небето, той ще възприеме Любовта като мъчение, като огън – той ще избяга от Небето и ще разказва, че там няма условия за живот.

Това е теоретичната страна на живота. Щом човек не може да живее на Небето, щом не може да разбере Истината и Доброто, ще се натъкне на лъжата и злото. Не можеш да отречеш Истината и Доброто. Защо? Ако ги отречеш, ще се натъкнеш на лъжата и злото. Злото съществува по единствената причина, че не вървиш в правия път – в пътя на Истината и Доброто. „По какво се отличава лъжата?“ Тя заробва човека и го лишава от свобода; злото умъртвява човека. И тъй, не е важно какво е проповядвал Христос преди 2 000 години. Той е проповядвал едно Учение, което тепърва ще се разбере. Ако не можеш да служиш на Истината и Доброто, нищо не си разбрал. Това са две необходими неща. „Какво е Доброто?“ То е основа на живота. „Какво е Истината?“ Носителка на свободата. Какво ще направиш без живот и свобода? Без живот и свобода никаква наука не съществува. „В какво се заключава изкуството?“ В уменията да пееш и свириш. „В какво се заключава щастието?“ Според мене истински щастлив е

онзи, който чрез пеене и музика разрешава всички въпроси. Ако само пееш, без да разрешаваш въпросите си, ти не си щастлив. Единственото нещо, което прави човека щастлив, е разбирането на живота и свободата. Вън от живота всичко е придатък или украшение. Щом придобиеш живота, всичко останало, само по себе си, ще дойде. Щом имаш живот и свобода, всичко си постигнал, без тях нищо не се придобива.

Мнозина от вас, които се подвизават в духовния път, имат желание да бъдат добри. Да бъдеш добър, това значи да носиш тежестите на живота. Един ден ще носиш сто килограма, после 200, 300, 500 килограма, докато най-после дойдеш до положението да носиш Земята на гърба си. Някога аз си позволявам да кажа, че мога да нося Земята на гърба си. Мнозина казват: „Учителя носи Земята на гърба си“. И без да я нося, тя си плава в пространството. Каква нужда има Земята да я носи някой на гърба си? Под този израз се подразбира да носиш в себе си онази сила, която движи Земята, както и тебе, т.е. разумното в света, което ръководи Земята. Ако имаш в себе си това, което ръководи Земята, ти носиш вече и самата Земя. Като изучавате научно този въпрос, вие знаете как Земята плава в пространството. Някои разглеждат Земята като кръгло тяло, като топка, други гледат на нея като на цвят или плод. Казвам: ако Земята е плод, все ще се намери някой да я изяде. И това не е лошо. Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. Който не разбира смисъла на това ядене, счита, че е лошо да ядеш плътта на Христа. Обаче ако разбирате този стих в духовен смисъл, привилегия е за човека да яде плътта Христова. Като изядеш човека, той оживява. Не става ли същото и с житното зърно, посято в земята? То отново израства и дава изобилен плод.

Като говоря така, нямам предвид да ви смущавам. Хората и без моите думи са смутени: те се объркват от противоречията в живота и не знаят как да излязат от тях. Докато очаквате щастието си отвън, всякога ще страдате; докато очаквате да ви обичат отвън, никога няма да се

освободите от противоречията. Давиш се: дойде някой, извади те от водата и след това продължава пътя си. Ти го спираш, искаш да знаеш какви са били съображенията му да те извади от водата, но той си продължава пътя, без да ти отговори нещо. Виждаш, че някой е загазил в калта и го питаш защо движи ту десния, ту левия си крак. Много просто, той се мъчи да измъкне краката си от калта, да не затъва по-дълбоко. Краката му са част от неговото тяло: той иска да ги извади от калта и да ги измие – нищо повече. Това той прави естествено, без да мисли какви са съображенията му. У вас има едно скрито желание – да имате много знания и сила, да изпъкнете пред хората като велики, учени хора; вие искате всички да ви почитат и уважават. Това е фалшиво положение. Едно време, когато Господ създал животните, между тях се отличил слонът като голямо, интересно животно. Тогава опашката му била по-дълга от сегашната. Като вървял, той махал с опашката и с хобота си на една и на друга страна, с което обръщал внимание на всички животни. Те се трупали около него да го гледат. Като дошъл човекът да го види, той почнал да мисли как да го впрегне на работа. Ето защо и вие, като се прочуете в духовния свят като много учени и много силни, възвишените същества от този свят ще ви впрегнат на работа, както впрягате слона, вола и другите животни: ще ви сложат на нивата да орете. Тогава вие ще се питате откъде иде това противоречие.

Вие казвате, че сте свободни. Досега аз не съм срещнал нито един свободен човек. Свободен човек е онзи, който предвижда всичко, което може да му се случи. Изобщо няма свободни хора на Земята. Свободният човек не взема пари назаем, той не казва какво знае, не говори за себе си, но и от никого не се учи; свободният човек живее разумно, той води истински живот. Питате: „Как да се освободим от страданията си?“. Има начини за това, но не както вие мислите. Например някой казва: „Да умра, че да се освободя от страданията си“. Това не е освобождаване. Ако смъртта освобождава човека от страданията, то е лесна работа. Като умре човек, от три места го канят:

първо иде делегация от ада, да го поканят да живее между тамошните жители; после иде делегация от света на духовете; последната делегация иде от Небето. Всички го канят и той не знае къде да отиде: навсякъде му предлагат добри условия. Адът не е толкова лош, както го описват – там има ядене, пиене, музика, хора. Това, което религиозните говорят за ада, не отговаря на истината. Отвън адът е невидим, но като влезеш в него, тогава ще го почувстваш. Ако едно същество влезе в светлината на Слънцето и се чувства добре разположено, щом излезе оттам, непременно ще разказва само хубаво за него. Обаче ако в светлината на Слънцето влезе друго същество, което иде от ада, то ще каже: „Не ми говорете за Слънцето – и тук има огън, както в ада“. На кое от двете същества ще повярвате: на първото или на второто? Първият казва, че на Слънцето е приятно, а другият – че и там има огън. Питам: мислите ли, че възгледите, които имате сега, ще се изменят? По форма те могат да се изменят, но не и по принцип. Жителите на ада знаят, че някой ги ограничава; жителите на Небето знаят, че някой ги освобождава.

Следователно ако чувстваш, че нещо те ограничава да направиш добро, ти си в ада; ако някой те освобождава от ограниченията и ти дава възможност да правиш добро, ти си на Небето. Казваш: „Искам да си направя къща, но нещо ме ограничава. Събрах пари, но ме обраха; отново събрах пари, но война се отвори и пак ми се попречи, не можах да си направя къща“. Не е лошо желанието ти, но какво ще придобиеш, ако си направиш къща? Къщата на човека трябва да отговаря на едно вътрешно състояние в него. Ти можеш да си направиш къща, в която да живеят или дяволи, или ангели, или ти сам. Ако си направиш къща и я даваш под наем на този и на онзи и с всички се караш, тази къща не е ли на дявола? Защо направи тази къща? „Да се прехранвам от нея.“ Какво ти струва прехраната, ако всеки ден трябва да ходиш при наемателя си, да му искаш наема и да се караш с него? По-добре да си направиш една малка къщичка само за себе си, да не се разправяш с наемателя. Друг е въпросът, ако попаднеш на

добри хора, които са доволни от тебе и редовно си плащат наема – това значи да направиш къща за ангели.

Сега ще ви обясня защо създадохте ада, ще ви дам един пример, от който вие сами ще извадите заключението защо съществува адът. Направил си къща: това не е лошо, но по неразбиране ти мислиш, че си собственик на тази къща. Даваш я под наем, попаднеш на лоши наематели и с това започват недоразуменията. Като собственик ти преувеличаваш правата си – в случая идеята за собствеността разваля добрите отношения между хората. Помнете: в ада не съществува никаква собственост; там всички се състезават все поради желанието всеки да притежава нещо като своя собственост. Това е невъзможно! Защо? Други господари, други собственици има там. И вие на Земята искате да бъдете собственици, но не можете. Аз не искам да ви разубеждавам в идеята за собствеността, но вие сами ще се убедите, че сте на крив път. Много от вас имате собствени къщи, други се готвят да станат собственици. Не е лошо това – лошото е в неизпълнението на Волята Божия. Ако евреите бяха изпълнили волята на Бога, йерусалимският храм нямаше да бъде разрушен. И вие страдате по същата причина. Същевременно вие носите кармата на миналите поколения: те не са изпълнявали Волята Божия, и вие не я изпълнявате; те са страдали, и вие страдате. И тъй, ако искате да се освободите от смъртта, трябва да живеете добре. Казват, че смъртта е зло. Така е, тя е зло, ограничение, но за грешния. Обаче за праведния тя е освобождение. Ако грешният иска да се освободи от смъртта, трябва да изправи живота си, да възприеме Любовта.

В прочетената 24. глава от Матей е казано какви трябва да бъдат отношенията на човека към Христа. Не може да познаете Христа, нито да възприемете Неговата Любов, ако не живеете добре. „Как се познава кой е възприел Христовата Любов?“ По постъпките му: неговите постъпки приличат на Христовите. Казвате, че само Христос може да проповядва за Любовта. Не, всеки може да проповядва за Любовта като Христа. Всяка частица от тялото ви

трябва да бъде в хармония с цялото, да извършва своята функция. Ако само един от пръстите или само едната ръка е болна, целият организъм страда. Всички вярващи трябва да бъдат образци. Това значи всеки да носи Любовта в душата си. Ако имаш светлина в ума си, трябва да знаеш от какво качество е тя; ако имаш свобода, също трябва да знаеш какво е нейното качество. Мнозина мислят, че всичко знаят и разбират. Това е повърхностно разбиране. Вие сте в положението на учения, който мисли, че всичко знае. Той знае много неща, но по отношение на простите хора: има велики учени, които стоят много по-високо от него, той не може да се сравнява с тях. Например обикновенният математик не знае от колко атома е съставена Земята, той не може да изчисли с какви сили разполага Слънцето. Хиляди години трябва да работи той, за да направи тези изчисления; за това е нужно да има вътрешно знание. Не мислете, че това е лесна работа: възвишените същества са работили хиляди и милиони години, за да придобият великото знание, а вие мислите, че с вашите ограничени знания и формули можете да се домогнете до онези сложни изчисления. Не, има особени формули, по които е създадена Вселената, небесната механика коренно се отличава от земната. Хиляди години нашата Земя се движи в пространството и благодарение на великите закони на Битието тя и до днес спазва законите на равновесието. Достатъчно е най-слабото нарушение на тези закони, за да измени тя своя път на движение. Стане ли това, катастрофата е неизбежна – вие ще се намерите на хиляди километри далече от Земята. „Имало ли е такива случаи?“ Имало е такива случаи ако не със Земята, с други планети. „Коя е причината за разрушаването на някои планети?“ Отклоняването на земната ос от първичното ѝ положение. Тази е физическата причина, обаче има и духовни причини за разрушаване на планетите. Върху този въпрос окултната наука мълчи. Окултистите знаят причините за разрушаването им, знаят различни теории за това, но мълчат.

Ще се върна пак към въпроса за приложение на Христовото учение. То е нужно не само за сега, но и за бъдеще-

то. Според вашите разбирания вие не можете още да приложите това учение. Защо? Много учители имате. Знайте, че какъвто е учителят ви, такива ще станете и вие: ако той е посредствен, и вие ще станете такива. Който изучава Божествената наука, не може да бъде посредствен, той не може и да се съмнява. Има съмнения, които се пораждат по естествен път, има и такива, които се пораждат неестествено. Естествените съмнения се решават лесно; с естествените прояви в себе си – гняв, недоволство, човек също лесно се справя. Например има гняв в човека, който е на място. Където и да е – в ада или на Небето, той трябва да бъде енергичен. Обаче в ада му противодействат, а на Небето му съдействат. Защо? Не е в интереса на господаря на ада да има енергични хора. В ада ограничават човека, а на Небето го освобождават. Там не казват на човека: „Не убивай“, но като срещнат убиец, те му въздействат с мисълта си или по друг начин. Когато двама силни се борят, ти, слабият, не се спирай да гледаш кой от двамата ще надвие.

Борба става във всеки човек. Който не разбира закона, казва: „Чакай да видя кой ще надвие“. Не гледайте кой ще надвие, но стремете се към уравновесяване на силите в себе си. За тази цел вземете торбичката си и продължете своя път. „Защо иде злото?“ Не питай! Ти мислиш, че злото трябва да изчезне, за да станеш праведен. Не, докато си на Земята, не можеш да се освободиш от ада – той е в самия тебе. Всеки ден ще получаващ писма от ада. И най-честният и добър човек не е свободен от лоши мисли. Виждаш, че някъде става престъпление – убиват или изнасилват някого. Щом виждаш това, непременно ще се опетниш. Няма човек, свободен от ада. Сега аз искам да ви поставя в положение да разбирате Истината. Не се смущавайте от вътрешните си противоречия, оставете противоречията на Господа – Той да ги разреши. Когато се натъкнете на неща, които не разбирате, не се самообвинявайте. Например направиш една грешка – не се смущавай, ти не си причина за тази грешка. Злото в света не е ваше, вие не сте причина за него – преди вас други са го създали, друг

някой ви е излъгал. Първо вие трябва да познавате злото. Мнозина от вас могат да се лъжат. Дойде някой при вас и казва, че Христос е проповядвал едно учение за Любовта, което още не може да се приложи – и вие го повярвате. Друг ви казва, че това учение е приложимо – вие и на него повярвате. „Кога ще се приложи това учение?“ Когато Христос дойде втори път на Земята.

Питам: какво друго ще проповядва Христос, освен за Любовта? Преди да се приложи Любовта, всички хора – учени и прости, свещеници и учители, адвокати и съдии – ще бъдат съдени. Няма да остане човек на Земята, който да не бъде съден. Така именно заграбените работи ще се върнат, всички хора ще работят заедно, по братски; цялата Земя ще бъде разделена между хората справедливо. Това ще стане, когато Христос дойде втори път на Земята. Един наш брат ни разправяше една своя опитност. Един ден слязъл в града да си купи дърва. В този момент при него се приближил един стражар и започнал да го следи какво ще прави. Докато се чудел на какво се дължи това, той видял на пазара един свой познат, също със стражар до него. Той го запитал: „Какво ново има?“ „Новото е, че поради многото престъпления в света е издаден закон, според който за всеки човек се предвижда по един стражар...“ „Възможно ли е това?“ „Възможно е, разбира се“. Не, всеки човек сам трябва да бъде стражар на себе си. Съвременните хора очакват на стражарите, те да следят за реда и порядъка в света. Те казват: „Понеже няма достатъчно стражари, затова стават толкова престъпления“. Според мене кражби и престъпления се вършат, понеже човек не е стражар сам на себе си. Горко на онзи, който очаква на стражаря да го пази от крадци и той да го въздържа от кражба. Ако си стражар на себе си, ти сам ще хванеш крадеца и разбойника. Само така ще се оправят работите: който краде и когото крадат, трябва сами да си имат стражар.

Питате: „На какво се дължат съмненията?“. Съмнението произтича от една несигурност в самия човек, животното пък се съмнява да не би краката му да не издържат и

да му изневерят. Никога не можеш да заставиш слона да мине през един мост, докато не го опита с крака си. В това отношение той е инженер: щом сложи крака си на моста, той знае вече може ли да го мине, или не. Ако искаш да знаеш здрав ли е мостът, който си направил, прекарай през него един слон. Ако слонът мине от единия край до другия спокойно, мостът е здрав, обаче ако сложи крака си и го дръпне назад, мостът не е здрав. А тъй, да викаш инженер да се произнесе за здравината на моста, ще чакаш много време: слонът веднага ще се произнесе дали мостът е здрав. Стъпи ли плъхът на моста, лесно ще мине, колкото и да е слаб. Следователно здравината на моста се опитва със слон, а не с плъх. Щом слонът се пази да мине през моста, пази се и ти – само така ще бъдеш на безопасно място. Никога не се води по стъпките на плъха – той ще те изведе на опасен път. Ако вървиш подир слона и вършиш това, което той върши, човек ще станеш. Днес повечето хора търсят лесния път – пътя на плъховете. Те казват: „Дотегна ни животът, искаме да се освободим от него“. Значи дотегнал им е пътят на слоновете – тежкия път, и търсят лесния път. Слонът казва: „За мене животът не е тежък, лесно ще го прекарам, стига мостът да е здрав“. Следователно щом мине слонът, и вие ще минете – мостът е здрав. На слона може да разчитате, но не и на плъха: разбирането на слона и на плъха коренно се различават, те се различават и по своята интелигентност. Слонът разбира своето положение, знае с какви сили разполага. Казват, че плъховете в Париж и Лондон били много охранени, защото ядели корите на картофите и ябълките, които съдържат много витамини. Благодарим за тези витамини, които се получават от корите на картофите и люспите на ябълките.

С други думи казано: ние не се нуждаем от такова социално учение, което разрешава само въпросите на Земята – за нас е важно Божественото учение, което напълно разрешава всички въпроси. Може да си добър общественик, но ти си разрешил само една трета от живота си; може да си и морален, но ти си разрешил само две трети от въ-

просите на живота. Друг е въпросът, ако едновременно разрешиш въпросите от социално, морално и обществено гледище – тогава ти си разрешил трите трети от въпросите на живота. Ще кажете за някого, че е добър човек. Не е въпросът да бъдеш добър само като гражданин, да изпълняваш законите на държавата. И да не си толкова добър като гражданин, от страх от закона и от стражарите ще бъдеш изпълнителен. Ти изпълняваш законите от страх да не изгубиш името и достойнството си. Може да си добър гражданин, а да обичаш да послъгваш. Не е достатъчно да бъдеш честен и почтен от страх пред закона. Като махнете закона, тогава ще познаете честността на човека. Казват, че така се опитват хората. Опитват се, но после ги слагат в затвора.

И християните прилагат Божиите закони от страх да не отидат в ада, във вечния огън. Не, не се страхувайте от ада и от дявола – той е на мястото си като социален закон. Дяволът мъчи човека, но това не трябва да го плаши. Ако искаш да вършиш Волята Божия, не мисли за дявола като за страшилище: той не трябва да те подтиква да вършиш волята на Бога от страх. Дяволът иска да стане господар на човека, но това е невъзможно. Той се е объркал в една от най-трудните задачи на света: понеже е участвал в създаването на света, той си е помислил, че има право да разрешава всички въпроси. Не е така! Той няма право да се меси в работите на човека. Някои богословски школи проповядват, че дяволът е създал човека. Това твърдение не е вярно: Бог е създал човека. Следователно слабост е на тази школа да мисли, че дяволът е създал човека и че оттам има право на нещо. Низшият свят е дело на дявола. Като си въобразява повече, отколкото са неговите възможности, той казва на Бога: „Ти създаде Небето и Земята, но и аз могат да ги създам“. Питам: може ли дяволът да вдъхне дихание на живот в човека? Не може: от пръст може да го направи, но живот не може да му вдъхне. В едно предание се казва, че някога дяволът направил човека от пръст, но живот не му вдъхнал, т.е. душа не му дал. Тръгнал човекът след дявола и му казал: „Слушай, като

си ме създал, дай ми душа“. Дяволът се видял в чудо, не знаел какво да прави. Това го принудило да се подчини на Господа и казал: „Господи, каквото ми кажеш, ще изпълня, само дай душа на този човек“. За това някои твърдят, че човек е разделен между Бога и дявола. Тази е причината, задето човек върши и добро, и зло. До кръста човек принадлежи на Господа, а от кръста надолу – на дявола.

Така са мислели и някои от старите богомили. Окултистите дават друго обяснение. Каквито обяснения и да съществуват, злото си остава зло. Дяволът се е заел с невъзможни за него неща. Той иска да издигне лъжата на такава висота, че тя да мине за Истина, а Истината да постави на мястото на лъжата. Той иска още да повдигне злото на мястото на Доброто, а да смъкне Доброто на мястото на злото. Това е абсолютно невъзможно! Значи дяволът се е заел с абсолютно невъзможни задачи. От хиляди години той прави изчисления, опити, но не успява. Исква да превърне лъжата в Истина и злото в Добро, но опитите му остават безрезултатни. Това е *perpetuum mobile*. Ако може да направи това, той ще бъде единственото божество в света, обаче туй е непостижимо. Той прави големи усилия, но в резултат на това носи последствията на своите несполуки. Ако Истината може да се превърне на лъжа, тя не е Истина; и ако Доброто може да се превърне на зло, то не е Добро. Ако лъжата стане Истина, тя късно се е явила в света.

Казано е обаче: „Глава на Словото е Истината“, а Словото е без начало и без край. И тъй, не правете грешките на дявола да превръщате лъжата в истина и злото в добро. Това е неразрешим въпрос. Оставете тези неща настрана – те ще останат завинаги неразрешени. И лъжата има право да съществува, но като контраст на Истината. Тя съществува само като равновесие в света. Щом се яви човекът на Истината, ще се яви и човекът на лъжата. Христос дойде на Земята, но дойде и антихристът. Ако слезе един ангел от Небето, ще излезе и един ангел от ада. Когато двамата ангели се борят, човек е свободен да върши волята на Бога. „Защо се борят ангелите?“ За да вършат Волята Бо-

жия. „Защо се борят ангелите помежду си?“ За да разберем Истината, да разберем и Доброто. Когато те се борят, а ние не разбираме тази борба, нищо не можем да използваме. Те водят войната заради нас, понеже и едните, и другите искат да ни вземат на своя страна. Адът иска да ни убеди в това, че лъжата може да стане истина, а злото – добро. Ангелите на Доброто искат да ни убедят, че Истината си остава всякога Истина и Доброто всякога си остава Добро. Който носи Истината в себе си, има сила; който носи Доброто в себе си, всякога има живот; който е лишен от силата, всякога е слаб. Следователно ако се усещаш слаб, дръж се за Истината. Някой ме пита как да уякне физически. Казвам: дръж се за Истината и за Доброто – така ще придобиеш живот и ще станеш силен; не позволявай на злото и на лъжата да те уморят преждевременно.

И тъй, силата на човека се крие в Истината и Доброто; силата на човека се крие още в Любовта и Мъдростта. „Какво отношение имат Любовта, Мъдростта и Истината към нас?“ За да ги разберете, трябва да се издигнете в повисок свят: ако живеете изключително на Земята, никога няма да ги разберете. От 20 години ви говоря за Любовта, но и досега още не съм срещнал нито един човек, който да живее в Любовта, както трябва. Дали вие ще срещнете такъв човек, не зная. Ако се намери човек, който живее в Любовта, той не е от този свят. Любовта изключва всички противоречия. Невъзможно е да обичаш или да те обичат и да живееш в противоречия. Когато двама души се обичат, те мислят еднакво, отношенията им почиват на Истината. Те не говорят за любовта си, понеже живеят в нея: от начало до край те са в Любовта. Те знаят, че Бог е Любов. Неговата Любов съществува във вечността, но се предава чрез живите съзнателни същества. Хората са проводници на Любовта. Ще кажете, че имате Любов. Мнозина идват при мене и ме хвалят, те казват: „Учителя знае всичко, може да направи всичко“. Едно трябва да знаете: аз не се интересувам от вашите похвали. За мене е добре и когато ме хвалят, и когато ме укоряват. Като хвалят някого, казвам: Небето е в него; като го укоряват, казвам:

адът е в него; за себе си казвам: аз съм господар на дявола, приятел на ангелите, а Бога признавам за свой Баща. „Ама ти си добър човек.“ Ако мислите, че сега съм добър, вие се лъжете. Доброто, което виждате в мене, принадлежи на Бога; каквото имам, то е на Бога. Нека доброто в мене ви послужи като стимул да проявите вашето добро. Че съм добър, това отдавна го зная, защото Бог живее в мене; аз зная, че свиря добре, няма защо вие да ми казвате. Това значи: зная, че съм добър, защото Бог живее в мене.

Следователно и за себе си не казвайте, че сте лоши или добри хора. По естество човек е добър, защото добрият живот е във вас – тази е истината. Сега аз желая на всички добрият живот да се изявява чрез вас, за да бъдете и вие добри. Казвате: „Да бъде, както ти желаеш“. Не, да бъде, както Бог желае. Това се отнася и за мене, и за вас. Който не разбира доброто, злоупотребява с него. В името на Божието Добро при мен дохождат все вярващи да искат пари назаем. Преди няколко дни дойде един вярващ от циганската раса да иска пари назаем под предлог, че жена му била болна – имала нужда от мляко, от силна храна. Аз зная какво иска той, но се чудя защо не каже истината: всъщност жена му е кандидатка за другия свят, викат я да се запише в тамошния университет за ученичка. Казвам му: „Слушай, жена ти не се нуждае от мляко. Здравите имат нужда от мляко, а не болните“. Той ме погледна, стана му мъчно, помисли, че не го разбирам.

Днес повечето хора мислят, че не ги разбирам. И вие мислите, че не ви разбирам, и се омъчнявате. Защо ви става мъчно: че не съм ви казал няколко сладки думи, за да ви утеша, бил съм студен! Много естествено: светът е студен – и аз съм студен; ако светът е топъл – и аз ще бъда топъл. Как искате да ви разбирам, щом не мислите като мене?! Защо съм студен? Защото не ви освобождавам от мъчнотиите. Има мъчнотии, които лесно мога да премагна. Защо? Ако отнема една такава мъчнотия на човека, аз ще го застава насила да върши добро, а аз не мога да си служа с насилие. Да застава човека насила да направи нещо, това значи да му отнема свободата. Насилието

не оправя работите. Какъв смисъл има твоят живот, ако трябва да вършиш добро от страх? Някой прави добро от страх, за да не го накажат. Щом се убеди, че никой не го вижда, той казва: „Ще постъпвам, както разбирам – никой няма да ме види“.

И тъй, дайте място на Любовта да действа във вас. Това значи да дадете място на Бога в себе си. Щом допуснеш, че Бог живее в тебе, ти ще допуснеш, че Той живее във всички хора. Едно е важно: да различаваш кога Бог се проявява в тебе и кога ти се проявяваш; кога Бог се проявява в хората и кога те се проявяват. „По какво се познава кога се проявява Бог и кога – човек?“ Бог всякога дава и нищо не очаква. Когато срещнеш човек на пътя си, пръв ти му направи едно добро, без да очакваш нещо от него. Ако видиш една мравка на пътя си, заобиколи я, за да не я стъпчеш. Ти, големият, разумният, ще пощадиш живота ѝ: тя няма да знае, че си ѝ направил добро. Това нищо не значи. От тебе се иска да проявиш Божия закон, да покажеш, че Бог живее в тебе. В случая от тебе зависи да направиш едно добро или едно престъпление. Ако направиш престъпление, ще знаеш, че великият Божи закон хваща и най-малките престъпления. „Защо трябва да правим добро?“ Заради Бога, заради онзи живот, който се проявява и в най-малките същества. Следователно ще обичаш човека и ще му правиш добро заради Любовта, чрез която Бог се проявява в тебе; ще обичаш човека не за самия него, но за Бога, Който живее в него. Първо ще обичаш заради Любовта в тебе, а после – за самия човек. Ако проявиш първата любов, ще проявиш и втората; ако не дойде първата любов, и втората няма да дойде. Тогава ще се чудиш защо никой не те разбира, защо и ти не разбираш хората.

Всеки човек има желание да прояви любовта си, но не всякога може да направи това. Защо? Защото не познава закона на Любовта, не знае как да я прояви. В това отношение човек може да изучава Любовта от децата. Ако възрастните следват пътя на децата, те по-скоро биха намерили Любовта, отколкото по пътя на своя ум и на

своето сърце. Младите имат един начин за изразяване на любовта си, въззрастните – друг начин, но в края на краищата и едните, и другите не са доволни. Някоя мома се оплаква, че възлюбеният ѝ стиснал силно ръката ѝ и я задържал дълго време; той пък мисли, че така е изказал любовта си. Определено е колко време трябва да задържиш ръката на някого, за да му покажеш, че го обичаш. И като го целунеш, пак не можеш да го удовлетвориш: той казва, че си го оцапал. Единият е доволен, че е стиснал ръката, а другият е недоволен, че го боли; единият е доволен, че е прегърнал, а другият се сърди, недоволен е; единият е доволен, че е купил дрехи и обувки на своята възлюбена, а тя е недоволна. И двамата се намират в опасност. Който дава, мисли, че е направил голямо добро, и постоянно се хвали пред близките си за това добро; който взема, изпитва известна обида. Обаче в Божията Любов и двамата са доволни: и който дава, и който взема.

Тези дни дойде при мене една сестра, която изучавала науката за ухото. Тя ми каза: „Учителю, моля те да ми посочиш някои мои недостатъци, да знам върху какво да работя“. Погледнах я и казах: „Ще ти обърна внимание на две неща – на носа ти, който е доста остър, и на очите. Острият ти нос показва, че всякога започваш добре, а свършваш зле.“ „Така е, като уча, всякога остава нещо недоучено; каквато работа започна, накрая оставям нещо недовършено. Какво имам в очите?“ „Едно недоверие и подозрение в хората. За всеки човек казваш: „Този може да ме излъже“. Трябва да имаш повече доверие в хората. Като изправиш тази черта в себе си, ще ти е приятно, че хората те лъжат“. Като ме лъжат, аз казвам: „Зная, че лъжеш, но се възхищавам от тебе – хубаво лъжеш“. Аз се радвам на това, което зная – то всякога излиза вярно. И на вас казвам: не се смущавайте, че някой ви е излъгал – той няма желание да лъже, това се дължи на неговото криво разбиране за живота. Една сестра, от много набожните, ми казва: „Учителю, дойдох от провинцията само заради тебе“. Аз зная, че тя не говори истината: дошла е да си нареди своите работи, а казва, че е дошла за мене.

Който не разбира, когато го лъжат, ще остане с кривото разбиране на хората: трябва да мине много време, докато разбере, че са го лъгали; след това ще съжالياва, че е бил излъган. Нищо от това: един ще ви излъже, а друг ще ви каже истината. Ако някой ви обере, не съжالياвайте: ще дойде друг и ще ви направи добро. Значи добрият и лошият, дяволът и ангелът, вървят един след друг. Като ви излъжат, Бог ще прати един ангел да ви каже Истината и да ви направи едно добро. Дошъл е в дома ви един крадец – голям гост, който ви е обрал: нищо от това, Бог ще изпрати друг, за да ви донесе своето благословение. Някой ви е ударил, счупил ви е ръката: няма нищо, Бог ще изпрати един добър лекар да ви намести счупената ръка. С това всички противоречия ще изчезнат: силата ви се заключаваша във философията на вашия живот.

Като ви говоря, мнозина от вас се смеят. Не е лошо да се смее човек – и аз се смея. Френолозите изучават произхода на смеха и намират центъра му някъде в главата. Някои хора се смеят много, а други – малко. Някога човек е много сериозен, а някога е весел, смее се. „Защо се смее и защо е сериозен?“ Има причини за това. Ще кажете, че някой е сериозен, защото са го излъгали и обрала. Радвайте се и на това! „Ама болен съм.“ Ще боледуваш и ще оздравееш. Знай, че Бог е допуснал и доброто, и злото; Той е господар и на Небето, и на Земята, т.е. на рая и на ада. Който живее в ада, не е доволен; който е в рая, той е доволен. Обаче който не е нито в ада, нито на Небето, критикува и едното, и другото – от негово гледище всичко минава през критика. И в ада има култура, и на Небето има култура, но те коренно се различават. „Тежък е животът ни.“ Тежък е, защото не можете да разрешите противоречията си. Едно ще знаете: че вашият живот е пълен с промени в зависимост от това, къде сте попаднали. Ако сте в ада, мъчите се; ако сте в рая, радвайте се. Радостта е отзвук на Небето, а мъчението, ревността и завистта са плод на ада.

Противоположностите в живота вървят паралелно – така се уравновесяват силите на Природата. И тъй, ако и

вие живеете по закона на равновесието, ще имате един уравновесен живот, на който глава ще бъде Господ, а вие – Негови слуги. Това значи да се развива човек вътрешно. Който не е уравновесил силите на своя организъм, е крайно нетърпелив, той казва: „Не мога да търпя хората“. Защо не може да ги търпи? Едного не може да търпи, защото много приказвал; другото не може да търпи, защото много мълчал. Радвайте се, че един говори много, а друг мълчи. „Ама еди-кой си бил много сприхав.“ Радвайте се и на това – този човек има много енергия. По-добре ли е да плаче и да се обезсърчава? Срецам една сестра: плаче, обезсърчила се е. Питате: „Защо Бог не ѝ помогне? Защо трябва да плаче?“. Плачът е дъжд, който напоява растенията. Дъждът вали за обезсърчените, а хубавото време е за онези, които се радват и веселят. Когато хората плачат, растенията се радват, че ще вали дъжд.

Често се говори за лош и за добър живот, за злото и за доброто. Злото представлява ада на Земята, т.е. онези сили, които идат отдолу, от низшите светове. Доброто представлява рая, Небето, т.е. сили, които идат отгоре. Обаче злото и доброто са създадени едновременно. Те съществуват по единствената причина, да може човек правилно да се развива. Когато Адам влезе в рая, Бог му даде Своя закон, по който да живее. Обаче скоро след това се яви вторият учител, който казваше на Адам: „Не само в рая има знания, но и вън от рая. Вкуси от забранения плод, за да видиш какви знания ще придобиеш“. Адам и Ева послушаха този учител, но напуснаха рая. Бог им каза: „Ще отидете в света, там да се учите; и като научите уроците си добре, тогава пак ще се върнете в рая“. Казваш: „Не искам да отида в света“. Ще отидеш: там ще учиш уроците си и като ги научиш, отново ще се върнеш в рая; тогава ще разбираш работите по-добре, отколкото преди да си бил в света. „Лош е светът!“ Не е лош светът, но вие сте объркали работите си и не можете да ги оправите.

Бог работи в света: като се върнете отново, ще видите последствията от тази работа. Това не е за утеха, но казвам ви да не се месите в общия Божествен план. Сегаш-

ният свят минава през известна дисциплина. Казано е в Писанието: „Слънцето ще потъмнее и Луната няма да дава своята светлина“. Ще кажете, че светът ще се свърши. Това е предположение. И най-учените не знаят кога ще се свърши светът. Ще дойде нов порядък в света – тогава хората ще се освободят от сегашните противоречия. До това време вие се нуждаете от знания. Не казвам, че тези знания абсолютно ще ви освободят от противоречията, но поне отчасти ще ви помогнат. Днес от всички хора се иска търпение. „Как ще търпя да ме обиждат?“ Там именно е силата на човека. Търпението е едно от великите изкуства на живота – и като те обиждат, да забравиш обидата. Един от нашите приятели имаше доброто желание да проповядва на хората и да ги убеждава. Той ми казваше: „Държах една хубава сказка в Плевен. След свършване на сказката дойде при мене един от слушателите и ми пошепна на ухото: „Искам да ви кажа нещо“. Помислих си, че той е доволен от сказката ми и ще ме похвали, обаче той ми пошепна: „Ти си голям вагабонт – защо заблуждаваш тези хора?“. Ако аз бях на мястото на нашия приятел, щях да му отговоря: „Радвам се, че има и друг вагабонт като мене, който ми говори на ухото“.

Помни: каквото и да говорят хората за тебе, ти не си това – ти няма да станеш такъв, какъвто те мислят; от тебе ще стане това, което ти мислиш, чувстваш и постъпваш. Думите, които казваш на човека, по-скоро тебе ще опетнят, отколкото него. Не е добре да говориш обидни думи на ухото на човека. Като прочетете 24. глава от Матей, спрете вниманието си върху думите *истина* и *добро*. Каквото се случи в живота ви, ще се превърне на добро, всичко ще бъде за Слава Божия. Силата на човека е в изпълнението на Божията воля. Казвам: Бог е във вас – дайте място първо на Него! И да не Му дадете място, вие живеете в Него. Радвайте се на Бога в себе си, но го оставете свободно да се проявява във вас. Бог никога не е ограничил свободата ви, но очаква сами да отворите сърцата си, да Му дадете възможност Той да се прояви чрез вас. Щом Той е доволен от вас, и вие ще бъдете доволни от Неговите прояви. Ако не сте доволни, Той ще се оттегли от вас.

„Искаме да бъдем свободни.“ Помнете: единственото същество, което спазва закона на Свободата, е Бог – Той никога не се налага. Той работи толкова дълбоко в нас, че ние никога не можем да проследим Неговия път. Който влезе в този път и наруши неговото равновесие, скъпо ще плати. Благодарете на Бога за радостите и страданията, благодарете на Бога за лошите и за добрите мисли, за болестите и за здравето, за сиромашията и за богатството – благодарете Му за всичко. Учете се, прилагайте Новото учение, за да станете силни. Не ви говоря да следвате пътя на калугерите и свещениците, не ви говоря и за живота на държавниците, но за живота на онзи, който следва Бога и живее, както Той желае. Не се сравнявайте помежду си, не казвайте кой е по-напреднал духовно и кой не е. Според мене напреднал е онзи, който е дал място на Бога в себе си да се проявява. Такъв човек е готов да отиде, където го прати Бог.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

5 март 1933 г., София, Изгрев

НАЧАЛО И КРАЙ

Размишление

Ще прочета 25. глава от Матей.

Добре е да прочетете сами беседите от „Пътя на ученика“, за да си спомните някои неща. Някога е необходимо да се припомнят забравените работи.

Мнозина се питат защо са се родили на Земята, какво трябва да правят. Такъв въпрос си задават и религиозните, и светските хора. Това показва, че те си приличат по нещо. Не е лошо човек да минава за светски. Той се докарва като младата мома. Защо се докарва момата? Питам: защо търговецът пълни магазина си със стока, защо банкерът борави с пари? И търговецът, и банкерът като младата мома искат да имат вземане-даване с хората. Два процеса са важни: вземането и даването, но трябва да знаеш как да вземаш и как да даваш. „Аз затова дойдох, да свидетелствам за истината“ – казва Христос. Това се отнася и за вас: и вие трябва да се запитате защо сте дошли на Земята.

Като четете „Пътят на ученика“, ще се запитате за кого се отнася написаното в нея. То се отнася до вас. Който има градина, той пръв е посадил дърветата и пръв той очаква техния плод. Ако няма отношение към плодовете, за него е безразлично дали дърветата раждат, или не. Човек може да се уподоби на градина: значи той трябва да бъде насаден. Следователно, ако търсиш рая въвн от себе си, ти изгубваш собствения си рай. Този рай сега е въвн от вас: вие там го търсите. От толкова време търсите този рай, обаче не можете да го намерите. Защо? Защото той е вътре във вас. Често вие търсите Доброто и Любовта в другите хора, обаче те трябва да бъдат в самите вас. Вие търсите Истината в хората, а не в себе си, и като не я намерите, казвате: „Няма Истина в света“. Животът в самия човек струва повече от живота в другите хора. Защо е така? Защото живо-

тът в самия човек принадлежи на него. Вярно е, че животът в човека е Божествен, но какво се ползваш от този живот в другите хора? Сам по себе си той не принадлежи на тебе. Който разбира смисъла на своя живот, сам се ползва от него. Обаче разбирането на живота не е само едно, то се мени: всеки ден носи ново разбиране, нова светлина. И вие, които сте изучавали законите на живота, още не знаете какво всъщност са светлината, топлината и огънят. Говори се за огън и топлина, за светлина и пламък, но в духовно отношение те се различават. Има светлина, при която нещата растат и зреят; има светлина, при която нещата замръзват – тя е тъй наречената „студена светлина“. Има и студено знание, студен морал. Защо ви са студената светлина, студеното знание и студеният морал? Има и студени светии, при които хората замръзват.

Сегашните хора са все студени светии: който се приближи при тях, непременно ще замръзне. Това показва, че хората не са свободни. Ако някой си позволи да бъде свободен, свободата му минава за престъпление. Всички хора говорят за свобода – в какво се заключава свободата? Говори се за Любов – в какво се заключава Любовта? Вие мислите, че лесно може да се отговори на тези въпроси. Лесно е за учения – той може да решава и най-мъчните задачи. Ако не знае да ги решава, не може и да ги прилага. Тогава каква полза, че ги решава? Днес в училищата изучават геометрия, но тя няма приложение в живота. Много неща липсват в живота. Така също и математиката няма още приложение. Като ученик изучаваш математика, а не знаеш ще те скъсат ли по някой предмет, или не. „Какво значи скъсване?“ Въжето на кофата, с която вадиш вода от кладенеца, е слабо и не може да я издържи. „Какво трябва да се прави?“ Не се лакоми да вадиш вода с голяма кофа: щом въжето ти е слабо, ще си послужиш с по-малка кофа – голямата кофа не е за тебе. „Ама защо ме скъсаха?“ Защото кофата е тежка, голяма, а въжето ти е слабо. Ако искаш да не те късат, купи си малка кофа и дебело въже – там е разрешението на въпроса. „Как да обичам този човек?“ Както искаш, от тебе зависи. „Как да разбере този въпрос?“ Как-

то искаш. Някога и аз се намирам в трудно положение, обаче аз съм дошъл до заключението: с малка кофа и дебело въже – само така ще извадя вода от кладенеца. Това препоръчвам и на моите ученици. „Колко пъти да отидем на кладенеца?“ Колкото пъти искате. Щом сте жадни, ще отидете да си извадите вода и да се напиете. „Няма ли да сгреша нещо?“ Когато човек вади вода от кладенеца, никога не греша. Когато изворът тече, той не греша – щом пресъхне, тогава греша; когато човек се ражда, не греша – когато умира, греша. Изобщо човек греша, когато престане да върши Волята Божия; щом върши Волята Божия, никакъв грях няма. Силата на човека не е само в мисълта за Господа, но в изпълнението на Неговата воля. Да мислиш за Него, това значи да изпълняваш Неговата воля.

Ще ви приведа един пример от живота. Преди години дойде при мене една млада интелигентна жена, която ми се оплака, че била много нещастна. „Защо си нещастна?“ „Бях добре при баща си и майка си, но после ми дойде наум да се ожена. Ожених се, но сега съм нещастна...“ „Добре си направила, че си се оженила!“ „Добре, но налетях на едно зло: той не излезе такъв, какъвто очаквах. Оженихме се по любов, но сега искам да го напусна...“ „Чудна работа: по любов се оженихте, а сега искаш да се разведеш. Можеш ли да пратиш мъжа си при мене?“ „Защо да го изпратя?“ „Тогава опитай се цял месец да слугуваш на мъжа си без роптание: каквото иска, ще правиш. След един месец ела да ми кажеш какъв е резултатът от опита“. След няколко дни мъжът ѝ дойде при мене, но и той се оплаква – не е доволен от нея. Казва: „Не съм светия, човек съм, имам слабости. Умна е жена ми, но не зная какво ѝ влезе в ума, та иска да ме напусне. Въпреки всичкото ми желание да се спогодим, не може – не зная какво да правя с нея“. „Ще търпиш, нищо няма да ѝ казваш – ще се опиташ цял месец да ѝ слугуваш: каквото тя каже, ще изпълняваш“. И на него дадох същия съвет. След една седмица той иде при мене и ми казва: „Не зная какво стана с жена ми, съвсем друга е сега!“ „Не бързай още, почакай един месец и след това ела да ми кажеш!“ „Ако върви така, може да се живее“.

Казвам: това са вътрешни изпитания, които трябва да се използват разумно – там е тайната на живота. Ако жената е лоша, адът управлява; ако мъжът е добър, Небето управлява. Следователно не е лоша жената: адът я управлява. Някой те мушне с нож: не е лош ножът, лош е онзи, който си е послужил с ножа. Когато противоречията са вън от човека, той се справя лесно с тях, обаче ако противоречията са вътре в него, той мъчно се справя с тях. И тъй, за да разреши мъчнотиите и противоречията си, човек трябва да даде място на Божественото начало в себе си. Следователно без Божественото начало, без Бога в себе си, без връзка с Него не можеш да постигнеш никакво разрешение на въпросите в живота си. Не само да обичаш Бога, но да изпълняваш Неговата воля: Доброто на Бога и Неговият живот да текат през тебе. Без Бога никакъв нов порядък не може да се нареди: ще се блъскате, ще се мъчите, но новото ще остане далече от вас. Ще приличате на малките деца, които по цели дни си правят къщички от пясък: ту от едната страна поставят бент, ту от другата, но щом завали дъжд, къщичките се събарят – никакъв бент не може да издържи на силните порои. Няма да остане бент в човешкия живот, който да не бъде завлечен от водата. Като знаете това, не поставяйте никакъв бент в живота си. Вашите бентове имат отношение към човешкия порядък. Има един порядък в света, една програма – Божествената програма. Голяма, обширна е тази програма – тя трябва да се реализира. Няма защо да нареждате ваши програми: изучавайте Божествения порядък, за да го приложите правилно в живота си.

Един от израилските пророци казва: „Бог ще напише закона Си в сърцата“. Законът е вече написан, няма какво повече да се пише. Бог написа този закон, когато направи човека по образ и подобие Свое. Обаче човекът още не съзнава това, както семето не съзнава, че крие в себе си сили, чрез които израства и дава плод. Ти не можеш да предадеш на семето, каквото му е нужно, но поставиш ли го в почвата, то веднага проявява скритите сили в себе си. Не мислете, че и вие можете да проявите силите си вън от благоприятните условия за тях: тези условия се крият

в Божественото във вас. Следователно, щом то се прояви, и при лоши условия да сте, пак можете да се развивате. Хората могат да ви гаят и обичат, но без Божественото нищо няма да постигнете. Влезете ли в Божествената почва, там всичко се постига. „Големи са мъчнотиите ни.“ Радвайте се на тях, защото само при мъчнотиите на вашия ум, на вашето сърце и на вашата воля се крият бъдещите ви успехи. Доброто и успехът ви се крият зад мъчнотиите: те са признак на вашето добро. Чрез мъчнотиите и противоречията човек става велик, силен. Под думите *велик човек, велики хора* разбирам онези, които са запознати с идеята, че в света съществува едно Разумно Начало, чиято воля трябва да се изпълнява. Който не е свързан с това Начало, нищо не може да постигне. В живота някога ние се уморяваме по единствената причина, че искаме да носим бремето на света на гърба си. Това е невъзможно!

Питате се защо светът е направен така, а не си задавате въпроса защо постъпвате неправилно. Искате да знаете защо някой човек е сприхав спрямо едни, а спрямо други е мек, внимателен. Има такива хора, но търсете причината за това не само в тях. Чукът е за острите камъни. Кой каменар отива да бие водата с чук? Там той отива с канче да си гребне малко вода, обаче като отива при камъните, той си носи чука. Ако външните условия са груби към тебе, това показва, че и ти си груб, недодялан камък. Значи на недодялания камък трябва чук, а за водата – канче. Да гребеш вода и да поливаш градината – това е друга служба, различна от чукането на камъните. Това, което е нужно за разбирането на едного, не е нужно за разбирането на друго. Вие може да имате знания и сили, но това, което дава сила и смисъл на вашия живот, няма отношение към вашите преживявания. Вашата сила се заключава в това, което в даден момент може да направите. Имаш една суха кибритена клечка – в нея е твоята сила. Защо? Всеки момент може да я запалиш и да си накладеш огън. В случая сухата клечка кибрит струва повече от цялата кутия кибрит, но овлажнена. Една идея, приложена навреме, струва повече от множество идеи, още неприложени. Много неприложени идеи има в света. Казвате: „Ще дей-

де и тяхното време“. Ще дойде времето им, но дотогава вие ще остарееете и не ще можете да ги приложите. Аз забелязвам, че до известна възраст хората са по-усърдни и в молитвата си. Като остаряят, не могат да се молят. Като стане от сън, старият казва: „Истинаха ми краката, не съм разположен, ще си легна“. Така е, старият не може да се моли. Той е натоварена камила, как ще се моли? Той си казва: „Като бях млад, хората ме почитаха; бях полезен на окръжаващите. Но сега на никого не съм нужен. Какво ще правя? Едва се движа с тези патерици“.

Защо остаряват хората? Защото не вярват. Те отслабват, защото губят знанието си. Като остарява, човек губи паметта си и казва: „Дошло е време за онзи свят“. Обаче има хора, които си заминават за онзи свят подготвени, с пълно съзнание. Който не е готов, той се мъчи, огъва се, рита – не може да излезе от тялото си. Значи първият разбира защо е дошъл на Земята, а вторият не разбира. Аз не искам да ви говоря за смъртта, но казвам, че тя е проява на един живот вън от Бога. Всички, които живеят вън от Бога, ще умрат; онези, които вярват в Бога и живеят в Него, ще възкръснат. „Какво да правим с греховете си?“ Ще ги изправите. Там е силата на човека – да изправя грешките си с вяра. Така той ще придобие онази чиста детинска вяра. Вярата подмладява: ще вярваш, за да се обновиш и подмладиш. Христос казва: „Ако вътрешно не станете като децата, не може да влезете в Царството Божие“. „Не може ли без вяра да се живее?“ Може, но това значи да философстваш, т.е. да умираш, без да се развиваш. Философия има и при неразбрания живот, обаче разбирият живот представлява истинска философия за прилагане. При това разбиране няма нужда от много говорене. Туй е угощение. Като нахраниш добре хората, те не стават по-добри. Докато се хранят, те много говорят: каква била супата, печената кокошка, баницата – все за това говорят. После казват: „Да видим какво угощение ще ни дадат втори път“. Кокошката е вкусна, баницата – хубава, яйцата – пресни, но вие си оставате такива, каквито сте. Каквито сте били в началото, такива сте и в края. Според мене хубаво ядене е

това, което може да роди в тебе добри мисли и желания да правиш добро. Такова ядене е на мястото си.

Ставаш сутрин от сън – благодари на Бога! Кажеш ли първо какво ще ядеш, ти не разбираш Божия закон. Сега четеш книга – недоволен си; ядеш – недоволен си; работиш – недоволен си. Накъде ще излезе краят на този живот? Краят на живота е Доброто; краят на несполуката е сполуката, радостта, веселието; краят на болестта е здравето. Какъв ще бъде краят на вашия живот? Според вас това е смъртта. Така не се говори: търсете началото на живота. Сутрин като станеш, казваш: „Какъв ще бъде краят на моя живот?“. Не питай за това: остави края и се запитай какво ще бъде началото на твоя живот; питай за началото, а не за края. Под думите *начало* и *край* аз разбирам съвсем друго нещо от това, което се разбира в обикновения живот. Начало на всяко нещо е Истината, а краят – Доброто, т.е. това, което придобиваш. Следователно ако питате кога ще дойде Доброто при вас, отговарям: Доброто ще дойде, когато сложите Истината за начало на всички неща. Доброто е плод на живота. Плодът ще дойде, когато светлината и топлината дойдат на Земята: те са условия за растенето и узряването на плодовете. Аз говоря за топлината светлина, не за студената, при която никакъв плод не може да узрее. Ето защо, ако животът ви е лишен от Любов и Истина, които постоянно идат от Бога, Доброто никога няма да се прояви.

Едно се иска от вас – приложение. Не е достатъчно само да учите. Каквото научите, трябва да го приложите още сега, докато сте на Земята. Някой говори за онзи свят – там да отиде да приложи знанието си. Къде е онзи свят? И той е тук. Следователно още на Земята ще си дадеш кандидатурата да те назначат на работа, за да приложиш знанието си. Някой иска да бъде министър, друг – владика, проповедник; трети иска да стане поет, затова по цели дни пише, търси издател на стиховете си. Добре е да бъдеш и министър, и владика, и поет, но всичко това е временно. Човек трябва да се освободи от временните си желания, иначе и на онзи свят да отиде, и там ще носи

желанията си, които е имал на Земята. „Не може ли Бог да ни освободи от временните желания?“ Може, но Той никога не изменя на закона на свободата. Ако човек доброволно не се откаже от старите си навици и желания, Бог няма да го застави насила да направи това. Ако на Земята човек има свобода да прави, каквото иска, на онзи свят има още по-голяма свобода. „Защо съществува злото в света?“ По причина на свободата: само свободният човек може да прави добро и зло.

Свободата се проявява в две направления: в доброволно служене на Бога и в служене на себе си. Като служиш на Бога, ти правиш добро; като служиш на себе си, ти даваш път на злото. Закон е: първо ще служиш на Бога, а после на себе си. Този е безопасният път, по който човек трябва да върви. Този закон не се отнася до всички, но само до онези, които разбират живота. Не можеш да говориш на децата за служене на Бога. „Как да разбере Бога, къде да Го намеря?“ Ще Го намериш в себе си, а не отвън, и тогава ще Го разбереш. „Как да разбере онзи свят?“ Ти разбери този свят, а за онзи не мисли. „Как да разбере живота?“ Не яж десет дни: само така ще разбереш какво нещо е животът и дали има смисъл да се живее. „Не съм доволен от себе си.“ Спири дишането си за две минути и ще станеш доволен; и после, като започнеш да дишаш, ще изпиташ чувство на доволство, ще разбереш смисъла на дишането, а оттам и на живота. Щом не си доволен от живота, гладът ще те изправи. На онзи дух в тебе, който не иска да те слуша, е нужен глад: като го сложиш пет дни на глад и две минути да не диша, веднага ще отстъпи, ще каже: „Готов съм да слушам, да изпълня волята ти. Дай ми малко хлябец“. Така човек може да се самовъзпитава.

Хората са недоволни, искат да бъдат обичани и почитани от всички. И това може, но човек се обича за онова, което може да даде. Божественото в човека дава: значи ако си дал път на Божественото в себе си, всички ще те обичат. Защо обичате извора? Заради водата, която той изобилно дава. Ако си пресъхнал извор, никой няма да те обича; ако си изсъхнало дърво, никой не може да те

обича. Кой обича необработената градина и запустялото лозе? Щом имаш капитал в себе си, всички ще те обичат, ще дохождат при тебе да вземат нещо.

Много християни очакват да ги посети Духът, както е било във времето на апостолите. Това е неразбиране: те искат неща, за които не са готови. Друго разбиране са имали апостолите! Много неща разбирате и вие, но едно не разбирате – как да станете първи, да заемете първите места. Първ е само онзи, който може да свърши добре възложената му работа; ако не може да я свърши, той е последен. Ако си цигулар и искаш да бъдеш първ, излез на сцената: там ще покажеш първ ли си, или последен. Срещам един религиозен: надул се, върви важно, измерва хората – кой къде греша. Казвам му: „Не ставай стражар, остави хората свободни!“ „Ама те вършат престъпления...“ Ти знаеш ли кое всъщност е престъпление? Има неща, привидно престъпни, а не са такива; има привидни добродетели, а всъщност не са такива. Бъдете внимателни: различавайте привидните неща от истинските. Всяка постъпка се познава от последствията си, от своя плод: Божественото дава едни плодове, а човешкото – други.

Желая ви да имате вяра като тази на децата. И тогава, ако сгресиш, радвай се, не се критикувай, благодари, че грешката ти не е много голяма: ти можеше да направиш по-голяма грешка. И като направиш едно малко добро, пак се радвай и благодари, помоли се на Бога да ти даде възможност да направиш по-голямо добро. Това са методи на вътрешната Школа. Като постъпваш така, ти ще придобиеш вътрешен мир и сила, ще станеш ученик на тази Школа.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

12 март 1933 г., София, Изгрев

ПРАВ И КРИВ ПЪТ

Размишление

Ще прочета 26. глава от Матей.

Като четете Свещеното писание, казвате: „Ние разбираме Словото“. И като го прочетете един път, мислите, че това е достатъчно. Не е така. Защо? Защото разбирането расте. Днес разбирането е едно, утре – друго; след години разбирането ви ще бъде съвсем друго. Като малки деца вие сте се задоволявали с малко, като възрастни с малко не се задоволявате. Защо сегашните хора не са доволни от живота си – едно време по-малко са изисквали! Ето един въпрос, на който мъчно може да се даде научен отговор. Всеки иска да бъде господар, да царува. Това е невъзможно! Има смисъл да царуваш, т.е. да управляваш себе си, но не и да управляваш хората. Освен това цял живот няма само да управляваш: то е все едно всеки ден да вадиш крепостен акт, че нивата, която обработваш, е твоя. Значи работил си я 30 години и си извадил 30 крепостни акта: това не е нужно. Слушате религиозните да казват: „Ние разбираме Господа, познахме Го вече“. Познали сте Го, но същественото не сте познали. „Кое е същественото?“ Конците, с които ушивате дрехата. Това е все едно да имате хубава вълна, която сте изпрели и изтъкали, но нямате конци, с които да ушиете дрехата. „Не може ли без конци?“ Не може, те са пътят, по който човек върви. Без път никъде не може да отидеш – той води към известна цел.

Питате: „Защо срещаме толкова препятствия в живота си?“. Защото имате много желания. Докато не се освободите от желанията си, не можете да се домогнете до Истината. Например една млада мома иска да служи на Бога, а същевременно мисли за женене. Не е лошо това, но тя не може да вмести тези две желания в себе си, поради което се натъква на противоречия. Може ли учениката да

учи, а същевременно да отговаря на любовните писма на своя възлюбен? Тя ще отговаря на писмата му, но уроците ще останат назад. В края на краищата ученичката ще завърши едно училище, но не това, което е започнала. Ако той ѝ пише на ден по десет писма, за една година тя ще отговори на 3 650 писма, но какво е придобила от това? За какво ли не ѝ е писал той: за къща, за ниви, за дрехи, за обувки, за разходки с автомобил, за хубави яденета. И тя му е отговаряла по същия начин, но тези писма нищо не са допринесли. Ако младите могат да си дадат отчет какво са спечелили от своите писма, никога не биха си писали. Защо? Защото от писмата остават само празни думи и обещания.

И религиозните правят същото; и те казват: „Ние обичаме Господа, ще направим за Него всичко, ще Му служим с Любов“. Празни думи! Казваш: „Поне ще обърна някого към Господа“. Как ще го обърнеш? Той не е кесия да се обръща. Ти ще се опиташ да го обърнеш, но той не се обръща. Да обръщате хората към Господа, това не е ваша работа. От вас се иска едно: да намерите конци да ушите дрехата си, иначе ще останете без дрехи. „Защо няма конци?“ Защото младият момък, за да се срещне навреме със своята възлюбена, е затворил магазина си по-рано от определеното време: ти не си могъл да си купиш конци и съжаляваш, че дрехата ти остава незавършена. Момъкът казва: „Като се ожения, навреме ще отворям магазина и ще задоволявам нуждите на клиентите си“. За него този аргумент е задоволителен, но тебе задоволява ли те? Ти ще минеш без нови дрехи заради личното щастие на младия момък.

Казвам: личното щастие не разрешава въпросите. Ако ти страдаш цял ден, а друг някой е щастлив, какво придобиваш, животът ти осмисли ли се? Личното щастие не прави човека щастлив. В древността един адепт, като изучавал еврейската кабала, дошъл до числото десет. За да изучи добре законите на това число, той решил да се ожени десет пъти. Оженил се за една жена и скоро я напуснал; така се женил той още девет пъти и все напу-

щал жените си. Като останал отново сам, той си казал: „Нищо не научих от своите женитби – защо трябваше да се женя?“. И вие ще кажете, че този адепт е направил голяма глупост – женил се е десет пъти. Че и вие се жените всеки ден: или сам се жениш, или други те женят. Някой ден разбираш смисъла на деня, а някога не го разбираш. Слънцето изгрява и залязва, а ти цял ден си недоволен и мислиш, че другите хора са щастливи, само ти не си щастлив. Виждаш, че това, което хората имат, ти го нямаш. Как ще примириш това противоречие? Хората са излезли на слънце, радват се, а ти се подпираш на две патерици, едва се движиш; хората ходят свободно на два крака, а ти на четири не си свободен, чувстваш се инвалид. Под „инвалид“ в широк смисъл на думата разбирам онзи, който има смущения в душата си. Той ходи на бойното поле, връща се все ранен. След това ще кажете, че сте здрави.

Светът е бойно поле и ако не си внимателен, могат да те ранят. Където е Любовта, там няма смущения. Всеки има възможност да прояви Любовта си според разбирането си. Един свещеник ми казваше: „Ако дойда още един път на Земята, не ставам вече свещеник. Цели 30 години кадих хората и все същите си останаха. Ако им поискаш 5-10 лева, казват, че нямат. Кадих ги с тамян да изпъдя дявола от тях, но нито един не изпъдих. Ако ти си на моето място, какво ще правиш?“ „И аз ще ги кадя като тебе“. Това е казано в преносен смисъл. В кадилницата трябва да има огън. Умно ли е свещеникът да кади тамян на сто изсъхнали дървета? Никога не кади тамян на една изсъхнала мисъл или чувство: по-добре да ги сложиш в огъня да изгорят, отколкото да им кадиш тамян. Мнозина основават живота си върху изсъхнали мисли и чувства. То е все едно да мислиш, че като станеш богат, тогава ще уредиш всичките си работи. Това е крива идея. Ще кажете, че не сте виновни за вашите сухи мисли и чувства. Не сте виновни!? Вината е и у вас, както и в онези преди вас, които също не разрешиха въпросите си. Едни ги разрешиха, а други не можаха.

Огънят от кадилницата трябва да мине в човешкото

сърце – то да почне да гори от свещения огън; тамян трябва да излиза от човешката мисъл! Това се изисква и от млади, и от стари. Младият се отличава от стария по това, че пада отвисоко: без да мисли много, той се хвърля отвисоко и се осакатява, става инвалид. Като не може да се върне у дома си, той се оставя други да го носят. За него се казва, че е остарял преждевременно. И вие казвате: „Остаряхме!“. Според мене стар е онзи, който на младини е скачал отвисоко и се е осакатил. Има смисъл да скачаш отвисоко, но поне да си придобил нещо – повече сила, красота и разумност. Защо ви е старост, която нищо не ви е предала? Ще носиш патерици и ще се чудиш как да се справиш с тях. Тръгнал младият с патерици и мисли, че се е осигурил. Той казва: „Ако днес не ми трябва, някога ще ми бъдат нужни“. Има смисъл да носиш патерици, но отвътре: това са Любовта и Мъдростта. Да се опираш на тези патерици, това значи да си осмислил живота си. Докато носиш патерици отвън, всеки може да те бие, и то със собствените ти патерици. Един инвалид с две патерици под мишци влиза в една плодна градина да къса плодове. Градинарят го хваща и му казва: „Ти пита ли някого дали да влезеш в градината?“. Взема патериците му и го набива.

Често и вие се натъквате на собствените си мъчности и се плашите. Аз разглеждам страданията от особено становище. Оплакваш се от страданията, казвам: бият те със собствените ти патерици. Мисля как да освободя този човек от ударите на неговите патерици, казвам му: „Направил си една грешка, която трябва да изправиш: ти си влязъл в градина, където градинарят бие...“ „Как ще избягна боя?“ „Ще влезеш в градина специално за инвалиди, където никого не бият.“ „Не знаех, че има такава градина, не видях такъв надпис!“ „Друг път ще внимаваш: където няма надпис, има бой; където има надпис, няма бой“. Ето защо и на вас казвам: бъдете будни, за да виждате надписа. И тогава, като влезете в градина с надпис, ще разрешите задачите си. „Кои градини имат надпис и кои нямат, къде приемат човека с любов и къде го приемат без любов?“

Сами ще си отговорите. Ако не можете да си отговорите, ще останете в противоречията си – като с патерици. Питате: „Защо и Христос трябваше да страда?“. Страданията са необходимост: без страдания няма постижения. „Не може ли без страдания?“. И без страдания може. Запитали Паганини²³: „Можеш ли да свириш на три струни?“ „Мога“. Той излязъл на сцената и свирил на три струни. „На две струни можеш ли да свириш?“ „Мога.“ Свирил и на две струни. „На една струна?“ „И на една мога.“ „Ами без струни?“ Той не отговорил нищо, но не се явил повече.

Следователно може да се живее и без страдания, но няма да дойдете вече на Земята. Животът без страдания е живот на пресъхналите чешми. Тръгнал си по един път, където всички чешми са пресъхнали: това е кривият път в живота. Щом искаш да пиеш вода, ще измениш посоката – ще тръгнеш по правия път, където всички чешми текат. „Ама страдания ще има.“ Без страдания не може. Правият път е пътят на живите, течащи чешми. Щом прочетеш надписа „път на живите чешми“, ще знаеш, че си на прав път. Където няма надписи, никаква вода няма: там стърчат паметници на мъртвите, на пресъхналите чешми.

И тъй, като слизаш от Небето, ще тръгнеш в правия път, където текат чешмите. Не влезеш ли в този път, ще страдаш – това наричат карма. Индусите говорят за карма, но все остава нещо необяснено. Че някой те е бил, това карма ли е? Ако имаш знание, ще предвидиш, че ще те бият. За да не те бият, трябва да се примириш. Без примирение единият ще бие; после, за да си отмъсти, и другият ще бие. Това ще продължава непрекъснато. Двама души не се обичат; единият казва на другия: „Трябва да си признаеш погрешката!“ „И ти трябва да признаеш своята“. И двамата са честолюбиви, не искат да се примирят – всеки пази своето достойнство. Всъщност никой няма достойнство: и двамата са слуги, работници, изпратени на лозето да работят. Достойнството е в работата: да вземат мотиката и да копаят. Само онзи има достойнство, който е завършил училището с успех и е придобил нещо. Достойнство има вярващият, любещият, който дава път на своята вяра

и любов. Обаче да вярваш, това не значи да бъдеш сляп в живота. Ако сложиш пръста си под иглата на шевната машина, тя ще те набоде. „Защо си сложил пръста под иглата?“ „Да опитам как шие машината.“ „Пръстите не се нуждаят от такъв опит.“ „Искам да опитам злото.“ „Защо ще го опиташ?“ „Искам да опитам любовта и безлюбието.“

Има смисъл да опиташ Любовта, но не и безлюбието – то нищо няма да ти донесе. Не прави този опит: да опитваш безлюбието и Любовта, това е голям опит. Влез в една стая и загаси лампата, после пак я запали: като опиташ светлината и тъмнината, сам ще разбереш какво представлява Любовта и какво – безлюбието. Където прониква светлината, там е Любовта; където е тъмнината, там е безлюбието. Ако сам затваряш прозорците си, да не влиза през тях светлината, не обвинявай за това другите; ако ги отваряш и не помниш, че ти си ги отворил, не търси вината в другите. Благодарни на Бога, че е вложил разумност в тебе и знаеш кога да отваряш и затваряш прозореца; благодарни, че сърцето ти е запалено и в него гори свещеният огън на Любовта. Помнете: какъвто и да е животът, той има някаква цел. „Каква е целта му?“ Да придобиете Божественото начало, да дойдете до онзи живот, който няма начало, няма и край. Щом дойдеш до началото и края, все ще имаш някаква полза. „Големи страдания имам.“ Радвай се, че страданията имат край. „Какъв е краят им?“ Придобиване на разумността. С други думи казано: страданието е на място, ако си станал по-разумен; ако не си станал такъв, страданието е безсмислено. „Как ще позная края на нещата?“ По Любовта: като обичаш някого, ти си на края. Като те обикне някой, аз зная вече какъв ще бъде краят – той ще престане да те обича. Тогава ще дойде твоят ред – ти да го обичаш. Така ще разбереш защо той те е обичал.

Това, което говоря за любовта между хората, се отнася и за учители, и за ученици. Учителят преподава цял час на учениците си – значи той проявява любовта си към тях. След това напуска класа и си отива вкъщи. Трябва ли

учениците да плачат, че учителят им ги е напуснал? Не, сега те трябва да го обичат. Как? Като учат преподадения урок. Страданията на хората се дължат на това, че не са научили предадените от учителя уроци. Пияницата не учи уроците си добре и търси причината за нещастieto си в другите хора. Не, причината е в него: той ходи да пие от една кръчма в друга, докато един ден изтрезнее и разбере, че наказанията и страданията му не идат от Бога, а от кръчмаря.

Светът, в който живеем, е велико училище; обаче мнозина объркват пътя си, поемат кривия път. Защо се объркват? Защото не виждат никакви надписи. Където влизат – в градини, в домове, в училища, никъде няма надпис. Започват някаква работа – пак без надписи. И в края на краищата те не знаят кой ги учи, какво изучават и т.н. Бъдете будни, за да знаете къде влизате и какво учите. Често ви говоря за изпълнение на Волята Божия. Питате каква е Волята Божия: да се грее на слънце. „На огън не можем ли да се греем?“ Може и на огън, но само на огъня на вашия добър приятел, който ви обича. Ако се грее на чужд огън или на огъня на човек, който не ви обича, ще се намерите в противоречие. Обаче това се отнася до вас, не до външните хора. Само слънцето на живота, т.е. Любовта, разрешава мъчнотиите и противоречията. „И хората могат да ни разрешат мъчнотиите.“ Не, само Бог в хората разрешава противоречията и мъчнотиите. Под „Бог“ разбирам Любовта. Където е Любовта, там няма никакви противоречия. „Аз искам да живея без противоречия и страдания, искам да бъда учен, да зная повече от близките си.“ И това е възможно, но при други условия на живота. Ето, и дяволът знае много, но е нещастен. „Защо е нещастен?“ Защото е скъсал връзката си с Божествения свят.

Не може да живееш вън от Бога и да бъдеш щастлив. Докато си на Земята, ще уповаваш на Бога, а не на хората. Синът разчита на богатството на баща си и не учи, не работи нищо. Един ден бащата умира и не оставя нищо на сина си. Синът се разочарова, вижда, че няма пет пари в джоба си, и става слуга. Уповавайте на Божественото в

себе си, то ще ви помогне. Ако дойде нещо отвън, от баща ви, благодарете и за това. Не казвам, че не трябва да разчитате на хората: и на тях ще разчитаме, но не на кривите им разбирания. Да бягаш от хората, това е крайност; да разчиташ на правите им разбирания, това е в реда на нещата; да се ползваш от опитността на хората, това е на място. Следователно дружи с хората, вглеждай се в живота им, за да се учиш от тях. Вие трябва взаимно да си помагате. Слушам как се разговарят двама инвалиди. Единият казва: „Ходих на бойното поле, бих се за отечеството си, но пострадах, раниха ме в ръката и осакатях“. Другият казва: „И аз се бих за хората, раниха ме в крака“. И двамата са инвалиди и се питат защо е трябвало да се бият. Не е лошо, че са се били – лошото е, че сега страдат и не могат да осмислят страданието си. Днес минават за герои, а не са такива. Те съжаляват, че са ходили на бойното поле и са станали негодни за живота.

Един баща казал на детето си: „Синко, иди да запалиш огъня на огнището – всичко е приготвено: и дърва, и запалки. Само драсни кибрита и огънят ще се запали“. Детето взело кибрита, но отишло в плевнята и там запалило сеното. Огънят обхванал съседните плевни и причинил голям пожар. Много от сегашните хора са такива деца – вместо да запалят огъня на огнището, те палят чуждите плевни. Като видят какво са направили, те викат на помощ чужди хора да гасят пожара. Една сестра ми казваше: „Не зная какво да правя, огън гори на главата ми: не мога да живея вече между хората“. Не можеш, защото си запалила плевните им; ти виждаш огъня и не знаеш какво да правиш. Ти не постъпваш правилно – има нещо, което не разбираш. Ти си взела кривия път в живота, а мислиш, че си на прав път: върни се назад, за да вземеш правата пътека. „Аз ли съм най-голямата грешница?“ Не е там въпросът: някога малките погрешки произвеждат лоши последствия. Една млада сестра ме питаше какво представляват радостите и скърбите в живота. За да ме разбере, дадох ѝ следния пример: радостта и скръбта представляват две езера. Ако влезеш в езерото на скръбта, ще страдаш; щом

излезеш от него, ще изпиташ малка радост. Ако влезеш в езерото на радостта, ще изпиташ голяма радост; като излезеш от него, ще изпиташ малка скръб.

Следователно стой далече от езерото на скръбта, за да изпиташ малка радост. Ако търсиш голямата радост, не излизай от езерото на радостта. Като не успяват в живота си, хората все ще намерят нещо, с което да се оправдаят. Старият казва: „Е, да бях млад, друго щеше да бъде!“. Младият казва: „Млад съм още, трябва да си поживея; като остарея, тогава ще мисля за онзи свят“. Няма защо да мислиш за другия свят, но и като млад, и като стар трябва да водиш добър живот: законът е един и същ и за младия, и за стария. Да мислиш, че старият трябва да живее по един начин, а младият – по друг начин, това е криво разбиране на живота. Ако старият влезе в езерото на скръбта, ще страда като младия; ако влезе в езерото на радостта, и той ще се радва като младия. Страданията и радостите са еднакво неизбежни както за младия, така и за стария. Защо съществуват езеро на страданието и на радостта, не питай; защо съществуват богатство и сиромашия, също не питай. Ако не искаш да бъдеш сиромаш, стой далече от сиромашията. „Ама тя ще дойде при мене.“ Не, човек сам отива при сиромашията – тя никога не дохожда при човека. Ако не искаш да станеш невежа, стой далече от невежеството. Човек сам отива при невежеството, а не то при него.

Един виден учен се оженил за млада красива мома, но не живеели добре. От скръб той се пропил и за да има пари за вино, продал цялата си библиотека. В скоро време изгубил знанието си и станал невежа. И обратно: невежият може да стане учен. Как? Той е работлив, пести пари и си купува книги; по цели часове чете, просвещава се и придобива знания. От човека зависи да стане учен или невежа. Казваш: „Лесно мога да стана богат или учен, но как ще придобия Любовта?“. И Любовта не се придобива изведнъж, тя е като светлината. Лесно се завъртва ключът на светлината, но колко време е работено, докато се придобие тази светлина. „Ама Любовта иде от Бога.“ Така е, тя иде от Бога, но за това е нужно време да изработиш

в себе си условия за идването на Любовта. Колкото и да е малка днес Любовта ти, благодари и за нея; колкото и малко знание да имаш, пак благодари. При мене са дохождали някои да се оплакват, че не са красиви. Прави сте: някога сте били красиви, но сте заспали един дълбок сън и през това време някой ви е боядисал, сложил ви е такива краски, с които сте изгубили красотата си. Сега не ви остава нищо друго, освен да работите върху себе си, да измените тези краски. Бог е вложил във вас козметични средства, с които можете да възвърнете своята красота. Като работите върху себе си, ще премахнете онези условия, които ви правят грозни.

Душата на човека е красива. Това, което ви прави грозни, са сенките на живота. Възлюбете Истината с всичкото си сърце и ще станете красиви. Красотата е признак на това, че сте възлюбили Истината. Който използва красотата за своето развитие, той ще бъде благословен от Господа – това значи да стане човек богат, учен и силен. Помнете: много работи има още да учите. Вие искате да отидете на Небето, но такива, каквито сте сега, и да отидете там, нищо няма да разберете. Какво ще правите там? „Ще се учим от ангелите.“ Да, но те не обичат хора, които мислят, че всичко знаят: ангелите обичат хора с пробудено съзнание, които търсят Истината. Те няма да дойдат като проповедници да ви убеждават – има определени хора за проповедници. Когато ангелът дойде при Захарий²⁴ да му съобщи, че ще му се роди син, той не повярва. Ангелът не го убеждаваше, но му каза: „Ще бъдеш ням, докато ти се роди син“. Докато имате слабости и недостатъци, ангелите няма да се занимават с вас. Те са строги, категорични: щом видят умрял човек, дават нареждане да го погребат, не се занимават с умрели. Мъртвият ще мине през страдания, за да се очисти, и след това ще влезе в Небето.

И Христос мина през страдания, защото разбираше смисъла им. Той пострада за хората, стана техен поръчител. Христос изпи горчивата чаша, но разбра дълбокия смисъл на страданието. Без Христа човечеството не би се спасило. Като знаете това, не ставайте отново роби на

света. Вие търсите щастието на Земята, но не можете да го намерите: на Земята няма щастие. Ако търсите щастие, ще го намерите само в Бога – без Божественото, без светлина няма щастие. Слушал съм свещеници да казват: „Иде ни да вземем пътя към гората, да бягаме от хората“. Не, ще служите на Бога и ще изпълнявате Неговата воля. Има един красив свят: там е щастието. Който иска да стане член на този свят, трябва да бъде герой. Като мине през всички бури и страдания, ще излезе на пристанището и животът му ще бъде радост. И при най-добрите условия да бъдеш, все ще минеш през мъчнотии. Дръжте се за закона: Бог не е престанал да ви обича. Привидно може да се отдалечи от вас: целта Му е да ви застави да мислите. „Не може ли Бог да бъде цял живот с нас?“ Слънцето не греє цели 24 часа; при това то изгрява от изток и залязва на запад. Божията Любов се проявява при изгрева на Слънцето, а човешката – при залеза. Тогава ще запалите свещта и ще четете: това е вашата любов към Бога. Сутринта Слънцето пак ще изгреє, пак ще се прояви Божията Любов. Ако искате да живеете в непреривната Любов, ще се качите на най-високото небе, където няма залез, където Слънцето непрекъснато греє. На Земята обаче Слънцето изгрява и залязва; щом залезе, явява се Луната. Светлината на Слънцето е една, а на Луната – друга. Сега вие искате да бъдете щастливи. Като не можете да постигнете щастието, мислите, че хората не ви обичат, казвате: „Защо не ме обичат хората, защо не мога да постигна желанията си?“. Не си ти единственият, който не си постигнал желанията си; ще дойде ден, когато ще ги постигнеш. Не се лъжете да мислите, че ще постигнете всичките си желания и ще бъдете щастливи.

Сега е време за работа. Като свършите работата си, тогава ще бъдете щастливи. Като страдате и се радвате, вие работите. Който иска преждевременно да бъде щастлив, ще изгуби и това, което има. Христос казва на Петър: „Докато петелът пропее, три пъти ще се откажеш от Мене“. Не само Петър се отказа от Христа: отказа се и Юда, като Го продаде за 30 сребърника; и останалите ученици се раз-

бягаха. В края на краищата и Петър, и Юда се разкаяха, Юда даже се обеси. И днес много християни се отказват от Христа, те казват: „Не искаме вече да следваме Христовото учение“. Това е животът на Юда. Да, но след това и за тях ще дойдат нещастията. Ще дойде ден, когато и те като учениците на Христа ще се разкаят. До това време се изисква от всички работа върху себе си. Впрегнете дарбите и способностите си на работа и каквото направите, Бог ще го превърне на добро. Благодарете, че очите и ушите ви са отворени; благодарете, че имате възможност да постигнете великата цел на живота. Каква е великата цел, ще разберете, като се качите на високия връх. Както и да ви се описва светлото бъдеще, не можете да си го представите. То ще изкупи всички страдания, през които минавате. Отворете прозорците си да влезе повече светлина, запалете огъня си и си направете попара. Измийте се добре, хапнете си и благодарете за всичко, което ви е дадено. „Ще се оправи ли скоро светът?“ Ако всички хора постъпват така, светът лесно ще се оправи. Нека всеки запали огъня си, да се облече, да излезе вън, на светлината, и всичко ще се оправи.

Като слушате да говоря така, вие се запитвате: „Кой ли ще отиде на Небето?“. Навсякъде, във всички страни по света, има кандидати за Небето. Искате да знаете дали всички ще влезете в Царството Божие. Ще ви отговоря фигуративно: седя при огъня, а дърветата ме питат какво ще стане с тях. „Много просто, всички ще изгорите!“ „Ние не се мърдаме отгук...“ „Ще ви сложат в огъня и на пепел ще се превърнете – няма да ви питат искате или не искате“. И на вас казвам: всички ще се превърнете, но не на пепел: замръзналата вода ще стане течна, студеният въздух ще стане топъл, непоникналото семе ще поникне, слепият ще прогледа, глухият ще прочуе, немият ще проговори, куцият ще проходи, болният ще стане от леглото и невежият ще придобие знание. Да благодарим, че сме в училище, където ни очакват всички блага. Какво е било досега? Ходили сте на училище, получавали сте двойки, тройки, четворки, а шесторки почти не сте получавали.

Това са временни работи: единиците и двойките могат да се поправят. Единицата е кон – качи се на гърба му; двойките са два впрегнати вола – качи се на колата; тройката е свободен кон – нека си тича в гората; четворките са два чифта волове. А шесторките са три чифта волове, които разорават земята по-дълбоко: тогава и нивата ражда повече. Това значи да започнат и сърцето, и умът да раждат, та да се премахнат грозотиите в света. От много неща трябва да се освободите!

Като влезете в разумния свят, ще се обедините в едно и ще бъдете свободни от недостатъците си. Един ден, като се срещнете на Земята, няма да виждате недостатъците си. Това значи да станете красиви и лицата ви да светнат.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

19 март 1933 г., София, Изгрев

ОТВОРЕНИ КРАНОВЕ

Размишление

Ще прочета 28. глава от Матей.

Животът не е хляб, който можеш да изядеш, не е въздух, който можеш да дишаш, не е знание, което можеш да възприемеш. Мнозина се питат що е животът, как се придобиват знания. Това, което човек търси, не се учи: човекът носи живота в себе си. Едно е нужно: да му даде условия да се развива. Божественият живот не произтича от никаква среда вън от него. Хората, особено религиозните, се спъват от противоречията в живота и се питат къде е онзи свят, съществува ли наистина той, или не. Има доказателства за съществуването и на този, и на онзи свят, а именно: щом си се родил, и млад да си, ще остарееш; на Земята ще остарееш, в другия свят ще се подмладиш. „Ама ще умра.“ Ако си млад, ще се стопиш, но няма да умреш: младият се стопява, а старият умира. „Ние се съмняваме в това твърдение.“ Какво разбирате под „съмнение“? Какво представлява онзи свят според вас? „Не ни е лесно, не можем да си го представим.“ Да ви изясня този въпрос, значи да направя светлината по-силна. „Възможно ли е това?“ За да бъде мисълта ви светла, ясна, това зависи от вас, а не от мене. Светлината при всички условия е светлина: че някъде свети повече, а някъде – по-малко, това зависи от материалната обстановка. Ако нямаш прозорци, светлината не прониква в стаята ти; ако прозорците са големи, повече светлина ще проникне в стаята.

Щом сте дошли на Земята, вие имате прозорци. Колко големи са вашите прозорци? Аз не говоря за материалните ви прозорци – те не са меродавни. Ако сложите на къщата си обикновени прозорци, нищо не се ползвате. Друг е въпросът, ако прочете, т.е. прозорците на вашата къща – тялото ви, се отварят и вие виждате околния свят.

Чрез очите си човек приема достатъчно светлина. Следователно очите са достатъчни за главата, но ако сложите на къщата си такива малки прозорци, ще живеете в тъмнина. Като знаете това, пазете очите си, чрез които възприемате светлината. По-право казано: очите възприемат енергията, а мозъкът я преработва и превръща в светлина. „Тогава какво представлява външната светлина?“ Тя не е истинска светлина. Истинската Светлина е вътре в човека, тя се казва духовна светлина; външната я наричаме физическа светлина. Ако не е така, как ще си обясните защо даден човек при мъчнотиите на живота си казва: „Тъмно ми е пред очите“. Всъщност той е вън, изложен е на слънце, а говори за тъмнина.

Като ученици вие трябва да разбирате привидните неща, да не се спъвате в тях. Казвате: „Еди-коя си сестра се е облякла в шарена рокля“. Какво от това? И шарените дрехи са на място. Вижте как се облича Природата пролет: каквито цветове търсите, ще ги намерите в Природата. Кой е истинският модел: ясното небе или земята – кое предпочитате? Ще се ползвате от цветовете и на небето, и на земята: важно е всяко нещо да е на мястото си. Например какъв смисъл има, ако облекат стария с копринени дрехи, с бяла шапка, с бели обувки – и така да го погребат? Да се облече младият с копринени дрехи, това е на място, но не и старият, който вече е умрял. Каквото и да сложите на умрелия, нищо не го ползва. И на новороденото дете не са нужни копринени дрехи: за него е важно млякото на майката и чистите здрави пелени. То носи живот в себе си и това е достатъчно. Следователно за предпочитане е да се облечеш в прости чисти дрехи, но да носиш живот в себе си, отколкото да те облекат в хубави скъпи дрехи и да си мъртъв. За предпочитане е злото, ако носи живот, отколкото доброто, което носи смърт.

Една сестра от напредналите, като чула песента „Химн на Великата Душа“, поиска обяснения за новата песен. „Грее Слънцето“ – за кого? За праведния. „Светло е“ – за кого? За чистия. „Обвита е Земята“ – коя Земя? Светлата Земя – тя е обвита с топла дреха. Ако мислите, че тя е

обвита като мъргвец, не бих желал това. Сестрата търси по-дълбок смисъл в думите, затова иска обяснения. Не очаквайте да ви храня с биберончета! Детето се храни с биберон най-много една-две години. След това, ако майката го храни и с млякото си, тя започва да го отбива. В първо време то плаче, сърди се, недоволно е, но най-после се примирява. „Защо плаче детето?“ И вие питате като тази сестра, искате обяснения. Ще питате защо плаче детето, когато го отбиват, или защо детето се храни с мляко. Какво ще кажете, ако ви изнеса случаи от живота, където се раждат деца, които веднага почват да говорят и прохождат? В това отношение те са като пиленцата, които щом се излюпят, тръгват след майка си да си търсят храна. „Възможно ли е това?“ Възможно е, но на Небето: там новородените деца могат да ходят и да говорят като възрастните – там няма разлика между деца и възрастни.

Мнозина се питат наистина ли е възкръснал Христос, или не. Някои вярват във възкресението на Христа, а други казват, че Христос никога не е съществувал като действителна личност, следователно Той не е слизал на Земята, не е страдал и не е възкръсвал. Питам: може ли Бог да страда, да умира и възкръсва? Човек умира, а Бог възкръсва! Божественото се проявява и в смъртта, и във възкресението. „Защо умира човек?“ Защото смъртта е присъща на човека. „Защо възкръсва?“ Защото Бог се проявява в него. Ние живеем и мислим, че няма да умрем; и като умираме, мислим, че няма да възкръснем. Като човек ще умреш, а чрез Божественото в тебе ще възкръснеш. Тези мисли влизат в общия живот. Днес всички хора се натъкват на противоречия. Всеки иска да бъде красив, да живее добре, и ако не е красив, страда. Никой не разбира в какво се заключава красотата. Среждали ли сте човек, който представлява образец на красотата? И аз не съм срещал още красив човек в истинския смисъл на думата, обаче има модел за красотата. Красивият човек отговаря на следните качества: той има неизменна Любов, Знание, което постоянно расте, и съвършена Свобода. Красивият човек е абсолютно свободен – от него лъха свобода. Обаче

красивият има и други качества – той е разумен, любещ. Що е Любовта? Това, което всякога дава и нищо не взема; това, което постоянно тече, без да изтича. Оставям на вас по-ясно от това да го обясните – така е на човешки език.

Който само иска, той не може да разбере Любовта: за да я разбереш, трябва да даваш. Първо ще възприемеш Любовта, а после ще даваш; и колкото възприемеш, толкова ще даваш. Чешмата и изворът поддържат принципа на вечното даване: чешмата колкото приема, толкова дава. Ако не разбирате този закон, вие ще поставите кран на чешмата и ще спрете Любовта. На място ли е този кран? Няма човек на Земята, който да не е сложил кран на чешмата си. Жената се опитва по няколко пъти на ден да завърти крана на своя мъж – да не изтича водата навън. Ако изтече малко повече вода, отколкото трябва, тя вдига шум, сърди се и казва: „Изтече светата вода!“. Жената мисли, че само тя има право да отваря и затваря крана на мъжа си; ако някой си позволи да пие от тази чешма, тя повдига източен въпрос. И мъжът по няколко пъти на ден проверява крана на жена си, за да не изтича водата. Така постъпва и братът със сестра си, господарят със слугата – постоянно проверяват крановете. Такъв е животът на сегашните хора. И по отношение на мене всеки ден се изреждат хора, да проверяват дали моят кран е затворен. Те затварят, аз отварям; ако намерят крана отворен, питат: „Кой отвори крана?“. Сестра или брат, които отварят крана, и други, които го затварят, са от една и съща категория. Дойде някой при мене – отвори крана; като си отива – затваря го: значи само той да се ползва. Дойде друг – и той прави същото. Не е ваша работа да отваряте и затваряте човешките кранове, не е позволено да поставяте кран на човешката душа. По-добре е да има кал пред чешмата, отколкото прах. Най-лошият живот с отворен кран е за предпочитане пред най-добрия живот, но със затворен кран. Сега чешмите на всички християни са със затворени кранове.

Така е на Земята, обаче на Небето всички чешми са с отворени кранове и пред тях няма никаква кал. „Защо

няма кал?“ Почвата е такава, не може да се разкаля. Който се опита да внесе малко кал, веднага го изпращат на Земята. На Земята не може без кал, а на Небето калта е изключена. Сега аз говоря на небесен език с човешко съдържание, а с ангелски смисъл. Всяка чешма, която тече непрестанно, представлява ангелски език; чешма, която ту се отваря, ту се затваря, представлява човешки език. Ще ви кажа една особена мисъл: Христос пострада, без да е пострадал; възкръсна, без да е възкръснал. Това значи: Христос пострада, умря и възкръсна за хората, чиито кранове бяха затворени. Той се яви пред ангелите такъв, какъвто всякога е бил. Човек се каля на Земята, а се чисти на Небето – по никой начин на Земята не може да бъдеш чист. Ако мислиш да се очистиш на Земята и тогава да отидеш на Небето, няма да успееш. На Земята ще се каляш, щеш не щеш, но щом помислиш за Небето, ще се очистиш – там калта се превръща на злато, в нея е вашето богатство.

Казвате: „С вяра всичко се постига“. За каква вяра говорите? Под „вяра“ аз разбирам онази сила, която върши чудеса. С такава вяра в Бога и грешникът става праведен: достатъчно е той да си помисли за Бога, за да изчезне и най-малката следа от неговия грях. Като се огледа, той вижда, че е очистен, че някога е бил грешник, това за него е сън. Учениците на Христа казаха: „Учителю, придай ни вяра“. Днес младите не искат вяра, но любов и красота, те искат да бъдат красиви, да бъдат обичани. И това може. „Как?“ Ще отворя крана на сърцето им, за да потече Любовта навън; ще отворя крана на ума им, за да потече знанието навън; най-после ще отворя крана на душата им, за да потече Истината навън. Така се преобразяват младата мома и младият момък, те оживяват и възкръсват.

На Земята човек трябва да умре, за да се отворят в него крановете на Любовта, Мъдростта и Истината. Това значи да умре човек за дребнавостите в живота и да се отворят крановете на сърцето, ума и волята му. Един ден една сестра се приближава до мене и ми дава нещо. Мъжът ѝ гледа това и сърцето му се свива – не е доволен от

жена си. Казвам ѝ: „Нека мъжът ти ми даде това, което си определила, така е по-добре, иначе той ще се сърди и ще произлезе цял скандал“. Според мене има един морал, който произтича отвътре – той не се учи отвън, по правила. Грехът не е отвън – той е вътре в човека. Някой може да седи със затворени очи, никого да не поглежда, а вътре да има нечисти желания; може да седи затворен в стаята си, да не се среща с хора, а грехът да е в него. Друг може да е между грешници, но вътрешно да е чист, да няма нечисти желания. Външният свят за човека е такъв, какъвто е вътрешният – това е мистичното разбиране за живота. „Кое е истинското право?“ Божественото: то дава на човека живот, знание и свобода. Дръжте се за него и не питайте кой заслужава повече и кой – по-малко: докато си задавате този въпрос, всякога ще бъдете в противоречия.

„Искам да бъда красива.“ „Защо?“ „Не зная, но искам да съм красива, да ме харесват хората.“ Има смисъл да бъдеш красива, но да не внасяш съблазън в никого. Красивата жена може да съблазни мъжа. „Има мъже, които устояват на всякаква съблазън.“ Зависи до каква температура са ги нагрели. Мъжете и жените са като металите – топят се при различни температури. Калаят и оловото се топят при ниска температура, желязото и медта се топят при висока температура, а среброто, златото и платината – при още по-висока, около хиляда и над хиляда градуса. Ако красотата може да те разтопи, тя не е за тебе – потърси друга красота, която не може да те стопи. Някога човек трябва да се стопи, за да се пречисти. „Добре ли е да съм твърд, да устоявам на всички условия?“ Добре е, но ако твърдостта ти е хомогенна, свободна от всякакви примеси; ако има чуждо вещество в тебе, ти трябва да се стопиш – само така ще се освободиш от него.

Всичко можеш да разтопиш, но не и Любовта. Има неща, които и на най-високата температура не се топят: това са Любовта, Мъдростта и Истината. „Ама аз се топя.“ Щом се топиш, ти нямаш любов; щом се топиш, не си мъдър; щом се топиш, не си истинолюбив. Това са правила, които трябва да имате предвид. „За кого се отнасят тези

правила?“ За умния, за онзи, който разбира. Който не разбира Любовта, тя го стопява. „Какво да се прави тогава?“ Ще търсиш това, което топли, а не което топи. Това, което топли човека, е обичта. Любовта е за великите, за разумните хора, а обичта – за обикновените. Така гледам аз на нещата и така осмислям живота си, от това гледище аз се примирявам и с живота, и със смъртта. Че се е родил някой или е умрял, за мене това е безразлично. Аз не съжалявам, че някой е умрял, обаче съжалявам човека, който не разбира живота. Неразбирането на нещата е начало на страданията. И на вас казвам: радвайте се на всичко. Забогатяваш – радвай се, обедняваш – пак се радвай; болен си – радвай си, здрав си – радвай се. Че хората говорят лошо за тебе – радвай се; говорят ли добро – пак се радвай.

Като казвам, че трябва да се радвате на всичко, имам предвид съзнателно отнасяне към нещата. Ако се радваш, съзнателно да се радваш, ако скърбиш, пак съзнателно да скърбиш. Някой приема нещата с радост, но като изпадне в мъчнотия, с която не може да се справи, всичко отдава на дявола. Не е лош дяволът, той прилича на човека: облича се хубаво, говори добре, убедително; познава добре и женското, и мъжкото сърце, знае как да постъпва с тях. Само едно лошо има той, а именно: не признава Бога. Той казва: „В света съществуваме само аз и хората. Вън от нас никакъв Бог няма“. Въпреки това Бог го приема в Своя съвет, изслушва го. Един ден Бог казал на Сатаната: „Има един човек на Земята – Йов²⁵, който Ме обича и разбира, той разбира Любовта, Мъдростта и Истината. Ти познаваш ли го? Крановете на Любовта, Мъдростта и Истината са всякога отворени в него...“ „Прати мене, аз да го изпитам: ще затворя крановете му и тогава ще видя колко Ти е верен той“. Отишъл дяволът при Йов и завъртял крановете му. Нищо лошо няма в това, но страданията идат. Следователно ако страдаш, отвори крановете си: недоволен си – отвори крана, радостен си – не завъртай крана си. Недоволството ти се дължи на това, че някой е завъртял в тебе крана на Любовта, на Мъдростта или на Истината. „Какво да правя?“ Отвори ги!

Дръжте крановете си всякога отворени. Думата *кран* не звучи добре: съчетанието на буквите *к* и *р* не е хармонично. Буквата *к* е буква от астралния свят, тя съдържа качества на чувствения свят; буквата *р* е войнствена, тя трябва да се замести с по-мека буква. Думите *познание на Бога* не означават точно връзка с Бога – това е вътрешен копнеж на душата. Когато страда и се мъчи, човек изпитва известно напрежение – това е напор на човешката душа да види и познае Бога. Тогава човек е готов на всички жертви. И на Христа затвориха крана, но ангел слезе от Небето и отвори крана Му. Той каза: „Елате да ви покажа, че Аз вдигнах всички завеси“. И в Писанието е казано: „И завесата на храма се раздра“. Тази завеса представлява заблужденията. И домакинята си слага завеса в кухнята, зад която готви. Без завеси трябва да бъдете! При сегашното положение обаче животът без завеси би произвел големи скандали.

Снощи ходих на концерт. До мене седеше една млада жена с червисани устни. Гледам: цветът на устните не съответства на лицето ѝ, с очите си тя търси някого. Казвам: скоро ще се разтопи тази жена; тя не е много умна, кранът ѝ е завъртян, червената боя е калта на живота ѝ – тази боя говори за известна греховност. По-добре яж яйца, мляко, силна храна, ако искаш да имаш червени устни. Като се червисваш, ти запушваш порите си, откъдето иде Божи-ята Любов. Устата е мястото на любовта и разумността: с червисването ти затваряш крана на разумността – измий устните си добре. Една сестра, ревностна проповедничка, си червисваше устните. Намерила си приятел и напусна мъжа си. Хората се женят, за да имат живот, знание, да бъдат свободни; а сега, като се ожени, човек веднага влиза в затвора. Не се лъжете, женитбата е заробване, а не освобождаване. Истинската женитба подразбира мястото, където Божественото се проявява, тя не е ограничаване. Следователно сложете настрана всички мисли, чувства и постъпки, които ви сковават. Ние търсим свободата, аз съжалявам хората, които влизат в затвора на брака. Срещам едно, окован във вериги: съжалявам го, като чувам дрън-

кането на веригите. Той е тъжен, скръбен и не знае защо носи веригите; ако разбираше, той щеше да знае защо ги носи и лесно щеше да се освободи от тях. И апостол Павел беше окован във вериги, но се радваше: той знаеше защо ги носи.

Сега аз говоря за вътрешния живот на хората, не се интересувам от външния им живот, аз засягам само скритото във вас, което само вие знаете. Отворете крановете на Божията Любов, на Божията Мъдрост и на Божията Истина, чрез които Бог се изявява – там е силата на човешката душа. Тя отваря крановете и влива в тях Любовта, Мъдростта и Истината. Това е силата, която пази човека! Когато Любовта, Мъдростта и Истината са на място, всичко се нарежда добре; щом не са на място, всичко е в пълен безпорядък.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

2 април 1933 г., София, Изгрев

ПРИЕМАНЕ И ПРЕДАВАНЕ

Размишление

Ще прочета 1. глава от Евангелието на Йоана.

Защо е дошъл човек на Земята, защо съществува светът? Има ли друг свят освен видимия, има ли задгробен живот? Това са въпроси, които хората си задават. Те сами си отговарят, и то по най-различен начин. Мнозина приемат съществуването на невидимия свят, както и на задгробния живот. Като ставаш от сън, кажи си: „Аз съм дошъл на Земята да проявя Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата, Добротата“. Щом сте облечени в добродетели, можете да правите чудеса: Природата съдейства за придобиване на добродетелите. Например мухите и комарите са научили хората да работят – по-рано те са били лениви. В това отношение мухите са остен за хората: като видят ленив човек, на носа му кацне една муха, жилне го тук-там, докато го накара да се раздвижи. Без работа нищо не се постига! Искаш да бъдеш силен: докато не придобиеш трите велики добродетели – Любовта, Мъдростта и Истината – никога няма да бъдеш силен. Силата има отношение към тях.

Често хората се усещат претоварени, духът им е понижен, и се питат коя е причината за това. Те са се натоварили с непотребни мисли и чувства и не знаят как да се освободят от тях. Има начини за освобождаване от излишния товар, но хората трябва да се вглъбят в себе си – така те ще видят, че причината се крие някъде в миналото. Хората нямат представа за миналото, в което се крият впечатления и спомени от вековете. Учените правят изчисления за колко време се възприема едно впечатление в съзнанието. Някои са дошли до заключение, че едни впечатления се възприемат за една хилядна част от секундата, а други – за още по-малка част от секундата.

Важно е, че тези впечатления се задържат в съзнанието и се наслояват като излишен товар. Като работи съзнателно върху себе си, човек се освобождава от непотребните впечатления, иначе те всякога ще се преповтарят в съзнанието му и ще го измъчват.

Говори се за светски и за духовен живот. Щом е на Земята, човек минава едновременно и през двата живота. Светският живот е вън от човека, а духовният е вътре в него. Това е правилно. Стане ли обратното, човек потъва в света като лодка в морето. Правилно е лодката да бъде във водата, а не водата в лодката. Следователно вие ще бъдете в света, но не светът във вас. Ако мислите, че можете да се освободите от света, вие се лъжете – това е невъзможно. За да се освободите от света, трябва да се справите с всички противоречия – те са калта на живота, която всеки момент цапа човека. „Как да се освободим от тази кал?“ Ако си умен, ще направиш от нея нещо ценно, както грънчарят прави от калта хубави грънци. В тази кал растат всички плодове. Ако не си умен, ще се цапаш и ще страдаш. Умният, философът филтрира нещата – той никога не допуска в съзнанието си утайки. Който няма този филтър, ще пие мътна вода. Златарят изпитва нещата чрез огъня – той е пробният камък за него. Дръжте се и вие за този огън: аз го наричам Свещеният огън на Любовта. Прекарайте мислите и чувствата си през този огън и не се страхувайте от нищо: щом мислите и желанията ви се опекаат на Свещения огън, те стават безопасни; ако не минат през него, те са нечисти и всеки момент могат да ви изненадат.

И тъй, искате ли да придобиете чистота и святост, оставете се на огъня на Любовта: ще минете през страдания, но ще се очистите. Според мене който не е минал през страдания, той не знае що е чистота и святост. Страданиято е подобно на изгаряне: като страдаш, нечистотиите в тебе ще изгорят. „Не може ли без страдание?“ Ако можеше, пръв Христос нямаше да страда. Знаете, че Христос страда, Той мина през такива страдания, през каквито никой не е минал. И пророците страдаха, всички светии и велики хора също са страдали. Значи без страдания не

може: всяко благо се изкупва чрез страдания, а след тях идат радостите. „Защо се радва човек?“ Защото е получил това, което е дал, или е намерил това, което е загубил.

Сега вие искате да изучавате окултните науки, да се запознаете с висшите светове, да разберете вътрешната страна на живота. Това е естествено. Човек дохожда до състояние да не може да се познае. Той иска да познае себе си, да намери мястото си във вечността. Страшно е състоянието, когато човек изпада в раздвояване на съзнанието: той сам не се познава, не знае кой е и къде е. Друг път пък изпада в индиферентност – и това състояние е тягостно. Тогава човек нищо не харесва, нищо не желае: не му се яде, не му се пие – нищо не иска. В такова състояние човек мисли, че може и без ядене, и без пиене. Не е така! Като живееш на Земята, ще ядеш и ще пиеш: на физическия свят не може без храна. Изучавайте всички окултни науки, за да си помагате сами. Ползвайте се от вашите опитности, както и от опитностите на своите близки, за да решавате задачите си правилно.

Като ученици вие трябва да изучавате Любовта във всичките ѝ прояви. Някои мислят, че най-високата форма на Любовта е майчината, според други най-висока е приятелската. Нито майчината любов, нито приятелската са меродавни. Аз имам предвид онази Любов, която освобождава човека от всички противоречия – тя внася мир в неговата душа. Тази Любов определя отношенията на хората към майката, към приятеля, към всички окръжаващи, следователно любовта към майката, към приятелите е частична любов. Един ден може да изгубите тези форми на Любовта, без да сте изгубили Любовта. В Любовта няма загуба, няма смърт: онзи, когото обичаш, той никога не умира; и който обича, също не умира. Смърт съществува там, където няма Любов. Когато Бог престане да обича хората, те непременно ще умрат. Това е по човешки казано. Значи смъртта е състояние на безлюбие. И Христос, като минаваше през големи страдания, каза: „Господи, защо си Ме оставил?“. Той трябваше да мине през страдания и да умре, за да възкръсне; Той знаеше тайната на Живота, но се остави да мине през най-големите изпитания.

Силата на Христа се заключава в това, че Той запази връзката си с Бога. И на вас казвам: запазете тази връзка! Вън от връзката ви с Бога никаква философия не съществува: всички други неща ще придобиете само ако запазите връзката си с Бога, тя е една от необходимите връзки. Може да учите, да придобивате знания, да развивате дарбите и способностите си, но без връзка с Бога всичко е безсмислено. Всичко може да изгубите, но ако сте в общение с Бога, вие ще придобиете възкресение. Питаш: „Защо съм дошъл на Земята?“. За да се натовариш с Любовта. Каква е разликата между Божията Любов и човешката? Божията Любов е достояние на всички живи същества, а човешката не е достояние на всички. Например като човек ти не можеш да обичаш всички еднакво: към коня, към вола, към котката имаш едно отношение, а към човека – друго; даже и към хората любовта ти е различна. А Бог обича всички еднакво. В Божествения свят всяка вдишка е Любов: ще приемеш една вдишка и после ще я изпуснеш навън. Всяко вдишване внася нов подтик на Любовта. Щом приемеш Любовта, ще я предадеш навън: значи непрестанно ще приемаш и ще предаваш. Така е от Божествено гледище, обаче от човешко гледище, като приемеш Любовта, ти я задържаш за себе си, не искаш да я предадеш.

Човешката любов трябва да се пречиства, иначе тя внася нечистотии в организма: тя е причина за нечистата кръв в тялото. Да пречистиш човешката любов, значи да я заместиш с Божествената – сама по себе си тя не може да се пречисти. Каквото и да правите, човешката любов си остава човешка, не може да се измени. Като живееш по човешки, ще обичаш по човешки и ще умреш по човешки. Питате: „След колко време ще приемем Божията Любов?“. След една секунда: всяка секунда можете да приемате тази Любов и да я предавате – това е момент на съзнанието. Скръбен си, мислиш, че никой не те обича: достатъчно е да си помислиш, че има Един, Който те обича, и скръбта ти веднага ще изчезне. Има светии, които са прекарвали цели 20 години в пустинята, за да приемат Божията Любов. Това е много дълъг период, който се рав-

нява на хиляди години. Според мене достатъчно е да прекараш в пустинята една секунда, за да възприемеш Любовта на Бога. „Възможно ли е това?“ Възможно е. Едно е нужно: да премахнете всички прегради и противоречия между Божията Любав и човешката. „Защо трябва да се махнат преградите?“ Махни ги и не питай! Боли те ръка: превържи я и не питай защо те боли. Колкото повече я човъркаш, толкова по-зле за тебе: ще я превържеш и ще я оставиш да зараства. Ще благодариш на Бога, че не си по-зле, отколкото може да бъде, и като оздравееш, пак ще благодариш на Бога, че си добре. „Не може ли без рана?“ Не може. Който е ходил на бойното поле, все е бил раняван – той се е върнал с някакъв отличителен белег, знак за геройство.

И Христос, като дойде на Земята, опита този закон, и Той не беше свободен – приковаха ръцете Му с гвоздеи. И до днес още Той носи белезите на ръцете и на краката Си. Като Го викат да дойде пак на Земята, Той поглежда към ръцете и краката Си, поглежда към хората и казва: „Ако сте от онези, които още забиват гвоздеи на ръцете и на краката на хората, не дохождам“. Тогава Той пита учениците Си: „Кой от вас не е бил закован на кръста?“ Ако се обади някой, че не е опитал този кръст, него праща на Земята. Няма да остане човек, на когото да не забият гвоздеи: всеки ще мине през Христовия кръст. Където има чук и гвоздеи, там владее човешки порядък. Следователно, ако искате да бъдете хора на новото, на Божественото, откажете се от човешкия порядък, т.е. от вашите чукове и гвоздеи.

*Проявената Любав на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

9 април 1933 г., София, Изгрев

ДРЕХА НА ЖИВОТА

Размишление

Ще прочета 2. глава от Йоана.

Едно нещо поддържа съзнанието на човека – идеята за младостта. Човек трябва да бъде млад. Какво означава младостта? Да си млад, това значи да любиш. Да имаш любов в себе си, значи да имаш живот: Любовта се познава чрез живота. Който живее, той има Любов, който умира, губи Любовта. Следователно докато имаш любов в себе си, всякога ще живееш; щом изгубиш любовта си, ще умреш. Когато човек има наченки на живот в себе си, той се подмладява: без младостта животът не иде. Като изгубиш живота си, казваш, че си остарял. Под „старост“ разбирам залязване на живота, а под „младост“ – изгряване на живота. Дето е животът – там е Любовта: като живееш, ти си в резултата на Любовта. Казано е, че Любовта ражда живота. Ако животът е лишен от младостта, той никога не може да се разбере.

Второто нещо, което поддържа съзнанието, е идеята за старостта. Човек трябва да бъде стар, т.е. мъдър. Ако в старостта няма мъдрост, тя остава неразбрана. Резултатът на Мъдростта е знанието. Старият трябва да има знание: ако си стар и нямаш мъдрост, ти си осъден на смърт; старост без знание нищо не струва. Както младият умира от липса на живот, така старият умира от липса на знание и мъдрост. Две причини има за остаряването: нарушаване закона на Любовта и нарушаване закона на Мъдростта. Младият нарушава закона на Любовта, а старият – закона на Мъдростта. Казвате, че е умрял някой стар човек. Според мене той не е стар: истински старият никога не умира. Защо? Защото живее в закона на Мъдростта. Кажете ли младият, че и без любов може, той ще умре; и ако старият

каже, че може без знание и мъдрост, и той умира. Ако чуете, че някой стар човек е умрял, ще знаете, че той не е стар. Следователно ако си стар, знай, че имаш и знание, и мъдрост: при това положение ти се радваш на живота.

Като говоря за младост и старост, ще повдигнете ред въпроси, ще кажете: „Защо старият и младият са осъдени на смърт?“. Защото не вървят по пътя на Любовта и Мъдростта. Ако искат да не умират, трябва да спазват законите на Любовта и Мъдростта. Цялото човечество, както и отделните хора, не спазват тези закони и вървят по свои пътища. Всички разбират младостта по един начин, а старостта – по друг, благодарение на което се отклоняват от правия път на живота. Новороденото дете го увиват в пелени, не му дават да мърда: според мене детето е дошло на Земята именно да се мърда, да се движи. Роденият не се нуждае от никакви пелени, от никакви повои – разбираше му е нужно. Превеждайте идеите *млад* и *стар* в прав смисъл. Не е млад онзи, който е току-що роден. Майката се радва на детето си, но тя не знае защо се е родило то – тя очаква да ѝ донесе някакво щастие, но остава излъгана. Вярно е, че детето носи щастие, но ако майката и бащата са стари, т.е. ако имат знание и мъдрост. Ако родителите нямат знание и мъдрост, т.е. ако не са стари, детето ще им донесе най-голямо нещастие.

И тъй, който влезе в духовния свят, трябва да бъде или млад, или стар, или дете, или възрастен. С други думи казано: в духовния свят ще проявиш любовта и знанието си. Любовта има отношение към сърцето, а мъдростта и знанието – към ума. Ето защо в разумния свят се проявяват само умните: там не се допускат глупави хора. Изобщо в разумния живот се проявява само положителното. Че някого са обрала, че някой счупил стомната си, че го уволнили от служба – това не са прояви на разумния живот; че някой е умрял, това не е проява на живота. Друг е въпросът, когато се ражда човек, когато детето ходи на училище да учи. Истинският живот подразбира придобивки. Че страдаш или се радваш, и това е на място: така ще придобиеш ценни неща. Радостите и скърбите са реал-

ностите на живота. Като страдаш, ти се обличаш в дрехата на живота; като се радваш, пак обличаш дрехата на живота. Като не си доволен от страданието, казваш: „Защо Господ ми даде тази дреха?“. По-добре ли е да те повие в пелени, да върже ръцете и краката ти? Широка е дрехата на страданието, в нея можеш свободно да риташ нагоре-надолу. Благодарни за тази дреха!

Според мене страданието е най-красивата дреха, с която младият може да се облече. Дето е животът, там иде страданието. Като влезе в някой дом, то казва: „Аз ида между живи хора – ако тук няма такива, веднага ще си замина“. Като влезе между разумни хора, страданието казва: „Аз ида между вас, за да търся разумни хора. Аз искам да ме разберете и да придобиете нещо от мене“. Като изучавам хората, виждам, че те търсят лесния път, т.е. живот без страдания. Щом не искат да страдат, те ще останат голи. Защо? Защото не приемат дрехата на живота, та да се облекат в нея. Не е позволено да ходиш гол! Следователно доброволно ще приемеш страданието, за да се облечеш: то е долната дреха, която малцина виждат. Първо ще облечеш долната си дреха, а после горната. „Коя е горната дреха?“ Знанието. Наистина, който страда, той придобива знания: той облича горната си дреха, която всички виждат.

Красива е дрехата на знанието! Всички хора желаят тази дреха, обаче знанието не отива при човек, който не е страдал. Щом види, че той е гол, то казва: „Като се облечеш, тогава ще те посетя – аз нямам нищо общо с голи хора“. Който не е облякъл дрехата на страданието, той не може да облече дрехата на знанието – това е правилото на живота. През тази опитност са минали всички велики хора на Земята. Много пъти сте ме питали защо страдате и аз все съм мълчал. Днес ви казвам: страдате, за да се облечете, да не ходите голи. „Ние не искаме тези дрехи.“ Щом не ги искате, продайте ми ги – аз съм готов да ги купя. Ако отворите моя гардероб, ще видите, че е пълен с дрехи на страданието, купени от хора – от мъже, жени, деца. Купил съм ги, но съм готов и да ги продам. Дојде

някой при мене, иска да го уча, да му преподавам Новото учение. И това може, но първо ще му продам една дреха на страданието. След това ще започна да го уча.

Първо човек се облича с дрехата на младостта – тази дреха наричат дреха на страданието. Ето защо, който не може да облече тази дреха, не може да се подмлади, не може да се нарече млад. Това е закон: няма същество, от каквато йерархия да е, като стъпи на Земята, да не облече дрехата на младостта. Който се откаже от дрехата на страданието, той е осъден на смърт. Питате: „Защо иде страданието?“. За да обикнете смъртта, т.е. да се примирите с нея. Облечете дрехата на страданието доброволно, за да приемете Любовта и живота: щом животът е с вас, и Любовта ще бъде с вас. Дето е Любовта, там страданието се понася лесно – Любовта украсява дрехата на страданието. Който не познава дрехата на страданието, не познава и своята Майка.

И тъй, не се притеснявайте, но приемете страданието с любов. Това се отнася до онзи, който търси истинския живот. Не е достатъчно да кажеш: „Ще се страда, не може да се освободим от страданията“, или не е достатъчно да се каже, че Господ ще обърше съзидателите ни. Христос има предвид онези страдания, които осмислят живота. И аз говоря за тези страдания. Що се отнася до човешките скърби и страдания, които ни тровят, това е друг въпрос. Следователно приемете страданието и го свържете с младостта. Ако страданието не ви подмладява и не носи Любовта, то нищо не ви ползва. Отнасяйте се съзнателно към страданието, към неговата дреха, и за никаква цена не я продавайте. Докато сте облечени с тази дреха, вие всякога ще бъдете здрави; щом я изгубите, всички нещастия ще ви сполетят. Като дойдат страданията и нещастията, не питайте защо идат: те идат по единствената причина, че сте изгубили дрехата на страданието.

Аз мога да изнеса много примери от живота, за да видите, че мисълта ми е права: не може без страдания. Който няма дрехата на страданието, той е изложен на външни неблагоприятни условия: на течение, на хапане от мухи и

насекоми и др. Чрез тази дреха Природата защитава човека от външните условия. Ето, и Христос – Син Божий, слезе на Земята и облече дрехата на страданието. Само така Той можа да изяви Божия живот. Ако не беше облякъл тази дреха, Той не би могъл да изяви Божията Любов. Христос разбираше закона на Любовта и страданието и каза: „Чашата, която Бог Ми даде, да я не пия ли?“. Той изпи тази чаша и прие истинския живот. Чашата на страданието носи живота. За онзи, който не разбира смисъл на чашата, тя е горчива; за онзи, който я разбира, тя носи живот. В този смисъл страданието е еликсир на живота. Младият не може да бъде силен, ако не е облечен в дрехата на страданието: голият не е силен. И старият без знание е също гол.

Човек минава едновременно през две състояния – през състоянието на младия и през състоянието на стария. Ако не може да ги използва разумно, той всякога остава гол. Ето защо младият трябва да се облече с дрехата на страданието, което води към Любовта, а старият – с дрехата на знанието, което води към Мъдростта. Под „мъдрост“ разбирам духа в човека. Не можеш да се наречеш човек, ако нямаш дух, който те води към знанието. Духът открива тайните на човека, той го укрепва и въздига, Духът е майка, баща и приятел на човека. Ако не е така, много ще чакате, но нищо няма да придобиете; без силата на духа и вярата е безпредметна. Някой очаква щастие след смъртта. Щастие е във възприемането на живота – без живот няма щастие. Следователно, ако приемаш истинския живот, и днес можеш да бъдеш щастлив. „Как да се справим с нещастията?“ Че кое ви прави нещастни? Искате да отидете на Небето, там да намерите щастие. Лъжете се: в Небето има същества, които абсолютно спазват Божиите закони. Там всички са облечени в дрехата на страданието – за тях се казва в Писанието, че са облечени в бели дрехи. „Как са станали бели?“ Чрез страданието. Значи страданието избелва дрехата на човека, прави го светъл и чист.

Сега, като говоря за страданието, имам предвид раз-

браното страдание. Който се страхува от страданието, не го разбира, той казва: „Предпочитам да умра, отколкото да страдам“. Не е така! Смъртта има смисъл, ако води към възкресение – иначе тя не е на място. Да умреш, за да избягаш от страданията, това е неразбиране на живота: в такъв случай по-добре е да страдаш, за да научиш нещо. И като придобиеш знания, можеш да умреш. Тогава ще дойде възкресението. Знанието и страданието вървят паралелно, както смъртта и животът. Ще живееш, докато се учиш: щом престанеш да учиш, ще грешиш; тогава, за да не грешиш, иде смъртта. „Защо се ражда човек?“ За да се учи и да прави добро. „Защо умира?“ За да не греши. Като живее, човек опитва благата на живота; като умре, той отива в другия свят, за да разбере условията на новия живот.

Ще се върна пак на въпроса за младия и стария. Като млад няма да мислиш само за радостта и удоволствието, но доброволно ще приемаш страданието. Ще облечеш най-красивата дреха на живота – страданието, и ще вървиш напред. „Отде ще я намеря?“ Аз ще ти я дам, но с едно условие – да не грешиш. Стрешиш ли, ще я взема назад. „Може ли да живееш и да не грешиш?“ Ще грешиш, но без да цапаш тази дреха – тя ти е дадена да учиш. Като придобиеш нужното знание, ти ставаш стар в истинския смисъл на думата. Една от задачите на живота е човек да бъде облечен. „Не сме ли облечени?“ Вие сте облечени само отвън, а вътре сте още голи. Само онзи е облечен и вътрешно, който е минал през великите страдания на живота: той е придобил знания, станал е мъдър. „Няма ли друг живот, без страдания?“ Такъв живот не съществува. Няма по-красив живот от сегашния!

И тъй, търси Любовта, за да намериш живота; търси живота, за да се облечеш в дрехата на страданието. Тази дреха е бяла: така се обличат ангелите – с бяла дреха, препасана с пояс. Тя е символ на младостта и знанието, т.е. на Любовта и Мъдростта. Тя е най-скъпата дреха на живота. Като видиш човек, облечен с такава дреха, ще знаеш, че той е минал през страданието, очистил се е и е придо-

бил Знанието и Мъдростта. Облечен с тази дреха, човек се ползва от всички възможности да опита благата на вечния живот.

Желая ви да се облечете в дрехата на страданието и знанието – само така ще бъдете деца на Любовта и Мъдростта. Блажени сте, ако майка ви се нарича Любов, а баща ви – Мъдрост. Блажени сте, ако се облечете отвън и отвътре с най-новата великденска дреха.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

16 април 1933 г., София, Изгрев

ПРИМИРЕНИЕ

Размишление

Ще прочета 3. глава от Йоана.

Често хората се намират в големи противоречия. Защо? Защото са близо до бреговете на световното море. Ето защо и на вас, каквото и да ви се каже, забравяте всичко – морските вълни го заличават. Много хора пишат нещо по брега на морето, но нищо не остава от написаното – морските вълни го заличават. Пишеш нещо за Любовта, но и то се заличава. Защо? Не е приложено! Говориш за Любовта, без да я прилагаш, пишеш за нея, пак не я прилагаш. В Любовта има нещо общо за всички хора и частно за всеки едного, но малцина различават общото от частното. Например обичаш парите, събираш ги и ги туряш в касата си, за да им се радваш. От време на време ги поглеждаш, да не би някой да ги е взел, казваш: „Искам да ми се намират тези пари, да ги употребя за нещо добро, всички да се ползват от тях“. Право мислиш, но не постъпваш право: ти мислиш само за себе си, искаш да се осигуриш с тези пари. Наистина, полезни са парите, но докато има хляб; ако няма хляб, нищо не струват – парите са условие за хляба. Когато има изобилие, и без пари може, но ако няма хляб, парите са безпредметни. Хлябът символизира Божията Любов, следователно без Божията Любов не може, а без човешката може. С други думи казано: без пари може, но не и без хляб; хляб без пари може, но пари без хляб нищо не са. Турете човешката любов на мястото на парите, а Божията – на мястото на хляба: така поставени, те ще ви дадат истинското разбиране за живота. Само при това разбиране човек може да бъде свободен.

Има една област в човешкия живот, която никога не може да засегне – тя е областта на посвещението. Дето е

Истината, там е посвещението. Следователно който носи Истината в себе си, само той може да се нарече посветен; дете няма противоречия, смърт, там е истинското посвещение. Докато дойде до това посвещение, човек ще носи дрехата на страданието. На Земята без тази дреха не може, на Небето обаче тази дреха стои в гардероб и се облича само на празник и в тържествени дни. Законът на Небето е обратен на този на Земята: там съществата се обличат всеки ден в дрехата на радостта, а в празник – с дрехата на страданието. На Земята човек всеки ден облича дрехата на страданието, като работна дреха, а на празник – дрехата на радостта. „Как да разберем това?“ Както можете – това е ваша работа – важно е да мислите право. Това е Истината: ако я разберете, блажени сте; ако не я разберете, ще учите, докато я разберете.

Ще обясня тази мисъл със следния пример. Имате двама ученици, и двамата учат: единият всякога завършва с хубави бележки, а другият – едва с тройки. Защо е така? Първият е способен, даровит – лесно учи и учителите го обичат, разположени са към него; другият не е способен, но трудолюбив – по цели дни учи и едва изкарва тройки. Първият носи Истината в себе си и я прилага, а вторият сега я изучава. Ще кажете, че първият ученик получава незаслужено шесторки. Не е така: всяка незаслужена бележка лесно изчезва, тя не е трайна. Заслужената бележка е валидна за всички времена, тя никога не губи цената си. Това се отнася и до физическия, и до духовния живот. В духовните гимназии единицата се превръща на шесторка, а шесторката става единица. Кога? Когато не е заслужена. Каквато бележка и да пишат на ученика, в края на краищата тя ще се превърне на число, което той заслужава. При това положение може ли да има пристрастие? Представи си, че се намиращ в свят, дето не можеш да кажеш никаква лъжа. И да кажеш една лъжа, всички ще я знаят: тя ще се подложи на опит и ще стане обективна. Следователно в невидимия свят лъжата е изключена. Без да излъжеш, достатъчно е само да помислиш нещо невярно, ти ще се засрамиш. И тогава, каквото кажеш, трябва да го

направиш. Например казваш, че обичаш някого, без да го обичаш. Това е лъжа! На Земята можеш да лъжеш, колкото искаш, но в невидимия свят ще те опитат доколко говориш истината. „Ама аз обичам Истината!“ И тук ще те изпитат: не можеш да говориш за Истината, без да я прилагаш.

Преди няколко дена дойде при мене един млад човек, правоверен. Наблюдавам го – той иска да живее по евангелски: обръснал брадата си, остригал косата си съвършено, до голо, накривил шапка и ме поглежда. Той иска да каже: „Виждаш ли, остригал съм се според думите на Павел, който счита за безчестие мъжът да носи дълга коса“. Започва да ми проповядва и мисли, че само той знае Истината, само в него живее Бог; що се отнася до другите хора, още не е дошло време Бог да се всели в тях. Слушам го и си мисля: „Това е детектив от духовния свят, дошъл да изпитва хората“. Като го изслушах, казах му: „Ти си човек, който не вдъхва никакво доверие, никаква святост нямаш. Ти имаш само табелата на свят човек, без да си такъв: криеш в себе си едно големство, искаш да се поставиш по-високо от другите, искаш да разбереш кой е по-правоверен – ти или аз, т.е. кой от двамата ни е на правата страна. Един от двамата е на правата страна. Ако ти си по-прав, това е от твое гледище. Може и прав да си. Същото се отнася и до мене. Какво ще доказваш кой от нас е прав и кой – крив. Ако аз съм крив, не си ти, който ще ме изправиш. Ако съм крив, такъв съм от памтивека, не отсега. Ако съм прав, такъв съм от памтивека, а не защото ти можеш да ме изправиш“.

Често хората изпадат в положението на този млад човек, който е остригал главата си, обръснал е брадата си, като е искал да мине за правоверен. С това той, без да иска, е предизвикал хората да влизат с него в спор. За такъв човек българската пословица казва: „Разпасал пояса си“. Той си мисли, че като носи Библията, минава за проповедник. Казвам: Старият Завет е залязъл вече, свещите, които се употребяваха преди хиляди години, днес не се намират вече. Сега са нужни нови свещи, старите свещи отживяха

времето си. Като наблюдавам този човек, виждам, че е в тъмнина – на небето му не се вижда нито една звезда. Той има верую като онзи, който разчита на вложените си пари в банката: и той ще опита доколко може да разчита на тези пари. Ето защо всичко, каквото проповядваш, трябва да си го опитал. Той говори за Христа, но не Го е видял, нито Го познава. Не е лесно да познаеш Христа – познаването не е външен процес. От мое гледище този млад човек е представител на цяло общество от ненапреднали същества. Той минава за председател на това съдружие и иде с цел да се повдигне спор, да разискват хората по въпроси, които и на него не са ясни. Дали съм прав, или крив, това се отнася до мене; ако пък той е добър, това е за него, не за мене. Ако си справедлив, трябва да знаеш как да постъпваш. Ще кажете, че този човек е тръгнал между хората от любов, да им помага. Ако разделя хората, той няма любов в душата си.

Бащата и майката обичат своите деца повече от другите, но това не показва, че те са придобили Любовта. Колкото и да говори майката за любов, тя най-много обича своите деца. Тя казва, че обича чуждите деца като своите, но ако умре едно от нейните деца, тя плаче и страда, не може да се утеши; обаче ако умре някое чуждо дете, тя ще каже: „Такава е Волята Божия“. За нейното дете не казва, че това е Волята Божия, но пита защо детето ѝ е умряло. Ако Волята Божия е да умре някой човек, защо скърбите, че е умрял приятелят ви? Не е лошо, че човек скърби. Скърбта е необходимост, но някога тя не е на мястото си. Ако заминалият за другия свят е по-добре, отколкото на Земята, трябва ли да скърбите за него? Какво му допринасяте с вашата скръб? Друг е въпросът, ако положението му в другия свят е по-лошо от това на Земята. Важно е каквото знаете, да го прилагате, да не говорите само празни думи.

Стремете се към Божията Любов, която освобождава човека от всички ограничения. И Божията Мъдрост също освобождава човека от противоречията и мъчнотиите на живота, а човешката любов и човешкото знание го ограничават. Аз уподобявам човешкото знание на парите, а

Божественото – на хляба. Истинското знание представлява вътрешна връзка в човека, т.е. такава връзка, която обединява нещата. С това знание човек познава грешките си и лесно ги изправя. Обичаш някого, а се съмняваш в него: коя е причината за това съмнение? Защо трябва да се съмняваш, каква любов е тази, която причинява съмнение? Който прави погрешки, само той се съмнява. Да обичаш, това е Божествен подтик; да се съмняваш, това е човешко. Като придобиваш знания, ти трябва да различаваш Божественото от човешкото, да знаеш къде е границата между тях. Ако обичаш и ограничаваш, ти си пак в човешкото.

Казано е в Писанието: „Бог е Любов“. Следователно Любовта никога не ограничава, а и нея никоой не ограничава. Обаче Бог сам се ограничава: за да Го познаем, Той слиза до нас и се ограничава. Значи Бог се е самоограничил, но не се е ограничил. Какво представлява всъщност ограничението на Бога, не знаем. Едно знаем: дето действа Божията Любов, там има знание и свобода. От гледището на тази Любов Бог казва: „Прости на човека, забрави обидите му!“. Човешката любов действа обратно, тя казва: „Дай длъжника си под съд, не му прощавай. Ако на всички прощаваш, къде ще му излезе краят?“. Прости и не мисли за края, в Божията Любов законът е друг: там даваш едно, вземаш десет. Като следваш този закон, всякога ще печелиш. Ако вършиш Волята Божия, ти даваш едно, десет печелиш; ако вършиш своята воля, едно печелиш, а десет губиш. Това е закон, в който няма никакво изключение. Всеки човек има една кесия с преграда, чрез която отделя човешките печалби от Божествените. Вечер, като се връщаш от работа, отвори кесията си и прегледай в кое отделение има повече пари. Ако в Божественото отделение има повече пари, ти си живял по закона на Божията Любов; ако в човешкото отделение има повече пари, ти си живял по човешки. Ако искаш да знаеш как си живял, виж какво е състоянието на твоята кесия: дали е празна, или пълна, и кое от двете отделения е по-пълно. Никаква друга философия не може да разреши този въпрос.

Казано е: „Роденото от Бога грях не прави“. Раждането е естествен процес, който означава връзка на човешката душа с Бога. Веднъж създадена тази връзка, човек има условия за нов живот. И ако не греши, той е роден от Бога, ако греши, не е роден от Бога. Ако Божественото отделение на кесията ти е пълно с пари, ти си роден от Бога, ако човешкото отделение е пълно, не си роден от Бога. Според някои мярка за Божията Любов са чувствата. Чувства има и в човешката любов. Колко бащи и майки се жертват за децата си, обаче тази жертва е за човешкото, а не за Божественото. Друга е жертвата например на мъчениците, които са се жертвали за Господа. Важно е човек да знае дали жертвата, която прави, е на място. Все някога ще узнае: на Земята или на Небето, един ден ще научиш истината. Ще я научиш, но късно ще бъде. То е все едно да напълниш едното отделение на кесията си с пари и един ден да разбереш, че си живял по човешки, само за себе си. Мъчно ще бъде тогава да изправиш грешката си. На Небето грешките се изправят мъчно – там процесите са завършени. Следователно още от сутринта трябва да знаеш по кой път вървиш – по човешкия или по Божествения; още в началото ще знаеш по кой път вървиш.

И тъй, Бог е началото на нещата, а човек – краят. Следователно още в началото трябва да знаеш, че пътят, по който вървиш, е Божествен, а не човешки. „Не мога ли накрая да позная по какъв път съм вървял?“ Може и накрая, но много няма да се ползваш: то е все едно, като се върнеш вечер от работа, тогава да разбереш, че си вървял по един или друг път. Защо още в началото да не знаеш къде вървиш? Помни: не може да вървиш в човешкия път и да имаш Божествени резултати. И човешката любов има смисъл, но само за хората. Тя е полезна дотолкова, доколкото виното – за пияницата: като изтрезнее, той сам се чуди как не е могъл да се въздържа да не пие. С човешката любов човек постоянно трупа дългове: той пие, а кръчмарят пише на тефтера; ако не може да плаща, кръчмарят го дава под съд. Човешката любов се точи от бъчви и се продава с чаши или шишета: тя е опивателно средство, т.е.

ферментирало, а не сладко вино. Човешката любов е вода, взета от локвите и блатата, а Божията Любов е вода от чист планински извор. Може да пиеш блатиста вода, но само когато нямаш изворна, и ще пиеш толкова, колкото да не умреш от жажда. Обаче ако си пред извора, ще пиеш от неговата вода – няма да мислиш за блатото. Човешката любов е за предпочитане пред смъртта, но не и пред живота. Като живее, човек непрекъснато се развива, всеки ден придобива нещо ценно: така той върви от човешкото към Божественото и постепенно навлиза в правия път. Вашето бъдеще зависи от онзи капитал, който ви е даден от Бога: ще работите с него и ще го увеличавате.

Аз говоря за Божията Любов и за човешката любов като за присадки на Дървото на живота, т.е. на Божественния организъм. И двете присадки дават плод, но плодовете на Божията Любов не могат да се сравнят с тези на човешката любов: първите са вечни, а вторите – временни. Докато си в човешката любов, всякога ще грешаш. Не се смущавай от това! Казал си една обидна дума – нищо от това: на другия ден ще кажеш една добра дума. Днес си постъпил лошо с някого – на другия ден ще постъпиш добре.

Човек е дошъл на Земята да изправя грешките си, да учи и да се усъвършенства. Човек е служител, той заема всевъзможни служби. Ако си слуга, какво ще правиш? Ако си войник, какво ще правиш? Ако си ученик, какво ще правиш? И като слуга, и като войник, и като ученик ти трябва да проявяваш Божията Любов. Важно е да не говориш за Любовта, която живее в тебе: никой да не знае какво носиш в себе си, иначе ще се натъкнеш на изкушения. Някой дойде при мене и с часове ми говори за Любовта. Разказва ми, че обича хората, че им помага, че се жертва за тях, обаче щом излезе от стаята ми, веднага го поставят на изпит. Вместо да прояви Божията Любов, той постъпва по човешки. Казвам: ти си облякъл човешката любов в дрехата на Божията Любов и щом съблечеш тази дреха, виждаш, че сам си се лъгал. Едно от качества на Божията Любов е, че тя от нищо не се цапа; тя е извор, който

постоянно блика. Който има тази Любов, от нищо не се смущава: той е тих и спокоен, той никога не плаче и не въздиша – само човешкото плаче. Кръв излезе от порите на Христа, но Той не заплака, Той каза: „Господи, на Тебе предавам духа Си. Да бъде Твоята воля!“. Защо плаче човек? За да се освободи от излишния товар. Следователно има смисъл да плачеш, когато си много натоварен. Плачи, та да дойде някой да вземе част от товара ти, за да се облекчиш, обаче ако нямаш товар, няма смисъл да плачеш. Хората плачат и когато са натоварени, и когато нямат товар: в първия случай плачат, за да ги облекчат, във втория случай плачат, за да ги натоварят.

Много пъти съм ви говорил за Божията Любов. И днес ви говоря за нея, но въпреки това малцина я познават. Който живее в човешката любов, всякога е недоволен: и като богат, и като беден, той всякога казва, че нищо няма. Онзи, който живее в Божията Любов, всякога е доволен: и нищо да няма, той е доволен – мисли, че е в изобилието на живота. „Роденото от Духа е дух, а роденото от плътта – плът.“ Аз превеждам този стих така: роденото от Божията Любов е Божествено, а роденото от човешката любов е човешко. Който живее в Божията Любов, лесно се примирява с човешкото, но който живее в човешкото, не може да се примири с Божественото. Само Бог е в сила да примири човека със Себе Си, само Той знае тайната на примирението. Що се отнася до човека, той не знае начините, по които може да се примири с Бога.

Като говоря за човешката любов, не казвам, че не трябва да живеете в нея. Искам да ви кажа кога се предпочита човешката любов. Когато човек отива на Небето, за предпочитане е Божията Любов, когато слиза на Земята, за предпочитане е човешката любов. Една българска поговорка казва: „Корените на знанието са горчиви, а плодовете му – сладки“. Аз казвам: корените на човешката любов са горчиви, а на Божията Любов – сладки.

И тъй, нека остане в ума ви мисълта, че човешката любов е външна дреха на Божията Любов. Следователно ако Божията Любов не е вътре в човека, човешката любов

няма смисъл. Ето защо, за да има смисъл и цена човешката любов, вие трябва да подхранвате Божията Любов в себе си – само така човешката любов ще се примири с Божествената. Иначе, като външна дреха само, без никакво съдържание, тя е осъдена на смърт. Какво струва опаковката на книгата без нейното съдържание?!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

23 април 1933 г., София, Изгрев

ЦЕЛТА НА ЖИВОТА

Размишление

Човешкият живот ще завърши развитието си на Земята, когато човек постигне съвършенство. Някои, като чуват думата *съвършенство*, веднага се обезсърчават. Да бъдеш съвършен, това е висок идеал. Как ще го постигнеш, това зависи от твоето разбиране. Кога считаме, че една къща е завършена? Когато е измазана отвън и отвътре, когато е изчистена, измита и добре мебелирана: тогава човек влиза да живее в нея. Следователно и човек е съвършен, когато е придобил Любовете, Мъдростта и Истината, когато има знание, живот и свобода. Според някои да придобиеш съвършенство, това значи да престанеш вече да се развиваш. Не е така: съвършеният именно има най-много работа. Като помага на хората, той вижда докъде е достигнал и какво му липсва. На Земята съвършенство в абсолютен смисъл на думата не съществува. Съвършеният е с отворени очи, но и той като Павел казва: „Отчасти знаем и отчасти мъдруваме“.

Усъвършенстването не е механически процес. Казваш: „Искам да се отворят очите ми, да стана съвършен“. И това е възможно, обаче отварянето на очите в истинския смисъл на думата подразбира вътрешна работа. Исус казва на самарянката: „Да служим на Бога в дух и истина“. Това означава връзка с Бога. Без тази връзка нищо не се постига. Как ще оздравее болният, ако е лишен от въздух? Каквото и да му се говори, без въздух няма живот. Може да го обнадяваш, да му препоръчваш книги да чете и да учи, но докато е на леглото, нищо няма да постигне: болестта дълго време ще го мъчи. Той казва: „Докато съм болен, никакво бъдеще не ме блазни“. Първо човек трябва да се освободи от болестта, която го мъчи. Всички сте опитали

това: докато болестта ви мъчи, всеки ден минавате през различни състояния, всеки момент се мените. Това става и с най-напредналите. Има нещо в човека, което го мъчи, за което той не може да си даде отчет. Даже и ангелите не могат да се освободят от мъчението – от време на време са под негово влияние. Това се отнася до несъвършените ангели.

Христос казва: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш небесни“. Може ли човек да бъде съвършен като Бога? Ако остане сам, на своите сили, човек никога не може да бъде съвършен, обаче с Бога заедно той може да стане съвършен. Сегашният живот на хората не е дошъл до съвършенството, но един ден, когато се свържат с Бога, те ще станат съвършени. Засега Бог само се проявява чрез човека, но още не живее в него. Казано е: „Ще се вселя във вас и ще станете едно с Мене“. Това подразбира съвършенство. Днес всички хора се обезсърчават, отчайват се. Защо? Не са достигнали още съвършенството. Така е не само за отделния човек, но за цялото човечество: хората са свързани в едно цяло и заедно носят своите радости и страдания. Следователно сам човек не може да се радва: неговата радост е свързана с радостта на всички. Ако майката, бащата или детето са болни, останалите членове ще бъдат ли радостни? Привидно могат да се веселят, но вътрешно се безпокоят и смущават. Това се дължи на безпокойството на цялото човечество. И падналите души насочват умовете си към хората, искат помощ от тях. Така те им причиняват големи страдания: хората възприемат техните мисли като по радио и стават скръбни. Ще бъдеш ли спокоен, ако по своето вътрешно радио възприемаш зова на параход, който потъва? Ти си далече от парахода, на десет километра разстояние, чуваш вика на пътниците, но не можеш да им помогнеш. Какво ще бъде твоето състояние?

Сегашните хора се намират в положението на двама американци, които се разхождали с лодка по Ниагарския водопад, но неочаквано преживели голяма катастрофа. Те пийнали малко и изкривили направлението на лодката.

Тя се ударила в една канара и се разбила. Единият успял да се качи на канарата, която се разделяла на две части: едната част сочела към Съединените щати, а другата – към Канада. Вторият се понесъл по течението на водопада. Гледат го от брега, искат да му помогнат, но не знаят как; търсят начин, мислят, но не се решават – страхуват се да не се удавят. И на двамата положението било тежко. Единият стои на канарата, всред бученето и рева на водата. Той гледа как другият се носи по вълните и не може да спре. Питам: какво е било състоянието на тия двама американци? Който не е преживял тези състояния, той не може да си представи какво са всъщност вълните на живота. Ако си далече от водопада, лесно се философства. Най-после спасили първия, който бил на канарата.

Съвременното човечество е на върха на канарата. Ако не дойде спасението му, то ще слуша рева на водопада, без да намери спасението си. Питате: „Как са го спасили!“. Тези от брега подхвърлили една граната, вързана с дебела тел, към канарата. Така именно те изтеглили пътника на брега, спасили го. Не задържайте в ума си тази мрачна картина. Защо? Мрачното иде само когато човек е болен, когато страда. Дето е истинският живот, там няма нищо мрачно. Болести има и на физическия, и в духовния свят. Важно е да се излекуваш, без да остане следа от болестта.

Казано е в Писанието: „Който стои, да се пази да не падне“. Питам: защо не спасиха и двамата американци, а се спаси само единият? Казват: „Ако Бог иска, може да ни спаси“. Вярно е това. Бог желае спасението на всички, но не всички се спасяват. Единият американец бил много пиян, затова не могли да го спасят. Онзи на канарата бил по-трезв, могъл да се задържи там, докато му дойде помощ отвън. Някога хората се опиват толкова, че никой не може да ги спаси от нещастieto, ходят натук-натам като слепци. Дойде ден, някой изчезне, не могат да го намерят. Къде е отишъл? Ще кажете, че е заминал за другия свят. Ние знаем къде е той – заровен е в земята, т.е. погребали са го. Близките му казват, че е отишъл на Небето. Значи видимият човек е в земята, а невидимият – на Небето.

Казваш: „Не ми се живее“. Защо не ти се живее? Който не иска да живее, той не разбира законите на живота, той сам си решава съдбата. Човек не трябва да се заставя насила да живее: в него трябва да има естествен подтик към живот, да бъде свободен. Това е Волята Божия. Следователно само онзи може да се спаси, който абсолютно изпълнява Волята Божия. Тъй щото който има дълбоко вътрешно желание да се спаси, само той успява. Всяко разумно желание в човека е израз на Божията воля. Бог се изявява чрез нашите желания – Той събужда желанията в нас.

Днес ви говоря много неща, които трябва да прилагате, както прави онзи, който знае да пише и да чете. Ако ученикът, който се е научил да чете и да пише, се откаже да учи, той ще спре развитието си. Не, ще четеш и ще пишеш, ще се съобщаваш с майка си и баща си, с приятеля си. „Не може ли без това?“ Не може. Като четеш и пишеш правилно, ти ще се научиш да живееш правилно. Да пишеш красиво, това значи да водиш чист, красив живот – това е съдържанието на писмото. Следователно написано от нас е съдържанието на нашия живот. Всички хубави неща, написани от нас, остават в нашата вътрешна архива. Кой каквото напише на Земята, то върви след него. Онова, което ти си написал, измислил и изработил, то остава с тебе. Никой не може да ти отнеме изработеното и придобитото от тебе. Онова, което изучавате от другите, ще помогне за развитието ви, обаче важно за вас е това, което вие сами придобивате. Само така човек става силен, само така той се усъвършенства и става свободен.

Мнозина идат при мене, задават ми различни въпроси, но аз всякога не отговарям. Питате: „Защо трябва да вярваме в Бога и да Го обичаме?“. На този въпрос не отговарям. „Защо?“ Според мене той е много естествен. Да обичаш Бога и да вярваш в Него, това е в реда на нещата. Като Го обичаш, ще учиш. Някой ученик казва: „Аз обичам учителя си, но не уча“. Това не е правилно: не можеш да обичаш учителя си и да не учиш – щом го обичаш, с любов ще изучаваш неговия предмет. Учението не може да се замести с любов. Любовта си е любов, но ти ще учиш.

„Аз го обичам.“ Щом го обичаш, ще учиш: любовта и ученето вървят паралелно. Наистина, когато обичаш, можеш да учиш; ако не обичаш, не можеш да учиш – учение без любов не може. Оттук вадя заключението: който не учи, не люби.

И тъй, Любовта на Бога е мощна сила, чрез която човек придобива съвършенство. Що е Любовта и що е съвършенството, не може да се опише. Как ще фотографираш цялата Земя? Колкото е възможно това, толкова е възможно да опишеш Любовта и съвършенството. Ако фотографираш едната половина на Земята, втората половина не можеш да фотографираш. Обаче има същества, на които съзнанието е толкова широко, че обхващат цялата Земя: те я виждат от всички страни, те проникват и в нейната вътрешност. „Възможно ли е това?“ За съвършения е възможно, но не и за несъвършения.

Един момък отишъл на сватба в едно село. По пътя го заваляло дъжд. За да не се намокрят дрехите му, той се съблякъл гол. Преди да влезе в селото, той се облякъл в близката гора и продължил пътя си. Попитали го как толкова силен дъжд не го е наквасил. „Вървах много бързо, та дъждът не ме засегна.“ Не, той намерил начин да не се накваси: той скрил истината, не искал да каже, че се е съблякъл гол. Право ли е постъпил, като се е съблякъл гол? Интересно как му дошло наум да се съблече, за да не накваси дрехите си. И Адам остана гол, но като съгреши. Знание е нужно на човека, за да се пази от греха, както младият човек се е запазил от дъжда.

Какво е нужно на сегашните хора? Растене и развитие: това е идеалът на човешката душа. Като расте и се развива, човек се усъвършенства. Всички, които следват пътя на високия идеал, са станали съвършени. Христос дойде на Земята, за да изпълни мисията Си – така Той придоби истинско съвършенство. Който иска да бъде съвършен, трябва да изпълни известна мисия, която Бог ще му възложи. В лицето на Христа ние имаме образец на разумно служене. Христос каза на учениците Си: „Аз имам друга храна, която вие не знаете“. Каква е тази храна? Да изпъл-

ни Волята Божия. Всеки човек трябва да има една силна мисъл, която да привлича вниманието му към другия свят и да поддържа равновесието в живота му. В тази идея именно е силата на човека: тя е тил, основа на неговия живот. При такава идея човек е твърд, непоколебим, без нея той се люшка в живота, както параходът се люлее от вълните на морето и причинява морската болест. В Италия вече са намерили средство против морската болест: съвременният човек не се клатушка.

Сега аз ви говоря за пътя, по който са минали съвършените. През този път ще минете и вие. В пътя на съвършенството ще срещнете много противоречия, на които не трябва да обръщате внимание. Като четете живота на Христа, на Йов, на пророците, вие виждате примери, образци как трябва да се върви напред. „Защо Христос трябваше да пострада? Защо Йов е страдал?“ Каквито въпроси и да задавате, едно ще знаете: без страдания не може. Ще кажете, че и дяволът страда; и той страда, и той минава по пътя на страданието. „Някой си е счупил крака.“ Нищо, да върви напред. „Ама не може да върви.“ Като се изправи кракът му, пак ще продължи пътя си: важно е човек да изправи погрешките си. „Аз съм неразположен, нервен – така съм роден.“ Радвай се, че си роден така: какво те очаква, ако нямаш нерви? Това, което отличава човека от животните, е неговата нервна система. „Неврастеник съм.“ По-хубаво от това няма. „Много чувствителен съм станал.“ Че това е човекът. „Много мисля.“ Още по-добре. „Къде ще му излезе краят?“ Не мисли за това: краят си ти, а Бог е началото – като се съединиш с Бога, това е краят; сега е само началото. Значи човек трябва да вземе последното място, т.е. края. Всеки трябва да бъде край, омега, а Бог е алфа, т.е. начало. „Аз не искам да бъда опашка.“ Най-хубавото нещо е да бъдеш опашка: опашката движи рибата; колелото, което движи парахода, е отзад. Значи човекът е краят на нещата – следователно той туря в движение Божествените идеи.

Нека останат в ума ви следните неща: да служите на Бога в Дух и Истина и да бъдете съвършени. „Може ли да

бъдем съвършени?“ От вас зависи: дето има начало и край, там е съвършенството; дето няма нито начало, нито край, никакво съвършенство не се очаква. Щом Бог е изпратил една душа на Земята, тя може да бъде съвършена. Когато станете съвършени, ще влезете в света на възвишените души: там вашите напреднали братя ще ви признаят за съвършени. Ако не станете съвършени, дълго време ще се учите на Земята: ще слизате на Земята, ще се качвате на Небето, докато най-последно завършите развитието си. Колелото на живота ще се върти дотогава, докато добиете съвършенство – така именно ще се освободите от това колело. Значи ще се раждате и прераждате до деня на своето съвършенство: който много обича Земята, ще се преражда много пъти, докато най-последно пожелае да стане съвършен. Христос казва:

*Иде час и сега е, когато истинските поклонници
ще се кланят на Бога в Дух и Истина.*

И сега нека остане за размишление през целия ден мисълта: служене на Бога в Дух и Истина.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

30 април 1933 г., София, Изгрев

ВЯРА И ЛЮБОВ

Размишление

Ще прочета 5. глава от Йоана.

В прочетената глава се говори за къпалнята, в която дохождали болни да се лекуват. Тази глава има предвид пробуждането на човешката душа или разширяването на съзнанието. Всеки процес, всяка мисъл са дотолкова важни, доколкото оказват влияние върху съзнанието на човека. Някой мисли за себе си, че е добър, но какво всъщност е добротата, и той не знае. Малцина имат ясна представа за понятието *добро*, още по-малко хора имат представа какво е Бог. Все ще кажеш нещо за Бога, но това не е достатъчно. Христос казва за Господа: „Нито гласа Му сте чули, нито лицето Му сте видели“. Как се познава кой е чул гласа на Бога и кой е видял Лицето Му? Да видиш лицето на Бога, значи да се зарадваш; да чуеш гласа Му, значи да възкръснеш. Така ли е всъщност? Днес ти чуваш гласа на Бога и се криеш, виждаш Лицето Му и трепериш. Въпреки това искаш да се говори за Господа. Ти си в положението на онази майка, която изпратила сина си в странство да учи и когото срещнала, постоянно говорела за сина си. Защо говори за него? Обича го, той живее в нея.

Това е обикновено схващане. Така е с всички хора, които живеят на физическия свят, дето понятията се преплитат. Човек трябва да прави разлика между физическия, духовния и Божествения свят. Като прави това различие, той става господар на всички положения. Какво значи да бъдеш господар? Господарят не се безпокои. Докато се безпокоиш, ти си слуга; щом не се тревожиш при всички случаи на живота, ти си истински господар. Аз не говоря за онова олимпийско спокойствие – то е обикновено нещо. Аз съм срещал хора, духовни и светски, привидно с

олимпийско спокойствие, които викат най-много. Друг е въпросът за духовния човек, който вижда нещата в истинската им светлина: той не се заблуждава от позлатените предмети. Един ден дойде при мене един познат, който ми разправяше: „Намерих една богата рудница със злато, с лопата да го ринеш“. Всъщност той видял слюда в пясъка и го счел за злато. Слушам го – нищо не му казвам, но си мисля: „Ето един щастлив човек на слюдата. Той си мисли, че като извади това злато от пясъка, ще оправи обърканите си работи“. Мисля си също: „Само една дума да му кажа, лицето му ще потъмнее“. След време пак го срещам: той е носил пясъка на няколко учени да го анализират и те са се произнесли, че лъскавото е слюда. Той се чуди как се е излъгал. Казвам му: „Колко пъти човек се лъже! Да е един път – добре ще бъде“.

Духовният човек не се заблуждава. Златото се среща в самородно състояние, но не в такива люспи, както слюдата – то е в процес. Някога и нашите идеи за Бога, за духовния свят, за отношенията ни към ангелите са като познаването на златото: лесно можете да се объркате, да смесите златото със слюдата. Важно е да схващате вътрешната страна на Божественото – само то може да ви даде спокойствие, да не ви ограничава. Мъдрецът каквото пишне с ръката си, то става на злато, обаче той никога няма да пишне предмет, който не се превръща на злато. Като ви казвам това, във вас се явява идеята: „Да имаме и ние силата на мъдреца!“. Това е човешко желание. Мъдрецът е богат човек – неговата каса е пълна с чисто злато. Той е твой приятел: ако го обичаш искрено, златото от неговата каса ще мине в твоята. Обаче ти искаш да бъдеш самостоятелен, да не се ползваш от чуждото богатство, ти искаш да имаш силата на мъдреца. Питам: как ще бъдеш самостоятелен, като ходиш всред Природата да я обираш? Каквото и да правиш, няма да успееш. Казваш: „Аз съм самостоятелен, от никого не завися“. Хващаш кравата си, издоиш я и пиеш млякото ѝ: така доказваш, че си свободен, че имаш право на кравата. Свободен си да разполагаш с кравата, но докато тя е жива – щом умре, твоето право

над нея се свършва. Ти плачеш, че нямаш крава, не можеш да имаш вече мляко. Къде е твоята самостоятелност и независимост? Значи ти зависеше от кравата. Свободата има степени на прояви: свободен си физически, но не и духовно; свободен си духовно, но нямаш Божествена светлина. Тази е причината, дето човек иска да се освободи от ограниченията, обаче той трябва да разбира докъде се простира физическата, духовната и Божествената свобода. Желанието на човека да се освободи от ограниченията е на място, но той не знае начина как да се освободи. Ако се освободи от една нишка, с десет нови се обвързва: той прилича на петел, оплетен в кълчища.

Какво значи да попаднеш в кълчища? Ти си учен човек, свършил си университет, искаш да заемеш висока служба, да управляваш хората, обаче тези хора са свободни, не искат да се подчинят. Ти се чудиш какво да правиш, обръкваш се като петел в кълчища. Едно ще знаете: никой не може да управлява другите, докато не изправи първо себе си. Как ще станеш цар, да управляваш народа си, ако не си намерил правия път за управление? Има два начина на управление: механически – чрез насилие, и органически – по закона на Любовта. Да управляваш, това значи първо да познаваш себе си, и после – да познаваш окръжаващите. Под „окръжаващи“ разбирам ближните, които искат да служат на Бога. Ближният на твоята душа е онзи, който мисли, чувства и постъпва право. Той не е като пуяка – да ходи цял ден с разперена опашка и като му засвириш, да проточи носа си. Той се представя като важен философ, който разрешава дълбоки въпроси: ако го питаш защо си е проточил носа, ще каже, че с това иска да запази достойнството си пред пуйките. Като слушат гласа му, пуйките казват: „Като нашия пуяк няма друг – цял философ е“. Да, голям глупец е той.

Като говоря за пуяка, вие се смеете, а не виждате, че някога изпадате в същото положение: надуете се, проточите дългия си нос – мислите, че много знаете. Обаче господарят ви хване един ден, заколи ви и направи от вас едно голямо угощение. Къде отиде вашето крякане, къде

отиде дългият ви нос? Срещал съм много ревностни християни, които се хвалят със своята любов, със своята сила. Те казват: „Голяма благодат имахме от Бога, голяма сила се изля от Него, но сега нищо не остана...“ „Де отиде тази сила?“ „Едно време беше, но сега я няма“. Според мене това „едно време“ е физическо; Божественото постоянно расте и се развива, то никога не остарява. Ако си остарял, ти си на физическото поле; ако си на Божественото поле, вечно ще се подмладяваш. Ако си ограничен, ти си на физическия свят; щом искаш да се освободиш, ти си в Божествения свят. „Грешен съм.“ Ти си на физическия свят. „Искам да стана праведен.“ Ти си в Божествения свят. „Не мога да любя.“ Това е човешко. „Искам да любя.“ Това е Божествено. Ти, човекът, си на средата, между човешкото и Божественото, на границата между два свята. Божественият свят привлича твоето внимание, ти искаш да се освободиш от човешкия свят и да влезеш в Божествения.

Христос говори на евреите за Бога, за изпълнението на Неговата воля. Той е имал предвид вътрешната страна на въпроса за съвършенството. Според Него който върши Волята Божия, той може да бъде съвършен и свободен. Обаче евреите разбираха въпроса външно и казваха, че Христос се прави равен на Бога. По този начин те изпадаха в противоречие: те мислеха, че Христос иска да им се налага, да им влияе. Ето защо, когато казваш, че не обичаш никого, причината е, че ти мислиш как той иска да те ограничи, да ти се наложи. Ние обичаме никого, защото съзнаваме, че той не ни ограничава и ни обича, работи за нашето повдигне. В момента, когато той тури препятствие на пътя ни, ние гледаме вече другояче на него, не го обичаме. Това е психологически вярно. И детето, което обича майка си, щом забележи, че тя го ограничава, в този момент изменя мнението си за нея: то туря своето желание по-високо от това на майката.

И вие като децата се разколебавате в Господа, щом не получите отговор на молитвата си. Вие се питате защо, след като сте работили толкова години за Господа, нямате успех в живота си, чудите се защо работите на някой

безверник се нареждат добре, а вашите остават назад. Не се заблуждавайте: който не служи на Бога, не успява в живота си. Според мене не е право да очаквате работите ви да се нареждат външно. Да служиш на Бога с цел да си оправиш работите – това е външно, физическо разбиране на нещата. Да придобиваш благо по един неестествен, механически начин – това е неразбиране на живота. Благата принадлежат на Бога. Ти искаш в един момент да придобиеш много неща – това е невъзможно. В известен момент ти можеш да придобиеш само това, което ти се даде. „Защо не разбирам всички въпроси?“ Защото не ти е дадено. Бог е създал света: следователно от Него зависи кой колко може да получи. Ти имаш син и желаш той да те слуша, да изпълнява, каквото му кажеш. Синът се противопоставя, не иска да изпълни всички заповеди на баща си. Той има съзнание за баща си и за Бога и си казва: „Баща ми не е Бог, не мога да изпълнявам всичките му желания. Това не е съгласно с Божията воля“. Тази е причината, дете човек изпада в противоречие със себе си и със своя ближен. Вътрешно той разбира де е истината, но докато се бори със себе си, не знае кое да предприеме. Щом борбата престане и се определи в полза на Божията воля, той знае вече как да постъпва: той разбира, че същността на нещата е в Бога, т.е. в духовното начало в човека. Въпреки това често изпада в смущение, намира се на кръстопът, дете нещата не се появяват – там съзнанието не расте, то спира своето развитие.

Помнете: Бог действа във всяка пробудена душа. Затова трябва да имате само едно отношение – към Бога. Радвайте се, когато видите една душа, която разбира Бога: нейният успех да бъде твой успех и нейното повдигане – твое. Забелязано е, че когато броят на добрите хора расте, нашето съзнание се разширява; когато броят на лошите хора расте, нашето съзнание се ограничава. Следователно съществува едно колективно съзнание, което разширява, и друго, което ограничава. Спасението на човека не е в това – да съзнава, че е добър, но в това – да се присъединява към добрите хора, за да повдига общото ниво на ко-

лективното съзнание. Важно е да разбираш Божественото начало в себе си, а не да желаеш да бъдеш по-добър от другите: желаеш ли това, ти се натъкваш на противоречия. Ако мислиш, че не си добър, а сега трябва да станеш такъв, ти сам се заблуждаваш: то е все едно да мислиш, че семето, което посаждаш в земята, не е добро, но след посяването му ще стане добро. Всяко семе съдържа специфични качества, които се проявяват след посяването му.

Сега аз ви говоря за свободата, която може да премахне заблужденията ви. Със ставането си от сън запитайте се от какви връзки днес трябва да се освободите. Лягаш си вечер спокоен, разположен, а ставаш от сън неразположен, недоволен. Защо? Смущаваш се от работата, която ти предстои. Сънувал си нещо тежко, не можеш да се справиш с работите си: не се смущавай, ти се безпокоиш и в будния си живот, и в сънищата. Дръж се за Божественото в себе си, чрез което ще разрешиш всички въпроси. Казваш, че си бил някого насън, защото крадял. Дават те под съд, че си го бил. Той се оправдава, че не крадял, и ти носиш отговорност, задето си го бил. Обаче като се събудиш, виждаш, че и боят, и кражбата са илюзии на живота. Въпреки това все остава в тебе някакъв спомен от съня: ти не си убил муха, а те съдят, че си бил човек и си го убил. Голям герой те изкарват... Ще те съдят, че в съня си се караш с някого, казваш му обидни думи. Истински човек е онзи, който и насън, и в будния си живот постъпва правилно. Някой вегетарианец сънува, че яде месо, и сутринта, като стане, плюе – недоволен е от себе си, че се е изкусил от месото. Прав е той: ако е истински вегетарианец, не трябва даже да сънува месо.

Съществува един свят, наречен „свят на астралната кал“. Който мине през тоя път, и светия да е, ще се накаля; след това дълго време трябва да се чисти, за да се освободи от влиянието на тази кал. Щом се очисти от нея, човек влиза вече в света на свободата. Понеже мнозина от вас сте нагазили в тази кал, трябва да излезете от нея. Не е лесно да минеш през калта на света. Светии, които са минавали през астралната кал, са носели на краката си

гумени ботуши, които и до днес още стоят в калта. И аз съм виждал такива ботуши. В Новозагорско става голяма кал, в която хората често загазват. Един пътник попаднал в калта на едно новозагорско село и си мислел, че ще излезе благополучно оттам благодарение на здравите си галоши. Но той така загазил в калта, че едва се измъкнал и не забелязал, че галошите му останали в калта. Като се върнал вкъщи, тогава забелязал, че бил без галоши. Тръгнал да ги търси, но вместо тях той измъкнал едни ботуши. Щом са останали ботушите в калта, това показва колко дълбока е била тя: значи друг пътник, с ботуши на краката си, толкова е загазил в калта, че бил принуден да ги остави там и да продължи пътя си бос. Като знаете това, не се чудете, че и светии са загазвали в астралната кал и са оставяли ботушите си там. Според мене най-добре е да минеш през астралната кал бос, без никакви галоши и ботуши – така лесно се мие човек. Ще молиш Бога само за едно – да не се охлузят краката ти.

И тъй, като минавате през астралния свят, не питайте защо е такъв. Ако е за обяснение, аз мога да ви кажа много неща, но в желанието си да ви освободя от едно зло ще ви създам друго. Един богат човек срещнал на пътя си един бедняк, но добър, набожен човек. Богатият решил да му направи едно добро: да му покаже златото в кесията си, за да го научи да не се съблазнява от парите. Той отворил кесията си, в която блеснали златните монети. Бедният погледнал към тях и започнал да си мисли: „Ех, да имах това зло на разположение!“. Той се съблазнил от него. За да не се провали, започнал да маха с ръце, да се бори, за да се освободи от изкушението. Вместо да го кали, богатият го поставил на по-голямо изкушение. „Как трябваше да постъпи?“ Той трябваше да го направи свой наследник. Така постъпват в Божествения свят: когато искат да покажат на някого богатството си, те го правят свой наследник, за да не го изкушават. Такъв е законът на Любовта. Искаш да покажеш на някого колко го обичаш – каниш го вкъщи, угощаваш го. Това е все едно да му покажеш богатството си. Не, не му показвай богатството си, не му го-

вори за любовта си към него: вместо да го повдигнеш, ти ще го изкусиш, ще го поставиш на вътрешна борба. Ако му кажеш колко го обичаш, той ще уповава на тебе и няма да работи – така ти го поставяш на по-голямо изкушение. Ще кажете, че това е за Славата Божия. За Славата Божия е да го направиш наследник. „Какво ще остане за мене?“ Ако искаш да остане нещо за тебе, не му говори колко го обичаш и не му показвай богатството си. Щом му кажеш колко го обичаш, ще знаеш, че за тебе нищо няма да остане – той ще ти стане наследник. Колкото и да го обичаш, ще мълчиш.

Като говоря за мълчанието, имам предвид Божествения свят. Философията на Божествения свят се изразява чрез мълчанието. Колко си добър, колко знаеш: няма да говориш по това – ще мълчиш като риба; без да си риба, ще мълчиш като риба. Ако станеш риба, ще те хванат и ще те опекаат. Първите християни имаха рибата за свой символ, те гледаха на нея като на символ на чистотата. Да приличаш на риба, това значи да бъдеш чист като нея. Аз говоря за онези риби, които живеят в чиста планинска вода, а не за рибите, които живеят в плитки мътни води. Следователно само планинските риби са символ на чистотата в Божествения свят. Ако искаш да бъдеш чист, ще живееш в Божествения свят. И в Писанието се казва, че трябва да бъдем като рибите – чисти и мълчаливи.

Следователно вие трябва да се освободите от вътрешните си противоречия. Те неизбежно ще дойдат. „Как да не изпадам в противоречия, когато ме обиждат?“ Обидата е калта в живота. „Ама трябва да се повдигнем.“ Това е заблуждение: как ще се повдигнеш, щом живееш в Бога? То е все едно да живееш в Бога и да искаш да Го познаеш. Какво значи да познаеш Бога? Познаването не е външен процес. Семето, посято в земята, трябва да расте. Отде ще дойде животът в него? От земята, от Слънцето, от въздуха и светлината. Отде ще дойде животът на човека? От света, в който е влязъл. Значи както е за семето, така е и за човека: и той ще вземе нещо от хората и нещо от Бога. Дали съзнава това, или не, не е важно. Това е въпрос, кой-

то може да се обясни конкретно. Например да кажете, че трябва да бъдете добри, да си помагате и да се обичате, това е конкретно. Това е необходимо, но ако разбирате смисъла на живота. „Трябва да се живее добре.“ Така е, но ако мислиш, че отсега нататък трябва да живееш добре, ти си на крив път. Благодарни на Бога за всичко: и когато живееш в бистра, чиста вода, и когато живееш в мътна вода. „Роден съм в лоши условия.“ Кои са лошите условия? Може да си роден в колиба, а може да си роден и в царски палат: кое от двете е за предпочитане? Има случаи в живота престъпници да са родени в дворци, а добри хора – в колиби. Първите си остават престъпници, а от вторите излизат велики хора. Как ще си обясните това противоречие?

И тъй, външните условия влияят върху човека, но те не го правят истински човек. Ако си роден в колиба, благодари за това. Важно е да си роден, макар и в колиба – иначе може да не съществуващ. Роденият в колиба ще каже, че тук не му е било мястото – могло е да се роди при по-добри условия. Използвай условията, които ти са дадени, за да не съжالياваш за тях. На една мома предлагали да се ожени за княжески син. Като очаквала нещо по-високо, тя не приела предложението. Като изгубила тези условия, насила я оженили за овчар. После съжالياвала, че е отказала на княза, но било вече късно. Ако се беше оженила за княжеския син, тя щеше да има по-големи мъчнотии – овчарят е по-праведен човек от княжеския син. Обаче в едно отношение овчарят е за предпочитане пред княжеския син, а в друго отношение княжеският син е за предпочитане. Има и добри князе. Колко овце е изклял овчарят! Има овчари, които не колят овцете си, но има такива, които ги колят заради кожата им.

Често ви говорях за новия път, за новото време. Питате: „Кой е новият път, кое е новото време?“. Ето, днешният ден отговаря на новото време; вчерашният ден – Гергьовден, събота, отговаряше на калта, за която ви говорих. Ние минахме вече тази кал. Според мене и от нея ще излезе нещо. Всяка капка дъжд се превръща на злато. Наис-

тина, ще се образува кал, но и тя може да се използва. За-
ради вчерашната кал ние се лишихме от екскурзия. Едно
изгубихме, а спечелихме сто. Днес имаме хубаво време,
което ще използваме разумно. Ние се намерихме в пред-
положението да изберем или външното, или вътрешното.
Последното е за предпочитане. С други думи казано: от
две злини ще изберем по-малката.

И тъй, докато сте в калта, не се обезсърчавайте. Защо
се обезсърчавате? Защото работите ви не се нареждат, как-
то вие искате или както очаквате. Ако това стана даже с
Христа, колко повече ще стане с обикновените хора. Про-
роците предказаха идването на Христа на Земята като
Месия, като спасител на човечеството. Наистина, дойде
Христос и очакваше, че ще бъде добре приет, но се оказа
обратно: не само че не Го приеха добре, но Го разпнаха.
Той мина през най-големите страдания и разочарования,
при това Христос запази пълно вътрешно равновесие: Той
не отпрати никаква омраза към хората. При всички усло-
вия на живота си Той остана верен на закона на Любов-
та. Голяма борба прекара Христос на Земята, но Доброто
и Любовта взеха надмощие: Той мина границата между
Земята и Небето, остави ботушите си в калта и бос изле-
зе от нея. Христос прие горчивата чаша и се обърна към
Господа с думите: „Господи, прости им, те не знаят какво
правят“. Така Той научи последния и най-важен урок на
Земята. Докато и вие не кажете като Христа: „Прости им,
Господи“, и не забравите всички страдания и огорчения,
няма да излезете от калта на живота. Щом кажете така,
краката ви ще излязат от калта: и като видите, че сте сво-
бодни от нея, ще помолите Господа да ви очисти. Благо-
дарете, че Той ви е извадил от калта на мъчението. Така
наричам аз астралната кал.

Прочетете сами 5. глава от Йоана като една съдържа-
телна глава. В нея ще видите какво е направил Христос и
ще разберете какво се иска от вас да направите. Христос
е образец на истински човек. Като Го срещнете, вие за-
почвате да се оплаквате, казвате: „Никой не ме обича!“.
Христос ще ти отговори: „Аз зная това!“ „Никой не ме

разбира!“ „И това зная...“ „Хората не ме приемат.“ „И това зная“. Казано е в Евангелието: „Между своите Си дойде, и своите Му не Го приеха“. След това Христос се върна на Небето, отдето дойде. И от вас се иска геройство, каквото показва Христос. Чрез страданията именно човек ще разбере вътрешния смисъл на живота: ще приемете страданията, без да се колебаете. „Ама ние вярваме в твоите думи.“ Няма защо да вярвате в мене и в моите думи – ще вярвате в Бога и в Неговото Слово. Казваш на едного: „Дай ми пари, за да повярвам, че си добър“. Няма защо да ти давам пари, за да вярваш в моята доброта: изкуство е и като ти давам пари, и като не ти давам, да знаеш, че съм добър. Следователно и за Бога ще знаете, че всякога е добър – и като дава, и като не дава. За Себе Си Бог знае, че е добър, но вие трябва да познаете, че Той е добър, и когато нещата не стават, както очаквате, да не изгубите вярата си в Бога. Това е знание!

Желая ви да имате вяра в Бога, без да очаквате нещо, и любов към Него, без да ви даде нещо. Вяра безпределна и любов безкористна! Този е пътят, по който лесно се минава астралната кал.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

7 май 1933 г., София, Изгрев

ВЯРА, НАДЕЖДА И ЛЮБОВ

Размишление

Ще прочета 7. глава от Йоана.

Когато се говори за Истината, разбираме отношението на хората към невидимия свят. Като не разбират Истината в абсолютния ѝ смисъл, хората се спъват от конкретните истини и въпроси на живота. Например един от конкретните въпроси е този за глада. Всеки мисли, че като се нахрани, ще разреши въпросите на живота. Нахрани се, но въпросите пак остават неразрешени. Защо? Защото при храненето трябва да се спазват известни условия. Ако те не се спазват, или храната не се асимилира напълно, или хранителните ѝ сокове не могат да се използват. В първо време човек е смел – мисли, че всичко може да постигне. После започва да се колебае, да отлага нещата и да казва: „Ако тук не мога да постигна желанията си, в другия свят ще ги постигна“. Като отиде в другия свят, вижда, че и там нищо не постига, и казва: „Като сляза на Земята втори път, тогава ще реализирам желанията си“. Някой мисли, че като ходи на черква и целува иконите, ще се спаси. Колко пъти е целувал иконите, но не се е спасил!

Три неща са нужни за възприемане на Истината: да се облечеш в дрехата на Надеждата, т.е. в добродетелите на физическия свят, и да се облечеш в дрехата на Вярата, необходимо за духовния свят. Да имаш тази вяра, това значи да бъдеш като децата. Аз говоря за разумните деца, а не за обикновените плачливи деца. Чрез вярата човек обработва чувствата си, придобива дълбоко вътрешно прозрение. Най-после трябва да имаш Любов, за да осмислиш живота си и да разрешиш всички противоречия. Следователно като имаш Вяра, Надежда и Любов, ти ще придобиеш Истината и ще се освободиш. Значи човек трябва да се надя-

ва на хората, да вярва в Духа и да люби Бога. С други думи казано: на хората ще се надяваш, на ангелите ще вярваш, а Бога ще любиш. Казваш: „Как ще се надявам на хората, как ще вярвам на ангелите и как ще любя Бога?“ „А на кого ще се надяваш?“ „На себе си“. И така да е, всъщност ти пак се надяваш на хората: ти и хората сте едно цяло. Ако не се надяваш на хората, и на себе си не можеш да се надяваш; ако не се надяваш на себе си, и на хората не можеш да се надяваш. Казваш: „Как ще вярвам в ангелите, щом не съм ги видял?“. Не виждаш ангелите, но знаеш, че едно от техните качества е интелигентността; следователно ще вярваш на своята интелигентност – тя е лъч, изпратен от духовния свят. Ангелите са участвали в създаването на света, затова ще вярваш в тях; най-после ще любиш Бога. Ако не Го любиш, няма да разбереш нито Него, нито съществата, които са Му помагали при създаването на света. Това, което наричат „вечен живот“, е Любовта ви към Бога. Значи Надеждата, Вярата и Любовта са трите степени в живота: като минеш през тях, ти ще започнеш да работиш самостоятелно.

И тъй, като ви се казва, че трябва да обичате всичко, питате: „Възможно ли е това?“. Физически е невъзможно да обичате всички хора. Под „обич“ разбираме да се помага на хората. Едновременно не може да помагате на всички хора, следователно едновременно не може да обичате всички. В Божествения свят, като обичаш одного, всички обичаш; и обратно – като не обичаш одного, никого не обичаш. Като обичаш тялото на човека, ти обичаш всичките му части: и ръцете, и краката, и ушите, и очите. Като не обичаш тялото му, ти не обичаш и частите на неговото тяло. Тъй щото ще обичаш Цялото, което включва частите в себе си; ако е само сбор от частите, то не е Цяло; изобщо Цялото се проявява чрез своите части. Цялото още не е проявено. Ако някой проявява таланта си, това не е целият човек – по таланта му само ти още не го познаваш. Казваш, че познаваш приятеля си. Познаваш само дрехата му: много ще го изучаваш, докато го познаеш. От всички спорове, които ставаха между евреите и Исуса, се вижда,

че те не Го познаваха. Едни мислеха, че Той е обикновен човек, други мислеха, че е пророк, а трети казваха, че Той е Христос, Син Божий. Въпреки това и трите категории хора отлагаха, не приложиха Христовото учение навреме. И до днес още казват, че не му е дошло времето.

Три души посяли една нива. Първият отишъл да я види и скоро се върнал у дома си, казал: „Още не е израснала, ще си поспя“. Вторият отишъл на нивата, върнал се и казал на приятеля си: „Израсла е, но още е зелена. Докаато узрее, и аз ще си поспя“. Най-после и третият отишъл на нивата, но се върнал отчаян – нивата била презряла и окапала. Събрали се тримата, но не знаели какво да правят – не могли да си помогнат. Като мислили известно време, те си казали: „Нищо, ще остане за друг живот, тогава ще я посеем отново“. Ще я посеете отново, но пари няма да имате – с какво ще купите жито? „На кредит.“ Да, но в Божествения свят нищо не се дава на кредит – там всичко се купува с пари, и то с чисто злато; там нещата се дават по благодат – това е чистото злато.

Често хората се насърчават изкуствено, но това насърчение не помага. Някой казва: „Невежа съм, но има по-невежи и от мене“. Друг казва: „Светските хора ни надминаха – те работят по-добре от нас. Да вложим всичките си сили, за да ги стигнем“. И едното насърчение, и другото не са на място: ще работиш, без да се обезсърчаваш или насърчаваш. „Поне съм искрен, съзнавам положението си.“ Каква полза, че длъжникът признава дълговете си? Кредиторът иска от него да си плати – нищо повече. „Ама нямам пари.“ Щом нямаш пари, ще те осъдят и ще лежиш в затвора; ако не те затворят, ще ти дадат срок да си изплатиш дълговете. Ще мине време, но пак ще платиш, обаче докато чакаш млякото от кравата, гладен ще ходиш; докато чакаш да ти донесат вода от извора, жаден ще ходиш; докато чакаш пари от хората, всякога ще просиш. „Какво да се прави?“ Сам ще станеш крава, сам ще се превърнеш на извор, сам ще превърнеш ума си на каса, от която постоянно ще вадиш, колкото пари ти трябват. „Как мога да стана крава, как мога да се превърна на извор, как мога

да бъда каса сам на себе си?“ Щом не можеш да разбереш това, то не е за тебе. Това може да направи само онзи, който разбира законите на Живата Природа и ги прилага. Това е достойние само за онзи, който има Вяра, Надежда и Любов. Питаш: „Как да се надявам?“. Както знаеш. „Как да вярвам, как да любя?“ Както знаеш – не търси никакъв образец. Всички художници рисуват по образци. Какво ще правят, когато се свършат образците? В една гимназия има 200-300 образци. Какво ще правят учениците, като нарисуват всички образци? Тогава учителите трябва да обрнат друга страна на художеството – да научат учениците си да рисуват по образците, които носят в себе си. Те са неизчерпаеми.

Казваш: „Не разбирам какви са тези вътрешни образци“. Така и длъжникът се оправдава. Като не иска да плати дълговете си, той казва: „Не зная, не разбирам, не помня“. Ако някой иска да му дадеш хиляда лева, дай му. „Ако и друг иска?“ Ти ще познаеш дължиш ли му, или не. Който иска пари от тебе, той е свещ, на която можеш да четеш: отвори книгата си и виж можеш ли да четеш на неговата светлина, или не можеш. Ако не можеш да четеш, нищо не му дължиш. „Ами ако той лъже, че му дължа?“ Който лъже, скъпо плаща: ще излъже, но веднага ще му се разстрои сърцето или стомахът. За да се излекува, той трябва да плати повече, отколкото иска да вземе. Така той ще забрави за парите, които иска да вземе от човека. Ако искаш да му помогнеш, ще купиш лекарство и ще му го занесеш: ето един начин за изплащане, независимо от това дължиш ли му, или не. Ако наистина му дължиш, по този начин ще се изплатиш; ако не му дължиш, като му помагаш да оздравее, той ще ти стане приятел. „Ако дойде втори път пак да иска пари?“ Тогава ще плати още по-скъпо. В този случай ти си свободен, няма да му се приличваш на помощ.

Казвам: човек е крайно несправедлив към себе си, към ближния си и към Бога. Някой се колебае в себе си, съмнява се в нещо и се пита: „Дали Бог е доволен от мене?“. Това е несправедливост. Питай се дали ти си доволен от

себе си: ако си недоволен от себе си, и Бог ще бъде недоволен – нищо повече. Като сгресиш, казваш: „Не само аз греша, но и ангелите грешат“. Не е така. Не се оправдавай с ангелите, нито с хората: че хората грешат, че ангелите грешат, това не може да те спаси. „Ама аз обещавам да не греша повече.“ И сто обещания не струват колкото хляба на бедния и нещастен човек. Дела се искат от вас, а не празни обещания. Реалното обещание е Божественото, то всеки момент може да се реализира. Това, което става в настоящия момент, е Божествено, това, което ще стане в бъдеще, принадлежи към друга категория. Това, което е изкласило и узряло, е Божествено. Значи всичко, което мислиш, чувстваш и правиш в момента, е Божествено. И онзи, който в момента прави престъпление, е в периода на жътвата: той ще понесе последствията на своите дела като плодове. И тогава, като опиташ последствията на своите дела, ти си по-близо до Бога, отколкото ако не го направиш. Как ще разберете това? По-близо до Бога подразбира повече светлина. По-рано не си могъл да видиш грешките си, а като пострадаш, веднага съзнаваш какво си направил. Страданието разкрива Истината на човека: така той познава Бога, познава и себе си. По-добре желанието за престъпление да излезе вън от човека, отколкото да остане скрито в него. Докато не сгресиш външно и носиш греха в себе си, ти се мислиш за праведен. Това е заблуждение. Този е пътят, по който повечето хора вървят. Който върши Волята Божия, той върви по правия път.

Едно се иска от човека: да има правилно отношение към Бога. Това е възможно, когато той има правилно отношение към себе си и към своя ближен. Така постъпват мъдрецът и светията. Аз не говоря за светиите в църквите, с ореол на главата, на които се пише житие-битие. Никой не може да опише живота на истинския светия, както и на Христа. Ще кажете, че животът на Христа е описан. Това е по човешки, но не и по Божествено. Никой не знае какъв е бил животът на Христа в миналото, никой не знае какъв е сегашният Му живот. Мнозина плачат за Христа, че бил закован на кръста. Не е страшна външната Голгота,

не е страшен външният грях: страшна е вътрешната Голгота, страшно е вътрешното престъпление в човека. Велико е доброто, което човек върши в себе си и което никой не вижда. Затова Христос казва: „Като се молиш, влез в скришната си стаячка, и Онзи, който вижда в тайно, ще ти въздаде наяве“.

Житното зърно се радва не когато е в хамбара, но когато е посято в земята. Там то се облича в нова дрешка, израства и дава плод: то се радва, че може да помага на хората. Мъдрецът го слуша и му отговаря: „Сега се радваш, но после ще плачеш!“ „Що е плачът?“ – пита зърното. „Ще го научиш, като оголееш.“ „Що е голота?“ „И нея ще научиш. Един ден ще умреш, нищо няма да остане от тебе, но в края на краищата ти ще съградиш нещо хубаво, ценно.“ „Какво ще бъде то?“ „Ще го научиш. И тогава, като се върнеш наново в хамбара, ела да ми разкажеш своята опитност. И аз ще ти разкажа за великото и красивото, което те очаква.“

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

21 май 1933 г., София, Изгрев

РЪЦЕТЕ НА ЛЮБОВТА

Размишление

Ще прочета 8. глава от Йоана.

От прочетената глава можем да извадим заключението, че Царството Божие не може да дойде при сегашните условия на живота. И наистина, каквото мисли човек днес, нищо не може да постигне. Ето, от две хиляди години се проповядва Христовото учение, но то не се е приложило. Христос казва: „Аз не съм от този свят“. Хората се питат: „Как е възможно Христос да основе Своето Царство на Земята, щом не е от този свят?“. Според мене сегашният свят трябва да си замине, за да дойде Царството Божие на Земята. Въпреки това хората искат още сега да бъдат щастливи. Колкото червеят, който рови в земята, може да бъде щастлив, толкова и човекът ще бъде щастлив; колкото къртицата е щастлива, толкова и човекът ще бъде щастлив.

Като изучавам хората, чудя се на тяхното невежество: те говорят за ангелите, а са далече от тях. Време е нужно, докато дойдат до ангелите. Хлябът е в пещта, но време е нужно, докато се опече. Сега и вие се печете в огъня на страданията, за да станете хляб. Хлябът е ценен, когато е добре опечен; неопеченият хляб е за нисшите същества, но не и за човека. Разбраното Слово Божие е за човека, а неразбраното – за по-нискостоящите от него. Питате: „Защо светът е направен така?“. Как трябва да е направен? Такъв въпрос не може да се зададе. Да зададеш този въпрос, това значи да си готов сам да си отговориш. Питаш: „Защо еди-коя си майка е изоставила детето си?“. Та коя майка не е изоставила детето си? Виждате едно гнездо с малки птиченца, без майка си. Те църкат, викат майка си. Къде е майка им? Отишла е да им търси храна:

като им донесе, те ще престанат да църкат. И хората църкат като птиченцата. Какво лошо има в това, че и хората църкат? Според някои страданията са зло за човечеството. Христос, Син Божий, най-светлата личност в света, мина през такива големи страдания, а вие, обикновените хора, не искате да страдате. Той, Който не трябваше да страда, мина през страданията, а вие, които неизбежно трябва да страдате, искате да ги избегнете. Страшни са страданията на хората, защото не ги разбират. Разбраното страдание е благословение, а неразбраното – мъчение. Същото се отнася и за радостта: постигнатата радост е благословение, а непостигнатата – мъчение.

Човек се нуждае от право разбиране. Щом е така, не се заблуждавайте да мислите, че Царството Божие ще дойде още днес, когато не сте подготвени. То и днес е на Земята, но за готовите. Обаче ако хората още продължават да се убиват, да колят агнета и кокошки, те са далече от Царството Божие. Да живееш в Царството Божие, това значи да изпълняваш Волята Божия. Колцина от вас сте готови да изпълните Волята Божия в пълния смисъл на думата? Повечето хора, религиозни и светски, са на едно разбиране по този въпрос. Затова, когато светските хора започнат да изпълняват волята на Бога, тогава и религиозните ще я изпълнят. Докато гъсеницата не стане пеперуда, тя е далече от Царството Божие; докато яйцето не се излюпи, и то е далече от Царството Божие. Човек е яйце, когато не прави нито зло, нито добро. Щом прави зло, той е замътено яйце. Щом се излюпи, той има възможност да прави добро. Злото и доброто вървят заедно: който прави зло, може да прави и добро. Вълкът, като иска да прави добро на своите вълчета, непременно ще направи зло на агънца-та. Обаче ако вълкът се откаже да прави зло на агънца-та, ще направи зло на своите вълчета.

Питате: „Защо Бог направи вълците?“ Бог не е направил вълците. Това е все едно да питате защо Бог направи мишката, която гризе, или защо Господ направи вилищата, с която бодеш. Всичко, което пакости и прави зло, е човешко изобретение. Бог ли е виновен, че двама души се карат и бият? Когато братята и сестрите се обичат, това

се дължи на Бога, а когато не се обичат, това е човешка работа. Доброто иде от Бога, а злото – от дявола. Под „дявол“ разбирам глупавия, неразумен човек, който се отказва да изпълни Волята Божия. Има два вида хора: едните доброволно изпълняват Волята Божия, а другите не я изпълняват. Първите наричаме добри хора, светии, ангели, а вторите – лоши хора, злосторници, грешници. Те всякога вършат своята воля, те са роби на дявола. Не мислете, че всички хора са от Бога родени, че са чада Божии. Чадо Божие е само онзи, който върши Волята Божия. В който момент вършиш Волята Божия, ти си Негово чадо; щом измениш желанието си и не вършиш вече волята на Бога, ти си под влиянието на дявола. Значи моментът определя твоето място: дали си горе, или долу.

Ще кажете, че това е противоречие. Възможно е, обаче никой никого не може да застави да направи това, което не желае. Следователно ти доброволно вършиш или не Волята Божия. „Ама аз страдам.“ Какво от това? Ще страдаш и ще плачеш, докато дойдеш до съзнанието доброволно да изпълняваш Волята Божия. Малкото момиченце плаче, когато вземат кукличката му; и малкото момченце плаче, когато вземат кончето му, обаче животът си върви по своя път, не иска да знае за страданието на момиченцето и момченцето. Това страдание не е съществено. Друг е въпросът, ако отнемат на човека светлината, въздуха, водата и хляба. Ще дойде някой да се оплаква, че говорили лошо за него. Какво от това? Нека говорят, каквото искат: трябва ли да се поддаваш на лошото. Да се вслушваш в лошите думи на хората, това значи да си като тях. Досега не е дошла при мене нито една сестра да каже, че са говорили за нея добро. Даже в лошите думи трябва да чува доброто. Ако скъсате само една брънка във веригата, целият процес спира; ако само една мисъл наруши кръга на нейното действие, цялата мисъл престава да функционира. Тогава ще търсите даже механическа помощ, но и тя не може да дойде – процесът на мисълта вече се прекратява. Като знаете това, не късайте вътрешната си връзка с Бога. Ако Бог, Който е създал света, търпи негодите, какво остава за вас? Колко хора се оплакват срещу Него – и Той всичко

търпи! Той може да заличи грешките и недостатъците на хората, но всичко търпи, чака времето на нещата. Отиваш при Господа и се оплакваш от някого: мислиш ли, че Бог ще те възнагради за това? Как ще докажеш, че този човек е лош? Защо вълчетата хвалят баща си и майка си, а ти си недоволен от тях? Вълкът е добър за вълчетата, но не и за агънцата: те са недоволни и от вълчетата. Тогава къде е доброто всъщност и къде е злото? Не мислете, че ако вие ядете кисело, и на мене това ще се отрази по същия начин. Човек сам носи последствията на своите мисли, чувства и постъпки. Добре е, че светът е такъв, какъвто Бог го е наредил, иначе няма да има никакво благо в света. Благодарете за света, какъвто си е, иначе злото ще ви възседне.

Да се върнем към Любовта като към мощна сила в живота. Христос като се разговарял с евреите, те Му казали: „Не знаеш ли, че Авраам е наш баща?“. Христос им отговорил: „Ако бяхте чада Авраамови, не бихте правили това, което сега правите...“ „Ние имаме само един Бог“. Отговори им Христос: „Ако бихте вярвали в Бога, и в Мене щяхте да вярвате. Понеже не сте от Бога, вие сте от баща дявола“. Вярно е, че дяволът не устоя на Истината, понеже отначало е бил човекоубиец. И днес, който не мисли добро, той е от дявола: така той създава ада в себе си, т.е. нещастие. Някои хора, като изпаднат в нещастие, забиват в себе си ножа като онзи войник, който паднал в плен: за да не го убият други, той сам се убил.

И тъй, за да бъдете силни, вие трябва да се самоанализирате. Не е въпрос човек да се самоосъжда, нито да констатира фактите. Казваш за някого, че е черен: това не е знание. Има смисъл да кажеш на човека, че е черен, ако можеш да го избелиш. Лесно е да направиш бялото черно, но колцина владеят изкуството да избелят черния плат? Може би съвременната химия да е дошла до изкуството да превръща черното в бяло, но за това се изискват специални условия. Черният цвят е ограничен: той е тъмнина без светлина, при която човек не може да мисли правилно. Когато човек не може да разреши един въпрос правилно, това показва, че отсъства онази светлина, носителка на великата Божия мисъл. И чувствата не могат да се проявят

без светлина, и постъпките не се проявяват без светлина.

Един светия прекарал в уединение цели 30 години – в пост и молитва. През това време той не искал никой да го безпокои. Един ден дошъл до вратата му един пътник, похлопал на нея и чакал да му се отвори. Светията отворил вратата и сърдито му казал: „Кой ти позволи да ме безпокоиш? Не знаеш ли, че аз се моля“. Пътникът бил стар светия, но отшелникът не го приел. След известно време на вратата на светията похлопала една млада красива мома. Светията веднага ѝ отворил, като казал: „Влез, дъще!“. Ще кажете, че някога, в миналото прераждане, тази мома е била дъщеря или майка на светията. Според мене светията не е постъпил добре, той е нямал нужната светлина. Макар че е прекарал 30 години в уединение, той не е дошъл до различаване на нещата. Грешката му се заключава в това, че като се е молил на Бога, приел младата мома, а отказал да приеме стария светия. Това е лицепритие. Може младата мома да се нуждае повече от неговия съвет, но въпреки това и тя трябваше да почака, докато той си свърши молитвата. Момата влязла при него и той продължил молитвата си, но видял, че е сгрешил – молитвата му не отивала нагоре, както по-рано. Рече да се моли – момата изпъквала в ума му. Обърнал се на север, на юг, на запад – момата все стои в мисълта му: тя била застанала между него и Бога и не мърдала от мястото си. Светията запитал: „Защо, Господи, ми изпрати този ангел?“.

Какъв извод може да направите от този пример? Колко години е работил светията върху себе си? Цели 30 години. Той се запитал защо младата мома е дошла да го безпокои. Според мене светията трябваше да каже на момата: „Не стой срещу мене, но обърни се и ти към Господа и се моли!“. Момата се обърнала с гръб към Господа, а с лице към светията. Тази мома имала нещо нечисто в себе си. Чиста мома е онази, която се обръща с лице към Бога, а с гръб към човека. Права мисъл ли е тази, която ви гледа като красивата мома? Онази мисъл, която е насочена към Великия Център на живота, е права. Вие не знаете къде всъщност е грешката – в момата или в светията. Вие не знаете защо момата е дошла при светията. Тя била отви-

соко произхождение. Обикнала един млад красив момък, който я напуснал. Като го търсела тук-там, най-после тя дошла при светията: да се помоли за нея, да намери възлюбения ѝ. Светията не знаел как да ѝ помогне: момата го гледала, очаквала помощ от него. В случая светията не разбрал истинското положение на момата: той си помислил, че тя търси мъж, но тълкуването му било криво. Под „мъж“ аз разбирам правата мисъл, която определя пътя на човека. Като го гледала, младата мома искала да каже на светията: „Само ти можеш да ме упътиш. Каж ми какво да правя“. Той обърнал гърба си към момата, но само физически – мисълта му била заета от нея. Светията трябваше да се моли гласно и тя да чува молитвата му: така той щеше да бъде свободен и да разбере страданието на момата.

Сегашните хора се заблуждават от външните положения, както се е заблудил светията. Някой тъжи, страда, обезсмислил е живота си и търси причината вън от себе си. Единствената причина е във вътрешното неразбиране на човека. Трябва ли да ви съблазнява красотата, която е образ на Истината? След като се помолил, светията се свързал с разумния свят, отдето получил следния отговор: „Остави своята молитва настрани и свърши работата на момата. Няма защо да се молиш за себе си: Бог е в красивата мома – помогни ѝ да се просвети“. И момата разбира, че като страда, Бог е в нея. Следователно, за да не те изкушава младата мома, обърни погледа си навътре: колкото и да викаш отвън, Бог няма да ти отговори. И Вааловите жреци викаха: „Ваале, Ваале²⁶!“. Илия²⁷ им казваше: „Викайте по-високо, вашият Господ може да е заспал!“. Викаха те, но ни глас, ни услишание. Обаче когато Илия се обърна с молитва към Господа, Когото познаваше, огън слезе от небето.

Какво правят днес хората? Като дойдат страдания и изпитания в живота им, те ги изпращат навън, както отшелникът изпъдил стария светия. Но като дойдат радостите и щастието, те ги приемат в себе си, както светията приел младата мома. Тази радост обаче ще ви струва скъпо. Това се отнася до Земята. На Земята щастието се обуславя от някакъв обект: една ценна книга, една къща,

едно дете, един приятел, един ваш възлюбен. Обаче всичко това лесно може да ви се отнеме. Докато възлагате щастието си върху тези обекти и докато разчитате на тях, всякога може да ги изгубите. Ето защо, докато сте на Земята, вие трябва да имате само един приятел. Това е по отношение на Бога. Да имате много приятели, това значи да имате много богове. Не, един Бог ще имате, а много приятели. Нека всички хора ви бъдат приятели – братя и сестри. Казваш: „Искам да имам само един приятел“. Ти си на крив път: ако имаш много приятели, все един от тях ще ти помогне. Казано е: „Направете си неприатели от неправдата“. Значи един Бог – много приятели, един Бог – много братя и сестри. Единият Бог е над всички – Той може да ни свърже, да ни обедини.

Днес вие очаквате Царството Божие на Земята. За да дойде Царството Божие, човечеството ще мине през голяма съдба. Тя ще изисква от всички по нещо: няма да има човек на Земята, от когото да не вземе своето. След това ще дойде Царството Божие. Каквото и да ви се случи през това време, от вас се изисква благородство. Щом страдаш, ще кажеш: „Къртът още рови в земята, рибата още плува във водата“. Мислите ли, че птицата, която хвърчи из въздуха, е щастлива? Красивата мома търси момците, птичката търси мушици, но и двете не са щастливи. Птичката хване една-две мушици, лапне ги и пак търси други мушици. Какво щастие е това? Аз не казвам, че птичката е щастлива. И млекопитаещото, което по цял ден търси храната си, също не е щастливо. Човек трябва да се отдалечи от къртицата, от рибата, от птицата, той не трябва да рови земята, не трябва и да плува. Какво ще разбереш, ако плуваш четири километра навътре във водата? Не само че нищо не придобиваш, но ще трябва да се топлиш, за да набавиш изгубената топлина.

Мислете право, за да разберете нещата правилно, иначе ще изпаднете в положението на онези, които помнят повече хората, причинили им зло, а малко помнят хората, които им правят добро. Щом помниш хората, които ти правят зло, ти не ги познаваш. Изкуство е да познаваш човека, който ти прави добро. Пътят ни към Бога е път на

страдания, така обаче ще Го познаете. Ще се научите да оценявате това, което Бог ви дава, както и това, от което ви лишава. Страданията са път на освобождение. Натова-рен си: Бог те среща и те разговарва. Как? Чрез страдания. Като те разговарват, ти страдаш и не съзнаваш, че те освобождават от това, което те спъва. Разболееш се, лежиш четири-пет месеца и не съзнаваш, че това е благословение за тебе. Защо? Ако беше здрав, през това време щеше да направиш много пакости. Ако си пияница, ще торМОЗИШ децата и жена си, а като боледуваш, няма да туриш нито една чаша ракия в устата си и хората ще те съжаляват и ще ти помагат. Не го съжалявайте – той е станал светия: не пие, разговарвали са го. Чистите мисли и желания са за предпочитане пред физическия товар.

Прочетете сами осма глава от Йоана и извадете от нея вътрешното ѝ съдържание. Христос казва: „Ако сте чада Авраамови, вие ще Ме обичате“. Който върви по Божия път, трябва да има доверие към хората, да се разбира с тях. Силата на човека е в неговата вяра – без вяра човек не може да изпълни Волята Божия.

Помни: ти можеш да живееш добре, ако имаш Вяра и Надежда – те са двете ръце на Любовта. Що е вярата, що е надеждата? Двете ръце на Любовта. Дето е Любовта, там са и двете ѝ ръце – вярата и надеждата. Дето са ръцете, там е и Любовта. Не делете Вярата от Любовта, не делете Надеждата от Любовта. Дето е Вярата, там е и Любовта; дето е Любовта, там е и Вярата – тя е ръката, която помага на ума; Надеждата е ръката, която помага на сърцето. А Любовта е родила човешката душа – тя помага на човешкия дух.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

28 май 1933 г., София, Изгрев

НОВОТО ЗНАНИЕ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Йоана.

В живота има една тъмна и една светла страна, в които човек често попада. Ако си в светлата страна, там всичко става лесно, там всички неща са ясни и разбрани. Ако попаднеш в тъмната страна, там всичко става мъчно, там нещата са неясни и неразбрани. В светлата страна човек постоянно придобива, печели нещо, а в тъмната постоянно губи. Тези две страни на живота взаимно се преплитат. Някога човек си изтъквава плат от светли и тъмни нишки и си ушива от него дреха. Казват: „Тази дреха е шарена“. Такива са и разбиранията на някои хора – шарени, т.е. смесени. Те живеят ту в светлина, ту в тъмнина. За да ти станат нещата напълно ясни, влез в светлата страна на живота. Ще кажете, че това става по механически начин. Не, ти ще влезеш в светлата страна на живота само чрез добрите мисли и чувства, които нямат никаква тежест. Обаче лошите мисли и чувства имат тежест, поради което водят човека в тъмната област на живота. Лошите мисли са паразити: дето влязат, те постоянно вземат. Следователно докато човек губи, ще знае, че са го нападнали лоши мисли. Той не може да помогне нито на себе си, нито на другите.

Чувате някой да казва за себе си: „Аз съм християнин“. Какво означава думата *християнин*? Според мене християнин е онзи, който се е справил с всички мъчнотии. Той служи на Бога с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и дух, той следва правия път на живота, в който може да води и близките си. Срещнете ли човек, който е объркал пътя си и се лута натук-натам, не ходете след него. Той може да казва, че е християнин, че следва пътя на Любовта, но това са само думи. Следва Христа,

а ходи бос и окъсан – това е несъвместимо! Искал да се проветрява, затова имал дупки на дрехите... Щом иска да се проветрява, това показва, че той живее в нечист въздух. Видите ли, че една къща има много прозорци, и все големи, това показва, че тя се нуждае от много проветряване – въздухът ѝ е нечист. И това не е лошо: за предпочитане е къщата често да се проветрява, отколкото да има малки, тесни прозорци и да не може да се проветрява. Който живее на чист въздух, той е на спасителния бряг; който живее в нечист въздух, той е изложен на болести и смърт. Радвайте се, че имате прозорци и на къщата си, и на тялото си. Прозорците на тялото са двете очи, чрез които човек се свързва с външния свят. Това е една позната истина.

„Какво носи Истината за човека?“ Неговата свобода. „Що е свободата, кой човек е свободен?“ Който е напълно здрав – и физически, и сърдечно, и умствено. Той никъде не се спъва. Свободният е любещ човек, той не знае какво нещо са стеснението, грехът и престъплението. Грях и престъпление съществуват само в безлюбието. Дето е Любовта, там няма грях, няма престъпление, там отношенията между човека и Първичната Причина са хармонични. Яви ли се най-малката дисхармония в човека, явява се и безлюбието. „Какво представлява Бог?“ За да знаеш що е Бог, първо трябва да познаваш себе си. Може ли яйцето да говори за кокошката, преди да е познало себе си като яйце? Ти като човек знаеш ли какво представляваш? „Зная, че мога да мисля, да чувствам и да действам.“ Знаеш ли обаче отде идат мислите, чувствата и постъпките? „Това не е важно: зная, че съм свободен и мога да мисля, каквото искам.“ Не е така, не сте свободни. И котката влиза в плевнята на господаря си, ляга на сламата да спи и си мисли, че е свободна; като се наспи, тръгва към къщата на господаря си да се нахрани. Значи свободата ѝ е била, докато огладнее, после пак е зависима – тръгва да си търси храна.

И хората са свободни като котката. Човек поглежда към Небето, уповава на Бога и на вярата си в Него. Той казва: „Докато съм с Бога, нищо не ми трябва, свободен

човек съм“. Щом огладнее, започва да мисли по друг начин – той вижда, че от Небето не иде нищо: нивата му остава необработена, хамбарът му се изпразва. Той си казва: „Само с вяра не се живее“. Щом изпадне в противоречие, взема брадвата и отива в гората да сече дърва. Теоретически е вярно, че трябва да разчиташ на Бога, но на практика не излиза така. Защо? Защото разбираш въпроса буквално. Дето отидеш, всички ти казват: „Работи, стегни се, вземи ралото и мотиката и върви напред“. Това значи: разчитай на Бога в себе си, който те подтиква да учиш, да работиш, не се сърди на хората, че не искат да ти помагат. Кой трябва да помага: вярващият или безверникът?

Сегашните хора имат криво разбиране за Бога: те мислят, че Той е вън от тях, на Небето някъде. Не, Небето е вътрешно състояние, понятието за Небето е вътрешна, неограничена идея. Ето защо никой не може да каже къде е Небето. Всеки има едно небе в себе си, но къде е то, не знае. Който знае къде е неговото небе, той има представа за себе си; ако не знае мястото му, той няма представа и за себе си. Казано е в Писанието: „В начало Бог създаде небето и земята, а земята беше неустроена и пуста“. Небето е място, населено от същества, завършили своята земна еволюция. Нека всеки намери това небе в себе си. Ще кажете: „По-добре да намерим Христа“. Дали ще намерите Небето, или Христа, идеята е една и съща: Бог, Христос и Небето са синоними, те изразяват една и съща идея. Като се натъкнеш на противоречия, на вътрешна борба, на съмнения, обърни се към Бога в себе си, т.е. към твоего Небе, и помощта ти веднага ще дойде.

Бог помага на всички хора – Той ги освобождава от препятствията и противоречията. Когато хората ти помагат, знай, че Бог чрез тях ти помага. Той се изявява в човека като вътрешен подтик, като вътрешна подбуда към доброто и възвишеното. Ако човек разчита само на себе си, на своето физическо здраве, всеки момент той може да се излъже. Днес си здрав, силен, свободно се движиш, но утре се простудиш и лягаш болен: ръцете и краката ти отслабват, стомахът ти не работи и ти се чудиш къде е ос-

танала силата ти. Докато мислиш и разбираш нещата физически, ти не можеш да уравниш своя живот. Истинският човек седи по-високо от физическото си естество. И да боледува някога, той гледа на болестите като на нещо вън от себе си. Докато човек не вижда кой влиза и кой излиза от къщата му, всякога ще боледува: той живее в тъмнина. Щом вижда какво става с него, той е в светлина. Докато виждаш апаша, той не е опасен за тебе, не може да те обере; щом престанеш да го виждаш, той влиза в къщата ти и те обира. Злото дебне онзи, който не го вижда; щом се отворят очите на човека, злото отстъпва настрана – тогава доброто иде при него и му помага. „Защо трябва да се стремим към доброто?“ За да ви помага. „Защо да избягваме злото?“ За да не ви пакости.

Мнозина мислят, че Бог трябва да изпрати Духа Си да слугува на хората. Това е материалистическо разбиране. Значи един ангел, който е завършил развитието си на Земята, трябва да слезе при едно плачливо дете да му слугува, да изпълнява желанията му. Това е невъзможно! От Небето може да слезе не само един ангел – много ангели слизат от Небето, но кога? Когато трябва да внесат Любовта в човешката душа. Тогава те са готови да служат даже на един човек. Ако не си готов да възприемеш Любовта, пак ще слезе ангел от Небето, но ангел на тъмнината – той ще разруши всичко, което попадне на пътя му. Всички хора минават през драмата на разрушението: всеки е с одрана кожа, сражавал се е с вълци. Пита ме един брат: „Напреднал ли съм?“. Много си напреднал, трябва да бъдеш юнак, да се бориш. „Юнак съм, с всичко ще се справя.“ Какво друго мога да му кажа, като виждам как са го нападнали десетина вълци – готвят се да му одерат кожата.

„Защо идат страданията?“ Те са велико благословение за човека: чрез тях той се учи съзнателно да слиза и да се качва. Като слиза надолу, той дохожда до гъстата материя, отдето повече не може да слиза. Сега той трябва да знае как и докъде да се изкачва: като дойде до едно място, дето материята става много рядка, там ще спре. Ти трябва

да разбираш законите на гъстата материя, за да не слезеш много надолу, както и законите на рядката материя, за да не се качиш много нагоре. Като знаеш тези закони, ще вървиш надясно и нагоре: дясната посока означава движение към светлината, а лявата – движение към тъмнината. Ще кажете, че не зависи от вас в коя посока да се движите – наляво или надясно. Да, този живот не зависи от вас! Представи си, че движиш едно колело, на което усилваш и отслабваш движението. То извървява известен път и след време казва: „Уморих се, но поне свърших една работа“. Какво е свършило колелото? Нищо. Ако и ти свършваш толкова работа, колкото колелото, защо ти е този живот? Живееш и се оплакваш от сиромашията, от ограниченията, от невежеството, въпреки това казваш: „Ще дойде Христос и ще ме освободи от всички ограничения“. То е все едно да стоиш пред една богата почва, да не работиш и да очакваш да дойде някой отвън да ти донесе хляб. Защо ще чакаш хляба отвън? Работи сам да си изкараш хляба и да дадеш на другите около тебе. Хлябът е вътре в тебе. Докато очаквате хляба отвън, наготово, вие всякога ще бъдете роби на условията. Докато търсиш хляба, богатството, знанието отвън, ти си роб на условията; докато очакваш светлината и топлината, водата и въздуха отвън, ти също си роб на условията.

Казвате: „Светът ще се промени, ще се внесе известно подобрение“. Така е, но това не зависи от вас. Колкото имаш право да палиш и да гасиш лампите в един дом, толкова имаш право и възможност да внасяш подобрение в света. Който е запалил лампите, той ще ги изгаси; който ги е изгасил, той ще ги запали. Имаш ли право да бъркаш в касата на чуждите хора и да вадиш оттам пари? Ако те хванат, ще те затворят. Следователно можеш да палиш и гасиш лампите, ако ти е дадено право. Ако палиш лампите, аз зная, че си лишен от светлина. Който гаси лампите, той има лошо намерение; който отваря лампите, той има желание да използва светлината – и като я използва, той затваря лампите и казва: „Достатъчно ви е толкова светлина“. Така се свършва животът: палиш, гасиш, дока-

то един ден съвършено изгаснат. Ражда се някой – всички се радват; умира – всички скърбят: плачат за него, но след това го заравят в земята. Щом го обичаш, тури го в един стъклен сандък, изложи го на Слънцето на живота, за да го гледаш, докато възкръсне. Заровеното в земята тяло показва степента на човешкото развитие, то показва крайния егоизъм на хората. При това положение хиляди години ще минат, докато хората се спасят. Спасението ще дойде, когато изчезнат гробовете: Земята трябва да бъде свободна от всякакви гробове, от всякакви миризми. Когато Земята бъде свободна от гробища, в умовете на хората ще се явят светли мисли за нов, велик живот.

Днес всички хора търсят свободата, но никой не я е намерил, никой човек не е свободен. „Нищо ли не сме придобили досега?“ Не е въпросът, че нищо не знаете, но днес всеки може да ви излъже. Значи липсва ви нещо. Така и младата мома иска да се жени, без да подозира, че ѝ липсва нещо. Който се жени, това показва, че му липсва нещо. Тя си мисли, че в момъка ще намери щастието, което търси. Не вземайте това върху себе си: аз имам предвид външната страна на брака. Външната страна е едно: важно е това, което става вътре в човека – там е драмата. Външните неща са отражение на вътрешните. Момъкът казва на момата: „Аз съм готов за тебе да направя всичко“. Тя се радва и казва: „Всичко се свърши, напущам майка си и баща си и отивам след моя възлюбен“.

Много хора се намират в положението на онзи руски манаф, който спечелил на лотария един голям параход. Като чул това, той си казал: „Свърши се вече с теглото. Сбогом, сиромашия!“ Обаче като отишъл да провери номера на своя билет, оказало се, че имало грешка – неговият билет не печелел. Така той си останал пак манаф. Това се случва и с вас. Дойде някой и ти каже, че твоят билет печели, зарадваш се и отиваш да провериш дали наистина си спечелил, обаче скоро се разочароваш: не само че нищо не печелиш, но имаш загуба – дал си пари за билета. Такова нещо е и играта на лотария. Някога цял ден изгубиш и за една философска идея. И конят влачи цял ден дарака

за една кофа сено, турена пред него. В желанието си да стигне сеното и да си хапне, той усилено тегли дарака. Вечерта господарят му го съжالياва и му дава малко от него да се нахрани. Конят се чуди защо не може да достигне сеното. И вие като коня казвате: „Чудно нещо, цял ден влача вълната на господаря си за малко сено“. Такава е философията на сегашния живот.

Днес всички говорят за дарака и даракчията, за вълната, за дрехите, изтъкани от тази вълна, и т.н. Конят е символ на човешкия ум. Не говоря за обективния ум на човека, но за онзи, който носи новата светлина. Тази светлина прави човека силен и самостоятелен: дето и да отиде, той лесно разрешава задачите си. При тази светлина човек е свободен, разбира езика на хората и те го разбират, той е в мир и съгласие не само с хората, но и с цялата Жива Природа. Казвате: „Да се примирим с Бога“. Първо ще обикнете тези, които не познавате. Лесно е да обичаш тези, които познаваш, изкуство е обаче да обичаш онези, които не познаваш. Единственото същество, което не познаваш, е Бог: щом Го обикнеш, ще Го познаеш. Не можеш да намериш Бога, преди да Го възлюбиш. С Любовта се разрешава Великата реалност. Казано е в Писанието: „Ако не обичаш брата си, когото виждаш, как ще обичаш Бога, Когото не си видял?“. Значи първо ще започнеш с любовта към брата си – само така се разрешават трудните задачи.

Истина, истина ви казвам: Който не влиза през вратата в кошарата на овцете, но прелазя от другаде, той е крадец и разбойник. (1. ст.)

Пак им рече:

Истина, истина ви казвам, че аз съм вратата на овцете. (7. ст.)

Тези стихове повдигнаха голям спор между Христа и евреите. Ако Христос дойде в наши дни, пак ще се повдигне същият спор. Евреите в своите вярвания се движеха в две посоки – надолу и наляво, затова разпънаха Христа. За да разберем Христа правилно, трябва да вървим нагоре и надясно: тук е разрешението на въпроса, тук е светлината

на живота. Понеже вече имате опитност от движението ви надолу и наляво, сега трябва да вървите нагоре и надясно. Казано е в Писанието: „В последния ден ще Ме познаят!“ „Кой е последният ден?“. В който познаете Бога. Този ден е знаменателен, той е епоха в човешкия живот. Това значи да се озари човешката душа с лъчите на Великия живот, това значи да се пробуди съзнанието. Аз мога да уподобя това положение на човек, обсаден от неприятели. Всички са насочили пушките си към него, той е в безизходно положение. В този момент обаче в съзнанието му прониква Божествена светлина. Той вижда как пушките на неприятелите му се стопяват и те отстъпват. Така се стопяват мъчнотиите пред лъчите на Божествената светлина. Тогава човек се чувства свободен, с вътрешен мир и радост, той е готов да обикне целия свят. Това е Любовта на Бога, която прониква в човешката душа.

Аз не говоря за човешката любов, която заробва. Тя е подобна на любовта към виното, тя заробва човека и го разсипва: тази любов води човека надолу и наляво. Сега ви съветвам да приемете Любовта, която води нагоре и надясно. Тя е Любовта на Вечната светлина и на Вечния живот, тя носи Новото знание. Който има това знание, ще бъде приет с венци и песни, ще мине през арката на Великия живот, той ще бъде така осигурен, както родителите осигуряват новороденото си дете. Така е с всяко същество, в чиято душа е проникнала Божията Любов.

Желая ви да влезете в света на Божията Любов и да кажете: „Свърши се със стария свят, със старите възгледи. Влизаме вече в новия свят, в света на децата, в новите възгледи, които носят вътрешната свобода“. Само така човек ще се освободи от своите вътрешни недъзи и ще влезе в света на вечната младост, на вечната радост, на вечното блаженство. Това значи да проникне новото, Божественото съзнание в човека. Тогава той става едно с Бога. Тази е неговата задача на Земята. Освобождението не става с плач и отчаяние, но с работа, с усилена работа във всяко направление. Това значи работа в ума, в сърцето и в тялото – навсякъде. Аз не говоря за мъчение и труд, но за

работа: мъчението и трудът са научени вече. Време е за съзнателна работа, без никакво противоречие – противоречията в човешкия живот трябва да изчезнат. Само така ще се домогнете до онзи път, който води към Вечната Любов, носителка на всички блага.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

11 юни 1933 г., София, Изгрев

ОТВОРЕНИТЕ ПРОЗОРЦИ

Размишление

Ще прочета 11. глава от Йоана.

В Евангелието изобщо има нещо тайно, нещо скрито. Човек може да чете цял живот Евангелието – и пак да не разбере Истината, скрита в него. Наистина, и слепият излиза на слънце, грее се на него, без да може да прочете нито една страница, без да разбере нещо. Разбирането означава проникване на Истината в човека. Докато си в безпътица и не виждаш нито един светъл лъч в живота си, ти съзираш отдалече малка светлинка, която ти посочва пътя на твоето движение. Това значи истинско разбиране. Докато не дойдеш до това състояние, животът ти е напълно обезсмислен, ти си в пълен мрак и тъмнина. Някога се обезсмисля физическият живот на човека, някога – духовният, и той е в пълно отчаяние. И на гладния животът се обезсмисля, а също и на болния. Първият мисли само за храна, а вторият – само за здраве. Гладът и жаждата са състояния, които показват връзката на човека с физическия свят. Хлябът и водата не само осмислят живота, но внасят още радост и веселие в душата на човека – той иска всякога да бъде радостен. Защо? Защото радостта осветява мястото, дето човек живее. Приятно е за човека да има светлина, да няма спънки в живота си. Казваш, че си свободен, но само в едно отношение... Според мене истински свободен е онзи, който е придобил светлина в ума, в сърцето и във волята си.

Казано е в Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Питате: „Ако Христос дойде днес, ще Го разберем ли?“. Едни ще Го разберат и ще Го последват, други обаче ще гледат на Него, както са гледали преди 2 000 години. Той ще прави чудеса, както е правил, а те ще казват, че с това ще погуби народа. Трябва да се спаси народът! Там

е бедата: Христос иде да спаси света, а хората мислят, че ще им причини нещастия. От каквото се страхуваха, това им дойде на главата. „Защо?“ Защото разпнаха Христа. Те искаха да се освободят от Него и си казваха: „По-добре да пострада един човек, отколкото да погине цял народ“.

Мнозина правят големи компромиси в живота си между човешкото и Божественото в себе си. Те казват: „Божественото трябва да се пожертва за човешкото. Млади сме още, трябва да си поживеем, да се оженим, да имаме деца, да се повеселим с тях. Нека наредим добре работите си, да послужим на света, и като остареем, тогава ще служим на Господа“. Това е заблуждение: правилно е човешкото да се жертва за Божественото, а не обратно – Божественото за човешкото. Защо човек иска да се жени, какво се постига чрез женитбата? Той мисли, че духовният живот ще го ограничи, следователно чрез женитбата, чрез физическия живот, той ще използва благата на живота, иначе духовният живот ще го лиши от тези блага. И Адам е мислел по същия начин. Това е заблуждение! Ще живееш и духовно, и физически, ще се ползваш от благата на живота, но разумно. Казвате: „Мъчно се изпълнява Волята Божия, особено ако не сме си поживели“. И Адам, като мислеше по този начин, сгреси и излезе от рая. И религиозните мислят, че като се молят на Бога, работите им трябва да се наредят добре, но остават излгвани. Те казват: „Чудно нещо, светските хора не вярват в Бога, не се молят, а работите им се нареждат добре: децата им са добри, учат се, слушат родителите си“. Хората се заблуждават и мислят, че щастието е в това, което носят със себе си. Това е отчасти вярно. Твоето щастие е в хляба, който носиш в раницата, обаче ако не можеш да използваш този хляб, ако не можеш да го асимилираш, ти си нещастен човек. Силата и щастието на човека не са в знанието, което има той, но в приложението на това знание.

Религиозните очакват да отидат в онзи свят и след това да възкръснат. Като разчитат на това, те са готови да умрат за Христа. „Ще умрат, ами ако не възкръснат?“ Много ще чакат възкресението, но то не иде лесно. Преди

всичко човек трябва да е страдал, да е разрешил задачите си, тогава да очаква възкресение. Аз говоря за онези мъчнотии и страдания, при които човек намира същественото в живота. „Кое е същественото?“ Да знаеш да пишеш и четеш и да разбираш смисъла на това, което си чел и писал. „Аз зная всички букви.“ Знаеш буквите, но знаеш ли коя къде да поставяш? Тъй щото не е достатъчно да живееш, но трябва да знаеш как да живееш, т.е. да мислиш, да чувстваш и да действаш правилно. „Аз съм вегетарианец, вода чист живот.“ Да, на физическия свят си вегетарианец, не ядеш месо, но в духовния свят си пълен месоядец. Ти си тщеславен, горд човек: какво по-голямо месоядство от това? Всяка храна, която оставя много излишъци в организма на човека, е неподходяща за него. Истинската, т.е. чистата храна, не оставя никакви излишъци и се асимилира напълно от организма. Това се отнася както за физическата храна, така и за духовната – за мислите и чувствата. Всяко желание, всяка мисъл са подобни на кравата и овцата, които постоянно доиш. Всяко учение трябва да внесе същественото за човешкия ум. И в ученията, и в теориите има излишъци, които смуцават човека.

„Истината освобождава човека.“ Коя истина? Разбраната, т.е. тази, която Христос е проповядвал. „Какво ще стане, когато дойде Христос на Земята?“ Хората ще възкръснат. Под „възкресение“ разбирам онази епоха в историята на човечеството, когато хората, от малък до голям, ще се обикнат. Тогава няма да има глад и сиромашия, болести и недоразумения, тогава къщите на хората ще бъдат отворени едни за други, а също и кесииите им. Тогава всички ще познаят Бога и Бог ще им се изяви, тогава Любовта ще бъде общ закон за всички. И ако днес хората се спъват в живота си, причината за това се крие в отлагането им да приложат Любовта. Неразбраната любов ограничава човека, а разбраната любов го освобождава. Няма по-страшно нещо от неразбраната любов. Обичаш вола си, но го впрягаш в кола и го бодеш с остен – страхуваш се да не избяга в гората: той е роб на твоята любов. „Какво лошо има в това, че волът работи?“ За тебе е добре, но не и за него.

Един гръцки поп вървял пред умрелия и пеел: *иии*. На турски *иии* значи добре. В това време един турски бей срещнал процесията, чул, че свещеникът пее *иии*, и му казал: „За тебе е добре, но питай умрелия – той ще ти каже какво е неговото положение“. Ако умрелият може да проговори, ще каже: „Не ме носете, свалете ме от носилката – по-добре да остана на Земята да си поживея, отколкото да ме изпращате на онзи свят“.

Съвременните хора са дошли до едно велико противоречие, до един конфликт със самите себе си: те се сблъскват в своите собствени вярвания, в своите възгледи. Молиш се на Бога по един начин, но Той не те слуша; молиш се по друг начин, пак не те слуша; молиш се по трети начин, пак никакъв отговор. Най-после казваш: „Не искам повече да се моля!“. Кога се приема молитвата на човека? Когато се прави с любов. Щом няма любов, молитвата му не се приема. Най-прекрасната молитва е тази, която е изпълнена с любов – с думи тя не се предава. Молитва без любов е суха формула. Когато Христос видя умрелия Лазар, Той се обърна към Господа с думите: „Господи, всякога си Ме слушал, послушай Ме и сега заради вярата на Своя народ“. Като обърна очите Си нагоре, Той каза: „Лазаре, излез въл!“ После се обърна към учениците Си и каза „Махнете този камък!“ Кой е този камък? Той представлява вашето учение, вашето богатство, вашето обществено положение. Надгробният камък – това сте вие, вашите деца и вашите приятели. Когато Бог дойде при вас, ще каже: „Вдигнете този камък, той не ви е потребен!“. „Кога ще се махне този камък?“ Когато дойдат Любовта и Светлината. Има ли нужда тогава вратата ви да бъде затворена!? Прозорците на вашата къща също трябва да бъдат отворени. Ако е зима, те трябва да бъдат затворени, за да не изстинете, но през лятото прозорците ви непременно трябва да се отварят. „Нека и през лятото бъдат отворени, да бъде по-хладничко!“ Да, но тази хладина носи известни нечистотии.

И тъй, вратата на твоя ум и на твоето сърце трябва да бъдат всякога отворени, за да чуеш гласа на Бога, Който казва: „Излез от твоите стари, затворени разбирания, излез

от стария живот и влез в новия, при новите разбирания на живота“. Като излезеш от старото, кажи: „Господи, готов съм да Ти служа според своите разбирания“. Тогава и Бог ще те благослови според Своите разбирания. Пожелайте нещата да стават не според вашето разбиране, но според Божието: нека всичко става така, както Бог изисква. Тогава ще дойде примирението. Ти се молиш на Бога, искаш нещо от Него, но вътре в себе си очакваш всичко да стане така, както ти желаеш. Искаш да се примириш с хората, но очакваш първо те да признаят грешката си, а за твоите погрешки въпрос не става. „Що е погрешката?“ Всяко нещо, което отделя човека от същественото, е грешка. Тя може да бъде малка или голяма, не е важно. Някога малките неща лишават човека от големите блага на живота, даже и от самия живот. Например глътнеш една троха неправилно, тя отива в кривото гърло и те задавя.

Дошло е време, когато хората трябва да съзнат, че само Любовта ще донесе благата на живота. Любовта носи свобода за всички същества. Ето защо, като дойде Любовта на Земята, всички къщи ще се отворят, всички обори ще се отворят и всичко живо ще излезе на свобода: овцете, говедата ще живеят свободно в горите. „Ама ще ги изядат вълци и мечки.“ Не се безпокойте. Вълците ядат овцете, докато има кошари, те ядат говедата, защото има юлари; щом изчезнат юларите и кошарите, и вълци няма да има. Днес вълкът яде овце, защото и той изхожда от кривото разбиране на Христовото учение. Той казва на овцата: „За да се спасиш, аз трябва да ям плътта ти и да пия кръвта ти. Докато си въвн от мене, няма спасение“. Овцата му отговаря: „Щом е така, изяж ме“. В този смисъл яденето не разрешава въпроса: то е само една вътрешна връзка. Яденето има отношение към живота. Затова казва Христос: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. С други думи казано: докато висшето в човека не се пожертва за Бога, той няма живот в себе си. Докато житното зърно не се пожертва, не стане плът и кръв в човека, животът няма да дойде. Животът сам по себе си не може да дойде. Хиляди години да стои житното зърно в

хамбара, все зърно ще си остане; щом се посее, то придобива това, което при други условия не може да придобие.

Казвам: страданията пресъздават условията – те носят условия за вечен живот. Ние търсим щастието в живота по начин, по който не може да дойде. Колкото пъти и да ядеш, ще изпитваш все едно и също нещо; колкото пъти и да пиеш вода, все едно и също нещо ще придобиеш; колкото пъти и да четеш една и съща книга, все едно и също нещо ще придобиеш. Казваш: „Много пъти четох Библията“. Какво от това? Аз зная една американка, която е чела деветдесет пъти Библията, но нищо особено не е придобила. Значи не е в многото ядене, нито в многото четене, но в съзнателното отношение и към яденето, и към пиенето, и към четенето.

Сега ние се нуждаем от образци, обаче образецът не е нещо външно. Истинският образец е в онова, живото, което расте в човека – само то може да го повдигне. Когато Мойсей отивал при Господа да получи десетте заповеди, той срещнал един овчар, който бил много радостен. Мойсей го запитал: „Защо се радваш?“ „Днес Господ ще ми дойде на гости, ще опека за Него една овца.“ „Защо си толкова глупав? Господ не ходи на гости, не яде агнета и овце“. Овчарят се замислил и дълбоко се наскърбил. Мойсей продължил пътя си, доволен, че е освободил овчаря от едно заблуждение. Като получил десетте заповеди, Мойсей забелязал, че лицето на Господа било тъжно. Той Го запитал: „Защо, Господи, лицето Ти е тъжно?“ „Ти огорчи една чиста душа, не каза на овчаря истината. Сега ще му кажеш, че ще го посетя“. Мойсей намерил овчаря и му казал: „Извини ме, че те огорчих, не ти казах истината. Господ ще изпълни обещанието Си, ще ти дойде на гости“. Овчарят се зарадвал и продължил приготвянията си за посрещането на Господа. Мойсей искал да разбере как Бог ще посети овчаря, той се скрил на едно място, отдето гледал как ще дойде Господ. Овчарят, готов вече да приеме Великия гост, заспал. В това време от небето паднал огън и изгорил агнето. Като се събудил, овчарят бил много радостен и казал: „Колко хубаво ядохме!“ Така

Мойсей разбрал тайната, че има вътрешно, духовно разбиране. Нещата трябва да се разбират не по външен път, но по вътрешен, духовен. Когато разберете духовната страна на живота, веднага ще се обновите.

Желая ви да дойде Любовта и да запали свещения огън във вас. Това значи да дойде Бог да живее във всички хора. Тогава ще дойде Царството Божие на Земята и всички, от най-малки до най-големи, ще познаят Господа.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

18 юни 1933 г., София, Изгрев

ПРАВИЛА ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ

Размишление

Ще прочета 12. глава от Йоана.

Прочетете тази глава сами и вижте кои мисли ще останат в главата ви. Важни мисли са тези, които могат да се приложат. Често се говори за приложение, но трябва да се знаят правилата за приложение. Всеки може да държи цигулката и лъка, но цигулар е онзи, който знае правилата за свирене – той тегли лъка добре и изважда красиви тонове. Цигулар е онзи, който правилно и чисто съчетава тоновете. Същото се отнася и до човека. Казват за някого, че е добър шивач. Защо? Защото бодовете, които излизат от ръката му, са равни, отмерени, вървят по права линия, като с машина. Същото е и в писането: пишеш, но буквите са криви, не на място поставени. Друг пише красиво, а думите не са на място: съществителните, прилагателните имена, глаголите – всичко е объркано. Като го питаш защо е сбъркал думите, той казва: „Така разбирам, така пиша“. Какво се крие под думите „така разбирам“? Ще кажеш: „Аз така вярвам!“ „Какво се крие в твоята вяра?“ „Така искам!“ „Какво се крие в твоето искане?“

Човек представлява един голям възел, една неразрешена задача – толкова сложен възел, че мъчно може да се развърже: той не разбира даже сам себе си. Като се храни, човек изпитва известна приятност; ако стои два-три дена гладен, той е неразположен. Ако живее в стая, която се проветрява добре, той е разположен, обаче не се ли проветрява стаята, неразположението иде веднага. Колкото и да е удобно леглото ти, ако лежиш няколко години на него, то ще ти стане неприятно. Щом лежиш толкова много на леглото си, ти си болен – болестта не е приятно нещо. И светия да си, пак не можеш да лежиш продължително. Колко светии напуснаха гората преждевременно! Ня-

колко години бяха доволни от положението си, но след време те се отегчиха, напуснаха гората и влязоха отново между хората. „Кой човек е светия?“ Истински светия е онзи, който издържа на всички противоречия. Не е лесно да издържиш на противоречията в живота. Който не може да се справи с тях, казва: „По-лош ли съм от другите хора, че имам толкова противоречия?“ Не си по-лош: ако не си по-добър, поне си като тях. „По-прост, по-невежа ли съм от другите хора?“ Не си по-невежа. Да се сравняваш с хората, това не е разрешение на въпросите. Сравнявай се и се стреми към възвишените същества – те ще те повдигнат. Казваш: „Добър човек съм“. Добър си, но не и най-добрият. „Лош човек съм.“ Лош си, но не най-лошият. Значи по средата някъде си.

Питате: „Защо трябваше Христос да страда?“. За да освободи човечеството от страданията, да им покаже пътя на свободата. Значи един трябва да се пожертва, за да се спаси множеството. Докато вървиш по трънлив път, непременно ще страдаш; като те поставят на чист, гладък път, няма да страдаш. Докато си в тъмнина, всякога ще имаш противоречия; щом излезеш на светло, противоречията изчезват. „Искам да бъда свободен!“ Прав си, щом си свободен, ще разбереш Истината. Но около тебе тичат десет немирни деца – ще бъдеш ли свободен? Едно те дърпа за косата, друго – за главата, трето – за ръцете, четвърто – за краката: в края на краищата ти ще се разгневеш. Искаш да напишеш едно сърдечно, приятелско писмо, но децата не те оставят на спокойствие: тук капне мастило, там капне – и ти се извиняваш, че писмото е зацапано, защото децата те смущават. Прав си тогава. Многото деца, това са многото желания, които бушуват в тебе: трябва да се освободиш от немирните си желания и тогава да пишеш писмото си. Как ще се освободиш от немирните деца? Като ги туриш да спят или като ги пратиш на разходка.

Човек ще разбере Истината, когато в него настане дълбок вътрешен мир. Тогава и майката, и бащата могат да напишат, каквото писмо искат: те могат да пишат и

приятелски, и любовни писма. Под „любовни писма“ разбирате нещо престъпно. Вярно е, че при любовта стават престъпления, но това не се отнася до Божията Любов. В Божията Любов не се вършат никакви престъпления, а в човешката и животинската любов стават такива. Например когато младата лъвица стане майка, тя е готова да извърши ред престъпления заради своите малки: за да ги нахрани, тя ще убие много малки животинки. Всичко в света се върши все от любов. И доброто, и злото имат за основа любовта. Повечето хора грешат от любов; и като правят добро, това става пак от любов. Ще кажете, че това е противоречие, с което трябва да се примирите. Не е там въпросът: нещата се примиряват, когато се обяснят. Ето защо, когато червейт ми се оплаква, казвам му: „Не ставай червей!“ Овцата ми се оплаква, казвам ѝ: „Не ставай овца!“. Вълкът се оплаква, че няма спокойствие от пушките на хората. „Не ставай вълк!“ „Как може да стане това?“ Като живееш дълго време на Земята, ще се научиш.

Казвам: и човек е недоволен, и той се оплаква от живота си. Майката е недоволна и неразположена, защото децата ѝ боледуват; бащата е недоволен, защото работите му не се нареждат добре; търговецът е недоволен, защото е фалирал; ученият е недоволен, защото не е успял в научните си работи. Щом постигне желанието си, човек е доволен. Доволството и недоволството на човека се дължат на обикновени работи. Недоволството причинява кисване. Запитай се защо си се киснал и потърси начин да си помогнеш: никой не може да ти помогне, освен ти сам. Следователно когато си болен, нещастен или недоволен, не ходи между хората да се оплакваш, не носи своето нещастие между хората. Че е умрял баща ти, че е умряло детето ти – не се оплаквай; че си изгубил богатството си, също не се оплаквай. Друг е въпросът, ако ти се роди дете и ако забогатееш: ако издържиш изпитите си свободно, можеш да ходиш между хората и да споделяш с тях радостта си. Не бързай да се освободиш от скръбта си, да я стовариш на гърба на другите. Добрият човек всякога се товари, а лошият се разтоварва. Какво представлява добрият човек?

В известно отношение добрият е празна кола и който го срещне, сваля част от товара си и го туря в неговата кола. В този случай добрият се натоварва, а лошият се разтоварва и казва: „Олекна ми малко“. Ти се облекчи, но другите натовари. „Какво да правя?“ Никога не туряй на гърба си товар повече, отколкото можеш да носиш. Ако даже палтото, шапката или обувките ти тежат, откажи се и от тях: носи на гърба си това, което ти сам можеш да носиш.

Не туряй в ума си мисъл, която не можеш да носиш. Младата мома туря в ума си мисълта да се ожени за княжески син и ако не го намери, тя започва да съхне, да жълтее. Защо? Тежка е тази мисъл, мисълта за княжеския син е тежка, голяма – тя е слон, за изхранването на който са нужни много средства. Един турски паша имал един голям хубав слон. Един ден пашата отишъл в едно село, дето го приели много добре. За да изкаже благодарността си, той изпратил на селяните един слон – да им работи и да го хранят. Наистина, слонът им работил, но толкова много ориз изяждал, че за една година селото обедняло. След време пашата пак посетил селото и запитал някои от селяните: „Доволни ли сте от слона?“ „Доволни сме.“ „Върши ли работа?“ „Върши.“ „Тогава ще ви изпратя още един слон“. Един беден, но умен селянин се обадил: „Паша ефенди, ние сме достатъчно облагодетелствани. Вместо на нас, изпрати втория слон на съседното село, те имат нужда от забогатяване“. Това е един интересен пример из живота на българите в турско време. Пашата имал желание да помогне на селото, но вместо да подобри положението на селяните, за една година те обедняли.

Пазете се от велики идеи, които за една година могат да ви опропасть. Може да туриш в ума си идеята да станеш светия. Светийството е голям слон. Ако подхранваш в ума си идеята да станеш светия, ще се намериш в чудо. Светията иска много храна. И той като слона носи голям товар, но и много храна иска. На простия човек можеш да дадеш каквато и да е храна, но светията се нуждае от подходяща храна. Преди години посетих едно село. Една селянка ми разказваше, че преди време един отшелник по-

сетил селото им: „Боб, чесън, яйца, мляко не яде – чудих се с какво да го нагостя. Най-после ми каза: „Искам ошаф от хубави круши“. Къде да намеря сушени круши? Ако е за яйца, ще поисквам от съседите, ако яде кокошка, ще му заколя най-глъстата. Като не можах да намеря сушени круши, той си замина. Така се освободих от този слон“. Казвам ѝ: „Благодари, че лесно се освободи от него“.

Като правя сравнение между вашите идеи и слона, казвам: ако не разбирате вашите идеи, и вие ще се намерите в положението на селяните, на които пашата е подарил слона. Вие трябва да разбирате естеството на своите идеи и да ги храните с подходяща храна. Всяка идея е едно възвишено същество, което ще прекара у вас толкова време, колкото може да го храните: щом няма храна, то си заминава. Докато идеята е у вас и я поддържате, вие сте радостни и весели; щом се свърши храната ви, идеята ви напуща и вие ставате недоволни, скръбни.

Питате: „Защо трябва да страдаме?“. Ако Христос, великият Син на Бога, мина през толкова страдания, какво остава за вас? И Той се натъкна на едно голямо противоречие и като не можа веднага да го разреши, каза си: „Да се моля да мине този час. Но за този час Аз дойдох“. Въпросът не е в това, че Христос дойде само за изкупление на човечеството, но Той реши една Своя задача. Павел казва: „Христос примиряваше света със Себе Си“. Не е лесна тази задача! Веднъж натоварен, Христос трябваше да пренесе този товар до определеното Му място. Как ще се справи конят с господаря си? Ще го носи, нищо повече. Голям е товарът му, около сто килограма, но ще го занесе до мястото му. Конят не може да каже на господаря си да слезе: колкото и да усеща тежестта, ще го носи. Някога човек иска да изхвърли една идея от себе си, но се натъква на страдания.

Сега аз ви представям един контраст, за да мислите. Къде е разрешението на този контраст, не казвам. Защо? Защото ще се намерите в положението на селяните, които са получили от пашата подарък един слон. Мъчнотия е това, но тя трябва да се реши. Колкото по-необикновен е

животът на човека, толкова по-големи са мъчнотиите му. Който води обикновен живот, той има малки мъчнотии; щом реши да води чист и свят живот, мъчнотиите се увеличават. Следователно ако подаряваш слон, подарявай го на богати хора, които могат да го хранят: слонът не е за бедни хора. На бедния подари едно малко пиленце, което може да се нахрани с едно-две зрънца. Ето защо, като страдате, ще знаете, че слон ви е подарен – чудите се как да го изхраните. Искате да познаете Христа, Той да живее у вас: мислите, че като дойде Христос у вас, всичките ви работи ще се оправят. Не е така: като дойде Христос в тебе, и мъжа си ще напуснеш, и децата си ще напуснеш, ще станеш посмешница на хората, работите ще ти тръгнат назад. Такъв е бил животът и на мъчениците – и техните работи не вървели добре.

Хората трябва да се освободят от своите криви разбирания. И евреите, като не разбираха нещата правилно, казваха за Христа: „Ако приемем този човек, няма да видим добро“. Въпросът не е в това, дали ще приемат Христа, или не – и без Христа, и с Христа страданията неизбежно ще дойдат; и с добро, и със зло, страданията пак ще дойдат. Разликата е в това, че с доброто страданията ще дойдат по-рано. Следователно по-добре е да страдаш на младини, отколкото на старини; по-добре е да изплатиш дълга си като млад, отколкото като остареееш; по-добре е да изплатиш дълга си, когато имаш, а не когато нямаш. Има една светла страна в живота, върху която не мислете: тя ще остане дълго време като неразрешена задача.

Сега ще се запитате: „Като тръгнахме в този път, какво придобихме? Обедняхме, нищо не придобихме. Преди да влезем в този път, по-добри бяхме, сега не се харесваме“. Обедняхте, разбира се: докато слонът е в селото, сиромашия всякога ще има. Слонът трябва да се изнесе вън, да се тури на работа. Селяните можеха да разрешат въпроса със слона. И вие трябва да го разрешите правилно: някога ще ви кажа как да го разрешите и вие. Доброто в света е постижимо, то е велик идеал за човека. Един труден въпрос е да бъде човек добър; да бъде справедлив,

това е мъчно постижимо; да бъде умен, това е още по-непостижимо. Изобщо хубавите работи са мъчно постижими, за това няма две мнения. Понеже това са мъчни неща, хората често грешат; да счупиш едно хубаво, фино шише, това е лесна работа.

Един свещеник имал слабост към хубави стъклени чаши и шишенца. Той често си купувал такива и ги нареждал на поличките, да ги виждат близките му: бил доста тщеславен, обичал да се хвали с хубавите си чаши и шишенца. Един ден детето на свещеника пожелало да свали една от хубавите чаши, но понеже не могло да ги достигне, взело ръжена и с него посегнало към чашите. Бутнало една, тя паднала на земята и се счупила; бутнало втора, и тя се счупила. Така изпочупило всички чаши и шишета и останало с ръжена в ръка. И вие постъпвате като това дете: вземете ръжена в ръка и бутнете към поличката – счупите това-онова и после се оправдавате. Така оправдавате и детето и казвате: „Глупаво е то, дете е, неразумно е“. То е умно дете и дава добър урок на родителите си. Майката трябваше да тури чашите и шишетата в долапа. Щом детето може да докосва чашите с ръжена, това показва, че майката и бащата не са умни – тщеславни хора са те. Детето иска да каже на майка си: „Не оставяйте чашите на показ, приберете ги в шкафа“.

Казвате: „Да бъдем добри!“. За кого: за хората или за себе си? Ако си добър за хората, това са чашите, изложени на поличката – всеки да ги вижда. Добротата е за самия човек, а не за хората. Стане ли тя достойние на другите, това е чашата, турена на поличката – всеки да я гледа. И който вземе ръжена, лесно ще я свали на земята и ще я счупи. Докато доброто е скрито в шкафа и там само аз бутам, то е запазено; бутне ли го друг някой, непременно ще го разруши.

Аз говоря за външната страна на доброто. Докато искаш да станеш добър, ти никога не можеш да постигнеш желанието си; докато искаш да любиш, непременно ще причиниш зло на някого. Любовта не принадлежи на човека. Тя има две страни: външна и вътрешна. Всички лоши

неща произтичат от чувствата, по-право – от неразбиране на Любовта. Например как ще си обясните омразата между две различни общества? И двете общества обичат Христа и Бога, имат еднакви убеждения, а не могат да се търпят. Докато обичаш света и материалния живот, докато искаш да бъдеш господар, ти всякога ще причиняваш зло, всякога ще влизаш в противоречие с хората. Щом пожелаеш да влееш материалния живот в целокупния, ти ще бъдеш носител на доброто. Следователно когато твоят живот влиза в Божествения, доброто взема надмощие, обаче речеш ли да отделиш Божественото вън от себе си, ти си причиняваш зло. Бог е велик, защото иска да вмести Своя живот в нашия. Ако Той измени Своето желание и отдели нашия живот от Своя, ние сме в областта на злото. Тази е мистичната страна на живота, която ако не разбирате, ще се натъкнете на противоречия; такава е положението на всички хора. Няма човек на Земята, който да е разбрал мистичната страна на Живота в нейната пълнота.

И тъй, всички трябва да разрешите въпроса за Любовта. Докато той не се разреши правилно, не можете да имате правилно постижение, ще се намерите в голямо затруднение и ще се запитате: „Не може ли без това разрешение?“. Може и без него. Нима селяните имаха нужда от слона? И без него можеха. Това е външната страна. Всяка идея има приложението си отвън. Външната страна на една велика идея е слонът, а вътрешната ѝ страна – пашата. Обаче за мене е важно моето разбиране: аз имам отношение и към пашата, и към слона. Ние лесно ще се разберем с пашата, като кажем истината. Ще му кажем: „Паша ефенди, ние сме бедни хора, не можем да изхранваме слона. Скъпо животното е слонът – много работа върши, но и много яде. На ден му трябват 75 кг ориз, единият килограм струва 16 лв. Умножете 75x16 и вижте колко лева са нужни дневно за храна на слона. Прати слона при някой богат човек – ние сме доволни от малките подаръци“.

Сега, както ви наблюдавам, намирам, че нито един от вас не се задоволява с малки подаръци. Всеки иска да стане голям човек, светия – всички да го познават. Поради

тази причина слонът ще дойде. Щом искаш да станеш голям, слон ще ти изпратят; и тогава, ако не го храниш, пащата ще те държи отговорен. Всеки цяр, който не може да се приложи намясто и навреме, не е цяр. Една баба казала на внука си: „Синко, да ти бая, като те срещне мечка, да не те яде“. Внукут отговорил: „Бабо, по-добре ми бай да не ме среща мечка“. И вие не се спирайте на мисълта как да се справите със слона, но се молете да не ви го изпратят.

Христос казва: „Който иска да спаси живота си, ще го изгуби. А който го изгуби заради Мене, вечен живот ще придобие“. Много пъти сте чели този стих, но какво се разбира под „изгубване“ и „спечелване“, това са дълбоки въпроси.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

25 юни, 1933 г., София, Изгрев

РАЗУМНО СЪОТНОШЕНИЕ В ПРИРОДАТА

Размишление

Ще прочета 14. глава от Йоана.

Много се говори на онези, които малко знаят и мъчно разбират. На онези, които много знаят и лесно разбират, малко се говори. Какъв трябва да бъде стремежът на човека? Да върви по път без прах, в истина без съмнение и в живот без противоречие. Човек може двадесет пъти да спуща кофата в кладенеца, без да извади вода. Защо? Защото въжето е късо. Въжето трябва да бъде по-дълго, че да достига до водата и да потъне в нея. Само така ще се извади вода, само така спускането на кофата има смисъл. Човек може да се моли и да мисли за Бога, но ако молитвата му към Бога и мисълта за Него нищо не му допринасят, какъв смисъл имат те?

Казвам: ако дойде един човек при вас, той може да ви направи някакво добро, но само едно – например или само ще ви нахрани, или ще ви даде един скъпоценен камък. Каква е разликата между първото и второто добро? Ако сте сит, скъпоценният камък е за предпочитане; ако сте гладен, хлябът е за предпочитане. Гладният не търси украшения, обаче ситият предпочита украшенията. Някога в живота си вие имате противоречия: те са необходими както за физическия, така и за духовния живот. Чрез тях ще дойдете до едно тънко различаване на нещата; ако не е така, вие ще станете индиферентни. Защо става човек индиферентен? По две причини: или от пресищане, или от недостиг. Гладният се стреми да се нахрани: ако се пресити, той става индиферентен. В първо време хапката е сладка; колкото повече ядеш, ставаш безразличен към яденето. Понякога човек преживява и духовно пресищане: четеш една книга, втора, трета – и някога се пресищаш, ставаш безразличен. Търсиш някой светия, искаш

да научиш нещо от него: в първо време се задоволяваш от знанието, което ти дава, после и към него ставаш безразличен. Страшно е, когато ставаш безразличен и към себе си. Безразличието внася раздвояване. Казваш: „Нищо вече не ме интересува, не ми се живее, не съм разположен“. Казваш: „Такъв е животът“. Интересно е да намериш причината на твоето състояние. Аз няма да ви кажа коя е причината: ако я кажа, за вас ще бъде по-зле; ако не я кажа, това е добродетел. Защо ще окайвам гладния – има ли нещо лошо в глада? Не считам гладния за нещастен, нито сития – за щастлив. Който е гладен, трябва да работи: ситият не работи. „Кой работи?“ Сиромашът. „А богатият?“ Той си почива.

В какво се заключава богатството на човека? Той си мисли, че е богат, затова е богат. Сиромашът мисли, че е сиромаш, затова призовава сиромашията към себе си. Ако претеглиш сиромаша, ще видиш, че е по-тежък от богатия. Защо? Някога богатият яде по-малко от сиромаша. Има богати, които ядат много, и бедни, които ядат малко. Има богати учени, има богати невежи. Каква е разликата между учения и невежия? Каквата е между написаната и ненаписаната книга. Когато една книга се напише, тя става по-тежка и по-съдържателна. Ненаписаната книга е невежият, а написаната – ученият. Истински учен обаче е онзи, който може да предаде своето знание. И човек е написана книга: в нея се отбелязват всички човешки радости и скърби. Каква е разликата между скръбта и радостта, не знаете. Мъчно може да се опише разликата между скръбта и радостта: в едно отношение има разлика, а в друго – няма; къде е границата между тях, не се знае. Ето защо, когато един скърби, друг се радва: един скърби, че е изгубил парите си, а друг се радва, че ги е намерил. Какво е спечелил онзи, който се радва? Нищо не е спечелил: без да спечели нещо, той се радва. Всъщност за да се радва, човек печели нещо. Някога мразиш човека и се радваш: в тази радост няма никаква печалба. Когато ангелите се радват, хората скърбят; и обратно, когато хората се радват, ангелите скърбят. Ще кажете, че е жестоко ангелите да

се радват на човешките скърби. Така е за външната, неразбраната страна на живота, така е за онези, които не разбират. Някой те мрази и същевременно изпитва едно злорадо чувство; друг те мрази, но като види, че губиш богатството си, от една страна те съжалява, а от друга се радва, че си на безопасен път. Защо? Докато си бил богат, всеки може да те убие; щом обеднееш, животът ти е спасен. Като спечелиш живота си, ти изпитваш дълбока вътрешна радост.

И тъй, когато скърбите, дайте си отчет защо именно скърбите. Ще кажете, че не знаете защо скърбите, също не знаете и защо се радвате. Това показва, че нито скръбта е ваша, нито радостта. Някой остави при вас около 50–60 000 лв. да ги пазите: вие се радвате, но парите не са ваши. След време ви вземат парите – скърбите. Защо се радвате и скърбите за чуждите пари? Така и вие скърбите за нищо и никакво, а не знаете, че тази скръб не е ваша. Чуждите скърби и радости нищо не придават. Правило е: оставете чуждите скърби и радости сами да се разправят, а вие стойте настрана – не се разправяйте нито със скърбите, нито с радостите. Не се спирайте и върху въпроса защо светът е лош, не мислете, че светът е добър. Защо? Защото човешкият свят не е нито лош, нито добър: той си е такъв, какъвто е сега. Обаче човек може да стане по-добър, а с него заедно и светът ще стане по-добър. Кога? В бъдеще. Питам: черната риза може ли да стане бяла? Невъзможно е черното да стане бяло. Но да съблечеш черната риза и да облечеш бяла, това е в реда на нещата, това е възможно. Казваш: „Измених се“. Не си се изменил, но си съблякъл черната риза и си облякъл бяла. „Къде е промяната тук?“ Докато си с черна риза, ти даваш малко; щом облечеш бялата риза, ти даваш много. „Що е черната риза?“ Болестта. „Що е бялата риза?“ Здравето. При известни икономически мъчноотии каква риза е по-добре да носиш – черна или бяла?

Трябва да съпоставиш нещата разумно, както са в Природата. Ако не си разумен, ти се стремиш само към едно – да бъдеш щастлив. Как ще бъдеш щастлив? Докато си

на Земята, никога не можеш да бъдеш щастлив, на Земята няма истинско щастие. Не всякога щастиято носи щастие и не всякога скърбите носят скърби. Това е отвличена истина. „Не я разбираме.“ Не е нужно да я разберете. Колкото повече се увеличава светлината, толкова повече расте и разбирането. Ако не виждаш някой предмет, вземи си увеличително стъкло. При обикновената светлина много неща остават невидими. Какво се ползвате, ако виждате дребните работи? Някога е добре да виждате дребните работи, а някога не е добре. Например добре ли е да виждате малките микроби и пращинки, като плуват във водата? Ние минаваме за вегетарианци, но в една капка вода има милиони живи същества, които гълтате. Какво ще кажете тогава? Ще се чудите как като вегетарианци поглъщате толкова микроби. Казваш: „Много години вече, как съм станал вегетарианец“. Не намирам голяма разлика между първото положение, когато не си бил вегетарианец, и сегашното, когато минаваш за вегетарианец. Засега вегетарианството е само един проблем.

Казвате, че сте добри. Да, привидно сте добри. „Умни сме.“ Привидно сте умни: има една разумност, но още не сте дошли до нея. „Ама ние любим.“ И любовта ви е привидна. „Защо е привидна?“ Защото като се нахраниш, ти ставаш индиферентен към яденето. Такова нещо е и любовта: ако се преситиш от любов, ти ставаш безразличен към всичко. Правило е: всяко нещо, което е ценно при известни условия, при други условия губи цената си. Обаче реалността не е там; пътят, по който вървят хората сега, е път на залъгване. Ядеш вкусно, с удоволствие, но се самозалъгваш. Защо? Защото приятността от яденето е временна. Пиеш, приятно ти е виното, но след време тази приятност изчезва. Опасна е първата приятност, защото постепенно увлича човека. Какво придобива човек от кръчмата и от пиенето? Всеки ден ставаш, ходиш, правиш добрини, но това добро е привидно. В края на краищата за това добро се казва, че човек хвърля прах в очите на хората. Друг е въпросът, ако от този прах се образува дъжд, който носи благословение за растенията. По този

път са минавали светии и са вдигали прах. Когато обикновените хора вдигат прах, той отива до небето. От този прах не се образува дъжд – той е прах в очите на хората. Какво прави тогава небето? Плаче: този плач са водните капки, които поливат цветята. И това е добро, но малко и несъзнателно: друг е въпросът, ако доброто е съзнателно. Някога вдигаш прах в очите на хората с цел да не те видят какво правиш – това не е на място. Обаче ако с този прах затваряш очите на хората, за да не правят зло, той е на място. Значи трябва да знаеш кога да правиш добро – за това се иска голяма мъдрост. Следователно не всякога е безопасно да вървиш в пътя и да вдигаш прах.

Като четете 14. глава от Йоана, трябва да мислите, за да разберете вътрешното съдържание и смисъл. Там се говори за Отца и за Духа. Някои си представят Отца като стар човек, с брада, а Духа – като гълъб. Нито Бог е старец, нито Духът – гълъб. Младият син ли е? Старият баща ли е? Отец, в смисъл Бог, е това, от което произтича реалността. Синът е изявление на Отца, а Духът – вътрешната връзка на нещата.

Казвате: „Много години работихме, но нищо не постигнахме. Дойдохме вече до пресищане“. Какъв е цярът на пресищането? Да не преяждаш: никога не преяждай! За да не преяждаш, радвай се на скръбта и плачи за радостта. Ще кажете, че това е противоречие. Възможно е, но така трябва да бъде. Когато майка види сина си, когото не е виждала десет години, тя плаче. А когато блудният син се върне при майка си болен и беден, тя се радва и казва: „Добре стана, че синът ми се върна“. В живота това е вярно. Радвай се, когато синът ти е болен. „Защо?“ Защото ще се оправи животът му. Плачи, когато е здрав. „Защо?“ Защото животът му ще се изопачи. Този е правият път на живота. Това е вътрешното разбиране на закона: ако не е така, вие постоянно ще се натъквате на противоречия. Ако няма противоречия, големи страдания ви очакват.

Целият свят минава през големи противоречия: богатият не знае защо му е богатството, сиромашът не знае защо му е сиромашията. Богатството е особен род тежест,

а сиромашията – друг; знанието е тежест, а невежеството – по-голяма тежест. И светията има своя тежест и страда, но и грешникът страда; обаче и светията, и грешникът се радват. Някога грешникът страда, някога се радва: той се радва, когато открадне нещо; докато го открадне, той се мъчи и скърби. И светията се мъчи и страда. Кога? Когато не му се дава случай да направи добро. Светията се радва на доброто, което прави, а грешникът – на злото: и двете радости се компенсират. Затова разумният свят събира грешника и светията на едно място – взаимно да си помагат и да се радват. „Как ще съберете радостите и скърбите им на едно място, могат ли светия и праведен да живеят на едно място?“ Никога! Обаче постъпките на грешника стават условие за радост на светията: той има възможност да му помага и да го утешава.

Както виждате, Природата използва и най-големите противоречия за едно вътрешно благо на Битието – в нея има един закон за разумно съотношение и между най-противоречивите неща. „Защо е така?“ Така е, на този въпрос се отговаря с мълчание. „Защо животът е такъв?“ Това не е важно – важно е защо вашите разбирания са такива: за едного светлината е смърт, а за други не е. Има същества толкова деликатни, че изнесени на светло, умират, а за други светлината е живот.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

9 юли 1933 г., София, Изгрев

СЕМЕ, ЦВЯТ И ПЛОД

Размишление

Ще прочета 15. глава от Йоана.

Всеки казва: „Човек съм“. Кое е качеството, което определя човека? Едно от качествата на човека е способността му да мисли. От раждането до заминаването си за другия свят човек постоянно мисли; ако престане да мисли, той не е човек. Докато чувства, човек живее; щом престане да чувства, той умира. Това се констатира и в живота. Като констатираш фактите, ти придобиваш повече светлина. „Къде е по-силна светлината?“ Колкото по-нагоре се качваш в развитието си, толкова по-голяма е светлината. Следователно най-голяма е светлината в Божествения свят, после – в духовния, и най-последно – на физическия. Семето има отношение към Божествения свят, цветът и дървото – към ангелския свят, а плодът – към човешкия. Семето съдържа в себе си всички условия за проява на живота, растението или дървото е проявеният живот, а плодът – резултатът на живота. Ако търсите резултат, ще го намерите на Земята – тя е опитно училище. Ще извадиш семето от Божествения свят и ще го изпратиш на Земята – там да учи и да се развива. Казваме, че семето е посято в земята: тук то изгнива, т.е. умира и отново израства.

През такива процеси минават и душата, и духът. Духът е семето, т.е. Божественото в човека, което слиза на Земята да се изяви. Душата е ангелският свят в човека, който се изявява навън – като цвят на дърво или растение. Плодът е човешкото, което се изявява чрез ума и сърцето. Не може да се говори за духа на човека, без да разбираш Божественото; не може да се говори за душа, без да разбираш ангелския свят; не може да се говори за човека, без да разбираш неговия ум. Както са свързани умът, душата

и духът, така са свързани трите свята – Божественият, ангелският и човешкият.

Срещате двама цигулари – и двамата свирят, но разликата между тях е голяма. Ще кажете, че и двамата имат хубави цигулки. Това не е достатъчно. Между цигулката и цигуларя трябва да има известно отношение. Щом имаш цигулка, ще свириш – и колкото по-хубава е цигулката ти, толкова по-добре ще свириш. Наистина, колкото по-добър е цигуларят, толкова по-добра е цигулката му. Христос казва: „Ако не пребъдвате в Мене, и аз – в Отца Си, нямате живот в себе си“. От този стих се вижда съответствието, което съществува между Отца, Сина и човека. Единият цигулар свири добре, а другият едва тегли лъка. Ако искаш хората да те разберат като цигулар, трябва да им свириш, иначе колкото и да им говориш, нищо няма да разберат. И Христос, като казваше на учениците Си: „Ако пребъдвате в Мене“, сам им показва какво означава думата *пребъждане*. Сам Христос пребъдваше в Отца Си. Да пребъдваш, значи да свириш, да живееш и да мислиш. „Как ще стане това?“ Като го приложиш, тогава ще видиш: без приложение нещата не стават ясни. Ще се спреш върху свиренето и ще мислиш, после ще мислиш върху живота; ще пазиш съзнанието си от натрупване, за да не се помрачи. Когато един предмет или явление отвлича вниманието на човека от същественото, съзнанието му се раздвоява и помрачава. „Искаме да ни се обяснят нещата.“ Някога многото обяснения замъгляват съзнанието. Важно е отде иде светлината, от коя посока. Четеш една книга – разбираш напечатаното в нея; поставиш я под друг тъгъл, дето светлината пада неправилно – вече не я разбираш. Ще държиш книгата в ръцете си – няма да я даваш на други. Ще държиш семката в своя джоб – всеки благоприятен момент да я посееш: местиш ли я от един джоб в друг, тя ще изсъхне. Ще я посееш навреме: да цъфне, да даде плод и плодът ѝ да узрее. Човек се стреми главно към плода, ангелът – към доброто, а Бог – към семето, в което са включени всички условия на живота.

Човек е плод, който трябва да узрее и да се изяви на Земята. Това значи да го изядат. Христос казва: „Ако не пребъдвате в Мене, нямате живот в себе си“. Той говори за човешката мисъл. Всяка мисъл е плод: следователно ако нямаш нито една мисъл в себе си, гладен ще умреш. Да мислиш, значи да имаш храна за душата си. Храненето е необходимо: ако не ядеш, нямаш живот в себе си. На Земята човек яде по три пъти на ден. Той се храни още и духовно. Например дишането е духовно хранене: на една минута правиш двадесет вдишки, т.е. приемаш двадесет яденета. На физическия и в духовния свят трапезата се слага и вдига, а в умствения свят храненето е непрекъснато – там трапезата не се вдига, там постоянно се яде. Как ще разберете това? В умствения свят храненето е непрекъснато: от сутрин до вечер непрестанно ядете. Ако и на физическия свят ядете непрекъснато, от сутрин до вечер, кой ще работи за вас?

За да разберете духовния живот, вие трябва да си направите един самоанализ: без вътрешен анализ никакъв духовен прогрес не съществува. Мнозина от вас имате желанията ви, но работа се иска от вас. Например свирите на цигулка, но не излиза добре. Защо? Малко сте се упражнявали. Същото е и с четенето: четеш, но не туряш ударенията на място – липсва нещо. По този начин нищо не се придобива. Някой от вас е дошъл до положението на тиквата: за шест месеца израства, връзва плод, и като узрее плодът, листата и стъблото на тиквата изсъхват; следната година тя трябва отново да се посади. Някой е стигнал положението на двегодишно растение: живее две години, а на третата вече го няма. Малцина от вас са в положението на плодните дървета, които живеят около 10–15 години; още по-малко са в положението на вековните дървета.

Човекът трябва да стане растение, което да не съхне, т.е. да се ражда и преражда, да не умира, да е безсмъртен. Това значи той да се сее на Земята като житото: през есента те посяват, през лятото те пожънват и прибират в хамбара, наесен пак те посяват в земята, дето временно

умираш и след известно време отново израстваш. Красиво е посяването и ожънването на житото! Посяват го, но след една година то си оставя само плода, т.е. човешкото. Ангелското и Божественото отминават, остава само човешкото. Като гледаш житото, ти се радваш: значи радваш се на човешкото. И в хората остава само човешкото – Божественото и ангелското ги няма. Тепърва трябва да се възстанови Божественият и ангелският живот. Всеки живот – човешки, ангелски и Божествен, си има свои специфични качества, свои особени прояви. Тези три живота функционират едновременно, затова трябва да ги различавате. Човешкият живот се отличава по две неща – скръб и радост. Докато си радостен, изведнъж ставаш скръбен, после скръбта ти се превръща в радост – това е човешкият живот. Ангелският живот се отличава по светлината и тъмнината. В ангелския свят хората лесно се познават: едните са тъмни, а другите – светли. Онези, които са от една категория, от един дом – те са обърнати един към друг с лице; онези, които са от различни категории, са обърнати едни към други с гърбовете си. Щом видите гърбовете на хората, ще знаете, че те са от противоположна категория. Светлият дух никога не гледа тъмния дух в лицето, и тъмният дух не гледа в лицето светлия дух – така е по човешки.

Казваш: „Аз не искам да видя никого“. Значи ти живееш в друг свят, а не на Земята. „Не искам да видя едното си, не го обичам.“ Да обичаш, това показва, че си в Божествения свят: вие мислите, че обичате. „Как можеш да обичаш всички?“ Значи ти си в друг свят, не си на Земята. Невъзможно е да обичаш всички: това не може да стане нито на Земята, нито в ангелския свят. Ако искате да се обичате, ще отидете при Бога, дето е Любовта. Каквото и да правите, на Земята не можете да станете повече от това, което сте. И в ангелския свят да отидете, същите ще си останете – там всички не могат да се обичат. Само при Бога Любовта е достойние на всички. „Не можем да се обичаме на Земята.“ Много естествено, не сте при Бога: вън от Бога проявите на Любовта се различават.

Следователно на Земята ще скърбиш и ще се радваш, в ангелския свят ще тичаш и ще се спъваш. Грешките на ангелите са в тяхното спъване. Човек греша, а ангелът се спъва: и най-малкото спъване той счита за грях. Че се спъва, това показва, че светлината му е много малка. „Не мога да обичам всички.“ Много естествено: как ще обичаш гнилата круша, как ще обичаш един човек, който е извършил десетки убийства, как ще обичаш човек, който е разпрал утробите на двадесет майки, извадил е децата и е отрязал главите им? Не можеш да обичаш един изгнил плод: на Земята може да обичаш само сладките плодове. В духовния свят ще обичаш само това, което носи светлина: не може да обичаш това, което носи тъмнина.

Често се казва: „Ние не се обичаме“. За да ви обичат хората, вие трябва да бъдете плодове; за да ви обичат ангелите, трябва да бъдете светлина. А за да обичате вие, трябва да бъдете при Бога – само така може да обичате всички; ако не сте при Бога, не можете да обичате всички хора. Христос казва: „Както Отец Ме възлюби, така и Аз ви възлюбих“. Той говори за Любовта на Бога – в тази Любов не се прави никаква разлика. И блудният син, като се върна при баща си, разчиташе на Божията Любов. Брат му се разсърди и си каза: „Как така баща ми прие този мой брат, който разпиля всичкото си богатство? Аз съм работил на баща си толкова години без умора и с постоянство, но той не закла за мене охранено теле. Това не мога да понеса – те ядат и пият за моя сметка“. Тук се явява едно несъответствие, нещо въвн от Любовта. Баштата вижда, че в големия син се явява ревност – човешкото е засегнато в него, но го успокоява. Големият син се страхува, че бащата ще даде още един дял от имането си на малкия син, обаче той му казва: „Не се безпокой, брат ти иде при мене като слуга, а не като мой син. Аз ще му давам само за прехраната. Той не е праведен като тебе и сега се задоволява с най-малкото. Ние трябва да се радваме, че той беше изгубен – и се намери, мъртъв беше – и оживя“. След това обяснение на бащата големият брат се успокои и каза: „Щом е така, нека остане между нас“.

Питам: не става ли същото и с вас? Аз виждам същите неща: вие, братя и сестри, се делите и питате баща си защо на малкия син, който е изял дяла си, дава толкова голямо угощение? Вие вършите това, което виждате в големия брат: ако някой вземе мястото ви, веднага ставате недоволни. Представете си, че сте в един голям кръгъл салон, който може да се разширява, да става по-голям. Вие сядате околоръст, наредени един до друг, аз съм в средата на салона, между вас: салонът се движи, с него заедно и вие. При това положение кой от вас е на първо място и кой – на последно? В един момент ще бъдете на първо място, а в следващия момент – на последно. Бог, като е създавал света, поставил го е във вечно движение, за да примири хората помежду им. Така именно всички сме и по-близо до Бога, и по-далече от Него. И за това ако днес си на първо място, утре ще бъдеш на последно. Абсолютната справедливост е наредила така: всички тела да се движат, да имат еднакви отношения към Бога. И ако ви пита някой защо се върти Земята, кажете: „Земята се върти, за да се види Абсолютната справедливост, според която всички хора са еднакви пред Бога“. Ако се спре Земята, едни ще бъдат по-близо до Бога, а други – по-далече. Но понеже сега Земята се върти, нямате право да мислите, че едни хора са по-близо до Бога, а други – по-далече. Ако мислите другояче, вие сте на крив път.

Следователно ще знаете, че Бог е на едно място, а вие се въртите. Всички се въртите около Великия Център – Бога. Това е една истина. Ако я разберете, тя ще ви допринесе много; ако не я разберете, тя ще има цената на един богат обяд, който след пет-шест часа изгубва своя смисъл. Сутрин закусваш и скоро огладняваш, на обяд ядеш и издържаш до вечерта, след това вечеряш и издържаш досред нощ. Важно е рано да се храниш, рано да лягаш и рано да ставаш. И тъй, както храната, която човек приема, държи ситост само няколко часа, така има мисли, чувства и желания, които са валидни само няколко часа: те влияят на човека известно време и после губят цената си – те постоянно се менят. Обаче има мисли, чувства и желания,

които никога не губят цената си – те са вечни и неизменни. Казваш, че обичаш майка си и баща си, но щом не задоволят едно твое желание, ти веднага изменяш чувствата си към тях. Значи твоите чувства не са Божествени, те постоянно се изменят.

Като ви наблюдавам, виждам, че сте много избухливи, лесно се възпламенявате – като спирта. Достатъчно е само да приближиш запалена клечка кибрит до спирта, за да се запали и изгори. Колкото по-чист е спиртът, толкова полесно се запалва. Чистота е необходима! Някои от вас са по-малко избухливи. Добре е спиртът да се прекара през специални лампи с малки отвърстия – да гори по малко, а не изведнъж. Следователно избухливият, който има много енергия, трябва да я прекарва през тясно отвърстие, за да свърши с нея известна работа. Щом свърши работата си, ще запуши отвърстието, да не тече енергията напразно, както запушват с капаче спиртната лампичка.

От духовно гледище човек трябва да икономисва енергията си. Който не може да я икономисва, често прави грешки. Когато обичаш един човек, ти го стопляш: ти отправяш енергията си към него, както химикът насочва пламъка на лампата към известно вещество. Ако енергията ти е много, ще затвориш канелката си – да не го сгорещиш много. Не мислете, че токът или енергията на Любавта трябва да тече непрекъснато. Цял ден ли ври водата на вашия примус? Щом водата заври, загасват примуса. Ето защо, като обичаш някого, ще му свариш вода и като се стопли, ще му дадеш мотичката да отиде на нивата да копае – няма повече да му говориш за Любавта. Трябва ли да му говориш, че той е добър, разумен човек? Каго му говориш така, ще стане ли той по-добър? Скъпоценният камък си остава такъв, какъвто е: бижутерът определя качеството и стойността му, но от това той не става по-ценен. Скъпоценният камък носи в себе си специфичен живот. Тази е причината, дето той има особено лечебно действие. Ако носиш в себе си благородни метали и скъпоценни камъни и можеш да се свържеш с техните енергии, ти лесно ще се лекуваш. Те лекуват всички болести.

И в Писанието се говори за някакво камъче. Това камъче представлява Божественото в човека. Който придобие това камъче, той е придобил ценното в живота. Някой се оплаква, че хората са го изяли. Никой не може да те изяде: плод си – и да те изядат, костилката ти ще остане. Както дървото се оплаква от гъсениците, така и човекът – от хората. Ако изяждат листата ви, гледайте да не изядат стъблото и клоните ви. Важно е да остане семето – плодът. В Божествения живот е ценно семето, в ангелския свят са важни цветовете и стъблото, а в човешкия свят – плодът. Блажен си, ако те изядат; ако те посеят – щастлив си; ако те запазят като семе, ти си при Бога. В семето е вечният живот, т.е. безсмъртието.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

16 юли 1933 г., София, Изгрев

СИЛНОТО ОРЪЖИЕ

Размишление

Ще прочета 16. глава от Йоана.

В живота има разбрани и неразбрани неща. „За кого?“ За хората. Също така има неща определени и неопределени. „За кого?“ За живите същества. Например светлината е разбрана само за онези, които могат да я възприемат, но не и за онези, които не я възприемат. Също така и Любовта е за онези, които могат да я възприемат; и Животът е за онези, които могат да го възприемат. Изобщо нещата се дават само на онова, което живее, което е разумно; на неразумното и на онова, което не живее, нищо не се дава. На онзи, който иде на Земята да живее, всичко се дава; на онзи, който напуска Земята, нищо не се дава. Който се ражда, учи и придобива знания, той живее; който умира, престава да живее – той нищо не придобива. Ако любиш, ти се раждаш; ако мразиш, умираш. Докато имаш светлина, живееш; щом останеш в тъмнина, умираш. Добрият, здравият се ражда; лошият, болният умира. Значи положителното носи живот, а отрицателното – смърт.

Съвременните хора живеят в миналото, затова умират; когато заживеят в настоящето, те ще се раждат. Бъдещето расте и носи условия за нов живот. Като знаете това, престанете да мислите за миналото. Не туряйте надеждата си в миналото – то носи съблазните в живота. Когато богатият обеднее, той постоянно мисли за миналото си, за своето богатство – за него богатството е подтик. Сиромашът, като изгуби сиромашията си, не мисли вече за нея. Защо? Защото тя нищо не дава. „Какво трябва да прави сиромашът?“ Да стане богат, да се учи, т.е. да се новороди. Животът дава само на онзи, който се ражда и живее; на онзи, който умира, нищо не дава. Следователно ако искаш да живееш, ще учиш, ще любиш и ще работиш.

Едно трябва да знаете: не търсете силата извън вас, не очаквайте помощ от ближния си, не търсете живота в майка си. Трябва ли плодът да очаква на клоните? Временно, докато е на дървото, те ще го поддържат, но щом узрее и капне на земята, той няма нужда от тях. Значи силата на плода е в самия него: щом падне на земята, плодът отново произвежда цялото дърво. Първоначално плодът мисли, че не може да живее без клони; щом падне на земята и се зарови в нея, той научава тайната, че и без клони се живее. Посее ли се в земята, плодът може да живее и при най-неблагоприятните условия.

Днес всички хора страдат по причина на своето невежество. Те мислят, че са слаби като рохки яйца; мислят, че докато са в кошницата и никой не ги пипа, са силни. Не е така: те са силни, когато се излюпят – излюпените яйца живеят, а неизлюпените умират. Вие искате никой да не ви пипне, да не ви докосне. Само умрелия не го пипат, живия обаче всеки ще го пипне, ще го бутне оттук-оттам. Дето е животът, там има движение. Ако ви обичат десет души, те непременно ще искат да ви пипнат. Нали искате хората да ви обичат: ами ако ви обичат сто души? Ако ви обичат хиляда, десет хиляди, сто хиляди или един милион хора – какво ще правите тогава? Те все ще ви пипнат, ще се докоснат до вас. Ако не искате да ви пипат, трябва да отидете на другата страна на живота, между умрелите – тях никой не ги бута. Ако умрелият преседи повече от 24 часа въщи, не само че никой не го бута, но всеки стои далече от него.

Питам: какъв е смисълът на живота – да живее човек или да умре? Чудни са религиозните хора, които казват: „Да умрем за Христа!“. Те искат да умрат за Христа, а Той казва: „Да отидем при Лазара да го събудим, защото той не е умрял“. Христос възвърна Лазар към живот, а религиозните мислят, че трябва да умрат за Христа. Това е буквално разбиране на нещата: всъщност идеята е да живеем за Христа! Мнозина не разбират тази идея, защото живеят на дърво без корен. „Е, ще забия един кол!“ Да забиеш един кол, това значи да придобиеш сила. Има много ко-

лове забити, но те не придобиват никаква сила. Силен е само онзи, който расте и се развива – той има корени в себе си. Ако търсиш някаква подпора отвън, ти си мъртъв кол – всеки може да те измъкне от мястото ти. Ако се надяваш на парите си в банката – това са колове. Надявай се на онова, което носи живот, мъдрост и сила. Радвай се, че Бог ти е приятел: от Него черпиш сила, живот и мъдрост. Искате да знаете какво е Господ?! Той е Онзи, Който може да ви освободи от всички отрицателни състояния.

Представете си едно семейство, дето бащата е пияница. Ако го питате нещо за живота, той ще ви говори за бедността, за лишенията, за мъчнотиите. Защо говори за това? Защото чрез пиянството той е дошъл до отрицателната страна на живота. И децата му имат същата слабост на бащата – и те обичат да пият. Много естествено: ако отсечете клон от някое дърво, ще видите, че и той съдържа качествата на дървото – положителни и отрицателни. „Какво трябва да се направи с дървото?“ Да се облагороди. Същото трябва да стане и с бащата пияница: ако той не се облагороди, и децата му няма да се изправят. Да се облагороди, това значи да се свърже с Бога – само тази връзка дава възможност на човека да се изправи.

Казвате: „Да научим що е добро и що е любов“. Ако мислите, че сега може да научите това, вие се лъжете: човек знае това, което е вложено в него. Следователно в даден момент той познава или доброто, или злото; в даден момент той е или вярващ, или безверник. Ако си вярващ, това добро е за тебе, а не за Бога – какво ще допринесеш на Бога със своята вяра? С вярата си ти допринасяш нещо на себе си: съзнаваш, че си жив и че Бог живее в тебе. Без вяра не може да се живее. Да се откажеш от вярата, това значи да приемеш страданието и смъртта. „Що е страданието?“ Спънка в живота. За разумния таза спънка е на място, а за неразумния тя е нещастие. За да се справиш със страданието, не го питай отгдето иде и какво носи, но го угости, приеми го като гост. Ако не си готов да го приемеш в дома си, дай му гръб. Така трябва да постъпваш и с омразата, изобщо с всички отрицателни прояви в живота.

Пазете се от отрицателните прояви. Трябва ли да живееш с умрелите хора? Колкото и да ти е мил близкият, като умре, ти стоиш далече от него. Умрелият да върви по своя път и живият – по своя. Човек е дошъл на Земята да живее между живи хора, а не между мъртви. В смъртта няма никаква сила – силата е в живота; в омразата няма сила – силата е в Любовта; и невежеството не носи сила – силата е в знанието; силата е в доброто, а не в злото.

Това са истини, които трябва да се знаят. Те постоянно се сменят: например Любовта може да се превърне в омраза и обратно – омразата в Любов. Пазете се да не минавате от положителното в отрицателното. Помнете: докато сте на Земята, вие ще минавате през противоположностите на живота – ще минавате през състоянието на светията, както и през състоянието на грешника. Разликата е само в това, че дето влезе светията, живот носи; дето влезе грешникът, смърт носи. Затова е казано: „Христос дойде, за да даде живот, и то преизобилно. А крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и погуби“. Животът дава, а смъртта взема. Даването е вътрешен процес, а не външен – в даването Бог взема участие. Казано е, че Бог е Любов. Значи като дойде в човека, Любовта привлича живота, а животът привлича всички сили и енергии от Природата. Казвате: „Какво ли ще ни даде Учителя?“. Какво ще ви дам? Аз мога само да ви пожелаая да отидете в рая. Там е мястото на работата, там няма почивка. Защо? Защото раят е място на вечния живот. Ще живееш в рая и ще помагаш на слабите. Раят е място на даване, както дава големият извор – там всички дават, а никой не взема.

Христос казва: „Когато дойде Духът на истината, Той ще ви научи на всичко“. Кой е този Дух? Колкото може с думи да се обясни що е светлината, толкова може да ви се обясни какво представлява Духът. Ако река научно да ви обяснявам що е светлината, въпросът ще стане по-тъмен за вас. Мъчно може да се обясни светлината научно. Простият ще каже: „Запалвам свещта – ето светлината“. Ще питате от лойта ли излиза светлината? Не. „От фитила ли?“ Не. „Отде иде тогава?“ Енергията на светлината иде

от Слънцето – вечният източник на живота. „Отде иде животът?“ От Великото разумно Начало, наречено Бог. Животът приижда постоянно. Който е свързан с Бога, той е придобил вечния живот.

Апостол Павел казва: „Ще се похваля със своята немощ“. Той не се хвали със силата си, а със своята немощ. Под „немощ“ се разбира външно безсилие, а вътрешна сила. Външно водата е немощна, но в нея се крие мощна сила; и въздухът външно е немощен, но като се използва вътрешната му сила, той прави чудеса; и светлината не вдига никакъв шум, но сила се крие в нея. В този смисъл слабото е най-силно. Това подразбират думите на Павел: „Ще се похваля със своята немощ“. То значи: „Ще се похваля с това, което отвън е слабо, а вътрешно – силно; ще се похваля с това, което отначало започва със слабото, а свършва със силното“. Животът започва с най-слабото, а свършва с най-силното; смъртта започва с най-силното, а свършва с най-слабото.

Казано е: „Истината ще ни направи свободни“. Един арменски говедар получил голямо наследство. Понеже обичал да пие, той събрал приятелите и познатите си, на които дал богато угощение. Два-три дена той ял и пил с тях, докато прахосал всичките си пари. Като останал в същото положение – говедар, той си казал: „Свободен съм вече“. Свободен е той, но не е разбрал истината. Това значи да дадеш сабя в ръцете на слабия и неразумен човек. Той ще вземе сабята и ще започне с нея да реже главите на хората. Ако дадеш сабята на разумен и силен човек, той ще я превърне в мощно, силно перо или ще я разтопи и във вид на железни капки ще я дава на болни да пият и да се усилят. Съвременните лекари турят желязото във вода и с нея лекуват болни. Ти можеш с мисълта си да туриш парче желязо във водата и от тези железни капки ще даваш на слаби и болни хора – така ще влееш живот в тях. Това може да направи само онзи, който знае. Например някои факири правят такива опити и получават добри резултати. За тях се говорят много неща: някои са верни, а някои – преувеличени. Разправят за един факир един

интересен случай. Той направил един абсцес на крака на един болен. Започнало да тече кръв. Лекарите казали, че кръвта сама по себе си ще спре. Обаче факирът приложил волята си и кръвта моментално спряла да тече. После казал: „Сега със силата на волята си ще накарам кръвта отново да тече“. Така той спирал кръвта, когато искал. Най-после турил ръката си върху болното място, което веднага заздравяло. За десет минути раната оздравяла, иначе били нужни три-четири седмици за оздравяването ѝ. Как става това, малцина знаят. Факирът прилага силата на волята и на мисълта си и прави чудеса. „Защо ние не можем да направим същите опити?“ Защото волята ви е слаба.

Сегашните хора се намират в положението на малките деца, които ги возят в колички. Ако не ги возят, те плачат, искат да ги носят на ръце; като им омръзне това, пак искат да ги возят. Блажен е онзи, който няма нужда от количка, с която да го разхождат; блажен е онзи, който не се нуждае от слуги – да го носят на ръце. Блажен е онзи, който не взема пари назаем; блажен е онзи, който не търси фурни, за да си купува хляб, нито дрехар и обушар, за да си шие дрехи и обувки. Блажени сте, когато не се нуждаете от нищо. Докато имате нужда от всичко, вие не сте блажени. Казвате: „Блажен е онзи, който знае да чете и да пише“. Докато човек пише с ръката си, не е блажен, ако може да пише и да рисува с езика си, той е блажен. В рая четат само онези книги, които се пишат с езика, там никога не четат книги, писани с ръка. Още по-ценни са книгите, написани с човешкото сърце. Като истински човек ти трябва да използваш съзнателно и разумно и езика, и сърцето си. Ако си птица и не можеш да използваш крилето си, защо ти са те? В тях е твоето спасение. Не можеш ли да ги използваш, смъртта те чака: неприятелят ще те стигне и ще те изяде. Ако разполагаш с ключа на водите, при нападение на неприятеля лесно можеш да се справиш с него. Ако си предвидлив, ще завъртиш ключа, ще потекат водите и неприятелят ще се удави; не завъртиш ли ключа, смърт те очаква. Ти държиш ключа на огъня в ръката си, а разчиташ на една обикновена пушка – ми-

слиш, че с нея ще победиш неприятеля си. Не, завърти ключа на огъня и неприятелят ще отстъпи – той не може да устои на топлина от 10 000°. В такъв случай кой може да те нападне? Ако разчитате на съвременните оръжия, с тях да покорите света, ще бъдете бити на общо основание.

„Духът на истината ще ви научи на всичко.“ Какво разбирате под „Духа“? Вие разбирате криво Божия Дух, вашето разбиране за Духа е детинско. Казвате: „Духът ми говори“. Какво ти говори? Казал ти е да хвъркнеш – чудиш се как ще стане това. Вземи своя аероплан и ще хвъркнеш. Ако не можеш да направиш това, нямаш вяра: тогава и Духът не ти говори; ако можеш да хвъркнеш, Духът наистина ти говори. Когато Духът говори, всичко става; когато ти говориш, нищо не става. Това, което в даден случай става в нас, е Духът. Не мислете, че като не сте готови, Духът ще дойде. Ще приложим Любовта и Духът ще дойде. „За кого?“ За всички без изключение. Ще приложим светлината. „За кого?“ За всички: Духът казва това! Той е слънцето на живота, Той грее на всички живи същества, дава им възможност да възприемат светлината. Въпреки това червеят си остава червей, бръмбарът си остава бръмбар. Защо? Защото не разбират светлината. Човек е станал човек, защото е разбрал светлината. Който повече разбира светлината, станал е ангел. Който повече разбира светлината, повече възприема; ако малко я разбира, малко възприема.

Учениците Христови казаха на Христа: „Придай ни вяра!“ „Тръгни по пътя на надеждата!“ „Какво значи това?“ „Като тръгнеш по пътя на надеждата, ще имаш вяра.“ „Придай ни Любовта!“ „Тръгни по пътя на вярата!“ „Да дойде Духът!“ „Тръгни по пътя на Духа!“ „Какво значи това?“ „Щом питаеш, не разбираш... Тръгни по пътя!“ „Кой е пътят?“ „Като дойдеш до края, тогава ще разбереш“. Началото и краят, събрани в едно, определят Истината. Не можеш да познаеш Истината, ако няма начало и край в това, което си предвидил. Животът ви трябва да дойде до един край – не до свършека, но до Истината. Под „край“ разбирам да живееш в Истината. Животът на сегашните

хора е неразбран. Защо? Не са дошли до Светлината: „до край“ значи да влезеш в Светлината. Краят на Любовта е край на живота. Какво се разбира под „край на живота“? Това значи край на противоречията, край на тъмнината: щом влезеш във Вечния живот, там постоянно приижда светлина.

Искаш Бог да те обича, да бъдеш щастлив – това е външната страна. Може ли да те обича човек, на когото всеки момент забиваш нож в сърцето? Той може да ви обича само при едно условие – ако е във водата: колкото и да забиваш нож във водата, той ще остане неуязвим. Ако плуваш с него заедно с нож в ръката, трябва да се откажеш от ножа, иначе ще се удавиш. Ако решиш да живееш в света на Любовта и носиш със себе си омразата, непременно ще потънеш на дъното на Любовта. Следователно хвърли този нож: Любовта няма нужда от ножа на омразата. Тя няма нужда и от ничия защита, защото носи в себе си най-силното оръжие, което някога светът е познавал. Живейте в Любовта и ще имате най-силното оръжие!

Сега ще ви кажа няколко думи: което можем да разберем, ще разберем; което можем да възприемем, ще възприемем; в което можем да живеем, ще живеем; в което можем да вярваме, ще вярваме; което можем да любим, ще любим.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

23 юли 1933 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНО ПОСЛУШАНИЕ

Размишление

Ще прочета 17. глава от Йоана.

Едно правило гласи: никога не можеш да говориш за онова, което не знаеш; не можеш да видиш онова, което не съществува – това е Истината в живота. За да разбере Истината, човек трябва да бъде чист. Има много начини, по които чистотата се изявява. Тя е нещо вътрешно, но си има и външно проявление. Искаш шишето ти да бъде чисто – как ще го изчистиш? Ще налееш чиста вода в него, докато съвършено го изчистиш – тя няма никаква миризма. Колкото повече го миеш, водата трябва да бъде все по-чиста.

Какво се иска от човека? Да води чист живот и да не се цапа. Водата може да е чиста, но ако шишето не е чисто, тя придобива известна миризма. Това става и с вас. Колко пъти съзнанието ви се помрачава! Някога си добре настроен, като цигулката на добрия цигулар. Като засвири той, приятно ти е да слушаш. Обаче вземе ли цигулката неопитният цигулар, той я разгласява и свиренето излиза нечисто. Защо? Между тоновете няма хармонично съотношение. Първият цигулар е голям, опитен. Вторият може да е по-малък, по-неопитен, но между двамата трябва да има известно отношение. Същото става и с мислите и чувствата на човека. Една голяма и една малка мисъл могат да си съответстват; също едно голямо и едно малко чувство могат да си съответстват. Обаче влезе ли една нехармонична мисъл или нехармонично чувство между тях, съответствието се нарушава – нещо материално се е вмъкнало между тях. Една дума може да измени настроението на човека: то е все едно в шишето с чиста вода да внесеш малко кал. Ще ти кажат да задържиш водата, докато калта се утаи, и после да я прелееш в друго шише.

Чиста ли е тази вода, може ли да се пие? Колкото и да се утаи калта, водата няма да бъде чиста. Най-голямата тиня в живота е грехът – в нея нищо не вирее, нищо не расте. Каквото попадне в нея, всичко се разваля, гние и умира.

Кое е контрастът на греха? Доброто – то е среда, в която всичко расте и живее. Да направиш добро, значи да влезеш в онази среда, в която всичко възраства и оживява. И вятърът помага за растенето. Христос казва: „Вятърът вее, дете ще, и гласа му чуваш, но не знаеш отде иде“. Къде се чува гласът на вятъра? Дето има противоречия. Като среща листа по пътя си, той ги вдига из въздуха. Там се чува неговият глас. Ако вятърът се движи по гладка повърхност, без да среща противодействия, тогава няма да се чува никакъв шум. Защо духа вятърът? За да събуди заспалите същества, главно растенията. Както майката събужда децата си, така и вятърът – растенията. Вятърът има отношение към умствения свят: когато той задуха, човек започва да мисли, събужда се от дълбок сън. Ако не се събудиш и не мислиш, ще изпаднеш в илюзиите на живота като в хипноза. Например представяш си, че твой приятел ти дава сто хиляди лева. Ти започваш да мечтаеш: „Ще си направя една къща, ще я нареда добре – приятно да ми е“. Минава известно време, но парите не идват. В дадения случай печелиш ли нещо? Можеш да си въобразяваш, че някой ти дава сто килограма жито. Представяш си как ще дадеш няколко килограма жито на една, на втора бедна вдовица – и се радваш, че им даваш нещо. Всъщност даде ли жито на тези вдовици, къде са те? Знаеш ли имената на тези вдовици, къде живеят те? Ти не знаеш нито имената им, нито къде живеят – знаеш само, че си дал нещо на една-две вдовици.

Целият живот на хората се заключава в неопределени неща. От сутрин до вечер те мислят само за непостижими работи. Говори се за любов, за добро, за правда, за всичко, но корените на тези неща са толкова слаби, че най-малкото появяване на вятъра така го заличава – заглажда го като написаното на хартия. Така се заличават у нас и най-хубавите неща, от които остава само един далечен спомен.

Сега ви оставям три неща, които трябва да държите в ума си: пазете се от калта, която унищожавя всичко; пазете се от праха, който разваля всичко; пазете се от нечистата вода, която оцапва всичко. Как става това, няма да обяснявам. Всички сте минавали през страдания и несгоди. Молите се на Бога и се чудите защо не ви отговаря. Много просто: и най-добрата майка няма да приеме детето си в стаята, ако е влязло в дълбоката кал и се е оцапало, даже и в двора си няма да го пусне. Ще възразите: „Тогавя защо бащата прие блудния си син в своя дом?“. Знаете ли в колко извори се е къпал този син, докато стигне при баща си? Каго се явил при него, той бил съвършено чист, нямал никаква кал на себе си – чист бил вече. Че нямал кал на себе си, се вижда по разкаянието на неговата душа. Той казал: „Татко, аз направих неща, които не трябваше да правя. Наруших правилните отношения между тебе и мене и сега не мога да се нарека твой син. Искам да ме приемеш като един от последните си слуги, искам да бъда твой роб. Готов съм вече само да давам, да изпълня твоята воля, да ти работя“.

И тъй, различавайте двете състояния – кога сте при баща си и кога сте вън от него; различавайте кога се проявявате като малкия син и кога – като големия. Малкият син пожелал да бъде самостоятелен, да отиде в странство, да научи живота: дотегнало му да работи на баща си. Поискал от баща си своя дял, за да бъде свободен. Всеки от вас, който мисли като малкия син, е тръгнал вече за странство. Каго се върне оттам окъсан, гладен, осиромашал, казва: „Свърши се моята работа, никой не ми обръща внимание – ще се върна при баща си. Не мога да се ползвам даже и от това, което дават на свинете“. Свинята прибират в кочината, дето я хранят, а на свинопасеца казват: „Върви си, бъди свободен“. Страшно е това, което става в човешката душа. Що се отнася до външното положение на свинопасеца, то не е толкова опасно. Външното е интересно, а вътрешното е страшно.

Мнозина решават въпросите на двамата братя. Щом се намерят в противоречие като това на блудния син, те

казват, че то може да се реши и по друг начин: например блудният син могъл да разреши своето противоречие и чрез самоубийство. Но той е избрал друг път – пътя на добротата. Той си казал: „Да се хвърля във водата – рибите ще изядат и онзи малък капитал, който ми е останал. Светът ми изяде всичко, нищо не ми остана. Ако се хвърля от канарата, камъните ще ми вземат всичко; ако се обеса, въжетото ще ми вземе останалия капитал“. Блудният син решил да се върне при баща си поне с малкия капитал, който му е останал. Послушание е това! Той казал на баща си: „Не искам вече да бъда господар. Готов съм да те слушам: каквото ми кажеш, ще го изпълня. Докато имах пари, аз бях господар, но сега, като изгубих всичко, станах слуга: разбрах какво представлява слугуването“. Блудният син бил в калта на живота, дето всичко се губи. Като излязъл оттам, измил се и се върнал с малкото, което останало в него – послушанието.

Човек не трябва да спира съзнанието си върху онова, което е загубил: загубеното е загубено. То може да се намери, но има неща, които и като се намерят, нищо не ни ползват. Защо ти е дреха, изядена от молци: тя е надупчена вече, не може да се носи! Може да я закърпиш, но такава дреха не ти трябва. Обувките ти са скъсани: защо ти са тези обувки? Може да намериш някъде хляб, но той е мухлясал, развален: защо ти е такъв хляб? Ние се спираме върху някои мними добродетели, но те са извехтели, стари, днес нищо не струват. Питате: „Доброто може ли да се развали?“. Не, Доброто никога не се разваля, нито се губи. Щом кажеш, че си изгубил Доброто, то не е било в тебе. Ако кажеш, че си изгубил любовта си, тя никога не е била в тебе; кажеш ли, че си изгубил свободата, Истината никога не е била в тебе.

Христос дойде на Земята да покаже на хората пътя към обединението и връщането към Отца. Той се обърна към Отца Си с думите: „Отче, свърших Твоята работа“. Значи синът може да бъде пратен от бащата в света, за да изпълни неговата воля. Христос дойде на Земята и изпълни волята на Отца Си, след което се върна при Него.

Той прояви онова вътрешно послушание, което всички хора трябва да проявят: то трябва да бъде свещено. Аз не говоря за обикновеното послушание, а за онова вътрешно послушание, от което зависи целият живот на човека. Докато проявява това послушание, човек е на правия път, който води към Бога. Някога този път се помрачава и настъпва колебание в човека. На Земята тези колебания стават често: даже и най-напредналите същества минават през големи помрачавания. И Христос мина през такива колебания и помрачавания: Той отиде на планината да се моли да се освободи от този мрак.

Сегашните хора разрешават въпросите външно. Те искат да имат всичко, за да се справят с мъчнотиите си. Човек може да има всичко – и в душата му да е мрак и тъмнина; той може и нищо да няма, а в душата му да е светлина. Може да си цар и само с махане на ръката да се изпълнят желанията ти, а може да махаш с ръката си, колкото искаш, и никой да не те слуша. Има нещо в света, което е абсолютно свободно и независимо: това ние наричаме първите лъчи на Любовта, които озаряват човешката душа. На мистичен език това се изявява чрез стиха: „Само чистите по сърце ще видят Бога.“ Да видиш лицето на Бога, значи да бъдеш доволен. Всички растения, които виждат лицето на Слънцето, се развиват добре и дават хубави цветове и плодове. Който не вижда лицето на Слънцето, от него нищо не става.

Казвам: от всички се иска истинско послушание. Питате: „Защо трябва да слушаме?“. Аз не отговарям на този въпрос. Всъщност човешката душа слуша само това, което е добро, което иде от Бога. Не можеш да живееш в дом, дето Доброто не царува. Влезеш ли в такъв дом, ти ще получиш много удари: всички болести и страдания са все удари, нанесени в този дом на калта. Страдаш – това е удар; не си разрешил един въпрос – и това е удар. Още при първия удар умният напуца мястото и бяга, а неразумният казва: „Нека ме ударят още един път“. Това не е юначество! Има Един юнак в света, Когото никой не може да удари – Той е верен на всички. Който е попаднал под

Неговите удари, всякога ще ги помни – не са малки тези удари. Скъпо се плаща влизането в този дом на калта: раните, получени от ударите там, не се забравят лесно. Казваш: „Раната ми не е заздравяла още“. За предпочитане е раната да не заздравее скоро, отколкото да е неизцелима.

Има един дом, в който като влезеш, ако си сляп – проглеждаш, ако си глух – прочуваш, ако си сакат – прохождаш, ако си гладен – ще се нахраниш, ако си болен – ще оздравееш, ако си невежа – учен ще станеш. Този дом е мястото на Божието благословение: оттам идат накитите на душата, това е истинското място. Значи в дома на калта отнемат всичко на човека: дрехите, обувките, накитите му, после му нанасят удар след удар – не остава място неударено. В дома на Божието благословение измиват раните, излекуват ги, после окъпват човека, облекат го и турят накитите му. Така човек придобива първото си състояние на радост и веселие, на мир и свобода.

Желая ви да влезете в дома на Божието благословение: този е пътят! Много труден е този път, но така е за всеки, който се връща от далечния път. Христос казва: „Славата, която имах преди създаване мира“ – всичко, което е имал човек, да му се възвърне.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Истина на Духа
носят пълния живот на Бога,
на Единия, Вечния Бог на живота.*

30 юли, 1933 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК НА ЧУЖДИ И ОСТАРЕЛИ ДУМИ

– връхна мъжка дреха от дебел вълнен плат, от шаяк
благодарение (*ост.*) – корем

(*ост.*) – тесен конусовиден дървен съд, в който ръчно
се бие мляко, докато се получи масло

(*тур.*) – лице, което не е от мохамеданската вяра;
неверник

(*ост.*) – данък

(*тур.*) – главатар на делии: нередовни османски
войници, опустошавали полските имоти на българите през
турското робство

(*тур.*) – горна дреха от дебел плат, обикновено
подплатена с кожа; кожух

(*тур.*) – свиня

(*рус.*) – монети

(*перс., разг.*) – трудно време

(*ост.*) – дребни пари

(кон) – който превозва чужди стоки

(*рус.*) – цветове

– малоазиатски турчин

(*евр.*) – храна, която Бог давал на евреите през
странстването им в пустинята след напускането на Египет

– авторитетно, отговорно, достоверно

(*рус.*) – селянин

(*рус.*) – непрекъснато

(*ост.*) – дървено корито, в което в миналото са месили
хляб

(*ост.*) – магарица

– тънка тояга с остър железен връх, която служи за
подкарване на едър рогат добитък

(евр.) – еврейски свещеник

– храм, който обслужва еврейската религия

(ост.) – чужбина

(фр.) – влак

(тур.), – въже или ремък, с които се връзва
добичето през главата

„ , , , !“ (тур.) – „Ха, агънце мое, ха, дете
мое!“

„ , , , !“ – „Ха, невернико, ха, свиньо!“

perpetuum mobile – вечен двигател

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ – библейски герой от *Книга Съдиш*, разказваща за настаняването на евреите в Обетованата земя. Те водят борба с филистимците, други завоеватели на региона. Тогава още не съществува еврейска държава. Дванайсетте племена живеят отделно и всяко се ръководи от свой съдия, обединяващ функциите на религиозната, политическата и съдебната власт. Такъв е и героят Самсон. Още преди да бъде роден, той е обречен от родителите си в дар на Бога – да бъде : до косата му, символ на специалните връзки със свещената институция, никога няма да се докосне бръснач. Той притежавал невероятна сила, с която никой друг човек не бил надарен. Самсон трябвало да освободи Израил от филистимците. След като не успели да го победят в сражение, те подкупили любимата му Далила и пожелали от нея да узнае тайната на силата на Самсон. Когато разбрала, че неговите дълги коси, сплетени в седем плитки, му давали мощ, Далила го приспала на коленете си и повикала човек да го остриже. Загубил силата си, Самсон попаднал в ръцете на филистимците. Той бил впрегнат в хомот като послушен вол и бил заставен да работи във филистимска мелница. Очите му били извадени за присмех на врага. Дори собственият му народ се обърнал срещу него.

² „ – изработена от (1644-1737) – италиански лютиер и знаменит майстор на струнни инструменти. Създава цигулки, виолончела, арфи и др. Запазени са около 650 инструмента, изработени от него. Те се отличават с изящната си форма и с неповторимата си акустика. Тайната на изработката на инструментите му още не е открита, както и качеството на звука им още не е постигнато от друг лютиер.

³ – Става въпрос за (1703-1791) – виден английски духовен деец и теолог, основател на Евангелисткото религиозно течение Методизъм. Това е движение

в рамките на Англиканската църква, което поставя в центъра на идеите си духовното възраждане и чистота, методичността в изучаването на Библията, значението на личното приемане на Христос и на покаянието, ролята на човешката свобода и на отговорността пред Бога. Методизмът обръща внимание върху социалната дейност на църквата. Уесли е проповядвал идеите си в крайните квартали на Лондон, сред бедните, под открито небе и близо до вярващите. Под негово ръководство много методисти заемат важни обществени постове. Смята се, че методизмът оказва влияние на обществото и предизвиква много социални реформи.

⁴ , (1810-1849) – полски композитор и пианист виртуоз от периода на Романтизма. Творческата му кариера преминава предимно в Париж, където е вдъхновен от връзката си с писателката Жорж Санд и където умира от туберкулоза. Изкуството му е свързано с полското музикално творчество и е проникнато от патриотично чувство. Водещо начало в произведенията му има мелодията. Автор е на концерти за пиано, на сонати, балади, валсове и прелюдии.

⁵ – това са представители на третата коренна раса, обитаваща на Земята. Те са първите предци на човечеството. Така гласят древните легенди, източник на които са Акашовите хроники – хранилище на цялата история на Вселената; както ги наричат сега – информационното поле на Вселената. Счита се, че лемурийците обитавали на острова или на материка Лемурия, разполагащ се в Индийския океан. Като част от този континент се явява остров Мадагаскар, където в митовете на коренното население се разказва за това, че остров, населен с гиганти, някога се е простирал на изток. Най-пълно описание на Лемурия и лемурийците дава Елена Блаватска в своята книга *Тайната доктрина*. Тя говори за континента Лемурия, който бил разрушен в резултат на разпукване на земната кора, на земетресения и пожари. От нейните трудове става известно, че по време на своята еволюция лемурийците качествено са се изменили. Ранните лемурийци били хермафродити с двадесетметров ръст и с меки и пластични тела, в които постепенно започнала да се появява костна система. Те нямали памет, общували теле-

патически и изразявали своите чувства с пеене. Лемурийците имали четири ръце, а на тила разполагали с трето око, което им придавало облик на някаква двуликост. С третото око можели да виждат фините енергии. В процеса на еволюцията си лемурийците станали двуполови и двуръки. Третото им око отишло във вътрешността на черепа – в съвременния човек то започнало да се нарича хипоталамус, който сега изпълнява други функции. Через третото око лемурийците имали връзка с Акашовите хроники и били високоинтелектуална и духовна раса. По-късните лемурийци наричат лемууро-атланти. Те строели градове, създавали летателни апарати, напълно използвайки своя интелект и духовните си способности. Техният ръст се намалил до 6-8 метра. Но в резултат на катаклизма, станал със Земята, Лемурия загинала, оставяйки остатъци от цивилизацията на лемурийците на по чудо оцелели островчета от огромния континент.

⁶ (50-138) – гръцки философ, представител на стоицизма. Произхожда от Мала Азия. Бил роб на богат патриций в Рим, който го освобождава. Ученик на стоическия философ Музоний Руф. Останали са записаните негови *Беседи* и мисли, които стават много популярни в монашеските среди през Средновековието.

⁷ – , срещащ се още и като , е бог на доброто в зороастризма. Обявен е за изначален бог от Зороастър, основателят на тази религия. Той създава и опазва арта (т.е. истината). Този бог е всевиждащ, но не и всемогъщ. Въпреки това според вярващите той ще изкорени злото. Негов съперник е Ангра Майню, който е „злият дух“, създател на злото. Главният атрибут на Ахура Мазда е светлината. Известен проповедник на култа към Ахура Мазда в Персийската империя е цар Дарий I.

⁸ – , срещащ се още и като , т.е. „всеунищожаваш дух“, е бог – глава на силите на злото, тъмнината и смъртта в персийската митология, основа на зороастризма, изявяващ се като главен противник на Ахура Мазда (Ормузд). Ангра Майню е зъл и гневен дух, дух на отрицанието и бесовете. Чрез него възниква и от него е покровителствано злото, той е носител на мрака, хаоса, страданието и смъртта.

Описан е в митологичните текстове като „астрален близък“ на Ахура Мазда. Митологията сочи появата му преди сътворението на света, като пустота го отделя от Ахура Мазда, оставяйки го независим от безкрайно благия Бог. Благодарение на него са породени всички злини, грехове и вредни същества – зимата, магьосничеството, отровните растения, влечугите и насекомите и т.н. С неговите усилия светът е разделен на два лагера – на доброто и на злото. Ариман се противопоставя на всяко добро дело на Ахура Мазда със свое противоположно, отрицателно по характер.

⁹ – герои от *Илиада* на Омир. Елена, по-известна като Хубавата Елена, е дъщеря на Зевс и Леда и съпруга на Менелай, царя на Спарта. Парис е син на троянския цар Приам и неговата съпруга Хекуба. Когато тя била бременна с Парис, сънувала, че ражда не дете, а горяща факла, която щяла да запали Троя. Гадателите ѝ обяснили, че синът ѝ ще бъде причина за гибелта на Троя. След раждането си Парис е оставен в планината Ида, за да го разкъсат зверовете. Той обаче бил намерен и отгледан от пастири. Там станал и прочутият спор на богините Хера, Атина и Афродита коя е най-красива. За да избере нея, Афродита му обещала най-красивата жена. Парис отишъл на гости на цар Менелай и отвлякъл жена му – Хубавата Елена, както и други съкровища. Това станало причина за Троянската война, в която Парис загива. След войната Елена се върнала в Спарта. Тя е почитана с култове героиня. Известни са нейни светилища в Пелопонес.

¹⁰ ( ) (356-323 г. пр.Хр.) – владетел на Древна Македония. Един от най-талантливите пълководци в историята, ученик на Аристотел. В рамките на 12 години завладява градовете на Древна Гърция, Персийската империя, Египет и много други по-малки държави в Близкия Изток. При смъртта му империята му се е простирила до Индия.

¹¹ (469-399 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, баща на етиката като морално учение. Не е писал никакви съчинения, но разбиранията му са предадени от неговия ученик Платон. В края на живота си е обвинен в безбожие и развращаване на

младежта и е осъден, като сам изпива чашата с отрова. Поставя за основа на учението си Доброто като морален принцип и проповядва развиване на добродетелите, вярва във висшата сила на Бога и мъдро поведение в живота.

¹² – светец и пророк от Левиевото коляно. Живял 600 години преди Христа. Наставлявал народа в истинското богопочитание. Предсказал падането на Йерусалим, което и станало в негово време. По време на вавилонския плен оплакал поробената си родина. С тая цел написал книгата *Плач Йеремиев*.

¹³ – библейски герой от книгата *Битие*, гл. 23, 24, 25, 27. Той е син на Исаак и брат на Йаков. Исав бил изкусен ловец и често живеел в полето, а Йаков бил кротък и тих и живеел в шатрата заедно с баща си и майка си. Исаак повече обичал Исав, който му носел от улова си, а Ребека повече обичала Йаков. На Исав, като на по-голям син, принадлежало първородството и благословието на бащата. Веднъж Исав се върнал от полето уморен и гладен. Йаков в това време се хранил. Исав поискал от храната му, но Йаков пожелал в замяна Исав да му отстъпи първородството си, за да получи благословието, и така ревностно да служи на Бога. Гладният Исав се съгласил, като показал своето пренебрежително отношение към Божието благословение. Когато Исаак остарял и ослепял, той поискал да благослови Исав като по-стар син. Но благодарение на хитростта на Ребека той наместо Исав благословил Йаков. Исаак скоро узнал своята грешка, но независимо от това утвърдил своето благословение към Йаков. Заради това Исав възненавидил брат си и даже искал да го убие, така че Йаков трябвало да избяга от семейството си. По съвета на родителите си той се отправил към родината на майка си във Вавилон, при брат ѝ Лаван, за да живее при него, докато не премине гневът на Исав.

¹⁴ , (1828-1910) – руски граф, писател, религиозен реформатор, философ, есеист и публицист – убеден пацифист. Отказва се от частната собственост върху земята и имението си, от авторските си права, и работи земеделски труд. Става вегетарианец и пълен въздържател. Новия си религиозен светоглед претворява в романа „Възкресение“.

Признат е за един от най-великите писатели на всички времена. Световноизвестни са неговите романи *Война и мир*, *Ана Каренина* и *Възкресение*. Той реформира теоретично християнството, което проповядва вяра в богочовека Христос, в неговото възкресение и чудеса, а Толстой утвърждава християнската нравственост, изразена в проповедите на човека Христос. Създател е на религиозно-философско учение *толстоизъм* за несъпротивление на злото чрез насилие. На 82 години напуска имението си и планува пътуване за България, за да се срещне с Учителя, но умира на малката жп гара Астапово.

¹⁵ , (1724-1804) – виден немски философ идеалист от епохата на Просвещението. Развива учението за логиката, като прави опит за синтез на рационализма и емпиризма. Според Кант, въпреки че цялото знание започва от опита, то не възниква от опита, а от предопитно (a priori) зададените в разсъдъка категории и несвързаните със сетивата предопитни идеи на разума (за Бога, безсмъртието на душата и свободата на волята). Съдържанието на познанието идва от сетивността, а формата – от ума. В етичeskата система на Кант вярата в Бога е постулат на практическия разум, т.е. естествена необходимост в моралната сфера. В своята дейност човек трябва да се ръководи от такова правило, което може да се приложи като универсален принцип на едно всеобщо законодателство. Основните му трудове са *Критика на чистия разум*, *Критика на практическия разум*, *Критика на способността за съждение*, *Религията в границите само на разума* и др.

¹⁶ , (1596-1650) – френски философ, математик и физик. Един от бащите на новоевропейската философия. Доказва, че мисленето е най-фундаменталното нещо, което човек може да знае в света, и го изразява със сентенцията „Мисля, следователно съществувам“. Поставя началото на аналитичната геометрия и развива ред положения в математиката и физиката. Повлиява на цялата философия и наука след него.

¹⁷ (427-347 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, бил учител на Аристотел и ученик на Сократ. Последовател на пифагорейството, ходил и в Египет. Във философията си развива ученията за идеите, като надсетивни, нематериални същности

на Битието, за диалектиката, безсмъртието на душата, за знанието като припомняне, за Вселената като живо същество, андрогинията и др. Пръв посочва съществуването на Атлантида.

¹⁸ , (от санскр., букв. *Пробуденият* – човек, който е достигнал до освобождение от самсара) – основателят на будизма, живял в Северна Индия през VI в. пр.Хр. Баща му е бил владетел на царството на Шакиите в днешен Непал. Младият принц живеел в двореца, разполагайки с всички удобства. Но сблъсквайки се с житейската реалност, с неизбежността на смъртта и със страданието на хората, той решил да намери решение за изход от всемирното страдание. Преминава през аскетизма и се предава на строги аскетични практики. Но те не го удовлетворили и той тръгнал по собствен път на медитация. На 35-годишна възраст Сидхарта постигнал просветление (бодхи), след което станал известен като Буда, *Просветленият*. Учението му е насочено към освобождаването от страданието и към постигане на просветление чрез непривързаност и чрез опознаване на същинската природа на ума. В основата на будисткото учение е разбирането за причината и следствието – кармата. Будизмът е създал множество практики на медитация, които да доведат до това ново състояние. Историческият Буда Гаутама, който в своите предишни превъплъщения е бил Бодхисатва, не е единствен Буда. Преди него са се въплъщавали други Буди, а следващият след Шакиямуни Буда, който ще се появи в бъдеще, за да обнови учението и морала, е Майтрея (от санскр., букв. *Любецията, Добродетелният*) – въплъщението на всеобхватната Любов.

¹⁹ (*мил, възлюбен*) е библейски цар на Израил и Юдея, приемник на Саул, баща и предшественик на цар Соломон. На Давид се приписва авторството на повечето от псалмите, включени в Библията, смятан е за пророк от юдаизма. За него се разказва в книгата I *Царства*. По времето, когато действащият цар Саул се компрометирал в очите на своите поданици, израилският съдия Самуил е натоварен да избере нов цар. Чрез пророческо откровение изборът му се спрял на Давид, тогава все още невръстно дете. Той влиза в битка срещу филистимеца Голиат – гигант, потомък на свръхчовеци от по-старо време, смятан за

непобедим. Давид – все още невръстен, победил гиганта, като му нанесъл смъртоносен удар с прашка. Давид има славата на прекрасен поет и музикант (свирел на арфа). Като цар успява да укрепи държавата си, дава началото на мащабно строителство – градове, канализация, водопроводи, крепости – особено в столицата си Йерусалим. Давид води успешни войни със съседните си държави. В морално отношение личността му като цар е противоречива – той изпраща своя военачалник Урий на сигурна смърт, за да може да се ожени за неговата съпруга Вирсавия.

²⁰ (*питал* или *питащият*) е първият цар на Израил, чиято история е предадена в книгата I *Царства* 9-31. глава. Той е изключително силен и смел човек и спечелва големи войнски победи. Заради нетърпението си превишава своите правомощия, като принася жертви, и понякога не се подчинява на Бога, заради което пророк Самуил предрича отхвърлянето на управлението му. Последните му години преминават в горчив сблъсък с неговия наследник Давид.

²¹ е огромен филистимски войн в Стария Завет. Младият Давид, бъдещият цар на Юдея, го побеждава в единоборство с помощта на прашка. За Голиат се разказва в книгата I *Царства*. С победата на Давид над Голиат започва настъплението на юдейските войски, които изгонват филистимците от земята им.

²² – влиятелна еврейска религиозна общност, аскетична в начина си на живот, състояща се предимно от книжници и свещеници. Всички Евангелия свързват книжниците с фарисеите. Те със сигурност упражняват политическо влияние. Претендират за единствен авторитет относно тълкуването на Мойсеевия закон, което предизвиква разобличаване от страна на Исус Христос на тяхната показност и външна ритуалност. Точно фарисеите поставят под съмнение авторитета на Христос, търсят начин да дискредитират Неговото учение, както и се обявяват срещу самия Него. Някои от тях обаче, като Йосиф от Ариматея и Никодим, се обръщат към Него, а равинът Гамалиил проявява толерантност към Учението Му. В богословско отношение фарисеите заемат средна позиция

между абсолютната предопределеност на човешките действия и независимостта на човешката воля. В известен смисъл те се противопоставят на садукееите, като вярват в задгробния живот, в безсмъртието на душата и във възкресението на мъртвите.

²³ , (1782-1840) – италиански композитор и гениален цигулар виртуоз. Прилага неподражаеми новаторски техники при изпълнението си и работи упорито за тяхното усъвършенстване, като свири по 15 часа на ден. Автор е на сонати, на шест концерта за цигулка, на струнни квартети и др. Концертната му дейност из цяла Европа е поредица от триумфи.

²⁴ – библейски светец, живял с жена си Елисавета по времето на цар Ирод. Той е баща на Йоан Кръстител. Св. Захарий бил свещеник в Хеврон и нямал деца до дълбока старост. Но веднъж Архангел Гавриил му известил, че жена му ще роди син, който трябва да бъде наречен Йоан. Св. Захарий не повярвал и затова Гавриил му отнел гласа до момента, в който се сбъдне предреченото. За него се разказва в Евангелие от Лука, гл. 1.

²⁵ (*омразният, гоненият*) е библейски герой от Книгата на Йов от Стария Завет. Той е богат, благословен човек, който се страхува от Бог и живее праведно. Но Сатаната оспорва вярата на Йов и Бог го дава в ръцете му, за да го изпита. Тогава за Йов започва трагедия: той загубва децата си, богатството си и здравето си. Книгата *Йов* се оценява от изследователите като изключително самобитна – тя съдържа най-трудната поезия в Стария Завет и сто думи, които не се срещат никъде другаде.

²⁶ (*господ*) в Стария Завет е идол на финикийците, култът към който се разпространил и сред евреите. За него се разказва в книгата *Съдии*, глави 2, 10 и 11. Поклонението на Ваал се установило в прочутата Вавилонска кула и включвало разврат, кръвави оргии, човешки жертвоприношения и церемониална проституция. Някои изследователи са на мнение, че Ваал е Слънцето и че под това име то е приемало божествени почести. Ваал е бил смятан за божество на Природата, отговарящ за дъжда, гръмотевиците и светкавиците. Храмовете и олтарите на Ваал са издигани на високи места. Думата *Ваал*

означава още „съпруг, господар“, но тя се е превърнала в символ и на лъжливите богове.

²⁷ е еврейски пророк от IX век пр.Хр., живял в Древна Юдея. За него е писано в Стария Завет, Новия Завет, Талмуда и Корана. С големи подробности е разказано за него в III и IV книга *Царства* и по-малко във II книга *Паралипоменон* и Книга на *Малахия*. Пророк Илия се появява, за да върне еврейския народ към истинския Бог, защото се е увлякъл по идолопоклонство. Нищо не се знае за произхода му. Името му, което означава *моят Бог е Яхве*, може би му е дадено заради борбата му с култа към езическото финикийско божество Ваал. Характерното за Илия е, че проповядва и изобличава дръзко и безстрашно. Той заповядва безмилостно да се избият всички жреци на вавилонската богиня Езавел. Свети пророк Илия единствен сред хората е взет жив на Небето и не е умирал физически. Той се възнеся, като с ученика си Елисей отива до брега на Йордан, а от другата страна на реката стояли още петдесет ученици и ги наблюдавали. Тогава Илия взел кожуха си, сгънал го, ударил с него водата, тя се разделила и двамата преминали по сухо. Изведнъж се появила огнена колесница с огнени коне и отнесла Илия с вихрушка на Небето. Като излитала тя, кожухът му паднал на земята и Елисей го взел. Когато Йоан Кръстител и Исус Христос са проповядвали, някои юдеи са ги мислели за завърналия се Илия. Според тълкуванията на православната църква за пророк Илия се говори в последната книга на Библията – *Откровение на свети Йоан Богослов*, като за единия от двамата пророци, които Бог ще прати преди края на света, за да изобличават антихриста. Пророк Илия е един от най-великите християнски светци.

Петър Дънов
Учителя

СЕЯТЕЛЯТ

УТРИННО СЛОВО

1932–1933

Редактор

Спаска Миховска

Художник

Илиана Попова

Компютърен дизайн

Иван Джеджев

Печатни коли 34,5

Издателство

„БЯЛО БРАТСТВО“

02/ 418 0110

0897 847647

Отпечатано в Университетска печатница

izdatelstvo@bialobratstvo.info

www.bialobratstvo.info

www.beinsadouno.org